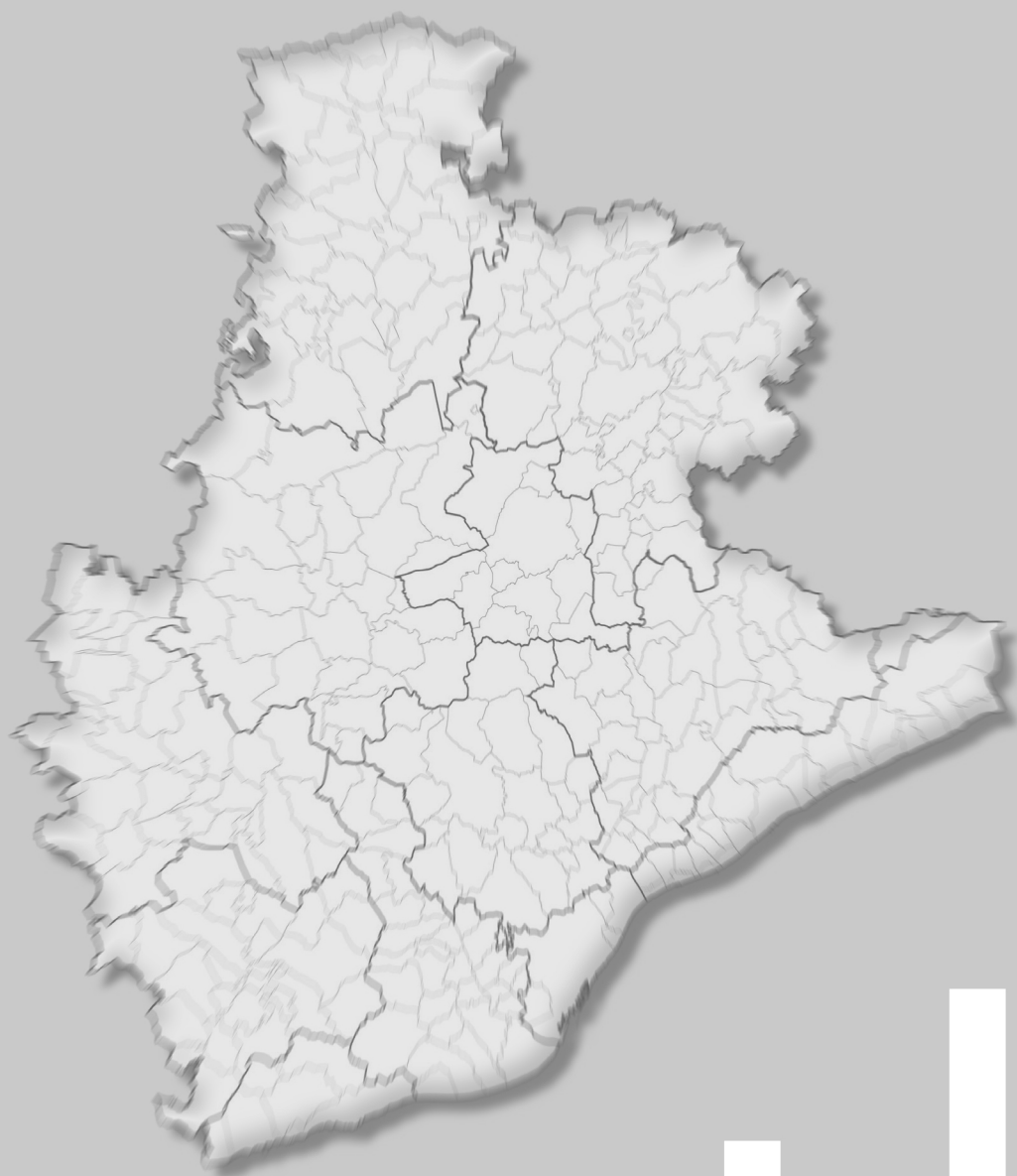

2 0 1 7

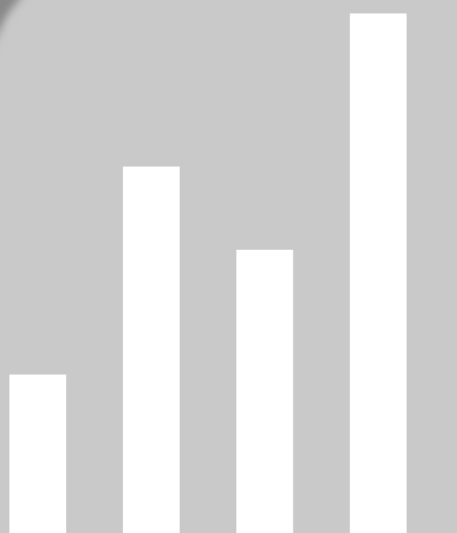
Informe Territorial

Demarcació de Barcelona

Informe Territorial

Demarcació de Barcelona

2 0 1 7

Informe territorial de la demarcació de Barcelona 2017

Juliol 2017

Diputació de Barcelona®

Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona®

Direcció editorial

Diputació de Barcelona

Àrea de Desenvolupament Econòmic Local

Rosa Serra Rotés

Coordinadora

Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona

Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures

Joan Ramon Rovira i Homs

Cap del Gabinet

Elaboració de continguts:

Diputació de Barcelona

Àrea de Desenvolupament Econòmic Local

Jordi Boixader i Solé, Josep Maria Canals i Miquel, Damià Serrano Miracle, Montse Bové Ferré, Adrià Lomas Ramon, Guillem Subirachs Mancebo, Carlos Nogueira Cuesta

Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona

Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures

Sandra Gutiérrez Cubero, Carme Poveda Martinez, Marc Tonda Llobart

Disseny gràfic

Toni Fresno

Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona

Autoedició i fotocomposició:

Anglofort, S.A

El sumari és interactiu. Feu un clic sobre l'apartat que voleu consultar per accedir-hi directament.
Per tornar al sumari, cliqueu directament sobre el número de pàgina.

Índex

Presentació	5
Pròleg	7
Província de Barcelona	9
1. L'entorn de la demarcació de Barcelona	11
2. La demarcació de Barcelona	13
3. Visió de conjunt de l'evolució econòmica comarcal	23
Alt Penedès	31
• Mapa de projectes estratègics locals de l'Alt Penedès	42
• La responsabilitat social empresarial en els programes territorials	43
Anoia	47
• Mapa de projectes estratègics locals de l'Anoia	58
• Projecte Fènix: orientació per al foment de l'ocupació de les persones majors de 45 anys en situació d'atur	59
Bages	63
• Mapa de projectes estratègics locals del Bages	74
• «Olis del bages, un autèntic tresor, assaboreix-los», projecte de recuperació de varietats locals d'oli del Bages	75
Baix Llobregat	79
• Mapa de projectes estratègics locals del Baix Llobregat	90
• CUEME, els petits grans emprenedors de Martorell	91
Barcelonès	95
• Mapa de projectes estratègics locals del Barcelonès	106
• Oficina tècnica laboral de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, Gestionada per l'empresa municipal GRAMEIMPULS	107
• Una estratègia col·lectiva per a un turisme sostenible. Pla Estratègic de Turisme 2020	108
Berguedà	113
• Mapa de projectes estratègics locals del Berguedà	124
• És la innovació...	125
Garraf	129
• Mapa de projectes estratègics locals del Garraf	140
• La contractació pública responsable: Una línia estratègica de la responsabilitat social a l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú	141
Maresme	145
• Mapa de projectes estratègics locals del Maresme	156
• L'Experiència del Cafè de Mar de Mataró: Una aposta per L'Economia Social i Solidària (ESS)	157
Moianès	161
• Mapa de projectes estratègics locals del Moianès	172
• L'Estany: Història i natura. El patrimoni natural i cultural com a dinamitzador turístic	173
Osona	177
• Mapa de projectes estratègics locals d'Osona	188
• Carta del paisatge del Lluçanès	189

Vallès Occidental	193
• Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Occidental	204
• Els observatoris territorials: una eina per a la presa de decisions i de suport a l'execució de polítiques públiques	205
Vallès Oriental	209
• Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Oriental	220
• La terminal intermodal ferroviària de La Llagosta, una prioritat per al Vallès i per al Corredor Mediterrani	221
Metodologia	225
Estudis Monogràfics	229
Estructura empresarial de la demarcació de Barcelona	230
Les empreses exportadores a la demarcació de Barcelona: una anàlisi comarcal	239
Mapa municipal de la indústria a la demarcació de Barcelona	250
Quantificació de les jubilacions futures en la indústria	260
Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona	275

Presentació

L'Informe territorial de la demarcació de Barcelona, elaborat conjuntament amb la Diputació de Barcelona, arriba ja a la quinzena edició. Des de l'inici, l'Informe segueix fidel al seu objectiu d'oferir un balanç econòmic anual de la demarcació i de les dotze comarques que la componen, i complementar-lo amb estudis de caire estructural, com són els requadres i les monografies.

Aquest any s'incorporen quatre monografies. La primera monografia fa un resum de la publicació *Estructura empresarial de la demarcació de Barcelona*, realitzada per la Diputació de Barcelona, que consisteix en un recull i una anàlisi de la comptabilitat de les societats mercantils de la demarcació. La segona monografia realitza una comparativa comarcal de les empreses exportadores de la demarcació de Barcelona i les seves dotze comarques. El mapa municipal a la demarcació de Barcelona, la tercera monografia, presenta la descripció de l'impacte de la crisi i el canvi de tendència pel que fa als llocs de treball. L'última monografia quantifica i pronostica el nombre de jubilacions i la demanda de reposició que es produirà en els propers cinc anys a la indústria de la província de Barcelona, per branques industrials.

La conjuntura econòmica internacional ha finalitzat l'any de forma favorable, i ha registrat un creixement de mitjana anual per sobre el 3%, gràcies al suport d'una polí-

tica monetària expansiva per part dels principals bancs centrals i d'una lleugera recuperació del preu del petroli. En aquest context, el balanç de l'economia catalana i de la demarcació de Barcelona ha estat molt positiu, ja que el 2016 ha estat el millor any des del 2007. El PIB català ha registrat un creixement del 3,5% per segon any consecutiu, i ha superat en tres dècimes el creixement del conjunt d'Espanya, una xifra que dobla el creixement registrat pel conjunt de països membres de la zona euro. Així mateix, la província de Barcelona i les dotze comarques que la componen també han registrat una evolució econòmica positiva, tal com es dedueix dels indicadors socioeconòmics que s'analitzen en aquest informe. Concretament, aquest dinamisme econòmic s'ha traduït en una intensa creació d'ocupació i de teixit empresarial per tercer any consecutiu i, paral·lelament, en una reducció del nombre de persones aturades per quart any consecutiu.

En resum, l'Informe és una eina d'informació local que ofereix una visió àmplia i profunda de l'evolució, l'estructura i la problemàtica econòmica de la demarcació de Barcelona i dels àmbits territorials que inclou. La Cambra de Comerç confia que serà una eina útil per a tots els agents econòmics i les persones que es vulguin aproximar al coneixement de la seva realitat econòmica més propera.

Miquel Valls i Maseda

President de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de Barcelona

Pròleg

La col·laboració entre la Cambra de Comerç de Barcelona i la Diputació de Barcelona ha fet possible aquesta quinzena edició de l'*Informe territorial de la demarcació de Barcelona*, una eina de balanç i d'anàlisi imprescindible per al coneixement de l'economia de la demarcació de Barcelona. Les dades recollides en aquest volum confirmen la continuïtat de nombrosos indicadors positius que consoliden un creixement sostingut des de fa tres anys. La recuperació dremarcable però encara insuficient de les xifres d'ocupació i l'augment del 2,5% en el nombre d'empreses –que creixen en tots els grans sectors d'activitat, en totes les comarques i en la gran majoria dels municipis– permet esperar una evolució positiva de l'economia, sense que hàgim de renunciar, però, a mantenir una actitud vigilant i prudent, no solament per les incerteses que encara afecten l'entorn econòmic global, sinó també per les dificultats de milers de persones que han patit i segueixen patint els efectes negatius de la crisi als nostres pobles i ciutats.

El territori de les comarques de Barcelona té unes potencialitats enormes, i hem de valorar satisfactòriament els bons resultats recents en exportacions i en turisme, així com l'augment de la taxa d'emprenedoria. La innovació i la tecnologia són dos valors essencials en la nova economia verda i descentralitzada cap a la qual ens adreçem, i s'estan fent passos correctes en aquesta direcció. El món

local –el conjunt dels 311 municipis de la demarcació de Barcelona– té molt a dir en aquest procés, més enllà de l'innegable lideratge metropolità. Per això, els quatre articles monogràfics que tanquen l'Informe constitueixen una valuosa aportació per estudiar amb més detall les tendències i les perspectives d'alguns d'aquests aspectes clau de la nostra economia. És important, així, abordar l'estructura empresarial del territori; disposar d'una comparativa comarcal de la internacionalització de les empreses; cartografiar a escala municipal l'estat actual i l'evolució des de l'any 2000 dels factors de desenvolupament econòmic local, i assenyalar els aspectes determinants de cara a dinamitzar-lo a curt i a mig termini, i, també, finalment, quantificar i pronosticar el nombre de jubilacions i la demanda de reposició que es produiran en el territori en els propers cinc anys. L'anàlisi aprofundida d'aquestes qüestions dona la justa mesura de l'abast i la transcendència de l'aportació de l'Informe per conèixer els àmbits decisius i vitals de l'economia del nostre territori en un moment alhora complex i esperançador del procés de recuperació econòmica del país. Un moment que ens apel·la col·lectivament, a empreses i administracions públiques, i en el qual el compromís de la Diputació de Barcelona amb el territori i amb les persones, expressat en iniciatives com els plans d'ocupació local o el de modernització de polígons d'activitat econòmica, es manté més fort que mai.

Mercè Conesa i Pagès

Presidenta de la Diputació de Barcelona

Demarcació de Barcelona

Població, 2016

TOTAL
5.542.680

Variació interanual

DONES
2.837.909

18.758 (0,3%) 10.347 (0,4%) 8.411 (0,3%) 2.620 (0,4%)

HOMES
2.704.771

ESTRANGERS
688.463

0,3%

La població augmenta lleugerament

Població aturada registrada, 2016

TOTAL
330.725

Variació interanual

DONES
180.793

HOMES
149.932

-47.172 (-12,5%) -20.574 (-10,2%) -26.598 (-15,1%)

12,6%

Taxa d'atur registral

Població ocupada registrada, IVT 2016

TOTAL
2.221.878

Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

DONES
1.058.443

26,4 % 15,7 %

HOMES
1.957.223

45-54 anys >54 anys

ESTRANGERS
264.655 20.686 (8,5%)

42,7 % 15,1 %

30-44 anys <30 anys

61,7%

Tasa d'ocupació registrada

Empreses de la demarcació, IVT 2016

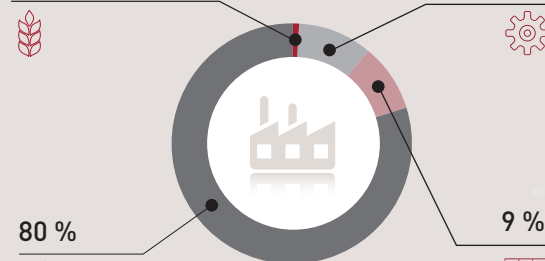
TOTAL
184.428

Distribució per sectors (pes %)

Agricultura
786 38 (5,1%)

1 % 10 %

Indústria
18.875 216 (1,2%)

2,5%

Augmenta el nombre d'empreses

Construcció
15.152 771 (5,4%)

Serveis
149.615 3.508 (2,4%)

Demarcació de Barcelona

1. L'entorn de la demarcació de Barcelona

L'any 2016 el creixement anual de l'**economia mundial** ha estat del 3,1%, tres dècimes inferior a l'experimentat durant el 2014, segons les estimacions del Fons Monetari Internacional (FMI). La causa principal que explica aquesta desacceleració és l'alentiment del ritme de creixement de les economies desenvolupades (2,1% el 2015 i 1,7% el 2016). A això se suma el fet que les economies emergents han mantingut un creixement relativament feble i estable (4,1% el 2016 i 4,2% el 2015). Malgrat aquest resultat anual, la situació econòmica internacional ha anat de menys a més. Durant la segona meitat de l'any, la demanda va recuperar impuls a escala mundial –sobretot la inversió–, gràcies a l'augment de la inversió en infraestructures a la Xina, la fi d'un cicle d'existències als Estats Units i el menor ajust als països productors de petroli per la pujada del preu del cru.

L'any 2016, el ritme de creixement mundial s'alenteix, però a diferents ritmes segons els països i les regions.

Quant a les economies avançades, el creixement del PIB el 2016 ha estat moderat, impulsat sobretot per la demanda interna, en un context caracteritzat per una inflació a l'alça a causa de l'augment del preu del petroli i per unes condicions financeres i monetàries que continuen sent molt favorables al creixement. L'economia de la zona euro va continuar creixent a un ritme moderat però constant el 2016 (1,7%). Fora de la UE, el creixement del PIB es va moderar tant al Japó com als Estats Units.

Pel que fa a les economies emergents i en desenvolupament, el comportament continua sent heterogeni. El creixement de la Xina gairebé no ha perdut força gràcies a les polítiques d'estímul en marxa (6,7%), en canvi a l'Índia l'activitat s'ha refredat per l'impacte de la depreciació de la moneda i ha reduït el seu creixement fins al 6,8%. A la zona d'Orient Mitjà i el nord d'Àfrica, l'activitat va continuar sent dèbil als països exportadors de matèries primeres i als afectats per factors geopolítics, però la recuperació del preu del petroli després de l'estiu ha permès acabar l'any amb un creixement superior al de l'any anterior (3,9% el 2016). La regió d'Amèrica Llatina és l'única que ha registrat en el seu conjunt un descens del PIB (-3,6%).

Espanya manté el ritme de creixement, però continua sent un dels països que més creix entre les economies de la zona euro.

En aquest context, el 2016 l'**economia espanyola** manté el ritme de creixement (3,2%, segons l'INE), i continua sent un dels països que més ha crescut entre les economies de l'eurozona, gairebé el doble que la mitjana de la zona euro (1,7%). Aquest elevat dinamisme ha permès acostar-se al nivell de PIB previ al de la crisi econòmica i anar reduint gradualment els principals desequilibris acumulats (dèficit exterior, dèficit públic i nivell d'endeutament). Aquests bons resultats de l'activitat se sostenen en el comportament positiu del mercat de treball, les favorables condicions financeres i la millora de la confiança, factors que s'han vist reforçats per d'altres d'externs, com els baixos preus del petroli i els estímuls monetaris del Banc Central Europeu.

El principal motor del creixement econòmic segueix sent la demanda nacional, si bé la composició ha estat més equilibrada que l'any anterior. Així, tant la demanda nacional com la demanda externa neta han fet una aportació positiva al creixement del PIB per primera vegada des de l'any 2000 (2,8 punts percentuals i 0,5, respectivament).

L'economia catalana continua creixent a un ritme superior al d'Espanya i al de la zona euro, i ja supera el nivell de PIB de l'any 2007.

El 2016, l'**economia catalana** ha registrat un creixement sostingut, però de més intensitat que al conjunt d'Espanya, un 3,5%, segons dades de l'Idescat, el millor registre assolit des de l'inici de la crisi, fet que li ha permès superar el valor de PIB a preus corrents que tenia el 2007. Aquest creixement s'ha traduït en una intensa creació d'ocupació i en una reducció progressiva de la taxa d'atur. La dinàmica expansiva de la demanda ha continuat essent liderada pel consum privat tot i que el sector exterior també ha tingut una contribució positiva, a diferència de l'any anterior.

Quadre 1

PIB a preus de mercat. Base 2008

(Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari.

Taxes de variació interanual, en volum, en %)

	CATALUNYA		ESPANYA	
	2015	2016	2015	2016
PIBpm	3,5	3,5	3,2	3,2
DEMANDA				
Demanda interna (5)	4,0	3,2	3,4	2,9
Despesa en consum de les llars	3,3	2,7	2,8	3,2
Despesa en consum de les adm. Públiques (1) (5)	4,7	2,7	2,1	0,9
Formació Bruta de Capital (2)	5,6	5,2	6,5	3,8
Saldo exterior (3) (4) (5)	0,0	0,6	-0,1	0,5
Exportacions totals de béns i serveis	5,5	4,1	4,9	4,4
Importacions totals de béns i serveis	3,7	5,8	5,6	3,3
OFERTA				
Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	-1,4	10,1	-2,9	3,4
Indústria	3,7	4,0	5,5	2,4
Construcció	-0,1	3,2	0,2	2,5
Serveis	3,3	3,1	2,6	3,4

Font: Idescat i INE

(1) Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars.

(2) Inclou la variació d'existències.

(3) La dada de Catalunya inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.

(4) Aportació al creixement del PIB.

(5) La dada d'Espanya ha estat calculada per l'Idescat, a partir de l'informació publicada per l'INE, per facilitar la comparabilitat

El principal motor del creixement continua sent la demanda interna.

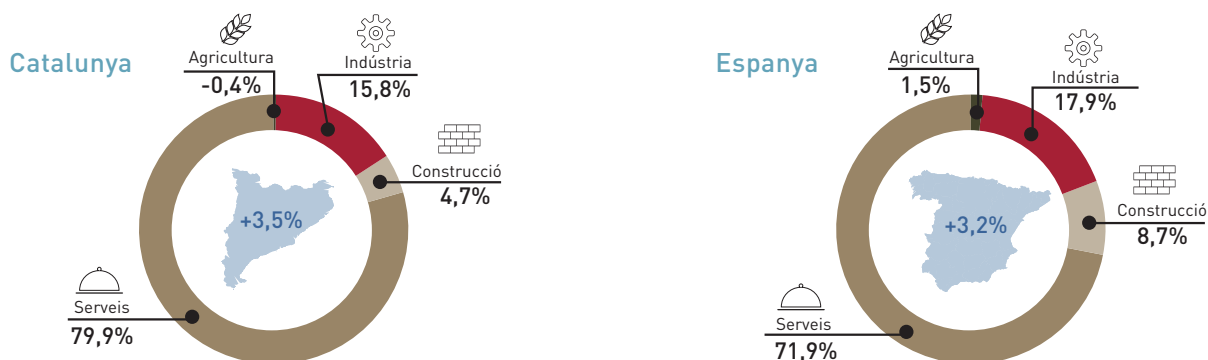
Tots els sectors han registrat una evolució molt positiva de l'activitat.

La **demanda** interna continua sent el principal motor del creixement econòmic català el 2016, per tercer any consecutiu, tot i que ha moderat el ritme d'augment, del 4% el 2015 al 3,2% el 2016. Tots els components de la demanda interna han registrat una evolució positiva el 2016, però més moderada que l'any anterior, excepte en el cas de la inversió en construcció. El sector exterior, a diferència de l'anterior, també ha actuat com a element impulsor del creixement econòmic, amb una contribució positiva de sis dècimes.

Pel que fa als components de l'**oferta**, tots els grans sectors econòmics han presentat un balanç positiu de la seva activitat durant el 2016. Dels quatre grans sectors econòmics, el que ha registrat una evolució més positiva ha estat l'agricultura (10,1%), seguit per la indústria (4,0%). La construcció i els serveis han registrat un increment lleugerament més moderat (el 3,2% i el 3,1%, respectivament). Tenint en compte el pes relatiu de cada sector, els serveis continua sent el sector tractor del creixement el 2016. Dels 3,4 punts percentuals de creixement del VAB global, 2,3 punts s'expliquen per la millora de l'activitat als serveis, alhora que l'aportació positiva de la indústria ha estat de vuit dècimes i la de la construcció i l'agricultura, d'una dècima. Tanmateix, cal esmentar que l'evolució trimestral del VAB sectorial mostra un comportament diferenciat. Mentre que les taxes de creixement a la construcció s'han accelerat a mesura que avançaven els trimestres, als serveis succeïa el contrari i a la indústria es mantenien més o menys constants.

Gràfic 1

Aportacions dels sectors al creixement anual del PIB. Any 2016 (en percentatge)

Font: Idescat

2. La demarcació de Barcelona

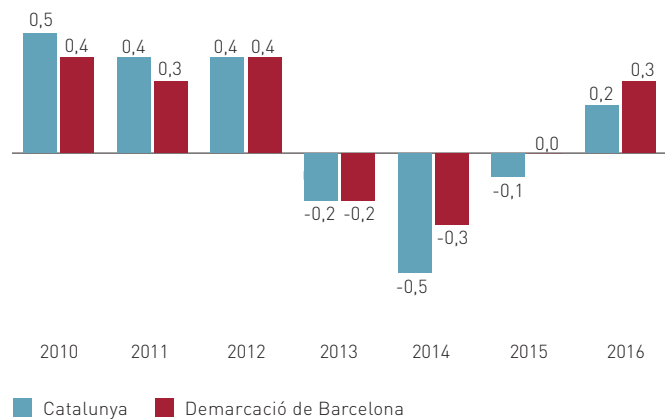
La **població** a la demarcació de Barcelona torna a créixer de forma considerable i se situa en 5.542.680 persones, segons dades de l'INE a 1 de gener del 2016. Aquesta xifra suposa un augment de gairebé 20 mil persones, i trenca la tendència negativa del 2013 i el 2014 i l'estacament del 2015. Cal esmentar que la demarcació de Barcelona és l'única que creix demogràficament a Catalunya (el 0,2%). Per tant, el pes de la demarcació sobre el total del Principat ha augmentat lleugerament, del 73,6% el 2015 al 73,7% el 2016. L'augment de la població a la demarcació de Barcelona ha estat gràcies tant al creixement de la població espanyola (0,3%), com al creixement de la població estrangera (0,4%) –que augmenta per primer cop des del 2012– i és l'única província que experimenta un augment. Així, la població estrangera a la demarcació de Barcelona guanya pes sobre el conjunt de Catalunya (del 66,7% el 2015 al 67% el 2016), i situa la taxa d'estrangeria en un 12,4% el 2016.

Val a dir que les nacionalitzacions d'estrangers ha comportat un augment del 4,9% en el percentatge d'espanyols nascuts a l'estranger i, al seu torn, ha estat un dels motius principals del creixement de la població amb nacionalitat espanyola el 2016. En paral·lel, es comptabilitzen 205.134 persones inscrites a la demarcació que han emigrat a l'estranger, segons les dades del padró d'espanyols residents a l'estranger (PERE) a 1 de gener del 2016. El nombre de barcelonins que ha marxat a viure a l'estranger continua augmentant des del 2009, a un ritme anual mitjà del 9%.

Segons les projeccions de població de l'Idescat (escenari mitjà), en cas de mantenir-se les tendències demogràfiques actuals la població de la demarcació es mantindria d'aquí a deu anys. Tanmateix, la població de la demarcació tendirà a un patró en què s'estreny la proporció de població comp resa sobretot en el tram en edat de treballar d'entre els 30 anys i els 44 anys i en el tram dels més joves (de 0 a 9 anys); per contra, la proporció veure a la figura piramidal. Per aquest motiu, l'índex d'envelliment augmentarà de forma considerable, del 112% el 2016 al 158% el 2026 –és a dir, per cada 100 joves menors de 16 anys hi haurà 158 persones més grans de 64 anys el 2026.

Gràfic 2

Taxes de variació de la població total, 2010-2016 (en percentatge)

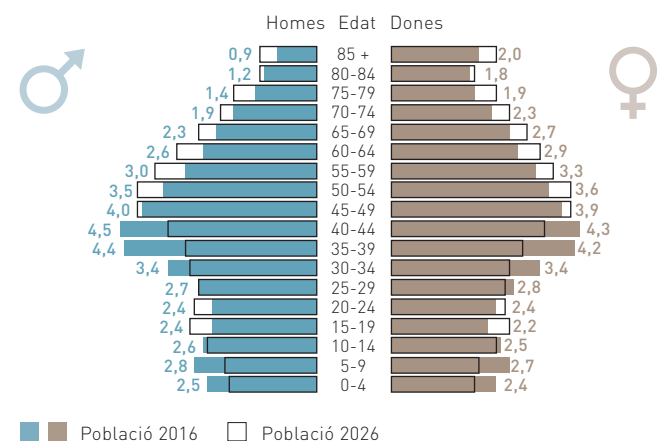

Font: idescat i INE

El 2016 la població de la demarcació torna a créixer de forma considerable per primer cop des del 2012.

Gràfic 3

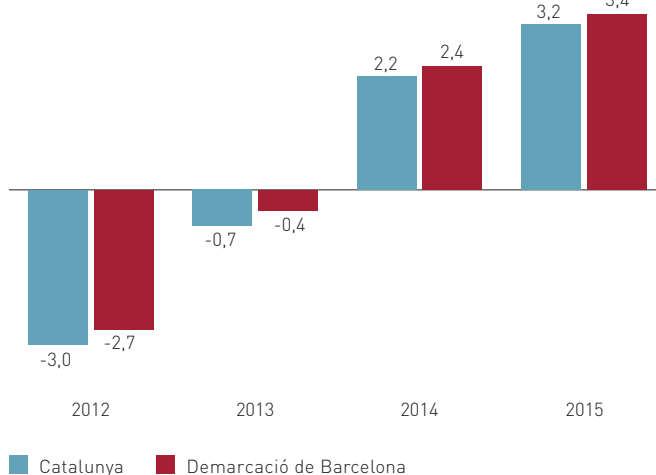
Piràmide d'edats de la demarcació de Barcelona, 2016-2026 (en percentatge)

Font: Idescat. Projeccions de població 2013-2051. Escenari mitjà

Gràfic 4

Taxes de variació interanual del Valor Afegit Brut (VAB)* (en percentatge)

Font: BBVA CX i Idescat

* en termes real

El nombre d'afiliats a la Seguretat Social i el teixit empresarial ha augmentat per tercer any consecutiu des del 2007, a un ritme una mica superior a l'any anterior

En un context nacional de millora de l'activitat, el **VAB** real de la demarcació de Barcelona va experimentar un notable increment del 3,4% el 2015 (darrera dada disponible), un punt percentual més que l'any anterior i dues dècimes més que el conjunt de Catalunya, segons les

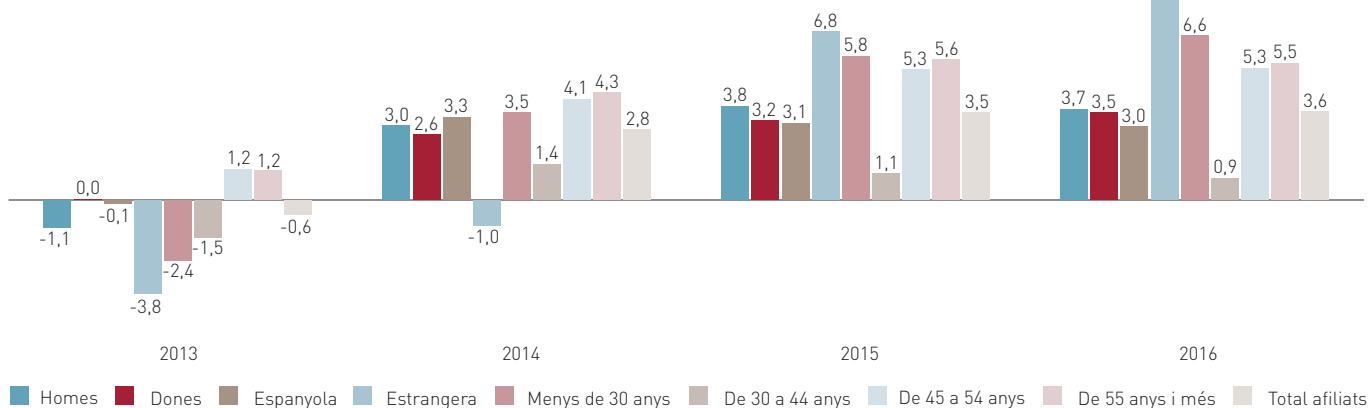
darreres dades de l'*Anuari econòmic comarcal*, del BBVA CX. Aquest creixement del VAB ha estat el més positiu des del 2008 i s'ha produït gràcies a la notable recuperació de la construcció (3,8%) i els serveis (3,6%) i el manteniment industrial (2,5%).

En línia amb el creixement de l'activitat, el **mercat de treball** ha registrat uns resultats molt positius, d'acord amb la tònica iniciada a finals del 2013. Les dades confirmen l'any 2016 com el millor any des del començament de la crisi: es continua creant ocupació i reduint el nombre de persones aturades, i a més amb més intensitat que l'any anterior. Així, segons l'Enquesta de Població Activa (EPA), el 2016 l'ocupació a la demarcació ha crescut el 4,4% interanual, gairebé un punt percentual més que el conjunt de Catalunya (3,5%).

Anàlogament, el nombre d'afiliats a la Seguretat Social segons la residència (població ocupada registrada) i segons la seu de l'empresa (llocs de treball), també ha seguit una evolució positiva per tercer any consecutiu, i amb més intensitat que l'any anterior en ambdós casos (el 3,6% i el 4%, respectivament). El creixement ha estat superior entre els assalariats (4,4%) que els autònoms (1,1%), entre la població estrangera (8,5%) que l'espanyola (3%) i entre els més joves de menys de 30 anys (6,6%) que la resta de trams d'edat. Gràcies a aquesta evolució favorable, les xifres del mercat de treball i d'empreses del 2016 es troben ja una mica per sobre dels registres del 2009, la qual cosa significa que s'ha recuperat bona part del teixit productiu i laboral perdut durant la crisi.

Gràfic 5

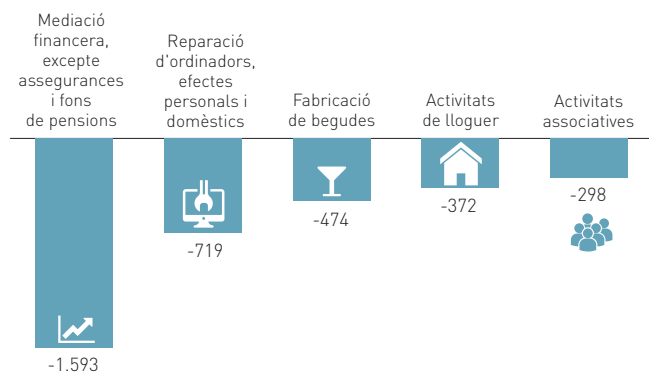
Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Demarcació de Barcelona (en percentatge)

Font: Idescat

Gràfic 6

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació Demarcació de Barcelona, 2016 (absoluts)

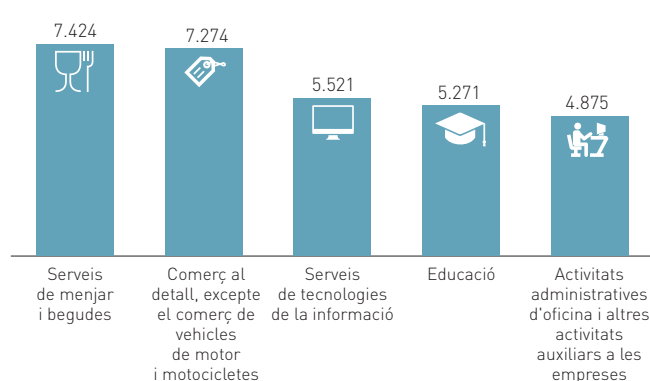
Font: Observatori del treball de la Generalitat de Catalunya

El nombre de llocs de treball ha crescut a tots els grans sectors econòmics per segon any consecutiu i amb més intensitat que l'any anterior. Els serveis, amb un creixement del 4,1%, han estat sens dubte l'element tractor de l'embranchada de les afiliacions segons la seu de l'empresa, amb una aportació neta del 82% de les noves afiliacions a la demarcació. Quant a la construcció destaca per ser el sector en el qual més han crescut les afiliacions en termes relatius per segon any consecutiu, un 6,1% el 2016. Finalment, les afiliacions a la indústria han augmentat un 2,8% respecte a l'any anterior, i a l'agricultura, un 0,8%.

Pel que fa als subsectors, hi ha hagut un creixement de les persones ocupades en la gran majoria de branques (en 67 branques d'un total de 88), però les cinc que han crescut més en termes absoluts pertanyen al sector terciari (vegeu el gràfic 7). D'altra banda, l'ocupació de les

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació Demarcació de Barcelona, 2016 (absoluts)

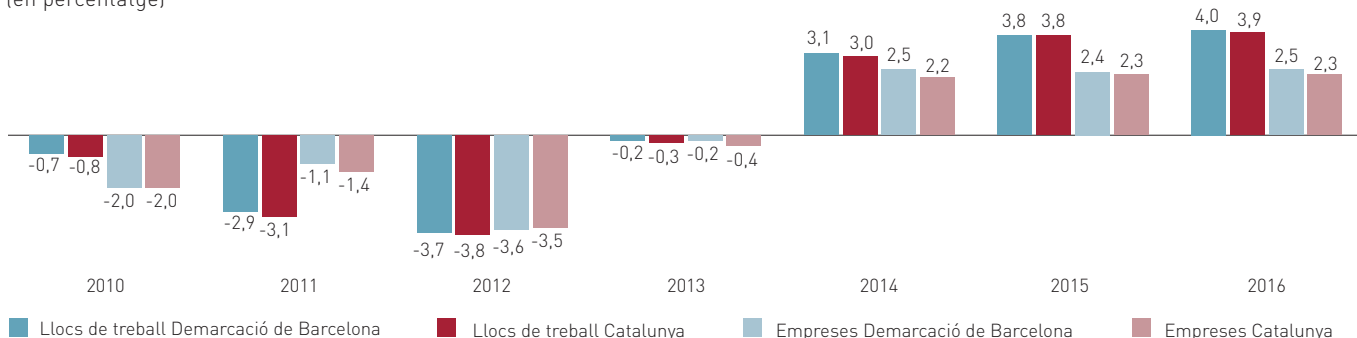
Font: Observatori del treball de la Generalitat de Catalunya

cinc principals branques de serveis i de la indústria amb més pes relatiu en l'estructura productiva de Barcelona –que proporcionen feina al 35% i al 7% del total de l'ocupació de la demarcació, respectivament– ha estat positiva en tots els casos. L'evolució favorable que s'observa en el mercat laboral per sectors també s'ha fet evident en l'evolució de les persones ocupades en activitats d'alt contingut tecnològic (el 5,1%).

En aquesta mateixa línia, les **empreses** de la demarcació de Barcelona han crescut un 2,5% el 2016, per tercer any consecutiu des de l'inici de la crisi, segons les dades de la Seguretat Social. La millora en l'evolució del teixit empresarial ha obeït principalment al sector dels serveis, atès a la seva importància (representa el 80% del total d'empreses) i al seu creixement (el 2,4%). Així mateix, la resta de sectors productius també han registrat un augment del nombre d'empreses.

Gràfic 8

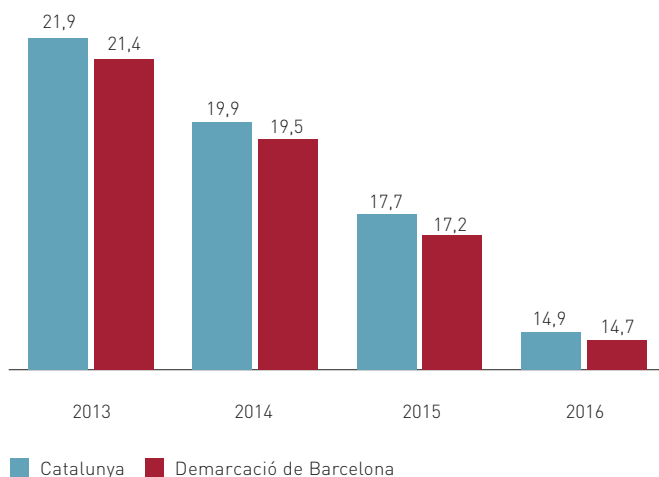
Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses (en percentatge)

Font: Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya

Gràfic 9

Taxa d'atur estimada IV Trimestre (en percentatge)

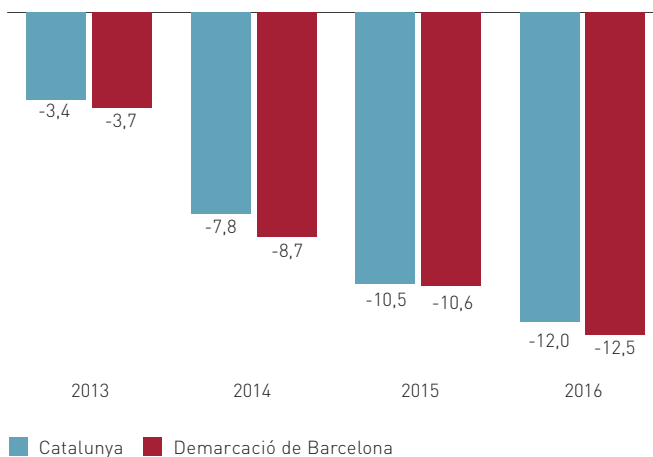

Font: EPA (INE)

Paral·lelament a la conjuntura favorable de l'ocupació i del teixit empresarial, el nombre de **persones aturades** registrades a la demarcació de Barcelona ha disminuït per quart any consecutiu, i a més ho ha fet de manera més intensa que en els tres anys precedents (-12,5% respecte al 2015). Així, el nombre de persones aturades registrades a les oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) ha anat disminuint durant el transcurs de l'any fins a situar-se en 331.000 persones aturades a finals del 2016, el mínim des de l'any 2009. Com a conseqüència d'això, juntament

Gràfic 10

Variació anual de l'atur registrat (en percentatge)

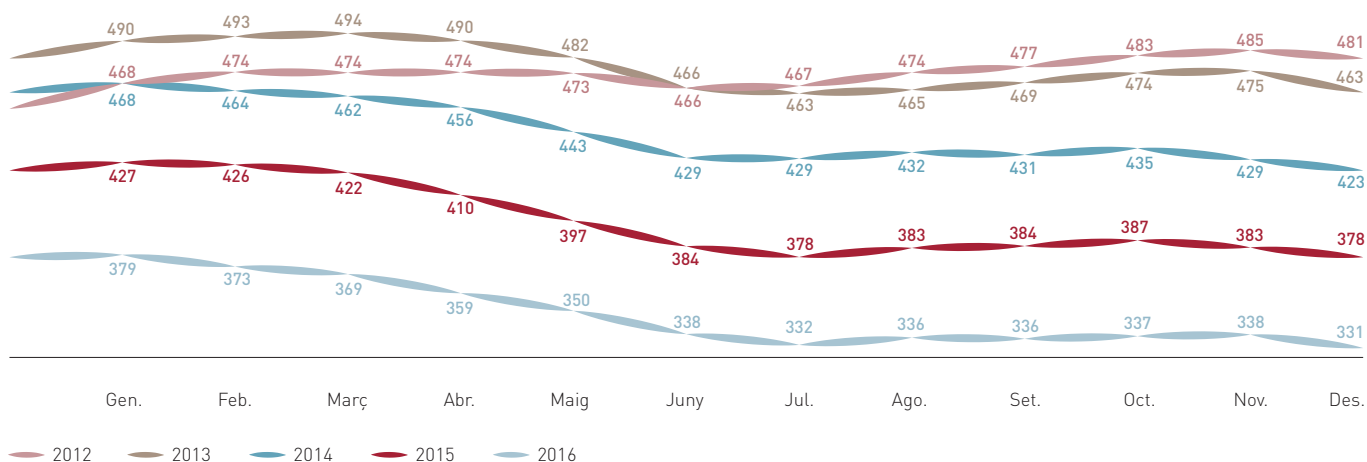

Font: Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya

amb l'augment de la població activa estimada (1%), la taxa d'atur registral es continua reduint, fins a un 12,6% el 2016, dos punts percentuals menys que l'any anterior. Aquesta és la taxa més baixa que es registra a la demarcació des del 2009, i s'apropa cada cop més a l'11,8% del 2008, just abans de la crisi. Així mateix, segons l'EPA, la taxa d'atur estimada ha disminuït progressivament a mesura que avançava l'any fins a situar-se en el 14,7% el quart trimestre (vers el 14,9% del conjunt de Catalunya). Aquesta també és la taxa més baixa dels darrers 7 anys.

Gràfic 11

Comparació de l'evolució mensual de les persones aturades registrades. Demarcació de Barcelona, 2012-2016 (en milers)

Font: Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya

El 2016, els **beneficiaris de prestacions** per desocupació –treballadors en situació legal de desocupació que reben alguna de les prestacions següents: contributives, assistencials econòmiques, renda activa d’inserció laboral i programes d’activació per a l’ocupació– han disminuït una mica més a la demarcació que al conjunt de Catalunya (- 11,1% i -10%, respectivament), per aquest motiu el pes de les persones beneficiàries de la demarcació en el conjunt de Catalunya s’ha reduït lleugerament (del 69,3% el 2015 al 68,5% el 2016). La taxa de cobertura de les prestacions –percentatge de persones aturades i demanants que reben prestacions d’atur, sense tenir en compte les aturades sense ocupació anterior– s’ha situat en el 58,8% a la demarcació, la qual cosa ha suposat gairebé un augment d’1 punt percentual respecte al 2015. Això ha estat degut al fet que la disminució de les persones aturades ha estat més intensa que la dels beneficiaris de prestacions.

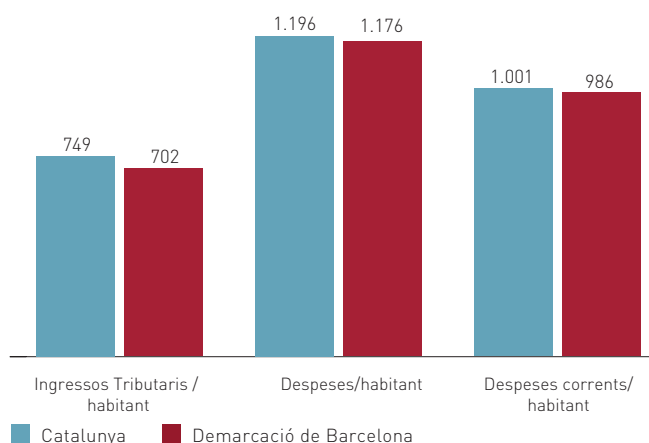
El nombre de **contractes de treball** signats subscrits a la demarcació de Barcelona el 2016 s’ha situat en 2,24 milions (un 9,9% més que el 2015 i el 75% del total de contractes signats a Catalunya), una xifra que ja supera el nombre de contractes del 2007 (2,15 milions). L’augment de la contractació a la demarcació va provenir sobretot dels contractes indefinits (que van créixer un 9%) –atès al seu important pes relatiu sobre el total de contractes,

són gairebé el 87%–, però també de l’augment dels contractes temporals (15,7%). Tots els grans sectors productius han registrat un augment anual dels contractes signats, però destaca el sector dels serveis (amb un creixement anual del 10,7% respecte al 2015 i un pes relatiu del 83%).

El 2016 els ingressos han augmentat més intensament que les despeses.

Pel que fa a les **finances públiques**, els ingressos presupostats pels municipis corresponents a l’exercici 2016 han crescut a un major ritme que les despeses (un 2% i un 0,8%, respectivament). Al conjunt de Catalunya també han crescut ambdós conceptes però en menor mesura (1,4% i 0,5%, respectivament). Quant a les ràtios de les finances públiques per habitant (ingressos tributaris, despeses pressupostades i despeses corrents), tots han estat lleugerament inferiors a la demarcació que al conjunt del Principat. Pel que fa a les dades de deute viu, el 2015 (última dada disponible) el deute va disminuir per tercer any consecutiu, tant a la demarcació com a Catalunya, però amb menys intensitat que els dos anys anteriors (-12% el 2015, -9,2% el 2014 i -7,8% el 2013 a la demarcació).

Gràfic 12
Finances públiques, 2016 (ratios euro per habitant)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d’Hisenda i Administracions Públiques

L'entorn de Barcelona, o el que ve a ser la demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, presenta una bona evolució de l'activitat turística el 2016 en els principals indicadors que s'analitzen en aquesta publicació. En l'àmbit de l'oferta cal subratllar l'aflorament i la regulació de molts habitatges d'ús turístic (HUT), que comporta una ampliació important de les places reglades a la província (gairebé un 40% més). En els indicadors de demanda és destacable el rècord en volum de turistes i pernoctacions obtingut el passat 2016.

Any de rècord en el nombre de turistes i pernoctacions i de regulació de molts habitatges d'ús turístic (HUT).

El 2016 la demarcació ha registrat un total de 137.270 places d'allotjament entre hotels, càmpings, establiments de turisme rural, apartaments turístics i HUT. Aquesta xifra suposa un 5,5% més de places respecte al 2015 (7.000 noves places). Per a aquesta anàlisi no es consideren les places d'allotjament del Barcelonès degut a la distorsió que produeixen en el global dels indicadors provincials. L'oferta el 2016 es concreta en 64.139 places hoteleres (un 0,6% més que l'any anterior), 44.976 places en càmpings (el 2,2%), 5.025 places en establiments de turisme rural (l'1,8%), 2.352 places en apartaments (el 0,9%) i 20.778 places en HUT (el 38,3%).

Pel que fa a la demanda, s'observa una continuïtat en la tendència creixent tant del nombre de turistes com de pernoctacions. Així, s'han registrat un total de 4.704.303 turistes (un 16%) i 13.552.214 pernoctacions (un 5,9%), i suposa una major estada mitjana en hotels i càmpings i un grau d'ocupació més elevat en hotels i turisme rural. No es disposen de dades dels viatgers en establiments HUT.

En relació amb la distribució d'aquests turistes i nits per tipologies d'allotjament, els hotels registren les dades més elevades amb un total de 3,9 milions de turistes (el 19,0%) i 10,6 milions de pernoctacions (el 9,7%). En aquesta tipologia d'allotjament el grau d'ocupació ha augmentat 3,9 punts percentuals respecte a l'any passat amb una mitjana d'ocupació per habitació del 74,7%. Els càmpings, per la seva banda, incrementen el nombre de turistes un 4,9% i arriben als 675.115 viatgers, les pernoctacions creixen en menor grau (un 0,1%) i se'n registren gairebé 2,6 milions. En darrer lloc, els establiments de turisme rural són els que presenten un augment més considerable respecte a l'any anterior. En aquests establiments van pernoctar-hi un total de 113.902 turistes (el 13,3%) que van generar 341.859 pernoctacions (el 16,8%). El grau d'ocupació va créixer dos punts percentuals, i la mitjana anual es va situar en el 24%.

La recaptació de la taxa turística en l'àmbit provincial ha obtingut un important increment del 13,8% i ha assolit una recaptació total de 6.319.157,9 euros.

Quadre 2 Indicadors de l'activitat turística a la Demarcació de Barcelona, 2015-2016

	Demarcació de Barcelona*		
	2015	2016	% Var. 2015-2016**
Places en establiments hotelers	63.758	64.139	0,6
Places en càmpings	44.026	44.976	2,2
Places en establiments de turisme rural	4.934	5.025	1,8
Places en apartaments turístics	2.332	2.352	0,9
Places en HUTs	15.028	20.778	38,3
Nombre de viatgers allotjats en hotels	3.290.710	3.915.286	19,0
Nombre de viatgers allotjats en càmpings	643.338	675.115	4,9
Nombre de viatgers allotjats en establiments de turisme rural	100.506	113.902	13,3
Nombre de pernoctacions en hotels	9.678.194	10.619.805	9,7
Nombre de pernoctacions en càmpings	2.588.930	2.590.550	0,1
Nombre de pernoctacions en establiments de turisme rural	292.607	341.859	16,8
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	71	75	3,9
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	46	46	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	22	24	2,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)	5.552.329	6.319.158	13,8

Font: INE, Idescat, Programa Hermes

*sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera **la variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals

Recull estadístic. Demarcació de Barcelona

	Demarcació		Catalunya		Variació 2015-2016		Pes Demarcació/Catalunya	
	2015	2016	2015	2016	Demarcació	Catalunya	2015	2016
Entorn								
Nombre de municipis		311		947				32,8%
Superfície total (km²)		7.726,4		32.108,0				24,1%
Superfície mitjana municipal (km²)		24,84		33,90				nc
Demografia								
Població Total	5.523.922	5.542.680	7.508.106	7.522.596	0,3%	0,2%	73,6%	73,7%
Densitat (hab/km²)	715	717	234	234	0,3%	0,2%	nc	nc
Homes	2.696.360	2.704.771	3.691.745	3.697.368	0,3%	0,2%	73,0%	73,2%
Dones	2.827.562	2.837.909	3.816.361	3.825.228	0,4%	0,2%	74,1%	74,2%
Població de menys de 16 anys	913.568	914.352	1.253.854	1.254.019	0,1%	0,0%	72,9%	72,9%
Població potencialment activa (16-64)	3.599.618	3.603.957	4.892.635	4.889.300	0,1%	-0,1%	73,6%	73,7%
Població de 65 anys i més	1.010.736	1.024.371	1.361.617	1.379.277	1,3%	1,3%	74,2%	74,3%
Projecció Població 2016-2026	5.542.680	5.488.234	7.434.033	7.456.332	-1,0%	0,3%	74,6%	73,6%
Pob. resident a l'estranger	188.325	205.134	242.070	264.034	8,9%	9,1%	77,8%	77,7%
Índex de dependència global	53,5	53,8	53,5	53,9	0,3pp	0,4pp	nc	nc
Índex d'envelliment	110,6	112,0	108,6	110,0	1,4pp	1,4pp	nc	nc
Nacionalitat espanyola	4.838.079	4.854.217	6.480.037	6.499.198	0,3%	0,3%	74,7%	74,7%
Nacionalitat estrangera	685.843	688.463	1.028.069	1.023.398	0,4%	-0,5%	66,7%	67,3%
Taxa d'estrangeria total	12,4%	12,4%	13,7%	13,6%	0,0pp	-0,1pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitaria	9,4%	9,4%	10,0%	10,0%	0,0pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	113.711	110.476	179.028	173.481	-2,8%	-3,1%	63,5%	63,7%
Població potencialment activa (16-64)	552.917	557.386	814.011	813.105	0,8%	-0,1%	67,9%	68,6%
Població de 65 anys i més	19.215	20.601	35.030	36.812	7,2%	5,1%	54,9%	56,0%
Àfrica	164.670	162.517	290.844	288.265	-1,3%	-0,9%	56,6%	56,4%
Amèrica	200.191	196.361	253.340	247.782	-1,9%	-2,2%	79,0%	79,2%
Àsia	118.307	123.379	140.086	145.521	4,3%	3,9%	84,5%	84,8%
Europa	202.038	205.532	343.047	341.032	1,7%	-0,6%	58,9%	60,3%
Unió Europea	163.998	164.824	280.266	274.746	0,5%	-2,0%	58,5%	60,0%
Resta del món	637	674	752	798	5,8%	6,1%	84,7%	84,5%
5 principals nacionalitats (província)	279.679	281.355	450.948	449.317	0,6%	-0,4%	62,0%	62,6%
Marroc	124.470	122.087	214.250	211.384	-1,9%	-1,3%	58,1%	57,8%
Xina	42.920	45.728	51.510	54.545	6,5%	5,9%	83,3%	83,8%
Itàlia	40.745	41.859	48.733	49.421	2,7%	1,4%	83,6%	84,7%
Paquistán	37.981	38.229	42.787	43.093	0,7%	0,7%	88,8%	88,7%
Rumania	33.563	33.452	93.668	90.874	-0,3%	-3,0%	35,8%	36,8%
Activitat Econòmica								
Nombre d'empreses	179.895	184.428	248.678	254.286	2,5%	2,3%	72,3%	72,5%
Agricultura	748	786	2.401	2.484	5,1%	3,5%	31,2%	31,6%
Indústria	18.659	18.875	25.234	25.491	1,2%	1,0%	73,9%	74,0%
Construcció	14.381	15.152	21.781	22.731	5,4%	4,4%	66,0%	66,7%
Serveis	146.107	149.615	199.262	203.580	2,4%	2,2%	73,3%	73,5%
Dimensió mitjana	10,4	10,6	9,7	9,9	0,2	0,2	nc	nc
Agricultura	3,4	3,4	3,4	3,4	0,0	0,0	nc	nc
Indústria	16,0	16,3	15,9	16,2	0,3	0,3	nc	nc
Construcció	5,0	5,2	4,8	5,0	0,2	0,2	nc	nc
Serveis	10,3	10,5	9,5	9,8	0,2	0,2	nc	nc
15 Sectors d'activitat principals	126.990	129.923	174.542	178.031	2,3%	2,0%	72,8%	73,0%
Comerç detall, exc. vehicles motor	28.125	28.355	38.985	39.161	0,8%	0,5%	72,1%	72,4%
Serveis de menjar i begudes	16.931	17.361	24.760	25.372	2,5%	2,5%	68,4%	68,4%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	14.995	15.182	19.163	19.371	1,2%	1,1%	78,2%	78,4%
Activitats especialitzades construcció	8.589	8.980	12.539	13.078	4,6%	4,3%	68,5%	68,7%
Activitats immobiliàries	7.474	7.827	9.166	9.591	4,7%	4,6%	81,5%	81,6%
Altres activitats de serveis personals	7.240	7.463	9.842	10.146	3,1%	3,1%	73,6%	73,6%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	6.481	6.591	8.483	8.599	1,7%	1,4%	76,4%	76,6%
Transport terrestre i per canonades	5.678	5.960	8.164	8.455	5,0%	3,6%	69,5%	70,5%
Educació	5.513	5.744	7.259	7.558	4,2%	4,1%	75,9%	76,0%
Construcció d'immobles	5.299	5.735	8.548	9.028	8,2%	5,6%	62,0%	63,5%
Activitats sanitàries	5.150	5.238	6.751	6.855	1,7%	1,5%	76,3%	76,4%
Venda i reparació de vehicles motor	4.411	4.432	6.820	6.815	0,5%	-0,1%	64,7%	65,0%
Llars que ocupen personal domèstic	4.275	4.153	5.199	5.053	-2,9%	-2,8%	82,2%	82,2%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	3.626	3.665	4.651	4.683	1,1%	0,7%	78,0%	78,3%
Activitats associatives	3.203	3.237	4.212	4.266	1,1%	1,3%	76,0%	75,9%

Recull estadístic. Demarcació de Barcelona (Continuació)

	Demarcació		Catalunya		Variació 2015-2016		Pes	
	2015	2016	2015	2016	Demarcació	Catalunya	2015	2016
Mercat de treball								
Població ocupada	2.144.989	2.221.878	2.929.310	3.035.442	3,6%	3,6%	73,2%	73,2%
Homes	1.122.464	1.163.435	1.558.092	1.616.264	3,7%	3,7%	72,0%	72,0%
Dones	1.022.525	1.058.443	1.371.218	1.419.178	3,5%	3,5%	74,6%	74,6%
Nacionals	1.901.020	1.957.223	2.581.695	2.658.852	3,0%	3,0%	73,6%	73,6%
Estrangers	243.969	264.655	347.615	376.590	8,5%	8,3%	70,2%	70,3%
Menys de 30 anys	315.495	336.381	436.853	466.673	6,6%	6,8%	72,2%	72,1%
De 30 a 44 anys	940.941	949.086	1.277.346	1.289.782	0,9%	1,0%	73,7%	73,6%
de 45 a 54 anys	556.907	586.496	757.400	796.019	5,3%	5,1%	73,5%	73,7%
Més de 55 anys	331.599	349.856	457.711	482.968	5,5%	5,5%	72,4%	72,4%
Taxa d'ocupació registrada	59,6%	61,7%	59,9%	62,1%	2,1pp	2,2pp	nc	nc
Llocs de treball	2.256.042	2.346.713	2.955.824	3.069.749	4,0%	3,9%	76,3%	76,4%
Agricultura	8.123	8.192	32.481	32.584	0,8%	0,3%	25,0%	25,1%
Indústria	332.499	341.929	448.290	461.157	2,8%	2,9%	74,2%	74,1%
Construcció	115.440	122.485	170.660	180.203	6,1%	5,6%	67,6%	68,0%
Serveis	1.799.980	1.874.107	2.304.393	2.395.805	4,1%	4,0%	78,1%	78,2%
Activitats d'alt contingut tecnològic¹	209.368	220.053	244.542	256.266	5,1%	4,8%	85,6%	85,9%
Assalariats	1.873.656	1.960.273	2.415.835	2.523.977	4,6%	4,5%	77,6%	77,7%
Autònoms	382.386	386.440	539.989	545.772	1,1%	1,1%	70,8%	70,8%
15 Sectors d'activitat principals	1.412.110	1.468.738	1.857.106	1.929.129	4,0%	3,9%	76,0%	76,1%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	244.873	252.133	324.187	332.948	3,0%	2,7%	75,5%	75,7%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	153.310	157.552	190.555	196.232	2,8%	3,0%	80,5%	80,3%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	138.185	145.609	189.138	199.002	5,4%	5,2%	73,1%	73,2%
<i>Activitats sanitàries</i>	136.349	140.823	174.119	179.920	3,3%	3,3%	78,3%	78,3%
<i>Educació</i>	126.177	131.449	155.125	161.756	4,2%	4,3%	81,3%	81,3%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	124.804	128.674	178.065	182.725	3,1%	2,6%	70,1%	70,4%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	77.091	80.544	110.313	115.182	4,5%	4,4%	69,9%	69,9%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	75.318	77.815	95.815	98.765	3,3%	3,1%	78,6%	78,8%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	71.403	73.361	95.239	98.404	2,7%	3,3%	75,0%	74,6%
<i>Activitats administratives d'oficina</i>	52.509	57.382	58.595	63.598	9,3%	8,5%	89,6%	90,2%
<i>Serveis de tecnologies de la informació</i>	48.128	53.649	52.168	57.849	11,5%	10,9%	92,3%	92,7%
<i>Activitats jurídiques i de comptabilitat</i>	46.440	47.797	60.097	61.853	2,9%	2,9%	77,3%	77,3%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	42.776	44.230	56.594	58.628	3,4%	3,6%	75,6%	75,4%
<i>Productes metàl·lics, exc. maquinària</i>	37.664	38.887	48.301	49.983	3,2%	3,5%	78,0%	77,8%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	37.083	38.833	68.795	72.284	4,7%	5,1%	53,9%	53,7%
Persones aturades registrades	377.897	330.725	515.668	453.645	-12,5%	-12,0%	73,3%	72,9%
Homes	176.530	149.932	243.556	207.695	-15,1%	-14,7%	72,5%	72,2%
Dones	201.367	180.793	272.112	245.950	-10,2%	-9,6%	74,0%	73,5%
Nacionals	313.922	275.389	412.797	364.438	-12,3%	-11,7%	76,0%	75,6%
Estrangers	63.975	55.336	102.871	89.207	-13,5%	-13,3%	62,2%	62,0%
Agricultura	4.641	3.743	13.626	11.445	-19,3%	-16,0%	34,1%	32,7%
Indústria	52.133	43.734	66.481	55.985	-16,1%	-15,8%	78,4%	78,1%
Construcció	39.187	31.234	55.281	44.239	-20,3%	-20,0%	70,9%	70,6%
Serveis	259.118	232.293	349.358	315.305	-10,4%	-9,7%	74,2%	73,7%
Sense ocupació anterior	22.818	19.721	30.922	26.671	-13,6%	-13,7%	73,8%	73,9%
Població activa local estimada	2.588.325	2.617.223	3.453.905	3.491.295	1,1%	1,1%	74,9%	75,0%
Taxa d'atur registrat	14,6%	12,6%	14,9%	13,0%	-2,0pp	-1,9pp	nc	nc
Homes	13,3%	11,2%	13,6%	11,5%	-2,2pp	-2,1pp	nc	nc
Dones	15,9%	14,2%	16,4%	14,6%	-1,7pp	-1,8pp	nc	nc
Nombre de contractes total	2.034.466	2.235.210	2.731.815	2.986.558	9,9%	9,3%	74,5%	74,8%
Beneficiaris de prestacions	205.756	182.936	296.871	267.244	-11,1%	-10,0%	69,3%	68,5%
Taxa Cobertura Prestacions	57,9%	58,8%	61,2%	62,6%	0,9pp	1,4pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	141.132	143.772	306.691	309.486	1,9%	0,9%	nc	nc
Places en càmpings	44.026	44.976	268.842	270.585	2,2%	0,6%	nc	nc
Places en establiments de turisme rural	4.934	5.025	18.737	18.938	1,8%	1,1%	nc	nc
Places en apartaments turístics	3.461	3.619	14.081	nd	0,0	nc	nc	nc
Places en HUTs ²	58.437	64.780	201.696	nd	0,11	nc	nc	nc
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: Ingressos	6.490.113	6.607.108	8.971.256	9.099.518	1,8%	1,4%	72,3%	72,6%
Pressupostos municipals: Despeses	6.476.026	6.519.382	8.948.285	8.995.882	0,7%	0,5%	72,4%	72,5%
Deute viu municipal ⁴	3.260.818	2.859.109	5.069.712	4.507.466	-12,3%	-11,1%	64,3%	63,4%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta.

2. Habitatges d'ús turístic. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2014-2015 nd: no disponible. nc: no calculable. pp: punts percentuals. Vegeu l'apartat de Metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

Comparativa provincial

El 2016, la **població** espanyola va disminuir per quart any consecutiu (un -0,1%), però amb menys intensitat que l'any anterior. De fet, la població ha disminuït a la majoria de províncies espanyoles. Zamora ha encapçalat la major pèrdua relativa d'habitants (-1,7%), i tan sols ha crescut moderadament a vuit províncies, entre les quals Madrid, Almeria i Barcelona han registrat els augments més importants (0,5%, 0,4% i 0,3%). La pèrdua de població estrangera ha disminuït amb major intensitat que el conjunt de la població a totes les províncies espanyoles, excepte a Guipúscoa, Biscaia, Tenerife, Barcelona, Lugo i Almeria, on la població immigrant ha crescut.

En línia amb la consolidació econòmica, el nombre de **persones ocupades** registrades a la Seguretat Social ha crescut a totes les províncies espanyoles el 2016, fet que succeeix per tercer any consecutiu. La demarcació de Barcelona s'ha situat en el grup de províncies amb un major increment de l'ocupació (3,9%), per sobre de la mitjana del conjunt d'Espanya (el 3,3%). Per províncies, les Illes Balears, Las Palmas i Tenerife encapçalen el rànquing de creixement de les persones ocupades (a l'entorn del 5,6%) i Càceres i Lleó el tanquen (0,9% i 0,8%, respectivament).

Així mateix, el nombre d'**empreses** ha augmentat a pràcticament totes les províncies d'Espanya l'any 2016 respecte a l'any anterior, a excepció de 5 províncies, segons el Directo-

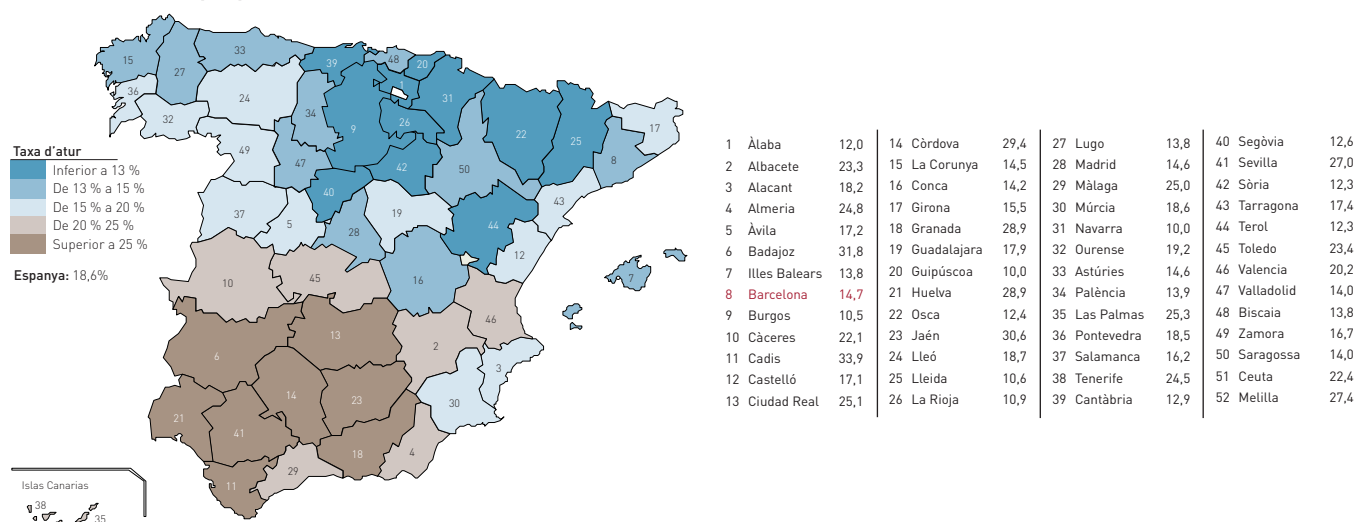
ri Central d'Empreses (DIRCE) de l'INE. A la demarcació de Barcelona, el teixit empresarial ha augmentat un 2,1% anual, cinc dècimes més que la mitjana espanyola (1,6%), fet que la situa entre les províncies que més augmenten el teixit empresarial. La reducció més intensa s'ha registrat a Sòria (el -1,9%), i l'increment més positiu, a Màlaga (3,3%).

Paral·lelament, el nombre de **persones aturades** registrades s'ha reduït a totes les províncies (un 9,5% de mitjana i un 12,5% a la demarcació de Barcelona), però amb diferent intensitat, que va des del -15,7% a Segòvia al -6,6% a Càceres. Així mateix, la **taxa d'atur** estimada ha disminuït gairebé a totes les províncies, excepte a sis. Tanmateix, la taxa d'atur encara presenta molta dispersió entre les províncies espanyoles, des del 33,9% a Cadis al 10% a Guipúscoa i Navarra. La demarcació de Barcelona s'ha situat en la franja intermèdia entre les províncies espanyoles amb menys taxa d'atur (en ocupar la posició 22a de menys a més) i gairebé quatre punts percentuals per sota de la mitjana espanyola (el 14,7% enfront del 18,6%, respectivament). Al mapa 1 es visualitza com pràcticament totes les províncies amb taxes d'atur més elevades, i per sobre de la mitjana espanyola, es continuen concentrant del centre cap al sud de la Península. Per contra, les províncies amb taxes d'atur per sota de la mitjana, es troben al nord d'Espanya.

El **deute viu** dels ajuntaments ha disminuït a gairebé totes les províncies l'any 2015 (última dada disponible) respecte a l'anterior, en un 8% de mitjana en el conjunt estatal.

Mapa 1

Taxa d'atur estimat, per províncies (Quart trimestre del 2016)

Recull estadístic comparatiu per Províncies 2016¹

	Població total	Població estrangera	Empreses (Dirce)	Ocupació registrada	Ocupació estimada	Persones aturades registrades	Persones aturades estimades	Taxa d'atur estimada	Deute viu ² / habitant	
Alacant	-1,0	-6,0	2,1	4,2	6,6	-7,8	-20,4	18,2	451,2	Alacant
Àlaba	0,1	-1,8	2,5	2,4	-0,4	-9,3	-2,6	12,0	426,2	Àlaba
Albacete	-0,6	-4,7	0,7	3,6	-5,2	-9,9	2,2	23,3	503,8	Albacete
Almeria	0,4	0,2	2,2	3,0	5,5	-10,3	4,0	24,8	669,7	Almeria
Astúries	-0,8	-2,5	0,3	1,5	4,9	-8,2	-29,7	14,6	320,1	Astúries
Àvila	-1,5	-6,6	-0,9	1,8	11,0	-12,8	-13,7	17,2	409,2	Àvila
Badajoz	-0,4	-1,1	2,2	2,1	-1,7	-6,9	6,7	31,8	294,0	Badajoz
Barcelona	0,3	0,4	2,1	3,9	4,0	-12,5	-13,2	14,7	515,8	Barcelona
Biscaia	-0,1	1,6	1,9	1,7	2,8	-8,6	-5,5	13,8	115,6	Biscaia
Burgos	-0,8	-4,1	1,1	2,2	9,6	-13,5	-40,3	10,5	361,3	Burgos
Càceres	-0,6	-2,9	0,6	0,9	1,3	-6,6	-12,2	22,1	272,5	Càceres
Cadís	0,0	-1,2	1,5	2,9	3,4	-7,4	-8,8	33,9	1469,0	Cadís
Cantàbria	-0,5	-4,0	1,0	2,7	6,5	-11,0	-26,5	12,9	280,2	Cantàbria
Castelló	-0,5	-3,9	1,4	3,6	1,5	-11,6	-13,6	17,1	451,8	Castelló
Ciudad Real	-1,3	-9,8	0,7	4,1	6,6	-9,3	-12,3	25,1	489,2	Ciudad Real
Conca	-1,4	-3,8	0,4	3,6	9,5	-12,5	-21,8	14,2	525,7	Conca
Còrdova	-0,5	-4,3	0,7	2,3	1,7	-8,8	0,4	29,4	487,2	Còrdova
Girona	0,1	-1,3	2,6	3,7	4,8	-10,4	-21,6	15,5	620,6	Girona
Granada	-0,2	-2,7	2,1	3,6	0,3	-8,8	0,6	28,9	672,3	Granada
Guadalajara	-0,3	-3,5	1,4	3,4	0,5	-9,0	-8,7	17,9	329,9	Guadalajara
Guipúscoa	0,1	2,2	1,4	1,9	-1,7	-10,6	-3,8	10,0	332,5	Guipúscoa
Huelva	-0,1	-1,9	0,7	3,0	2,4	-8,3	-14,2	28,9	1018,9	Huelva
I. Balears	0,2	-1,9	2,6	5,7	2,0	-11,7	-20,3	13,8	543,2	I. Balears
Jaén	-0,9	-4,9	0,7	3,7	-2,2	-10,5	-3,5	30,6	1030,9	Jaén
La Corunya	-0,4	-2,4	0,9	2,4	2,8	-10,4	-7,2	14,5	210,3	La Corunya
La Rioja	-0,4	-3,3	0,0	2,6	2,6	-13,1	-22,8	10,9	243,5	La Rioja
Las Palmas	-0,1	-3,4	2,1	5,6	1,4	-7,8	-10,3	25,3	293,0	Las Palmas
Lleida	-0,5	-1,5	0,3	3,0	-2,5	-11,4	-30,5	10,6	728,9	Lleida
Lleó	-1,2	-7,2	0,1	0,8	3,6	-9,4	-6,5	18,7	796,6	Lleó
Lugo	-0,8	0,2	1,1	1,6	-3,4	-10,6	-18,3	13,8	187,4	Lugo
Madrid	0,5	-2,3	1,5	3,4	0,5	-10,4	-13,1	14,6	1102,7	Madrid
Màlaga	0,0	-3,3	3,3	4,0	-1,8	-7,5	-11,4	25,0	739,9	Màlaga
Múrcia	-0,2	-3,4	2,2	3,8	6,6	-8,9	-20,9	18,6	584,7	Múrcia
Navarra	0,0	-1,9	1,8	2,2	4,9	-7,2	-25,6	10,0	369,0	Navarra
Osca	-0,8	-2,7	0,6	3,2	0,2	-13,8	0,8	12,4	377,8	Osca
Ourense	-1,1	-3,7	0,3	1,6	1,2	-9,9	4,0	19,2	243,7	Ourense
Palència	-0,8	-1,7	-1,0	2,3	2,9	-9,7	-29,9	13,9	260,4	Palència
Pontevedra	-0,3	-4,4	1,3	2,3	2,2	-9,5	-10,1	18,5	150,5	Pontevedra
Salamanca	-1,0	-4,6	-0,3	2,1	-7,0	-10,6	-4,0	16,2	370,6	Salamanca
Saragossa	-0,6	-5,8	0,4	2,8	3,3	-9,6	-7,5	14,0	1214,6	Saragossa
Segòvia	-1,2	-4,8	0,3	2,4	7,2	-15,7	-17,2	12,6	298,5	Segòvia
Sevilla	-0,1	-5,4	1,8	2,8	0,8	-8,3	-8,9	27,0	449,0	Sevilla
Sòria	-1,1	-3,1	-1,9	2,5	6,3	-13,7	-3,6	12,3	428,8	Sòria
Tarragona	-0,4	-3,5	1,7	3,1	-0,3	-10,8	-24,8	17,4	1090,9	Tarragona
Tenerife	0,2	0,6	2,6	5,5	1,7	-6,9	-4,9	24,5	330,1	Tenerife
Terol	-1,4	-5,6	1,3	1,6	-1,4	-13,2	-7,1	12,3	367,5	Terol
Toledo	-0,7	-5,4	0,0	4,1	7,2	-9,8	-15,3	23,4	323,8	Toledo
València	0,0	-1,1	1,0	3,7	1,9	-10,1	-1,4	20,2	669,5	València
Valladolid	-0,5	-3,9	0,8	1,9	0,0	-11,8	-12,3	14,0	305,7	Valladolid
Zamora	-1,7	-6,1	-0,1	1,3	5,2	-13,1	-13,1	16,7	236,6	Zamora
Espanya	-0,1	-2,3	1,6	3,3	2,3	-9,5	-11,3	18,6	617,2	Espanya

1. Variació 2016-2015, a excepció de la taxa d'atur (taxa del IV trim. 16, en percentatge) i deute viu (31 de des. 2015, en euros)

L'ocupació i les persones aturades registrades i estimades fan referència a l'últim dia de l'any i al IV trimestre, respectivament.

2. Suma del deute viu en euros dels ajuntaments de cada província dividit pel total d'habitants de la mateixa

Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

3. Visió de conjunt de l'evolució econòmica comarcal

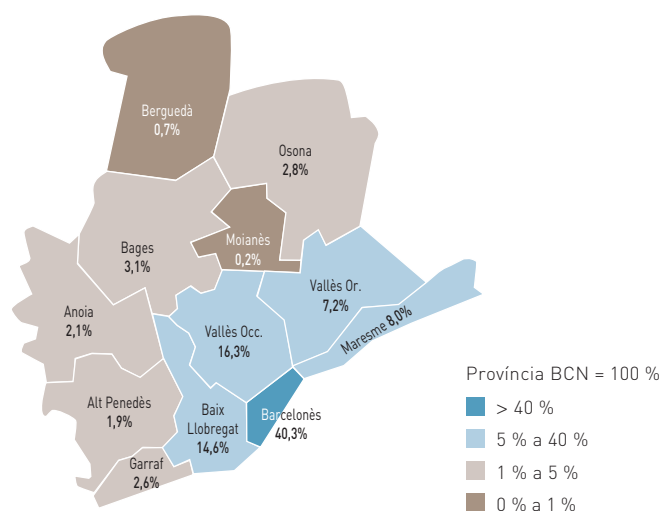
La província de Barcelona comprèn dotze comarques: Alt Penedès, Anoia, Bages, Berguedà, Baix Llobregat, Barcelonès, Garraf, Maresme, Moianès, Osona, Vallès Occidental i Vallès Oriental.*

La major concentració de la **població** es dona al Barcelonès (el 40% del total de la població de la demarcació), tot i que és la comarca amb menys territori (145,8 km²). A continuació la segueixen les quatre comarques que l'envolten, el Baix Llobregat, el Maresme i les dues del Vallès. Aquestes cinc comarques concentren el 86,4% de la població de la demarcació i són, juntament amb el Garraf, les que tenen una densitat d'habitants per quilòmetre quadrat superior a la mitjana catalana (233 habitants per quilòmetre quadrat). Per contra, la comarca del Moianès és la menys poblada de la demarcació (amb poc més de 13.000 habitants), seguida del Berguedà (amb 38.950 habitants).

Quant a l'evolució de la població, a gairebé totes les comarques de la demarcació ha augmentat el nombre d'habitants l'any 2016, a excepció del Bages i el Berguedà. Aquests creixements han oscil·lat entre el 0,1% de l'Anoia i l'Alt Penedès i el 0,8% del Moianès. El factor explicatiu de l'augment demogràfic comarcal ha estat tant el creixement de la població estrangera –que ha crescut a totes aquestes comarques a excepció de l'Alt Penedès–, com de l'autòctona –que ha estat deguda en gran part a la nacionalització d'estrangers.

En canvi, la població s'ha reduït al Bages i al Berguedà (un -0,1% i un -0,9%). Aquesta disminució de la població ha estat conseqüència tant de la reducció de població autòctona com de l'estrangera.

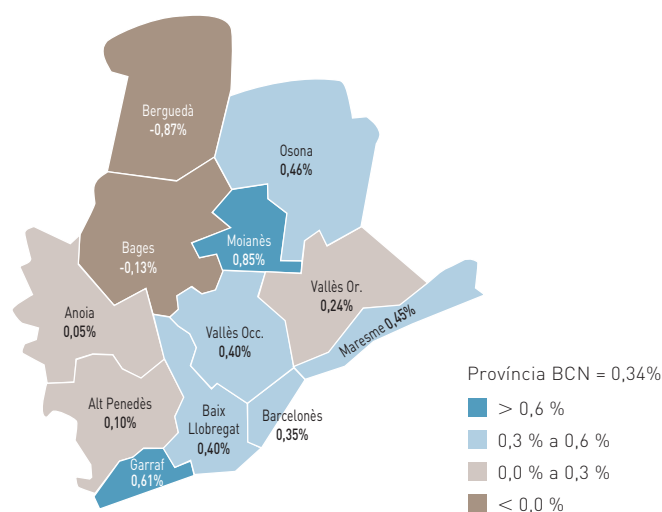
Mapa 2
Nombre d'habitants, 2016 (en percentatge sobre el total)

Font: Idescat

El 2016 la població augmenta a totes les comarques barcelonines, a excepció del Bages i el Berguedà.

Mapa 3
Variació anual del nombre d'habitants, 2016 (en percentatge)

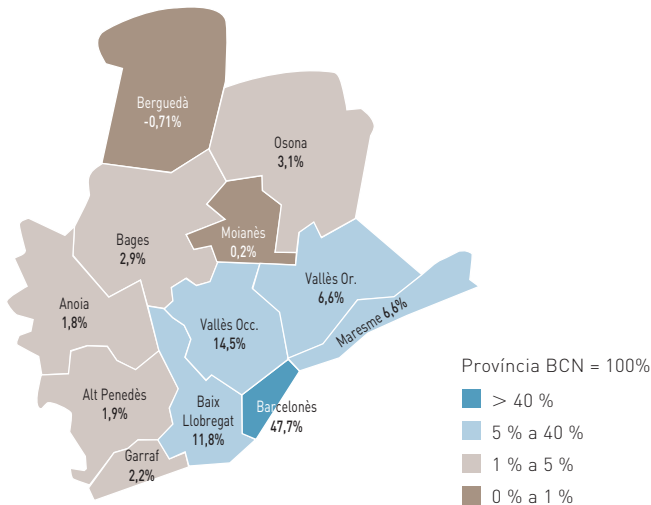

Font: Idescat

1. Els municipis d'Espinelves, Vidrà i Viladrau de la comarca d'Osona formen part de la província de Girona. Així mateix, Gósol (Berguedà) pertany a la província de Lleida. En canvi, el municipi de Fogars de la Selva, de la Selva, pertany a la província de Barcelona.

Mapa 4

Nombre d'empreses, any 2016 (en percentatge sobre el total)

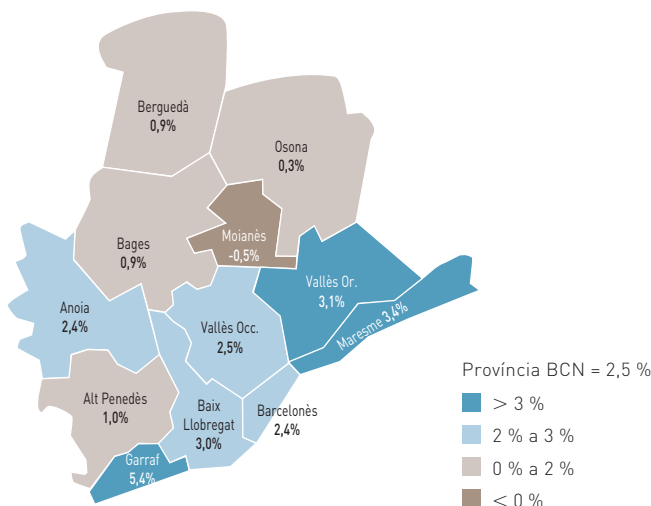

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

El nombre d'empreses ha crescut a totes les comarques barcelonines, excepte al Moianès, i gairebé a tots els grans sectors econòmics.

Mapa 5

Variació anual del nombre d'empreses, 2016 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

La consolidació de l'activitat econòmica durant l'any 2016 també s'ha reflectit clarament en l'augment del **teixit empresarial** a totes les comarques barcelonines, per tercer any consecutiu, a excepció del Moianès, segons les dades de comptes de cotització de la Seguretat Social. La comarca on més ha augmentat el teixit empresarial és al Garraf (un 5,4%) i on menys ha crescut ha estat a Osona (0,3%). El gran pol d'activitat empresarial de la demarcació, el Barcelonès, ha aportat gairebé el 50% dels nous centres de cotització que s'han creat el 2016. A continuació, la segueix el Vallès Occidental, que crea el 26% de les noves empreses de la demarcació.

L'any 2016, tal com va succeir l'any anterior, s'ha donat un creixement del teixit empresarial a pràcticament tots els sectors de totes les comarques. Les empreses del sector terciari han augmentat a totes les comarques, a excepció del Moianès. Aquest creixement del nombre d'empreses de serveis ha oscil·lat entre el 0,8% de l'Alt Penedès i el 4,4% del Garraf. Cal esmentar que les empreses de serveis han estat les que més han contribuït al creixement del teixit empresarial a les comarques, degut a la seva importància en l'estructura empresarial. Així mateix, el teixit d'empreses industrials –el segon en importància relativa, excepte al Garraf i al Barcelonès, on és el sector de la construcció– ha augmentat a totes les comarques, a excepció del Berguedà i d'Osona. El creixement més intens del nombre d'empreses industrials s'ha registrat al Garraf (3,8%). Tal com va passar l'any 2015, cal destacar que el nombre d'empreses de la construcció no només ha crescut per tercer any consecutiu, sinó que ha estat el sector que més ha crescut entre les comarques barcelonines (exceptuant les quatre comarques en què ha disminuït: el Berguedà, l'Alt Penedès, el Bages i Osona). Si bé, aquest creixement ha estat molt heterogeni, atès que va oscil·lar entre el 2,5% del Moianès i el 14,5% del Garraf.

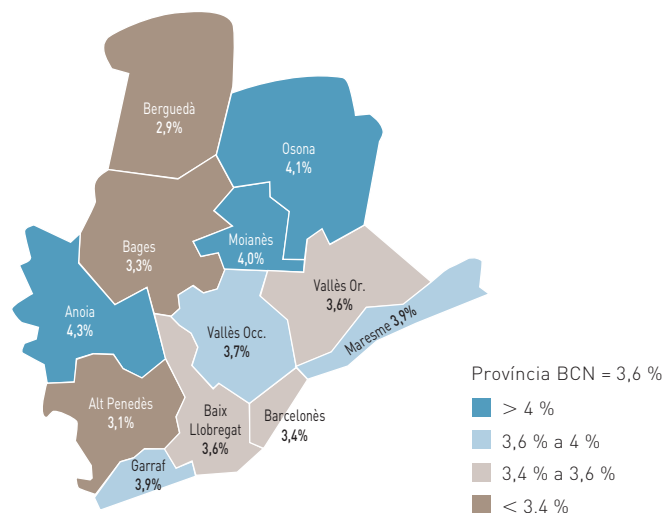
La dimensió mitjana de les empreses ha crescut lleugerament a gairebé totes les comarques el 2016, i ha oscil·lat entre els 11,9 treballadors per empresa al Barcelonès i els 5,7 al Berguedà. La dimensió mitjana al conjunt de la demarcació de Barcelona ha augmentat lleugerament dels 10,4 a 10,6 treballadors per empresa.

L'any 2016, la **població ocupada** registrada (afiliats a la Seguretat Social segons residència del treballador) ha augmentat de forma generalitzada a totes les comarques de la demarcació de Barcelona respecte a l'any anterior. Els creixements han oscil·lat entre el 2,9% del Berguedà i el 4,3% de l'Anoia. Així, totes les comarques emfatitzen la consolidació en el mercat laboral: el nombre de treballadors continua augmentant a un ritme similar al de l'any anterior. A totes les comarques el creixement ha estat superior entre la població estrangera que entre l'espanyola i entre els més joves de menys de 30 anys que entre la resta de trams d'edat (a excepció d'ambdós territoris del Vallès, el Baix Llobregat i l'Alt Penedès, on el creixement ha estat similar a tots els grups d'edat, excepte entre els de 30 anys a 44 anys, que creixen menys).

Paral·lelament, el nombre de llocs de treball (afiliacions a la Seguretat Social segons el compte de cotització de l'empresa) també ha registrat un creixement a totes les comarques, i a més ho ha fet amb a un ritme superior al de la població ocupada (excepte al Moianès, el Barcelonès i el Maresme). Així mateix, l'augment de les afiliacions s'ha produït de forma més intensa entre les persones assalariades que entre els autònoms a totes les comarques (el 4,6% vs. l'1,1%, respectivament, de mitjana a la demarcació).

Les afiliacions han crescut a tots els grans sectors econòmics i a totes les comarques –excepte l'agricultura– per segon any consecutiu. Atès a la seva importància, els serveis han estat el principal factor de creixement de les afiliacions a totes les comarques. Pel que fa a les afiliacions a la indústria han augmentat a totes les comarques (entre l'1,9% del Barcelonès i el 5,1% d'Osona), excepte al Berguedà (-1%). Quant a la construcció destaca per ser el sector en el qual l'ocupació augmenta amb més intensitat a gairebé a totes les comarques, i destaca el Garraf amb un creixement del 14,4%. Finalment, les afiliacions al sector primari només han crescut a quatre comarques: el Barcelonès, el Vallès Occidental, el Garraf i Osona.

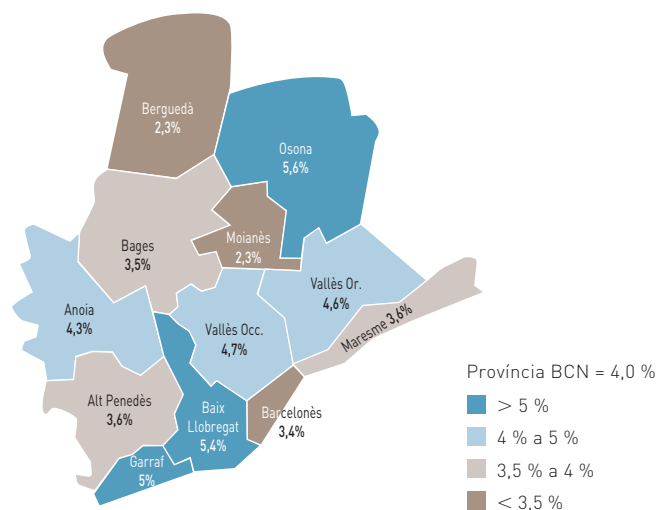
Mapa 6
Variació anual de la població ocupada registrada, any 2016
(en percentatge sobre el total)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'any 2016 l'ocupació ha augmentat a totes les comarques de la demarcació de Barcelona, tant en els assalariats com en els autònoms (a excepció del Berguedà).

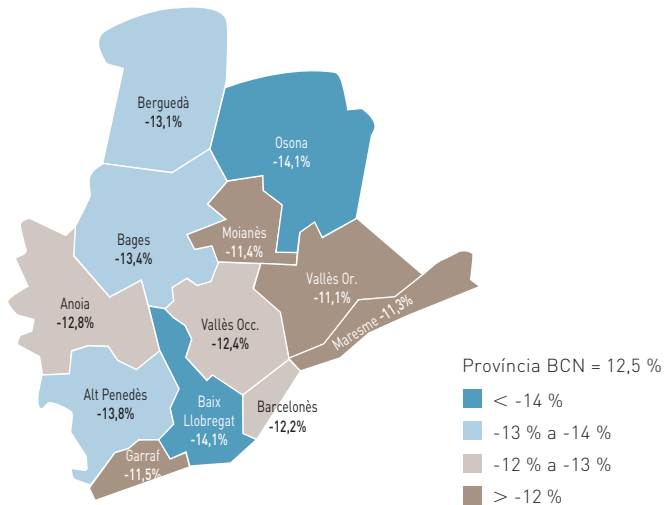
Mapa 7
Variació anual dels llocs de treball, 2016 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Mapa 8

Variació de la població aturada registrada, 2016 (en percentatge)

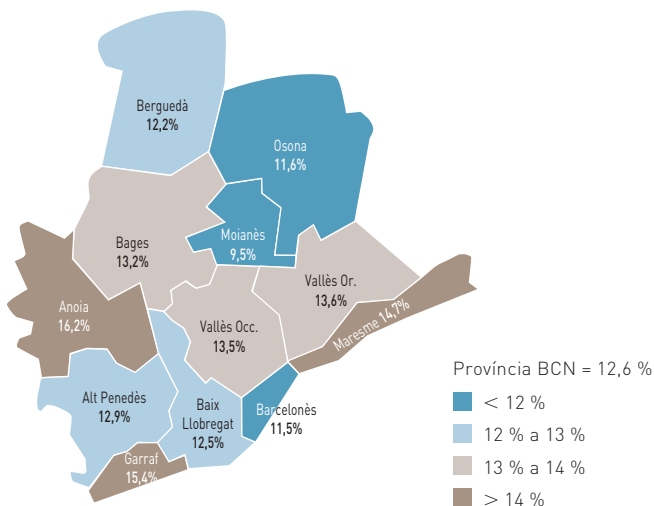

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

El 2016, el nombre de persones aturades registrades ha disminuït notablement a totes les comarques barcelonines.

Mapa 9

Taxa d'atur registrat, 2016 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball,

Aquesta bona tendència del mercat laboral es continua traslladant a la disminució del nombre d'aturats. Així, l'**atur registrat** a la demarcació ha disminuït de forma generalitzada a totes les comarques, per quart any consecutiu, i a més ho ha fet amb una mica més d'intensitat que l'any precedent. En termes relatius, el descens més important s'ha produït a Osona i al Baix Llobregat (-14,1% en ambdós territoris); i, per contra, els descensos més moderats s'han donat al Vallès Oriental i al Maresme (-11,1% i -11,3%, respectivament). Aquesta caiguda del nombre de persones aturades inscrites al SOC, superior a la de la població activa estimada, ha afavorit la reducció de la taxa d'atur registrat a totes les comarques, entorn als dos punts percentuals. La comarca amb una taxa d'atur més elevada continua sent l'Anoia, amb el 16,2%, i la més baixa ha estat el Moianès, amb el 9,5%, seguida del Barcelonès (11,5%) i Osona (11,6%).

Els **beneficiaris de prestacions** han disminuït a totes les comarques barcelonines, però amb menys intensitat que en l'any anterior. Aquesta caiguda ha oscil·lat entre el -14,4% al Bages i el -8,2% al Vallès Oriental. La taxa de cobertura –percentatge de persones desocupades que perceben prestacions sobre el total de persones aturades i demandants (sense tenir en compte els aturats sense ocupació anterior)– ha augmentat a totes les comarques, excepte al Berguedà, ja que els beneficiaris de prestacions de desocupació en el terreny contributiu i assistencial han disminuït en menor mesura que les persones aturades registrades.

Pel que fa a les dades de **contractació**, aquestes han augmentat de forma notable a totes les comarques de la demarcació de Barcelona el 2016, excepte al Moianès (-6,9%), però amb menor intensitat que l'any anterior (a excepció de l'Alt Penedès, el Barcelonès i el Berguedà). Així, al conjunt de la demarcació el nombre de contractes registrats ha crescut un 9,9% el 2016 (enfrent de l'11,2% del 2015). Tanmateix, el creixement dels contractes ha estat de diferent intensitat, i ha oscil·lat entre el 3,4% del Bages i el 15,4% d'Osona. Per tipus de contracte, els indefinits han crescut a un major ritme que els temporals a totes les comarques, excepte a l'Alt Penedès, l'Anoia i el Berguedà.

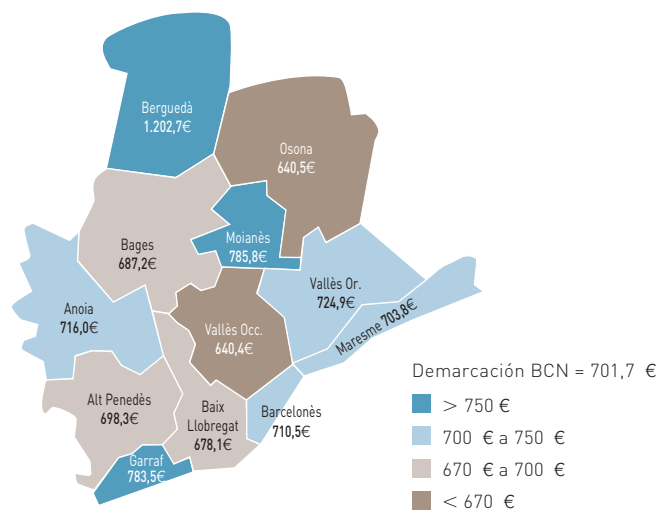
Quant a les **finances municipals públiques**, segons les dades dels pressupostos inicials tant els ingressos com les despeses han augmentat de forma similar a nou comarques de la demarcació el 2016, i han disminuït al Bages i al Barcelonès. Al Berguedà els ingressos han augmentat però les despeses han disminuït lleugerament. Tanmateix, l'evolució ha estat de diferent magnitud entre comarques, tant entre les que han augmentat com entre les que han disminuït. Així, en conjunt els ingressos han oscil·lat entre el -1,3% del Bages i el 22,2% de l'Alt Penedès i les despeses, entre el -5,9% del Berguedà i el 22,2% de l'Alt Penedès.

Els **ingressos tributaris per habitant** a la demarcació de Barcelona han augmentat lleugerament a totes les comarques el 2015, excepte al Bages (-2,2%), uns valors que oscil·len entre el 5,7% del Garraf i el 0% del Barcelonès. A la demarcació de Barcelona els ingressos tributaris per habitant s'han situat en 701,7 euros per habitant, una xifra que suposa un augment de l'1,3% respecte al 2015 (9,3 euros menys).

Pel que fa a l'**activitat turística*** a les comarques, els indicadors d'oferta turística hotelera mostren un augment en el nombre de places disponibles a la demarcació el 2016 (sense tenir en compte el Barcelonès, el creixement ha estat del 5,5%), excepte al Bages (-5,5%). Tanmateix, l'evolució positiva ha estat de diferent intensitat entre les comarques, des de l'1,7% del Vallès Oriental al 17,3% d'Osona. Pel que fa als indicadors de demanda només es disposa de l'evolució hotelera a sis comarques, totes elles amb una evolució positiva però de diferent intensitat. Així, en el conjunt de la demarcació (sense el Barcelonès) els viatgers en hotels han augmentat de forma considerable (un 19%), i els viatgers allotjats en turisme rural i en càmpings també augmenten, però en menor mesura (13,3% i 4,9%, respectivament).

La recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics, la taxa turística, augmenta a totes les comarques el 2016 (excepte al Moianès, -2,8%), i oscil·la des del 6,6% del Baix Llobregat al 37,9% d'Osona. Per comarques, el Barcelonès recapta el 80% del total de la taxa turística provincial, i el Maresme és la següent comarca que més recapta, amb un 8% del total.

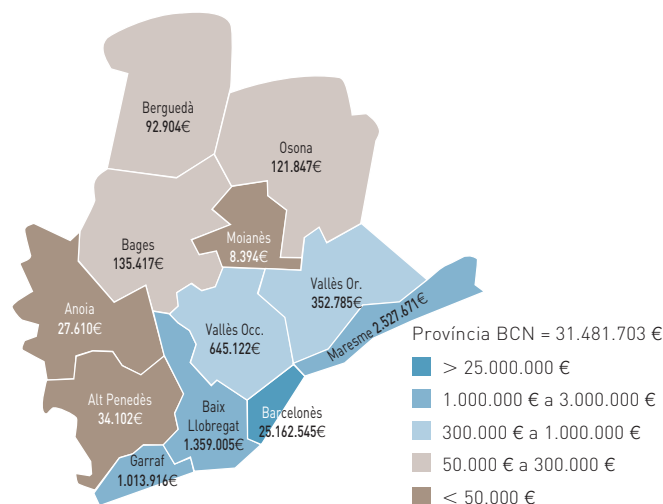
Mapa 10
Ingressos tributaris per habitant, 2016 (en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques

La recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics, la taxa turística, augmenta a totes les comarques el 2016 (excepte al Moianès).

Mapa 11
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics, 2016 (en euros)

Font: Agència Tributària de Catalunya, Generalitat de Catalunya

Recull estadístic comparatiu per comarques 2016¹

	Demarcació de Barcelona	Alt Penedès	Anoia	Bages	Baix Llobregat	Barcelonès
Demografia						
Població Total	0,3%	0,1%	0,1%	-0,1%	0,4%	0,3%
Població de menys de 16 anys	0,1%	-0,1%	-1,0%	-0,3%	-0,1%	0,5%
Població potencialment activa (16-64)	0,1%	-0,2%	-0,2%	-0,2%	0,1%	0,3%
Població de 65 anys i més	1,3%	1,3%	2,1%	0,4%	2,3%	0,5%
Projecció Població 2016-2026	-1,0%	2,2%	1,7%	-1,8%	-2,9%	-0,1%
Pob. resident a l'estranger	8,9%	11,5%	12,7%	7,8%	16,2%	7,1%
<i>Índex d'envelliment</i>	112,0	90,2	94,6	115,5	92,8	148,3
Nacionalitat espanyola	0,3%	0,3%	0,3%	0,1%	0,5%	0,2%
Nacionalitat estrangera	0,4%	-1,7%	-2,4%	-2,3%	-0,7%	1,3%
Taxa d'estrangeria total	12,4%	10,1%	7,6%	10,0%	9,2%	16,4%
Activitat econòmica						
Nombre d'empreses	2,5%	1,0%	2,4%	0,9%	3,0%	2,4%
Agricultura	5,1%	-7,3%	2,1%	7,2%	0,0%	20,0%
Indústria	1,2%	3,0%	1,5%	1,0%	1,8%	0,7%
Construcció	5,4%	-0,3%	9,6%	-0,2%	6,5%	5,9%
Serveis	2,4%	0,8%	1,7%	0,9%	2,8%	2,3%
<i>Dimensió mitjana</i>	10,6	8,6	7,5	9,3	10,9	11,9
Mercat de treball						
Població ocupada	3,6%	3,1%	4,3%	3,3%	3,6%	3,4%
Homes	3,7%	2,5%	4,0%	3,7%	3,6%	3,6%
Dones	3,5%	3,9%	4,6%	2,9%	3,6%	3,2%
Nacionals	3,0%	2,7%	3,8%	2,7%	3,3%	2,4%
Estrangers	8,5%	8,7%	12,8%	10,8%	6,8%	8,9%
Menys de 30 anys	6,6%	5,8%	7,7%	6,8%	6,1%	6,5%
De 30 a 44 anys	0,9%	-0,1%	1,0%	0,4%	-0,2%	1,6%
de 45 a 54 anys	5,3%	6,0%	6,3%	5,1%	6,9%	4,3%
Més de 55 anys	5,5%	5,1%	7,4%	5,2%	6,8%	4,0%
Taxa d'ocupació registrada	61,7%	63,5%	60,4%	60,8%	63,2%	61,1%
Llocs de treball	4,0%	3,6%	4,3%	3,5%	5,4%	3,4%
Agricultura	0,8%	-2,1%	-1,1%	-0,1%	-0,4%	8,2%
Indústria	2,8%	4,7%	3,2%	3,9%	3,7%	1,9%
Construcció	6,1%	1,1%	3,5%	4,1%	7,1%	5,8%
Serveis	4,1%	3,6%	5,0%	3,4%	5,6%	3,5%
Activitats d'alt contingut tecnològic ²	5,1%	11,2%	4,7%	6,2%	0,6%	6,5%
Assalariats	4,6%	4,4%	5,7%	4,4%	6,6%	3,7%
Autònoms	1,1%	0,8%	0,1%	0,2%	0,2%	1,6%
Persones aturades registrades	-12,5%	-13,8%	-12,8%	-13,4%	-14,1%	-12,2%
Homes	-15,1%	-15,7%	-15,9%	-15,9%	-18,0%	-14,5%
Dones	-10,2%	-12,2%	-10,5%	-11,0%	-10,7%	-10,1%
Nacionals	-12,3%	-12,0%	-12,3%	-12,1%	-13,8%	-12,5%
Estrangers	-13,5%	-20,5%	-15,8%	-18,4%	-15,8%	-11,0%
Agricultura	-19,3%	-24,6%	-23,9%	-26,6%	-25,5%	-22,2%
Indústria	-16,1%	-12,2%	-17,1%	-17,7%	-17,2%	-17,3%
Construcció	-20,3%	-20,0%	-23,3%	-21,1%	-22,4%	-19,8%
Serveis	-10,4%	-10,8%	-9,4%	-10,8%	-11,9%	-10,4%
Sense ocupació anterior	-13,6%	-23,3%	-12,6%	-7,1%	-15,8%	-12,8%
Taxa d'atur registral	12,6%	12,9%	16,2%	13,0%	12,5%	11,5%
Homes	11,2%	10,9%	12,8%	11,7%	10,5%	10,9%
Dones	14,2%	15,2%	19,9%	17,4%	14,5%	12,1%
Nombre total de contractes	9,9%	13,9%	7,4%	3,4%	11,2%	11,0%
Beneficiaris de prestacions	-11,1%	-8,4%	-12,8%	-14,4%	-12,8%	-10,9%
Taxa cobertura Prestacions	58,8%	60,6%	56,0%	52,8%	59,0%	58,9%
Finances públiques						
Pressupostos municipals: Ingressos	1,8%	22,2%	2,2%	-1,3%	3,6%	-0,5%
Pressupostos municipals: Despeses	0,7%	22,2%	2,6%	-1,3%	3,7%	-2,7%
Deute viu municipal	-12,3%	-11,4%	-5,9%	10,4%	-14,0%	-14,9%

1. Variació 2016-2015, a excepció d'alguns indicadors amb la dada de 2016 (en cursiva) i deute viu municipal variació 2015/2014.

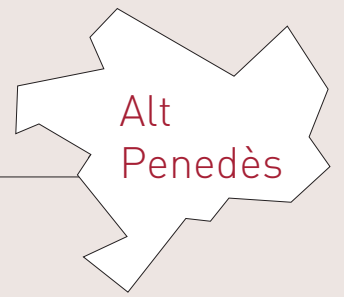
L'ocupació i les persones aturades registrades i estimades fan referència a l'últim dia de l'any i al IV trimestre, respectivament.

2. Suma del deute viu en euros dels ajuntaments de cada província pel total d'habitants de la mateixa, any 2015.

Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

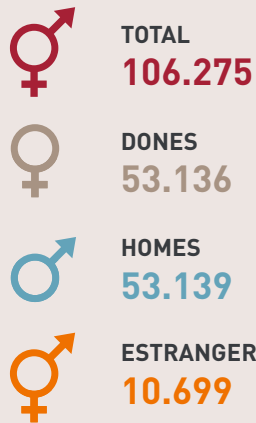
Berguedà	Garraf	Maresme	Moianès	Osona	Vallès Occidental	Vallès Oriental	
							Demografia
-0,9%	0,6%	0,5%	0,8%	0,5%	0,4%	0,2%	Població Total
-1,4%	0,0%	-0,2%	-0,4%	-0,3%	0,1%	-0,5%	Població de menys de 16 anys
-1,2%	0,2%	0,1%	1,2%	0,6%	0,0%	-0,1%	Població potencialment activa (16-64)
0,4%	2,8%	2,5%	0,8%	0,8%	2,2%	2,6%	Població de 65 anys i més
-2,1%	0,0%	-2,3%	-2,7%	-1,2%	-1,3%	-0,6%	Projecció Població 2015-2025
10,1%	10,4%	10,0%	7,4%	22,8%	12,1%	18,8%	Pob. resident a l'estranger
174,4	95,3	100,4	109,5	97,7	85,0	85,5	Índex d'envelliment
-0,7%	0,7%	0,5%	0,8%	-0,1%	0,4%	0,6%	Nacionalitat espanyola
-3,5%	-0,2%	-0,2%	2,0%	4,0%	0,1%	-3,8%	Nacionalitat estrangera
7,2%	13,1%	10,7%	7,0%	13,2%	9,6%	8,5%	Taxa d'estrangeria total
							Activitat econòmica
0,9%	5,4%	3,4%	-0,5%	0,3%	2,5%	3,1%	Nombre d'empreses
13,0%	40,0%	7,9%	4,5%	-0,8%	9,8%	9,5%	Agricultura
-5,4%	3,8%	2,7%	0,0%	-1,9%	0,5%	3,0%	Indústria
-5,3%	14,5%	6,1%	2,5%	-1,7%	4,3%	7,3%	Construcció
2,5%	4,4%	3,2%	-1,4%	1,2%	2,7%	2,5%	Serveis
5,7	5,9	7,3	6,2	8,1	11,1	8,7	Dimensió mitjana
							Mercat de treball
2,9%	3,9%	3,9%	4,0%	4,1%	3,7%	3,6%	Població ocupada
2,7%	3,9%	3,8%	3,6%	3,5%	3,8%	3,7%	Homes
3,0%	3,9%	4,0%	4,4%	4,8%	3,6%	3,5%	Dones
2,7%	3,6%	3,4%	3,7%	3,4%	3,3%	3,4%	Nacionals
6,5%	6,5%	8,6%	7,5%	9,6%	8,4%	5,8%	Estrangers
6,9%	8,6%	6,7%	14,3%	9,4%	6,3%	6,7%	Menys de 30 anys
1,6%	0,7%	0,8%	-1,1%	1,6%	0,5%	-0,1%	De 30 a 44 anys
2,2%	5,2%	5,8%	3,7%	3,8%	6,0%	6,1%	de 45 a 54 anys
2,7%	7,0%	6,4%	9,2%	6,1%	6,8%	7,2%	Més de 55 anys
60,2%	57,2%	59,8%	66,9%	66,1%	62,2%	62,5%	Taxa d'ocupació registrada
2,3%	5,0%	3,6%	2,3%	5,6%	4,7%	4,6%	Llocs de treball
-1,2%	4,7%	-0,6%	0,0%	1,8%	7,0%	-0,5%	Agricultura
-1,0%	3,6%	2,3%	4,2%	5,1%	2,1%	3,3%	Indústria
1,7%	14,4%	7,6%	8,4%	2,9%	6,1%	6,4%	Construcció
3,7%	4,3%	3,6%	0,2%	6,3%	5,3%	5,1%	Serveis
-9,2%	1,7%	4,0%	1,4%	14,7%	4,4%	2,5%	Activitats d'alt contingut tecnològic ²
3,6%	6,8%	4,6%	3,5%	6,8%	5,5%	5,8%	Assalariats
-0,6%	1,1%	1,2%	0,1%	2,2%	0,9%	0,5%	Autònoms
-13,1%	-11,5%	-11,3%	-11,4%	-14,1%	-12,4%	-11,1%	Persones aturades registrades
-13,7%	-15,3%	-14,2%	-16,8%	-13,7%	-14,8%	-13,8%	Homes
-12,6%	-8,2%	-8,9%	-7,2%	-14,4%	-10,4%	-8,8%	Dones
-12,5%	-10,5%	-11,4%	-9,0%	-13,6%	-12,4%	-9,5%	Nacionals
-16,0%	-16,9%	-11,1%	-32,3%	-15,4%	-12,7%	-19,4%	Estrangers
-5,7%	-13,4%	-12,9%	-22,2%	3,0%	-14,4%	-25,3%	Agricultura
-12,9%	-23,7%	-15,6%	-20,6%	-17,6%	-15,7%	-10,5%	Indústria
-18,0%	-21,0%	-19,0%	-40,0%	-22,0%	-19,5%	-19,7%	Construcció
-11,7%	-8,4%	-9,2%	-3,0%	-10,6%	-10,3%	-9,1%	Serveis
-18,8%	-8,4%	-9,8%	-13,3%	-21,1%	-11,7%	-16,8%	Sense ocupació anterior
12,2%	15,4%	14,7%	9,5%	11,6%	13,5%	13,6%	Taxa d'atur registral
10,3%	13,4%	12,6%	7,3%	9,3%	11,6%	11,3%	Homes
14,3%	17,5%	17,0%	12,0%	14,4%	15,6%	16,2%	Dones
8,5%	4,3%	3,9%	-6,9%	15,4%	8,7%	8,3%	Nombre total de contractes
-12,9%	-11,3%	-10,0%	-11,1%	-13,1%	-10,9%	-8,2%	Beneficiaris de prestacions
61,0%	59,0%	64,2%	60,9%	62,5%	56,5%	58,6%	Taxa cobertura Prestacions
							Finances públiques
10,9%	4,5%	4,1%	3,8%	6,1%	2,7%	3,4%	Pressupostos municipals: Ingressos
-5,9%	4,3%	6,1%	3,8%	6,5%	2,6%	3,2%	Pressupostos municipals: Despeses
-10,4%	-10,2%	-9,9%	-12,1%	-14,0%	-12,2%	-10,4%	Deute viu municipal

Alt Penedès

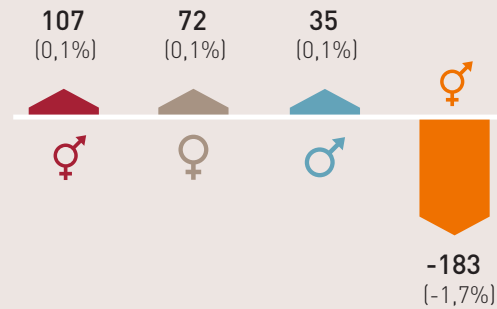

Alt Penedès

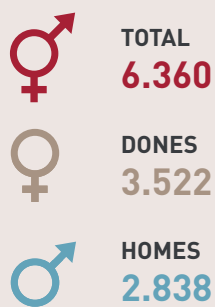
Població, 2016

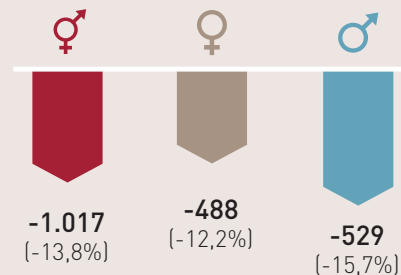
Variació interanual

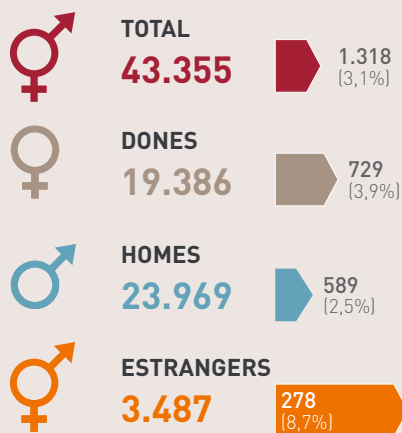
Població aturada registrada, 2016

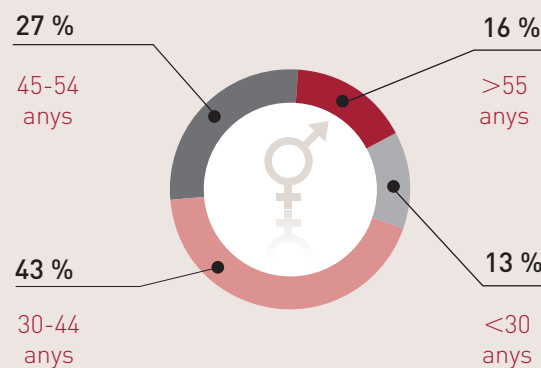
Variació interanual

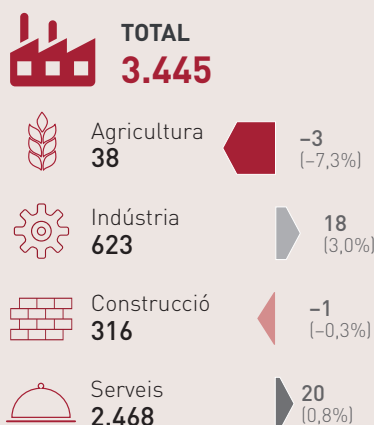
Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2016

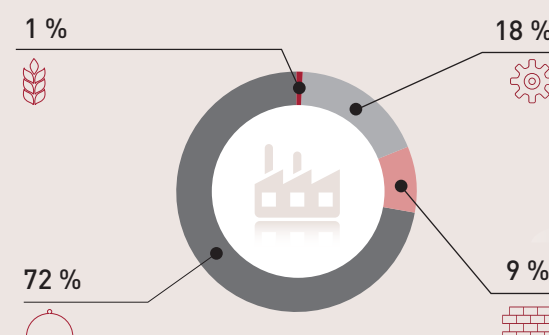
Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

Empreses de la comarca, IVT 2016

Distribució per sectors (pes %)

Alt Penedès

La comarca de l'Alt Penedès està formada per 27 municipis, els quals constitueixen una superfície de 592,7 km², el 7,7% de la superfície de la demarcació. Vilafranca del Penedès n'és la capital.

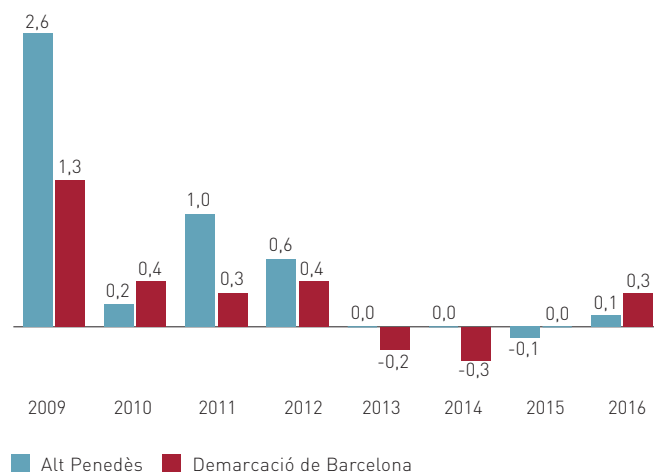
Amb 106.275 habitants, l'Alt Penedès és la tercera comarca menys poblada d'entre les dotze comarques barcelonines, tan sols per davant del Moianès i del Berguedà, i hi resideix l'1,9% de la població de la demarcació. La població (vegeu el gràfic 1) s'ha mantingut estable del 2015 al 2016. Els residents a l'estranger han crescut un 11,5% el darrer any, fins arribar a les 1.762 persones.

Amb una densitat de població de 179 hab./km², és una de les menys densament poblades de la demarcació. La capital, amb 39.365 persones, aplega el 37% de la població comarcal, i sumant-hi la població de Sant Sadurní d'Anoia (12.654) s'arriba gairebé al 50% del total comarcal. Dissent dels vint-i-set municipis de la comarca guanyen població, entre els quals destaquen els creixements de Vilafranca del Penedès (141) i Santa Margarida i els Monjos (28).

La població estrangera (10.699) representa el 10,1% del total comarcal, un valor inferior a la mitjana provincial (12,4%). És el cinquè any consecutiu que la població estrangera disminueix, concretament en 183 persones (-1,7%) entre el 2015 i el 2016. El 82,8% dels estrangers són extracomunitaris, amb la nacionalitat marroquina (50,2%) com a col·lectiu més destacat. La segueixen les nacionalitats romanesa (4,6%), ucraïnesa (3,5%) i boliviana (3%). Destaca la disminució interanual dels estrangers vinguts del continent americà (-8%), amb una pèrdua del 10,3% de la nacionalitat peruana.

El 18,8% de la població és menor de 16 anys (2,3 punts per sobre de la mitjana provincial) i el 17% té 65 anys o més (1,5 punts inferior al conjunt de comarques). La població en edat de treballar (vegeu el gràfic 2) aplega el 64,2% restant. L'índex d'envelliment de l'Alt Penedès se situa als 90,2 punts, una diferència notablement inferior al conjunt de la demarcació (112 punts). La comarca es posiciona com la tercera menys envellida, tan sols per darrere del Vallès Oriental i el Vallès Occidental. Segons la projecció de població i segons l'escenari mitjà elaborat per l'Idescat, l'Alt Penedès és la comarca amb un major augment de població previst per al 2026, concretament del 2,2%.

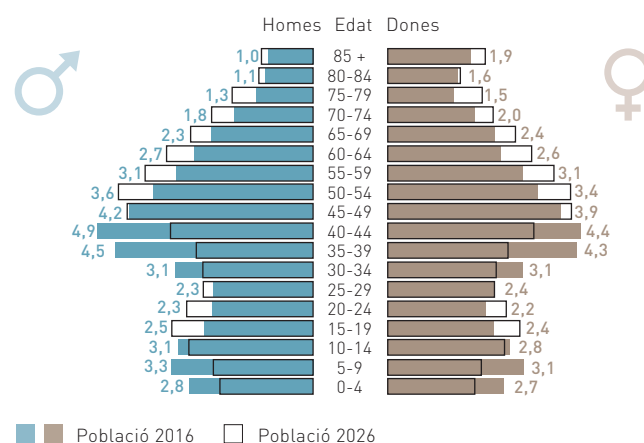
Gràfic 1
Taxes de variació de la població total, 2009-2016 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Les projeccions de població del 2026 assignen a l'Alt Penedès un creixement poblacional del 2,2%, el més elevat d'entre les comarques de la demarcació.

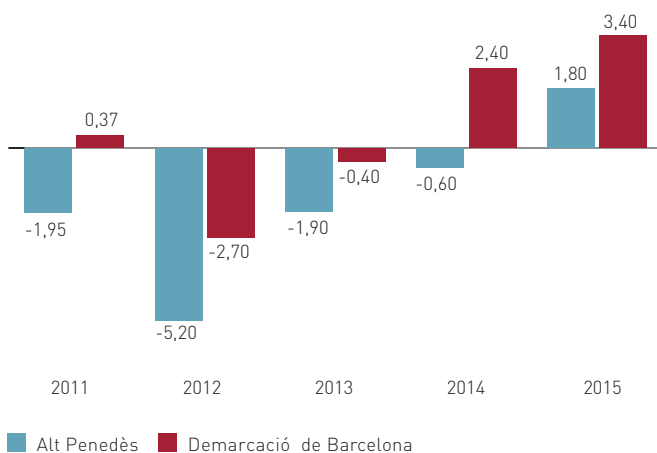
Gràfic 2
Piràmide d'edats de l'Alt Penedès, 2016-2026 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE i projeccions de l'Idescat

Gràfic 3

Taxes de variació del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

De totes les comarques de la demarcació de Barcelona, l'Alt Penedès registra un dels increments de l'ocupació més baixos (3,1%). Tanmateix, la tendència dels darrers anys és positiva.

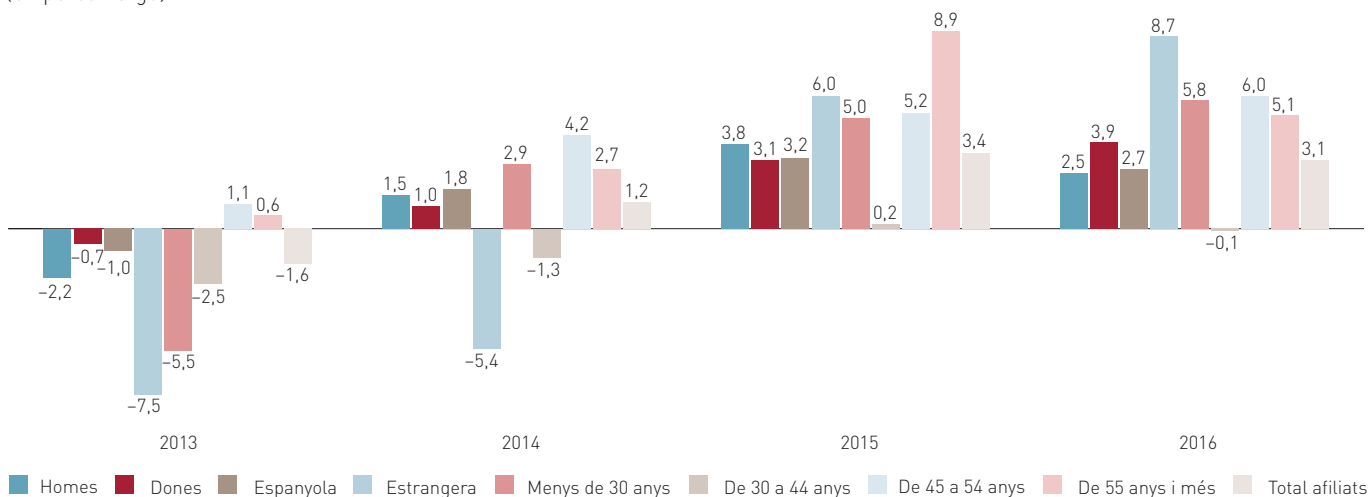
Segons l'*Anuari Econòmic Comarcal 2016*, de Catalunya-Caixa, el **VAB** de la comarca de l'Alt Penedès (vegeu el gràfic 3) augmenta un 1,8% durant l'any 2015, un increment significativament inferior a la mitjana catalana (3,4%), tot i que es consolida la recuperació interanual entre 2014-2015 (0,6%) i que reverteix la davallada del període 2010-2013 (-3,1%). El sector serveis, que representa el 57,4% del VAB comarcal, augmenta un 2%. Els altres dos sectors que creixen són l'industrial (1,7%) i el de la construcció (2,5%), i el sector primari cau un -2,5%.

En acabar l'any 2016, l'**ocupació** registrada de la població resident a l'Alt Penedès mostra un increment del 3,1%, un increment sensiblement inferior al de l'any anterior i mig punt per sota de l'augment d'ocupació al conjunt de les dotze comarques barcelonines (3,6%). Així, l'any acaba amb 43.355 persones ocupades residents a la comarca, 1.318 més que el 2015. L'increment d'ocupats a l'Alt Penedès és el segon més baix de la demarcació, tan sols per sobre del que es viu al Berguedà.

Per sexe, l'ocupació creix de manera més significativa en les dones (3,9%) que en els homes (2,5%), l'increment més baix entre la població masculina de totes les comarques. En nombres absoluts, l'ocupació femenina arriba a 19.386 ocupades (729 més que l'anterior) i la masculina, a 23.969 homes (589 més). Les dones representen el 44,7% del total d'ocupats, amb un augment de tres dècimes en el darrer any.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Pel que fa a la nacionalitat, el col·lectiu estranger arriba a 3.487 ocupats i els espanyols, a 39.868. Així, les persones ocupades amb nacionalitat estrangera incrementen més (8,7%) que les de nacionalitat espanyola (2,7%), uns increments percentuals semblants a la dinàmica del conjunt de la demarcació. La població estrangera ocupada té un pes (8,0%) lleugerament superior al de l'any anterior, tot i mantenir-se clarament per sota de la mitjana provincial (11,9%).

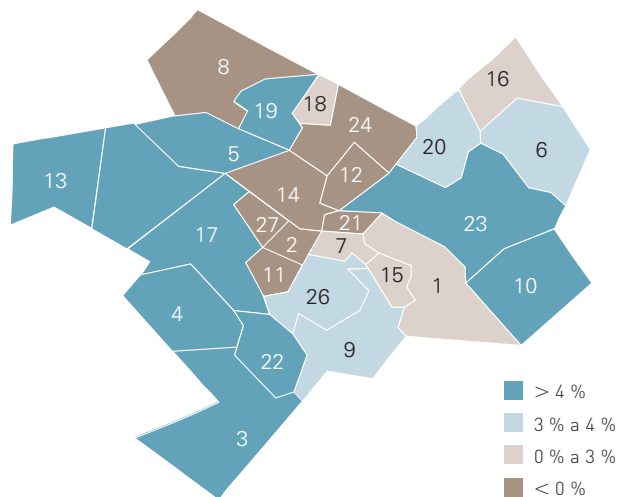
Per edats, 5.841 són menors de 30 anys; 18.562 tenen entre 30 anys i 44 anys; 11.888, entre 45 anys i 54 anys, i 7.064, més de 55 anys. Respecte a l'any anterior, tots els grups d'edat augmenten de manera similar al voltant del 6%, tret de la franja de 30 anys a 44 anys, en què les persones ocupades disminueixen un 0,1%. El pes de les edats reflecteix que, respecte a les altres, els grups d'edat de 45 anys a 54 anys i els de més de 54 anys tenen un pes lleugerament superior.

La taxa d'ocupació registrada de l'Alt Penedès és del 63,5%, la tercera més elevada de les comarques barcelonines, només superada pel Moianès i Osona.

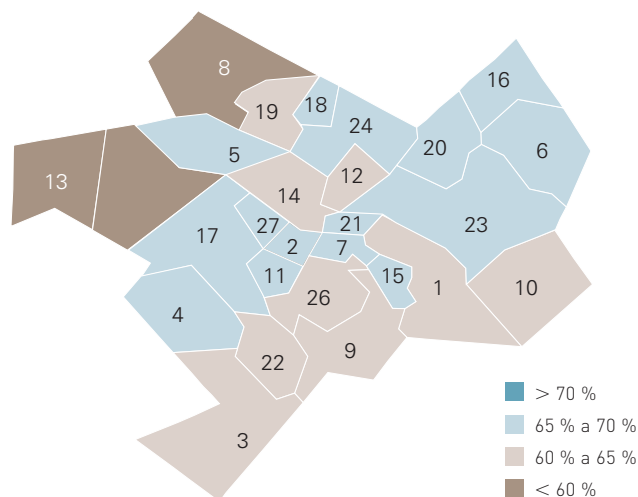
La variació interanual (vegeu el mapa 1) de la població ocupada resident a l'Alt Penedès registra una disminució en vuit dels vint-i-set municipis de la comarca, amb Santa Fe del Penedès (-2,4%) i Vilobí del Penedès (-2,4%) com a reduccions més importants. En canvi, els augments d'ocupació més importants en nombres absoluts es donen a Vilafranca del Penedès (480), Sant Sadurní d'Anoia (182), Santa Margarida i els Monjos (119) i Gelida (101). En percentatge, els increments més importants es donen a Castellet i la Gornal (7,7%) i Torrelles de Foix (5,4%).

La taxa d'ocupació registrada global de la població en edat de treballar de l'Alt Penedès és del 63,5%, la tercera més elevada de les comarques barcelonines. Per municipis (vegeu el mapa 2), Castellví de la Marca (68,9%), Sant Cugat Sesgarrigues (68,5%), Sant Martí Sarroca (68,4%) i Sant Pere de Riudebitlles (67,9%) destaquen amb les taxes més elevades, mentre que Mediona (55,9%), Pontons (52,1%) i Torrelles de Foix (49,8%) són els municipis amb les taxes més baixes de la comarca.

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Alt Penedès, 2016 (en percentatge)

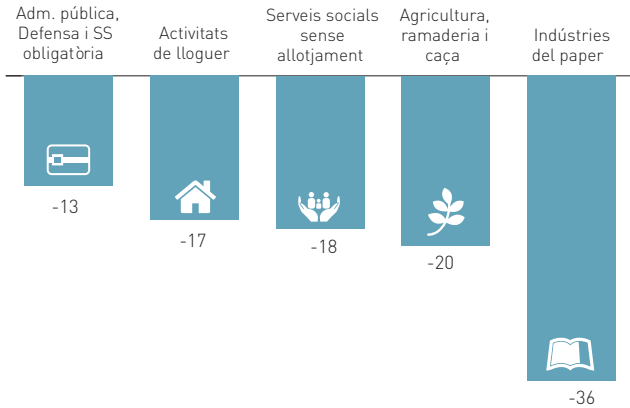
Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Alt Penedès, 2016 (en percentatge)

1 Avinyonet del Penedès	16 Sant Llorenç d'Hortons
2 Cabanyes (Les)	17 Sant Martí Sarroca
3 Castellet i la Gornal	18 Sant Pere de Riudebitlles
4 Castellví de la Marca	19 Sant Quintí de Mediona
5 Font-Rubí	20 Sant Sadurní d'Anoia
6 Gelida	21 Santa Fe del Penedès
7 Granada (La)	22 Santa Margarida i els Monjos
8 Mediona	23 Subirats
9 Olèrdola	24 Torrelavit
10 Olesa de Bonesvalls	25 Torrelles de Foix
11 Pacs del Penedès	26 Vilafranca del Penedès
12 Pla del Penedès (El)	27 Vilobí del Penedès
13 Pontons	
14 Puigdàlber	
15 Sant Cugat Sesgarrigues	

Gràfic 5

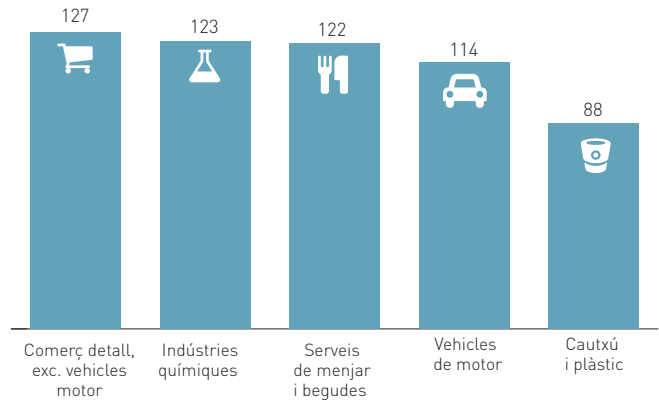
Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball Alt Penedès, 2016 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6

Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball Alt Penedès, 2016 (absoluts)

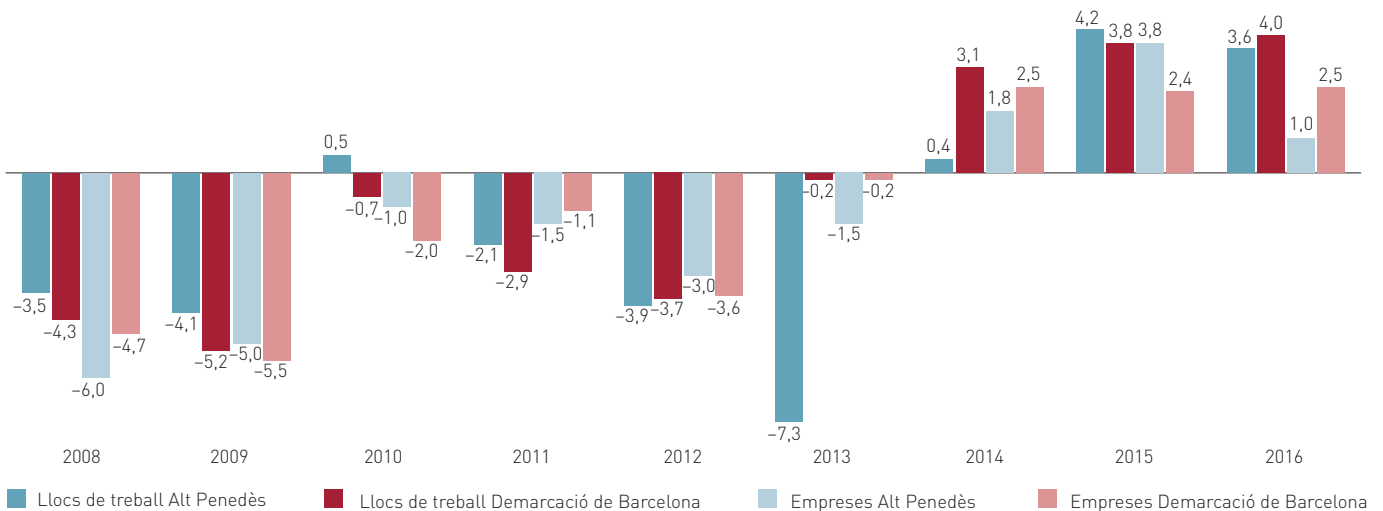
Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Continua la tendència positiva en els llocs de treball, amb un creixement del 3,6% el 2016, inferior al del 2015 (4,2%) però superior al del 2014 (0,4%).

L'evolució dels **llocs de treball** (personal de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) continua la tendència positiva encetada el 2014 (0,4%) i el 2015 (4,2%), amb un creixement del 3,6% el 2016, lleugerament per sota de l'augment de l'any anterior i del conjunt de la demarcació (4%). El fet que el creixement es dona de forma més significativa a empreses ja creades, explica el creixement menys acusat del nombre d'empreses (1%) respecte als llocs de treball.

Gràfic 7

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i d'empreses (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

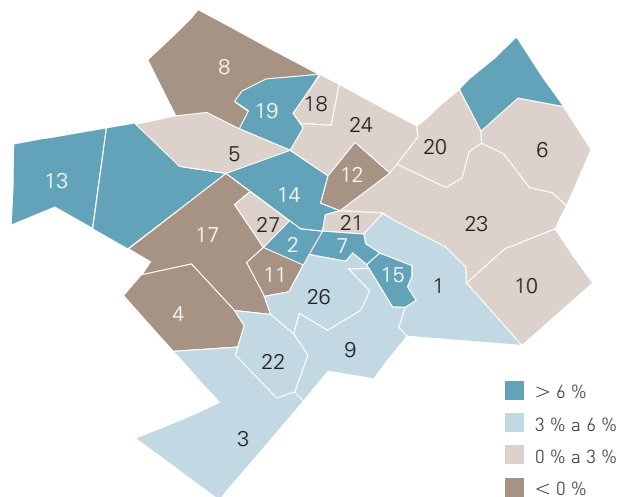
Tant en el treball assalariat com en l'autònom els llocs de treball augmenten, i ho fan un 4,4% i un 0,8% respectivament, uns increments poques dècimes per sota dels nivells del conjunt de la demarcació. Per grans sectors, el sector industrial augmenta un 4,7%, i és el segon major increment de totes les comarques. El sector serveis i la construcció augmenten un 3,6% i un 1,1% respectivament. Dels 15 subsectors principals només es perden llocs de treball en el subsector de la indústria del paper (-3,5%) i l'administració pública (-0,8%), i els increments més destacats es registren en el cautxú i plàstic (10,7%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu els gràfics 5 i 6), la indústria del paper (-36) i l'agricultura (-20) lideren les pèrdues d'ocupació, mentre que els augments principals es donen en el comerç al detall (127) i les indústries químiques (123).

Els llocs de treball en la construcció creixen poc, l'agricultura perd i els serveis augmenten moderadament, però és la segona comarca on creix més el sector industrial.

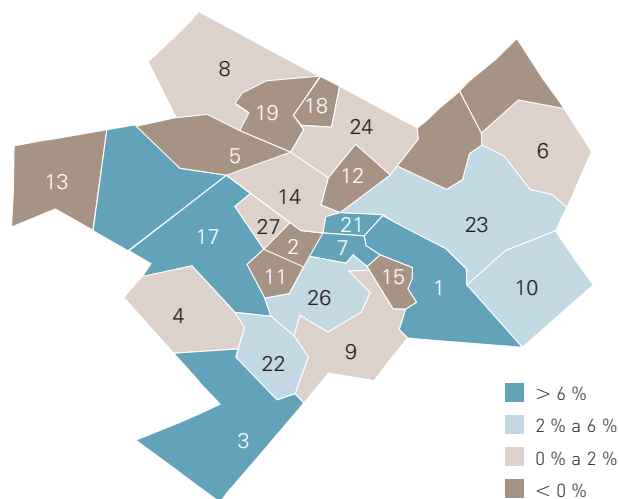
La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 3) registra reduccions en cinc municipis, entre els quals destaca la baixada a Mediona (-11,3%); en canvi, augmenta l'ocupació un 17,3% a Puigdàlber i un 16,6% a Sant Quintí de Mediona. Pel que fa a l'evolució de les empreses (vegeu el mapa 4), es registra una disminució a les Cabanyes (-17,1%), a Pacs del Penedès (-16,7%) i a Pontons i a Sant Pere de Riudebitlles, ambdós un -10%. La Granada (10,5%) és el municipi que més destaca entre els dotze que augmenten el nombre d'empreses.

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el 67% de les 200 empreses líders en facturació de l'Alt Penedès el 2015 són empreses exportadores o importadores. Entre les deu que més facturen hi ha elaboradores de vins i caves, com Freixenet, Codorniu i Miguel Torres i una de comerç al detall de fruites i hortalisses, Casa Ametller SL; també n'hi ha una de fabricació de productes de molinaria, Farinera Vilafranguina; una d'envasos i embalatges plàstics, Silvalac SA; i tres de productes metàl·lics, components i accessoris per a l'automoció, Gedia España SL, Brose SA i Calsonic Kansei Spain SA.

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Alt Penedès, 2016
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Alt Penedès, 2016
(en percentatge)

1 Avinyonet del Penedès	16 Sant Llorenç d'Hortons
2 Cabanyes (Les)	17 Sant Martí Sarroca
3 Castellet i La Gornal	18 Sant Pere de Riudebitlles
4 Castellví de la Marca	19 Sant Quintí de Mediona
5 Font-Rubí	20 Sant Sadurn d'Anoia
6 Gelida	21 Santa Fe del Penedès
7 Granada (La)	22 Santa Margarida i Els Monjos
8 Mediona	23 Subirats
9 Olèrdola	24 Torrelavit
10 Olesa de Bonesvalls	25 Torrelles de Foix
11 Pacs del Penedès	26 Vilafranca del Penedès
12 Pla del Penedès (El)	27 Vilobí del Penedès
13 Pontons	
14 Puigdàlber	
15 Sant Cugat Sesgarrigues	

L'atur disminueix per quart any consecutiu i el 2016 trobem 1.017 aturats registrats menys a la comarca.

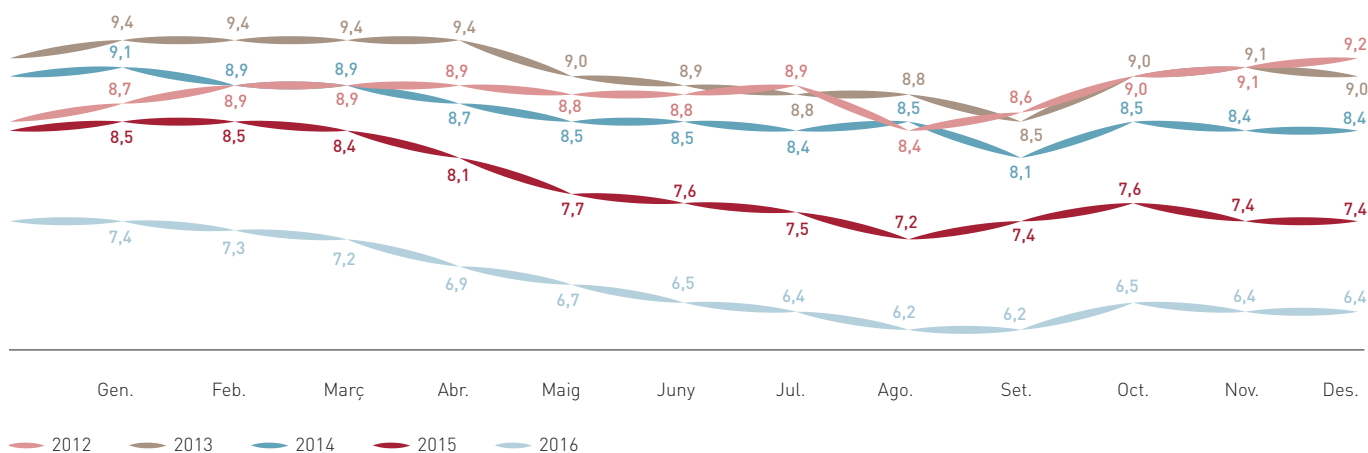
L'evolució de l'atur registrat (vegeu el gràfic 8) segueix baixant com en els darrers anys. El 2016 l'atur disminueix un 13,8% (-1.017), reducció superior a la que experimenta la demarcació (-12,5%). A final del 2016 hi ha 6.360 aturats registrats a la comarca, l'1,9% dels aturats totals del conjunt de comarques barcelonines.

La taxa d'atur registral és del 12,9%, significativament per sota la de l'any anterior i lleugerament per damunt de la taxa provincial (12,5%). La taxa d'atur femenina és del 15,2%, i es manté per damunt la mitjana de la demarcació, mentre que la taxa masculina se situa al 10,9% i es posiciona per davall de la mitjana barcelonina. Per edat, destaquen els aturats de més de 45 anys, ja que representen el valor més baix de la demarcació quant a pes per franja d'edat. Respecte al 2015, tots els grups d'edat redueixen l'atur, i destaca la disminució d'un 33,2% en els menors de 25 anys, un 17,4% en els aturats d'entre 25 anys i 44 anys i d'un 7,6% en els majors de 45 anys.

Tenint en compte els sectors d'activitat econòmica, resalta el pes del 7,2% en la construcció, relativament baix respecte a les altres comarques, i el 7,3% en l'agricultura, ja que és la comarca amb més proporció. La reducció de l'atur es generalitza en tots els sectors respecte l'any anterior, sobretot en el sector agrícola (-24,6%), i també és rellevant la caiguda del 23% en els SOA (Sense Ocupació Anterior).

El pes dels aturats de més de 45 anys és el més baix d'entre totes les comarques barcelonines.

Gràfic 8
Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Alt Penedès, 2012-2016 (en milers)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'atur disminueix interanualment en tots els nivells formatius, especialment en les persones aturades amb estudis primaris complets (-23,7%), estudis primaris incomplets (-17,7%) i educació general (-12,5%). Entre la població estrangera, l'atur disminueix un 20,5% (-316), i se situa en els 1.224 aturats, el 19,2% de l'atur comarcal. El col·lectiu d'aturats nacionals disminueixen un 12%, una baixada de 701 persones.

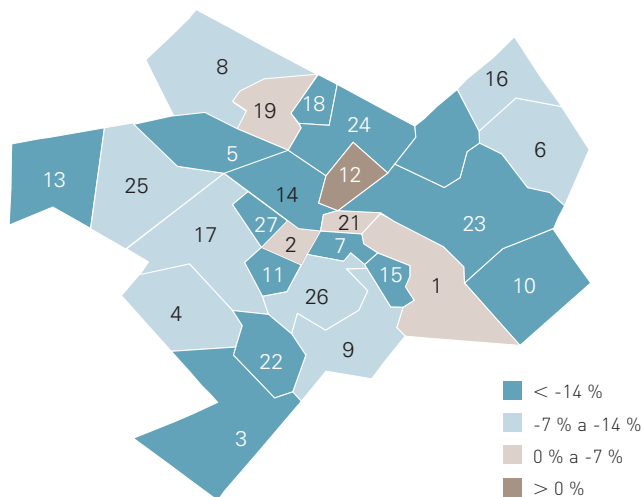
L'atur disminueix en vint-i-cinc dels vint-i-set municipis de la comarca (vegeu el mapa 5). Les reduccions més notables es troben a Torrelavit (-33,9%), Vilobí del Penedès (-22,9%) i Sant Sadurní d'Anoia (-21,5%). L'únic increment l'experimenta el Pla del Penedès (2,8%). D'entre els municipis amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal (vegeu el mapa 6) destaquen Pontons (24%), Torrelles de Foix (22,4%) i Mediona (19,7%). Per contra, les taxes més baixes es donen a Vilobí del Penedès (5,6%) i Torrelavit (6,6%).

Entre la població estrangera l'atur disminueix més del 20%, dada que equival a la segona disminució més destacada d'entre totes les comarques.

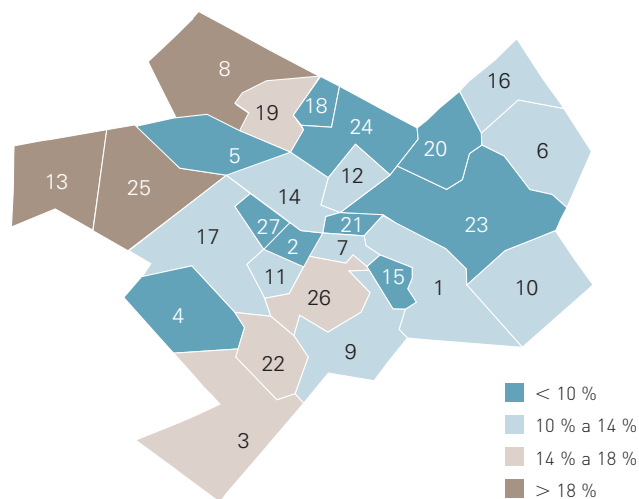
A final del 2016 hi ha concedides 3.620 **prestacions per desocupació**, i respecte al 2015 la disminució ha estat del 8,4%. La taxa de cobertura augmenta del 57,6% el 2015 al 60,6% el 2016, i se situa dos punts per sobre de la mitjana de la demarcació. Les tres tipologies de prestació per desocupació disminueixen el nombre de prestacions respecte a l'any anterior, i ho fan de manera més acusada les prestacions assistencials, un 12,3%.

El nombre de **contractes laborals** l'any 2016 arriba a 41.521, equivalent a una pujada del 13,9% (5.075 contractes), per sobre del 9,9% de la demarcació, xifra que significa el segon increment més alt d'entre totes les comarques barcelonines. Per tipologia, la contractació indefinida augmenta un 10,5% i la temporal ho fa en un 14,3%. Per sexe, la contractació masculina augmenta un 15,4% i la femenina, un 11%. Per edat, destaquen els contractes registrats dels menors de 20 anys, que augmenten un 32,7%, i els de 20 anys a 25, que ho fan en un 28,6%.

Mapa 5
Variació de l'atur registrat. Alt Penedès, 2016
(en percentatge)

Mapa 6
Taxa d'atur registrat. Alt Penedès, 2016
(en percentatge)

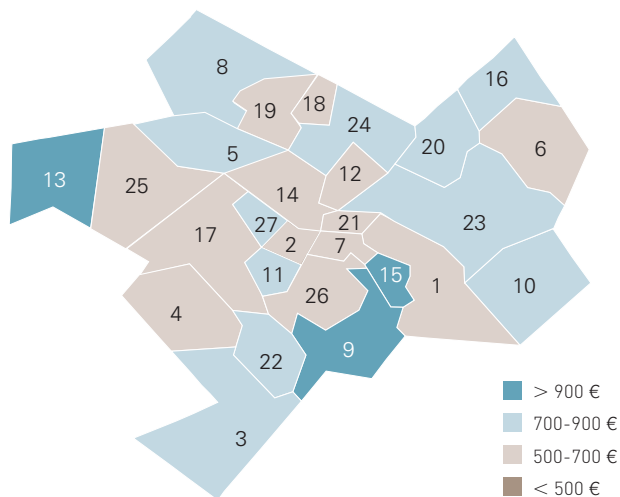

1 Avinyonet del Penedès	16 Sant Llorenç d'Hortons
2 Cabanyes (Les)	17 Sant Martí Sarroca
3 Castellet i La Gornal	18 Sant Pere de Riudebitlles
4 Castelví de la Marca	19 Sant Quintí de Mediona
5 Font-Rubí	20 Sant Sadurní d'Anoia
6 Gelida	21 Santa Fe del Penedès
7 Granada (La)	22 Santa Margarida i Els Monjos
8 Mediona	23 Subirats
9 Olèrdola	24 Torrelavit
10 Olesa de Bonesvalls	25 Torrelles de Foix
11 Pacs del Penedès	26 Vilafranca del Penedès
12 Pla del Penedès (El)	27 Vilobí del Penedès
13 Pontons	
14 Puigdàlber	
15 Sant Cugat Sesgarrigues	

Mapa 7

Ingressos tributaris per habitant. Alt Penedès, 2016

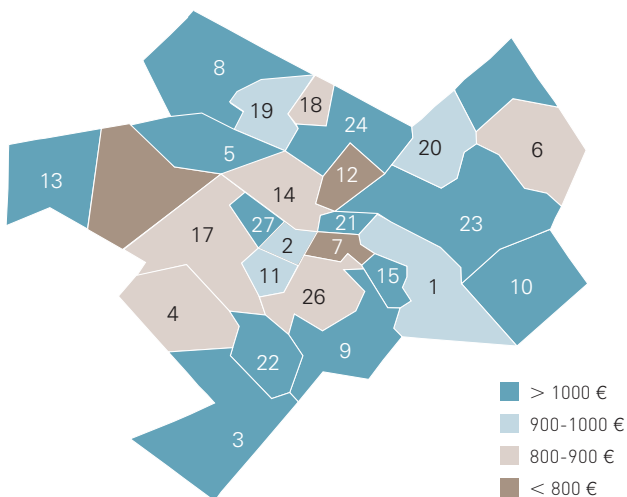
(en euros)

Mapa 8

Despeses corrents per habitant. Alt Penedès, 2016

(en euros)

1 Avinyonet del Penedès	16 Sant Llorenç d'Hortons
2 Cabanyes (Les)	17 Sant Martí Sarroca
3 Castellet i La Gornal	18 Sant Pere de Riudebitlles
4 Castellví de la Marca	19 Sant Quintí de Mediona
5 Font-Rubí	20 Sant Sadurn d'Anoia
6 Gelida	21 Santa Fe del Penedès
7 Granada (La)	22 Santa Margarida i Els Monjos
8 Mediona	23 Subirats
9 Olèrdola	24 Torrelavit
10 Olesa de Bonesvalls	25 Torrelles de Foix
11 Pacs del Penedès	26 Vilafranca del Penedès
12 Pla del Penedès (El)	27 Vilobí del Penedès
13 Pontons	
14 Puigdàlber	
15 Sant Cugat Sesgarrigues	

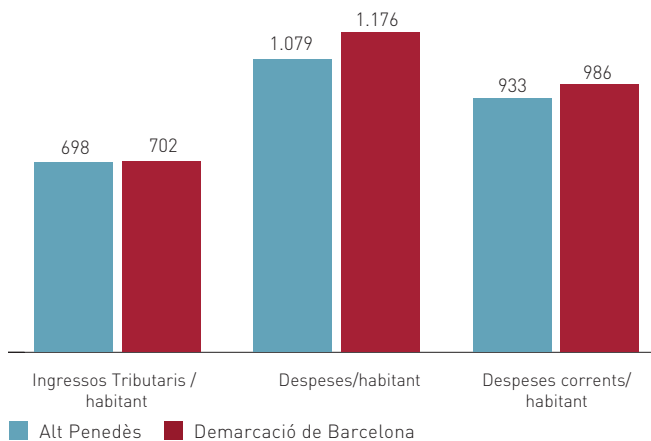
En relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2016 cau un 1,6% respecte el 2015 pel que fa als ingressos i les despeses, mentre que la demarcació en conjunt augmenta un 1,8% i un 0,7% respectivament. Per habitant, a l'Alt Penedès les despeses suposen 1.079 euros, amb 933 euros de despeses corrents, i 89 euros de despeses d'inversió, per sota de la demarcació en despeses (1.176), també en despeses corrents (986) i en despeses d'inversió (103). Els ingressos corrents suposen 1.008 euros per habitant, amb 698 d'ingressos tributaris, per sota de la demarcació en els ingressos corrents (1.121), i similar en els tributaris (702).

En la distribució municipal dels ingressos tributaris (vegeu el mapa 7) destaca el rati euros/habitant en els municipis de: Sant Cugat Sesgarrigues (1.106), Pontons (919), i Olèrdola (910). Pel que fa a les despeses corrents (vegeu el mapa 8), a més de Sant Cugat Sesgarrigues (1.374), i Pontons (1.172), que repeteixen, ressalten el municipis de: Castellet i la Gornal (1.112), Subirats (1.108), i Font-rubí (1.090).

En el conjunt dels municipis de la comarca de l'Alt Penedès els pressupostos inicials d'ingressos respecte l'any anterior cauen un 1,6%

Gràfic 9

Finances públiques, 2016 (ratios en euro per habitant)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

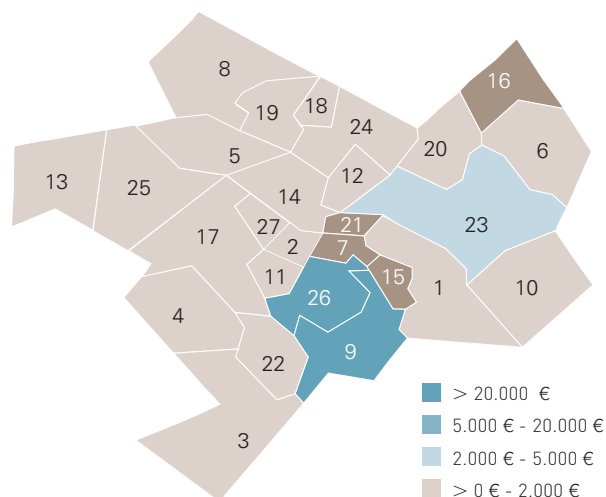
Els indicadors d'evolució **turística** de l'Alt Penedès (Costa Barcelona), presenten aquest 2016 una oferta lleugerament superior respecte a la del 2015. Així, el nombre de places hoteleres ha augmentat un 5%, que representa 34 places més en nombres absoluts. Els establiments de turisme rural es mantenen igual que l'any anterior. La comarca continua sense tenir càmpings. En el cas dels habitatges d'ús turístics (HUT) l'Alt Penedès presenta una oferta bastant més elevada, ja que augmenta 99 places. D'altra banda, les places d'apartaments turístics es mantenen igual que l'any passat.

Pel que respecta a la demanda rebuda a l'Alt Penedès, amb dades disponibles només dels establiments de turisme rural, els turistes creixen en un 12,6% (1.549 turistes més que l'any 2015). Les pernoctacions augmenten un 16,3%, més de 6.000 nits.

Amb relació a la recaptació de la taxa turística, l'Alt Penedès representa un 0,54% de la província de Barcelona sense el Barcelonès i registra un total de 34.102 euros l'any 2016, un increment del 34,6% respecte a l'any anterior.

Mapa 9

Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Alt Penedès, 2016 (en euros)

Els allotjaments extrahotelers es consoliden com la base de l'oferta d'allotjament a la comarca.

Quadre 1
Indicadors d'evolució turística a l'Alt Penedès, 2015-2016

	Alt Penedès			Entorn de Barcelona*		
	2015	2016	% var. 2015-2016**	2015	2016	% var. 2015-2016**
Places en establiments hotelers	676	710	5,0	63.758	64.139	0,6
Places en càmpings	0	0	0,0	44.026	44.976	2,2
Places en establiments de turisme rural	644	644	0,0	4.934	5.025	1,8
Places en apartaments	12	12	0,0	2.332	2.352	0,9
Places en HUTs	129	228	76,7	15.028	20.778	38,3
Viatgers allotjats en establiments hotelers	nd	nd	nd	3.290.710	3.915.286	19,0
Viatgers allotjats en càmpings	0	0	0,0	643.338	675.115	4,9
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	12.326	13.875	12,6	100.506	113.902	13,3
Pernoctacions en establiments hotelers	nd	nd	nd	9.678.194	10.619.805	9,7
Pernoctacions en càmpings	0	0	0,0	2.588.930	2.590.550	0,1
Pernoctacions en establiments de turisme rural	39.592	46.057	16,3	292.607	341.859	16,8
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	nd	nd	nd	71	75	3,9
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	0	0	0,0	46	46	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	25	27	6,8	22	24	2,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)	25.330	34.102	34,6	5.552.329	6.319.158	13,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera. **La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals.
nd: Dada no disponible
Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat.

Mapa de projectes estratègics locals de l'Alt Penedès

Xarxa Territorial Pla Estratègic del Penedès

El Pla Estratègic de la Vegueria del Penedès, impulsat per la Fundació Pro Penedès al costat de les administracions i els agents del territori, pretén unir esforços, dinamitzar lideratges i cercar instruments a escala supracomarcal eixamplant les sinergies entre l'Alt i el Baix Penedès, el Garraf i l'Anoia. Es treballa en un doble nivell: per un costat veure quines són les aspiracions que cada comarca vol incorporar a la dinàmica de tot el territori i, per l'altre, seguir els quatre eixos estratègics —planificació territorial; economia, especialment la indústria i el turisme; els serveis a les persones, i la cultura. **[+]**

«Vinyes per calor». Programa LIFE

El projecte té com a objectiu aplicar i implementar un cercle virtuós de la vinya com a estratègia local per mitigar el canvi climàtic mitjançant la reducció de gasos d'efecte hivernacle, utilitzant els sarments de la vinya com a biomassa per fer energia. Vilafranca, municipi impulsor, ha estat reconeguda com a Ciutat Sostenible en l'àmbit estatal per haver començat a convertir un residu en un recurs. Aquest any acaba el suport del programa LIFE i l'Ajuntament ha aprovat que l'empresa municipal d'aigües produeixi i comercialitzi aquesta energia tèrmica. **[+]**

«Penedès Sostenible i Saludable»

Es tracta d'un projecte encapçalat pels ajuntaments de Vilafranca i Subirats, el Consell Comarcal, la Mancomunitat Penedès Garraf i el Consell Regulador de la DO Penedès, en el qual es proposa que els aliments que es produeixen al Penedès no continguin rastres de residus nocius i s'elaborin utilitzant una energia que, com a mínim en el 50 per 100, provingui de fonts renovables, especialment en el sector del vi. Perquè això sigui possible cal avançar, entre altres aspectes, a obtenir les varietats autòctones de vinya resistents a les plagues i al canvi climàtic. Unes varietats que tendeixen al tractament zero, amb una reducció de tractaments del 80% en quatre anys (passar del que preveu la producció ecològica de 100 kg/ha de sofre en pols a 6 kg/ha de sofre líquid i de 6 kg/ha de coure a 1,5 kg/ha, com ja preveu França en 12 varietats de ceps per a l'any 2017) i que són més resistents al canvi climàtic en retardar la maduració. **[+]**

«El Penedès, tasta'l»

L'Alt Penedès és una territori amb una gran diversitat geogràfica, patrimonial, de tradicions i de gastronomia. Amb la voluntat d'aprofitar la qualitat dels productes i del sector de la restauració, des del Consell Comarcal, en el marc de la Xarxa de Productes de la Terra, i amb la participació del Gremi Comarcal d'Hosteleria i Turisme de l'Alt Penedès i l'Associació de Productors Artesans Agroalimentaris de l'Alt Penedès, s'impulsa un projecte que cerca, d'una banda, millorar la productivitat dels productes locals i, de l'altra, apropar-los a la gent aprofitant l'excel·lent oferta de restauració al territori. S'han editat calendaris que inclouen receptes amb productes característics i s'han elaborat díptics i altres materials promocionals. **[+]**

Millores culturals activadores del turisme

A l'Alt Penedès s'han aprovat dos projectes cofinançats pel fons FEDER. Un primer projecte, presentat per l'Ajuntament de Vilafranca, té l'objectiu de continuar les obres del Vinseum, el museu de les cultures del vi de Catalunya, un referent cultural a la vila i al conjunt del país que es posa al dia i que ha d'atraure més visitants d'enoturisme. L'altre projecte ha estat presentat pel Consell Comarcal amb el suport de 12 municipis i s'hi proposa millorar les infraestructures d'atracció turística en aquests pobles, que han de servir alhora per augmentar l'atracció enoturística del Penedès. **[+]**

«Impuls de l'emprenedoria i l'economia social»

Estem davant d'un projecte conjunt de l'Ajuntament de Santa Margarida i els Monjos i l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès per treballar i difondre, a la comarca, l'emprenedoria social com una forma viable i necessària de detectar i satisfer les necessitats socials no cobertes o cobertes de manera ineficient, i crear contextos en què es generin projectes socials viables i sostenibles, com també enxarxar iniciatives de l'economia solidària existents per així fomentar-ne de noves. Entre les accions concretes destaquen un centre de dia per a l'emprenedoria social i l'economia solidària (Santa Margarida i els Monjos) i el programa «CoEmprèn: emprenem socialment» (Vilafranca del Penedès). **[+]**

«Adapt Penedès. Ocupació a la indústria local»

Amb aquesta iniciativa es vol impulsar el foment de l'ocupació en el sector vitivinícola penedesenc des de l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès, que busca estimular la participació activa de tots els actors, i en particular de les empreses. S'emmarca en el projecte «Ocupació a la indústria local» de la Diputació de Barcelona, amb el qual es vol afavorir la competitivitat de les empreses incloses als sistemes productius locals, enfortir la col·laboració públicoprivada i generar llocs de treball per als col·lectius més impactats per l'atur. En la mateixa línia de crear ocupació s'ha posat en marxa el programa «Joves en acció per la recerca de feina». **[+]**

Inserció i oportunitats ocupacionals

«Dona-li joc, tu també hi guanyes» és la idea que aglutina les iniciatives per a la inserció i la millora de les oportunitats ocupacionals de persones amb discapacitat i risc d'exclusió social. L'anomenada «taula única», liderada per la Fundació Pro Penedès, reuneix els serveis locals d'ocupació, els serveis de salut mental i altres dispositius de caràcter públic al costat de les entitats del tercer sector per tal d'assegurar la coordinació comarcal i una oferta adaptada a les necessitats de cada persona o col·lectiu i la implicació del teixit productiu. L'Oficina Tècnica Laboral, el dispositiu Inserim i el programa «Incorpora» són algunes de les línies d'intervenció més destacades. **[+]**

«Vilafranca Inclusió. Penedès Inclusió»

Aquest programa es proposa augmentar la renda dels nuclis familiars participants mitjançant la contractació laboral de l'integrant del nucli que tingui el millor perfil d'ocupabilitat. Alhora, pretén millorar la qualificació de les persones contractades i les competències bàsiques i transversals del conjunt de membres del nucli familiar. Amb aquesta iniciativa es continua una nova generació de plans d'ocupació d'una durada més llarga, en què es genera renda directa i indirecta (prestacions) i hi participa tot el nucli familiar. Es realitza en xarxa amb el tercer sector i amb transversalitat interna i externa, amb una gestió plurianual i que busca la utilitat social del producte, que en el cas de Vilafranca és passar d'habitatges buits a habitatges socials i a la comarca, tenir un riu viu. **[+]**

Xarxa de suport a petits i mitjans municipis i de proximitat al territori

Sobre un territori conformat per vint-i-set municipis es desenvolupa una metodologia de xarxa per al desplegament de programes d'ocupació i inserció laboral així com de creació i consolidació de les empreses. El sistema de cooperació inclou espais descentralitzats per portar la prestació als municipis i, així, acostar al màxim els serveis a la ciutadania. La participació del Consell Comarcal juntament amb els ajuntaments i els agents territorials facilita l'augment de la confiança, l'experiència de treball conjunt i la col·laboració mútua. **[+]**

La responsabilitat social empresarial en els programes territorials

Jordi Cuyàs i Soler, coordinador de projectes estratègics de l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès

La responsabilitat social: un repte per a les empreses

Sembla que cada vegada hi ha més empreses que són conscients que han de ser socialment responsables, que s'esforcen per anar més enllà del que marca la legislació i miren de ser útils a la societat que compra els seus productes o serveis per anar establint una relació de benefici mutu entre les dues parts. Falta molt camí per recórrer, sobretot entre les empreses molt petites, que sovint no són conscients del que poden fer en aquesta relació d'anada i tornada amb el seu entorn, i, sobretot, entre les grans multinacionals que sovint s'omplen la boca de responsabilitat social, perquè fan algunes actuacions positives, però no diuen com van empobrint les persones i els territoris on estan. En el cas de les empreses petites cal un treball de suport perquè s'adonin d'allò que poden fer. En el cas de les empreses molt grans cal un control sobre la fiscalitat i sobre les posicions de domini en els mercats, que s'han de prendre en l'àmbit global, com la lluita pel medi ambient; si no, s'escorren com l'aire.

D'altra banda, i coincidint amb aquest avanç responsable de moltes PIME, molts territoris europeus, i Catalunya també, han anat seguint les pautes marcades per la UE en el pla RIS3 (recerca, innovació, sostenibilitat i especialització intel·ligent) i han dissenyat projectes d'especialització i competitivitat territorial (PECT) en l'àmbit de la comarca o d'agrupació de comarques en els quals s'ha definit quina es vol que sigui l'especialització en aquell territori i com s'ha de fer perquè sigui realment competitiva i compleixi els requisits RIS3. En el cas de l'Alt Penedès, es vol que sigui un territori sostenible i saludable en tot el procés de producció agroalimentària i s'hi fixen els paràmetres desitjats per a aquesta producció que fan les empreses. Un exercici semblant s'ha fet en molts altres territoris.

Això planteja un nou repte a la responsabilitat social empresarial: veure fins a quin punt les empreses volen i poden fer un esforç per adaptar-se a uns criteris territorials que han de beneficiar tothom, incloses les empreses productores, però que representa seguir uns criteris que no són obligatoris i que a curt termini els poden complicar la vida.

Un territori sostenible i saludable

Elaborar i portar a la pràctica projectes d'especialització i competitivitat territorial hauria de comportar una doble tasca a les empreses que vulguin tenir una responsabilitat social amb el territori: participar en l'elaboració del projecte i participar en la seva posada en pràctica.

En el cas concret de l'Alt Penedès, en el projecte —extensible a les zones de la DO del vi Penedès de les comarques veïnes— es planteja l'objectiu de tenir un territori sostenible i saludable, és a dir que la producció agroalimentària —les vinyes, els vins tranquils i escumosos, la fruita, la verdura i tots els aliments que es produeixen al Penedès— tendeixi a una contínua reducció de residus nocius per a la salut i s'elabori utilitzant una energia que, com a mínim en el 50 per 100, provingui de fonts renovables, especialment en el sector del vi. La marca Penedès adquiriria prestigi tant per exportar-la com per atraure visitants (comercialització/enoturisme), en un entorn que afavoreixi la innovació i sigui sensible al clima i a l'ús de l'aigua.

Perquè això sigui possible cal reduir dràsticament els tractaments, ja sigui en la cura de la terra (agricultura ecològica, biodinàmica, etc.) com, en el cas de la vinya, en la plantació de varietats autòctones resistents a les plagues i al canvi climàtic. Aquest

pas permetria reduir els tractaments en un 80% en quatre anys. Concretament, s'hauria de passar del que preveu la producció ecològica de 100 kg/ha de sofre en pols a 6 kg/ha de sofre líquid i de 6 kg/ha de coure a 1,5 kg/ha, com ja preveu França en 12 varietats de ceps per a l'any 2017. D'aquesta manera, en retardar la maduració, serien més resistents al canvi climàtic.

El paper de l'Administració local

Per arribar-hi caldrà que l'Administració local encapçali el canvi de model energètic basat en l'economia circular de la vinya i en les energies renovables, com ja ha començat a fer amb el projecte «Vinyes per Calor», reconegut pel programa LIFE de la UE. Igualment, el mateix sector del vi, de forma organitzada, haurà d'encapçalar un nou model d'enoturisme basat en la mobilitat i en energies renovables: un canvi de model energètic en equips públics i en la mobilitat enoturística. Alhora, caldrà crear un ecosistema d'innovació en el sector agroalimentari de la comarca, amb projecció internacional i amb un laboratori que ho dinamitzi i promogui el Penedès 4.0 amb una vessant TIC potent. Tot això es pot fer col·lectivament i, per tant, afecta menys a cada empresa.

De totes maneres, també caldrà que cadascuna de les empreses i dels viticultors implicats vagin en aquesta línia de treball curós de la terra i de plantar varietats autòctones de ceps resistents, així com altres possibles vegetals. També seria interessant potenciar diferents formes de minimitzar l'ús de productes fitosanitaris. Alhora, serà necessari avançar en l'ús d'energies renovables als centres de producció. Tan sols així es podrà assolir l'èxit en tota l'operació territorial. I això és un enfocament actual de la responsabilitat social empresarial.

Conclusions i perspectives de futur

Molts territoris catalans i del conjunt de la UE han creat projectes d'envergadura en aquesta línia de treballar, en una especialització competitiva, intel·ligent i sostenible. Però tot això requereix una implicació total de les empreses, que no haurien d'esperar les passes inicials d'algunes empreses i veure'ns els primers resultats, sinó que si estan convençudes de la bondat del projecte caldria que s'hi possessin des del primer moment. I això és una manera, potser la més difícil, perquè l'empresa sola no decideix ser socialment responsables: assumir allò que col·lectivament es creu que és el millor per a tothom i participar-hi sense estar-hi obligat, sinó que ho fas perquè creus en el projecte. L'empresa s'hi posa des del començament, ja que entén que és responsable socialment davant d'una comunitat territorial que ha decidit com vol que sigui el seu futur econòmic.

En els propers anys, implicar-se en els objectius del territori serà un dels elements distintius de la responsabilitat social empresarial.

Recull estadístic. Alt Penedès

	Alt Penedès		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes	
							Alt Penedès / Demarcació	
	2015	2016	2015	2016	Alt Penedès	Demarcació	2015	2016
Entorn								
Nombre de municipis		27		311				8,7%
Superfície total (km²)		592,7		7726,4				7,7%
Superfície mitjana municipal (km²)		22,0		24,8				nc
Demografia								
Població Total	106.168	106.275	5.523.922	5.542.680	0,1%	0,3%	1,9%	1,9%
Densitat (hab/km²)	179	179	715	717	0,1%	0,3%	nc	nc
Homes	53.104	53.139	2.696.360	2.704.771	0,1%	0,3%	2,0%	2,0%
Dones	53.064	53.136	2.827.562	2.837.909	0,1%	0,4%	1,9%	1,9%
Població de menys de 16 anys	19.994	19.984	913.568	914.352	-0,1%	0,1%	2,2%	2,2%
Població potencialment activa (16-64)	68.390	68.268	3.599.618	3.603.957	-0,2%	0,1%	1,9%	1,9%
Població de 65 anys i més	17.784	18.023	1.010.736	1.024.371	1,3%	1,3%	1,8%	1,8%
Projecció de la població 2016-2026	106.275	108.613	5.542.680	5.488.234	2,2%	-1,0%	1,9%	2,0%
Pob. resident a l'estranger	1.762	1.964	188.325	205.134	11,5%	8,9%	0,9%	1,0%
Índex de dependència global	55,2	55,7	53,5	53,8	0,4	0,3	nc	nc
Índex d'envelliment	88,9	90,2	110,6	112,0	1,2	1,4	nc	nc
Nacionalitat espanyola	95.286	95.576	4.838.079	4.854.217	0,3%	0,3%	2,0%	2,0%
Nacionalitat estrangera	10.882	10.699	685.843	688.463	-1,7%	0,4%	1,6%	1,6%
Taxa d'estrangeria total	10,2%	10,1%	12,4%	12,4%	-0,2pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	8,5%	8,3%	9,4%	9,4%	-0,2pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	2.598	2.482	113.711	110.476	-4,5%	-2,8%	2,3%	2,2%
Població potencialment activa (16-64)	8.025	7.955	552.917	557.386	-0,9%	0,8%	1,5%	1,4%
Població de 65 anys i més	259	262	19.215	20.601	1,2%	7,2%	1,3%	1,3%
Àfrica	5.900	5.836	164.670	162.517	-1,1%	-1,3%	3,6%	3,6%
Amèrica	2.041	1.906	200.191	196.361	-6,6%	-1,9%	1,0%	1,0%
Àsia	485	524	118.307	123.379	8,0%	4,3%	0,4%	0,4%
Europa	2.445	2.424	202.038	205.532	-0,9%	1,7%	1,2%	1,2%
Unió Europea	1.875	1.843	163.998	164.824	-1,7%	0,5%	1,1%	1,1%
Resta del món	11	9	637	674	-18,2%	5,8%	1,7%	1,3%
Cinc nacionalitats principals (comarca)	6.983	6.862	214.616	209.887	-1,7%	-2,2%	3,3%	3,3%
Marroc	5.427	5.371	124.470	122.087	-1,0%	-1,9%	4,4%	4,4%
Romania	499	495	33.563	33.452	-0,8%	-0,3%	1,5%	1,5%
Ucraïna	368	374	9.577	10.763	1,6%	12,4%	3,8%	3,5%
Bolívia	348	316	29.935	27.698	-9,2%	-7,5%	1,2%	1,1%
Perú	341	306	17.071	15.887	-10,3%	-6,9%	2,0%	1,9%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	3.411	3.445	179.895	184.428	1,0%	2,5%	1,9%	1,9%
Agricultura	41	38	748	786	-7,3%	5,1%	5,5%	4,8%
Indústria	605	623	18.659	18.875	3,0%	1,2%	3,2%	3,3%
Construcció	317	316	14.381	15.152	-0,3%	5,4%	2,2%	2,1%
Serveis	2.448	2.468	146.107	149.615	0,8%	2,4%	1,7%	1,6%
Dimensió mitjana	8,3	8,6	10,4	10,6	0,3p	0,2p	nc	nc
Agricultura	3,1	3,1	3,4	3,4	0,0p	0,0p	nc	nc
Indústria	17,9	18,3	16,0	16,3	0,4p	0,3p	nc	nc
Construcció	3,9	4,0	5,0	5,2	0,1p	0,2p	nc	nc
Serveis	6,6	6,8	10,3	10,5	0,2p	0,2p	nc	nc
15 Sectors d'activitat principals	2.504	2.535	121.841	124.876	1,2%	2,5%	2,1%	2,0%
Comerç detall, exc. vehicles motor	523	515	28.125	28.355	-1,5%	0,8%	1,9%	1,8%
Serveis de menjar i begudes	348	365	16.931	17.361	4,9%	2,5%	2,1%	2,1%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	265	269	14.995	15.182	1,5%	1,2%	1,8%	1,8%
Activitats especialitzades construcció	181	180	8.589	8.980	-0,6%	4,6%	2,1%	2,0%
Fabricació de begudes	168	175	332	330	4,2%	-0,6%	50,6%	53,0%
Venda i reparació de vehicles motor	134	128	4.411	4.432	-4,5%	0,5%	3,0%	2,9%
Construcció d'immobles	124	126	5.299	5.735	1,6%	8,2%	2,3%	2,2%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	126	124	1.997	2.013	-1,6%	0,8%	6,3%	6,2%
Altres activitats de serveis personals	125	121	7.240	7.463	-3,2%	3,1%	1,7%	1,6%
Transport terrestre i per canonades	109	112	5.678	5.960	2,8%	5,0%	1,9%	1,9%
Educació	88	93	5.513	5.744	5,7%	4,2%	1,6%	1,6%
Productes metàl·lics	82	86	3.626	3.665	4,9%	1,1%	2,3%	2,3%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	84	85	6.481	6.591	1,2%	1,7%	1,3%	1,3%
Activitats immobiliàries	79	83	7.474	7.827	5,1%	4,7%	1,1%	1,1%
Activitats sanitàries	68	73	5.150	5.238	7,4%	1,7%	1,3%	1,4%

Recull estadístic. Alt Penedès (Continuació)

	Alt Penedès		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes	
	2015	2016	2015	2016	Alt Penedès	Demarcació	2015	2016
Mercat de treball								
Població ocupada	42.037	43.355	2.144.989	2.221.878	3,1%	3,6%	2,0%	2,0%
Homes	23.380	23.969	1.122.464	1.163.435	2,5%	3,7%	2,1%	2,1%
Dones	18.657	19.386	1.022.525	1.058.443	3,9%	3,5%	1,8%	1,8%
Nacionals	38.828	39.868	1.901.020	1.957.223	2,7%	3,0%	2,0%	2,0%
Estrangers	3.209	3.487	243.969	264.655	8,7%	8,5%	1,3%	1,3%
Menys de 30 anys	5.522	5.841	315.495	336.381	5,8%	6,6%	1,8%	1,7%
De 30 a 44 anys	18.581	18.562	940.941	949.086	-0,1%	0,9%	2,0%	2,0%
De 45 a 54 anys	11.215	11.888	556.907	586.496	6,0%	5,3%	2,0%	2,0%
Més de 55 anys	6.719	7.064	331.599	349.856	5,1%	5,5%	2,0%	2,0%
Taxa d'ocupació registrada	61,5%	63,5%	59,6%	61,7%	2,0pp	2,1pp	nc	nc
Llocs de treball	35.865	37.172	2.256.042	2.346.713	3,6%	4,0%	1,6%	1,6%
Agricultura	838	820	8.123	8.192	-2,1%	0,8%	10,3%	10,0%
Indústria	11.597	12.145	332.499	341.929	4,7%	2,8%	3,5%	3,6%
Construcció	2.338	2.364	115.440	122.485	1,1%	6,1%	2,0%	1,9%
Serveis	21.092	21.843	1.799.980	1.874.107	3,6%	4,1%	1,2%	1,2%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	2.880	3.202	209.368	220.053	11,2%	5,1%	1,4%	1,5%
Assalariats	28.303	29.549	1.873.656	1.960.273	4,4%	4,6%	1,5%	1,5%
Autònoms	7.562	7.623	382.386	386.440	0,8%	1,1%	2,0%	2,0%
15 sectors d'activitat principals	24.719	25.518	1.284.285	1.329.036	3,2%	3,5%	1,9%	1,9%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	3.514	3.641	244.873	252.133	3,6%	3,0%	1,4%	1,4%
<i>Fabricació de begudes</i>	3.214	3.289	6.443	5.969	2,3%	-7,4%	49,9%	55,1%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	2.450	2.498	153.310	157.552	2,0%	2,8%	1,6%	1,6%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	1.994	2.116	138.185	145.609	6,1%	5,4%	1,4%	1,5%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	1.648	1.635	124.804	128.674	-0,8%	3,1%	1,3%	1,3%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	1.575	1.575	77.091	80.544	0,0%	4,5%	2,0%	2,0%
<i>Vehicles de motor</i>	1.461	1.575	34.010	34.869	7,8%	2,5%	4,3%	4,5%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	1.510	1.564	71.403	73.361	3,6%	2,7%	2,1%	2,1%
<i>Activitats sanitàries</i>	1.319	1.364	136.349	140.823	3,4%	3,3%	1,0%	1,0%
<i>Educació</i>	1.248	1.325	126.177	131.449	6,2%	4,2%	1,0%	1,0%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	1.234	1.263	37.083	38.833	2,4%	4,7%	3,3%	3,3%
<i>Indústries del paper</i>	1.043	1.007	7.807	7.961	-3,5%	2,0%	13,4%	12,6%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	908	930	34.208	35.384	2,4%	3,4%	2,7%	2,6%
<i>Cautxú i plàstic</i>	820	908	17.224	18.060	10,7%	4,9%	4,8%	5,0%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	781	828	75.318	77.815	6,0%	3,3%	1,0%	1,1%
Persones aturades registrades	7.377	6.360	377.897	330.725	-13,8%	-12,5%	2,0%	1,9%
Homes	3.367	2.838	176.530	149.932	-15,7%	-15,1%	1,9%	1,9%
Dones	4.010	3.522	201.367	180.793	-12,2%	-10,2%	2,0%	1,9%
Nacionals	5.837	5.136	313.922	275.389	-12,0%	-12,3%	1,9%	1,9%
Estrangers	1.540	1.224	63.975	55.336	-20,5%	-13,5%	2,4%	2,2%
Agricultura	619	467	4.641	3.743	-24,6%	-19,3%	13,3%	12,5%
Indústria	1.187	1.042	52.133	43.734	-12,2%	-16,1%	2,3%	2,4%
Construcció	570	456	39.187	31.234	-20,0%	-20,3%	1,5%	1,5%
Serveis	4.491	4.004	259.118	232.293	-10,8%	-10,4%	1,7%	1,7%
Sense ocupació anterior	510	391	22.818	19.721	-23,3%	-13,6%	2,2%	2,0%
Població activa local estimada	48.915	49.242	2.588.325	2.617.223	0,7%	1,1%	1,9%	1,9%
Taxa d'atur registral	15,08%	12,92%	14,60%	12,64%	-2,2pp	-2,0pp	nc	nc
Homes	13,07%	10,91%	13,34%	11,18%	-2,2pp	-2,2pp	nc	nc
Dones	17,32%	15,16%	15,91%	14,17%	-2,2pp	-1,7pp	nc	nc
Nombre total de contractes	36.437	41.512	2.034.466	2.235.210	13,9%	9,9%	1,8%	1,9%
Beneficiaris de prestacions	3.952	3.620	205.756	182.936	-8,4%	-11,1%	1,9%	2,0%
Taxa cobertura prestacions	57,55%	60,65%	57,95%	58,82%	3,1pp	0,9pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	676	710	141.132	143.772	5,0%	1,9%	0,5%	0,5%
Places en càmpings	0	0	44.026	44.976	0,0%	2,2%	0,0%	0,0%
Places en establiments de turisme rural	644	644	4.934	5.025	0,0%	1,8%	13,1%	12,8%
Places en apartaments turístics	12	12	3.461	3.619	0,0%	4,6%	0,3%	0,3%
Places en HUTs2	129	228	58.437	64.780	76,7%	10,9%	0,2%	0,4%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	116.594	114.688	6.490.113	6.607.108	-1,6%	1,8%	1,8%	1,7%
Pressupostos municipals: despeses	116.507	114.647	6.476.026	6.519.382	-1,6%	0,7%	1,8%	1,8%
Deute viu municipal ⁴	34.853	30.863	3.260.818	2.859.109	-11,4%	-12,3%	1,1%	1,1%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta

2. Habitages d'ús turístic 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2014-2015 nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts.

pp: punts percentuals.

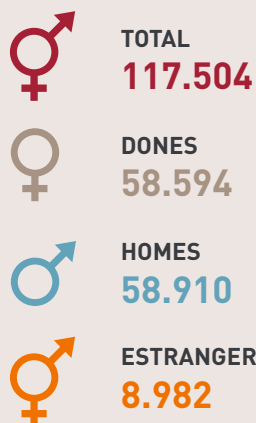
Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

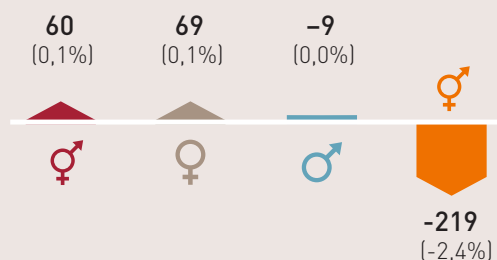
Població, 2016

Anoia

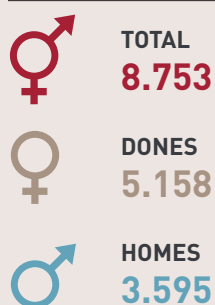

Variació interanual

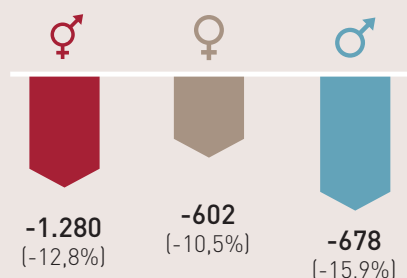

0,1%
La població es manté estable

Població aturada registrada, 2016

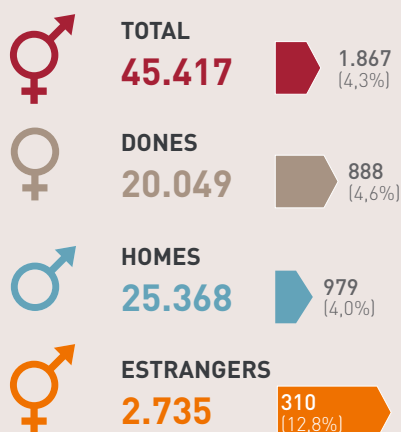

Variació interanual

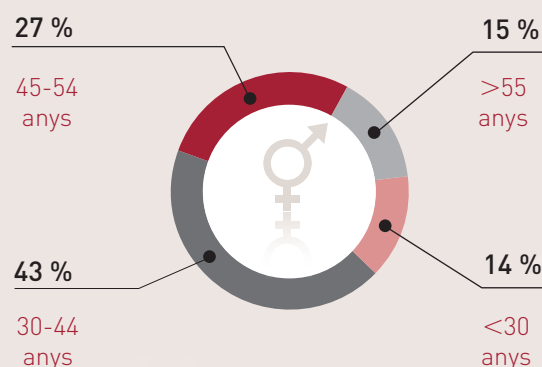

16,2%
Taxa d'atur registral

Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2016

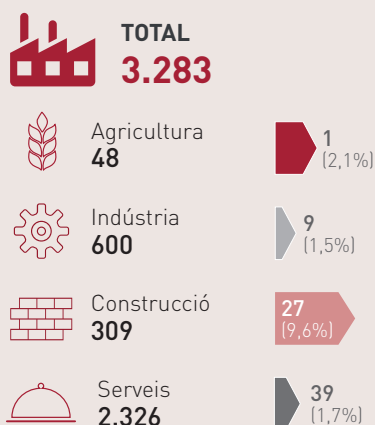

Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

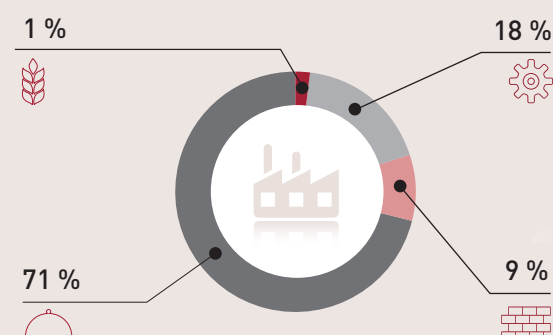

60,4%
Taxa d'ocupació registrada

Empreses de la comarca, IVT 2016

Distribució per sectors (pes %)

2,4%
Augmenta el nombre d'empreses

Anoia

La comarca de l'Anoia, amb una superfície de 866,3 km², representa l'11,2% del conjunt de la demarcació de Barcelona, i està integrada per 33 municipis d'una superfície mitjana de 26,3 km². Igualada n'és la capital.

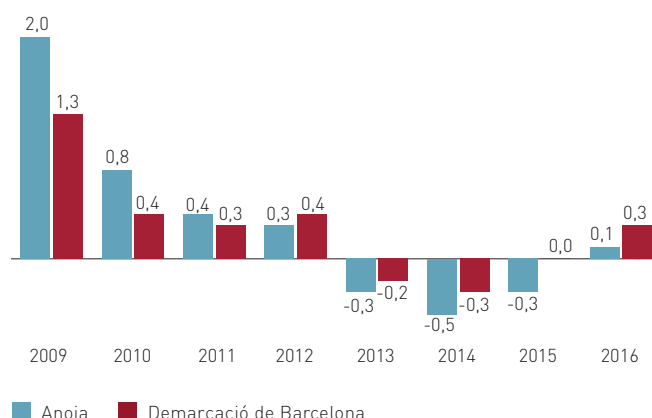
L'Anoia té 117.504 habitants, i és la quarta comarca menys poblada d'entre les dotze comarques barcelonines, on resideix el 2,1% de la **població** del conjunt de la demarcació. La variació interanual de població (vegeu el gràfic 1) no presenta canvis, tan sols un augment poc significatiu del 0,1%. La població resident a l'estranger augmenta un 12,7% el 2016, fins a arribar a les 2.534 persones.

La densitat de població de l'Anoia és de 136 hab./km², dada que la situa com la quarta menys densament poblada de la demarcació. La capital, Igualada, aplega el 33,2% (38.987) de la població comarcal. Dels trenta-tres municipis de la comarca, en el darrer any n'han guanyat població onze, destacant l'augment d'Igualada (236), Masquefa (51) i Piera (10). Per contra, vint-i-dos municipis perden habitants, amb disminucions significatives a La Torre de Claramunt (-45), Vilanova del Camí (-43) i Capellades (-41).

La proporció de població estrangera a la comarca és del 7,6%, la tercera més baixa només darrere del Moianès i el Berguedà, i amb un nivell per sota de la mitjana provincial (12,4%). Interanualment, la població estrangera es redueix en 219 persones (-2,4%), fins arribar a les 8.982. El 79% de la població estrangera és extracomunitària i el 45,1% d'aquesta és de nacionalitat marroquina. Perden població les nacionalitats romanesa (-3%) i marroquina (-2,7%), però destaca l'increment de la població xinesa (14,3%).

El 18,5% de la població és menor de 16 anys (dos punts per sobre de la mitjana de la demarcació) i el 17,5% té 65 anys o més, percentatge inferior al 18,5% provincial. La població en edat de treballar (vegeu el gràfic 2) n'agrupa el 64% restant, percentatge un punt per sota la mitjana barcelonina (65%). L'índex d'envelliment, 94,6, se situa uns disset punts per sota del valor de la demarcació (112). Tenint en compte la projecció de població, i segons l'escenari mitjà elaborat per l'Idescat, l'Anoia és la segona comarca, tan sols per darrere de l'Alt Penedès, que més població guanyaria fins al 2026, amb un increment de l'1,7%.

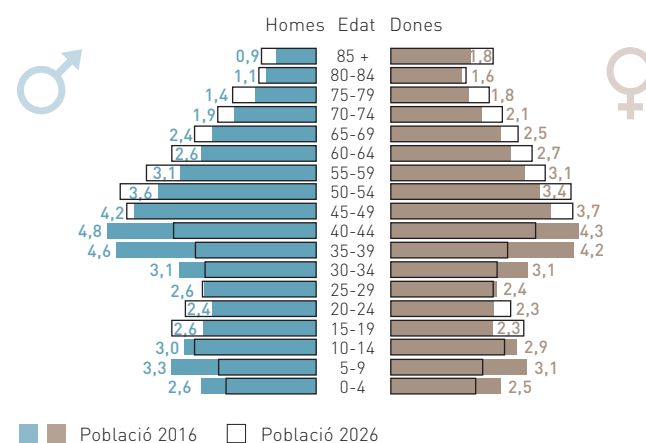
Gràfic 1
Taxes de variació de la població total, 2009-2016 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

L'índex d'envelliment remunta fins al 94,6, però tot i això continua molt per sota de la mitjana de la demarcació de Barcelona.

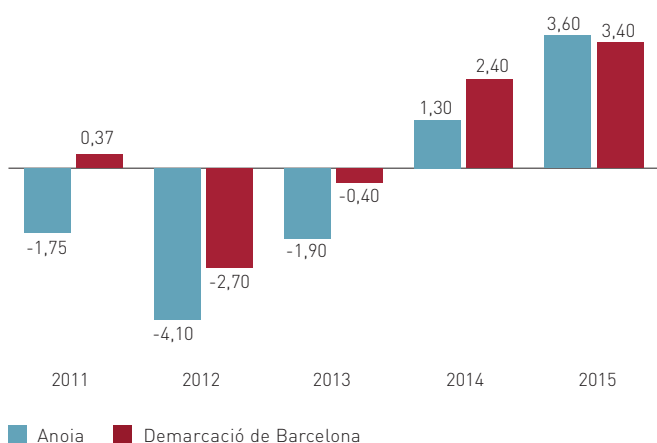
Gràfic 2
Piràmide d'edats de l'Anoia, 2016-2026 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE i projeccions Idescat

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

Segons l'*Anuari econòmic comarcal 2016*, de Catalunya-Caixa, el **VAB** de la comarca d'Anoia (vegeu el gràfic 3) creix un 3,6% durant l'any 2015, un increment lleugerament superior al que es dona al conjunt de Catalunya (3,4%). Aquest avenç queda reflectit especialment amb l'augment del 5,1% en el sector serveis, que representa un 54,8% del VAB comarcal. El sector de la indústria també se suma a l'expansió (1,8%) i el de la construcció augmenta un 2,4%. En canvi, el VAB que aporta el sector primari cau un -2,5%.

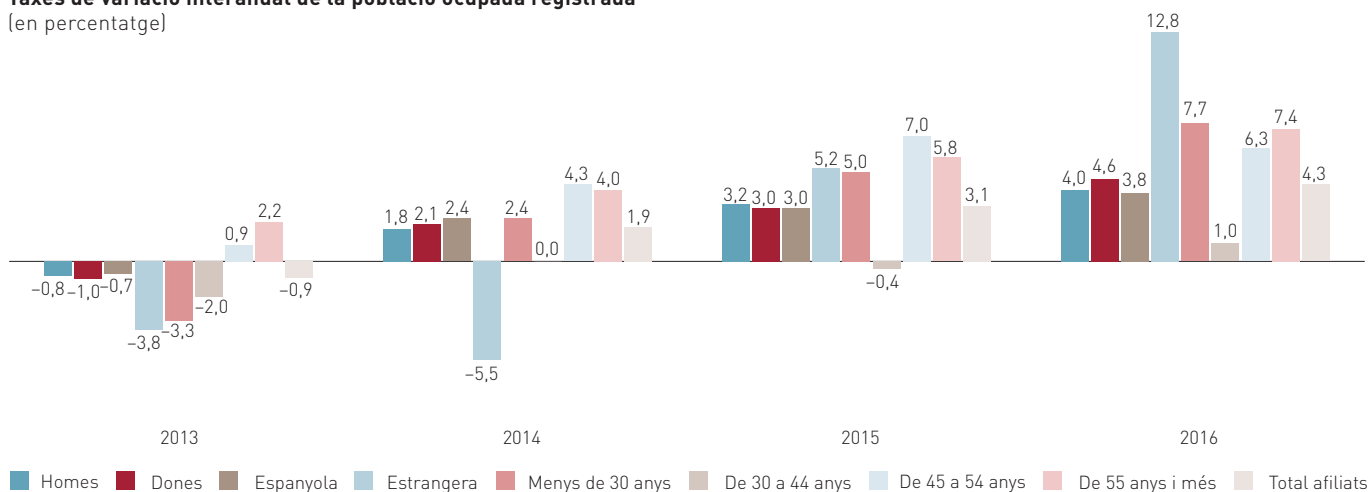
Acabat l'any 2016, **l'ocupació** registrada de la població que viu a la comarca de l'Anoia augmenta un 4,3%, un creixement lleugerament per sobre del de l'any anterior, i superior a la mitjana de la demarcació (3,6%). En nombres absoluts, el 2016 es tanca amb 45.417 persones ocupades residents a la comarca, 1.867 més que l'any anterior. L'Anoia és la comarca que més incrementa l'ocupació d'entre la resta de comarques barcelonines.

Per sexe, l'ocupació creix més en les dones (4,6%) que en els homes (4%), i es posiciona com la comarca que més població ocupada masculina guanya. L'augment fa que l'ocupació femenina arribi a 20.049 ocupades (888 més que l'any anterior) i la masculina, a 25.368 ocupats (979 més). Les dones representen el 44,1% del total d'ocupats, i perden 6 dècimes de pes respecte a l'any passat, d'aquesta manera es converteix en la segona comarca més baixa quant a pes de dones ocupades, tan sols per davant del Moianès.

La població ocupada resident a la comarca de l'Anoia obté l'any 2016 el creixement (4,3%) més important de totes les comarques barcelonines.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Els estrangers ocupats a la comarca de l'Anoia són 2.735, i d'espanyols n'hi ha 42.682. D'aquesta manera, els ocupats amb nacionalitat estrangera incrementen més (12,8%) que els de nacionalitat espanyola (3,8%); així l'Anoia és la comarca on els ocupats estrangers augmenten en més proporció. Tot i així, el pes dels ocupats estrangers és del 6%, la segona comarca més baixa, i lluny de la mitjana de la demarcació (11,9%).

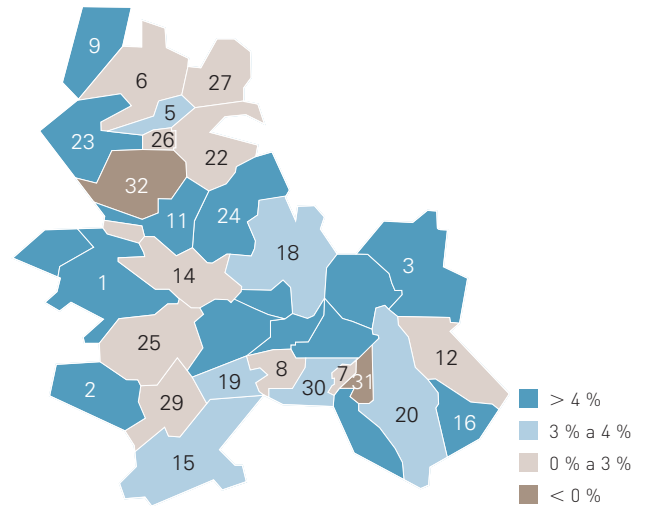
Per edats, 6.584 són menors de 30 anys; 19.708 tenen entre 30 anys i 44 anys; 12.304, entre 45 anys i 54, i 6.821, més de 55 anys. Respecte a l'any anterior destaca el creixement dels menors de 30 anys (7,7%), un augment significativament per sobre de la mitjana de la demarcació. La resta de grups d'edat, tots augmenten lleugerament per sobre de la mitjana del conjunt de comarques barcelonines.

L'ocupació femenina i la de nacionalitat estrangera viuen un increment força superior al que es dona en el conjunt de la demarcació.

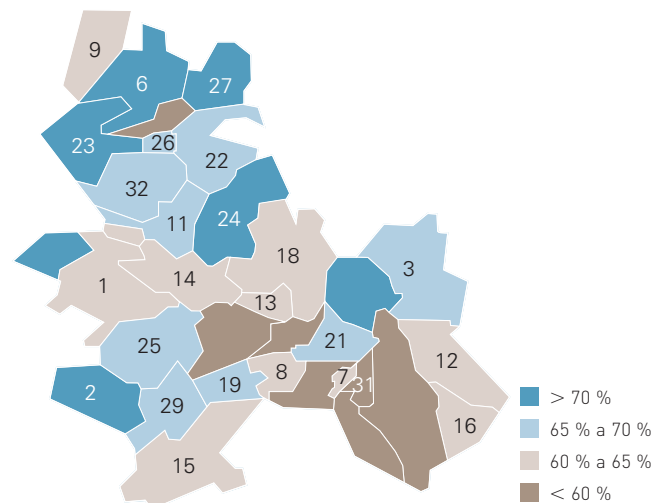
La variació respecte a l'any anterior (vegeu el mapa 1) de la població ocupada resident a la comarca registra reduccions en només dos dels trenta-tres municipis, Veciana (-1,5%) i Vallbona d'Anoia (-0,6%), que en termes absoluts significa una disminució de només 4 persones ocupades. En canvi, destaquen positivament els augments d'ocupació en nombres absoluts a Igualada (704), Vilanova del Camí (200), Piera (198), Santa Margarida de Montbui (179) i Masquefa (172). En percentatge, lideren els augments Montmaneu (7,9%), la Pobla de Claramunt (7,7%) i Rubió (7,7%). L'augment de l'ocupació resident a la comarca que es dona a la capital, Igualada, és del 5%.

La taxa d'ocupació registrada global de la població en edat de treballar a l'Anoia se situa en el 60,4%, 1,3 punts per sota de la mitjana provincial. Per municipis (vegeu el mapa 2), la taxa d'ocupació supera el 75% a Pujalt, Bellprat, Castellolí, Rubió, Montmaneu i Calonge de Segarra; en canvi, a Cabrera d'Anoia, Santa Margarida de Montbui i la Torre de Claramunt, entre d'altres, no arriba al 60%.

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Anoia, 2016 (en percentatge)

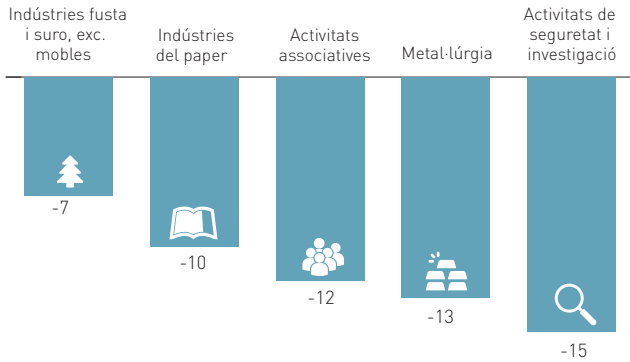

Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Anoia, 2016 (en percentatge)

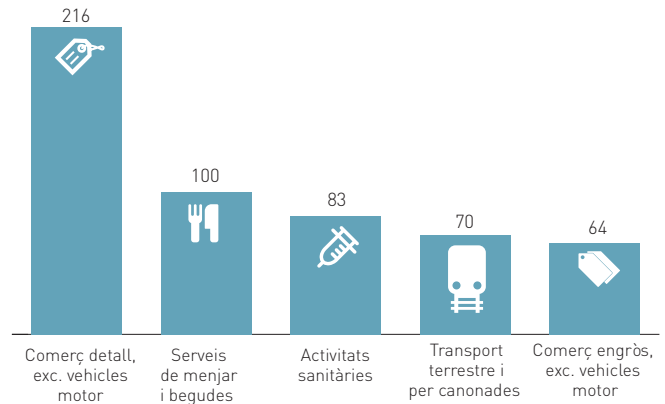
1 Argençola	18 Òdena
2 Bellprat	19 Orpi
3 Bruc	20 Piera
4 Cabrera d'Anoia	21 Pobla de Claramunt
5 Calaf	22 Prats de Rei
6 Calonge de Segarra	23 Pujalt
7 Capellades	24 Rubió
8 Carme	25 Sant Martí de Tous
9 Castellfollit de Riubregós	26 Sant Martí Sesgueioles
10 Castellolí	27 Sant Pere Sallavinera
11 Copons	28 Santa Margarida de Montbui
12 Hostalets de Pierola	29 Santa Maria de Miralles
13 Igualada	30 Torre de Claramunt
14 Jorba	31 Vallbona d'Anoia
15 Llacuna	32 Veciana
16 Masquefa	33 Vilanova del Camí
17 Montmaneu	

Gràfic 5
Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball
Anoia, 2016 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball
Anoia, 2016 (absoluts)

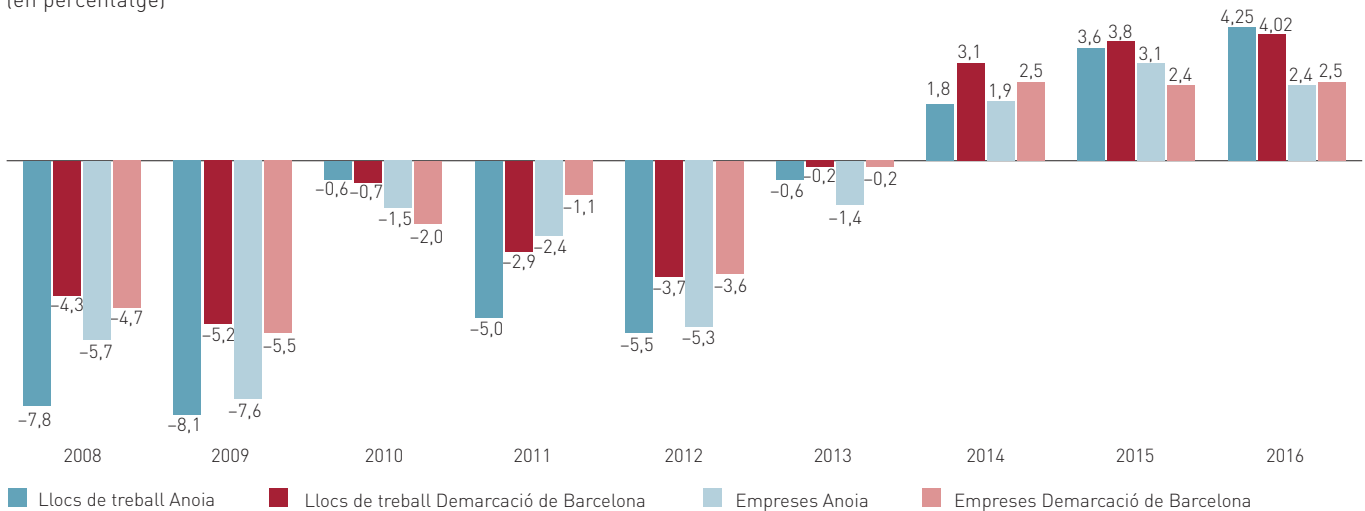

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Segueix la tendència molt positiva dels darrers tres anys a l'Anoia, tant en l'evolució del nombre de llocs de treball com en el d'empreses.

L'evolució dels **llocs de treball** (persones que treballen a les empreses de la comarca, hi resideixin o no) segueix la tendència positiva dels darrers dos anys, amb un increment del 4,3%, lleugerament per sobre del que es dona en el conjunt de la demarcació de Barcelona (4,0%), i situa el nombre de llocs de treball en 32.375. En el cas de les empreses el creixement ha estat del 2,4%, i arriba a 3.283. Els llocs de treball han augmentat de manera repartida tant en les petites i mitjanes empreses com en les grans empreses que es troben a l'Anoia.

Gràfic 7
Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses
 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

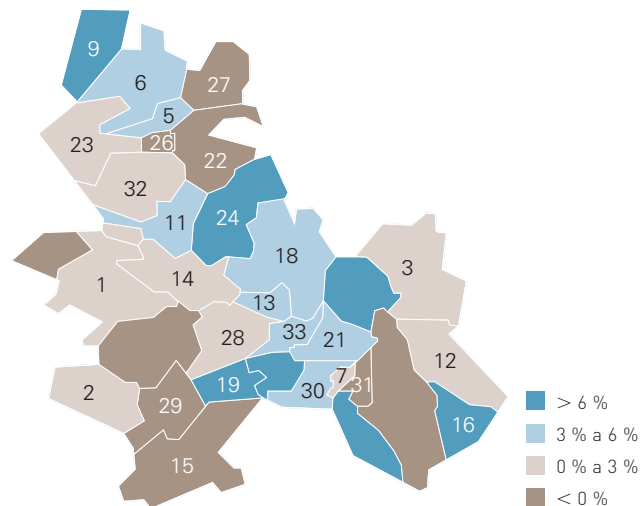
Els llocs de treball augmenten significativament en el treball assalariat (5,7%), 1,1 punts per sobre de la mitjana provincial, i ho fa de forma tímida en l'autònom (0,1%); l'Anoia esdevé la comarca amb un increment més baix, tan sols per davant el Berguedà, que decreix. Dels 15 subsectors principals (vegeu el recull estadístic al final del capítol) disminueix en llocs de treball la indústria del paper (-0,9%), i l'augment més destacat es dona en el sector de confecció de peces de vestir (9%). En nombres absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu els gràfics 5 i 6), es troben pèrdues significatives d'ocupació en les activitats de seguretat (-15), i els increments se situen en el comerç al detall (216) i en els serveis de menjar i begudes (100).

L'any 2016 l'Anoia registra un augment del 9% en el sector de confecció de peces de vestir, que l'any anterior va perdre més d'un 13% de treballadors

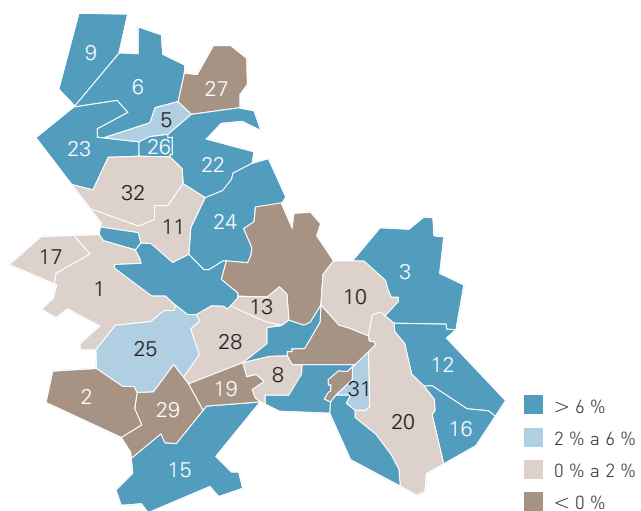
La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 3) registra reduccions en nou municipis, dels quals sobresurt Vallbona d'Anoia (-8,3%). Entre els que augmenten destaca Rubió (29,7%), Castellolí (16,7%), Castellfollit de Riubregós (13,1) i Masquefa (13%), aquest darrer amb 235 llocs de treball més. Pel que fa a l'evolució de les empreses (vegeu el mapa 4) es registren reduccions en set municipis, com és el cas de la Pobla de Claramunt, amb 7 empreses menys. Els augments es donen a 20 municipis, i és especialment rellevant l'increment del 16,1% d'Hostalets de Pierola (9 empreses més).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el 61% de les 200 primeres empreses en volum de vendes de l'Anoia el 2015 són exportadores o importadores. L'empresa amb major volum de facturació és la comercialitzadora de combustible Petromiralles, seguida per l'empresa de comerç al detall de productes alimentaris Supermercats ALDI. Entre les deu primeres també es troba una empresa de fabricació de paper i cartró, Unió Industrial Papelera; dues de fabricació de components, peces i accessoris per a vehicles de motor, SNOPE Estampación i Mecaplast Iberica; una de treball amb cuirs i pells, Curtidos Badia; una de comerç de cuirs i pells, Casas i Fills, i una de fosa, Fundiciones de Òdena.

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Anoia, 2016
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Anoia, 2016
(en percentatge)

1 Argençola	18 Òdena
2 Bellprat	19 Orpí
3 Bruc	20 Piera
4 Cabrera d'Anoia	21 Pobla de Claramunt
5 Calaf	22 Prats de Rei
6 Calonge de Segarra	23 Pujalt
7 Capellades	24 Rubió
8 Carme	25 Sant Martí de Tous
9 Castellfollit de Riubregós	26 Sant Martí Sesgueioles
10 Castellolí	27 Sant Pere Sallavinera
11 Copons	28 Santa Margarida de Montbui
12 Hostalets de Pierola	29 Santa Maria de Miralles
13 Igualada	30 Torre de Claramunt
14 Jorba	31 Vallbona d'Anoia
15 Llacuna	32 Veciana
16 Masquefa	33 Vilanova del Camí
17 Montmaneu	

L'atur entre la població jove és dels més representatius de la demarcació, tot i que la tendència de l'any 2016 ha estat de disminuir considerablement.

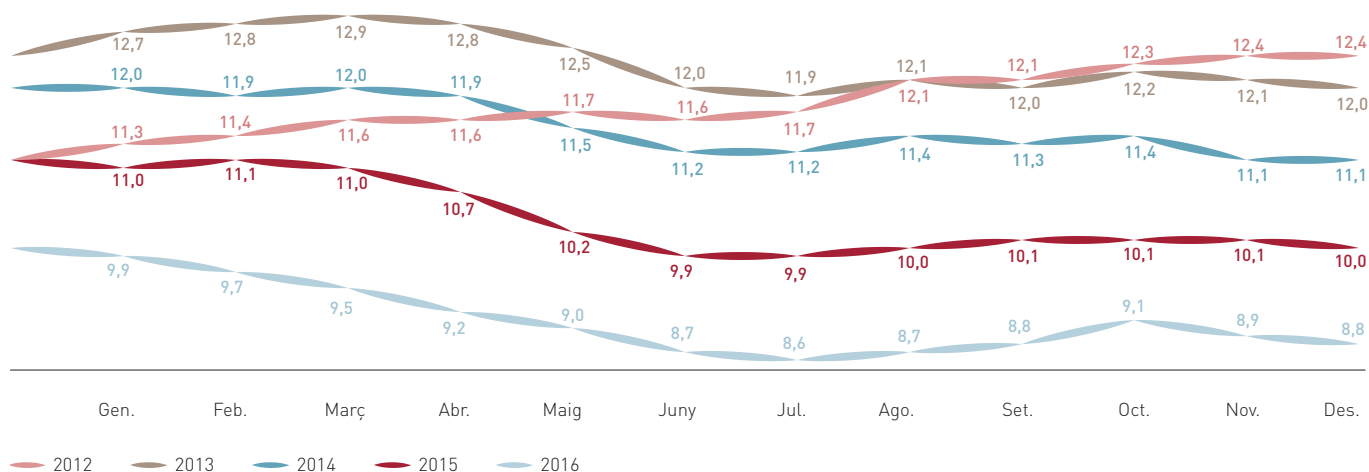
Tot i la disminució de la taxa d'atur en 2,6 punts respecte a l'any anterior, l'Anoia segueix amb la taxa més alta de les dotze comarques barcelonines (16,2%).

L'evolució de l'atur registrat (vegeu el gràfic 8) segueix la tendència decreixent dels darrers anys. El 2016 disminueix un 12,8% (-1.280), una reducció lleugerament superior a la de la mitjana de la demarcació (-12,5%). A final del 2016 hi ha 8.753 persones aturades registrades a la comarca, el 2,6% del total de les dotze comarques barcelonines.

La taxa d'atur registral és del 16,2%, i segueix sent la més alta de les dotze comarques barcelonines, gairebé quatre punts per sobre de la taxa mitjana de la demarcació (12,6%). Respecte a l'any anterior, la disminució de la taxa és de 2,6 punts, la baixada més acusada de totes les comarques. La taxa d'atur femenina és del 19,9%, 2,5 punts inferior a la de l'any anterior i més de cinc punts superior a la mitjana provincial. La taxa masculina se situa en el 12,8%, també força més baixa que l'any anterior però encara per sobre la mitjana de la demarcació.

Per edat, el 7,3% és menor de 25 anys, el major pes de la demarcació; el 40% té entre 25 anys i 44 anys, i el 52,8% té més de 45 anys. Interanualment, tots els grups d'edat redueixen l'atur, sobretot en les franges d'edat de menys de 25 anys. Per sectors d'activitat, el 62% de les persones aturades pertanyen al sector serveis; el 20%, a la indústria; el 7%, a la construcció; el 2%, a l'agricultura, i el 9%, al grup sense ocupació anterior (SOA). Respecte al 2015, destaca la reducció d'un 23% en la construcció.

Gràfic 8
Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Anoia, 2012-2016 (en milers)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

La baixada de l'atur es manifesta en tots els nivells formatius de l'aturat, sobretot destaca la reducció entre els universitaris de primer cicle (-16%) i entre les persones amb educació general (-13,1%). L'atur de la població estrangera disminueix un 15,8%, i se situa en els 1.164 persones aturades, el 13,3% de l'atur comarcal, un percentatge força inferior a la mitjana de les dotze comarques barcelonines (16,7%). Els aturats nacionals disminueixen un 12,3%, i se situen en 7.589 persones.

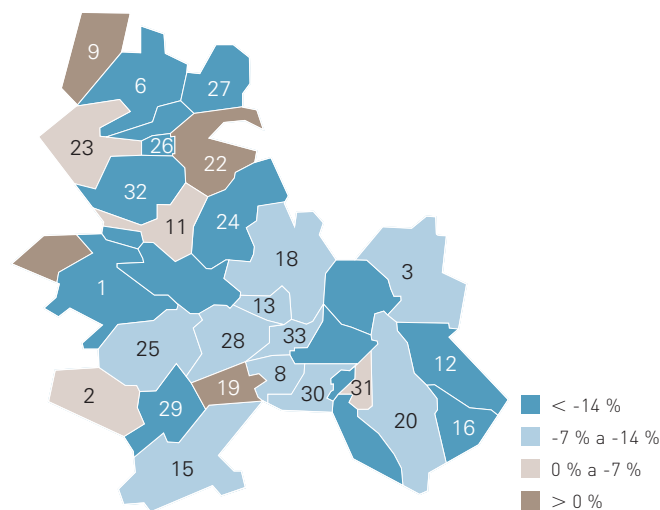
L'atur disminueix en vint-i-sis dels trenta-tres municipis de la comarca (vegeu el mapa 5). Destaquen les reduccions a Capellades (-23%), Calaf (-20,7%) i la Pobla de Claramunt (-20,2%). Els increments són poc significatius. D'entre els municipis amb una taxa d'atur registral superior a la mitjana comarcal (vegeu el mapa 6) destaquen els situats al sud de la comarca: Cabrera d'Anoia (26,1%), Santa Margarida de Montbui (20,7%), La Torre de Claramunt (20%), Vilanova del Camí (19,6%) i Piera (19,3%). Per contra, les taxes més baixes d'atur es donen en municipis com Castellolí (5,5%), Montmaneu (7,1%), Sant Martí de Tous (8,9%), Jorba (9,5%) i els Prats de Rei (9,8%).

Cabrera d'Anoia, Santa Margarida de Montbui i la Torre de Claramunt tenen una taxa d'atur registral superior al 20%.

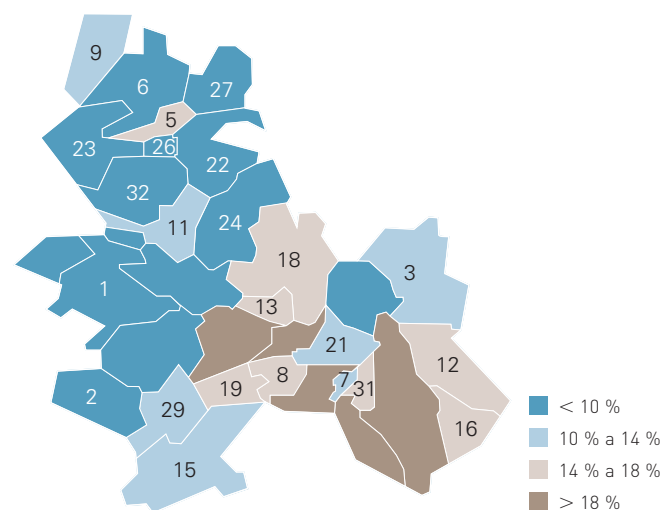
A final del 2016 hi ha concedides 4.468 **prestacions per desocupació**, que suposen una disminució del 12,8% respecte a l'any anterior. La taxa de cobertura es manté en el 56%. Les tres tipologies de prestació per desocupació disminueixen en nombre respecte al 2015: en un 14,7% les prestacions assistencials, un 11,7% les rendes actives i un 11,1% les contributives.

La **contractació laboral** augmenta un 7,4%, variació inferior al creixement del 9,9% que viu la demarcació. El 2016 se signen 33.305 contractes laborals. Per tipologia, la contractació indefinida augmenta un 5,6%, i la temporal ho fa un 7,6%. Per sexe, la contractació masculina augmenta un 5,1% i la femenina, un 10,1%. Si ens centrem en l'edat, destaca l'augment de la contractació entre els joves menors de 20 anys (15%) i d'entre 20 anys i 25 anys (19%).

Mapa 5
Variació de l'atur registral. Anoia, 2016
(en percentatge)

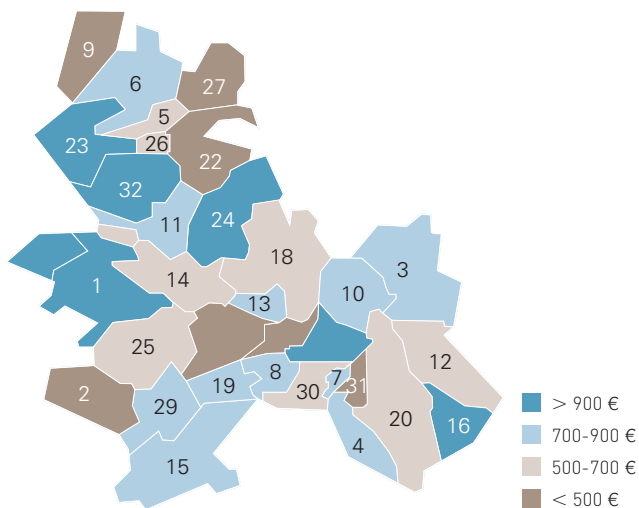

Mapa 6
Taxa d'atur registral. Anoia, 2016
(en percentatge)

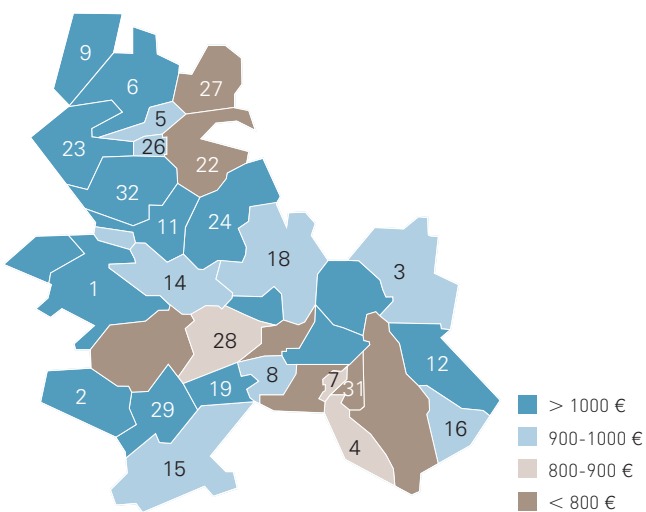

1 Argençola	18 Òdena
2 Bellprat	19 Orpí
3 Bruc	20 Piera
4 Cabrera d'Anoia	21 Pobla de Claramunt
5 Calaf	22 Prats de Rei
6 Calonge de Segarra	23 Pujalt
7 Capellades	24 Rubió
8 Carme	25 Sant Martí de Tous
9 Castellfollit de Riubregós	26 Sant Martí Sesgueioles
10 Castellolí	27 Sant Pere Sallavinera
11 Copons	28 Santa Margarida de Montbui
12 Hostalets de Pierola	29 Santa Maria de Miralles
13 Igualada	30 Torre de Claramunt
14 Jorba	31 Vallbona d'Anoia
15 Llacuna	32 Veciana
16 Masquefa	33 Vilanova del Camí
17 Montmaneu	

Mapa 7
Ingressos tributaris per habitant. Anoia, 2016
(en euros)

Mapa 8
Despeses corrents per habitant. Anoia, 2016
(en euros)

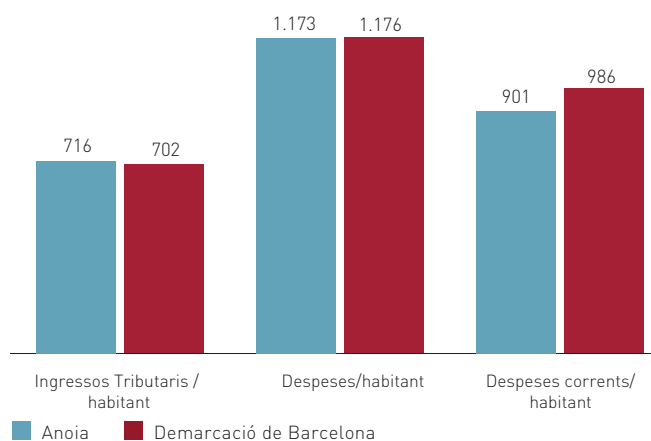
1 Argençola	18 Òdena
2 Bellprat	19 Orpí
3 Bruc	20 Piera
4 Cabrera d'Anoia	21 Pobla de Claramunt
5 Calaf	22 Prats de Rei
6 Calonge de Segarra	23 Pujalt
7 Capellades	24 Rubió
8 Carme	25 Sant Martí de Tous
9 Castellfollit de Riubregós	26 Sant Martí Sesgueioles
10 Castellolí	27 Sant Pere Sallavinera
11 Copons	28 Santa Margarida de Montbui
12 Hostalets de Pierola	29 Santa Maria de Miralles
13 Igualada	30 Torre de Claramunt
14 Jorba	31 Vallbona d'Anoia
15 Llacuna	32 Veciana
16 Masquefa	33 Vilanova del Camí
17 Montmaneu	

En relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2016 augmenta un 2,2% respecte el 2015 pel que fa als ingressos i un 2,6% en les despeses, mentre que la demarcació en conjunt augmenta un 1,8% i un 0,7% respectivament. Per habitant, a l'Anoia les despeses suposen 1.173 euros, amb 901 euros de despeses corrents, i 181 euros de despeses d'inversió, semblant a la demarcació en despeses (1.176), per sota en despeses corrents (986) i significativament per sobre en despeses d'inversió (103). Els ingressos corrents suposen 1.051 euros per habitant, amb 716 d'ingressos tributaris, per sota de la demarcació en els ingressos corrents (1.121), i similar en els tributaris (702).

En la distribució municipal dels ingressos tributaris (vegeu el mapa 7) destaca el rati euros/habitant en els municipis de: Pujalt (2.320), Veciana (1.566), i Rubió (1.508). Pel que fa a les despeses corrents (vegeu el mapa 8), a més dels tres municipis anteriors, que repeteixen, ressalten el municipis de: Argençola (1.635), Orpí (1.596), i Els Hostalets de Pierola (1.564).

La mitjana d'inversió per habitant dels municipis de la comarca de l'Anoia suposa 183 euros, la segona posició en la demarcació darrere el Berguedà

Gràfic 9
Finances públiques, 2016 (ratios euro per habitant)

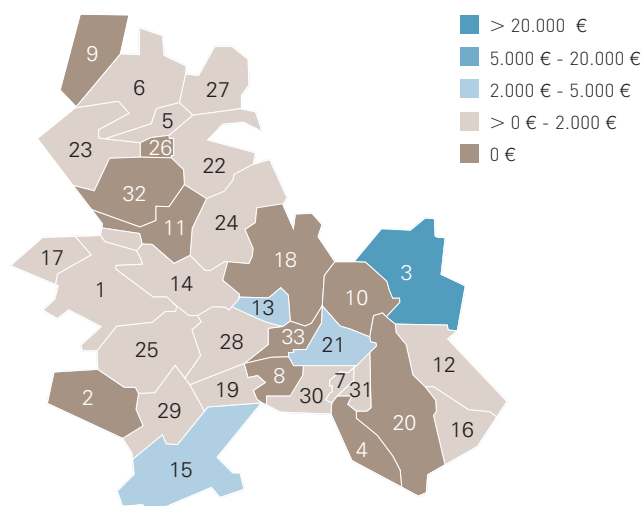
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

Els indicadors d'oferta de l'activitat **turística** a l'Anoia augmenten un 6,6% en places d'allotjament hotelier i es mantenen en càmpings i turisme rural. De nou, augmenten considerablement els habitatges d'ús turístic (HUT) en un 18,4%, el que suposa 34 places noves en nombres absoluts respecte a l'any 2015.

Aquest 2016 l'Anoia no disposa de dades oficials de demanda turística. Per tant, per fer una aproximació a la realitat de l'àrea s'han d'analitzar les dades de Paisatges de Barcelona. La marca registra un total de 235.800 turistes i 405.600 pernотacions a hotels, que suposa un grau d'ocupació del 42,6%; 40.900 turistes i 100.900 pernотacions a càmpings, amb una ocupació del 38,7%, i 46.400 turistes i 127.500 pernотacions als establiments de turisme rural, amb un 20,6% d'ocupació.

Pel que respecta a la recaptació de la taxa turística, l'Anoia creix un 11,9% en l'import i registra un total de 27.610 euros, dada que representa un 0,43% del total de la recaptació de la província sense el Barcelonès.

Mapa 9
Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Anoia, 2016 (en euros)

Lleuger creixement de les places d'allotjament disponibles a la comarca.

Quadre 1
Indicadors d'evolució turística a l'Anoia, 2015-2016

	Anoia			Entorn de Barcelona*		
	2015	2016	% var. 2015-2016**	2015	2016	% var. 2015-2016**
Places en establiments hotelers	652	695	6,6	63.758	64.139	0,6
Places en càmpings	90	90	0,0	44.026	44.976	2,2
Places en establiments de turisme rural	452	452	0,0	4.934	5.025	1,8
Places en apartaments	44	44	0,0	2.332	2.352	0,9
Places en HUTs	185	219	18,4	15.028	20.778	38,3
Viatgers allotjats en establiments hotelers	nd	nd	nd	3.290.710	3.915.286	19,0
Viatgers allotjats en càmpings	nd	nd	nd	643.338	675.115	4,9
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	100.506	113.902	13,3
Pernотacions en establiments hotelers	nd	nd	nd	9.678.194	10.619.805	9,7
Pernотacions en càmpings	nd	nd	nd	2.588.930	2.590.550	0,1
Pernотacions en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	292.607	341.859	16,8
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	nd	nd	nd	71	75	3,9
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	nd	nd	nd	46	46	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	nd	nd	nd	22	24	2,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)	24.672	27.610	11,9	5.552.329	6.319.158	13,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera

**La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals

nd: Dada no disponible

Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat.

Mapa de projectes estratègics locals de l'Anoia

Igualada Leather Clúster Barcelona

Igualada té més de set segles d'història en l'adobament de pells. Una trentena d'indústries s'han convertit en referent mundial per l'alta qualitat dels productes que fabriquen. Exporten el 70% de la seva producció a les principals marques internacionals del món del luxe. L'Ajuntament i el gremi d'adobers de la ciutat impulsen units el projecte «Igualada, capital europea de la pell de qualitat», una iniciativa per fer més competitiu aquest àmbit industrial i consolidar-lo. Consisteix a servir eines per a la innovació, la investigació, la formació de talent, la internacionalització i el creixement de les plantes de producció. **[+]**

Anoia, el punt d'origen de la moda

L'Ajuntament d'Igualada col·labora estretament amb l'associació empresarial que vertebrava el clúster tèxtil de la comarca de l'Anoia (FAGEPI) i el centre tecnològic del sector tèxtil (FITEX) per tal de realitzar accions concretes per impulsar les empreses del sector. En aquesta línia, s'ha promogut la creació d'una planta de prototipatge que funciona com a oficina de professionals tècnics i comercials per donar a conèixer i vendre tant les idees creatives com els prototips a marques i distribuïdors. La planta també està destinada a la distribució de comandes per produir-les al territori. S'ha promogut la fira Catalunya BSTIM (Best Solutions in Textile Manufacturing) així com també el projecte Reintext en l'àmbit de la Conca d'Òdena. **[+]**

Campus Motor Anoia

El Campus Motor Anoia és una aposta per la diferenciació i l'especialització com a revulsiu per contribuir a accelerar l'economia de la comarca fomentant els sectors emergents, potenciant la formació i augmentant les oportunitats d'accés al mercat de treball. És un centre especialitzat en l'organització d'esdeveniments posant una sèrie d'espais modulars al servei de les empreses del sector del motor, aeronàutic i d'energies renovables perquè hi puguin fer projectes de recerca i desenvolupament, o bé organitzar-hi tot tipus d'activitats. Els eixos del projecte són motor, esport i sostenibilitat. La iniciativa és del Consell Comarcal amb múltiples aliances públiques i privades. **[+]**

Reinmet

Es tracta d'un projecte impulsat per la Mancomunitat de la Conca d'Òdena amb l'objectiu de recuperar la capacitat professional i la capacitat productiva en tasques d'especialització per donar suport a la reindustrialització en el sector del metall. El projecte inclou tres fases: una de concertació institucional territorial i sectorial, una d'enfortiment del model industrial local (detecció de necessitats i concreció de les condicions del projecte) per, finalment, treballar en la retenció de talent i desenvolupament competencial. S'espera que el projecte generi una dinàmica de concertació que pugui ser utilitzada en qualsevol SPL del territori i que pugui servir com a exemple d'altres iniciatives futures semblants, com a mostra de bona pràctica en el sector. **[+]**

Retailink

Aquest és un projecte Urbact III de la Unió Europea que estudia com fomentar la revitalització econòmica del comerç en les ciutats mitjanes a través del desenvolupament d'estratègies innovadores de *retail*, mitjançant el treball conjunt i l'intercanvi d'experiències entre deu municipis d'arreu d'Europa i el coneixement d'experts. Retailink es desenvolupa en dues fases: la primera de desenvolupament (setembre 2015 - març 2016) i la segona d'implementació (maig 2016 - maig 2018). Els socis del projecte són: Igualada (líder del projecte), Basingstoke (Regne Unit), Hengelo (Holanda), Fermo (Itàlia), Bistrita (Romania), Sibeni (Croàcia), Hoogeveen (Holanda), Romans (França) i Pécs (Hongria). **[+]**

Ignius

Impulsat conjuntament per l'Ajuntament d'Igualada i TIC Anoia, aquest projecte té com a objectiu la creació d'un nou centre dedicat als estudis i al desenvolupament de la Indústria 4.0 i la fabricació digital. Aquest ha de ser un espai de trobada, d'intercanvi i de creació, on s'uniran empreses, centres formatius i consumidors per fer front als nous reptes de la que es considera ja la quarta revolució industrial, i evitar així el buit tecnològic que aquesta pugui comportar per al sector industrial de la comarca. L'objectiu que es persegueix és posicionar l'Anoia com a territori capdavant en l'estudi, el desenvolupament i, sobretot, en la implantació de la indústria 4.0. **[+]**

4D Health: innovació i recerca en seguretat del pacient

Aquest projecte que ha de situar la capital de l'Anoia com un referent del sector en l'àmbit internacional, reutilitza l'antic Hospital d'Igualada i hi ubica una nova activitat també lligada a la salut. El 4D Health és un centre d'innovació per a la simulació en salut que permet augmentar la seguretat dels pacients i prevenir els errors en salut a través de l'entrenament dels professionals en situacions gairebé reals, però sense risc per a les persones. El 4D Health està estretament lligat a la formació, i s'obre a una àmplia gamma de professionals de la salut i la innovació, la tecnològica i la no tecnològica. L'equipament es configura com un catalitzador d'activitats econòmiques intenses en coneixement. **[+]**

Comarca de les rutes

Partint de l'oferta turística, àmplia i diferenciada, es posiciona l'Anoia com a espai de referència de les rutes. En aquest sentit, es treballa per enllaçar els diferents punts d'interès de la comarca per articular els anomenats dominis transitables. Amb aquest projecte el territori ha d'esdevenir un referent en l'organització i la promoció de rutes, explotar les propostes existents i treballar en xarxa amb tots els sectors. Les tipologies de les rutes són de lleure, culturals i comercials. Com a exemple, s'han posat en marxa les Paleorutes als Hostalets de Pierola. **[+]**

Anoia Activa

Col·laborat pel Consell Comarcal de l'Anoia i l'Ajuntament d'Igualada, Anoia Activa és un projecte que té com a objectiu dinamitzar el territori, reduir la desocupació i millorar la competitivitat de les empreses. Durant aquest any s'han realitzat diferents actuacions destinades a donar resposta a la problemàtica de la comarca: accions formatives per als demandants d'ocupació, dispositius d'inserció sociolaboral de col·lectius amb dificultats especials, així com l'impuls del programa Atenea, de foment de la inserció laboral de les dones amb un alt perfil formatiu, entre d'altres. **[+]**

Ulisses i Fènix, orientació professional per a joves i majors de 45 anys

Es tracta de dos programes desenvolupats pel Departament de Dinamització Econòmica de l'Ajuntament d'Igualada. El primer, l'Ulisses, està destinat al col·lectiu de persones joves amb nivells baixos de qualificació. El segon, el Fènix, té com a destinataris les persones majors de 45 anys. Aquests programes pretenen fomentar la inserció laboral de les persones d'aquests col·lectius en situació d'atur, caracteritzades per un nivell baix d'ocupabilitat i necessitat d'orientació, a través de la construcció d'un projecte professional coherent i realista amb les necessitats de la pròpia persona i de l'entorn laboral, que promou l'autoconeixement, l'exploració del mercat de treball i les seves professions de manera molt intensiva i innovadora. **[+]**

Projecte Fènix: orientació per al foment de l'ocupació de les persones majors de 45 anys en situació d'atur

Elisabet Pelfort Homs, cap del Servei de Dinamització Econòmica de l'Ajuntament d'Igualada

La problemàtica de l'atur, si bé és dura i complexa de superar, no afecta tots els sectors de la societat amb la mateixa intensitat. La realitat evidencia que hi ha col·lectius que presenten majors dificultats per fer front a la situació laboral. A Catalunya més de la meitat de les persones en situació d'atur (un 53% l'any 2016¹) es concentren en el tram de 45 anys d'edat i més. En l'àmbit local es produeix una situació semblant. Des d'Ig-Nova Ocupació, de l'Ajuntament d'Igualada, es constata un augment progressiu de persones usuàries d'aquesta franja d'edat, amb altes dificultats d'inserció laboral. Moltes d'elles es troben en situació d'atur de llarga durada, tenen nivells bàsics d'estudi i es troben en situació de pèrdua de protecció social (han esgotat la prestació), la qual cosa les condueix a una situació d'alt risc de pobresa, menor capacitat de transitar pel mercat de treball i alt risc d'exclusió del mercat de treball.

L'evolució del mercat de treball ha repercutit en la reducció o la desaparició de determinades ocupacions, alhora que n'ha generat de noves. El progrés tecnològic ha avançat ràpidament incorporant noves formes de treballar, noves eines... Aquest nou escenari tan canviant, juntament amb el context de la crisi econòmica, exigeix el plantejament de nous reptes que les persones han de superar, especialment les persones adultes, per poder encaixar en aquest nou trencaclosques de peces diferents, fet que provoca processos de transició en la vida laboral cada vegada més llargs i feixucs de superar.

Davant d'aquesta circumstància, l'Ajuntament d'Igualada, en col·laboració amb la Diputació de Barcelona, ha impulsat en el marc dels «Projectes singulars per a la dinamització del mercat de treball local» una iniciativa adreçada a les persones majors de 45 anys en situació d'atur que tenen especials dificultats d'inserció laboral: el projecte **Fènix**. Aquest projecte està integrat al servei local d'ocupació Ig-Nova Ocupació i conviu amb diferents iniciatives destinades a altres col·lectius vulnerables en situació d'atur.

Què és Fènix?

La mitologia aporta saviesa i enriquitment de la ment i dels sentits. El projecte s'inspira en la figura de l'au mitològica fènix, àliga de plomatge vermell, taronja i groc incandescent, a qui se li van concedir els dons del coneixement, la capacitat curativa de les seves llàgrimes, la força i la capacitat de renèixer de les seves pròpies cendres. Fènix simbolitza el renaixement, el tornar a començar, el crear-se de nou i ressorgir del no-res, el caure i tornar a aixecar-se amb més força i més coneixements. Precisament aquest és l'objectiu del projecte: permetre que les persones participants superin la situació laboral i professional actual en què es troben, tornin a aixecar-se i segueixin caminant amb més força, prenent consciència i valorant aquells dons que les fan més especials i diferents i que sovint es deriven de l'edat: el coneixement i la força. Es tracta de fomentar l'ocupabilitat i la inserció laboral de les persones majors de 45 anys en situació d'atur, a través de l'apoderament personal. Aquest repte es pretén aconseguir estímulant la presa de consciència dels factors interns personals com a motor de canvi; desenvolupant la capacitat projectual de les persones; trencant les barreres mentals i els prejudicis que impedeixen l'acció; planificant i utilitzant adequadament tècniques de recerca; coneixent el mercat laboral; identificant i desenvolupant competències transversals; fomentant l'autoocupació i l'emprenedoria com a alternatives d'inserció laboral i facilitant mecanismes d'experiència laboral per impulsar l'accés al mercat de treball.

Per a qui, quan i com?

El projecte Fènix es destina a persones en situació d'atur, majors de 45 anys i amb dificultats d'inserció laboral, és a dir, persones amb un nivell de desmotivació important, resistència al canvi, poca disponibilitat geogràfica i horària, amb desconeixement de les noves característiques del mercat laboral i les seves vies d'accés, així com amb dificultats en l'ús de les TIC.

El projecte és anual i consisteix en el treball de tres dimensions: la personal, la de mercat de treball i la d'ocupació. Cada dimensió desenvolupa unes accions en què es combinen diferents metodologies tant individuals com grupals, així com pràctiques a empreses, i en les quals es fomenta en tot moment la confiança i la seguretat entre les persones participants i la cohesió grupal, com a motor de canvi. La dimensió personal permet treballar els factors personals, competencials i socials a través de l'autoconeixement dels límits i els punts forts i febles de la persona i estímulant un canvi d'actitud activa i positiva a través del treball en tres blocs temàtics: l'apoderament, les competències i l'autobiografia. La dimensió de mercat de treball permet que la persona conegui la situació i les característiques del mercat de treball actual així com les vies per accedir-hi a través del treball dels següents blocs: el mercat de treball actual, l'actualitat dels processos de reclutament i la selecció de personal i l'ús dels actuals sistemes i les eines per a la recerca de feina centrats en les TIC. La dimensió d'ocupació té per finalitat facilitar l'apropament de la persona a l'ocupació a través de dos blocs de contingut: el de l'ocupació per compte aliè, que inclou l'opció de realitzar pràctiques d'un mes en una empresa amb caràcter professionalitzador, i el bloc de treball per compte propi, l'autoocupació, que inclou experiències vivencials d'autoocupació així com simulacions de creació d'empresa.

Impacte i conclusions

En la primera edició del projecte, l'any 2016, hi han participat 30 persones, 15 homes i 15 dones, la majoria (54%) entre els 45 anys i els 50 anys d'edat. La valoració és molt positiva, deixa resultats molt positius més enllà dels esperats i estimula a donar-hi continuïtat. Del total de participants, un 53,3% s'han inserit laboralment. S'ha pogut constatar el poder de transformació que provoca el fet de treballar l'apoderament en els processos d'inserció laboral, ja que genera importants canvis actitudinals i aptitudinals a la persona, impulsant-la a actuar per si mateixa i, per tant, a afrontar el procés de recerca de feina amb seguretat i confiança, que es tradueix amb bons nivells d'activació i d'inserció. L'orientació professional realitzada amb profunditat, combinant la metodologia grupal i individual, és un potent motor generador de grans canvis interns estables en el temps. Aquest treball profund genera entre les persones participants llaços d'afecte, solidaritat, col·laboració, millora de la comunicació, empatia i treball cooperatiu. Tots els factors essencials que contribueixen a fer "renèixer" el fènix que cadascú porta a dins!

¹ Font: Observatori del Treball i Model Productiu. Generalitat de Catalunya. Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

Recull estadístic. Anoia

	Anoia		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes	
	2015	2016	2015	2016	Anoia	Demarcació	2015	2016
Entorn								
Nombre de municipis		33		311				10,6%
Superfície total (km²)		866,3		7726,4				11,2%
Superfície mitjana municipal (km²)		26,3		24,8				nc
Demografia								
Població Total	117.444	117.504	5.523.922	5.542.680	0,1%	0,3%	2,1%	2,1%
Densitat (hab/km²)	136	136	715	717	0,1%	0,3%	nc	nc
Homes	58.919	58.910	2.696.360	2.704.771	0,0%	0,3%	2,2%	2,2%
Dones	58.525	58.594	2.827.562	2.837.909	0,1%	0,4%	2,1%	2,1%
Població de menys de 16 anys	21.968	21.751	913.568	914.352	-1,0%	0,1%	2,4%	2,4%
Població potencialment activa (16-64)	75.326	75.179	3.599.618	3.603.957	-0,2%	0,1%	2,1%	2,1%
Població de 65 anys i més	20.150	20.574	1.010.736	1.024.371	2,1%	1,3%	2,0%	2,0%
Projecció de la població 2016-2026	117.504	119.497	5.542.680	5.488.234	1,7%	-1,0%	2,1%	2,2%
Pob. resident a l'estranger	2.249	2.534	188.325	205.134	12,7%	8,9%	1,2%	1,2%
Índex de dependència global	55,9	56,3	53,5	53,8	0,4	0,3	nc	nc
Índex d'envelliment	91,7	94,6	110,6	112,0	2,9	1,4	nc	nc
Nacionalitat espanyola	108.243	108.522	4.838.079	4.854.217	0,3%	0,3%	2,2%	2,2%
Nacionalitat estrangera	9.201	8.982	685.843	688.463	-2,4%	0,4%	1,3%	1,3%
Taxa d'estrangeria total	7,8%	7,6%	12,4%	12,4%	-0,2pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	6,2%	6,1%	9,4%	9,4%	-0,1pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	2.078	1.919	113.711	110.476	-7,7%	-2,8%	1,8%	1,7%
Població potencialment activa (16-64)	6.908	6.828	552.917	557.386	-1,2%	0,8%	1,2%	1,2%
Població de 65 anys i més	215	235	19.215	20.601	9,3%	7,2%	1,1%	1,1%
Àfrica	4.700	4.579	164.670	162.517	-2,6%	-1,3%	2,9%	2,8%
Amèrica	1.413	1.327	200.191	196.361	-6,1%	-1,9%	0,7%	0,7%
Àsia	635	701	118.307	123.379	10,4%	4,3%	0,5%	0,6%
Europa	2.450	2.370	202.038	205.532	-3,3%	1,7%	1,2%	1,2%
Unió Europea	1.928	1.860	163.998	164.824	-3,5%	0,5%	1,2%	1,1%
Resta del món	3	5	637	674	66,7%	5,8%	0,5%	0,7%
Cinc nacionalitats principals (comarca)	6.039	5.957	279.679	281.355	-1,4%	0,6%	2,2%	2,1%
Marroc	4.163	4.052	124.470	122.087	-2,7%	-1,9%	3,3%	3,3%
Romania	1.066	1.034	33.563	33.452	-3,0%	-0,3%	3,2%	3,1%
Xina	342	391	42.920	45.728	14,3%	6,5%	0,8%	0,9%
Itàlia	240	245	40.745	41.859	2,1%	2,7%	0,6%	0,6%
Pakistan	228	235	37.981	38.229	3,1%	0,7%	0,6%	0,6%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	3.207	3.283	179.895	184.428	2,4%	2,5%	1,8%	1,8%
Agricultura	47	48	748	786	2,1%	5,1%	6,3%	6,1%
Indústria	591	600	18.659	18.875	1,5%	1,2%	3,2%	3,2%
Construcció	282	309	14.381	15.152	9,6%	5,4%	2,0%	2,0%
Serveis	2.287	2.326	146.107	149.615	1,7%	2,4%	1,6%	1,6%
Dimensió mitjana	7,2	7,5	10,4	10,6	0,2p	0,2p	nc	nc
Agricultura	2,1	2,0	3,4	3,4	-0,1p	0,0p	nc	nc
Indústria	13,2	13,5	16,0	16,3	0,3p	0,3p	nc	nc
Construcció	4,6	4,4	5,0	5,2	-0,2p	0,2p	nc	nc
Serveis	6,1	6,4	10,3	10,5	0,3p	0,2p	nc	nc
15 sectors d'activitat principals	2.241	2.306	118.511	121.475	2,9%	2,5%	1,9%	1,9%
Comerç detall, exc. vehicles motor	544	562	28.125	28.355	3,3%	0,8%	1,9%	2,0%
Serveis de menjar i begudes	313	309	16.931	17.361	-1,3%	2,5%	1,8%	1,8%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	195	197	14.995	15.182	1,0%	1,2%	1,3%	1,3%
Activitats especialitzades construcció	182	189	8.589	8.980	3,8%	4,6%	2,1%	2,1%
Altres activitats de serveis personals	124	119	7.240	7.463	-4,0%	3,1%	1,7%	1,6%
Venda i reparació de vehicles motor	107	116	4.411	4.432	8,4%	0,5%	2,4%	2,6%
Construcció d'immobles	93	111	5.299	5.735	19,4%	8,2%	1,8%	1,9%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	110	111	1.997	2.013	0,9%	0,8%	5,5%	5,5%
Educació	106	109	5.513	5.744	2,8%	4,2%	1,9%	1,9%
Transport terrestre i per canonades	105	104	5.678	5.960	-1,0%	5,0%	1,8%	1,7%
Productes metàl·lics	83	88	3.626	3.665	6,0%	1,1%	2,3%	2,4%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	81	83	6.481	6.591	2,5%	1,7%	1,2%	1,3%
Activitats immobiliàries	75	78	7.474	7.827	4,0%	4,7%	1,0%	1,0%
Indústries tèxtils	69	68	1.029	1.010	-1,4%	-1,8%	6,7%	6,7%
Confecció de peces de vestir	54	62	1.123	1.157	14,8%	3,0%	4,8%	5,4%

Recull estadístic. Anoia (Continuació)

	Anoia		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes	
	2015	2016	2015	2016	Anoia	Demarcació	2015	2016
Mercat de treball								
Població ocupada	43.550	45.417	2.144.989	2.221.878	4,3%	3,6%	2,0%	2,0%
Homes	24.389	25.368	1.122.464	1.163.435	4,0%	3,7%	2,2%	2,2%
Dones	19.161	20.049	1.022.525	1.058.443	4,6%	3,5%	1,9%	1,9%
Nacionals	41.125	42.682	1.901.020	1.957.223	3,8%	3,0%	2,2%	2,2%
Estrangers	2.425	2.735	243.969	264.655	12,8%	8,5%	1,0%	1,0%
Menys de 30 anys	6.109	6.580	315.495	336.381	7,7%	6,6%	1,9%	2,0%
De 30 a 44 anys	19.513	19.701	940.941	949.086	1,0%	0,9%	2,1%	2,1%
De 45 a 54 anys	11.570	12.304	556.907	586.496	6,3%	5,3%	2,1%	2,1%
Més de 55 anys	6.352	6.821	331.599	349.856	7,4%	5,5%	1,9%	1,9%
Taxa d'ocupació registrada	57,8%	60,4%	59,6%	61,7%	2,6pp	2,1pp	nc	nc
Llocs de treball	31.054	32.375	2.256.042	2.346.713	4,3%	4,0%	1,4%	1,4%
Agricultura	523	517	8.123	8.192	-1,1%	0,8%	6,4%	6,3%
Indústria	8.808	9.092	332.499	341.929	3,2%	2,8%	2,6%	2,7%
Construcció	2.342	2.425	115.440	122.485	3,5%	6,1%	2,0%	2,0%
Serveis	19.381	20.341	1.799.980	1.874.107	5,0%	4,1%	1,1%	1,1%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	1.368	1.432	209.368	220.053	4,7%	5,1%	0,7%	0,7%
Assalariats	23.178	24.491	1.873.656	1.960.273	5,7%	4,6%	1,2%	1,2%
Autònoms	7.876	7.884	382.386	386.440	0,1%	1,1%	2,1%	2,0%
15 sectors d'activitat principals	19.967	20.825	1.227.061	1.272.273	4,3%	3,7%	1,6%	1,6%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	3.749	3.965	244.873	252.133	5,8%	3,0%	1,5%	1,6%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	1.764	1.828	153.310	157.552	3,6%	2,8%	1,2%	1,2%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	1.678	1.778	138.185	145.609	6,0%	5,4%	1,2%	1,2%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	1.568	1.600	77.091	80.544	2,0%	4,5%	2,0%	2,0%
<i>Activitats sanitàries</i>	1.447	1.530	136.349	140.823	5,7%	3,3%	1,1%	1,1%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	1.459	1.472	124.804	128.674	0,9%	3,1%	1,2%	1,1%
<i>Educació</i>	1.420	1.446	126.177	131.449	1,8%	4,2%	1,1%	1,1%
<i>Productes metàl·lics</i>	1.209	1.267	37.664	38.887	4,8%	3,2%	3,2%	3,3%
<i>Indústries del paper</i>	1.170	1.160	7.807	7.961	-0,9%	2,0%	15,0%	14,6%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	952	1.022	71.403	73.361	7,4%	2,7%	1,3%	1,4%
<i>Indústries tèxtils</i>	742	791	13.373	13.782	6,6%	3,1%	5,5%	5,7%
<i>Cautxú i plàstic</i>	750	785	17.224	18.060	4,7%	4,9%	4,4%	4,3%
<i>Construcció d'immobles</i>	733	783	32.881	36.162	6,8%	10,0%	2,2%	2,2%
<i>Confecció de peces de vestir</i>	647	705	11.712	11.892	9,0%	1,5%	5,5%	5,9%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	679	693	34.208	35.384	2,1%	3,4%	2,0%	2,0%
Persones aturades registrades	10.033	8.753	377.897	330.725	-12,8%	-12,5%	2,7%	2,6%
Homes	4.273	3.595	176.530	149.932	-15,9%	-15,1%	2,4%	2,4%
Dones	5.760	5.158	201.367	180.793	-10,5%	-10,2%	2,9%	2,9%
Nacionals	8.650	7.589	313.922	275.389	-12,3%	-12,3%	2,8%	2,8%
Estrangers	1.383	1.164	63.975	55.336	-15,8%	-13,5%	2,2%	2,1%
Agricultura	276	210	4.641	3.743	-23,9%	-19,3%	5,9%	5,6%
Indústria	2.061	1.708	52.133	43.734	-17,1%	-16,1%	4,0%	3,9%
Construcció	799	613	39.187	31.234	-23,3%	-20,3%	2,0%	2,0%
Serveis	6.013	5.449	259.118	232.293	-9,4%	-10,4%	2,3%	2,3%
Sense ocupació anterior	884	773	22.818	19.721	-12,6%	-13,6%	3,9%	3,9%
Població activa local estimada	53.387	53.981	2.588.325	2.617.223	1,1%	1,1%	2,1%	2,1%
Taxa d'atur registral	18,79%	16,21%	14,60%	12,64%	-2,6pp	-2,0pp	nc	nc
Homes	15,45%	12,83%	13,34%	11,18%	-2,6pp	-2,2pp	nc	nc
Dones	22,38%	19,88%	15,91%	14,17%	-2,5pp	-1,7pp	nc	nc
Nombre total de contractes	30.998	33.305	2.034.466	2.235.210	7,4%	9,9%	1,5%	1,5%
Beneficiaris de prestacions	5.122	4.468	205.756	182.936	-12,8%	-11,1%	2,5%	2,4%
Taxa cobertura prestacions	55,98%	55,99%	57,95%	58,82%	0,0pp	0,9pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	652	695	141.132	143.772	6,6%	1,9%	0,5%	0,5%
Places en càmpings	90	90	44.026	44.976	0,0%	2,2%	0,2%	0,2%
Places en establiments de turisme rural	452	452	4.934	5.025	0,0%	1,8%	9,2%	9,0%
Places en apartaments turístics	44	44	3.461	3.619	0,0%	4,6%	1,3%	1,2%
Places en HUTs ²	185	219	58.437	64.780	18,4%	10,9%	0,3%	0,3%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	135.116	138.092	6.490.113	6.607.108	2,2%	1,8%	2,1%	2,1%
Pressupostos municipals: despeses	134.355	137.824	6.476.026	6.519.382	2,6%	0,7%	2,1%	2,1%
Deute viu municipal ⁴	77.163	72.574	3.260.818	2.859.109	-5,9%	-12,3%	2,4%	2,5%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta

2. Habitatges d'ús turístic. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2014-2015 nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts.

pp: punts percentuals.

Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

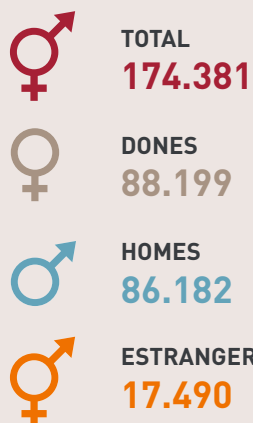

Bages

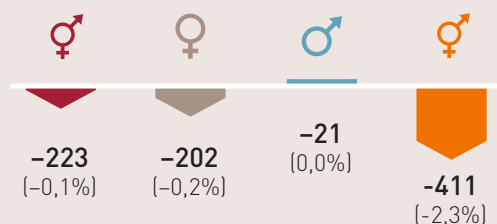
Població, 2016

Bages

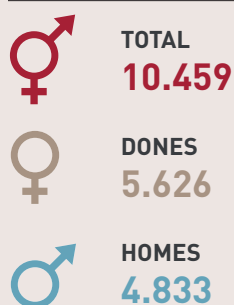
Variació interanual

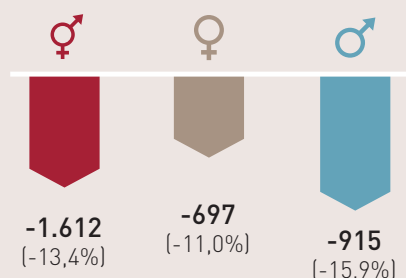
-0,1%

Caiguda poc significativa de la població

Població aturada registrada, 2016

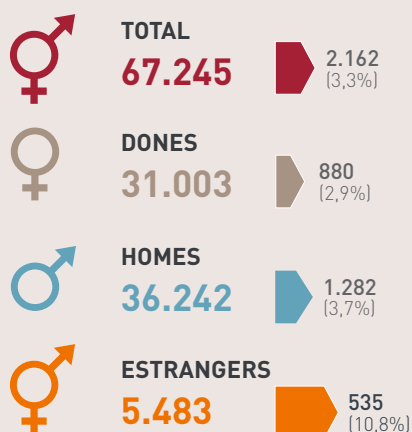
Variació interanual

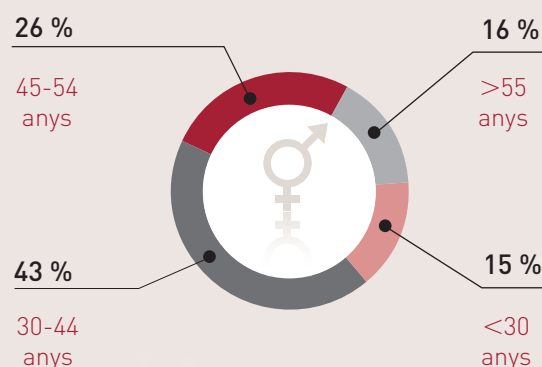
13,2%

Taxa d'atur registral

Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2016

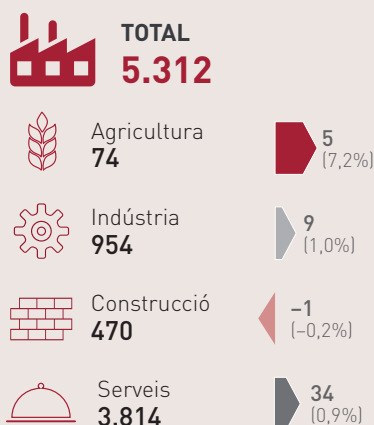
Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

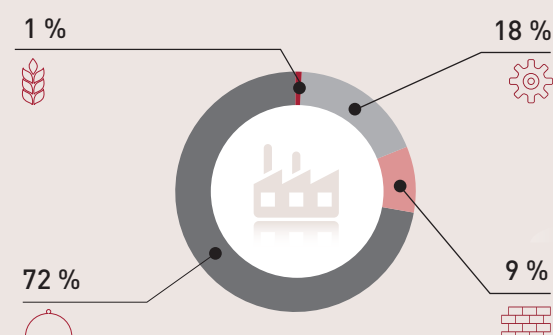
60,8%

Taxa d'ocupació registrada

Empreses de la comarca, IVT 2016

Distribució per sectors (pes %)

0,9%

Augmenta el nombre d'empreses

Bages

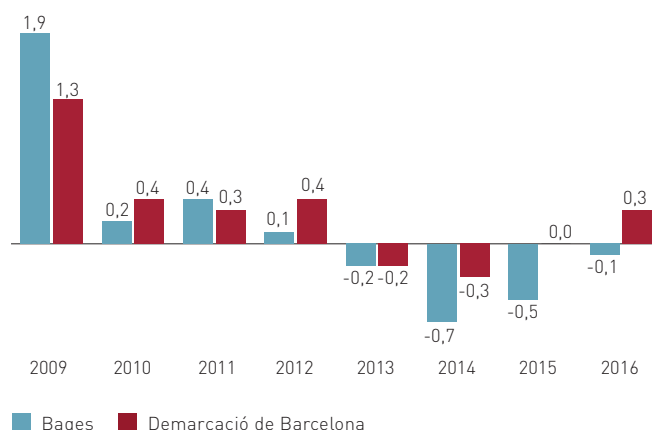
La comarca del Bages té una superfície de 1.092 km², el 14,1% de la superfície de la demarcació de Barcelona, i està integrada per 30 municipis que tenen una superfície mitjana de 36,4 km², la segona més gran de la demarcació, superant en gairebé 12 km² la mitjana. Manresa n'és la capital. El Bages és, amb 174.381 habitants, la sisena comarca més poblada de la província, i hi resideix el 3,1% de la **població** de la demarcació. La població es manté estancada (vegeu el gràfic 1), amb una disminució del 0,1% respecte a l'any anterior. La població resident a l'estranger augmenta un 7,8% el 2016, fins a arribar a les 4.431 persones.

La densitat de població és de 160 hab./km². La capital, Manresa, aplega el 42,8% (74.752) de la població comarcal, amb una mínima variació positiva del 0,1% l'últim any. La població ha augmentat en tretze dels trenta-cinc municipis, entre els quals destaquen els creixements de Manresa (97), Santpedor (61), Sant Fruitós de Bages (36) i Callús (33). Per contra, les disminucions més importants s'han produït a Cardona (-123), Sallent (-77), Artés (-69) i Navàs (-58).

El 10,0% de la població comarcal és estrangera (17.490), un valor inferior a la mitjana de la demarcació (12,4%). Interanualment, la població estrangera es redueix en 441 persones (-2,3%), a diferència del creixement provincial (0,4%). El 42,8% de la població estrangera té nacionalitat marroquina i el 12,6%, romanesa. Les tres primeres nacionalitats presents a la comarca –marroquina, romanesa i xinesa– disminueixen la població el 2016. En canvi, augmenta la població procedent d'Ucraïna (3,8%).

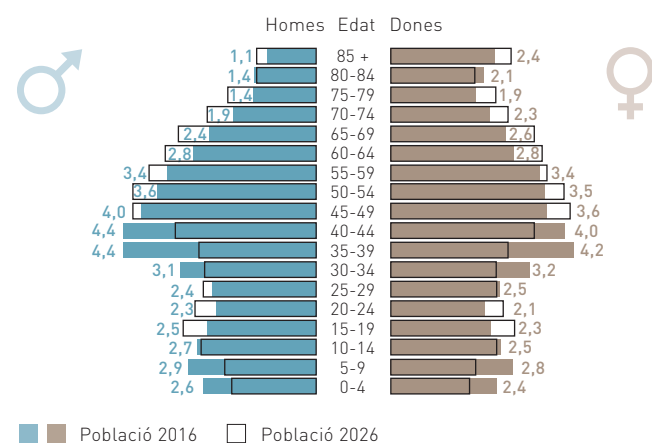
El 17% de la població és menor de 16 anys [similar al 16,5% provincial] i el 19,6% té 65 anys o més, percentatge superior al 18,5% provincial. La població en edat de treballar (vegeu el gràfic 2) n'agrupa el 63,5% restant, un percentatge lleugerament per sota del provincial (65,0%). L'índex d'envelliment, 115,5, se situa pràcticament quatre punts per sobre del provincial i mostra com el Bages és la tercera comarca més envellida de la demarcació. Respecte a la projecció de població, i segons l'escenari mitjà elaborat per l'Idescat, el 2026 al Bages hi haurà una disminució de l'1,8% de població respecte al 2016.

Gràfic 1
Taxes de variació de la població total, 2009-2016 (en percentatge)

El Bages és la tercera comarca més envellida de la demarcació, amb un índex d'envelliment de 115,5.

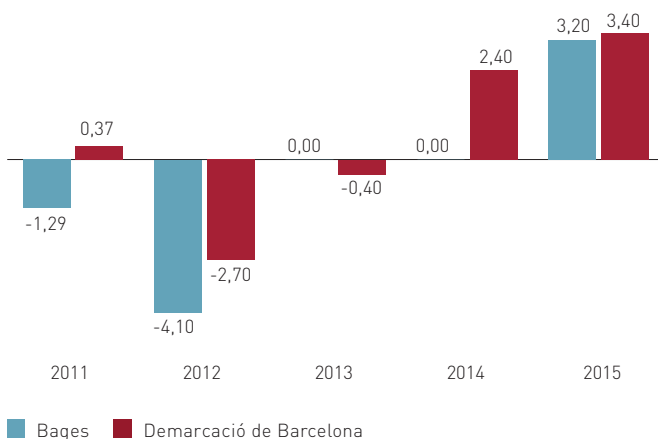
Gràfic 2
Piràmide d'edats del Bages, 2016-2026 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE i projeccions Idescat

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

Segons l'Anuari Econòmic Comarcal 2016, de CatalunyaCaixa, el **VAB** de la comarca del Bages (vegeu el gràfic 3) experimenta el 2015 el seu primer increment dels últims anys. Un increment del 3,2%, que és lleugerament menor a la mitjana de la demarcació i del conjunt Catalunya (3,4%) i que està impulsat sobretot pel creixement dels serveis (4,0%). També creixen la indústria (2,4%), el sector primari (1,8%) i la construcció (0,4%), que es comença a recuperar de les caigudes del període 2010-2013.

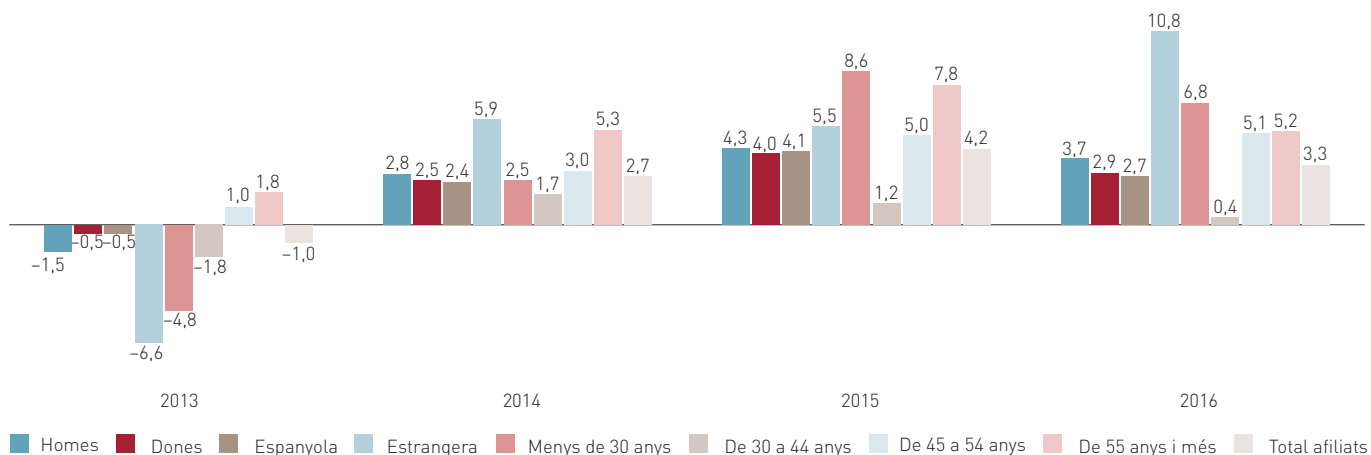
A la finalització de l'any 2016, l'**ocupació** registrada de la població resident a la comarca del Bages augmenta un 3,3%, un creixement nou dècimes inferior a l'experimentat l'any anterior i lleugerament per sota de la mitjana (3,6%). Així, l'any acaba amb 67.245 persones ocupades residents a la comarca, 2.162 més que l'anterior.

Per sexe, l'ocupació creix més en els homes (3,7%) que en les dones (2,9%). De fet, el Bages és la comarca on l'ocupació femenina creix menys, 6 dècimes per sota la mitjana provincial (3,5%). En nombres absoluts, a la comarca s'assoleix una ocupació masculina de 36.242 ocupats (1.282 més) i una de femenina de 31.003 dones (880 més). D'aquesta manera, les dones representen el 46,1% del total de persones ocupades.

El Bages és la comarca de la demarcació de Barcelona on augmenta menys l'ocupació femenina (2,9%).

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Pel que fa a la nacionalitat, la població estrangera arriba a 5.483 ocupats i l'espanyola, a 61.762. Les persones ocupades de nacionalitat estrangera augmenten un 10,8%, xifra que situa el Bages com la segona comarca on més creixen, només per sota de l'Anoia. Els ocupats de nacionalitat espanyola creixen un 2,7%. D'aquesta manera el pes de la població estrangera sobre el total de població ocupada va augmentar sis dècimes en el darrer any, fins a un 8,2%.

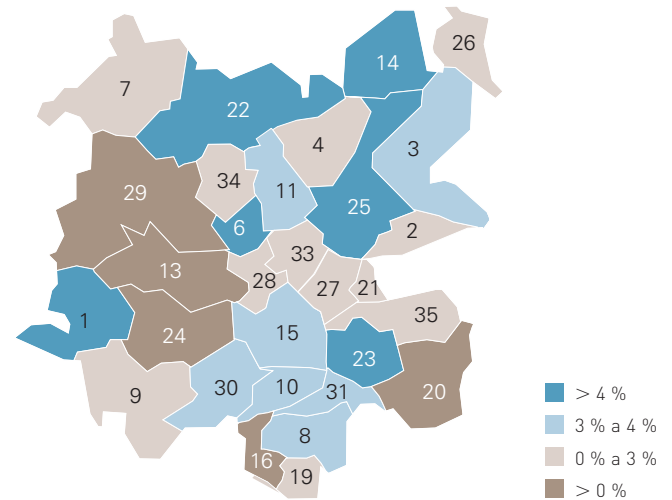
Per edats, 10.090 són menors de 30 anys; 28.602 tenen entre 30 anys i 44 anys; 17.811, entre 45 anys i 54 anys, i 10.742, més de 55 anys. Respecte a l'any anterior la comarca segueix la tendència general de la demarcació, ja que els menors de 30 anys són els que més creixen (6,8%) i, per contra, el tram d'entre 30 anys i 44 anys és el que presenta un creixement menor (0,4%). El pes de les edats també és pràcticament igual al del conjunt, amb un predomini de la franja d'entre 30 anys i 44 anys (42,5%).

La població ocupada resident a la comarca de nacionalitat estrangera experimenta el segon creixement interanual més gran de la demarcació (10,8%).

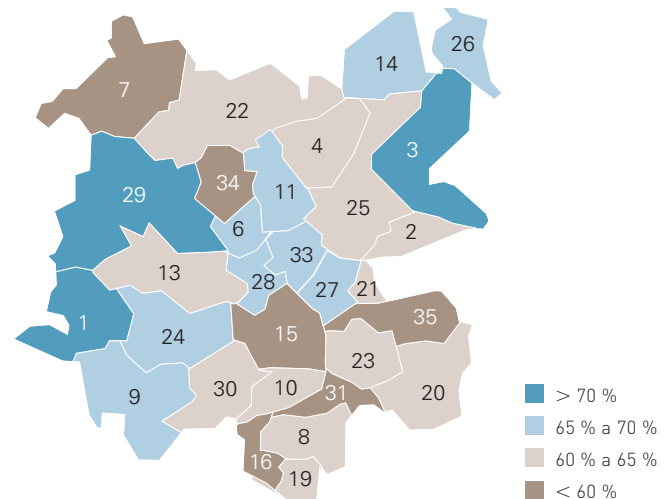
La variació interanual (vegeu el mapa 1) de la població ocupada resident a la comarca registra reduccions en només cinc dels trenta municipis, (Mura, Marganell, Rajadell, Sant Mateu de Bages i Fonollosa). Per contra, destaca l'augment absolut d'ocupació a Manresa (1.039), Sant Vicenç de Castellet (122) i Sant Joan de Vilatorrada (116). En percentatge la variació positiva destaca a Gaià (8,6%), Aguilar de Segarra (6,2%), Callús (5,4%), el Pont de Vilomara i Rocafort (5,2%), Navàs (4,3%) i Sallent (4,2%).

La taxa d'ocupació registrada global de la població en edat de treballar al Bages se situa en el 60,8%, 9 dècimes per sota la taxa de la demarcació (61,7%). Per municipis (vegeu el mapa 2) Aguilar de Segarra (80,0%), Avinyó (70,7%) i Sant Mateu de Bages (70,7%) destaquen per tenir una taxa d'ocupació superior al 70%. Per contra, Talamanca (52,8%), Súria (56,4%), Marganell (56,8%), Sant Vicenç de Castellet (57,2%), Manresa (57,6%) i Cardona (58,4%) se situen per sota del 60%.

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Bages, 2016 (en percentatge)

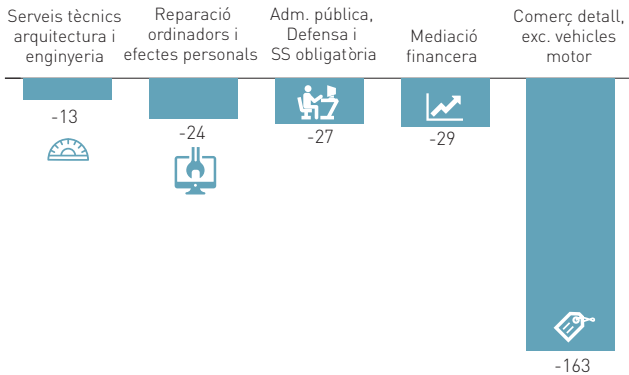
Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Bages, 2016 (en percentatge)

1 Aguilar de Segarra	20 Mura
2 Artés	21 Navarces
3 Avinyó	22 Navàs
4 Balsareny	23 Pont de Vilomara i Rocafort
6 Callús	24 Rajadell
7 Cardona	25 Sallent
8 Castellbell i el Vilar	26 Sant Feliu Sasserra
9 Castellfollit del Boix	27 Sant Fruitós de Bages
10 Castellsalé	28 Sant Joan de Vilatorrada
11 Castellsnou de Bages	29 Sant Mateu de Bages
13 Fonollosa	30 Sant Salvador de Guardiola
14 Gaià	31 Sant Vicenç de Castellet
15 Manresa	33 Santpedor
16 Marganell	34 Súria
19 Monistrol de Montserrat	35 Talamanca

Gràfic 5

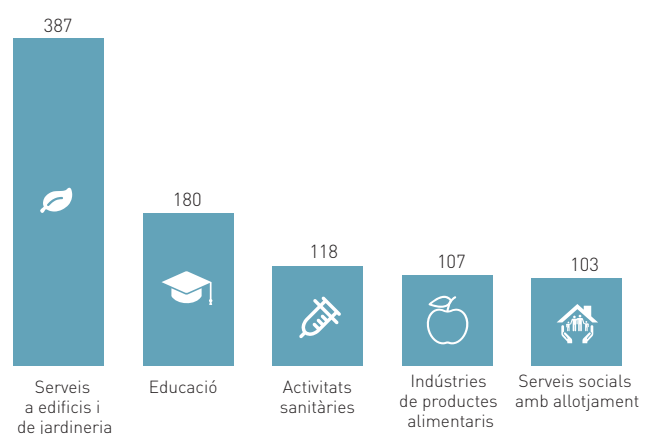
Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball Bages, 2016 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6

Subsectors d'activitat amb més guanys de llocs de treball Bages, 2016 (absoluts)

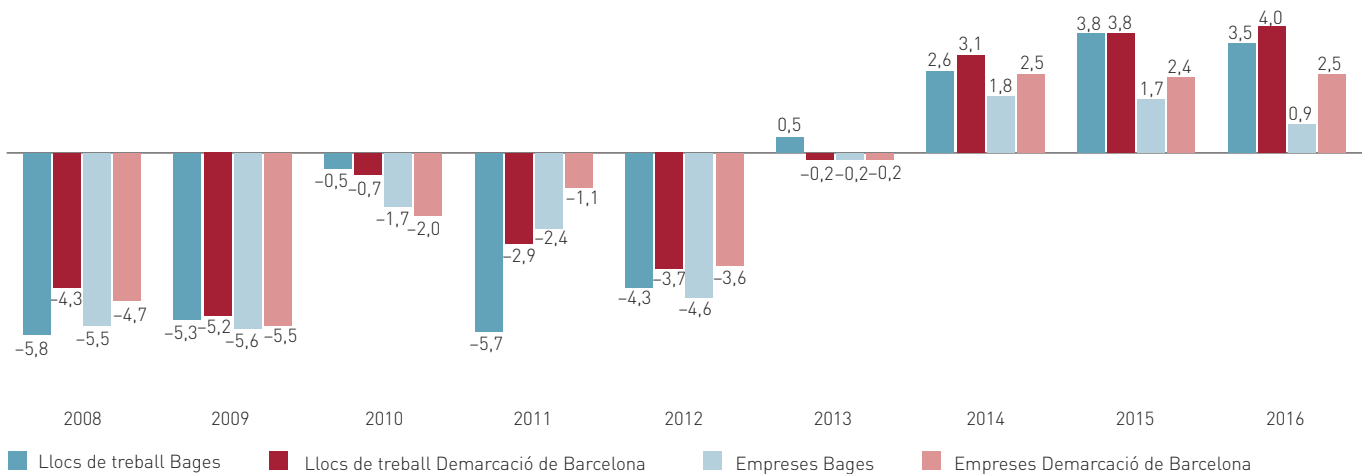
Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Els llocs de treball experimenten un creixement del 3,5%, mig punt per sota del valor conjunt de la demarcació.

L'evolució dels **llocs de treball** (professionals de les empreses de la comarca, hi resideixen o no) continua la tendència positiva, amb un creixement del 3,5%, mig punt per sota del creixement conjunt de la demarcació (4,0%). En el cas de les empreses el creixement ha estat menys important, del 0,9%. Aquesta diferència entre l'augment dels llocs de treball i les empreses s'explica perquè el creixement s'ha produït principalment en grans empreses o empreses mitjanes i petites ja creades.

Gràfic 7

Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

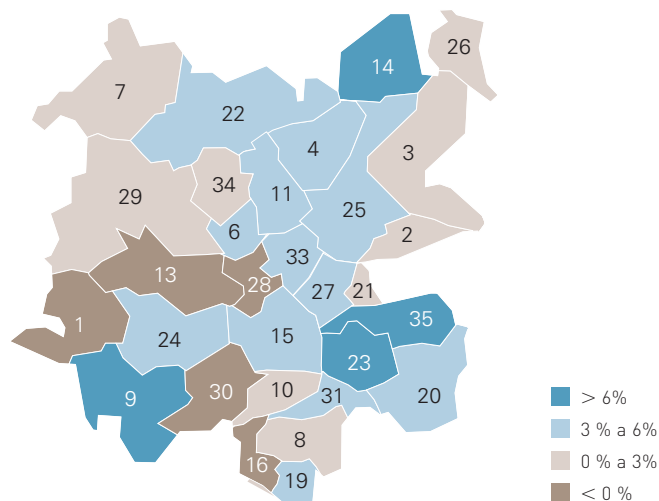
L'augment interanual dels llocs de treball es basa principalment en l'increment del treball assalariat (4,4%). L'autònom, en canvi, es manté pràcticament igual (0,2%). Per grans sectors, destaca el lleuger descens de l'ocupació del sector agrícola (-0,1%). Un descens que s'atenua amb les pujades a la resta de grans sectors: construcció (4,1%), indústria (3,9%) i serveis (3,4%). Dels 15 principals subsectors (vegeu el recull estadístic al final del capítol) tres perden llocs de treball: el comerç al detall (-2,0%), l'Administració pública (-1,0%) i el transport terrestre (-0,6%). Dels sectors que experimenten un augment d'ocupació destaca la variació dels serveis a edificis i de jardineria (28,5%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu els gràfics 5 i 6), les pèrdues d'ocupació més notables es produeixen al comerç al detall (-163). Els increments, en canvi, se situen principalment als serveis a edificis i de jardineria (387) i l'educació (180).

El subsector dels serveis a edificis i de jardineria és el que més creix interanualment en llocs de treball (28,5%).

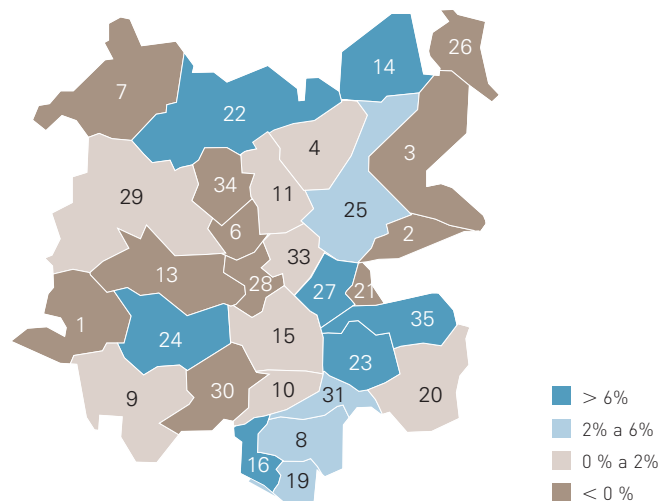
La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 3) registra reduccions només en cinc municipis, i dels 25 municipis restants destaquen els increments absoluts de Manresa (1.053) i Sant Fruitós de Bages (361) i els relatius de Talamanca (58,3%) i Gaià (12,8%). Pel que fa a l'evolució de les empreses (vegeu el mapa 4) registra reduccions en onze municipis en què destaquen les 7 empreses menys d'Artés i Súria. Per contra, és necessari destacar l'augment absolut d'empreses a Sant Fruitós de Bages (31) i a Navàs (14).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el 2015 hi ha 39 empreses amb un import net de la xifra de vendes superior a 20 milions d'euros. L'empresa líder en facturació és Iberpotash, dedicada a l'extracció de minerals per a productes químics i fertilitzants. Per darrere segueixen empreses de fabricació de components per a l'automoció del grup Gestamp i Denso Barcelona, els escorxadors Matadero Frigorífico Avinyó i Matadero Frigorífico del Cardoner i l'empresa de fabricació d'articles de joieria Tous. El 63% de les 200 primeres empreses en volum de vendes són exportadores o importadores.

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Bages, 2016
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Bages, 2016
(en percentatge)

1 Aguilar de Segarra	20 Mura
2 Artés	21 Navarcles
3 Avinyó	22 Navàs
4 Balsareny	23 Pont de Vilomara i Rocafort
6 Callús	24 Rajadell
7 Cardona	25 Sallent
8 Castellbell i el Vilar	26 Sant Feliu de Sasserra
9 Castellfollit del Boix	27 Sant Fruitós de Bages
10 Castellgalí	28 Sant Joan de Vilatorrada
11 Castelnou de Bages	29 Sant Mateu de Bages
13 Fonollosa	30 Sant Salvador de Guardiola
14 Gaià	31 Sant Vicenç de Castellet
15 Manresa	33 Santpedor
16 Marganell	34 Súria
19 Monistrol de Montserrat	35 Talamanca

Al Bages l'atur se segueix reduint interanualment, -13,4%, a un ritme superior al del conjunt de la demarcació.

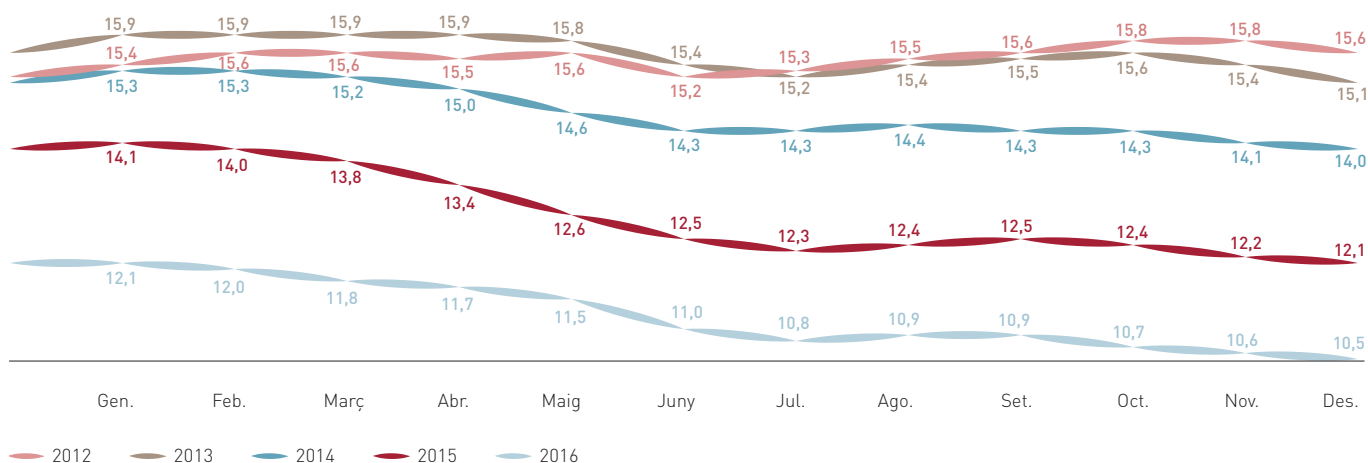
La taxa d'atur registral, del 13,2%, és lleugerament superior a la mitjana de les comarques barcelonines.

L'evolució de l'atur registrat (vegeu el gràfic 8) continua davallant any rere any. Així, el 2016 l'atur disminueix un 13,4% (-1.612), una reducció similar a la de l'any anterior i major que la del conjunt de la demarcació (-12,5%). A final del 2016 hi ha 10.459 persones aturades registrades al Bages, el 3,2% dels aturats de la demarcació.

La taxa d'atur registral és del 13,2%, lleugerament superior a la taxa provincial (12,6%). La taxa d'atur femenina és del 14,7%, dos punts inferior a l'any anterior i cinc dècimes inferior a la taxa provincial. La taxa masculina és de l'11,7%, dos punts inferior a la taxa de l'any anterior i sis dècimes superior a la provincial. Per edat, el 57,4% de les persones aturades té més de 45 anys, 6 punts per sobre de l'any anterior i també per sobre de la mitjana provincial (54,4%). El 5,3% és menor de 25 anys, similar a la mitjana provincial (5,6%) i el 37,2% té entre 25 anys i 44 anys. Interanualment, tots els grups d'edat redueixen l'atur, i sobretot destaca el descens significatiu del 22% en el grup d'entre 25 anys i 34 anys.

Per sectors d'activitat econòmica, el 64,7% de la població aturada pertany al sector serveis; el 17,1%, a la indústria; el 10,7%, a la construcció; el 1,7%, a l'agricultura, i el 5,9%, al grup sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, destaca la reducció de l'atur en l'agricultura (-26,6%) i en la construcció (-21,1%).

Gràfic 8
Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Bages, 2012-2016 (en milers)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'atur disminueix interanualment en tots els nivells formatius. Destaca la reducció en altres estudis postsecundaris (-22,2%), estudis universitaris de primer cicle (-19,7%) i estudis primaris complets (-19,3%). L'atur de la població estrangera disminueix un 18,4%, i arriba als 1.982 aturats registrats, el 19% de l'atur comarcal i superior al pes provincial (16,7%). La població aturada nacional disminueixen un 12,1%, i se situa en es 8.477 persones.

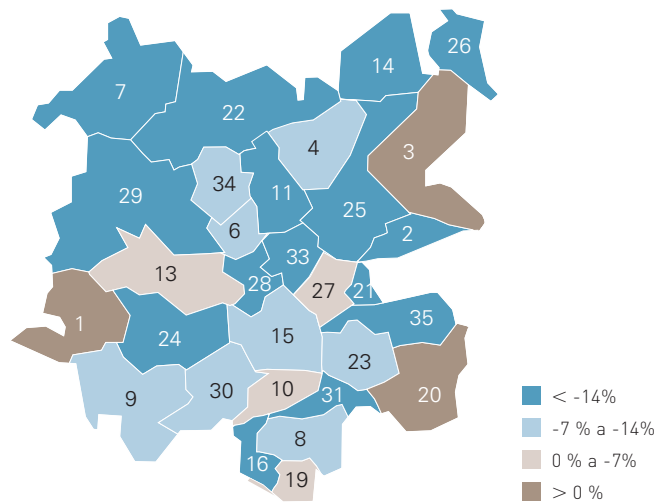
Entre els municipis amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal (vegeu el mapa 6) es troben Mura (20,0%), Marganell (19,2%), Sant Vicenç de Castellet (16,5%), Castellgalí (15,13%), Manresa (15,04%) i Talamanca (15,0%). Per contra, Rajadell (5,8%), Gaià (6,9%), Sant Feliu Sasserra (7,0%), Sant Mateu de Bages (8,4%), Aguilar de Segarra (8,5%) i Santpedor (8,8%) registren les taxes més baixes. L'atur només augmenta (vegeu el mapa 5) en tres dels trenta municipis: Avinyó (3,3%), Aguilar de Segarra (12,5%) i Mura (27,3%). Les reduccions més notables es troben a Gaià (-50,0%), Rajadell (-44,4%) i Talamanca (-40,0%).

L'atur disminueix en vint-i-set dels trenta municipis del Bages.

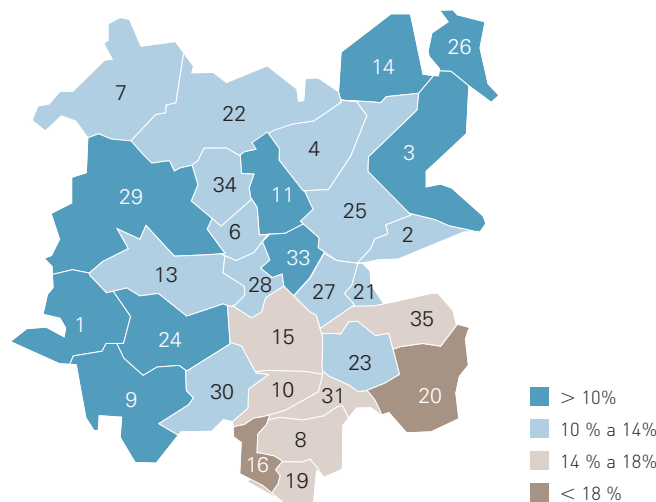
A final del 2016 hi ha concedides 5.197 **prestacions per desocupació**, un 14,4% menys que l'any anterior. La taxa de cobertura se situa al 52,8%, sis punts per sota de la taxa de cobertura provincial. Totes les tipologies de prestació disminueixen respecte al 2015: les de renda activa d'inserció baixen 20%; les assistencials, un 16%, i les prestacions contributives, un 11%.

La **contractació laboral** augmenta un 3,4%, una variació inferior al 9,9% provincial. El 2016 acaba amb 54.235 contractes signats. La contractació temporal, el 88,5% del total, augmenta un 2,3%, mentre que la indefinida ho fa un 13,1%. La contractació masculina, un 54% del total, augmenta en un 4%. La femenina, que representa el 46%, augmenta un 2,7%. Interanualment, la contractació augmenta de forma molt destacada en el tram de persones menors de 20 anys (25,1%) i es contrau un 1,5% en la població d'entre els 25 anys i els 45.

Mapa 5
Variació de l'atur registrat. Bages, 2016
(en percentatge)

Mapa 6
Taxa d'atur registrat. Bages, 2016
(en percentatge)

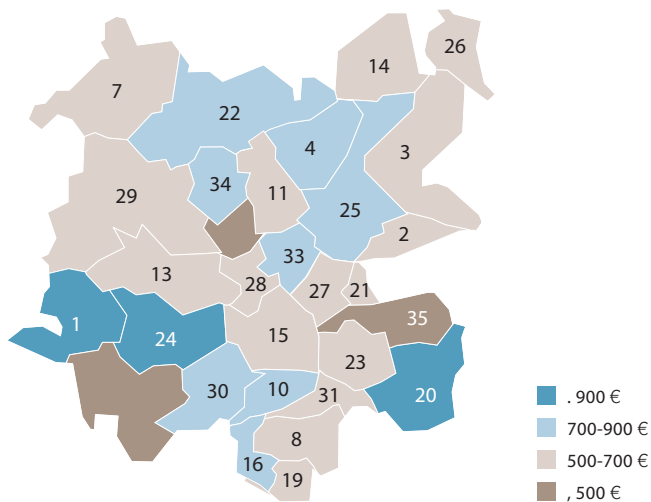

1 Aguilar de Segarra	20 Mura
2 Artés	21 Navarcles
3 Avinyó	22 Navàs
4 Balsareny	23 Pont de Vilomara i Rocafort
6 Callús	24 Rajadell
7 Cardona	25 Sallent
8 Castellbell i el Vilar	26 Sant Feliu Sasserra
9 Castellfollit del Boix	27 Sant Fruitós de Bages
10 Castellgalí	28 Sant Joan de Vilatorrada
11 Castellnou de Bages	29 Sant Mateu de Bages
13 Fonollosa	30 Sant Salvador de Guardiola
14 Gaià	31 Sant Vicenç de Castellet
15 Manresa	33 Santpedor
16 Marganell	34 Súria
19 Monistrol de Montserrat	35 Talamanca

Mapa 7

Ingressos tributaris per habitant. Bages, 2016

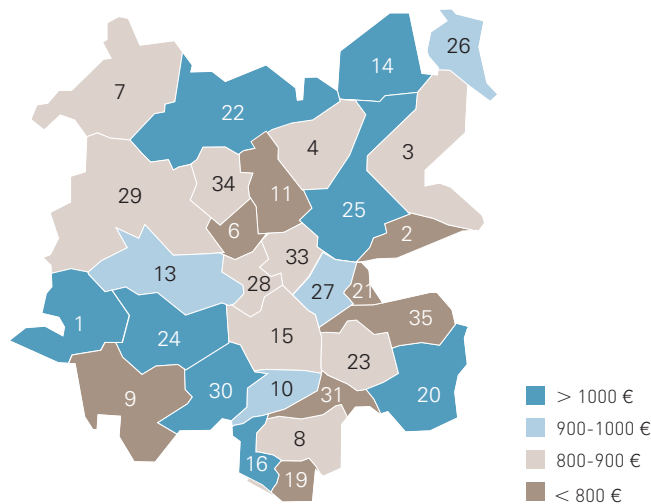
(en euros)

Mapa 8

Despeses corrents per habitant. Bages, 2016

(en euros)

1 Aguilar de Segarra	20 Mura
2 Artés	21 Navarclés
3 Avinyó	22 Navàs
4 Balsareny	23 Pont de Vilomara i Rocafort
6 Callús	24 Rajadell
7 Cardona	25 Sallent
8 Castellbell i el Vilar	26 Sant Feliu Sasserra
9 Castellfollit del Boix	27 Sant Fruitós de Bages
10 Castellgalí	28 Sant Joan de Vilatorrada
11 Castellnou de Bages	29 Sant Mateu de Bages
13 Fonollosa	30 Sant Salvador de Guardiola
14 Gaià	31 Sant Vicenç de Castellet
15 Manresa	33 Santpedor
16 Marganell	34 Súria
19 Monistrol de Montserrat	35 Talamanca

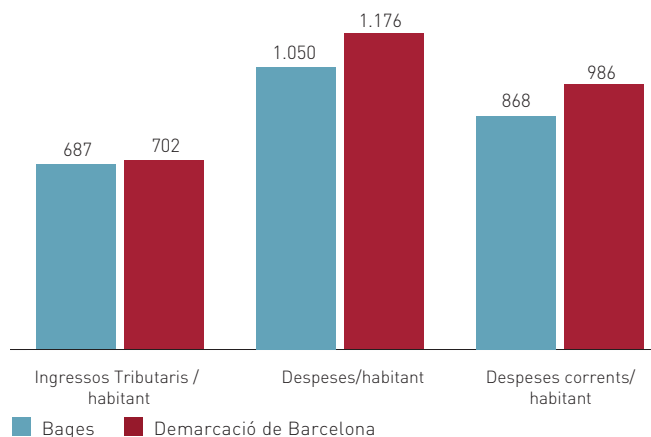
En relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2016 cau un 1,3% respecte el 2015 pel que fa als ingressos i també un 1,3% en les despeses, una tendència contrària a la mitjana de la demarcació que en conjunt augmenta un 1,8% i un 0,7% respectivament. Per habitant, al Bages les despeses suposen 1.050 euros, amb 868 euros de despeses corrents, i 102 euros de despeses d'inversió, valor per sota a la demarcació en despeses (1.176), en despeses corrents (986) i igualada en despeses d'inversió (103). Els ingressos corrents suposen 990 euros per habitant, amb 687 d'ingressos tributaris, per sota de la demarcació en els ingressos corrents (1.121), i lleugerament per sota en els tributaris (702).

En la distribució municipal dels ingressos tributaris (vegeu el mapa 7) destaca el rati euros/habitant als municipis d'Aguilar de Segarra (5.842), Rajadell (1.612) i Mura (1.217). Pel que fa a les despeses corrents (vegeu el mapa 8), a més dels tres municipis anteriors, que repeteixen, destaca Gaià (1.521) i Marganell (1.335).

Les despeses corrents per càpita als municipis del Bages són les més baixes de la demarcació (868 euros per habitant) després d'Osona

Gràfic 9

Finances públiques, 2016 (ratios en euro per habitant)

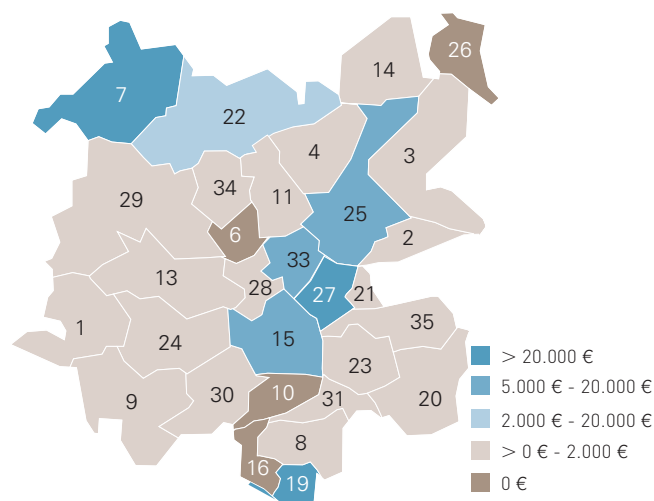
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

La comarca registra un total de 2.286 places d'allotjament, desglossades en 1.053 places d'hotel, 504 places en càmpings, 493 places de turisme rural, 236 places d'apartaments turístics i 391 places d'habitatges d'ús turístic (HUT). Així com es mantenen les places d'hotels, càmpings, turisme rural i apartaments, cal destacar un augment del 28,2% de places d'HUT, que en números absoluts són 86 places més.

Aquest 2016 el Bages no disposa de dades oficials de demanda turística. Per tant, per fer una aproximació a la realitat de l'àrea s'han d'analitzar les dades de Paisatges de Barcelona. La marca registra un total de 235.800 turistes i 405.600 pernотacions a hotels, que suposa un grau d'ocupació del 42,6%; 40.900 turistes i 100.900 pernотacions a càmpings, amb una ocupació del 38,7%, i 46.400 turistes i 127.500 pernотacions als establiments de turisme rural, amb un 20,6% d'ocupació.

Pel que respecta a la recaptació de la taxa turística, el Bages ha obtingut un total de 135.417 euros, el que representa el 2,14% de la província de Barcelona sense el Barcelonès.

Mapa 9
Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Bages, 2016 (en euros)

Reconversió de l'estructura d'allotjament a la comarca, amb pèrdua de places hoteleres i creixement d'habitatges d'ús turístic (HUT)

Quadre 1
Indicadors d'evolució turística al Bages, 2015-2016

	Bages			Entorn de Barcelona*		
	2015	2016	% var. 2015-2016**	2015	2016	% var. 2015-2016**
Places en establiments hotelers	1.252	1.053	-15,9	63.758	64.139	0,6
Places en càmpings	504	504	0,0	44.026	44.976	2,2
Places en establiments de turisme rural	493	493	0,0	4.934	5.025	1,8
Places en apartaments	236	236	0,0	2.332	2.352	0,9
Places en HUTs	305	391	28,2	15.028	20.778	38,3
Viatgers allotjats en establiments hotelers	nd	nd	nd	3.290.710	3.915.286	19,0
Viatgers allotjats en càmpings	nd	nd	nd	643.338	675.115	4,9
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	100.506	113.902	13,3
Pernотacions en establiments hotelers	nd	nd	nd	9.678.194	10.619.805	9,7
Pernотacions en càmpings	nd	nd	nd	2.588.930	2.590.550	0,1
Pernотacions en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	292.607	341.859	16,8
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	nd	nd	nd	71	75	3,9
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	nd	nd	nd	46	46	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	nd	nd	nd	22	24	2,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)	123.851	135.417	9,3	5.552.329	6.319.158	13,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera

**La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals

nd: Dada no disponible

Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat.

Mapa de projectes estratègics locals del Bages

Geoparc Mundial UNESCO de la Catalunya Central: el geoturisme com a eix vertebrador per a la dinamització turística i econòmica del Bages

El Geoparc Mundial UNESCO de la Catalunya Central és un projecte que té un objectiu doble: per un costat, la conservació del patrimoni geològic i miner del Bages i, per l'altre, que tot aquest espai s'integri dins d'una estratègia territorial de desenvolupament econòmic sostenible. El geoturisme es planteja com una activitat que sustenta, o fins i tot millora, la singularitat d'un territori. Es promou a través d'una oferta que integra la cultura, el medi ambient, el patrimoni i el foment del benestar dels residents. Durant el proper període 2016-2020 aquesta proposta de desenvolupament turística sostenible rebrà un milió d'euros de finançament dels fons de finançament social europeu (FEDER) a través de l'operació «El geoturisme com a eix vertebrador per a la dinamització turística i econòmica del Bages». **[+]**

Pla Industrial del Bages

L'Ajuntament de Manresa i el Consell Comarcal del Bages, amb el suport de la Diputació de Barcelona, i amb la implicació dels agents clau del territori, impulsen aquest pla per definir i desenvolupar un pla d'industrialització de Manresa i la comarca. L'objectiu és definir una estratègia global que millori la competitivitat de la indústria. El Pla recull les actuacions que ja s'estan executant al territori i que són un actiu per al foment i el suport a la industrialització i proposa noves iniciatives alineades amb l'estratègia d'especialització de la comarca establerta en el *PECT Bages, Districte industrial XXI*. El Pla Industrial del Bages és un document amb un termini temporal entre un any i quatre i inclou tres eixos bàsics: el primer –territori– amb una incidència en aspectes d'internacionalització, infraestructures, mobilitat i sostenibilitat; el segon –persones– amb línies d'actuació per atraure el talent i fomentar nous perfils professionals i noves vocacions científicotecnològiques, i un tercer eix –Bages intel·ligent– focalitzat en la indústria i la tecnologia digital. **[+]**

Simbiosi industrial a Bufalvent, Manresa i el Bages

El projecte de simbiosi industrial que s'implementa a Manresa és pioner a Catalunya. S'ha creat un entorn adequat per afavorir sinergies entre empreses i entitats del territori i maximitzar l'eficiència en l'ús dels recursos de la zona i així afavorir la transició cap a una economia circular. Més de 50 empreses i entitats participen en el projecte i s'han detectat vuit sinergies que s'estan començant a implementar en els àmbits de la recuperació i la valoració de materials, la substitució de recursos per materials reciclats, la gestió conjunta de residus, la simbiosi energètica i la recuperació de calor, etc. El projecte té un impacte important al territori pels estalvis econòmics i ambientals així com pels beneficis socials que genera. **[+]**

OBI, Ocupació al Bages Industrial

L'OBI és un projecte de desenvolupament local amb finançament públicoprivat per impulsar la indústria metal·lúrgica i l'auxiliar d'automoció de la comarca del Bages. En el marc del projecte es qualifiquen persones amb dificultats d'inserció per facilitar-los l'accés a vacants de difícils cobertura en el sector industrial del metall així com per millorar la competitivitat de les empreses amb un fort arrelament a la comarca per reduir-los el risc de deslocalització. El projecte Ocupació al Bages Industrial està cofinançat per la Diputació de Barcelona, i està liderat per l'Ajuntament de Manresa amb la participació del Consell Comarcal del Bages i diversos ajuntaments de la comarca així com els principals ens públicoprivats: EPSEM-UPC, Fundació Lacetània, Patronal Metal·lúrgica del Bages, PIMEC Catalunya Central, Cambra de Comerç i Indústria de Manresa. **[+]**

El Pla Director Urbanístic de l'activitat minera al Bages

El Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya ha aprovat el Pla Director Urbanístic (PDU) de l'activitat minera al Bages. Els eixos estratègics d'aquest pla són: garantir un encaix urbanístic a Súria i la conca del Cardener, vetllar per una retirada ordenada de l'activitat minera a Balsareny i a Sallent, establir els mitjans per a la progressiva eliminació dels dipòsits salins i la restauració dels espais que ocupen i establir les reserves de sòl necessàries per garantir la continuïtat futura de la mineria i de la indústria associada de manera sostenible. **[+]**

Vies Blaves al seu pas pel Bages

El projecte de rehabilitació de la llera del riu Llobregat i el seu afluent Cardener que impulsa la Diputació de Barcelona, amb el suport de la Generalitat de Catalunya, convertirà en transitables les vores dels dos rius perquè s'hi puguin fer excursions a peu, en bicicleta o a cavall. L'objectiu del projecte és posar en valor la natura i el patrimoni de les comarques de Barcelona i fer que siguin un motor d'atracció turística de l'interior del país. Les Vies Blaves del Bages permetran als visitants descobrir la nostra comarca, des del monestir de Sant Benet o l'imponent perfil de Montserrat fins a algunes de les primeres colònies industrials catalanes, tot passejant per les lleres del Llobregat. **[+]**

Anella Verda de Manresa

El projecte Anella Verda és un dels actius destacats de Manresa. La preservació i posada en valor de l'espai periurbà de Manresa en potencia els usos productius (agropecuaris), possibilita una agricultura de proximitat (km 0) i contribueix a la contenció del creixement urbà, i incorpora un nou espai de lleure per als ciutadans i ciutadanes. Entre els actuals reptes hi ha millorar la connectivitat de l'Anella Verda amb el nucli urbà de Manresa i completar el sector sud del Parc Fluvial del Cardener. **[+]**

Tines de vi de la vall del Flequer

El projecte de recuperació de les tines de pedra de la vall del Flequer busca recuperar un patrimoni arquitectònic exclusiu que explica la història del cultiu de la vinya en aquest territori de les valls del Montcau. La Diputació, a través de Cultura, Espais Naturals i Turisme, treballa actualment en l'elaboració d'un pla director, amb la col·laboració dels ajuntaments de Talamanca, Mura i el Pont de Vilomara i Rocafort, a més de l'Incavi i la DO Pla de Bages, per a la promoció econòmica i turística d'aquest patrimoni, que es troba dins l'àmbit del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. **[+]**

Bages Turisme

Bages Turisme, l'ens de gestió i planificació turística impulsat pel Consell Comarcal del Bages i col·liderat per l'Ajuntament de Manresa, ja inclou l'adhesió de tots els municipis de la comarca. Bages Turisme és l'organisme que agafa el relleu dels desapareguts consorcis turístics després que la Diputació de Barcelona es replantegés el model de gestió territorial del turisme l'any 2012. El seu objectiu és la planificació, la gestió i la promoció del turisme a la comarca. Actualment, està integrat pel Consell Comarcal del Bages i pels 30 ajuntaments de la comarca, i es preveu anar incorporant altres entitats.

Manresa 2022 i el camí Ignasià

El Projecte Manresa 2022 és una aposta estratègica de la ciutat, transversal i participativa, amb l'objectiu de celebrar els 500 anys de l'arribada de Sant Ignasi de Loiola a Manresa, de camí en el seu pelegrinatge cap a Jerusalem. Ignasi va estar-s'hi prop d'un any, a la ciutat, i en ella va escriure els exercicis espirituals i va tenir una experiència reveladora que va marcar la seva vida i el va dur a fundar la Companyia de Jesús. Per això Manresa és considerada ciutat bressol de l'orde jesuïta. Tant és així que molts centres jesuïtes arreu del món duen el nom de Manresa. **[+]**

«Olis del bages, un autèntic tresor, assaboreix-los», projecte de recuperació de varietats locals d'oli del Bages

Benjamí Fortuny, Cap Tècnic de l'Àrea de Turisme del Consell Comarcal del Bages

El Bages, una terra amb història d'oliva

El cultiu de l'olivera al Bages es remunta a l'antiguitat i així ho demostren algunes empremtes que mostren la tradició d'aquest cultiu i la producció d'oli a la regió, com són les premses d'oli, les construccions de pedra seca, les pedres de molí i de premsa, etc.

La industrialització tèxtil va tenir un fort impacte en la nostra comarca. La forta presència de colònies tèxtils a les conques dels rius del Bages va conduir a un progressiu abandonament de l'agricultura, incloent-hi el cultiu de l'olivera, que es va acabar convertint en una activitat gairebé testimonial, pràcticament relegada a obtenir oli per a l'autoconsum.

Les gelades dels anys 1956 i 1962 també van contribuir a la decadència de l'agricultura i a la pèrdua inexorable de cultius d'oliveres. La primera gelada va danyar molt els arbres, i la segona va tenir conseqüències dramàtiques, atès que va tenir lloc just quan els arbres començaven a recuperar-se de la primera gelada. La duresa meteorològica d'aquests dos anys va ser decisiva en la caiguda definitiva del cultiu de l'olivera a la zona, perquè, molts productors, desesperats, van decidir arrencar les oliveres de soca-rel. No obstant això, afortunadament, alguns cultius encara es van mantenir gràcies al fet que els peus dels arbres afectats que no van ser arrencats van acabar rebrotant.

Gràcies a la il·lusió de recuperar varietats autòctones per obtenir oli d'oliva verge extra d'excel·lent qualitat, des de fa alguns anys, molts petits productors ubicats en diferents parts del Bages estan invertint molts esforços en la recuperació del cultiu de l'olivera i, en particular, en la recuperació de varietats autòctones com la corbella, situada al llarg de la vall del Cardener; la verdal Manresa, i la vera, més a prop de la zona fronterera amb els vallesos. Al mateix temps, aquests incansables productors treballen amb la visió d'obtenir olis d'oliva verges extra de la més alta qualitat amb aquestes varietats locals.

Naixement de la taula de l'oli de varietats locals del Bages

Alguns d'aquests productors que treballaven amb varietats locals van començar a veure la necessitat de no només preservar el cultiu amb aquestes varietats, si no d'impulsar-lo amb el suport d'administracions i altres agents implicats en el sector agrari. D'aquesta manera, ja fa uns anys, productors d'oli dels municipis de Súria, Cardona i Navàs van promoure la creació d'un projecte coordinat entre els tres ajuntaments encaminat a treballar en la recuperació de les varietats locals. Aquell primer intent no va acabar de fruir i el projecte, malgrat les bones intencions dels productors i la bona predisposició dels tres ajuntaments, va acabar morint. Però el seu llegat va ser suficientment important perquè aquest primer impuls fos la llavor del que vindria després.

Durant l'any 2015, diversos productors d'oli de varietats locals –de manera aïllada i en moments diferents– van demanar la implicació del Consell Comarcal del Bages. Les diferents peticions van permetre identificar el potencial del projecte i, a finals del 2015, es va incorporar la recuperació de les varietats locals d'oli del Bages (corbella, verdal Manresa i vera) com un dels principals projectes del Consell Comarcal del Bages en el marc del programa del Rebot del Bages.

Efectivament, el Consell Comarcal disposava d'un marc de treball perfecte per acompanyar els productors d'oli de les varietats locals per treballar entorn a una estratègia comuna de valoració, recuperació i promoció de les varietats locals d'olivera i els seus

olis singulars. El Consell Comarcal gestiona des de fa uns anys el programa del Rebot del Bages, que forma part de la Xarxa de Productes de la Diputació de Barcelona, una agrupació voluntària de dotze ens locals d'àmbit supramunicipal impulsada per la Diputació que té com a objectiu enfortir el teixit empresarial de productes alimentaris locals i de qualitat de la demarcació de Barcelona. Els objectius del projecte El Rebot del Bages són: impulsar la producció agroalimentària de qualitat al Bages, donar a conèixer les elaboracions artesanes, promocionar la recuperació de varietats tradicionals locals i promoure una gastronomia que reflecteixi la particularitat del caràcter de la comarca a través dels seus productes. En aquests moments, El Rebot agrupa una seixantena de productors i elaboradors del Bages amb una gran varietat de productes alimentaris locals i de qualitat que es poden consultar al web www.rebotbages.cat. D'entre aquesta seixantena de productors, destaquen actualment els vuit productors d'oli de varietats locals.

El 12 de gener del 2016 se celebra la primera trobada organitzada en el marc del Rebot del Bages. En aquesta primera reunió formal hi van participar sis productors d'oli de varietats locals i va permetre identificar objectius comuns i prioritzar-los. Neix així la Taula de l'Oli del Bages (formalment, Taula de l'oli de varietats locals del Bages). Aquesta dinàmica participativa va permetre, durant tot el primer semestre del 2016, identificar objectius comuns, definir i prioritzar accions que permetin assolir aquests objectius, definir paràmetres de qualitat dels productors que vulguin ser membres de la Taula de Treball de l'Oli i elaborar un relat comú per a totes les empreses productores d'oli del territori, orientat a posar en valor i a recuperar les varietats locals, els seus atributs i els trets diferencials que les caracteritzen.

El segon semestre del 2016 es va orientar a elaborar un relat comú, a inspirar els membres de la Taula de l'Oli a mostrar els cellers i les explotacions per oferir experiències oleoturístiques i a promocionar l'oleoturisme. Aquests passos estaven adreçats a reivindicar els olis de varietats corbella, verdal Manresa i vera com un patrimoni del Bages que cal conèixer, una condició prèvia per estimar-lo així com una condició imprescindible per continuar amb el procés de recuperació i consolidació de les varietats locals.

El futur: La descoberta d'aquestes varietats locals de la mà dels productors

Els productors del Bages obren la porta de casa seva per convidar el visitant a viure l'experiència de caminar envoltat d'oliveres, conèixer de primera mà la feina en la recuperació de varietats autòctones i visitar els elements patrimonials de valor, com ara molins d'oli o construccions de pedra seca que encara trobem en algunes de les seves finques.

Dit d'una altra manera, el futur de la recuperació de les varietats locals d'olis del Bages passa per un procés d'obertura i difusió d'aquestes varietats al públic final, als restauradors, als comerços, etc. En aquest segon any de vida de la Taula de l'Oli està previst treballar braç a braç amb els col·lectius de cuina del territori per educar-los en les excel·lents qualitats i atributs dels olis de les nostres varietats locals, d'una banda, i constituir formalment l'associació de productors d'oli de varietats locals del Bages, de l'altra.

Recull estadístic. Bages

	Bages		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes	
	2015	2016	2015	2016	Bages	Demarcació	2015	2016
Entorn								
Nombre de municipis		30		311				9,6%
Superfície total (km2)		1092,3		7726,4				14,1%
Superfície mitjana municipal (km2)		36,4		24,8				nc
Demografia								
Població Total	174.604	174.381	5.523.922	5.542.680	-0,1%	0,3%	3,2%	3,1%
Densitat (hab/km2)	160	160	715	717	-0,1%	0,3%	nc	nc
Homes	86.203	86.182	2.696.360	2.704.771	0,0%	0,3%	3,2%	3,2%
Dones	88.401	88.199	2.827.562	2.837.909	-0,2%	0,4%	3,1%	3,1%
Població de menys de 16 anys	29.637	29.560	913.568	914.352	-0,3%	0,1%	3,2%	3,2%
Població potencialment activa (16-64)	110.946	110.672	3.599.618	3.603.957	-0,2%	0,1%	3,1%	3,1%
Població de 65 anys i més	34.021	34.149	1.010.736	1.024.371	0,4%	1,3%	3,4%	3,3%
Projecció de la població 2016-2026	174.381	171.204	5.542.680	5.488.234	-1,8%	-1,0%	3,1%	3,1%
Pob. resident a l'estranger	4.112	4.431	188.325	205.134	7,8%	8,9%	2,2%	2,2%
Índex de dependència global	57,4	57,6	53,5	53,8	0,2	0,3	nc	nc
Índex d'envelliment	114,8	115,5	110,6	112,0	0,7	1,4	nc	nc
Nacionalitat espanyola	156.703	156.891	4.838.079	4.854.217	0,1%	0,3%	3,2%	3,2%
Nacionalitat estrangera	17.901	17.490	685.843	688.463	-2,3%	0,4%	2,6%	2,5%
Taxa d'estrangeria total	10,3%	10,0%	12,4%	12,4%	-0,2pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	8,1%	8,0%	9,4%	9,4%	-0,1pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	3.776	3.548	113.711	110.476	-6,0%	-2,8%	3,3%	3,2%
Població potencialment activa (16-64)	13.786	13.578	552.917	557.386	-1,5%	0,8%	2,5%	2,4%
Població de 65 anys i més	339	364	19.215	20.601	7,4%	7,2%	1,8%	1,8%
Àfrica	9.049	8.877	164.670	162.517	-1,9%	-1,3%	5,5%	5,5%
Amèrica	2.805	2.754	200.191	196.361	-1,8%	-1,9%	1,4%	1,4%
Àsia	1.258	1.261	118.307	123.379	0,2%	4,3%	1,1%	1,0%
Europa	4.782	4.593	202.038	205.532	-4,0%	1,7%	2,4%	2,2%
Unió Europea	3.756	3.552	163.998	164.824	-5,4%	0,5%	2,3%	2,2%
Resta del món	7	5	637	674	-28,6%	5,8%	1,1%	0,7%
Cinc nacionalitats principals (comarca)	11.854	11.682	220.978	222.627	-1,5%	0,7%	5,4%	5,2%
Marroc	7.627	7.489	124.470	122.087	-1,8%	-1,9%	6,1%	6,1%
Romania	2.236	2.197	33.563	33.452	-1,7%	-0,3%	6,7%	6,6%
Xina	798	777	42.920	45.728	-2,6%	6,5%	1,9%	1,7%
Senegal	636	641	10.448	10.597	0,8%	1,4%	6,1%	6,0%
Ucraïna	557	578	9.577	10.763	3,8%	12,4%	5,8%	5,4%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	5.265	5.312	179.895	184.428	0,9%	2,5%	2,9%	2,9%
Agricultura	69	74	748	786	7,2%	5,1%	9,2%	9,4%
Indústria	945	954	18.659	18.875	1,0%	1,2%	5,1%	5,1%
Construcció	471	470	14.381	15.152	-0,2%	5,4%	3,3%	3,1%
Serveis	3.780	3.814	146.107	149.615	0,9%	2,4%	2,6%	2,5%
Dimensió mitjana	9,0	9,3	10,4	10,6	0,3p	0,2p	nc	nc
Agricultura	3,0	3,0	3,4	3,4	0,0p	0,0p	nc	nc
Indústria	15,2	15,7	16,0	16,3	0,5p	0,3p	nc	nc
Construcció	4,9	5,3	5,0	5,2	0,4p	0,2p	nc	nc
Serveis	8,0	8,3	10,3	10,5	0,3p	0,2p	nc	nc
15 sectors d'activitat principals	3.830	3.829	123.200	126.259	0,0%	2,5%	3,1%	3,0%
Comerç detall, exc. vehicles motor	853	843	28.125	28.355	-1,2%	0,8%	3,0%	3,0%
Serveis de menjar i begudes	504	506	16.931	17.361	0,4%	2,5%	3,0%	2,9%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	372	373	14.995	15.182	0,3%	1,2%	2,5%	2,5%
Activitats especialitzades construcció	300	296	8.589	8.980	-1,3%	4,6%	3,5%	3,3%
Productes metàl·lics	260	251	3.626	3.665	-3,5%	1,1%	7,2%	6,8%
Altres activitats de serveis personals	196	208	7.240	7.463	6,1%	3,1%	2,7%	2,8%
Venda i reparació de vehicles motor	202	198	4.411	4.432	-2,0%	0,5%	4,6%	4,5%
Transport terrestre i per canonades	166	166	5.678	5.960	0,0%	5,0%	2,9%	2,8%
Construcció d'immobles	159	160	5.299	5.735	0,6%	8,2%	3,0%	2,8%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	159	159	6.481	6.591	0,0%	1,7%	2,5%	2,4%
Educació	147	156	5.513	5.744	6,1%	4,2%	2,7%	2,7%
Activitats sanitàries	150	142	5.150	5.238	-5,3%	1,7%	2,9%	2,7%
Activitats immobiliàries	122	138	7.474	7.827	13,1%	4,7%	1,6%	1,8%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	142	137	1.997	2.013	-3,5%	0,8%	7,1%	6,8%
Indústries de productes alimentaris	98	96	1.691	1.713	-2,0%	1,3%	5,8%	5,6%

Recull estadístic. Bages (Continuació)

	Bages		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes	
	2015	2016	2015	2016	Bages	Demarcació	2015	2016
Mercat de treball								
Població ocupada	65.083	67.245	2.144.989	2.221.878	3,3%	3,6%	3,0%	3,0%
Homes	34.960	36.242	1.122.464	1.163.435	3,7%	3,7%	3,1%	3,1%
Dones	30.123	31.003	1.022.525	1.058.443	2,9%	3,5%	2,9%	2,9%
Nacionals	60.135	61.762	1.901.020	1.957.223	2,7%	3,0%	3,2%	3,2%
Estrangers	4.948	5.483	243.969	264.655	10,8%	8,5%	2,0%	2,1%
Menys de 30 anys	9.445	10.090	315.495	336.381	6,8%	6,6%	3,0%	3,0%
De 30 a 44 anys	28.484	28.602	940.941	949.086	0,4%	0,9%	3,0%	3,0%
De 45 a 54 anys	16.942	17.811	556.907	586.496	5,1%	5,3%	3,0%	3,0%
Més de 55 anys	10.212	10.742	331.599	349.856	5,2%	5,5%	3,1%	3,1%
Taxa d'ocupació registrada	58,7%	60,8%	59,6%	61,7%	2,1pp	2,1pp	nc	nc
Llocs de treball	59.306	61.383	2.256.042	2.346.713	3,5%	4,0%	2,6%	2,6%
Agricultura	788	787	8.123	8.192	-0,1%	0,8%	9,7%	9,6%
Indústria	16.029	16.651	332.499	341.929	3,9%	2,8%	4,8%	4,9%
Construcció	3.900	4.060	115.440	122.485	4,1%	6,1%	3,4%	3,3%
Serveis	38.589	39.885	1.799.980	1.874.107	3,4%	4,1%	2,1%	2,1%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	5.314	5.643	209.368	220.053	6,2%	5,1%	2,5%	2,6%
Assalariats	47.320	49.379	1.873.656	1.960.273	4,4%	4,6%	2,5%	2,5%
Autònoms	11.986	12.004	382.386	386.440	0,2%	1,1%	3,1%	3,1%
15 sectors d'activitat principals	41.418	42.519	1.336.539	1.385.686	2,7%	3,7%	3,1%	3,1%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	8.026	7.863	244.873	252.133	-2,0%	3,0%	3,3%	3,1%
<i>Activitats sanitàries</i>	4.528	4.646	136.349	140.823	2,6%	3,3%	3,3%	3,3%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	3.350	3.435	153.310	157.552	2,5%	2,8%	2,2%	2,2%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	2.885	2.935	138.185	145.609	1,7%	5,4%	2,1%	2,0%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	2.768	2.819	77.091	80.544	1,8%	4,5%	3,6%	3,5%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	2.671	2.644	124.804	128.674	-1,0%	3,1%	2,1%	2,1%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	2.512	2.619	37.083	38.833	4,3%	4,7%	6,8%	6,7%
<i>Productes metàl·lics</i>	2.522	2.599	37.664	38.887	3,1%	3,2%	6,7%	6,7%
<i>Educació</i>	2.403	2.583	126.177	131.449	7,5%	4,2%	1,9%	2,0%
<i>Vehicles de motor</i>	2.282	2.376	34.010	34.869	4,1%	2,5%	6,7%	6,8%
<i>Serveis socials amb allotjament</i>	1.849	1.952	32.691	35.971	5,6%	10,0%	5,7%	5,4%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	1.357	1.744	75.318	77.815	28,5%	3,3%	1,8%	2,2%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	1.453	1.491	34.208	35.384	2,6%	3,4%	4,2%	4,2%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	1.481	1.472	71.403	73.361	-0,6%	2,7%	2,1%	2,0%
<i>Indústries tèxtils</i>	1.331	1.341	13.373	13.782	0,8%	3,1%	10,0%	9,7%
Persones aturades registrades	12.071	10.459	377.897	330.725	-13,4%	-12,5%	3,2%	3,2%
Homes	5.748	4.833	176.530	149.932	-15,9%	-15,1%	3,3%	3,2%
Dones	6.323	5.626	201.367	180.793	-11,0%	-10,2%	3,1%	3,1%
Nacionals	9.642	8.477	313.922	275.389	-12,1%	-12,3%	3,1%	3,1%
Estrangers	2.429	1.982	63.975	55.336	-18,4%	-13,5%	3,8%	3,6%
Agricultura	248	182	4.641	3.743	-26,6%	-19,3%	5,3%	4,9%
Indústria	2.172	1.788	52.133	43.734	-17,7%	-16,1%	4,2%	4,1%
Construcció	1.413	1.115	39.187	31.234	-21,1%	-20,3%	3,6%	3,6%
Serveis	7.579	6.762	259.118	232.293	-10,8%	-10,4%	2,9%	2,9%
Sense ocupació anterior	659	612	22.818	19.721	-7,1%	-13,6%	2,9%	3,1%
Població activa local estimada	78.748	79.411	2.588.325	2.617.223	0,8%	1,1%	3,0%	3,1%
Taxa d'atur registral	15,33%	13,17%	14,60%	12,64%	-2,2pp	-2,0pp	nc	nc
Homes	14,18%	11,74%	13,34%	11,18%	-2,4pp	-2,2pp	nc	nc
Dones	16,54%	14,72%	15,91%	14,17%	-1,8pp	-1,7pp	nc	nc
Nombre total de contractes	52.450	54.235	2.034.466	2.235.210	3,4%	9,9%	2,6%	2,4%
Beneficiaris de prestacions	6.073	5.197	205.756	182.936	-14,4%	-11,1%	3,0%	2,8%
Taxa cobertura prestacions	53,22%	52,78%	57,95%	58,82%	-0,4pp	0,9pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	1.252	1.053	141.132	143.772	-15,9%	1,9%	0,9%	0,7%
Places en càmpings	504	504	44.026	44.976	0,0%	2,2%	1,1%	1,1%
Places en establiments de turisme rural	493	493	4.934	5.025	0,0%	1,8%	10,0%	9,8%
Places en apartaments turístics	236	236	3.461	3.619	0,0%	4,6%	6,8%	6,5%
Places en HUTs ²	305	391	58.437	64.780	28,2%	10,9%	0,5%	0,6%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	185.643	183.152	6.490.113	6.607.108	-1,3%	1,8%	2,9%	2,8%
Pressupostos municipals: despeses	185.620	183.123	6.476.026	6.519.382	-1,3%	0,7%	2,9%	2,8%
Deute viu municipal ⁴	95.365	105.325	3.260.818	2.859.109	10,4%	-12,3%	2,9%	3,7%

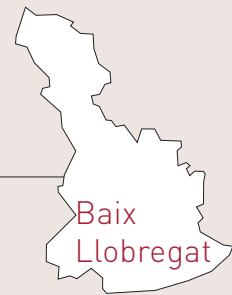
1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta

2. Habitatges d'ús turístic. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2014-2015 nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts. p: punts percentuals.

Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

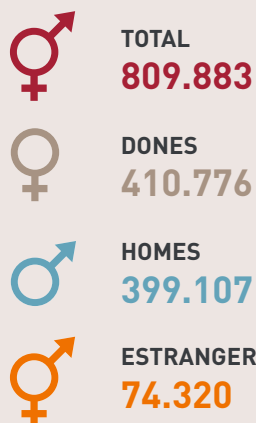

Baix
Llobregat

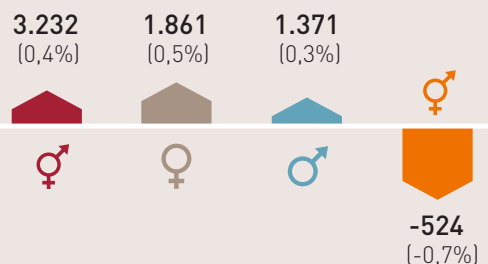

Baix Llobregat

Població, 2016

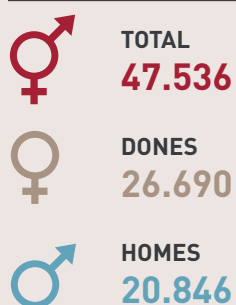

Variació interanual

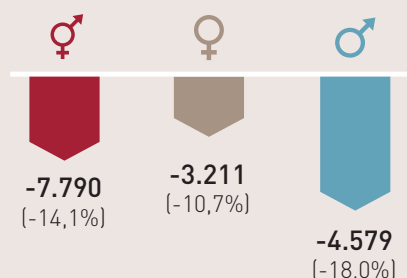

0,4%
La població es manté estable

Població aturada registrada, 2016

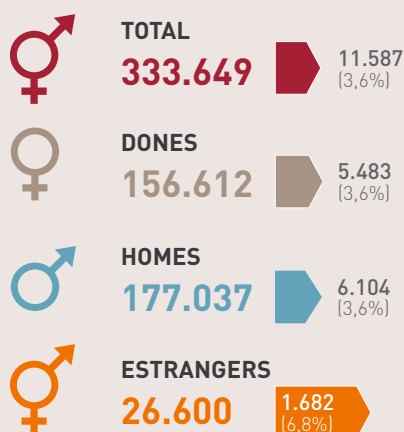

Variació interanual

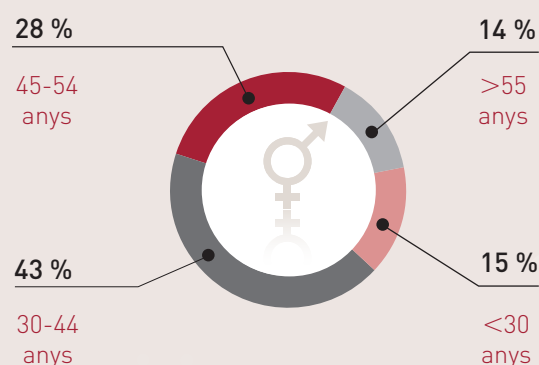

12,5%
Taxa d'atur registral

Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2016

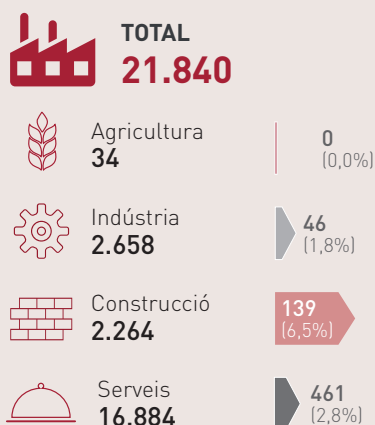

Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

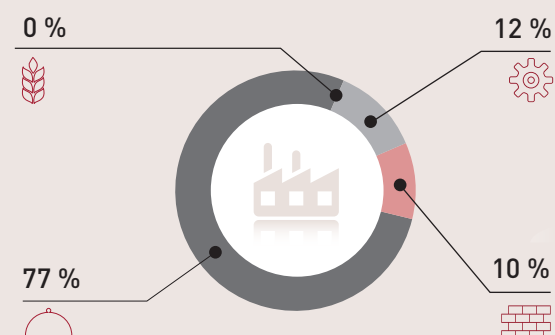

63,2%
Taxa d'ocupació registrada

Empreses de la comarca, IVT 2016

Distribució per sectors (pes %)

3,0%
Augmenta el nombre d'empreses

Baix Llobregat

La comarca del Baix Llobregat té una superfície de 486 km², el 6,3% de la superfície de la demarcació. La integren 30 municipis amb una superfície mitjana de 16,2 km². Sant Feliu de Llobregat n'és la capital.

El Baix Llobregat és, amb 809.883 habitants, la tercera comarca més poblada de la demarcació, i hi resideix el 14,6% de la població provincial. El creixement poblacional segueix estancat (vegeu el gràfic 1), en correspondència amb el que succeeix al conjunt de la província. La població resident a l'estranger augmenta un 16,2% el 2016, fins a arribar als 12.743.

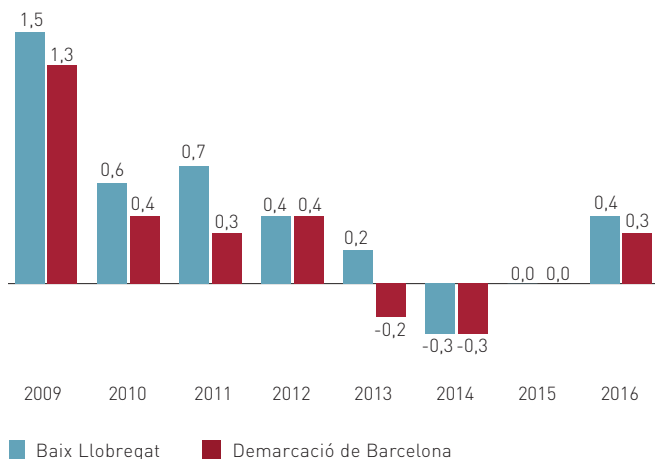
La densitat de població és de 1.666 hab./km², la segona més alta del conjunt de comarques barcelonines. La meitat dels municipis de la comarca tenen més de 20.000 habitants. Els més poblats són Cornellà de Llobregat (86.072), Sant Boi de Llobregat (82.402) i Viladecans (65.779). La població ha augmentat en vint-i-cinc dels trenta municipis, i destaquen especialment els creixements de Castelldefels (1.001) i el Prat de Llobregat (443). Per contra, les disminucions més importants s'han produït a Cornellà de Llobregat (-304) i Gavà (-139).

El 9,2% de la població comarcal és estrangera (74.320), per sota de la mitjana provincial (12,4%). Interanualment, la població estrangera es redueix en un 0,7%, a diferència de l'augment del 0,4% del conjunt. La nacionalitat més representada és la marroquina (18.768), però la població que prové del Marroc ha registrat una reducció interanual del 3,0%. Encara ha estat més significativa la disminució de la població equatoriana (-11,3%). En canvi, la nacionalitat xinesa destaca per un augment del 6,6%.

El 18,1% de la població és menor de 16 anys (per sobre del 16,5% provincial) i el 16,8% té 65 anys o més, un percentatge inferior al 18,5% provincial. La població en edat de treballar (vegeu el gràfic 2) n'agrupa el 65,2% restant. L'índex d'envelliment, 92,8, se situa gairebé vint punts per sota del 112 provincial. Respecte a la projecció de població, i segons l'escenari mitjà elaborat per l'Idescat, el Baix Llobregat és la comarca que més població perdria el 2026, amb un decreixement del 2,9%.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2009-2016 (en percentatge)

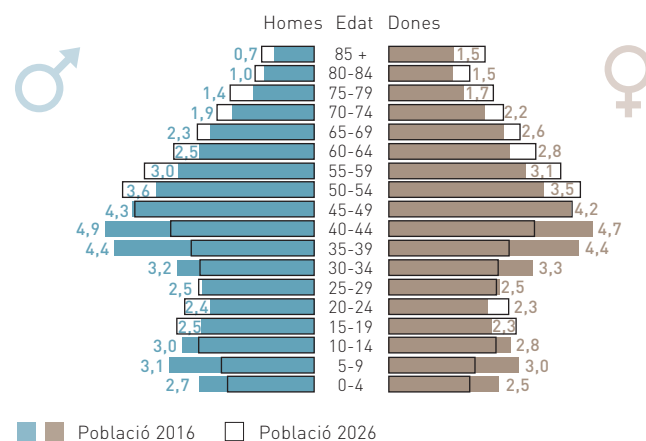

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

La població ha augmentat en vint-i-cinc municipis dels trenta de la comarca, entre els quals destaquen els creixements de Castelldefels (1.001) i el Prat de Llobregat (443).

Gràfic 2

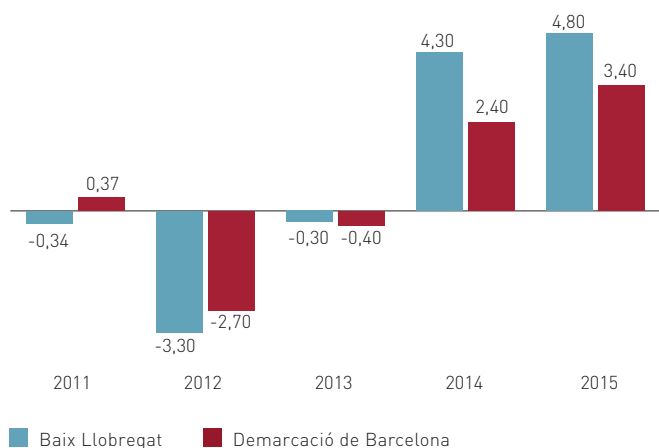
Piràmide d'edats del Baix Llobregat, 2016-2026 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE i projeccions Idescat

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

Segons l'*Anuari Econòmic Comarcal 2016*, de Catalunya-Caixa, el **VAB** de la comarca del Baix Llobregat (vegeu el gràfic 3) experimenta el 2015 un increment significatiu del 4,8%, el segon més gran de la demarcació i per sobre de la mitjana provincial (3,4%). Aquest increment consolida el que ja es va produir l'any anterior (4,3%) després d'un període 2011-2013 que va estar marcat per una davallada anual de l'1,3%. L'evolució positiva del 2015 ve impulsada pels serveis (5,1%) i la indústria (4,7%) però també per la construcció (2,6%). En canvi, el sector primari cau un 6,2%.

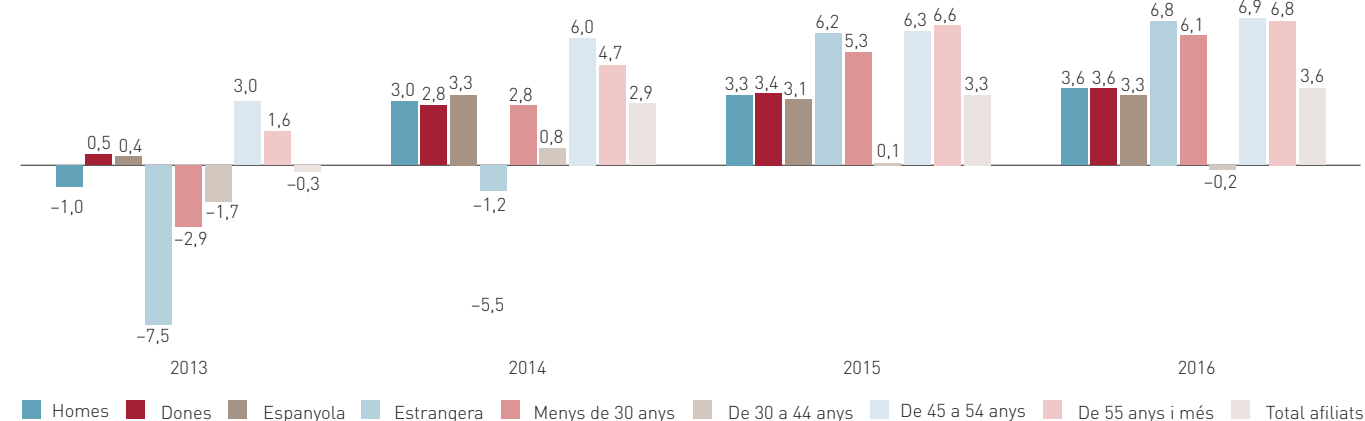
A la finalització de l'any 2016, l'**ocupació** registrada de la població resident a la comarca del Baix Llobregat augmenta un 3,6%, tres dècimes superior al percentatge de l'any anterior i igual al de la mitjana de la demarcació (3,6%). Amb aquesta variació el nombre de persones ocupades residents a la comarca a final del 2016 se situa en 333.649, 11.587 més que l'any l'anterior.

Per sexe, l'ocupació creix en la mateixa mesura en homes i en dones (3,6%). En nombres absoluts, a la comarca s'assoleix una ocupació masculina de 177.037 homes (6.104 més respecte a l'any anterior) i 156.612 dones (5.483 més). D'aquesta manera, les dones representen el 46,9% del total de la població ocupada.

Tercer any consecutiu de creixement de la població ocupada resident a la comarca, amb un significatiu 3,6% el 2016.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Pel que fa a la nacionalitat, la població estrangera arriba a 26.600 ocupats i els espanyols, a 307.049. Els ocupats de nacionalitat estrangera augmenten un 6,8% i els de nacionalitat espanyola, un 3,3%. D'aquesta manera el pes de les persones estrangers sobre el total de la població ocupada arriba al 8,0%.

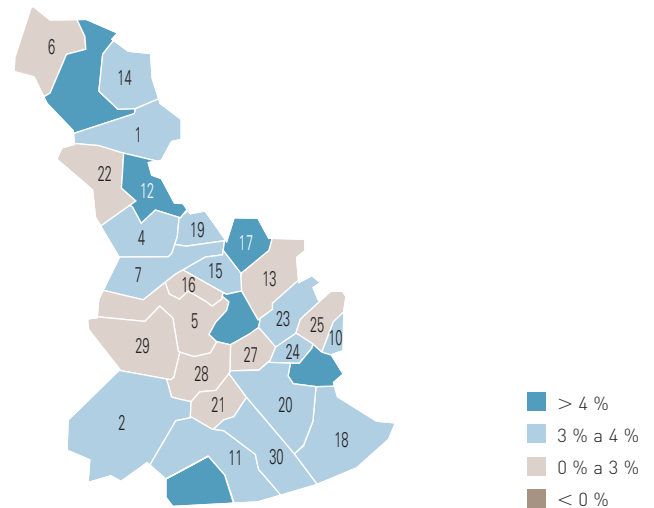
Per edats, 48.551 són menors de 30 anys; 144.724 tenen entre 30 anys i 44 anys; 92.600, entre 45 anys i 54 anys, i 47.774, més de 55 anys. Respecte a l'any anterior destaca el lleuger retrocés en el nombre d'ocupats d'entre 30 anys i 44 (-0,2%), que es contraposa a la resta de franques d'edat, que creixen entre un 6% i un 7%. El pes de les edats és pràcticament igual al del conjunt de la demarcació, amb un pes predominant de la franja d'entre 30 anys i 44 anys (43,4%).

Els 30 municipis de la comarca incrementen la població ocupada resident respecte a l'any anterior, i estableixen una taxa d'ocupació comarcal del 63,2%.

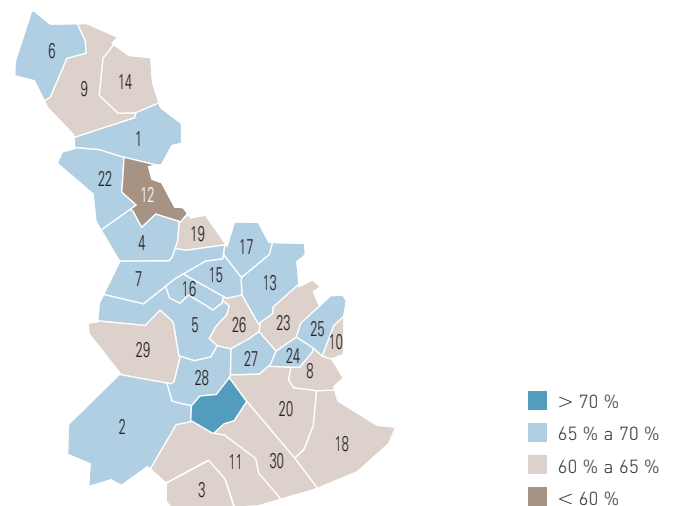
La variació interanual (vegeu el mapa 1) de la població ocupada resident a la comarca registra valors positius als trenta municipis de la comarca. De totes les variacions absolutes destaquen les de Cornellà de Llobregat (1.649), Castelldefels (1.174), Sant Boi de Llobregat (968), Viladecans (911) i el Prat de Llobregat (865). En percentatge la variació positiva destaca al Papiol (6,2%), Cornellà de Llobregat (5,1%), Esparreguera (4,9%), Sant Vicenç dels Horts (4,7%), Castelldefels (4,6%) i Martorell (4,1%).

La taxa d'ocupació registrada de la població en edat de treballar a la comarca se situa en el 63,2%, un punt i mig per sobre de la taxa de la demarcació (61,7%), i és la més alta dintre del conjunt de les comarques més poblades. Per municipis (vegeu el mapa 2) Sant Climent de Llobregat (71,29%) destaca per ser l'únic municipi que té una taxa d'ocupació superior al 70%. A l'altre extrem, Martorell (57,9%), és l'únic que se situa per sota del 60%.

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Baix Llobregat, 2016 (en percentatge)

Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Baix Llobregat, 2016 (en percentatge)

1 Abrebra	17 Papiol
2 Begues	18 Prat de Llobregat
3 Castelldefels	19 Sant Andreu de la Barca
4 Castellví de Rosanes	20 Sant Boi de Llobregat
5 Cervelló	21 Sant Climent de Llobregat
6 Collbató	22 Sant Esteve Sesrovires
7 Corbera de Llobregat	23 Sant Feliu de Llobregat
8 Cornellà de Llobregat	24 Sant Joan Despí
9 Esparreguera	25 Sant Just Desvern
10 Esplugues de Llobregat	26 Sant Vicenç dels Horts
11 Gavà	27 Santa Coloma de Cervelló
12 Martorell	28 Torrelles de Llobregat
13 Molins de Rei	29 Vallirana
14 Olesa de Montserrat	30 Viladecans
15 Pallejà	
16 Palma de Cervelló	

Gràfic 5

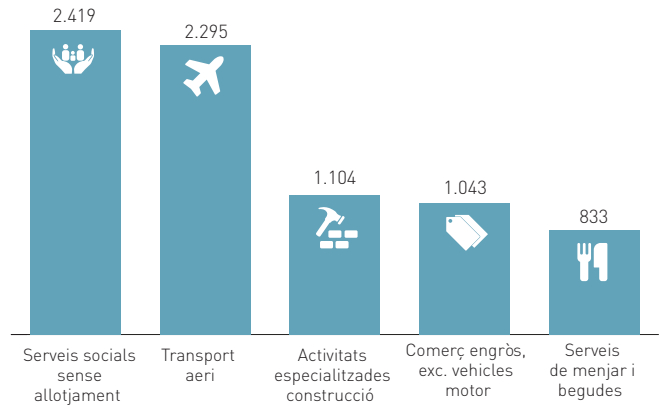
Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball Baix Llobregat, 2016 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6

Subsectors d'activitat amb més guanys de llocs de treball Baix Llobregat, 2016 (absoluts)

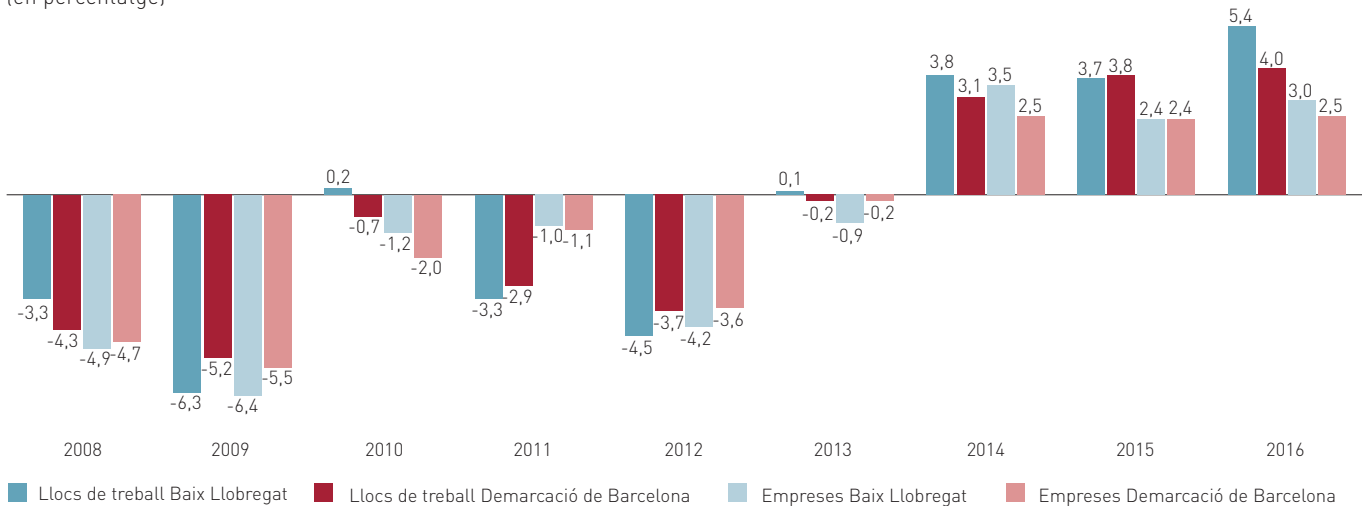
Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Els llocs de treball experimenten un creixement del 5,4%, més d'un punt per sobre de la mitjana de la demarcació, i el segon més alt de totes les comarques.

L'evolució dels **llocs de treball** (professionals de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) continua la tendència positiva, amb un important creixement del 5,4%, el segon més alt de la demarcació de Barcelona, que experimenta un valor mitjà del 4,0%. En el cas de les empreses, el creixement ha estat també significatiu, del 3,0%. Tot i els dos creixements, existeix una diferència entre l'augment dels llocs de treball i les empreses. Aquesta diferència s'explica perquè el creixement s'ha donat principalment en grans empreses o empreses mitjanes i petites ja creades.

Gràfic 7

Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

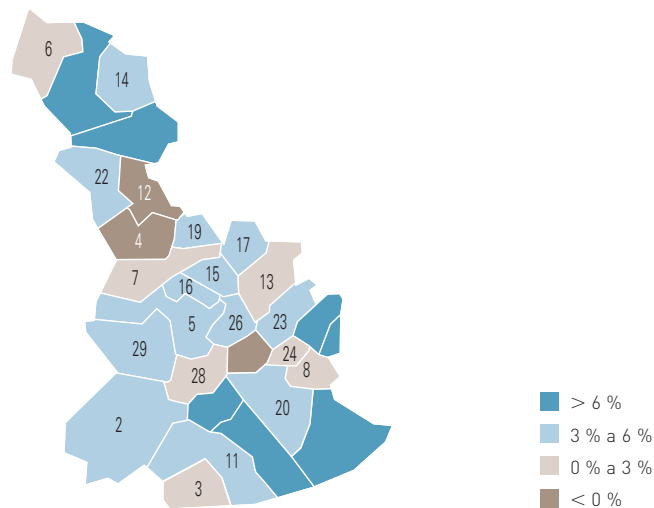
L'augment interanual dels llocs de treball es basa principalment en l'increment del treball assalariat (6,6%). Per contra, l'autònom es manté pràcticament igual (0,2%). Per grans sectors, destaca l'augment de la construcció (7,1%) i del sector serveis (5,6%). Dels 15 subsectors principals (vegeu el recull estadístic al final del capítol) només es perden llocs de treball en el subsector de serveis a edificis i de jardineria (-1,7%). Els catorze restants experimenten augments d'ocupació, entre els quals destaquen els serveis socials sense allotjament (76,0%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu els gràfics 5 i 6), les pèrdues d'ocupació més notables es produeixen en la recerca i desenvolupament (-922). Els increments, en canvi, se situen principalment en els serveis socials sense allotjament (2.419) i en el transport aeri (2.295).

El 90% dels municipis de la comarca augmenten el nombre de llocs de treball el 2016.

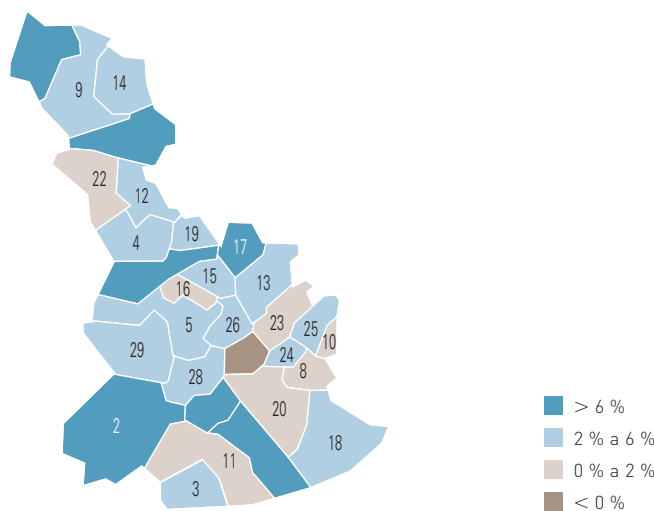
La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 3) registra reduccions en tres municipis: Santa Coloma de Cervelló (-30,6%), Martorell (-8,0%) i Castellví de Rosanes (-2,1%). Dels 27 municipis restants destaquen els increments de Sant Just Desvern (16,4%), Viladecans (15,9%), el Prat de Llobregat (13,3%) i Esplugues de Llobregat (8,4%). Pel que fa a l'evolució de les empreses (vegeu el mapa 4) sobresurt l'increment relatiu de Begues (17,4%) i l'absolut de Viladecans (89). Per contra, només es registra una reducció d'empreses a un municipi de la comarca: Santa Coloma de Cervelló (-2,16%).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el 2015 el Baix Llobregat té 61 empreses amb un import net de la xifra de vendes superior als cent milions d'euros. Cinc d'aquestes empreses tenen un import superior als mil milions: Seat, SA, Volkswagen Group España Distribució, SA, Nestle España, SAU, Vueling Airlines, SA i Cargill, SLU. Entre les deu primeres també es troben Bayer Hispania, SL, Cobega embotellador, SLU i Ingram Micro, SL. El 80% de les 200 primeres empreses en volum de vendes són exportadores o importadores, el percentatge més elevat conjuntament amb el del Vallès Occidental i el Vallès Oriental.

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Baix Llobregat, 2016
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Baix Llobregat, 2016
(en percentatge)

1	Abrebra	17	Papiol
2	Begues	18	Prat de Llobregat
3	Castelldefels	19	Sant Andreu de la Barca
4	Castellví de Rosanes	20	Sant Boi de Llobregat
5	Cervelló	21	Sant Climent de Llobregat
6	Collbató	22	Sant Esteve Sesrovires
7	Corbera de Llobregat	23	Sant Feliu de Llobregat
8	Cornellà de Llobregat	24	Sant Joan Despí
9	Esparreguera	25	Sant Just Desvern
10	Esplugues de Llobregat	26	Sant Vicenç dels Horts
11	Gavà	27	Santa Coloma de Cervelló
12	Martorell	28	Torrelles de Llobregat
13	Molins de Rei	29	Vallirana
14	Olesa de Montserrat	30	Viladecans
15	Pallejà		
16	Palma de Cervelló		

L'atur disminueix per quart any consecutiu, i assoleix una taxa d'atur registral del 12,5%.

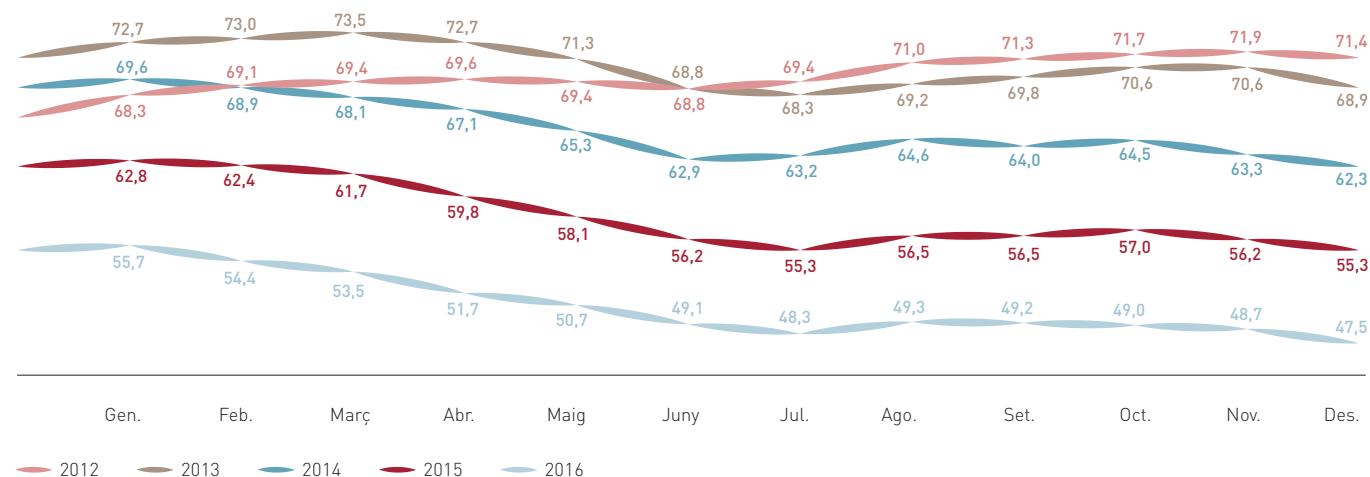
El tram de més de 55 anys és el tram d'edat amb una reducció menor del nombre d'aturats.

L'evolució de l'atur (vegeu el gràfic 8) segueix marcada, com en els últims anys, per una disminució significativa. El 2016 es redueix un 14,1% (-7.790), un valor superior a la reducció provincial (-12,5%). A final del 2016 al Baix Llobregat hi ha 47.536 persones aturades registrades, el 14,4% de l'atur de la demarcació.

La taxa d'atur registral és del 12,5%, molt similar al valor provincial (12,6%). La taxa d'atur femenina és del 14,5%, 2 punts inferior a la del 2015 i pràcticament mig punt superior a la provincial. La taxa masculina se situa en el 10,5%, 2,4 punts per sota de la taxa de l'any anterior i sis dècimes inferior a la taxa provincial. Per edat, el 6,0% és menor de 25 anys, el 40,3% té entre 25 anys i 44 anys i el 53,7% té més de 45 anys. Interanualment, tots els grups d'edat redueixen l'atur, especialment els menors de 25 anys, amb un 19,4%. Aquesta reducció esdevé menys significativa a mesura que augmenta el tram d'edat, i se situa en un 6,4% entre els majors de 55 anys.

Per sectors d'activitat econòmica, el 70,7% de la població aturada pertany al sector serveis; el 13,0%, a la indústria; el 9,6%, a la construcció; el 0,7%, a l'agricultura, i el 6,0%, al grup sense ocupació anterior. Interanualment, l'atur es redueix en tots ells: a l'agricultura, un 25,5%; a la construcció, un 22,4%; a la indústria, un 17,2%, i als serveis, un 11,9%. Els aturats sense ocupació anterior també disminueixen en un 15,8%.

Gràfic 8
Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Baix Llobregat, 2012-2016 (en milers)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'atur disminueix interanualment en tots els nivells formatius, i destaca la reducció entre els que posseeixen altres estudis postsecundaris (-28,1%) i els estudis primaris complets (-19,6%). Destaca el fet que l'atur entre els que tenen educació general, el grup majoritari, cau un 13,8%. D'altra banda, l'atur entre la població estrangera disminueix un 15,8%, i arriba a les 6.756 persones aturades, el 14,2% de l'atur comarcal, per sota del pes que tenen en l'àmbit provincial (16,7%). La població aturada nacional disminueix un 13,8%, i se situa en els 40.780 persones.

D'entre els municipis amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal (vegeu el mapa 6) destaquen: Martorell (16,5%), Sant Vicenç dels Horts (16,0%), Olesa de Montserrat (15,1%), Esparreguera (14,9%) i Sant Boi de Llobregat (14,0%). Per contra, Sant Just Desvern registra la taxa més baixa (7,6%), seguida per Begues (7,9%). L'atur disminueix als trenta municipis (vegeu el mapa 5). Unes reduccions que van des de la de Begues (-21,7%), Torrelles de Llobregat (-20,4%) i la Palma de Cervelló (-20,2%) fins a la de Sant Esteve Sesrovires (-7,2%) i Corbera de Llobregat (-9,9%).

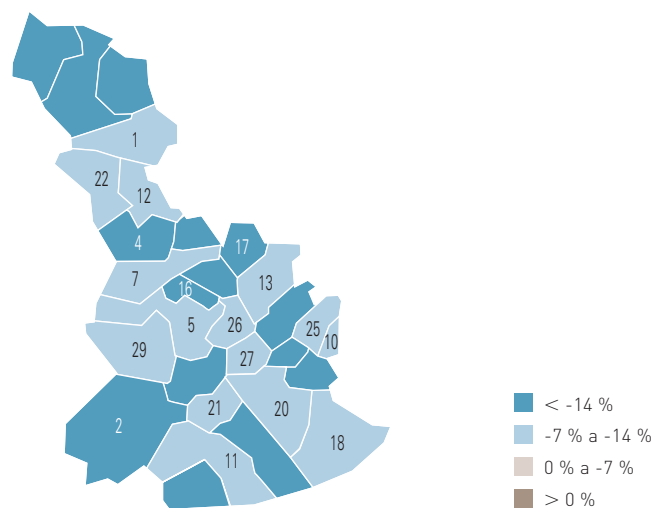
Tots els municipis de la comarca disminueixen el nombre d'aturats al llarg del 2016.

A final del 2016 hi ha concedides 26.351 **prestacions per desocupació**, un 12,8% menys que l'any anterior. La taxa de cobertura puja del 58,2% del 2015 al 59,0% del 2016, dues dècimes per sobre del total provincial. Totes les tipologies de prestació disminueixen respecte a l'any anterior: les prestacions contributives, un 9,8%; les assistencials, un 16,4%, i les de renda activa d'inserció, un 9,7%.

La **contractació laboral** augmenta un 11,2%, un increment superior al 9,9% provincial. El 2016 acaba amb 266.550 contractes signats. La contractació temporal, el 87,4% del total, augmenta un 10,4%, i la indefinida ho fa un 16,9%. La contractació femenina, un 43,8% del total, augmenta per sobre de la masculina (13,8% i 9,2% respectivament). Interanualment, la contractació augmenta en tots els grups d'edat, i destaca l'augment del 32,4% dels menors de 20 anys.

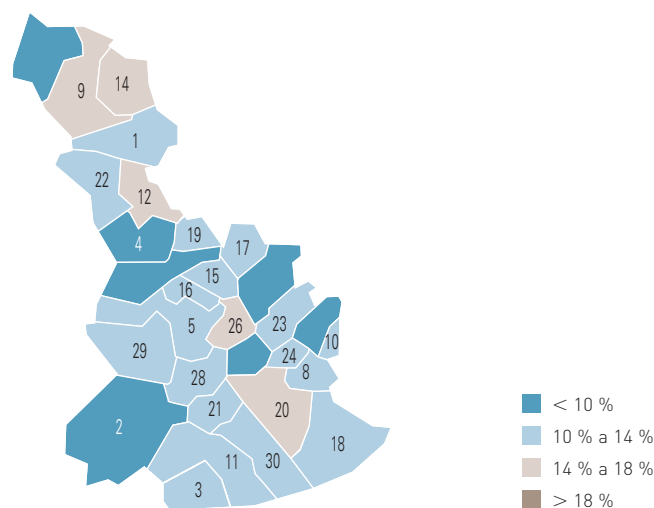
Mapa 5

Variació de l'atur registrat. Baix Llobregat, 2016 (en percentatge)

Mapa 6

Taxa d'atur registrat. Baix Llobregat, 2016 (en percentatge)

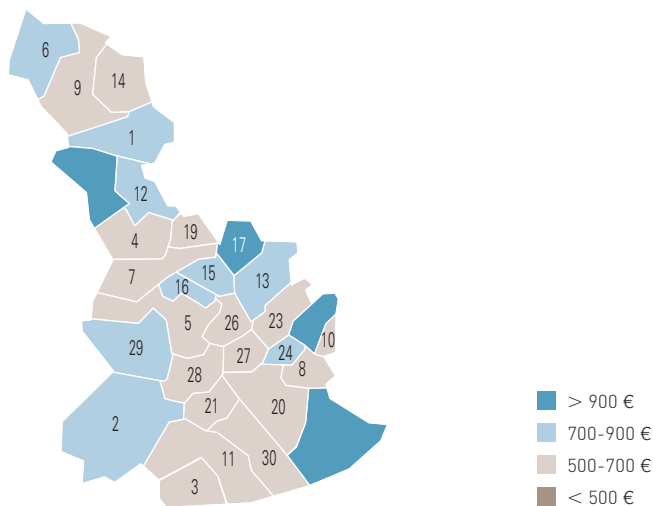

1 Abrera	17 Papiol
2 Begues	18 Prat de Llobregat
3 Castelldefels	19 Sant Andreu de la Barca
4 Castelltí de Rosanes	20 Sant Boi de Llobregat
5 Cervelló	21 Sant Climent de Llobregat
6 Collbató	22 Sant Esteve Sesrovires
7 Corbera de Llobregat	23 Sant Feliu de Llobregat
8 Cornellà de Llobregat	24 Sant Joan Despí
9 Esparreguera	25 Sant Just Desvern
10 Esplugues de Llobregat	26 Sant Vicenç dels Horts
11 Gavà	27 Santa Coloma de Cervelló
12 Martorell	28 Torrelles de Llobregat
13 Molins de Rei	29 Vallirana
14 Olesa de Montserrat	30 Viladecans
15 Paltejà	
16 Palma de Cervelló	

Mapa 7

Ingressos tributaris per habitant. Baix Llobregat, 2016

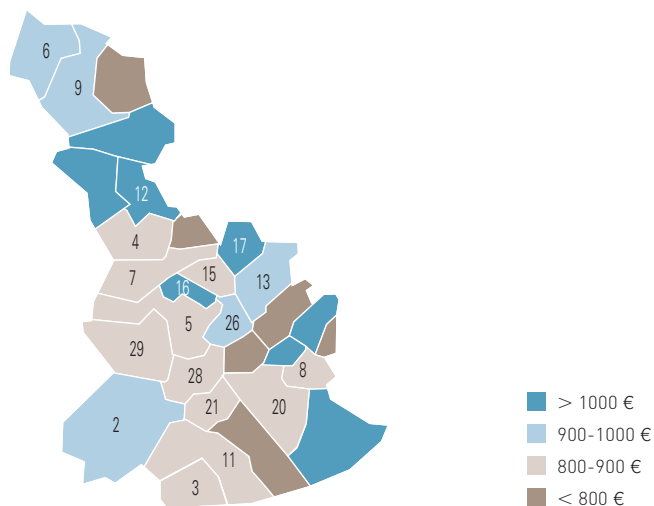
(en euros)

Mapa 8

Despeses corrents per habitant. Baix Llobregat, 2016

(en euros)

1 Abrera	17 Papiol
2 Begues	18 Prat de Llobregat
3 Castelldefels	19 Sant Andreu de la Barca
4 Castellví de Rosanes	20 Sant Boi de Llobregat
5 Cervelló	21 Sant Climent de Llobregat
6 Collbató	22 Sant Esteve Sesrovires
7 Corbera de Llobregat	23 Sant Feliu de Llobregat
8 Cornellà de Llobregat	24 Sant Joan Despí
9 Esparreguera	25 Sant Just Desvern
10 Esplugues de Llobregat	26 Sant Vicenç dels Horts
11 Gavà	27 Santa Coloma de Cervelló
12 Martorell	28 Torrelles de Llobregat
13 Molins de Rei	29 Vallirana
14 Olesa de Montserrat	30 Viladecans
15 Pallejà	
16 Palma de Cervelló	

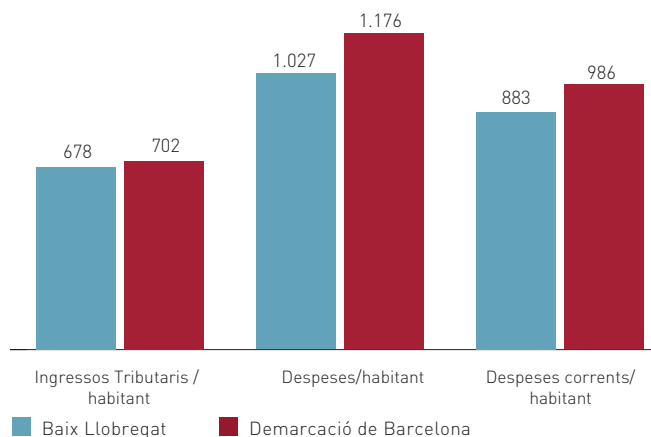
En relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2016 s'incrementa un 3,6% respecte el 2015 pel que fa als ingressos i un 3,7% en les despeses, valors superiors a la mitjana de la demarcació, que augmenta però amb menys força, un 1,8% els ingressos i un 0,7% les despeses. Per habitant, al Baix Llobregat les despeses suposen 1.027 euros, amb 883 euros de despeses corrents, i 78 euros de despeses d'inversió, valor per sota a la demarcació en despeses (1.176), en despeses corrents (986) i també inferior en despeses d'inversió (103). Els ingressos corrents suposen 964 euros per habitant, amb 678 d'ingressos tributaris, significativament per sota de la demarcació en els ingressos corrents (1.121), i lleugerament per sota en els tributaris (702).

En la distribució municipal dels ingressos tributaris (vegeu el mapa 7) destaca el rati euros/habitant als municipis de Sant Esteve Sesrovires (1.234), el Prat de Llobregat (1.067, el Papiol (948) i Sant Just Desvern (926). Pel que fa a les despeses corrents (vegeu el mapa 8), a més dels quatre municipis anteriors, que repeteixen, destaca Abrera (1.056) i Martorell (1.053).

L'any 2016 al Baix Llobregat, tant els ingressos com les despeses, dins del pressupost inicial, augmenten més de 3 punts respecte el 2015

Gràfic 9

Finances públiques, 2016 (ratios euro per habitant)

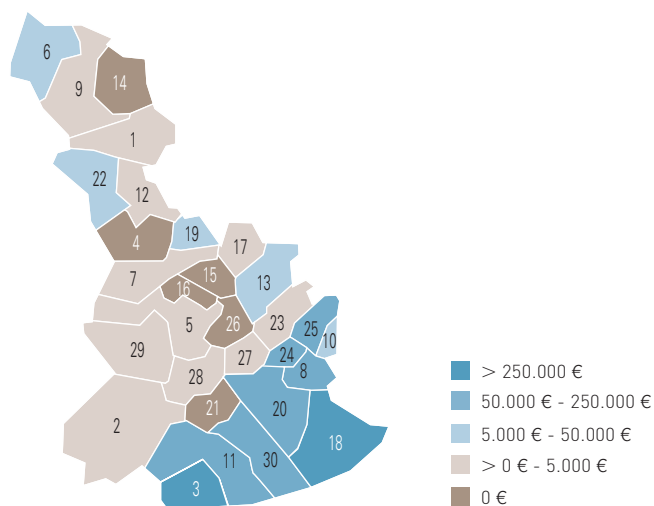
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

Els indicadors d'evolució **turística** del Baix Llobregat presenten un creixement del 0,3% en el nombre de places dels establiments hotelers, és a dir, 30 places noves, i els càmpings i els establiments de turisme rural mantenen el nombre de places estables respecte al 2015. Les places d'apartaments turístics i habitatges d'ús turístic (HUT) aporten al Baix Llobregat un total de 867 i 968 places respectivament. Aquestes representen per la comarca un augment d'un 4,1% en apartaments i un 63,2% en HUT. El turisme és, doncs, una activitat molt significativa en el conjunt de l'estructura econòmica comarcal.

El volum de turistes allotjats en hotels s'ha incrementat un 13,9% (144.822 en nombres absoluts). A més a més, el grau d'ocupació hotelera ha crescut un 12,7%, relativament a prop de l'ocupació mitjana de l'Entorn de Barcelona.

Pel que respecta a la recaptació de la taxa turística, el Baix Llobregat ha obtingut un 6,6% més que l'any 2015 i registra gairebé 1,4 M€. Així mateix, representa el 21,5% de la província de Barcelona sense el Barcelonès.

Mapa 9
Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Baix Llobregat, 2016 (en euros)

Més de 200.000 pernoctacions noves a la comarca.

Quadre 1
Indicadors d'evolució turística al Baix Llobregat, 2015-2016

	Baix Llobregat			Entorn de Barcelona*		
	2015	2016	% var. 2015-2016**	2015	2016	% var. 2015-2016**
Places en establiments hotelers	10.076	10.106	0,3	63.758	64.139	0,6
Places en càmpings	3.042	3.042	0,0	44.026	44.976	2,2
Places en establiments de turisme rural	4	4	0,0	4.934	5.025	1,8
Places en apartaments	833	867	4,1	2.332	2.352	0,9
Places en HUTs	593	968	63,2	15.028	20.778	38,3
Viatgers allotjats en establiments hotelers	1.040.700	1.185.522	13,9	3.290.710	3.915.286	19,0
Viatgers allotjats en càmpings	nd	nd	nd	643.338	675.115	4,9
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	100.506	113.902	13,3
Pernoctacions en establiments hotelers	2.001.930	2.207.143	10,3	9.678.194	10.619.805	9,7
Pernoctacions en càmpings	nd	nd	nd	2.588.930	2.590.550	0,1
Pernoctacions en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	292.607	341.859	16,8
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	66	74	12,7	71	75	5,5
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	nd	nd	nd	46	46	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	nd	nd	nd	22	24	9,2
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)	1.274.696	1.359.005	6,6	5.552.329	6.319.158	13,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera **La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals
nd: Dada no disponible
Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat.

Mapa de projectes estratègics locals del Baix Llobregat

PECT del Baix Llobregat-Estratègia RIS3

L'estratègia RIS3 per al Baix Llobregat és una agenda de transformació econòmica integral d'escala territorial basada en la innovació, la recerca i la col·laboració entre els agents de la quàdruple hèlix. Inclou tres elements principals: considerar el context global, és a dir, identificar els avantatges comparatius d'àmbit mundial; prioritzar l'especialització seleccionant les àrees d'activitat o de coneixement amb major potencial d'excel·lència, i promoure la diversitat relacionada. Els àmbits de prioritització de la comarca són: l'automoció, l'agroalimentació, la salut mental i l'aero-nàutica. **[+]**

Innobaix

Innobaix, l'Agència d'Innovació i Creixement del Baix Llobregat, impulsa la innovació creant xarxes de col·laboració, programes de recerca i processos d'innovació entre empreses, agents socials, institucions pedagògiques, universitats, administracions, etc. Aquest projecte fomenta el creixement de les empreses donant suport als processos d'innovació i de creació de nous productes i serveis, trobant-los socis de valor afegit, ajudant-los a millorar el pla de negoci i facilitant-los l'accés al finançament públic i privat i a la inversió. En l'àmbit de l'educació ha desenvolupat Innosocial, que se centra en l'emprenedoria col·laborativa i el foment dels valors de la solidaritat. En paral·lel també s'ha ideat Innolab, que treballa amb projectes i situacions reals. **[+]**

Ecoindústria: foment de models d'economia circular a les empreses

Es tracta d'un projecte que el 2016 van realitzar Viladecans i Gavà, que el 2017 es farà extensiu al Prat de Llobregat i que, si té un bons resultats, s'estendrà a altres municipis. Es basa en un model que visualitza el sistema industrial com un ecosistema productiu circular i que promou una estratègia per impulsar la relació entre indústries, entitats i societat. L'interès és trobar un balanç industrial, econòmic i ecològic que s'orienti a la mateixa sostenibilitat del territori. Identifica sinergies entre empreses perquè els residus i l'energia i els fluids d'unes empreses es converteixin en la matèria primera d'altres.

ESA BIC Barcelona

La incubadora d'empreses de l'Agència Espacial Europea-ESA BIC (Business Incubation Center) de Barcelona està ubicada a l'edifici RDIT del Parc Mediterrani de la Tecnologia de Castelldefels, i involucra Barcelona Activa, l'Àrea Metropolitana de Barcelona, la Diputació de Barcelona, el Consell Comarcal del Baix Llobregat, la UPC i Caixa Capital Risc. El seu objectiu és donar suport i expertesa tècnica per a la creació d'empreses innovadores en el sector aeroespacial. Es configura com un espai de *coworking*, de generació de coneixement, d'innovació, de millora professional i de creació d'ocupació. Més de 25 empreses han entrat dins del programa d'incubació des que es va posar en marxa. **[+]**

Centre de Formació Professional d'Automoció de Martorell (CFPAC)

El Centre de FP d'Automoció de Martorell és una aposta emmarcada en l'estratègia industrial de la Generalitat que promou la reindustrialització. Ha de contribuir a la inserció laboral dels joves, a impulsar la millora de la qualificació dels treballadors i les treballadores i la competitivitat de les empreses i a reforçar l'atractiu de Catalunya per acollir inversions de les multinacionals del sector. La localització de l'equipament afavoreix la creació de sinergies entre el centre docent i les diferents empreses de l'entorn. **[+]**

Clúster de l'automoció

El clúster de la Indústria de l'Automoció de Catalunya té per objectiu reforçar la competitivitat de la indústria de l'automòbil com a motor de l'economia catalana impulsant projectes que ajudin a generar ocupació i a situar la indústria de l'automoció catalana dins del context global. El clúster vol representar les gairebé 500 empreses que, de forma directa o indirecta, treballen per a l'automoció a Catalunya. Incideix especialment en els àmbits de la competitivitat, l'e-mobility, la tecnologia, la formació, la logística i la sostenibilitat. **[+]**

Parc Mediterrani de la Tecnologia (PMT)

El PMT és un parc científic i tecnològic impulsat per la Generalitat de Catalunya, el Consell Comarcal del Baix Llobregat, l'Ajuntament de Castelldefels i la Universitat Politècnica de Catalunya. És un nucli de confluència d'interessos que, sota un mateix model, integra, interconnecta i genera sinergies entre centres docents, centres de recerca, empreses amb activitat d'innovació tecnològica i empreses derivades (*spin-off*) de base tecnològica. Funciona com un espai multidisciplinari en el qual s'integren les tecnologies de la informació i les comunicacions, l'aero-nàutica, l'enginyeria biològica, la biotecnologia i l'enginyeria agroalimentària, les ciències i tecnologies òptiques i fotogràfiques, les tecnologies de la geoinformació i del medi ambient, així com mètodes numèrics en enginyeria. **[+]**

Parc Agrari del Baix Llobregat

El Parc Agrari del Baix Llobregat és un projecte consolidat, però que avui presenta reptes renovats. Entre aquests reptes se situa el mateix manteniment de l'espai, que està inserit en una zona periurbana amb una forta pressió que juga un paper clau en el mosaic paisatgístic, ambiental i socioeconòmic del Llobregat i del conjunt de l'àrea metropolitana de Barcelona. El Parc actua en tres eixos particularment rellevants en clau de futur: impulsar la comercialització de proximitat amb l'objectiu de consolidar les vendes de productes per mantenir les rendes de la pagesia, facilitar l'accés a la terra i involucrar el conjunt de la societat en el seu funcionament i manteniment, en especial els més joves. **[+]**

Xarxa d'Innovació Social i Col·laborativa del Baix Llobregat (XISC)

La XISC és una iniciativa oberta, col·laborativa i transformadora per donar suport a idees innovadores i impulsar noves metodologies de cocreació i intercanvi socioeconòmic. Actualment treballa en el compromís per a la innovació social, el repte comarcal, el reconeixement d'iniciatives per mitjà de concursos, l'avaluació comarcal de noves fórmules, la connexió i la transferència d'experiències i la projecció per mitjà d'esdeveniments. **[+]**

Ateneu Cooperatiu del Baix Llobregat

Forma part de la Xarxa d'Ateneus Cooperatius, un servei present a tot Catalunya per impulsar l'economia social i solidària. Sumant les capacitats de tota la comarca, de les administracions públiques i de les entitats vol generar ocupació de qualitat i fomentar la creació de noves iniciatives econòmiques transformadores. La carta de serveis inclou la promoció, el suport a la creació i la consolidació, la transformació i la continuïtat de les organitzacions de l'economia social i solidària, la formació i l'acompanyament a prescriptores i gestories. **[+]**

CUEME, els petits grans emprenedors de Martorell

Carme Moles, Sandra Alarcón, Dolors Fernández i Raquel Moya, equip tècnic del Centre de Promoció Econòmica "Molí Fariner" de Ajuntament de Martorell.

Una línia del Pla d'Acció de Desenvolupament Local del Centre de Promoció Econòmica "Molí Fariner" per al període 2014-2018 és el foment de la cultura emprenedora a la població en general. Per aquest motiu, l'Ajuntament de Martorell aposta per promoure l'esperit emprenedor des dels cicles formatius inicials a les escoles i instituts del municipi amb programes innovadors com "Cultura Emprenedora a l'Escola" (CUEME), amb l'objectiu de fomentar els valors d'emprenedor. No es tracta només de crear empresa, sinó d'impulsar entre els estudiants valors com treballar en equip, liderar, prendre decisions o adoptar una actitud indagadora i positiva davant la vida.

El servei municipal d'assessorament a persones emprenedores funciona des de fa més de 20 anys i, des de fa quatre anys, disposa d'un viver d'empreses, l'únic viver municipal del Baix Llobregat Nord, des del qual s'han desplegat altres serveis adreçats a empresa, emprenedoria i ciutadania en general amb l'objectiu d'obrir totes les opcions possibles quant a consolidació empresarial i creixement de l'ocupació.

L'Ajuntament de Martorell es va sumar al projecte CUEME el curs 2013-14 amb l'Escola José Echegaray, i el curs següent s'hi va adherir l'Escola Mercè Rodoreda, seguida de l'Escola Lola Anglada. En total, set cooperatives i 175 alumnes de Martorell participen actualment en el projecte, consolidat per quart any consecutiu amb èxit, tant per la bona actitud i predisposició de l'alumnat com per la cooperació del professorat, els padrins, els col·laboradors, els tècnics municipals i les famílies.

Crear una cooperativa als 10 anys

Els 175 alumnes de 5è de primària creen, gestionen i tanquen una cooperativa cada curs. Compaginen les classes amb el projecte emprenedor i realitzen tot el procés com qualsevol altre emprenedor o empresa. El programa transversal engloba totes les competències bàsiques del currículum i permet a cadascun dels membres de la cooperativa desenvolupar les seves intel·ligències múltiples i aportar al grup el millor d'ells mateixos.

Aquest procés comporta la constitució de la cooperativa (denominació, estatuts, NIF, capital social que han d'aportar els socis, etc.), la sol·licitud del permís d'ocupació de la via pública, l'elecció del producte, el disseny de la imatge corporativa, la difusió i comunicació, la producció i la venda, l'aportació de part dels beneficis a projectes d'interès social i l'avaluació. Durant el curs es realitzen diferents trobades de les cooperatives, la qual cosa propicia una experiència molt enriquidora d'interrelació dels alumnes. Una de les trobades és a La Fageda, una visita que es realitza amb un doble objectiu: d'una banda, el contacte entre tots els alumnes i, de l'altra, conèixer una cooperativa.

Tot aquest treball en equip realitzat tant pels alumnes com per l'equip docent i tècnic del projecte culmina amb la venda dels productes al mercat. Les parades de les cooperatives el dia de la venda s'ubiquen a l'entorn del Mercat Municipal de Martorell amb l'objectiu de fomentar-ne l'ús, dinamitzar-ne les parades i generar-hi una major afluència de visitants aquell dia, que propicia l'augment de compres. Un cop finalitzada la venda, retornat el capital inicial i destinen el 10% a una entitat social. Llavors, els alumnes desenvolupen una activitat en grup amb els beneficis obtinguts. Com a cloenda del projecte, s'organitza un acte en el qual els cooperativistes reben un reconeixement acompanyades dels padrins empresarials, poden veure un audiovisual de tot el treball fet, fan entrega d'un donatiu a les entitats socials i comparteixen experiències amb la resta d'escoles, docents, tècnics i

representants polítics del municipi.

Trets diferencials del programa CUEME martorellenc

A Martorell, el CUEME forma part de la comunitat educativa de l'escola, l'equip docent es forma i s'hi implica juntament amb les famílies, que dia a dia veuen com els seus fills i filles són capaços de crear i fer funcionar una cooperativa.

Els equips docents dels centres valoren molt positivament el programa i poden transmetre a l'alumnat la importància de treballar en equip i **portar** els infants a nous contextos, molt propers al que serà la seva vida en un futur.

El treball en xarxa entre mestres, tècniques i equip de govern de l'ens local és cabdal en el programa, així com l'escolta activa del que passa diàriament a l'aula i les necessitats que es generen per complementar l'esquelet d'aquest gran projecte. Com a valor afegit destaca el contacte dels alumnes amb el teixit empresarial del territori i el fet que es creen vincles durant tot el curs amb diferents professionals que aporten als alumnes una visió real del món empresarial.

Des del Centre de Promoció Econòmica "Molí Fariner" es planifiquen al llarg del programa una sèrie de tallers i visites en els quals col·laboren de manera voluntària diferents professionals de sectors segons les necessitats de la cooperativa (tallers d'imatge corporativa, màrqueting, finançament, cooperatives, etc.); unes actuacions que estan encaminades a fer que el programa sigui viable. Amb aquests tallers l'alumnat pren contacte real amb el teixit empresarial i coneix l'activitat de diferents professionals i tot el que els envolta. A més, cada curs els tècnics posen en contacte un empresari, preferentment ubicat al viver d'empreses, amb les cooperatives per fer-los de padrins empresarials i donar suport als alumnes al llarg del curs.

Altres aspectes de la cooperació empresarial en aquest programa que donen un valor afegit al projecte i enriqueixen els coneixements transversals dels alumnes són les visites a empreses que es realitzen al llarg del curs, la relació de les cooperatives amb l'entorn i la implicació de diferents agents locals i recursos complementaris. L'equip tècnic també realitza visites a les cooperatives per fer un seguiment a l'aula i donar el màxim suport als alumnes. Així mateix, acompanyen l'alumnat en cada acció dels diferents agents externs que intervenen amb les cooperatives (equip de govern, entitats socials, entitats financeres, empresaris, ajuntament i famílies –part molt implicada en aquest projecte–, etc.).

Promoció dels valors emprenedors

La promoció de la cultura emprenedora entre l'alumnat afavoreix la millora dels resultats educatius i promou l'adquisició d'un conjunt de capacitats, habilitats i valors útils que capaciten les persones per gestionar adequadament els seus projectes professionals i vitals, entenent l'emprenedoria com una manera de viure, amb independència de crear una empresa o no.

Recull estadístic. Baix Llobregat

	Baix Llobregat		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes Baix Llobregat/ Demarcació	
	2015	2016	2015	2016	Baix Llobr.	Demarcació	2015	2016
Entorn								
Nombre de municipis		30		311				9,6%
Superfície total (km²)		486,0		7726,4				6,3%
Superfície mitjana municipal (km²)		16,2		24,8				nc
Demografia								
Població Total	806.651	809.883	5.523.922	5.542.680	0,4%	0,3%	14,6%	14,6%
Densitat (hab/km²)	1.660	1.666	715	717	0,4%	0,3%	nc	nc
Homes	397.736	399.107	2.696.360	2.704.771	0,3%	0,3%	14,8%	14,8%
Dones	408.915	410.776	2.827.562	2.837.909	0,5%	0,4%	14,5%	14,5%
Població de menys de 16 anys	146.380	146.267	913.568	914.352	-0,1%	0,1%	16,0%	16,0%
Població potencialment activa (16-64)	527.507	527.845	3.599.618	3.603.957	0,1%	0,1%	14,7%	14,6%
Població de 65 anys i més	132.764	135.771	1.010.736	1.024.371	2,3%	1,3%	13,1%	13,3%
Projecció de la població 2016-2026	809.883	786.500	5.542.680	5.488.234	-2,9%	-1,0%	14,6%	14,3%
Pob. resident a l'estranger	10.962	12.743	188.325	205.134	16,2%	8,9%	5,8%	6,2%
Índex de dependència global	52,9	53,4	53,5	53,8	0,5	0,3	nc	nc
Índex d'envelliment	90,7	92,8	110,6	112,0	2,1	1,4	nc	nc
Nacionalitat espanyola	731.807	735.563	4.838.079	4.854.217	0,5%	0,3%	15,1%	15,2%
Nacionalitat estrangera	74.844	74.320	685.843	688.463	-0,7%	0,4%	10,9%	10,8%
Taxa d'estrangeria total	9,3%	9,2%	12,4%	12,4%	-0,1pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	6,8%	6,8%	9,4%	9,4%	-0,1pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	13.478	13.000	113.711	110.476	-3,5%	-2,8%	11,9%	11,8%
Població potencialment activa (16-64)	58.976	58.717	552.917	557.386	-0,4%	0,8%	10,7%	10,5%
Població de 65 anys i més	2.390	2.603	19.215	20.601	8,9%	7,2%	12,4%	12,6%
Àfrica	22.331	21.759	164.670	162.517	-2,6%	-1,3%	13,6%	13,4%
Amèrica	21.041	20.407	200.191	196.361	-3,0%	-1,9%	10,5%	10,4%
Àsia	7.652	8.183	118.307	123.379	6,9%	4,3%	6,5%	6,6%
Europa	23.760	23.907	202.038	205.532	0,6%	1,7%	11,8%	11,6%
Unió Europea	19.684	19.516	163.998	164.824	-0,9%	0,5%	12,0%	11,8%
Resta del món	60	64	637	674	6,7%	5,8%	9,4%	9,5%
Cinc nacionalitats principals (comarca)	35.907	35.163	269.067	268.034	-2,1%	-0,4%	13,3%	13,1%
Marroc	19.357	18.768	124.470	122.087	-3,0%	-1,9%	15,6%	15,4%
Romania	5.908	5.803	33.563	33.452	-1,8%	-0,3%	17,6%	17,3%
Xina	3.787	4.038	42.920	45.728	6,6%	6,5%	8,8%	8,8%
Itàlia	3.692	3.748	40.745	41.859	1,5%	2,7%	9,1%	9,0%
Equador	3.163	2.806	27.369	24.908	-11,3%	-9,0%	11,6%	11,3%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	21.194	21.840	179.895	184.428	3,0%	2,5%	11,8%	11,8%
Agricultura	34	34	748	786	0,0%	5,1%	4,5%	4,3%
Indústria	2.612	2.658	18.659	18.875	1,8%	1,2%	14,0%	14,1%
Construcció	2.125	2.264	14.381	15.152	6,5%	5,4%	14,8%	14,9%
Serveis	16.423	16.884	146.107	149.615	2,8%	2,4%	11,2%	11,3%
Dimensió mitjana	10,5	10,9	10,4	10,6	0,4p	0,2p	nc	nc
Agricultura	4,1	3,9	3,4	3,4	-0,2p	0,0p	nc	nc
Indústria	16,8	17,2	16,0	16,3	0,4p	0,3p	nc	nc
Construcció	6,0	6,3	5,0	5,2	0,3p	0,2p	nc	nc
Serveis	10,1	10,5	10,3	10,5	0,4p	0,2p	nc	nc
15 sectors d'activitat principals	15.782	16.291	125.385	128.654	3,2%	2,6%	12,6%	12,7%
Comerç detall, exc. vehicles motor	3.332	3.383	28.125	28.355	1,5%	0,8%	11,8%	11,9%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	2.169	2.205	14.995	15.182	1,7%	1,2%	14,5%	14,5%
Serveis de menjar i begudes	2.022	2.062	16.931	17.361	2,0%	2,5%	11,9%	11,9%
Activitats especialitzades construcció	1.400	1.494	8.589	8.980	6,7%	4,6%	16,3%	16,6%
Transport terrestre i per canonades	1.058	1.122	5.678	5.960	6,0%	5,0%	18,6%	18,8%
Altres activitats de serveis personals	879	897	7.240	7.463	2,0%	3,1%	12,1%	12,0%
Venda i reparació de vehicles motor	722	737	4.411	4.432	2,1%	0,5%	16,4%	16,6%
Construcció d'immobles	651	703	5.299	5.735	8,0%	8,2%	12,3%	12,3%
Activitats immobiliàries	638	668	7.474	7.827	4,7%	4,7%	8,5%	8,5%
Educació	622	651	5.513	5.744	4,7%	4,2%	11,3%	11,3%
Productes metàl·lics	594	606	3.626	3.665	2,0%	1,1%	16,4%	16,5%
Activitats sanitàries	465	490	5.150	5.238	5,4%	1,7%	9,0%	9,4%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	486	488	6.481	6.591	0,4%	1,7%	7,5%	7,4%
Serveis a edificis i de jardineria	422	420	2.989	3.052	-0,5%	2,1%	14,1%	13,8%
Serveis tècnics arquitectura i enginyeria	322	365	2.884	3.069	13,4%	6,4%	11,2%	11,9%

Recull estadístic. Baix Llobregat (Continuació)

	Baix Llobregat		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes Baix Llobregat/ Demarcació	
	2015	2016	2015	2016	Baix Llobregat	Demarcació	2015	2016
Mercat de treball								
Població ocupada	322.062	333.649	2.144.989	2.221.878	3,6%	3,6%	15,0%	15,0%
Homes	170.933	177.037	1.122.464	1.163.435	3,6%	3,7%	15,2%	15,2%
Dones	151.129	156.612	1.022.525	1.058.443	3,6%	3,5%	14,8%	14,8%
Nacionals	297.144	307.049	1.901.020	1.957.223	3,3%	3,0%	15,6%	15,7%
Estrangers	24.918	26.600	243.969	264.655	6,8%	8,5%	10,2%	10,1%
Menys de 30 anys	45.777	48.551	315.495	336.381	6,1%	6,6%	14,5%	14,4%
De 30 a 44 anys	144.950	144.724	940.941	949.086	-0,2%	0,9%	15,4%	15,2%
De 45 a 54 anys	86.623	92.600	556.907	586.496	6,9%	5,3%	15,6%	15,8%
Més de 55 anys	44.712	47.774	331.599	349.856	6,8%	5,5%	13,5%	13,7%
Taxa d'ocupació registrada	61,1%	63,2%	59,6%	61,7%	2,2pp	2,1pp	nc	nc
Llocs de treball	273.045	287.737	2.256.042	2.346.713	5,4%	4,0%	12,1%	12,3%
Agricultura	542	540	8.123	8.192	-0,4%	0,8%	6,7%	6,6%
Indústria	47.712	49.497	332.499	341.929	3,7%	2,8%	14,3%	14,5%
Construcció	19.604	20.998	115.440	122.485	7,1%	6,1%	17,0%	17,1%
Serveis	205.187	216.702	1.799.980	1.874.107	5,6%	4,1%	11,4%	11,6%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	26.287	26.457	209.368	220.053	0,6%	5,1%	12,6%	12,0%
Assalariats	222.591	237.202	1.873.656	1.960.273	6,6%	4,6%	11,9%	12,1%
Autònoms	50.454	50.535	382.386	386.440	0,2%	1,1%	13,2%	13,1%
15 sectors d'activitat principals	175.442	185.680	1.349.215	1.397.372	5,8%	3,6%	13,0%	13,3%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	27.534	28.229	244.873	252.133	2,5%	3,0%	11,2%	11,2%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	27.035	28.078	153.310	157.552	3,9%	2,8%	17,6%	17,8%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	18.895	19.728	138.185	145.609	4,4%	5,4%	13,7%	13,5%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	14.542	15.646	77.091	80.544	7,6%	4,5%	18,9%	19,4%
<i>Educació</i>	11.541	12.283	126.177	131.449	6,4%	4,2%	9,1%	9,3%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	11.238	11.716	71.403	73.361	4,3%	2,7%	15,7%	16,0%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	9.740	10.060	124.804	128.674	3,3%	3,1%	7,8%	7,8%
<i>Activitats sanitàries</i>	9.231	9.986	136.349	140.823	8,2%	3,3%	6,8%	7,1%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	9.816	9.647	75.318	77.815	-1,7%	3,3%	13,0%	12,4%
<i>Emmagatzematge i afins al transport</i>	8.458	8.995	30.740	31.596	6,3%	2,8%	27,5%	28,5%
<i>Productes metàl·lics</i>	7.727	8.096	37.664	38.887	4,8%	3,2%	20,5%	20,8%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	5.863	6.221	34.208	35.384	6,1%	3,4%	17,1%	17,6%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	5.869	6.201	37.083	38.833	5,7%	4,7%	15,8%	16,0%
<i>Serveis socials sense allotjament</i>	3.183	5.602	29.651	31.368	76,0%	5,8%	10,7%	17,9%
<i>Serveis tècnics arquitectura i enginyeria</i>	4.770	5.192	32.359	33.344	8,8%	3,0%	14,7%	15,6%
Persones aturades registrades	55.326	47.536	377.897	330.725	-14,1%	-12,5%	14,6%	14,4%
Homes	25.425	20.846	176.530	149.932	-18,0%	-15,1%	14,4%	13,9%
Dones	29.901	26.690	201.367	180.793	-10,7%	-10,2%	14,8%	14,8%
Nacionals	47.300	40.780	313.922	275.389	-13,8%	-12,3%	15,1%	14,8%
Estrangers	8.026	6.756	63.975	55.336	-15,8%	-13,5%	12,5%	12,2%
Agricultura	431	321	4.641	3.743	-25,5%	-19,3%	9,3%	8,6%
Indústria	7.440	6.161	52.133	43.734	-17,2%	-16,1%	14,3%	14,1%
Construcció	5.906	4.581	39.187	31.234	-22,4%	-20,3%	15,1%	14,7%
Serveis	38.146	33.606	259.118	232.293	-11,9%	-10,4%	14,7%	14,5%
Sense ocupació anterior	3.403	2.867	22.818	19.721	-15,8%	-13,6%	14,9%	14,5%
Població activa local estimada	377.392	381.373	2.588.325	2.617.223	1,1%	1,1%	14,6%	14,7%
Taxa d'atur registral	14,66%	12,46%	14,60%	12,64%	-2,2pp	-2,0pp	nc	nc
Homes	13,02%	10,54%	13,34%	11,18%	-2,5pp	-2,2pp	nc	nc
Dones	16,41%	14,54%	15,91%	14,17%	-1,9pp	-1,7pp	nc	nc
Nombre total de contractes	239.724	266.550	2.034.466	2.235.210	11,2%	9,9%	11,8%	11,9%
Beneficiaris de prestacions	30.204	26.351	205.756	182.936	-12,8%	-11,1%	14,7%	14,4%
Taxa cobertura prestacions	58,17%	58,99%	57,95%	58,82%	0,8pp	0,9pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	10.076	10.106	141.132	143.772	0,3%	1,9%	7,1%	7,0%
Places en càmpings	3.042	3.042	44.026	44.976	0,0%	2,2%	6,9%	6,8%
Places en establiments de turisme rural	4	4	4.934	5.025	0,0%	1,8%	0,1%	0,1%
Places en apartaments turístics	833	867	3.461	3.619	4,1%	4,6%	24,1%	24,0%
Places en HUTs ²	593	968	58.437	64.780	63,2%	10,9%	1,0%	1,5%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	802.916	832.064	6.490.113	6.607.108	3,6%	1,8%	12,4%	12,6%
Pressupostos municipals: despeses	802.456	831.938	6.476.026	6.519.382	3,7%	0,7%	12,4%	12,8%
Deute viu municipal ⁴	411.694	354.235	3.260.818	2.859.109	-14,0%	-12,3%	12,6%	12,4%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta

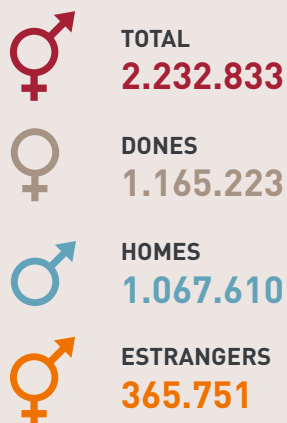
2. Habitatges d'ús turístic. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2014-2015 nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts, pp: punts percentuals.

Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

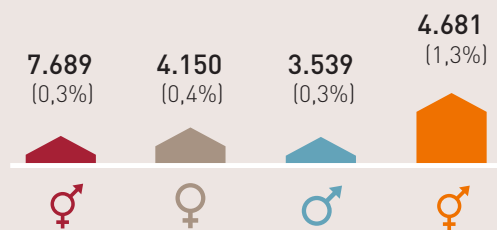

Barcelonès

Població, 2016

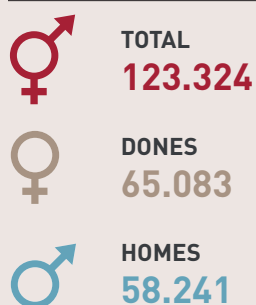

Variació interanual

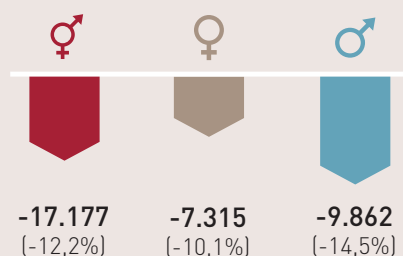

0,3%
La població es manté estable

Població aturada registrada, 2016

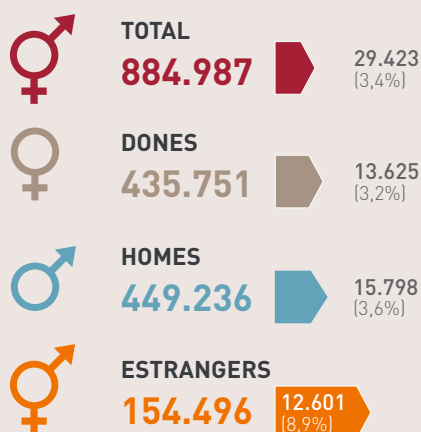

Variació interanual

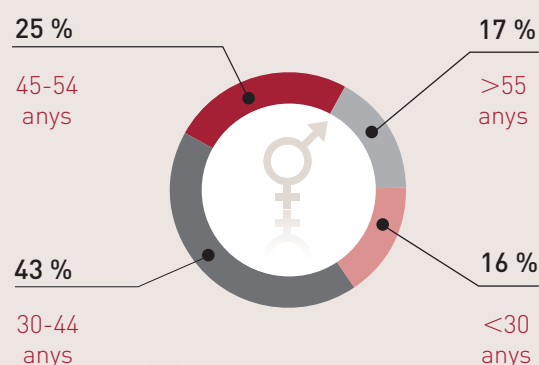

11,5%
Taxa d'atur registral

Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2016

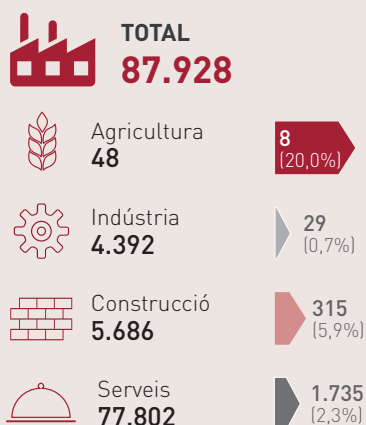

Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

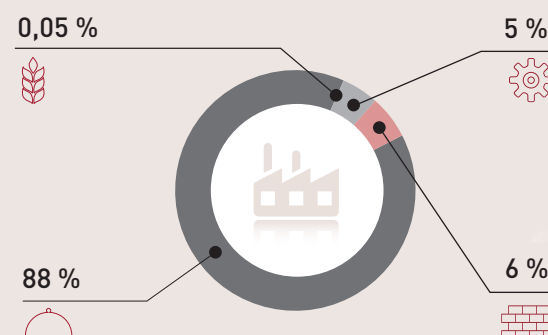

61,1%
Taxa d'ocupació registrada

Empreses de la comarca, IVT 2016

Distribució per sectors (pes %)

2,4%
Augmenta el nombre d'empreses

Barcelonès

La comarca del Barcelonès té una superfície de 146 km², l'1,9% de la superfície de la demarcació, i està integrada per 5 municipis. Barcelona n'és la capital.

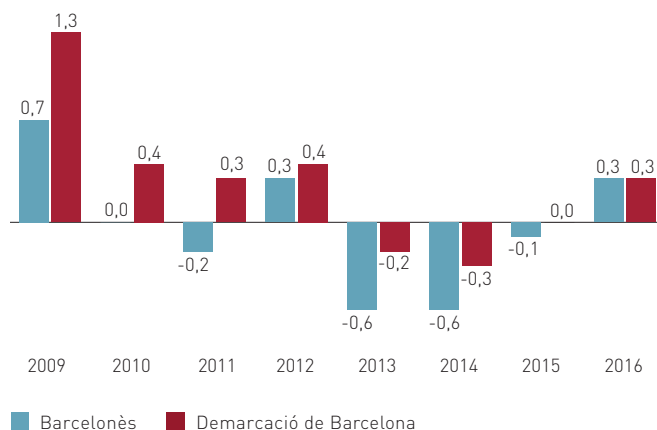
El Barcelonès és, amb 2.232.833 habitants, la comarca més poblada, on resideix el 40,3% de la població de la demarcació. La població (vegeu el gràfic 1) s'ha mantingut estable del 2015 al 2016. La població resident a l'estranger augmenta un 7,1% el 2016 fins a arribar als 141.946.

És la comarca amb més densitat de població (15.314 hab./km²), 21 vegades la mitjana de la demarcació. La ciutat de Barcelona aplega el 72% (1.604.555) de la població comarcal. La població es manté a Badalona (-20) i augmenta a Barcelona (4.191), l'Hospitalet de Llobregat (2.633), Sant Adrià de Besòs (682) i Santa Coloma de Gramenet (203).

El 16,4% de la població és estrangera (365.751), la comarca amb un major percentatge i superior a la mitjana de la demarcació (12,4%). La població estrangera augmenta un 1,3% (4.681) després de tres anys consecutius de caigudes. El 75,2% és extracomunitària. Les cinc primeres nacionalitats sumen el 37% de la població estrangera comarcal: paquistanesa (8,5%), xinesa (8,1%), italiana (7,8%), marroquina (7,5%) i boliviana (4,6%). Destaca la reducció interanual de la població paquistanesa (-0,7%), marroquina (-1,1%) i boliviana (-6,7%), i augmenta la població de nacionalitat xinesa (6,1%) i italiana (4,0%). Cal destacar que a la comarca hi resideix el 81,4% de la població paquistanesa de la demarcació.

El 14,1% de la població és menor de 16 anys (per sota del 16,5% del conjunt de les comarques) i el 21% té 65 anys o més, per sobre del 18,5% de la demarcació. La població en edat de treballar (vegeu el gràfic 2) n'agrupa el 64,9% restant, similar a la demarcació (65%). L'índex d'envelliment, 148,3 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, situa la comarca com la segona més envellida després del Berguedà (174,4), i per damunt de la mitjana de la demarcació (112). Respecte a la projecció de població i segons l'escenari mitjà elaborat per l'Idescat, el Barcelonès perdrà un 0,1% de població el 2026.

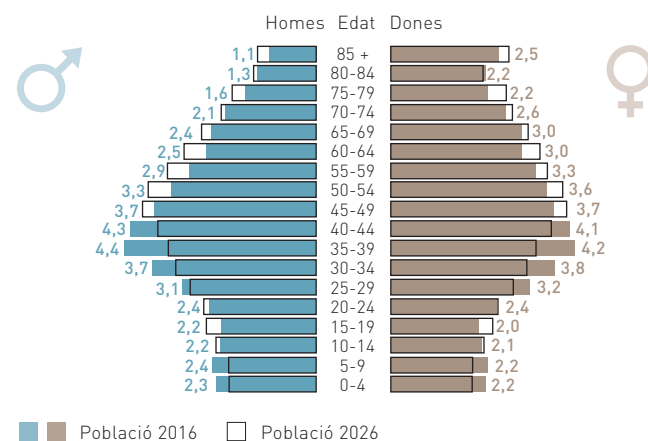
Gràfic 1
Taxes de variació de la població total, 2009-2016 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

La població de nacionalitat estrangera del Barcelonès augmenta un 1,3%, després de tres anys de xifres negatives.

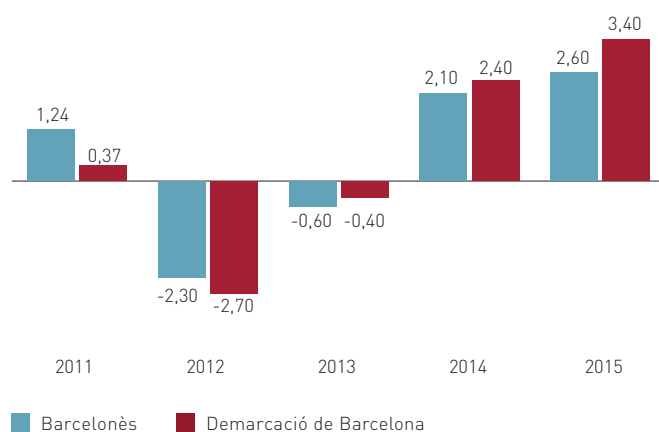
Gràfic 2
Piràmide d'edats del Barcelonès, 2016-2026 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE i projeccions Idescat

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

De totes les comarques de la demarcació de Barcelona, el Barcelonès és on més pes té la població ocupada resident femenina (49,2%).

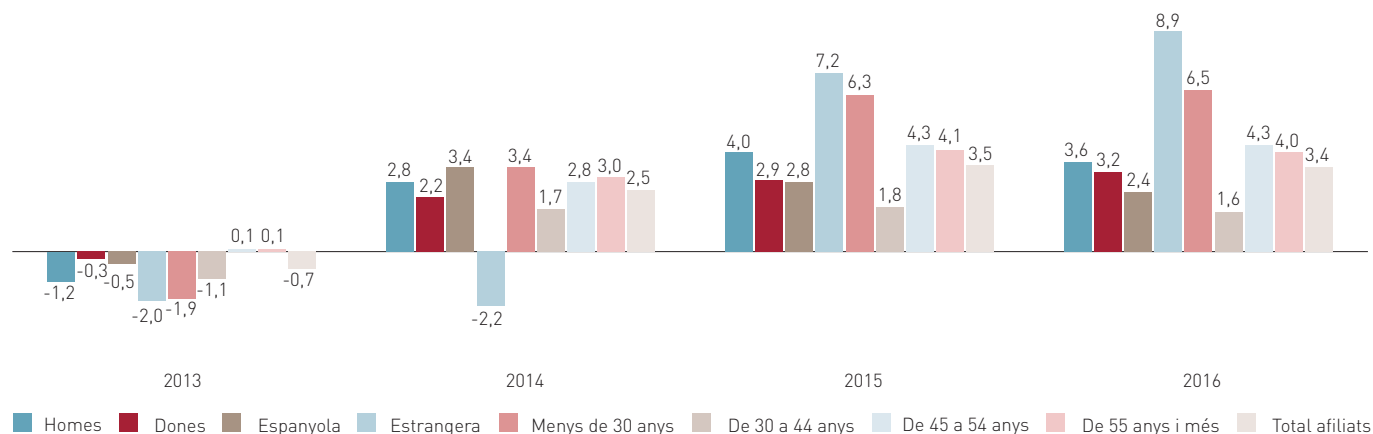
Segons l'*Anuari Econòmic Comarcal 2016*, de Catalunya-Caixa, el **VAB** de la comarca del Barcelonès (vegeu el gràfic 3) experimenta el 2015 un increment del 2,6%, un augment que consolida la recuperació 2014-2015 (increment anual del 2,3%) i que ja deixa enrere la crisi 2010-2013 (-0,6% anual). Aquest avenç reflecteix el del sector dels serveis (2,9%) i el de la construcció (2,2%), i en canvi la indústria creix només un 0,1%. Finalment, el primari va augmentar també un 10,1%.

A la finalització de l'any 2016, **l'ocupació** registrada de la població resident a la comarca del Barcelonès obté un increment del 3,4%, similar a l'any anterior, en què l'augment es va situar en un 3,5%, i un punt superior al creixement obtingut l'any 2014. Així l'any acaba amb 884.987 persones ocupades residents a la comarca, 29.423 més que l'any anterior. Només la comarca de l'Anoia incrementa l'ocupació més que el Barcelonès.

Per sexe, l'ocupació creix menys en les dones (3,2%) que en els homes (3,6%). L'augment fa que l'ocupació femenina arribi a 435.751 ocupades (13.625 més que l'any anterior) i la masculina, a 449.236 ocupats (15.798 més). Les dones representen el 49,2% del total de persones ocupades de la comarca. El pes de les dones ocupades al Barcelonès és superior a la resta de comarques, ja que representen el 41,3% del total d'ocupació de la demarcació.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Pel que fa a la nacionalitat, el col·lectiu estranger arriba a 154.496 persones ocupades i l'espanyol, a 730.491 ocupats. Així, les persones ocupades amb nacionalitat estrangera incrementen més (8,9%) que les de nacionalitat espanyola (2,4%), i destaca que el Barcelonès és la quarta comarca on més augmenten els ocupats estrangers. El pes dels estrangers sobre el total de població ocupada va augmentar nou dècimes en el darrer any, fins a arribar a un 17,5%, el percentatge més important amb molta diferència respecte a la resta de comarques.

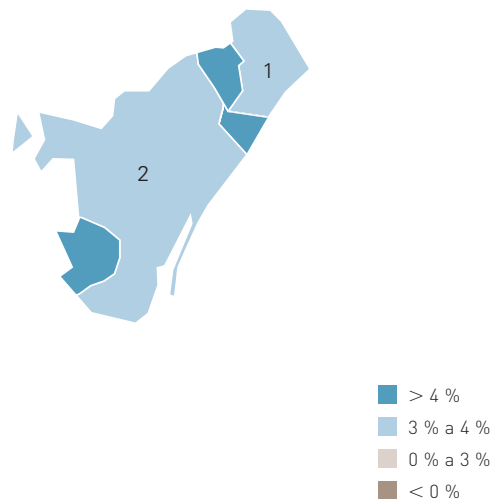
Per edats, 141.337 són menors de 30 anys; 376.509 tenen entre 30 anys i 44 anys; 221.103, entre 45 anys i 54, i 146.038, més de 55 anys. Respecte a l'any anterior destaca el creixement dels menors de 30 anys (6,5%), i és la segona comarca, després d'Osona, que més augmenta percentualment en el segment de 30 anys a 44 (1,6%). El pes de les edats reflecteix una població ocupada menys envellida que la de la resta de comarques, així el Barcelonès és la segona comarca amb major pes dels menors de 44 anys (58,5%). Pel que fa als majors de 55 anys, el seu pes se situa en el 16,5% i si observem els d'entre 45 anys i 54 anys, un 25%, el menor pes en aquest grup de totes les comarques.

El pes dels ocupats estrangers al Barcelonès (17,5%) és, amb diferència, el més alt de la demarcació de Barcelona.

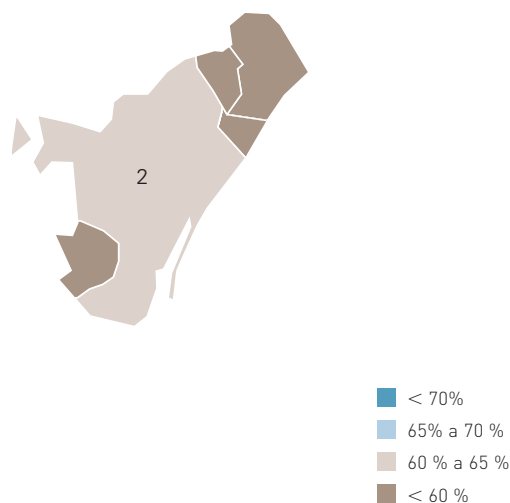
La variació interanual (vegeu el mapa 1) de la població ocupada resident a la comarca registra augments superiors al 4% en tres dels cinc municipis: Sant Adrià de Besòs (4,3%), Santa Coloma de Gramenet (4,5%) i l'Hospitalet de Llobregat (4,9), i la ciutat de Barcelona (3,1%) i Badalona (3,6%) ho fan per sobre del 3%. En xifres absolutes Barcelona augmenta 19.517 ocupats/des; Badalona, 2.897; Sant Adrià de Besòs, 548; Santa Coloma de Gramenet, 1.862, i l'Hospitalet de Llobregat, 4.599.

La taxa d'ocupació registrada global de la població en edat de treballar resident al Barcelonès se situa en el 61,1%, molt a prop de la mitjana de la demarcació (61,7%). Per municipis (vegeu el mapa 2) només Barcelona supera el 60%, amb un 61,9%. Sant Adrià de Besòs (56,6%), Santa Coloma de Gramenet (57,2%), Badalona (59,3%) i l'Hospitalet de Llobregat (59,8%) se situen per sota del 60%.

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Barcelonès, 2016 (en percentatge)

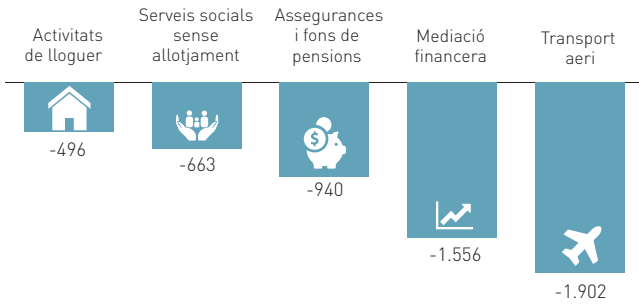
Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Barcelonès, 2016 (en percentatge)

1 Badalona	4 Sant Adrià de Besòs
2 Barcelona	5 Santa Coloma de Gramenet
3 Hospitalet de Llobregat (L.)	

Gràfic 5

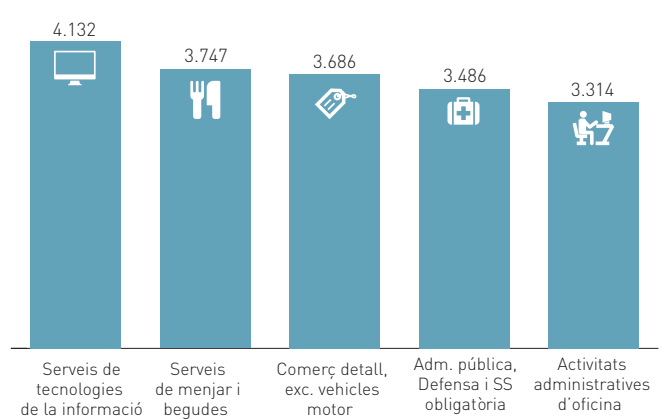
Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball Barcelonès, 2016 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6

Subsectors d'activitat amb més guanys de llocs de treball Barcelonès, 2016 (absoluts)

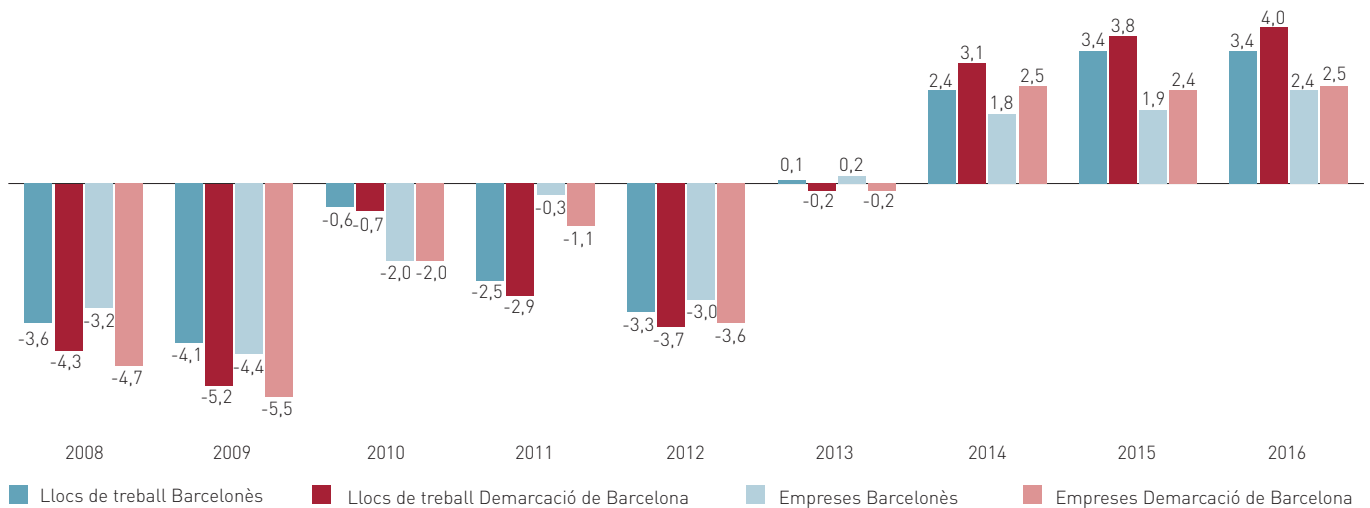
Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

El 2016 el Barcelonès augmenta (3,4%) per quart any consecutiu els llocs de treball de la comarca.

L'evolució dels **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) continua la tendència positiva dels tres anys anteriors, amb un creixement del 3,4%, idèntic a l'any anterior i sis dècimes per sota de la mitjana de la demarcació de Barcelona. En el cas de les empreses el creixement ha estat menys important, del 2,4%, però més similar a l'evolució de la demarcació (2,5%), i representa el major creixement d'empreses dels darrers quatre anys.

Gràfic 7

Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses (en percentatge)

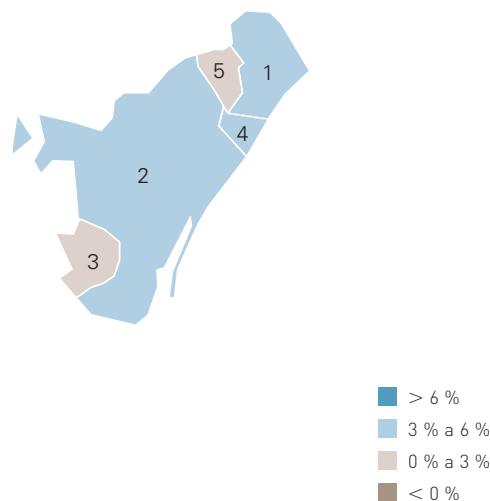
Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'ocupació augmenta tant en el treball assalariat (3,7%) com en l'autònom (1,6%), per sobre de la mitjana de la demarcació en els autònoms (1,1%), i per sota en els assalariats (4,6%). Per grans sectors, destaca l'augment en els llocs de treball del sector agrícola (8,2%) i d'empreses (20%), que s'explica per la cotització administrativa d'efecte seu. Dels 15 subsectors principals (vegeu el recull estadístic al final del capítol) només es perden llocs de treball en les activitats relacionades amb l'ocupació (-0,7%) i en la mediació financera (-6,8%). Els increments més destacats es registren en les activitats administratives d'oficina (8,8%) i en serveis de tecnologies de la informació (11,7%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu el gràfics 5 i 6), les pèrdues d'ocupació més notables es produeixen en el transport aeri (-1.902), degut al canvi d'adscripció administrativa dels treballadors d'una empresa al Prat de Llobregat, i en mediació financera (-1.556). Els increments se situen principalment en els serveis de menjar i begudes (3.747) i en els serveis de tecnologies de la informació (4.132).

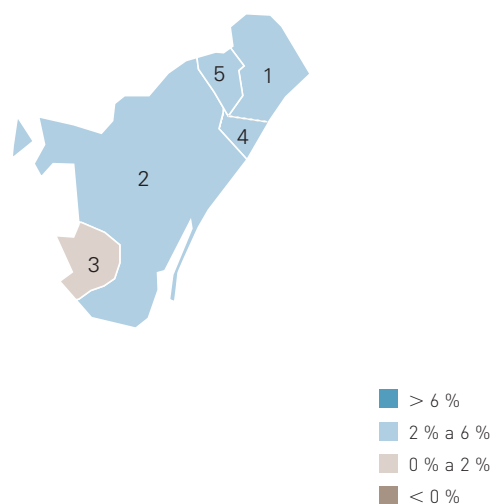
La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 3) registra augments en tots els municipis: Badalona (4,9%), Sant Adrià de Besòs (4,1%), Barcelona (3,4%), Santa Coloma de Gramenet (2,9%) i l'Hospitalet de Llobregat (2,6%). En nombres absoluts Barcelona guanya 33.985 llocs de treball; Badalona, 2.595, i l'Hospitalet de Llobregat, 2.252. Pel que fa a l'evolució de les empreses (vegeu el mapa 4) també es registren augments en tots els municipis de la comarca.

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, les 175 primeres empreses amb un major import net de xifra de negoci el 2015 van facturar més de cent milions d'euros, i d'aquestes, disset van facturar més de mil milions. Predominen les distribuïdores i les comercialitzadores d'energia Gas Natural i Endesa, les asseguradores Vida Caixa i Allianz, la fabricant de vehicles Nissan, la constructora Fomento de Construcciones y Contratas, l'empresa de fabricació de productes bàsics de química inorgànica BASF i la de fabricació de perfums i cosmètics Antonio Puig.

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Barcelonès, 2016
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Barcelonès, 2016
(en percentatge)

1 Badalona	4 Sant Adrià de Besòs
2 Barcelona	5 Santa Coloma de Gramenet
3 Hospitalet de Llobregat [L']	

El Barcelonès concentra el 73% dels llocs de treball del subsector dels serveis de tecnologies de la informació a la demarcació de Barcelona.

L'atur disminueix per quart any consecutiu i presenta una xifra d'aturats similar a la de finals del 2008.

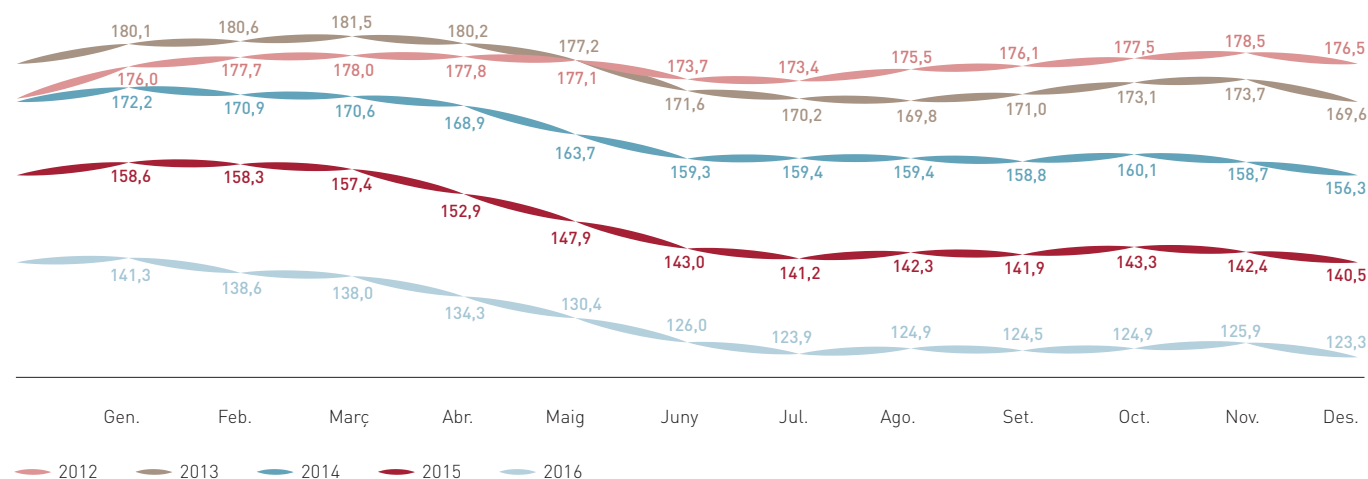
La taxa d'atur registral (11,5%) és la segona més baixa de la demarcació.

L'atur (vegeu el gràfic 8) continua disminuint any rere any. El 2016 l'atur disminueix un 12,2% (-17.177), una reducció mig punt inferior a la demarcació de Barcelona. A final del 2016 hi ha 123.324 aturats registrats, el 37,2% de les persones aturades de la demarcació.

La taxa d'atur registral és de l'11,5%, la segona més baixa de totes les comarques, després del Moianès, més d'un punt inferior a la taxa de la demarcació (12,6%), i 1,7 punts inferior a la de l'any anterior. El Barcelonès registra també la segona taxa d'atur femenina més baixa (12,1%) i la cinquena taxa masculina menor (10,8%). Per edat, el 5,1% és menor de 25 anys, el valor més baix juntament amb el Maresme; el 41,4%, entre 25 anys i 44 anys, i el 53,4% té més de 45 anys. Interanualment, tots els grups d'edat redueixen l'atur: un 16,2% els menors de 25 anys, un 15,6% els d'entre 25 anys i 44 i un 9% els majors de 45 anys.

El Barcelonès és la comarca amb un percentatge d'atur més elevat en els serveis (76,1%), i un menor percentatge d'atur en la indústria (9,1%). De la resta, el 9,1% pertany a la construcció; el 0,5%, al sector agrícola, i el 5,2% són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, l'atur de la construcció és el que disminueix més (-19,8%), seguit pel de la indústria (-17,3%) i el dels serveis (-10,4%). Els aturats sense ocupació anterior disminueixen un 12,8%.

Gràfic 8
Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Barcelonès, 2012-2016 (en milers)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'atur disminueix interanualment en tots els nivells formatius, i destaquen les reduccions en educació general (-11,2%) i estudis primaris complets (-12,5%). L'atur de la població estrangera disminueix un 11% (-2.805) i se situa en els 22.605 aturats, el 18,3% de l'atur comarcal, 1,6 punts superior a la demarcació (16,7%). Els aturats nacionals disminueixen un 12,5% (-14.372).

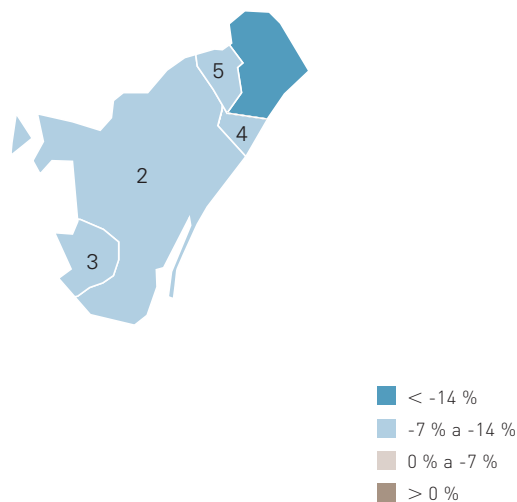
La xifra de persones aturades disminueix en els cinc municipis (vegeu el mapa 5). Badalona registra la disminució més important (-14,1%) i Barcelona (11,8%), la menor. La ciutat de Barcelona també registra la taxa d'atur registral més baixa (10,3%) a final del 2016, que contrasta amb la taxa de Sant Adrià de Besòs (18,3%). Segueixen les taxes de Santa Coloma de Gramenet (15,7%), Badalona (14,8%) i l'Hospitalet de Llobregat (13,2%) (vegeu el mapa 6).

Sant Adrià de Besòs registra la taxa d'atur (18,3%) més alta entre els municipis de la demarcació de més de trenta mil habitants.

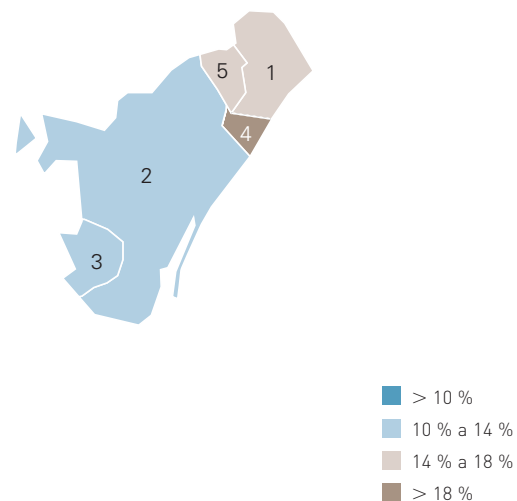
A final del 2016 hi ha concedides 68.915 **prestacions per desocupació**, un 10,9% menys que l'any anterior. La taxa de cobertura puja del 58,1% el 2015 al 58,9% el 2016. Les tres tipologies de prestació per desocupació disminueixen el nombre de prestacions respecte a l'any anterior: les prestacions contributives, un 7,4%; les assistencials, un 14,9%, i les de renda activa d'inserció, un 14,2%.

L'any 2015 al Barcelonès es van comptabilitzar més d'un milió de **contractes** (1.181.816), xifra que es tradueix en un augment de l'11% (89.386 contractes), una variació per sobre del 9,9% de la demarcació i que representa la quarta variació més important d'entre totes les comarques. Per tipologia, la contractació indefinida s'incrementa un 15,9%, i la temporal ho fa un 10,2%. Per sexe, la contractació masculina, augmenta un 12,9% i la femenina, un 9,2%. Per edat, els contractes registrats dels menors de 20 anys augmenten un 27%; els de 20 anys a 25 anys, un 13,9%; els de 25 anys a 30 anys, un 9,8%; els de 30 anys a 45 anys, un 7,5%, i els majors de 45 anys, un 14,3%.

Mapa 5
Variació de l'atur registrat. Barcelonès, 2016
(en percentatge)

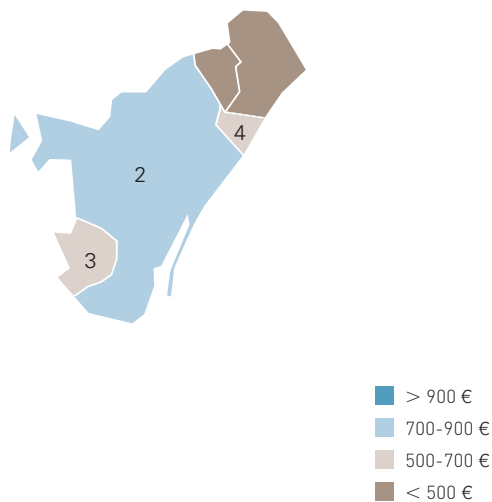

Mapa 6
Taxa d'atur registrat. Barcelonès, 2016
(en percentatge)

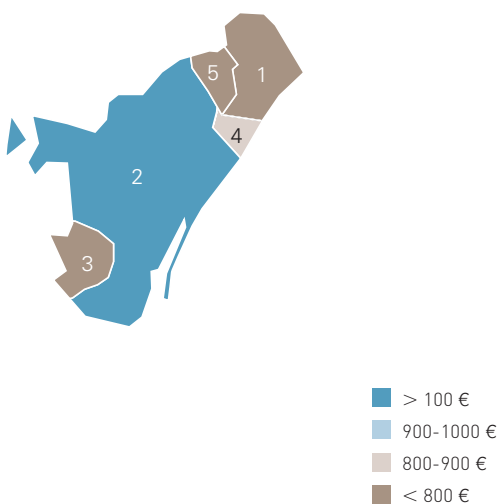

1 Badalona	4 Sant Adrià de Besòs
2 Barcelona	5 Santa Coloma de Gramenet
3 Hospitalet de Llobregat (L')	

Mapa 7
Ingressos tributaris per habitant. Barcelonès, 2016
 (en euros)

Mapa 8
Despeses corrents per habitant. Barcelonès, 2016
 (en euros)

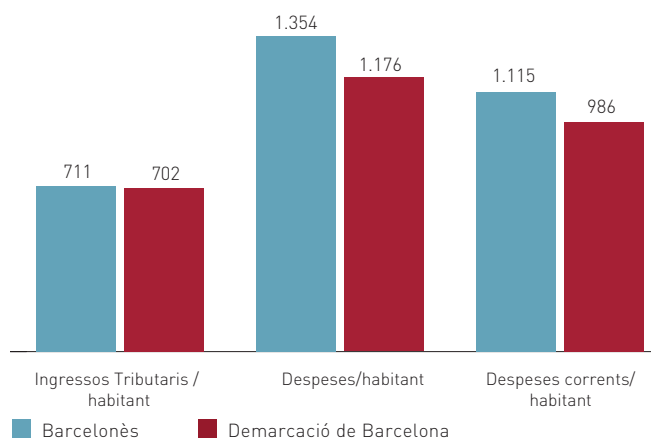
1 Badalona
 2 Barcelona
 3 Hospitalet de Llobregat (L')
 4 Sant Adrià de Besòs
 5 Santa Coloma de Gramenet

En relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2016 disminueix un 0,5% respecte el 2015 pel que fa als ingressos i un 2,7% en les despeses, valors contraris a la tendència de la demarcació, que augmenten un 1,8% i un 0,7% respectivament. Per habitant, al Barcelonès les despeses suposen 1.354 euros, amb 1.115 euros de despeses corrents, i 137 euros de despeses d'inversió, valors tots àmpliament per sobre de la demarcació tant en despeses (1.176), en despeses corrents (986) com en despeses d'inversió (103). Els ingressos corrents suposen 1.301 euros per habitant, amb 711 d'ingressos tributaris, significativament per sobre de la demarcació en els ingressos corrents (1.121), i semblant en els tributaris (702).

En la distribució municipal dels ingressos tributaris (vegeu el mapa 7) el rati euros/habitant als municipis és 803 a Barcelona, 583 a Sant Adrià de Besòs, 828 a L'Hospitalet de Llobregat, 455 a Badalona i 349 a Santa Coloma de Gramenet. Pel que fa a les despeses corrents (vegeu el mapa 8), a Barcelona són de 1.260 euros/habitant, 855 a Sant Adrià de Besòs, 751 a L'Hospitalet de Llobregat, 731 a Badalona i 704 a Santa Coloma de Gramenet.

El Barcelonès és la segona comarca amb més ingressos i despeses corrents per habitant de la demarcació, sempre després del Berguedà

Gràfic 9
Finances públiques, 2016 (ratios euro per habitant)

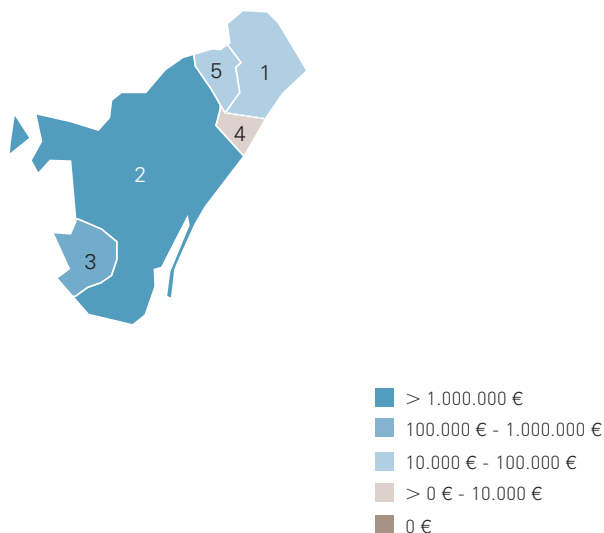

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

La ciutat de Barcelona configura el node d'atracció **tu-rística** més important de la demarcació de Barcelona i de Catalunya. El Barcelonès està format per cinc municipis, no obstant, les dades sobre l'activitat turística al Barcelonès estan plenament condicionades per la ciutat de Barcelona. El Barcelonès disposa el 2016 de 79.633 places hoteleres (no n'hi ha cap d'establiments de turisme rural o càmping), el 55,3% de totes les places d'hotels a la demarcació de Barcelona, i amb un creixement del 2,9% respecte a l'any anterior. Cal destacar l'augment de places d'apartaments turístics en un 12,2%, que en nombres absoluts són 138 places més, i d'habitatsges d'ús turístic (HUT) en un 1,4%, que representa 593 places noves.

Les dades relatives a la demanda de la comarca són positives, amb l'increment constant del nombre de viatgers allotjats en els hotels, que per segon any consecutiu sobrepasa els 7 milions (5,8% més que l'any anterior). Les pernoctacions, amb un volum de 20,4 milions de nits d'hotel han crescut un 5,5% més que el 2015. La poca estacionalitat de què gaudeix la ciutat de Barcelona beneficia l'ocupació mitjana dels hotels de la comarca, que durant el 2016 va ser del 78,9%, 3,3% més que l'any anterior.

Mapa 9
Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics.
Barcelonès, 2016 (en euros)

Amb relació a la recaptació de la taxa turística, el Barcelonès representa el 81% del total de la demarcació de Barcelona i registra 2,5 M d'euros l'any 2016, un increment del 8,1% respecte a la recaptació de l'any 2015.

Barcelona traspasa la barrera dels 20 milions de pernoctacions en els seus hotels.

Quadre 1
Indicadors d'evolució turística al Barcelonès, 2015-2016

	Barcelonès			Entorn de Barcelona*		
	2015	2016	% var. 2015-2016**	2015	2016	% var. 2015-2016**
Places en establiments hotelers	77.374	79.633	2,9	63.758	64.139	0,6
Places en càmpings	0	0	0,0	44.026	44.976	2,2
Places en establiments de turisme rural	0	0	0,0	4.934	5.025	1,8
Places en apartaments	1.129	1.267	12,2	2.332	2.352	0,9
Places en HUTs	43.409	44.002	1,4	15.028	20.778	38,3
Viatgers allotjats en establiments hotelers	7.424.650	7.853.496	5,8	3.290.710	3.915.286	19,0
Viatgers allotjats en càmpings	0	0	0,0	643.338	675.115	4,9
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	0	0	0,0	100.506	113.902	13,3
Pernoctacions en establiments hotelers	19.374.692	20.431.280	5,5	9.678.194	10.619.805	9,7
Pernoctacions en càmpings	0	0	0,0	2.588.930	2.590.550	0,1
Pernoctacions en establiments de turisme rural	0	0	0,0	292.607	341.859	16,8
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	76	79	3,3	71	75	3,9
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	0	0	0,0	46	46	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	0	0	0,0	22	24	2,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)	23.284.886	25.162.545	8,1	5.552.329	6.319.158	13,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera. **La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals.
nd: Dada no disponible
Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat.

Mapa de projectes estratègics locals del Barcelonès

Territori Besòs

El territori Besòs és un àmbit de 81 quilòmetres quadrats compartits per Badalona, Montcada i Reixac, Sant Adrià de Besòs, Santa Coloma de Gramenet i Barcelona. La nova agenda impulsada pels ajuntaments intervé sobre els teixits productius, el desenvolupament de noves àrees urbanes, els barris, la mobilitat, les infraestructures verdes o la qualitat ambiental amb l'objectiu de revertir la vulnerabilitat social i generar noves oportunitats. Entre altres objectius es pretén establir les bases per a una línia estratègica de revaloració del Besòs com a zona d'activitats culturals d'alt valor afegit, difondre i divulgar les característiques principals dels elements singulars del territori per enfortir la identitat territorial i impulsar les condicions per facilitar la incorporació de noves activitats econòmiques al teixit industrial existent que ajudin a incrementar el nombre d'empreses i personal laboral en aquest àmbit. **[+]**

Pla de Barris BCN

El Pla de Barris impulsat per l'Ajuntament de Barcelona ha d'intervenir sobre una quinzena de barris vulnerables. Amb un pressupost de 150 milions pretén disminuir les desigualtats entre barris de la ciutat a partir: d'afavorir l'activitat econòmica, d'afrontar els déficits urbanístics, de millorar les condicions de vida i d'apoderar els veïns i veïnes. Durant el procés de definició d'actuacions han sorgit projectes motor definits per la capacitat d'incloure accions de diferents àmbits de manera transversal i aglutinar un bon nombre de principis rectoris del Pla. Aquests projectes tenen un efecte demostratiu i acabaran sent senyal del Pla. **[+]**

Pla Δ

El Pla Delta és un conjunt d'actuacions territorials que han configurat el delta del Llobregat tal com el coneixem avui dia. L'any 1994 les administracions del Delta van signar un acord en què es van comprometre al desenvolupament simultani de múltiples projectes d'infraestructures al voltant del creixement del port i de l'aeroport i a la compensació ambiental i la correcció d'impactes. El nou pla Delta engloba trenta projectes a 10 anys vista amb l'objectiu final de connectar l'eix del Llobregat amb el centre de Barcelona. **[+]**

Regeneració dels polígons d'activitat econòmica de Badalona

En el marc d'una estratègia d'innovació, especialització intel·ligent i competitivitat, la regeneració dels polígons d'activitat de Badalona promou una ciutat densa i compacta amb barreja d'usos a través de l'actuació en quatre subsistemes: la transformació urbanística, l'especialització econòmica, la intensificació tecnològica i la inclusió social, treballant amb el sistema educatiu i la política de talent en el terreny dels barris. **[+]**

Mobile World Capital

Mobile World Capital Barcelona (MWCB) és una iniciativa destinada a convertir la capital de Catalunya en un referent de l'anomenada transformació *mobile* perquè actuï com a motor per al desenvolupament i la internacionalització del conjunt del teixit empresarial. Acull el Mobile World Congress i organitza 4YFN, la plataforma de negocis per a la comunitat d'*startups*. MWCP treballa en tres àrees: la capacitat, la transformació digital i la innovació a través de l'emprenedoria digital. La Mobile Week Barcelona destaca com a projecte d'apropament a la ciutadania. **[+]**

PECT Eix Besòs-Marina

El Projecte d'Especialització i Competitivitat Territorial Besòs-Marina-Litoral és un projecte d'especialització impulsat per l'Ajuntament de Santa Coloma, juntament amb el Campus de l'Alimentació de Torribera de la UB, la Universitat Autònoma de Barcelona i l'Institut d'Investigació en Ciències de la Salut Germans Trias i Pujol (IGTP), amb la participació de diversos ajuntaments del Barcelonès i del Maresme. El PECT preveu iniciatives d'emprenedoria, talent i tercer sector dividides en dos grans àmbits d'especialització: l'eix salut i l'eix agroalimentació-gastronomia-nutrició. **[+]**

Districte cultural

L'Hospitalet té més de 200 empreses de l'àmbit de la indústria cultural amb més de 1.500 professionals, i amb una facturació que s'apropa als 300 milions d'euros. Basant-se en aquesta «massa crítica», l'Ajuntament impulsa un projecte que ha d'esdevenir un espai urbà d'experimentació i d'innovació entorn a les arts, la cultura, el coneixement i la creativitat. La inversió en cultura i en activitats culturals genera el desenvolupament de les ciutats i incideix en la regeneració de sectors en declivi, especialment industrials. Així, en el marc del projecte, el sector de la cultura té un paper clau en la reordenació urbana, especialment en l'àmbit local. També és un sector destinat a impulsar la participació, la convivència i l'expressió de la identitat. Es vol generar un espai idoni per a galeries d'art, tallers d'artistes, locals d'assaig i de música en viu, espais de producció audiovisual, gabinets de disseny, arquitectura i moda, locals de restauració creativa i equipaments culturals públics i privats. **[+]**

La Comunicadora

La Comunicadora és un programa de Barcelona Activa per impulsar projectes d'economia col·laborativa que s'orientin al procómu, és a dir, models de negoci o activitat que combinen una producció col·laborativa amb un ús important d'eines digitals, amb l'aportació a l'interès comú, com per exemple la voluntat de compartir el coneixement generat i crear una governança participativa. A través de La Comunicadora s'ofereix formació, assessorament i orientació per aconseguir finançament. Aporta, també, un entorn compartit amb altres projectes, diverses trobades presencials i treball en xarxa. **[+]**

Coopolis

Can Batlló es convertirà en un viver i un ecosistema cooperatiu. És una aposta compartida del veïnat, els moviments de l'economia social i solidària i l'administració. A Barcelona, l'ESS aporta el 8% de l'ocupació i el 7% del PIB, entre entitats del tercer sector, societats laborals, cooperatives i iniciatives comunitàries. En el marc de la Xarxa d'Ateneus Cooperatius de Catalunya s'orienta prioritàriament a la creació de noves cooperatives així com a la generació de llocs de treball en les cooperatives existents. **[+]**

Gramma, moneda local

L'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet impulsa un projecte de ciutat basat en la innovació tecnològica i social per dinamitzar el comerç local i promoure l'economia social i solidària. L'objectiu és augmentar l'impacte de la despesa pública (subvencions, salaris, compra a proveïdors) en el comerç local i incrementar la circulació del diner entre els comerços locals. Tècnicament, la moneda local és un sistema de pagaments digitals (per Internet i principalment amb el telèfon mòbil). En concret, són transferències de saldo del compte d'un usuari al compte d'un altre usuari. **[+]**

Oficina tècnica laboral de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, Gestionada per l'empresa municipal GRAMEIMPULS

Araceli Villalba, psicòloga de l'OTL de Santa Coloma

Contextualització

Es calcula que al voltant del 4,5%¹ de la població catalana és susceptible de patir un trastorn de salut mental greu al llarg de la seva vida. En general, tots podem experimentar sentiments de tristesa, angoixa o apatia, però parlariem d'un problema de salut mental si aquests símptomes provoquen un deteriorament important en el terreny personal, social, laboral o d'altres esferes importants de l'individu.

Les persones amb una malaltia mental tenen més dificultats d'integrar-se en el mercat de treball a causa de l'estigmatització que hi ha a la nostra societat i que les estereotipa com a persones poc adequades per treballar. Només el 27,1%² de les persones d'aquest col·lectiu són laboralment actives i dins d'aquesta taxa d'atur és molt elevada.

Aquestes dades ens indiquen que realment hi ha una problemàtica pel que fa a la inserció en el mercat de treball ordinari de les persones amb malaltia mental, d'aquí la necessitat de serveis com l'Oficina Tècnica Laboral, on treballem els aspectes que estan incidint directament en aquests resultats, fent especial èmfasi en un model centrat en la persona i la sensibilització de les empreses.

Descripció

L'Oficina Tècnica Laboral a Santa Coloma de Gramenet es va engegar l'any 2006 i està integrada dins del Servei Local d'Ocupació de Grameimpuls i l'Ajuntament de Santa Coloma. Està cofinançada pel consistori i pel Servei del Mercat de Treball de la Diputació de Barcelona.

L'objectiu principal del nostre servei és la integració sociolaboral de persones amb malalties mentals, amb discapacitat o sense, però principalment amb diagnòstic de trastorn mental sever. Com a requisit necessari s'estableix que tinguin bona consciència de la malaltia, que estiguin en tractament sanitari i que estiguin en procés de compensació.

Com treballem?

Fem servir una metodologia d'acompanyament i suport durant tot el procés, des de la fase d'acollida i preparació fins a la inserció laboral o contractació. La característica essencial d'aquest model d'intervenció és l'anàlisi i el diagnòstic de la situació de la persona usuària amb un model d'abordatge integral i de coordinació interdisciplinari amb el seu referent sanitari de salut mental, la família i les empreses. Pel que fa a aquestes últimes, es considera de primordial importància treballar la sensibilització de les empreses sobre les necessitats i capacitats del col·lectiu, i fomentar la implementació de pràctiques laborals vinculades amb la responsabilitat social corporativa. Una vegada focalitzada l'atenció en aquest punt, l'objectiu final d'aquest treball en xarxa seria aconseguir la inserció laboral de la persona en el mercat ordinari i el manteniment en el lloc de treball.

Capacitació individual

L'apoderamentament competencial i la millora del funcionament psicociolaboral de la persona són factors imprescindibles perquè el seu projecte es porti a terme amb èxit. S'ha de realitzar el mapa d'estratègies per a la recerca de feina, i en el seu recorregut s'han de plantejar nous escenaris per poder aconseguir aquests canvis. L'autoconeixement de les habilitats per part de la persona li proporcionarà un major sentit de control, més capacitat per prendre decisions i una millor gestió dels seus recursos. A l'OTL de Santa Coloma treballem aquests aspectes a les tutories individuals, a les sessions grupals (grups reduïts amb característiques homògenes de diagnòstic i simptomatologia) i sobretot es treballa a les pràctiques laborals.

Aquestes pràctiques i el seguiment postinserció amb l'empresa són processos clau en què la intensitat de suport requerit per la persona és un factor que depèn de cada cas particular. Per part

del personal tècnic s'ha de prestar especial atenció en la gestió dels canvis emocionals i conductuals que puguin anar apareixent durant tot el procés.

Intervenció

Aquestes actuacions ens ajuden a avaluar i potenciar l'adquisició dels hàbits laborals. Els aspectes que es treballen són: la constància, l'absentisme, el ritme i la qualitat en l'execució de les tasques, les relacions interpersonals, el grau d'autonomia i la motivació vers la feina. També és de primordial importància la pròpia avaluació, per part de la persona participant, en la seva evolució, mitjançant un registre d'activitats, al llarg de totes les fases del seu procés.

Altres experiències de l'entitat amb el col·lectiu

L'OTL de Santa Coloma ha col·laborat en diferents experiències pilot i projectes amb altres entitats del municipi, com la iniciativa HORIZON del FSE; la Taula de Concertació Territorial de la Generalitat de Catalunya, que va permetre l'elaboració d'estratègies comuns per compartir coneixements i experiències, i treballar cooperativament de manera activa en xarxa. L'impacte resultant va ser el consens de comissions de treball, dues de les quals, ocupació i inserció, estaven liderades per la nostra entitat.

Un altre exemple de col·laboració va ser el projecte Equal Resort, en col·laboració amb la Diputació de Barcelona, per a persones en risc d'exclusió social i amb diversitat funcional, en què es van realitzar accions de promoció de la responsabilitat social de les PIME per millorar la qualitat de l'ocupació en el municipi.

Altres programes que vam liderar van ser el d'«Experimentació pràctica centrada en l'acompanyament, orientació a l'empresa i seguiment de persones amb capacitat intel·lectual límit». Com a resultat vam obtenir un protocol d'actuació i una guia metodològica específica d'acompanyament i suport a la integració laboral.

Des de fa tres anys estem col·laborant amb l'entitat Fundació Tallers a través de la vinculació de les persones participants de l'OTL al programa Incorpora de l'Obra Social "la Caixa", per a la derivació a ofertes d'aquest projecte.

Resultats

Qualitativament podem concloure que una gran part de les persones participants han manifestat haver potenciat les seves habilitats i capacitats personals i que les han transferit a l'àmbit laboral, la qual cosa també els ha permès ampliar les competències i, per tant, millorar l'estat psicoemocional.

Pel que fa al terreny quantitatiu durant aquests deu anys d'execució (dades del 2016) s'han atès un total de 430 persones, majoritàriament en edats compreses entre els 26 anys i els 45 anys, amb diagnòstic dintre de l'esfera psicòtica, d'esquizofrènia amb certificat de discapacitat i que no perceben cap tipus de prestació. Durant aquest període s'han realitzat més de 10.000 actuacions individuals i més de 200 accions grupals amb un total de 340 insercions laborals. Hem col·laborat amb més de 270 empreses i hem realitzat 90 convenis de pràctiques.

Conclusions

El fet que des dels professionals del Servei Local d'Ocupació puguem treballar amb les persones usuàries de l'OTL de Santa Coloma perquè siguin conscients dels seus assoliments i la consecució de propòsits com a resultats del propi esforç i la implicació, els augmenta els nivells de satisfacció, els reforça el sentiment d'utilitat i els millora l'autoestima. És a dir, tenen una millor qualitat de vida.

1. Font. Fòrum Salut Mental de Catalunya 2014

2. Font. ODISMET 2014

Una estratègia col·lectiva per a un turisme sostenible.

Pla Estratègic de Turisme 2020.

Albert Arias Sans, director del Pla Estratègic de Turisme 2020 Barcelona

El Pla Estratègic de Turisme 2020 pretén definir els marcs d'acció de les polítiques turístiques de Barcelona per als propers quatre anys. El pla s'ha construït al llarg del 2016 sobre la base d'una diagnosi participada en què s'ha analitzat la situació actual i els escenaris previstos de futur. Un procés que ha permès també generar debat públic i coneixement compartit sobre el turisme a Barcelona, sobre la seva construcció i els seus efectes. Un cop definits els reptes i els objectius estratègics, s'ha dissenyat un programa d'actuacions amb més de 90 mesures específiques de temàtiques heterogènies: des dels espais de governança, fins a la generació de coneixement, passant per la gestió dels efectes, l'adequació de polítiques fiscals, la promoció i el màrqueting o la posada en marxa d'instruments urbanístics. En definitiva, un full de ruta programàtic per afrontar els reptes i les oportunitats de Barcelona com a destinació turística.

Barcelona, ciutat turística

El turisme és un dels fenòmens més rellevants de la nova agenda urbana. L'escenari previst de creixement constant de visitants associat a l'augment de mobilitat arreu del món, l'especialització de part de la ciutat en l'economia del visitant i la disrupció de noves formes de relacionar-se amb l'entorn, facilitades per l'avanç dels mitjans tecnològics, per citar-ne només tres, seran aspectes cabdals per repensar la gestió de la ciutat en els propers anys.

La ciutat d'avui ja no es pot entendre sense els efectes que generen les persones, les imatges o els objectes que la travessen de forma temporal, sigui per gaudir d'una experiència de lleure, participar en un esdeveniment o per reunir-se amb el membre d'una empresa. Lluny de ser un fenomen aliè, el turisme produeix la ciutat i, alhora, la ciutat configura també les possibilitats del turisme. El turisme és part inherent i constitutiva del fenomen urbà actual. Les activitats turístiques no es poden considerar quelcom estrany a la ciutat, no estan «allà fora», sinó que formen part del seu dia a dia, de les seves dinàmiques intrínseques, fins i tot de la seva quotidianitat. Assumir aquest escenari posa de relleu noves prioritats per a l'estratègia de turisme de la destinació.

Governar el turisme

El turisme avui ja no pot ser abordat de forma sectorial. Si bé els agents econòmics tenen un rol predominant i una veu central en la construcció dels escenaris de futur, cal assumir una aproximació integral que incorpori la destinació, la ciutat i el territori del seu entorn com a objecte de les polítiques.

«Governar el turisme» apel·la a la construcció de nous escenaris que possibilitin la conciliació de la visita i les pràctiques turístiques amb la vida permanent a la ciutat. El repte avui no passa només per gestionar el turisme a la ciutat, sinó per fer conviure la ciutat turística amb la resta de necessitats de la ciutat múltiple que és Barcelona. Aquest canvi de perspectiva és crucial a l'hora de pensar en instruments per gestionar els efectes d'unes pràctiques turístiques cada cop més integrades en les dinàmiques urbanes. Si es considera que el turisme i la ciutat són inseparables, no es pot actuar només en una de les parts sense que l'altra es vegi afectada. Discutir les controvèrsies sense essencialismes, desgranant cadascuna de les pràctiques que componen la qüestió concreta que cal abordar, ajuda a prendre decisions sense posicions totalitàries. Governar el turisme significa, doncs, fixar unes regles del joc que permetin trobar l'equilibri de la ciutat, promovent determinades pràctiques i limitant-ne d'altres.

Garantir el retorn social

El turisme és un generador d'oportunitats per als agents socials, culturals i econòmics. Cal treballar en el disseny de mecanismes que garanteixin el millor retorn social de l'activitat econòmica generada pel fet de ser una destinació de primer ordre. Un retorn social que s'ha de generar a partir de múltiples mecanismes redistributius, ja sigui assegurant salaris i condicions laborals per poder viure dignament a la ciutat turística com a través de la generació de valor compartit en els territoris, però també activant efectes multiplicadors per afavorir la cooperació empresarial de sectors estratègics. Alhora, cal millorar tant la recaptació com la distribució dels ingressos provinents de l'impost turístic, i aprofundir en el seu ús com a instrument per a la millora del benestar de la ciutat i per a la reducció dels impactes de l'activitat, especialment en alguns territoris.

El turisme s'ha de convertir en una palanca de canvi per activar altres activitats econòmiques no extractives aprofitant l'afluència constant de professionals i càrrecs institucionals que visiten la destinació cada any.

La geometria variable de la destinació

La destinació es construeix a través de la seva imatge i els seus relats. Aquests generen unes expectatives que els visitants esperen que es compleixin. No en va, les eines de màrqueting turístic projecten llocs plaents i excepcionals, pels quals pagui la pena desplaçar-s'hi per conèixer-los. Tanmateix, la plasmació d'aquestes expectatives té un caràcter clarament territorial: la visita, les pràctiques i les activitats es duen a terme en llocs concrets, i es generen, alhora, efectes que els configuren.

Barcelona és molt més que les seves icones centrals. Construir la destinació desbordant els límits administratius és avui una aposta estratègica i una simbiosi perfecta entre la ciutat central i l'entorn. Assimilant la imatge de Barcelona al seu entorn estem afavorint la desconcentració de l'activitat turística a la ciutat central i, alhora, obrint el ventall de possibilitats per descobrir atractius, serveis i experiències a territoris desitjosos d'acollir visitants.

La sostenibilitat com a escenari irrenunciable

L'estratègia turística de Barcelona haurà d'estar clarament encaiminada a garantir la sostenibilitat de la destinació i a promoure, alimentar i exigir la responsabilitat de les actuacions, pràctiques i activitats que configuren la ciutat avui i condicionen la ciutat del futur. Projectar la ciutat futura passa per repensar les pràctiques del present.

Cal pensar, doncs, en la sostenibilitat no només com un atribut de marca, sinó com a efecte desitjat per tota la cadena de valor, com a fita a assolir en el conjunt de la destinació. Cal ampliar la mirada de la sostenibilitat i incorporar a les qüestions ambientals altres criteris fonamentals com són la qualitat dels llocs de treball, l'encaix amb l'entorn urbà més immediat o la relació amb els actors locals. Garantir la sostenibilitat és avui una necessitat imperiosa inapel·lable.

Recull estadístic. Barcelonès

	Barcelonès		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes Barcelonès/ Demarcació	
	2015	2016	2015	2016	Barcelonès	Demarcació	2015	2016
Entorn								
Nombre de municipis		5		311				1,6%
Superfície total (km²)		145,8		7726,4				1,9%
Superfície mitjana municipal (km²)		29,2		24,8				nc
Demografia								
Població Total	2.225.144	2.232.833	5.523.922	5.542.680	0,3%	0,3%	40,3%	40,3%
Densitat (hab/km²)	15.262	15.314	715	717	0,3%	0,3%	nc	nc
Homes	1.064.071	1.067.610	2.696.360	2.704.771	0,3%	0,3%	39,5%	39,5%
Dones	1.161.073	1.165.223	2.827.562	2.837.909	0,4%	0,4%	41,1%	41,1%
Població de menys de 16 anys	314.178	315.867	913.568	914.352	0,5%	0,1%	34,4%	34,5%
Població potencialment activa (16-64)	1.444.992	1.448.689	3.599.618	3.603.957	0,3%	0,1%	40,1%	40,2%
Població de 65 anys i més	465.974	468.277	1.010.736	1.024.371	0,5%	1,3%	46,1%	45,7%
Projecció de la població 2016-2026	2.232.833	2.229.493	5.542.680	5.488.234	-0,1%	-1,0%	40,3%	40,6%
Pob. resident a l'estranger	132.594	141.976	188.325	205.134	7,1%	8,9%	70,4%	69,2%
Índex de dependència global	54,0	54,1	53,5	53,8	0,1	0,3	nc	nc
Índex d'envelliment	148,3	148,3	110,6	112,0	-0,1	1,4	nc	nc
Nacionalitat espanyola	1.864.074	1.867.082	4.838.079	4.854.217	0,2%	0,3%	38,5%	38,5%
Nacionalitat estrangera	361.070	365.751	685.843	688.463	1,3%	0,4%	52,6%	53,1%
Taxa d'estrangeria total	16,2%	16,4%	12,4%	12,4%	0,2pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	12,2%	12,3%	9,4%	9,4%	0,1pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	50.470	49.736	113.711	110.476	-1,5%	-2,8%	44,4%	45,0%
Població potencialment activa (16-64)	301.267	305.996	552.917	557.386	1,6%	0,8%	54,5%	54,9%
Població de 65 anys i més	9.333	10.019	19.215	20.601	7,4%	7,2%	48,6%	48,6%
Àfrica	38.780	38.614	164.670	162.517	-0,4%	-1,3%	23,6%	23,8%
Amèrica	119.332	118.129	200.191	196.361	-1,0%	-1,9%	59,6%	60,2%
Àsia	90.656	93.571	118.307	123.379	3,2%	4,3%	76,6%	75,8%
Europa	111.898	114.997	202.038	205.532	2,8%	1,7%	55,4%	56,0%
Unió Europea	89.477	90.887	163.998	164.824	1,6%	0,5%	54,6%	55,1%
Resta del món	404	440	637	674	8,9%	5,8%	63,4%	65,3%
Cinc nacionalitats principals (comarca)	132.353	133.443	276.051	275.601	0,8%	-0,2%	47,9%	48,4%
Pakistan	31.343	31.132	37.981	38.229	-0,7%	0,7%	82,5%	81,4%
Xina	27.975	29.693	42.920	45.728	6,1%	6,5%	65,2%	64,9%
Itàlia	27.420	28.510	40.745	41.859	4,0%	2,7%	67,3%	68,1%
Marroc	27.622	27.312	124.470	122.087	-1,1%	-1,9%	22,2%	22,4%
Bolívia	17.993	16.796	29.935	27.698	-6,7%	-7,5%	60,1%	60,6%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	85.841	87.928	179.895	184.428	2,4%	2,5%	47,7%	47,7%
Agricultura	40	48	748	786	20,0%	5,1%	5,3%	6,1%
Indústria	4.363	4.392	18.659	18.875	0,7%	1,2%	23,4%	23,3%
Construcció	5.371	5.686	14.381	15.152	5,9%	5,4%	37,3%	37,5%
Serveis	76.067	77.802	146.107	149.615	2,3%	2,4%	52,1%	52,0%
Dimensió mitjana	11,8	11,9	10,4	10,6	0,1p	0,2p	nc	nc
Agricultura	6,2	5,9	3,4	3,4	-0,3p	0,0p	nc	nc
Indústria	18,9	19,2	16,0	16,3	0,3p	0,3p	nc	nc
Construcció	5,5	5,6	5,0	5,2	0,1p	0,2p	nc	nc
Serveis	11,8	12,0	10,3	10,5	0,2p	0,2p	nc	nc
15 sectors d'activitat principals	62.654	64.108	123.569	126.752	2,3%	2,6%	50,7%	50,6%
Comerç detall, exc. vehicles motor	13.731	13.827	28.125	28.355	0,7%	0,8%	48,8%	48,8%
Serveis de menjar i begudes	8.107	8.251	16.931	17.361	1,8%	2,5%	47,9%	47,5%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	6.542	6.577	14.995	15.182	0,5%	1,2%	43,6%	43,3%
Activitats immobiliàries	4.654	4.881	7.474	7.827	4,9%	4,7%	62,3%	62,4%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	4.040	4.108	6.481	6.591	1,7%	1,7%	62,3%	62,3%
Llars que ocupen personal domèstic	3.739	3.651	4.275	4.153	-2,4%	-2,9%	87,5%	87,9%
Altres activitats de serveis personals	3.500	3.617	7.240	7.463	3,3%	3,1%	48,3%	48,5%
Activitats especialitzades construcció	2.939	3.097	8.589	8.980	5,4%	4,6%	34,2%	34,5%
Activitats sanitàries	2.984	3.000	5.150	5.238	0,5%	1,7%	57,9%	57,3%
Educació	2.652	2.770	5.513	5.744	4,4%	4,2%	48,1%	48,2%
Construcció d'immobles	2.226	2.418	5.299	5.735	8,6%	8,2%	42,0%	42,2%
Activitats associatives	2.205	2.209	3.202	3.237	0,2%	1,1%	68,9%	68,2%
Transport terrestre i per canonades	2.044	2.181	5.678	5.960	6,7%	5,0%	36,0%	36,6%
Serveis de tecnologies de la informació	1.639	1.807	2.442	2.684	10,3%	9,9%	67,1%	67,3%
Publicitat i estudis de mercat	1.652	1.714	2.175	2.242	3,8%	3,1%	76,0%	76,4%

Recull estadístic. Barcelonès (Continuació)

	Barcelonès		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes Barcelonès/ Demarcació	
	2015	2016	2015	2016	Barcelonès	Demarcació	2015	2016
Mercat de treball								
Població ocupada	855.564	884.987	2.144.989	2.221.878	3,4%	3,6%	39,9%	39,8%
Homes	433.438	449.236	1.122.464	1.163.435	3,6%	3,7%	38,6%	38,6%
Dones	422.126	435.751	1.022.525	1.058.443	3,2%	3,5%	41,3%	41,2%
Nacionals	713.669	730.491	1.901.020	1.957.223	2,4%	3,0%	37,5%	37,3%
Estrangers	141.895	154.496	243.969	264.655	8,9%	8,5%	58,2%	58,4%
Menys de 30 anys	132.668	141.337	315.495	336.381	6,5%	6,6%	42,1%	42,0%
De 30 a 44 anys	370.422	376.509	940.941	949.086	1,6%	0,9%	39,4%	39,7%
De 45 a 54 anys	212.083	221.103	556.907	586.496	4,3%	5,3%	38,1%	37,7%
Més de 55 anys	140.391	146.038	331.599	349.856	4,0%	5,5%	42,3%	41,7%
Taxa d'ocupació registrada	59,2%	61,1%	59,6%	61,7%	1,9pp	2,1pp	nc	nc
Llocs de treball	1.157.996	1.197.642	2.256.042	2.346.713	3,4%	4,0%	51,3%	51,0%
Agricultura	478	517	8.123	8.192	8,2%	0,8%	5,9%	6,3%
Indústria	91.071	92.838	332.499	341.929	1,9%	2,8%	27,4%	27,2%
Construcció	41.441	43.845	115.440	122.485	5,8%	6,1%	35,9%	35,8%
Serveis	1.025.006	1.060.442	1.799.980	1.874.107	3,5%	4,1%	56,9%	56,6%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	104.580	111.388	209.368	220.053	6,5%	5,1%	50,0%	50,6%
Assalariats	1.009.303	1.046.629	1.873.656	1.960.273	3,7%	4,6%	53,9%	53,4%
Autònoms	148.693	151.013	382.386	386.440	1,6%	1,1%	38,9%	39,1%
15 sectors d'activitat principals	766.927	792.951	1.395.713	1.450.617	3,4%	3,9%	54,9%	54,7%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	120.085	123.771	244.873	252.133	3,1%	3,0%	49,0%	49,1%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	85.853	89.339	124.804	128.674	4,1%	3,1%	68,8%	69,4%
<i>Activitats sanitàries</i>	84.222	85.851	136.349	140.823	1,9%	3,3%	61,8%	61,0%
<i>Educació</i>	73.915	76.494	126.177	131.449	3,5%	4,2%	58,6%	58,2%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	70.494	74.241	138.185	145.609	5,3%	5,4%	51,0%	51,0%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	64.410	64.606	153.310	157.552	0,3%	2,8%	42,0%	41,0%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	40.405	41.605	75.318	77.815	3,0%	3,3%	53,6%	53,5%
<i>Activitats administratives d'oficina</i>	37.737	41.051	52.509	57.382	8,8%	9,3%	71,9%	71,5%
<i>Serveis de tecnologies de la informació</i>	35.268	39.400	48.128	53.649	11,7%	11,5%	73,3%	73,4%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	34.108	34.492	71.403	73.361	1,1%	2,7%	47,8%	47,0%
<i>Activitats jurídiques i de comptabilitat</i>	29.345	30.566	46.440	47.797	4,2%	2,9%	63,2%	63,9%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	25.295	26.330	77.091	80.544	4,1%	4,5%	32,8%	32,7%
<i>Activitats relacionades amb l'ocupació</i>	22.640	22.488	28.246	31.088	-0,7%	10,1%	80,2%	72,3%
<i>Mediació financera</i>	22.929	21.373	30.104	28.511	-6,8%	-5,3%	76,2%	75,0%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	20.221	21.344	42.776	44.230	5,6%	3,4%	47,3%	48,3%
Persones aturades registrades	140.501	123.324	377.897	330.725	-12,2%	-12,5%	37,2%	37,3%
Homes	68.103	58.241	176.530	149.932	-14,5%	-15,1%	38,6%	38,8%
Dones	72.398	65.083	201.367	180.793	-10,1%	-10,2%	36,0%	36,0%
Nacionals	115.091	100.719	313.922	275.389	-12,5%	-12,3%	36,7%	36,6%
Estrangers	25.410	22.605	63.975	55.336	-11,0%	-13,5%	39,7%	40,9%
Agricultura	787	612	4.641	3.743	-22,2%	-19,3%	17,0%	16,4%
Indústria	13.640	11.280	52.133	43.734	-17,3%	-16,1%	26,2%	25,8%
Construcció	13.944	11.178	39.187	31.234	-19,8%	-20,3%	35,6%	35,8%
Serveis	104.790	93.856	259.118	232.293	-10,4%	-10,4%	40,4%	40,4%
Sense ocupació anterior	7.340	6.398	22.818	19.721	-12,8%	-13,6%	32,2%	32,4%
Població activa local estimada	1.064.125	1.073.872	2.588.325	2.617.223	0,9%	1,1%	41,1%	41,5%
Taxa d'atur registral	13,20%	11,48%	14,60%	12,64%	-1,7pp	-2,0pp	nc	nc
Homes	12,83%	10,85%	13,34%	11,18%	-2,0pp	-2,2pp	nc	nc
Dones	13,57%	12,11%	15,91%	14,17%	-1,5pp	-1,7pp	nc	nc
Nombre total de contractes	1.065.020	1.181.816	2.034.466	2.235.210	11,0%	9,9%	52,3%	52,9%
Beneficiaris de prestacions	77.379	68.915	205.756	182.936	-10,9%	-11,1%	37,6%	37,7%
Taxa cobertura prestacions	58,11%	58,94%	57,95%	58,82%	0,8pp	0,9pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	77.374	79.633	141.132	143.772	2,9%	1,9%	54,8%	55,4%
Places en càmpings	0	0	44.026	44.976	0,0%	2,2%	0,0%	0,0%
Places en establiments de turisme rural	0	0	4.934	5.025	0,0%	1,8%	0,0%	0,0%
Places en apartaments turístics	1.129	1.267	3.461	3.619	12,2%	4,6%	32,6%	35,0%
Places en HUTs ²	43.409	44.002	58.437	64.780	1,4%	10,9%	74,3%	67,9%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	3.108.634	3.093.182	6.490.113	6.607.108	-0,5%	1,8%	47,9%	46,8%
Pressupostos municipals: despeses	3.107.853	3.022.399	6.476.026	6.519.382	-2,7%	0,7%	48,0%	46,4%
Deute viu municipal ⁴	1.318.978	1.122.040	3.260.818	2.859.109	-14,9%	-12,3%	40,4%	39,2%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta

2. Habitatges d'ús turístic. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2014-2015 nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts.

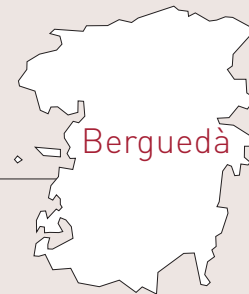
pp: punts percentuals.

Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes)

Berguedà

Població, 2016

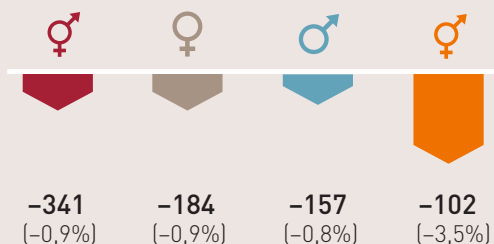
TOTAL
38.950

DONES
19.620

HOMES
19.330

ESTRANGERS
2.829

Variació interanual

-0,9%
La població
decreix

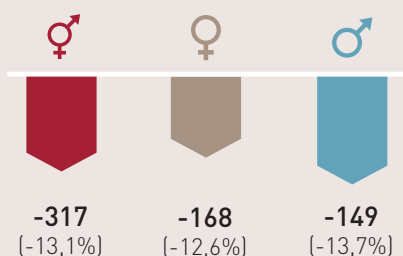
Població aturada registrada, 2016

TOTAL
2.111

DONES
1.169

HOMES
942

Variació interanual

12,2%
Taxa d'atur
registral

Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2016

TOTAL
14.543

DONES
6.700

HOMES
7.843

ESTRANGERS
791

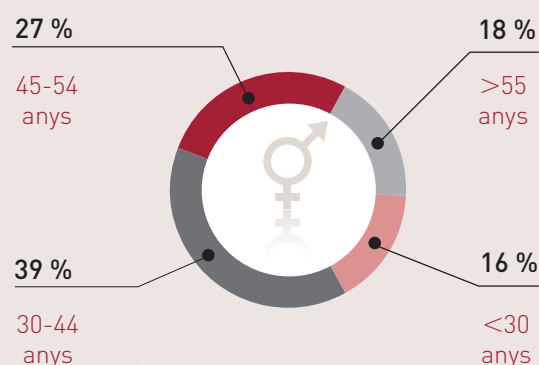
405
(2,9%)

198
(3,0%)

207
(2,7%)

48
(6,5%)

Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

60,2%
Taxa d'ocupació
registral

Empreses de la comarca, IVT 2016

TOTAL
1.315

Agricultura
52

Indústria
176

Construcció
126

Serveis
961

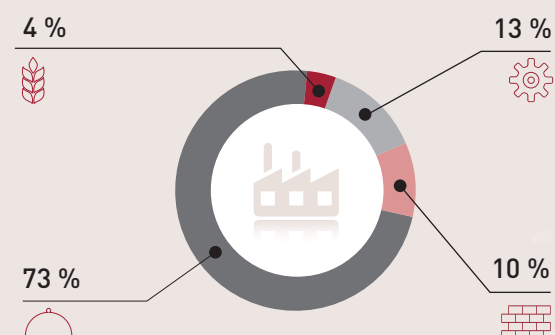
6
(13,0%)

-10
(-5,4%)

-7
(-5,3%)

23
(2,5%)

Distribució per sectors (pes %)

0,9%
Augmenta el
nombre d'empreses

Berguedà

La comarca del Berguedà, amb Berga com a capital, està constituïda per 31 municipis, dels quals 30 pertanyen a la demarcació de Barcelona i 1, a la de Lleida. La seva superfície és de 1.129 km² (només es té en compte els 30 municipis barcelonins, com es fa en tot aquest capítol), i representa el 14,6% de la superfície del conjunt de la demarcació.

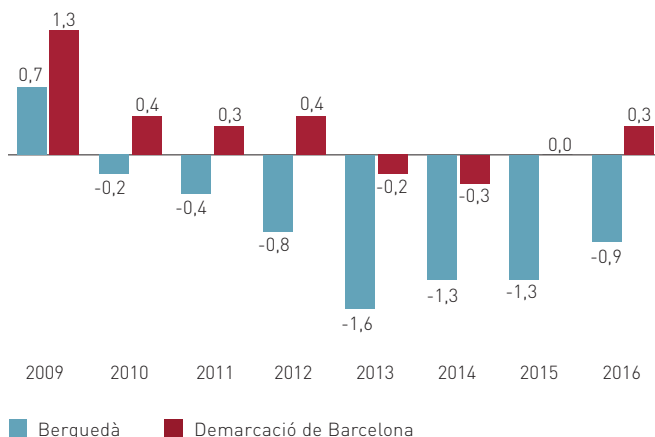
El Berguedà és la comarca menys poblada de les dotze barcelonines, tan sols per darrere del Moianès, i aplega el 0,7% de la **població** de la demarcació (vegeu el gràfic 1). Amb 38.950 habitants, interanualment ha disminuït un 0,9%, el decreixement més alt de tota la demarcació, i ja són 7 anys consecutius de pèrdua de població. La població resident a l'estranger augmenta un 10,1% el 2016, fins a arribar a les 895 persones.

És la comarca amb menys densitat de població de la demarcació, amb un valor de 34 hab./km². La capital, Berga, aplega el 41,5% (16.175) de la població comarcal. Són tan sols vuit municipis dels trenta de la comarca que han guanyat població durant el darrer any, entre els quals destaca Avià (34) i Sant Julià de Cerdanyola (9). En canvi, la resta han perdut població, amb certa importància a Gironella (-96), Berga (-63), Puig-reig (-44) i Guardiola de Berguedà (-33).

El conjunt de població estrangera al Berguedà és de 2.829 persones, i representen el 7,3% de la població comarcal, un valor clarament inferior a la mitjana barcelonina (12,4%). Durant el darrer any, la població estrangera ha disminuït un 3,5%. El 41,8% prové del continent africà, concretament la marroquina és la nacionalitat principal amb 1.133 persones (40,4%). La segona nacionalitat amb més representació a la comarca és la romanesa, amb un pes del 23,6%. La majoria de nacionalitats perden població el 2016.

El 13,8% de la població és menor de 16 anys, un percentatge inferior al que es dona a tota la demarcació (16,5%), i el 24,1% té 65 anys o més, més de 5 punts per sobre del que hi ha a la demarcació (18,5%). La població en edat de treballar (vegeu el gràfic 2) aplega el 62,1% restant, el percentatge més baix d'entre totes les comarques. L'índex d'envelliment, 174, és el més elevat de la demarcació, més de 60 punts per sobre de la mitjana (112). Respecte a la projecció de població per al 2026 elaborada per l'Idescat, el Berguedà apunta ser una de les comarques que més població perdria, amb una disminució del 2,1%.

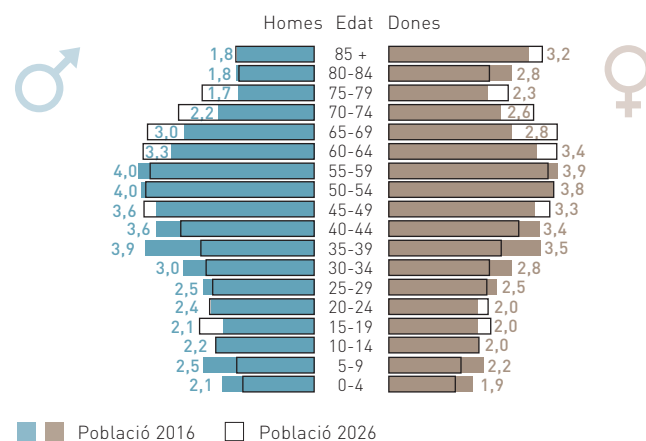
Gràfic 1
Taxes de variació de la població total, 2009-2016 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

El Berguedà acumula 7 anys consecutius de pèrdua de població, que representa 2.575 habitants menys.

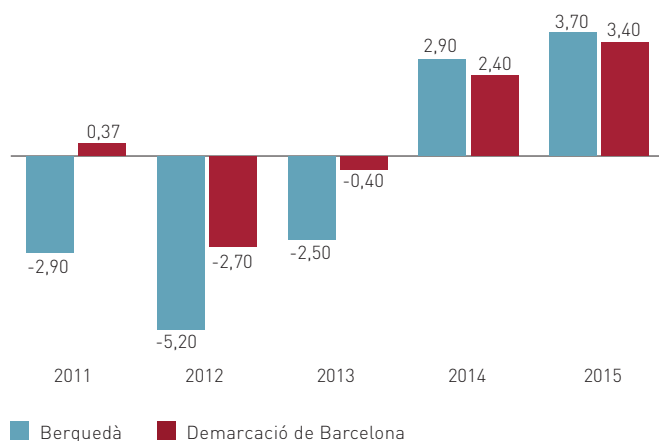
Gràfic 2
Piràmide d'edats del Berguedà, 2016-2026 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE i projeccions Idescat

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

Segons l'*Anuari Econòmic Comarcal 2016*, de Catalunya-Caixa, el **VAB** de la comarca del Berguedà (vegeu el gràfic 3) creix un 3,7% durant l'any 2015, un increment lleugerament superior al que es dona al conjunt de Catalunya (3,4%). La recuperació ja es feia evident en el període anterior (2014-2015) amb un increment del 3,3% i deixa enrere la baixada anual del 3,5% del període 2010-2013. El sector serveis lidera la recuperació amb un augment del 3,6%, seguit de l'augment del 2,3% del sector industrial (que representa un 31,2% del VAB de la comarca) i de la construcció (9,2%). El sector primari també millora, amb un augment del 2,9%.

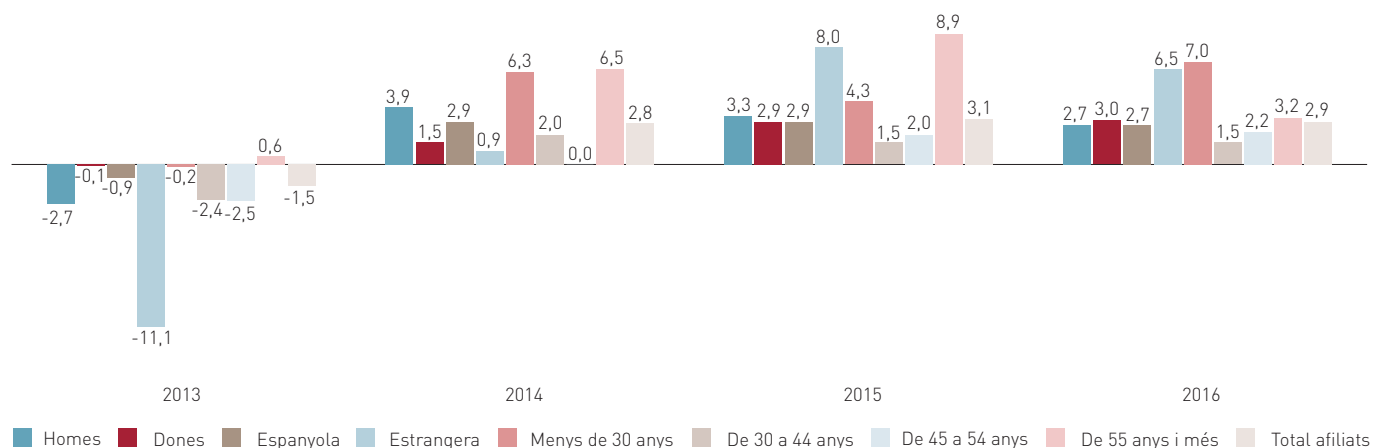
Acabat l'any 2016, **l'ocupació** registrada de la població resident a la comarca del Berguedà mostra un increment del 2,9%. En xifres absolutes, a finals del 2016 hi ha 14.543 persones ocupades residents a la comarca, 405 més que l'any anterior. Percentualment, és la comarca que té un increment més baix i 1,7 punts inferior al de la dinàmica mitjana de la demarcació (3,6%).

El Berguedà augmenta consecutivament en els darrers 3 anys vora un 3% l'ocupació registrada.

Per sexe, l'ocupació creix més en les dones (3,0%) que en els homes (2,7%). La xifra d'ocupació femenina arriba a les 6.700 ocupades (198 més que l'any anterior) i la d'ocupació masculina, als 7.843 ocupats (207 més). El pes de les dones sobre el total de persones ocupades és del 46,1%, lleugerament superior al del darrer any. Aquesta proporció és significativament inferior al pes de les dones ocupades al conjunt de la demarcació (47,6%).

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Pel que fa a la nacionalitat, el col·lectiu estranger arriba a 791 ocupats i els espanyols, a 13.752. Interanualment, les persones ocupades amb nacionalitat estrangera incrementen més (6,5%) que les de nacionalitat espanyola (2,7%). El pes dels estrangers sobre el total de la població ocupada al Berguedà és del 5,4%, i esdevé la comarca amb menor proporció i significativament per sota de la mitjana de la demarcació (11,9%).

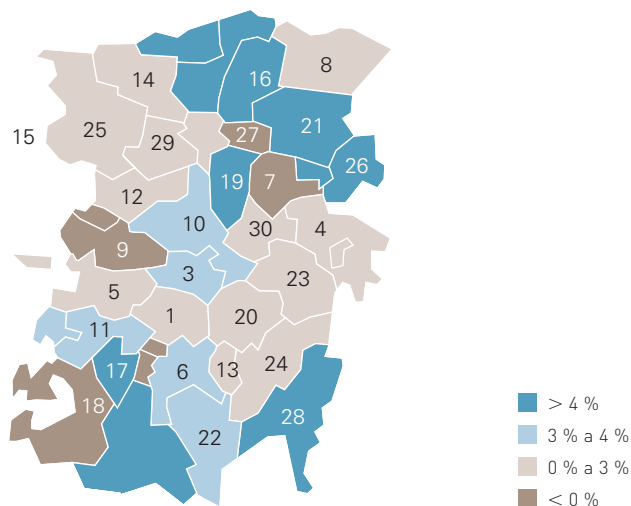
Per edats, 2.293 són menors de 30 anys; 5.673 tenen entre 30 anys i 44 anys; 3.891, entre 45 anys i 54 anys, i 2.686, més de 55 anys. Respecte a l'any anterior, l'increment d'ocupats en els menors de 30 anys és del 7,1%, mig punt per sobre de la mitjana de la demarcació. Tot i així, el Berguedà és la comarca on més pes tenen les persones ocupades d'edat superior als 55 anys (18,5%), 2,8 punts per sobre del pes que tenen a la demarcació.

Si bé l'augment d'ocupació dels menors de 30 anys és elevat, el pes dels ocupats majors de 55 anys és el més alt de la demarcació de Barcelona.

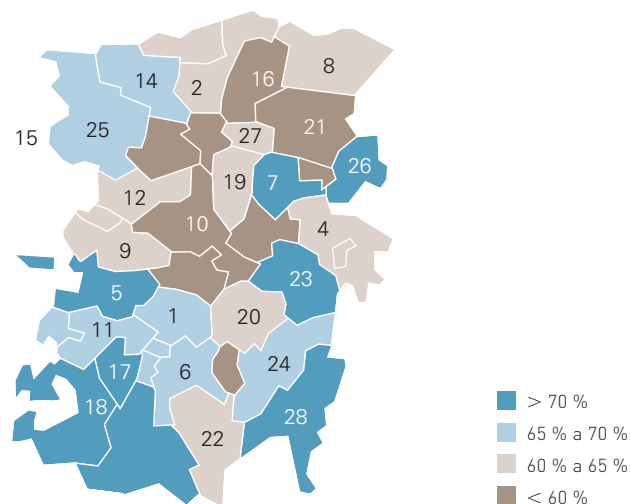
La variació interanual (vegeu el mapa 1) de la població ocupada resident al Berguedà registra reduccions en quatre dels trenta municipis de la comarca. En xifres absolutes, perden 6 ocupats a Montmajor, 3 a Sant Julià de Cerdanyola, 2 a Castell de l'Areny i 4 a Castellar del Riu. Cinc municipis es mantenen estables respecte a l'any anterior, i vint-i-un augmenten en nombre d'ocupats, entre els quals destaquen Berga (181) i Puig-reig (50). Els percentatges més elevats d'augment de persones ocupades es donen a Sant Jaume de Frontanyà, Santa Maria de Merlès, la Nou de Berguedà i Viver i Serrateix.

La taxa d'ocupació registrada global de la població en edat de treballar a la comarca del Berguedà se situa al 60,2%, la tercera més baixa de la demarcació després de les comarques del Maresme i el Garraf. Per municipis (vegeu el mapa 2), superen el 80% de taxa d'ocupació Capolat, Santa Maria de Merlès, Viver i Serrateix i Montclar, i estan per sota el 60% Vilada, la Pobla de Lillet, Gironella, Berga, Cercs, Guardiola de Berguedà i Vallcebre.

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Berguedà, 2016 (en percentatge)

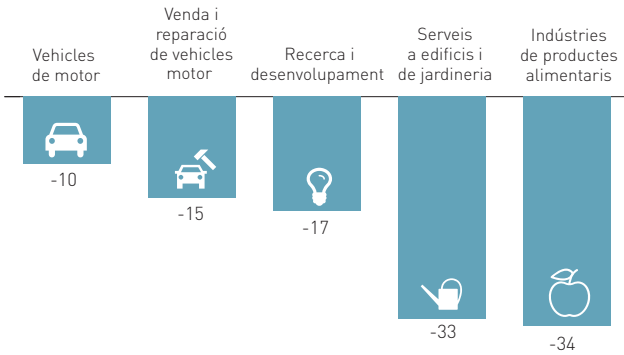
Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Berguedà, 2016 (en percentatge)

1 Avià	17 Montclar
2 Bagà	18 Montmajor
3 Berga	19 Nou de Berguedà (La)
4 Borredà	20 Olvan
5 Capolat	21 Pobla de Lillet (La)
6 Casserres	22 Puig-reig
7 Castell de l'Areny	23 Quar (La)
8 Castellar de n'Hug	24 Sagàs
9 Castellar del Riu	25 Saldes
10 Cercs	26 Sant Jaume de Frontanyà
11 Espunyola (L')	27 Sant Julià de Cerdanyola
12 Figols	28 Santa Maria de Merlès
13 Gironella	29 Vallcebre
14 Gisclareny	30 Vilada
15 Gósol*	31 Viver i Serrateix
16 Guardiola de Berguedà	

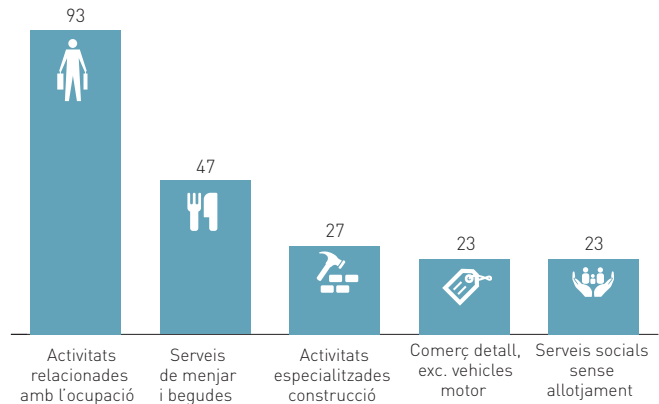
*Nota: Gósol, en color blanc, no pertany a la província de Barcelona, sinó a la de Lleida

Gràfic 5
Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball
Berguedà, 2016 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6
Subsectors d'activitat amb més guanys de llocs de treball
Berguedà, 2016 (absoluts)

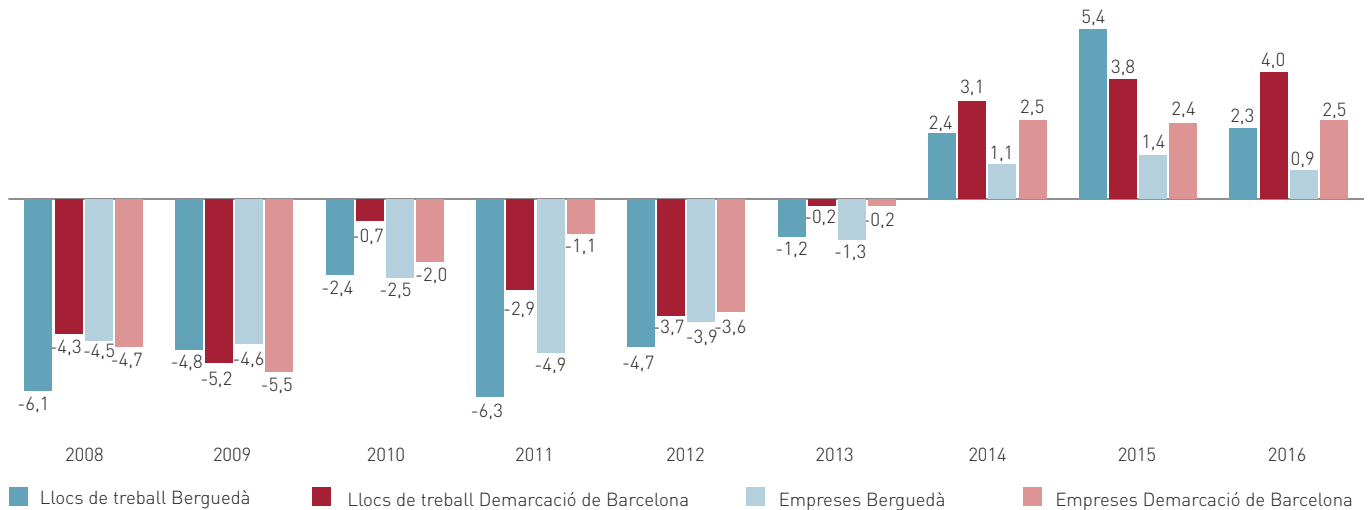

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'ocupació entre els autònoms disminueix un 0,6%, i és l'única comarca barcelonina que perd ocupació en aquest col·lectiu.

L'evolució dels **llocs de treball** (professionals de les empreses de la comarca, hi resideixen o no) continua la tendència positiva dels darrers dos anys, amb un creixement del 2,3%, però 3 punts per sota del que es va donar l'any anterior, i el menor creixement d'entre totes les comarques barcelonines. L'evolució del nombre d'empreses augmenta un 0,9%. La diferència entre ambdós augments s'explica perquè l'augment dels llocs de treball s'ha donat en empreses ja consolidades, tant de mida gran com en petites i mitjanes empreses.

Gràfic 7
Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses
(en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

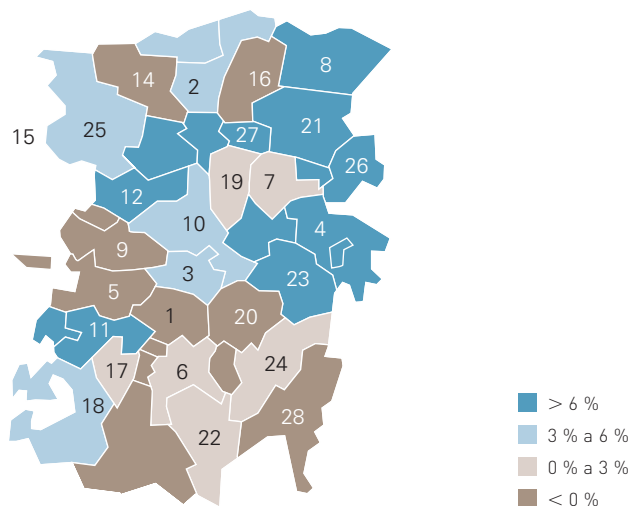
Els llocs de treball assalariat incrementen un 3,6%, però l'autònom cau un 0,6%; així, el Berguedà és l'única comarca de la demarcació que registra una disminució dels autònoms registrats. Per grans sectors, destaca l'evolució negativa del sector industrial (-1,0%), dada amb la qual es converteix en la comarca que percentualment perd més ocupació en el sector. Dels 15 subsectors principals (vegeu el recull estadístic al final del capítol) perden llocs de treball la indústria en productes alimentaris (-6,3%) i la venda i reparació de vehicles de motor (-5%), i registren un augment el comerç a l'engròs (6,4%) i les activitats relacionades amb l'ocupació (21,5%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu els gràfics 5 i 6), es donen pèrdues de llocs de treball en la indústria de productes alimentaris (-3,4%) i els serveis a edificis i de jardineria (-33), i en canvi els increments més destacats tenen lloc en les activitats relacionades amb l'ocupació (93) i els serveis de menjar i begudes (47).

Contràriament a la tendència de la demarcació, el Berguedà és l'única comarca que perd ocupació i empreses del sector industrial.

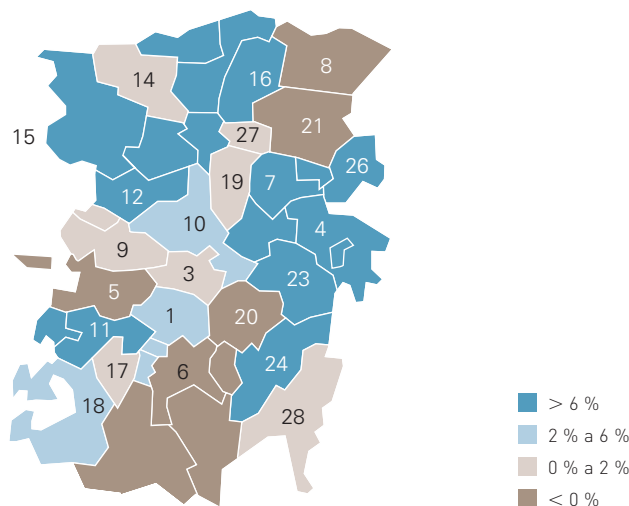
La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 3) registra reduccions en nou municipis, entre els quals destaca Avià amb 62 llocs de treball menys (-10,6%), i els augments més notoris es donen a Berga en termes absoluts (194) i en termes relatius, a Vallcebre (25,8%). Pel que fa a l'evolució de les empreses (vegeu el mapa 4), es registren reduccions en vuit municipis, i sobretot és important la pèrdua de 3 empreses a Casserres i 7 a Puig-reig; d'altra banda, incrementa el nombre a Bagà (6) i a l'Espunyola (5).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el 2015 vuit empreses han facturat més de deu milions d'euros: entre elles trobem Montajes Rus (reparació i muntatge d'equips de mineria i de plantes industrials), Transforma 21 (construcció de vehicles de motor), Serradora Boix (fabricació d'envasos), Pasquina (construcció de carreteres, reparació i demolició d'immobles), Comercial Peralba (comerç de ferreria) i Ballús (comercialització de combustibles). Només el 23% de les 200 primeres empreses en volum de vendes realitzen activitat exportadora o importadora.

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Berguedà, 2016
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Berguedà, 2016
(en percentatge)

1 Avià	17 Montclar
2 Bagà	18 Montmajor
3 Berga	19 Nou de Berguedà (La)
4 Borredà	20 Olvan
5 Capolat	21 Poble de Lillet (La)
6 Casserres	22 Puig-reig
7 Castell de l'Areny	23 Quar (La)
8 Castellar de n'Hug	24 Sagàs
9 Castellar del Riu	25 Saldes
10 Cercs	26 Sant Jaume de Frontanyà
11 Espunyola (L')	27 Sant Julià de Cerdanyola
12 Figols	28 Santa Maria de Merlès
13 Gironella	29 Vallcebre
14 Gisclareny	30 Vilada
15 Gósol*	31 Viver i Serrateix
16 Guardiola de Berguedà	

*Nota: Gósol, en color blanc, no pertany a la província de Barcelona, sinó a la de Lleida

La taxa d'atur registral al Berguedà és del 12,2%, i disminueix dos punts respecte a l'any anterior.

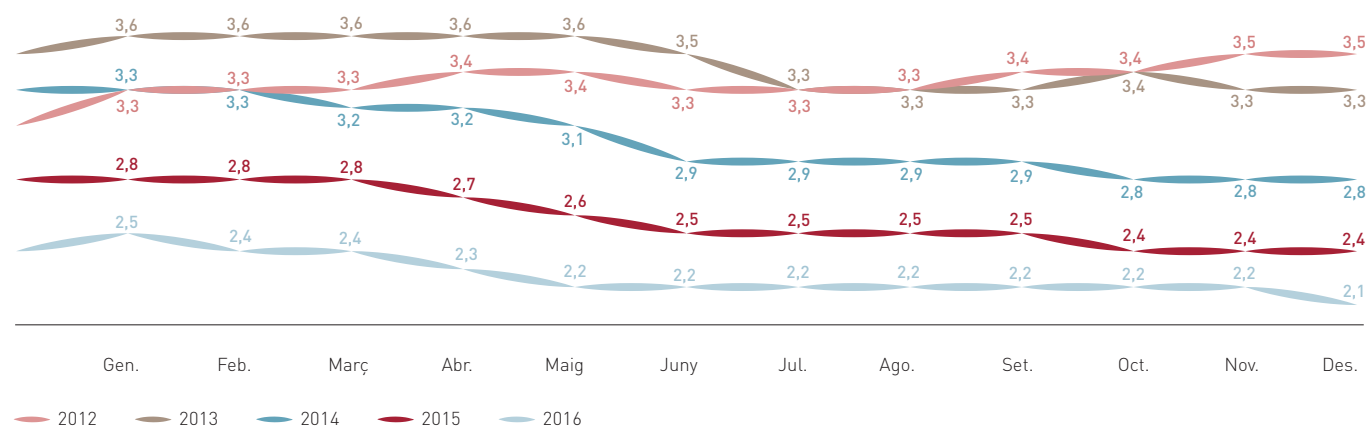
Al Berguedà l'atur femení cau un 12,6% l'any 2016, un descens només superat per la comarca d'Osona.

L'evolució de l'atur (vegeu el gràfic 8) segueix la tendència decreixent dels darrers anys, amb una disminució del 13,1% respecte a l'any anterior (-317 aturats), una dada que representa una reducció superior a la mitjana de la demarcació (-12,5%). A final del 2016 hi ha 2.111 persones aturades registrades a la comarca del Berguedà, el 0,6% dels aturats de la demarcació.

La taxa d'atur registral és del 12,2%, que disminueix dos punts respecte a la de l'any anterior i que se situa lleugerament per sota de la taxa mitjana de la demarcació (12,6%). Entre la població femenina, la taxa d'atur és del 14,3%, semblant a la mitjana de la resta de comarques, i la taxa masculina se situa al 10,3%, un punt per sota de la mitjana de totes les comarques. Per edat, destaca que el 60,6% d'aturats són majors de 45 anys, el percentatge més elevat de la demarcació.

Per sectors d'activitat econòmica, el 61,9% dels aturats pertanyen al sector serveis; el 17,6%, a la indústria; el 11,8%, a la construcció (el percentatge més elevat de totes les comarques); el 2,4%, a l'agricultura, i el 6,3%, al grup sense ocupació anterior (SOA). Respecte a l'any anterior, tots els sectors d'activitat redueixen l'atur, especialment els SOA (-18,8%), la construcció (-18%) i els serveis amb un 11,7%, la segona disminució més destacada en aquest sector d'entre totes les comarques barcelonines.

Gràfic 8
Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Berguedà, 2012-2016 (en milers)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Segons el nivell formatiu de la persona aturada, la majoria de perfils disminueixen en nombre d'aturats respecte a l'any anterior. L'atur entre la població estrangera disminueix un 16,0%, i se situa en els 342 aturats, dada que representa el 16,2% de les persones aturades de la comarca, un pes força similar al que tenen al conjunt de la demarcació (16,7%). Els aturats nacionals disminueixen un 12,5 fins a arribar a les 1.769 persones.

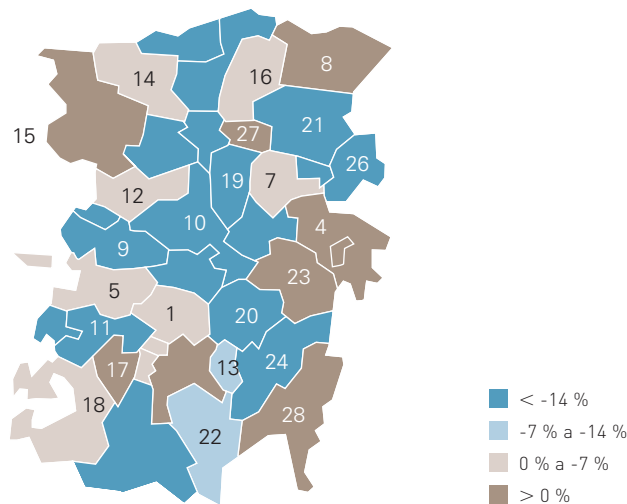
L'atur disminueix (vegeu el mapa 5) en 17 dels 30 municipis de la comarca. Les reduccions més destacades es produeixen a Bagà (-28,8%), Vallcebre (-25%), la Pobla de Lillet (-19,1%), Olvan (-15,5%) i Berga (-15%). Són 5 els municipis que es mantenen, i 8 els que augmenten l'atur, amb increments a Borredà (9,5%) i a Casserres (16,4%). Respecte a la taxa d'atur registral (vegeu el mapa 5), 9 dels 30 municipis es troben amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal, entre els quals destaquen Guardiola de Berguedà (16,2%), Olvan (14,1%), Berga (13,8%) i Vilada (13,7%). En canvi, les taxes més baixes es donen a Borredà (10%), Avià (8,2%) i Montmajor (6,1%).

Disset municipis dels trenta del Berguedà disminueixen el nombre d'aturats al llarg del 2016.

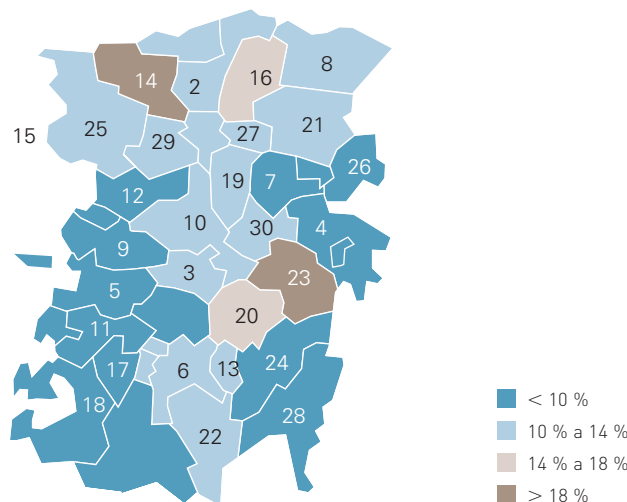
A final del 2016 hi ha concedides 1.206 **prestacions per desocupació**, que representa una disminució del 12,9% respecte a l'any anterior. La taxa de cobertura, que és del 61%, dos punts per sobre de la mitjana de la demarcació, es manté estable respecte al 2015. Totes les tipologies de prestació per desocupació disminueixen el nombre respecte a l'any anterior.

La **contractació laboral** augmenta un 8,5%, una variació lleugerament menor a la tendència de la demarcació (9,9%). El 2016 finalitza amb 10.529 contractes signats. Per tipologia, la contractació indefinida augmenta un 6,7%, un valor significativament per sota de la mitjana de les comarques barcelonines (15,7%), i la temporal augmenta un 8,7%, xifra semblant a l'augment de la demarcació (9%). Per sexe, la contractació masculina augmenta un 11,8% i la femenina, un 5%. Per edats destaca l'augment de la contractació en els trams més joves.

Mapa 5
Variació de l'atur registral. Berguedà, 2016
(en percentatge)

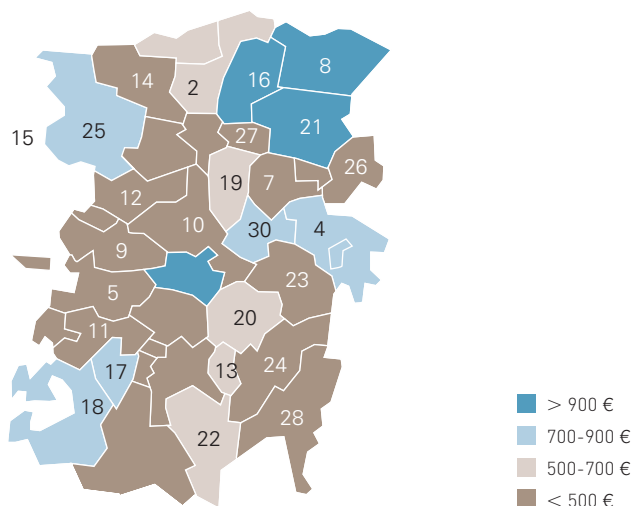
Mapa 6
Taxa d'atur registral. Berguedà, 2016
(en percentatge)

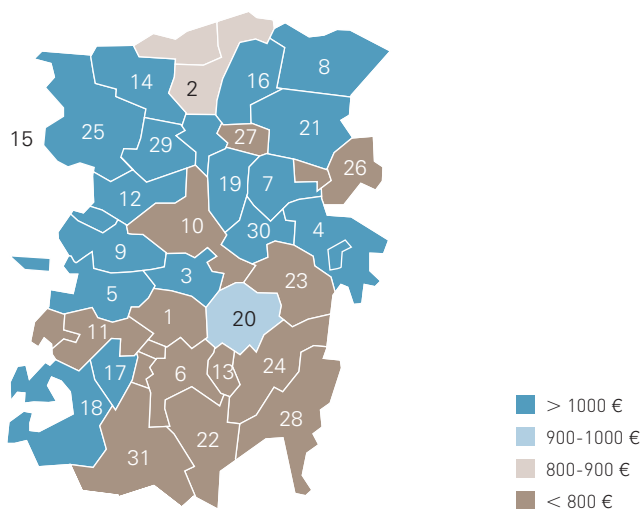
1 Avià	17 Montclar
2 Bagà	18 Montmajor
3 Berga	19 Nou de Berguedà (La)
4 Borredà	20 Olvan
5 Capolat	21 Pobla de Lillet (La)
6 Casserres	22 Puig-reig
7 Castell de l'Areny	23 Quar (La)
8 Castellar de n'Hug	24 Sagàs
9 Castellar del Riu	25 Saldes
10 Cercs	26 Sant Jaume de Frontanyà
11 Espunyola (L')	27 Sant Julià de Cerdanyola
12 Figols	28 Santa Maria de Merlès
13 Gironella	29 Vallcebre
14 Gisclareny	30 Vilada
15 Gósol*	31 Viver i Serrateix
16 Guardiola de Berguedà	

*Nota: Gósol, en color blanc, no pertany a la província de Barcelona, sinó a la de Lleida

Mapa 7
Ingressos tributaris per habitant. Berguedà, 2016
(en euros)

Mapa 8
Despeses corrents per habitant. Berguedà, 2016
(en euros)

1 Avià	17 Montclar
2 Bagà	18 Montmajor
3 Berga	19 Nou de Berguedà (La)
4 Borredà	20 Olvan
5 Capolat	21 Pobla de Lillet (La)
6 Casserres	22 Puig-reig
7 Castell de l'Areny	23 Quar (La)
8 Castellar de n'Hug	24 Sagàs
9 Castellar del Riu	25 Saldes
10 Cercs	26 Sant Jaume de Frontanyà
11 Espunyola (L')	27 Sant Julià de Cerdanyola
12 Fígols	28 Santa Maria de Merlès
13 Gironella	29 Vallcebre
14 Gisclareny	30 Vilada
15 Gósol*	31 Viver i Serrateix
16 Guardiola de Berguedà	

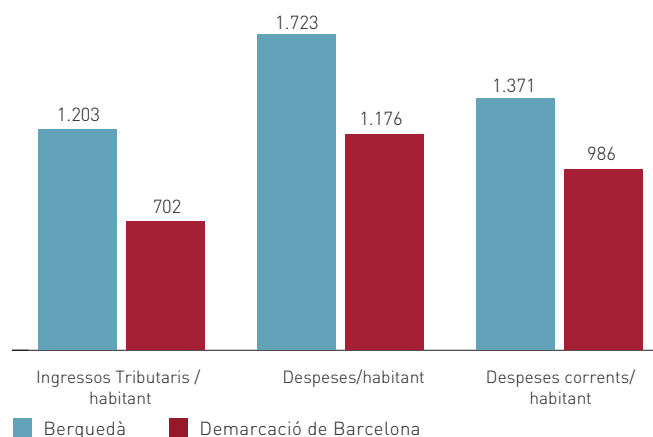
*Nota: Gósol, en color blanc, no pertany a la província de Barcelona, sinó a la de Lleida

En relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2016 augmenta un 0,8% respecte el 2015 en els ingressos i en les despeses, un valor un punt inferior a l'augment d'ingressos a la demarcació (1,8%) i similar en les despeses (0,7%). Per habitant, al Berguedà les despeses suposen 1.723 euros, amb 1.371 euros de despeses corrents, i 237 euros de despeses d'inversió, uns valors significativament superiors als mitjans de la demarcació (1.176 en despeses, 986 en despeses corrents i 103 en despeses d'inversió per habitant). Els ingressos corrents suposen 1.529 euros per habitant, amb 1.203 d'ingressos tributaris, també superant amb escreix la mitjana de la demarcació (1.121 en ingressos corrents i 702 en els tributaris).

En la distribució municipal dels ingressos tributaris (vegeu el mapa 7) destaca el rati euros/habitant als municipis de Berga (2.028), la Pobla de Lillet (1.882), Castellar de n'Hug (1.187) i Guardiola de Berguedà (910). Pel que fa a les despeses corrents (vegeu el mapa 8), Castellar de n'Hug amb 3.048, Gisclareny (2.879), Capolat (2.459), la Pobla de Lillet (2.231) i Berga (2.090) són els municipis que superen els dos mil euros per habitant.

El Berguedà és la comarca amb més rati d'ingressos i despeses per habitant de la demarcació.

Gràfic 9
Finances públiques, 2016 (ratios euro per habitant)

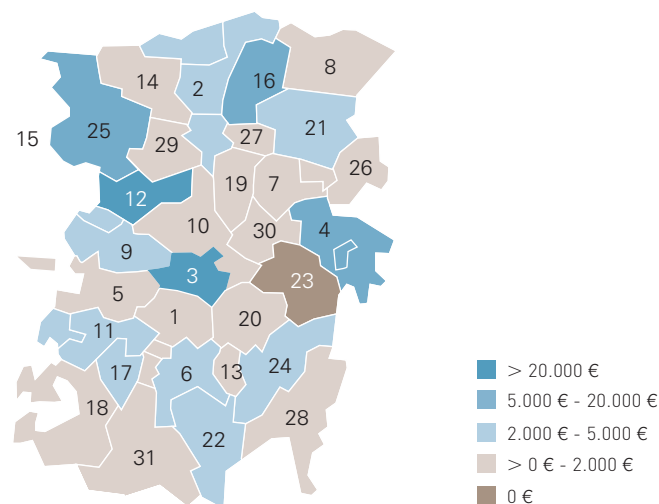
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

Els indicadors d'evolució **turística** de l'oferta al Berguedà el 2016 aboquen uns resultats positius. Així, l'any 2016 les places als establiments hotelers presenten un augment del 5,9% respecte a l'any anterior, el que representa 69 places més, en nombres absoluts.

Els habitatges d'ús turístic (HUT) incorporats en l'estructura de l'oferta turística del Berguedà tenen un creixement el 2016 d'un 34,5%, que representa 95 places més. L'oferta d'establiments d'allotjament rural creix en un 0,9%, que són 13 places, i les pernoctacions augmenten un 36,9%, que en números absoluts són 34.534 pernoctacions. Pel que fa als càmpings, hi ha un descens de viatgers que se situa en el -12,4%.

El Berguedà ha recaptat més de 92.904 euros corresponents a la taxa turística, amb un increment del 18,4% respecte a l'any 2015. Aquesta comarca recapta el 1,47% del total de l'impost a la província de Barcelona (sense el Barcelonès).

Mapa 9
Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Berguedà, 2016 (en euros)

Any de creixement de l'oferta de places, bonança en el turisme rural i breu davallada en els càmpings.

Quadre 1
Indicadors d'evolució turística al Berguedà, 2015-2016

	Berguedà			Entorn de Barcelona*		
	2015	2016	% var. 2015-2016**	2015	2016	% var. 2015-2016**
Places en establiments hotelers	1.175	1.244	5,9	63.758	64.139	0,6
Places en càmpings	7.630	7.992	4,7	44.026	44.976	2,2
Places en establiments de turisme rural	1.374	1.387	0,9	4.934	5.025	1,8
Places en apartaments	6	6	0,0	2.332	2.352	0,9
Places en HUTs	275	370	34,5	15.028	20.778	38,3
Viatgers allotjats en establiments hotelers	nd	nd	nd	3.290.710	3.915.286	19,0
Viatgers allotjats en càmpings	103.755	90.860	-12,4	643.338	675.115	4,9
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	33.493	39.903	19,1	100.506	113.902	13,3
Pernoctacions en establiments hotelers	nd	nd	nd	9.678.194	10.619.805	9,7
Pernoctacions en càmpings	279.077	272.390	-2,4	2.588.930	2.590.550	0,1
Pernoctacions en establiments de turisme rural	93.530	128.064	36,9	292.607	341.859	16,8
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	nd	nd	nd	71	75	3,9
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	58	53	-8,0	46	46	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	23	28	20,2	22	24	2,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)	78.464	92.904	18,4	5.552.329	6.319.158	13,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera. **La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals.
nd: Dada no disponible
Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat.

Mapa de projectes estratègics locals del Berguedà

Economia Circular al Berguedà

Impulsar l'economia circular al Berguedà per avançar cap a un nou model de societat que utilitza i optimitza l'ús dels recursos, els materials, l'energia, els residus, els espais, els transports, etc. Aquesta és la primera iniciativa a Catalunya que es desenvolupa en l'àmbit comarcal i en un territori bàsicament rural i de muntanya. La iniciativa té com a fita aconseguir millorar la competitivitat del teixit empresarial de la comarca generant noves oportunitats de negoci tot millorant-ne el comportament ambiental i social, i que d'aquí en neixin beneficis econòmics mitjançant l'assessorament personalitzat a les empreses del territori, càpsules formatives, jornades de sensibilització i un portal web de bones praxis. **[+]**

Energia i Forest

Catalunya és un país de boscos. Més del 50% de la fusta es transforma al Berguedà. El projecte d'especialització i competitivitat territorial és una iniciativa per generar activitat econòmica innovadora, a través de la col·laboració d'entitats públiques i privades ubicades al territori. El projecte s'articula, per tant, al voltant d'una proposta per millorar la competitivitat d'un territori, i sorgeix com a resposta a les seves característiques i circumstàncies. Energia i Forest se centra en el sector de la fusta i l'energia amb l'objectiu de fer més competitiu el sector promovent la creació de nous productes amb més alt valor afegit, el desplegament d'un model de gestió forestal circular i la creació d'ocupació. **[+]**

Primer Sector Berguedà

A Catalunya, com en molts països de la Unió Europea, hi ha una crisi econòmica i social de les activitats agràries. En aquest context, des del territori han sorgit alternatives que busquen aconseguir la sostenibilitat ambiental, social i econòmica de les explotacions, com són l'agricultura de proximitat i l'Agricultura Social (AS). L'AS és un fenomen emergent en el món rural i en el periurbà dels països europeus, però és una pràctica encara incipient a Catalunya. L'AS dona noves funcionalitats i significats a la pràctica agrícola, més enllà de la pròpia funció productiva, ja que sorgeix de la societat civil amb la finalitat de crear nous llocs d'ocupació per a les persones en risc d'exclusió social i, al mateix temps, d'ajudar al desenvolupament rural. El projecte Primer Sector Berguedà cerca l'impuls conjunt de l'agricultura i la ramaderia amb l'economia social. **[+]**

La Marca de Qualitat Territorial

El projecte pretén posar en valor els elements diferencials de la comarca perquè el Berguedà tingui més notorietat i posicionament com a destinació turística; crear xarxa i treballar transversalment, no només turísticament, sinó amb els agents econòmics, socials, culturals i ambientals, i fomentar l'orgull i l'autoestima dels residents i el sentiment de pertinença de la població. La iniciativa parteix del Pla de Desenvolupament Estratègic Turístic i de Dinamització Comercial a la Comarca del Berguedà (Innova 2014) i camina cap a una reorientació dels plantejaments en matèria de màrqueting i promoció turística. Així, es pretén crear una imatge global, rica en aquells valors que potencien la identitat diferencial del territori adherint empreses i entitats amb un valor diferencial que apostin per la millora de la qualitat territorial. **[+]**

Valoració del patrimoni industrial al Berguedà

El Berguedà destaca per posseir un dels patrimonis industrials més rics, únics i específics de Catalunya: les colònies tèxtils del Llobregat. Es pretén valorar el patrimoni industrial i cultural de la comarca preservant-lo, conservant-lo i dinamitzant-lo per tal d'esdevenir un element capaç d'atraure oportunitats de promoció i desenvolupament econòmic. Alhora, es pretén dotar aquests espais habitats d'una major cohesió social i millorar-ne l'equilibri territorial. **[+]**

Impuls del turisme actiu a la comarca del Berguedà

La pràctica d'activitats esportives en el medi natural és un model de turisme amb gran presència al Berguedà. En aquesta línia de treball, la comarca sobresurt per la implementació de diversos projectes fonamentats en la pràctica d'activitats físicoesportives en el medi natural com són el projecte Muntanyes Emblemàtiques del Mediterrani o l'Estació de Trail del Berguedà. Es propugna una nova forma de concebre el turisme amb la protecció del medi ambient, amb una millor gestió dels fluxos turístics en termes de sostenibilitat i responsabilitat així com amb la participació proactiva dels agents locals i dels mateixos visitants. **[+]**

Emprenedoria

El foment de l'esperit emprenedor i la cultura d'empresa és un element clau de creixement i ocupació. En aquest sentit es despleguen programes d'acompanyament i suport a les persones emprenedores per desenvolupar la seva idea de negoci, l'estímul de les idees i el foment de l'emprenedoria a través d'accions com el Concurs d'Idees Emprenedores al Berguedà o l'Escola d'Estiu per a Persones Emprenedores. També es fomenten els valors de l'emprenedoria amb accions de sensibilització de la cultura emprenedora. Enguany s'ha implementat als centres de secundària el projecte InnovaPetit, un projecte educatiu que té per objectius fomentar la creativitat i l'esperit emprenedor, generar actituds favorables cap a la innovació tecnològica i resoldre problemes en contextos reals, a més de promoure l'adquisició i la pràctica de la innovació per mitjà de la creació d'equips de treball. **[+]**

Atracció d'inversions: promoció del sòl i el sostre industrial

Es treballa per la dinamització i la promoció dels polígons d'activitat econòmica del Berguedà, per atraure noves empreses i inversions que generin ocupació així com per promoure l'associacionisme i la cooperació, o portar a terme la gestió mancomunada d'alguns d'aquests espais. En aquest sentit, s'impulsa, promociiona i comercialitza el polígon de Rocarodona-Olvan, i es desenvolupen accions com la «Política d'harmonització d'ordenances fiscals» als municipis del Berguedà. A través de la figura de l'Agència Berguedana d'Inversions, es facilita la informació sobre espais disponibles a les empreses que cerquen sòl i sostre industrial, es dona suport en la cerca de finançament, captació de capital humà..., i en definitiva suport per a l'establiment i la consolidació de l'empresa, tot esdevenint punt de referència i interlocutor a la comarca. **[+]**

Innovació i clústers

El tèxtil és un sector amb tradició al Berguedà que, malgrat les successives crisis, avui ocupa prop de 400 persones. L'Associació Empresarial del Tèxtil Mèdic-Sanitari del Berguedà (MESAB) té per objectius incorporar innovació tecnològica a les empreses del sector perquè esdevinguin més competitives i promoure la fabricació de nous productes per a ús mèdic i sanitari. D'altra banda, el Clúster Agroalimentari de productes típics de Muntanya, s'ha creat amb l'objectiu de crear economies d'escala i endegar polítiques i actuacions d'interès comú així com planificar estratègicament vies de desenvolupament futur i fomentar sinergies entre empreses, impulsar la recerca i el desenvolupament tecnològic, assessorar sobre les oportunitats d'innovació i potenciar els intercanvis científicotècnics. **[+]**

Treball per competències

El projecte permet millorar l'ocupabilitat de les persones i la competitivitat empresarial a través de la implementació de la metodologia d'intermediació laboral i l'estratègia de relació amb l'empresa en clau de competències. A través del coneixement dels interessos i les motivacions i de l'exploració del propi capital competencial –saber quines competències tinc, quines he de millorar i quines he de posar en joc– aproparem les persones i les empreses a l'acompliment del projecte professional. **[+]**

És la innovació...

Eduard Barcons Comellas, gerent de l'Agència de Desenvolupament del Berguedà

Vivim en un futur present

A ningú no se li escapa que avancem cap a un «futur present» marcat per l'acceleració, per tant, vivim en una societat de la informació construïda al voltant de la imaginació i de la innovació. En conseqüència, tant les organitzacions privades com les públiques, més enllà d'estar supeditades a l'economia, han d'internalitzar dinàmiques de gestió de la innovació a casa seva.

D'entrada, resulta essencial deixar clar que els àmbits d'innovació poden ser amplis (tecnològics, organitzatius, comercials, socials, etc.) i que no hem de caure en l'equivoc de confondre R+D+I amb innovació; si ho féssim, seria una fal·làcia que ens portaria a dir que són molt «poques les empreses o administracions que innoven».

M'explico, caldria interpretar la innovació com una nova manera de fer les coses que influeix positivament l'administració i els seus usuaris i, en segon terme, com un canvi basat en el coneixement que genera valor, tant internament per a la mateixa entitat com per a la seva oferta. X

Ara bé, cal tenir molt present que la innovació és un procés amb risc i que a la vegada, tot i que es pot accelerar una mica, normalment pot suposar una inversió de temps i diners.

En aquests línies parlaré d'innovar, a partir de dos exemples de com una humil entitat de promoció econòmica comarcal com l'Agència ha estat capaça d'arriscar i d'adaptar els seus productes o serveis per satisfer els seus clients.

La fi del paper en les administracions públiques és necessària però no suficient

Aquests darrers mesos ha irromput amb molta força la Llei del procediment administratiu comú de les administracions públiques, la 39/2015, que va entrar en vigor el 2 d'octubre passat i que obliga els ens públics a tramitar-ho tot en línia.

Resulta molt interessant veure l'esforç titànic especialment de les administracions, i de com s'hi estan adaptant la ciutadania i les empreses. Tot i que caldria reflexionar com s'està implantant, nosaltres, més enllà del programa que utilitzem per penjar els expedients, convocar, etc., vam creure fa més d'un any que hàviem de millorar en les nostres dades massives o big data.

Si us pareu a pensar quantes bases de dades teniu a casa o el seu nivell d'explotació, us vindran nombroses oportunitats de millora. Així, a partir de posar al capdavant un tècnic mil·lennista de casa nostra, una empresa d'informàtica del territori i un munt d'hores, hem estat capaços d'articular un sistema d'informació propi. Un cert CRM (customer relationship management, en anglès) totalment adaptat a una organització pública i de promoció econòmica que ens ha de permetre organitzar les dades i, sobretot, fer un seguiment de totes les interaccions de l'Agència i els seus usuaris.

Què ens permet aquesta eina? Unificar les bases de dades, millorar la coordinació de serveis i millorar-ne l'eficiència, fer seguiment d'usuaris, enllaçar les bases de dades amb altres interfícies com els mòbils o les tauletes (cada usuari que entri a casa nostra s'autoregistrarà), millorar el seguiment i l'avaluació, etc.

És a dir, més enllà d'eliminar progressivament el paper, ens hem nodrit d'una eina que ens permetrà segmentar molt més, ordenar d'una vegada el munt de dades que tots plegats disposem i, sobretot, començar a millorar la nostra estratègia de màrqueting, ja que afectarà o implicarà repensar constantment com presentem els nostres serveis i tot allò relacionat amb els factors que n'afavoreixen la penetració i la consolidació.

Però no ens aturarem aquí! Si tenim dades segmentades d'usuaris (aturats, empreses, turistes, etc.) i ho relliguem amb la dinàmica imparabile de l'«Internet de les coses» quan gestionem ecomptadors turístics, futurs punts d'accés a Internet gratuïts, etc., fixem-nos que el que acabarem tenint és un «CRM de les coses».

On passem? Hem començat, la implantació no serà fàcil, i ens consta que a Tarragona la nostra idea serà replicada per un or-

ganisme de promoció econòmica comarcal. I d'això es tracta, tots plegats ens esgargamellem a defensar la societat col·laborativa, no? Doncs estem disposats a compartir la metodologia amb tota aquella organització que hi estigui interessada!

La implementació d'intermediació laboral en clau de competències

Pot semblar anodí, però dintre de l'estratègia de repensar l'ocupabilitat de les persones que atenem des de l'Agència com a servei local d'ocupació (SLO), des de l'any passat hem posat en funcionament un model basat en competències.

Què permet? Doncs que les persones puguin identificar, potenciar i desenvolupar el propi capital competencial, i posicionar la persona en l'eix central.

En un entorn laboral com l'actual, els «intermediadors o intermedidores» entre les persones i el mercat de treball han d'adaptar-se, capacitar-se i impulsar en el si dels dispositius d'orientació laboral programes i mesures per tal de crear i generar oportunitats de creixement sostenible per als professionals, les persones i les empreses.

El mantra de l'Agència es basa a lluitar constantment per oferir un determinat producte o servei de major qualitat, un aspecte que només es pot aconseguir a través de la selecció dels o de les professionals amb més qualificació. Així, doncs, en aquest marc és important que les persones sàpiguen reconèixer les pròpies competències i argumentar-les davant les organitzacions.

En l'objectiu de posar en funcionament aquest canvi de paradigma ha estat clau, un cop més, el suport de l'Àrea de Desenvolupament Econòmic de la Diputació de Barcelona, que ens ha permès redefinir i redissenar els circuits i els itineraris, els processos de treball i les eines i els instruments necessaris per implementar el model d'ocupabilitat en clau de competències.

Per conèixer o revisar els aspectes essencials de la metodologia i les eines d'aquest model, hem tractat d'analitzar els models de la gestió de la competència professional arreu de Catalunya i d'Europa. D'aquesta manera, les persones usuàries del SLO han analitzat el seu capital competencial i han rebut un seguit de recursos per fer un pla de millora individualitzat per desenvolupar les competències professionals: creativitat i innovació, iniciativa i autonomia i visió estratègica, lideratge i treball.

Una de les accions més sonades va ser el «Bus de les idees», en la qual un grup de persones van sortir del Berguedà, de l'entorn conegut, per estimular la creativitat i aconseguir pensar de manera diferent. Un viatge de les idees, de la mirada, de la relació i de la reflexió (fer autoanàlisis respecte a com podem millorar la nostra mirada creativa i aprofitar els estímuls que rebem de l'entorn com a eines per despertar la nostra curiositat i la generació d'idees profitoses per al nostre objectiu professional). Va ser un viatge per desafiar la mateixa iniciativa, que busca idees i busca futur.

Darrerament, implementar el model de gestió en clau de competències ens especialitza, ens diferencia i ens alinea amb les tendències del mercat de treball actual, la qual cosa ens permet fer més competitiu els professionals que busquen feina.

Conclusió: la innovació oberta és necessària en el món de la gestió pública

La conclusió d'aquestes humils millores de gestió es basen en la necessitat que, malgrat les administracions públiques advoquem per la col·laboració, no acabi sent un discurs «cínic», ja que no l'apliquem a l'hora de cercar solucions eficients, efectives i eficaces.

Per contra, aquestes dues iniciatives, que fa uns anys ens haurien costat molts i molts euros, han estat possibles gràcies a la cooperació creativa entre usuaris, proveïdors, administracions públiques, opinadors i, com no podia ser d'una altra manera, el magnífic equip de l'Agència.

Al final, a l'Agència de Desenvolupament del Berguedà «sempre hauríem de tractar de canviar abans que haguem de fer-ho». Per això, continuarem innovant sistemàticament en la mesura possible.

Recull estadístic. Berguedà

	Berguedà		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes Berguedà/ Demarcació	
	2015	2016	2015	2016	Berguedà	Demarcació	2015	2016
Entorn								
Nombre de municipis		30		311				9,6%
Superfície total (km²)		1129,0		7726,4				14,6%
Superfície mitjana municipal (km²)		37,6		24,8				nc
Demografia								
Població Total	39.291	38.950	5.523.922	5.542.680	-0,9%	0,3%	0,7%	0,7%
Densitat (hab/km²)	35	34	715	717	-0,9%	0,3%	nc	nc
Homes	19.487	19.330	2.696.360	2.704.771	-0,8%	0,3%	0,7%	0,7%
Dones	19.804	19.620	2.827.562	2.837.909	-0,9%	0,4%	0,7%	0,7%
Població de menys de 16 anys	5.462	5.384	913.568	914.352	-1,4%	0,1%	0,6%	0,6%
Població potencialment activa (16-64)	24.474	24.177	3.599.618	3.603.957	-1,2%	0,1%	0,7%	0,7%
Població de 65 anys i més	9.355	9.389	1.010.736	1.024.371	0,4%	1,3%	0,9%	0,9%
Projecció de la població 2016-2026	38.950	38.128	5.542.680	5.488.234	-2,1%	-1,0%	0,7%	0,7%
Pob. resident a l'estranger	813	895	188.325	205.134	10,1%	8,9%	0,4%	0,4%
Índex de dependència global	60,5	61,1	53,5	53,8	0,6	0,3	nc	nc
Índex d'envelliment	171,3	174,4	110,6	112,0	3,1	1,4	nc	nc
Nacionalitat espanyola	36.360	36.121	4.838.079	4.854.217	-0,7%	0,3%	0,8%	0,7%
Nacionalitat estrangera	2.931	2.829	685.843	688.463	-3,5%	0,4%	0,4%	0,4%
Taxa d'estrangeria total	7,5%	7,3%	12,4%	12,4%	-0,2pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	4,9%	4,8%	9,4%	9,4%	-0,1pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	638	585	113.711	110.476	-8,3%	-2,8%	0,6%	0,5%
Població potencialment activa (16-64)	2.216	2.165	552.917	557.386	-2,3%	0,8%	0,4%	0,4%
Població de 65 anys i més	77	79	19.215	20.601	2,6%	7,2%	0,4%	0,4%
Àfrica	1.206	1.183	164.670	162.517	-1,9%	-1,3%	0,7%	0,7%
Amèrica	460	435	200.191	196.361	-5,4%	-1,9%	0,2%	0,2%
Àsia	124	123	118.307	123.379	-0,8%	4,3%	0,1%	0,1%
Europa	1.140	1.087	202.038	205.532	-4,6%	1,7%	0,6%	0,5%
Unió Europea	1.002	948	163.998	164.824	-5,4%	0,5%	0,6%	0,6%
Resta del món	1	1	637	674	0,0%	5,8%	0,2%	0,1%
Cinc nacionalitats principals (comarca)	2.120	2.059	207.640	201.726	-2,9%	-2,8%	1,0%	1,0%
Marroc	1.151	1.133	124.470	122.087	-1,6%	-1,9%	0,9%	0,9%
Romania	683	667	33.563	33.452	-2,3%	-0,3%	2,0%	2,0%
Polònia	119	105	6.744	6.501	-11,8%	-3,6%	1,8%	1,6%
Equador	104	88	27.369	24.908	-15,4%	-9,0%	0,4%	0,4%
Dominicana, República	63	66	15.494	14.778	4,8%	-4,6%	0,4%	0,4%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	1.303	1.315	179.895	184.428	0,9%	2,5%	0,7%	0,7%
Agricultura	46	52	748	786	13,0%	5,1%	6,1%	6,6%
Indústria	186	176	18.659	18.875	-5,4%	1,2%	1,0%	0,9%
Construcció	133	126	14.381	15.152	-5,3%	5,4%	0,9%	0,8%
Serveis	938	961	146.107	149.615	2,5%	2,4%	0,6%	0,6%
Dimensió mitjana	5,6	5,7	10,4	10,6	0,1p	0,2p	nc	nc
Agricultura	2,5	2,2	3,4	3,4	-0,3p	0,0p	nc	nc
Indústria	9,3	9,7	16,0	16,3	0,4p	0,3p	nc	nc
Construcció	6,0	6,3	5,0	5,2	0,3p	0,2p	nc	nc
Serveis	4,9	5,1	10,3	10,5	0,2p	0,2p	nc	nc
15 sectors d'activitat principals	1.006	1.030	110.133	112.802	2,4%	2,4%	0,9%	0,9%
Comerç detall, exc. vehicles motor	227	231	28.125	28.355	1,8%	0,8%	0,8%	0,8%
Serveis de menjar i begudes	143	152	16.931	17.361	6,3%	2,5%	0,8%	0,9%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	84	87	1.997	2.013	3,6%	0,8%	4,2%	4,3%
Activitats especialitzades construcció	77	73	8.589	8.980	-5,2%	4,6%	0,9%	0,8%
Transport terrestre i per canonades	56	56	5.678	5.960	0,0%	5,0%	1,0%	0,9%
Altres activitats de serveis personals	47	53	7.240	7.463	12,8%	3,1%	0,6%	0,7%
Construcció d'immobles	56	52	5.299	5.735	-7,1%	8,2%	1,1%	0,9%
Indústries de productes alimentaris	50	50	1.691	1.713	0,0%	1,3%	3,0%	2,9%
Venda i reparació de vehicles motor	56	49	4.411	4.432	-12,5%	0,5%	1,3%	1,1%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	48	47	14.995	15.182	-2,1%	1,2%	0,3%	0,3%
Serveis d'allotjament	41	47	1.510	1.584	14,6%	4,9%	2,7%	3,0%
Agricultura, ramaderia i caça	36	42	644	679	16,7%	5,4%	5,6%	6,2%
Educació	27	33	5.513	5.744	22,2%	4,2%	0,5%	0,6%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	29	31	6.481	6.591	6,9%	1,7%	0,4%	0,5%
Indústries tèxtils	29	27	1.029	1.010	-6,9%	-1,8%	2,8%	2,7%

Recull estadístic. Berguedà (Continuació)

	Berguedà		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes Berguedà/ Demarcació	
	2015	2016	2015	2016	Berguedà	Demarcació	2015	2016
Mercat de treball								
Població ocupada	14.138	14.543	2.144.989	2.221.878	2,9%	3,6%	0,7%	0,7%
Homes	7.636	7.843	1.122.464	1.163.435	2,7%	3,7%	0,7%	0,7%
Dones	6.502	6.700	1.022.525	1.058.443	3,0%	3,5%	0,6%	0,6%
Nacionals	13.395	13.752	1.901.020	1.957.223	2,7%	3,0%	0,7%	0,7%
Estrangers	743	791	243.969	264.655	6,5%	8,5%	0,3%	0,3%
Menys de 30 anys	2.136	2.283	315.495	336.381	6,9%	6,6%	0,7%	0,7%
De 30 a 44 anys	5.580	5.668	940.941	949.086	1,6%	0,9%	0,6%	0,6%
De 45 a 54 anys	3.800	3.882	556.907	586.496	2,2%	5,3%	0,7%	0,7%
Més de 55 anys	2.593	2.662	331.599	349.856	2,7%	5,5%	0,8%	0,8%
Taxa d'ocupació registrada	57,8%	60,2%	59,6%	61,7%	2,4pp	2,1pp	nc	nc
Llocs de treball	10.762	11.005	2.256.042	2.346.713	2,3%	4,0%	0,5%	0,5%
Agricultura	589	582	8.123	8.192	-1,2%	0,8%	7,3%	7,1%
Indústria	2.050	2.029	332.499	341.929	-1,0%	2,8%	0,6%	0,6%
Construcció	1.337	1.360	115.440	122.485	1,7%	6,1%	1,2%	1,1%
Serveis	6.786	7.034	1.799.980	1.874.107	3,7%	4,1%	0,4%	0,4%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	283	257	209.368	220.053	-9,2%	5,1%	0,1%	0,1%
Assalariats	7.266	7.530	1.873.656	1.960.273	3,6%	4,6%	0,4%	0,4%
Autònoms	3.496	3.475	382.386	386.440	-0,6%	1,1%	0,9%	0,9%
15 sectors d'activitat principals	7.845	8.075	1.257.872	1.308.617	2,9%	4,0%	0,6%	0,6%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	1.195	1.218	244.873	252.133	1,9%	3,0%	0,5%	0,5%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	822	849	77.091	80.544	3,3%	4,5%	1,1%	1,1%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	754	801	138.185	145.609	6,2%	5,4%	0,5%	0,6%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	595	616	124.804	128.674	3,5%	3,1%	0,5%	0,5%
<i>Activitats relacionades amb l'ocupació</i>	432	525	28.246	31.088	21,5%	10,1%	1,5%	1,7%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	543	509	37.083	38.833	-6,3%	4,7%	1,5%	1,3%
<i>Construcció d'immobles</i>	508	502	32.881	36.162	-1,2%	10,0%	1,5%	1,4%
<i>Agricultura, ramaderia i caça</i>	486	488	7.198	7.252	0,4%	0,8%	6,8%	6,7%
<i>Indústries tèxtils</i>	441	449	13.373	13.782	1,8%	3,1%	3,3%	3,3%
<i>Activitats sanitàries</i>	427	440	136.349	140.823	3,0%	3,3%	0,3%	0,3%
<i>Educació</i>	379	387	126.177	131.449	2,1%	4,2%	0,3%	0,3%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	343	365	153.310	157.552	6,4%	2,8%	0,2%	0,2%
<i>Serveis socials amb allotjament</i>	317	324	32.691	35.971	2,2%	10,0%	1,0%	0,9%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	304	318	71.403	73.361	4,6%	2,7%	0,4%	0,4%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	299	284	34.208	35.384	-5,0%	3,4%	0,9%	0,8%
Persones aturades registrades	2.428	2.111	377.897	330.725	-13,1%	-12,5%	0,6%	0,6%
Homes	1.091	942	176.530	149.932	-13,7%	-15,1%	0,6%	0,6%
Dones	1.337	1.169	201.367	180.793	-12,6%	-10,2%	0,7%	0,6%
Nacionals	2.021	1.769	313.922	275.389	-12,5%	-12,3%	0,6%	0,6%
Estrangers	407	342	63.975	55.336	-16,0%	-13,5%	0,6%	0,6%
Agricultura	53	50	4.641	3.743	-5,7%	-19,3%	1,1%	1,3%
Indústria	426	371	52.133	43.734	-12,9%	-16,1%	0,8%	0,8%
Construcció	305	250	39.187	31.234	-18,0%	-20,3%	0,8%	0,8%
Serveis	1.479	1.306	259.118	232.293	-11,7%	-10,4%	0,6%	0,6%
Sense ocupació anterior	165	134	22.818	19.721	-18,8%	-13,6%	0,7%	0,7%
Població activa local estimada	17.146	17.302	2.588.325	2.617.223	0,9%	1,1%	0,7%	0,7%
Taxa d'atur registral	14,16%	12,20%	14,60%	12,64%	-2,0pp	-2,0pp	nc	nc
Homes	12,08%	10,30%	13,34%	11,18%	-1,8pp	-2,2pp	nc	nc
Dones	16,48%	14,33%	15,91%	14,17%	-2,1pp	-1,7pp	nc	nc
Nombre total de contractes	9.703	10.529	2.034.466	2.235.210	8,5%	9,9%	0,5%	0,5%
Beneficiaris de prestacions	1.385	1.206	205.756	182.936	-12,9%	-11,1%	0,7%	0,7%
Taxa cobertura prestacions	61,20%	61,00%	57,95%	58,82%	-0,2pp	0,9pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	1.175	1.244	141.132	143.772	5,9%	1,9%	0,8%	0,9%
Places en càmpings	7.630	7.992	44.026	44.976	4,7%	2,2%	17,3%	17,8%
Places en establiments de turisme rural	1.374	1.387	4.934	5.025	0,9%	1,8%	27,8%	27,6%
Places en apartaments turístics	6	6	3.461	3.619	0,0%	4,6%	0,2%	0,2%
Places en HUTs ²	275	370	58.437	64.780	34,5%	10,9%	0,5%	0,6%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	66.605	67.135	6.490.113	6.607.108	0,8%	1,8%	1,0%	1,0%
Pressupostos municipals: despeses	66.600	67.127	6.476.026	6.519.382	0,8%	0,7%	1,0%	1,0%
Deute viu municipal ⁴	27.302	24.464	3.260.818	2.859.109	-10,4%	-12,3%	0,8%	0,9%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta

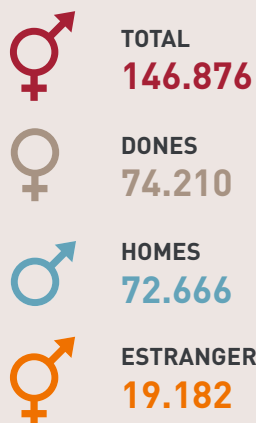
2. Habitatges d'ús turístic. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2014-2015 nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts. pp: punts percentuals.

Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

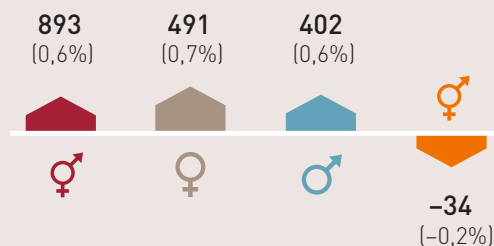

Garraf

Població, 2016

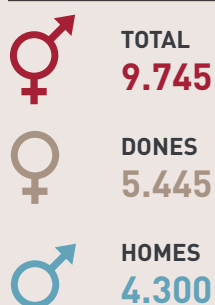

Variació interanual

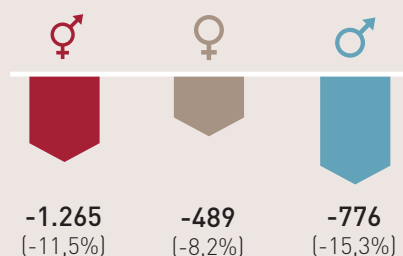

0,6%
La població augmenta lleugerament

Població aturada registrada, 2016

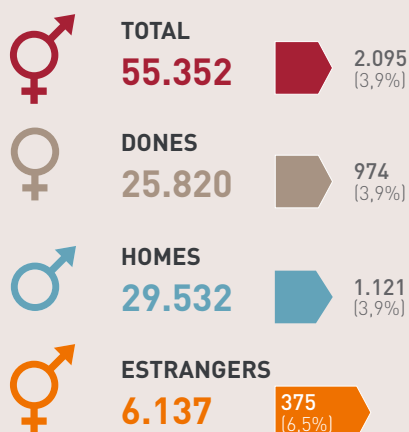

Variació interanual

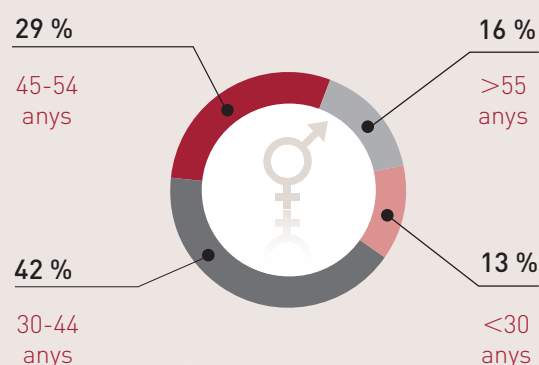

15,4%
Taxa d'atur registral

Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2016

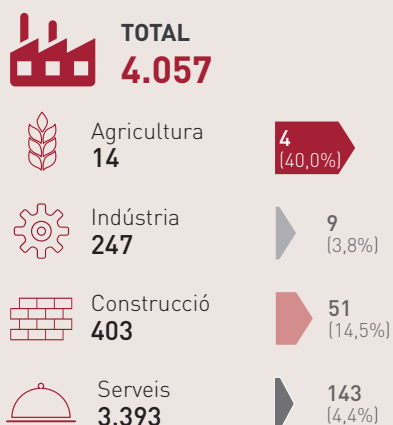

Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

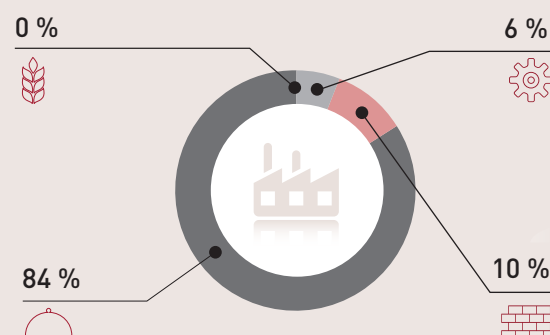

57,2%
Taxa d'ocupació registrada

Empreses de la comarca, IVT 2016

Distribució per sectors (pes %)

5,4%
Augmenta el nombre d'empreses

Garraf

La comarca del Garraf té una superfície de 185,1 km², el 2,4% de la superfície de la demarcació de Barcelona, i està integrada per 6 municipis. Vilanova i la Geltrú n'és la capital.

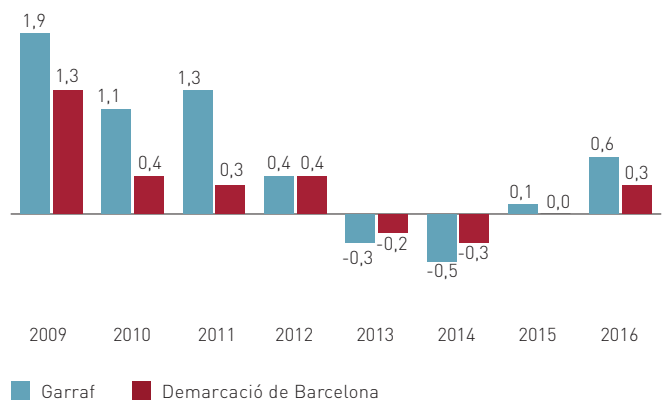
El Garraf té 146.876 habitants, el 2,6% de la **població** de la demarcació. El creixement poblacional de la comarca se situa al 0,6%, un valor lleugerament superior al dels últims anys i al del conjunt de les comarques barcelonines (vegeu el gràfic 1). La població resident a l'estranger augmenta un 10,4% respecte al 2015, i arriba a les 3.565 persones, un increment que és superior al que es dona al conjunt de la demarcació (8,9%). El Garraf és la tercera comarca amb major percentatge de residents a l'estranger (2,4%).

La densitat de població és de 793 hab./km², una xifra que la situa com la cinquena comarca més densament poblada. La capital, Vilanova i la Geltrú, aplega el 44,9% (65.972) de la població comarcal. La població ha augmentat en cinc dels sis municipis, entre els quals destaquen els creixements de Vilanova i la Geltrú (288) i Sitges (209). Olivella manté el mateix nombre d'habitants respecte a l'any anterior.

El Garraf és la tercera comarca amb una taxa d'estrangeria més alta, el 13,1% (19.182). Interanualment, la població estrangera s'ha reduït lleugerament (-0,2%), a diferència de l'augment de la demarcació (0,4%). El 48,6% (9.331) de la població estrangera del Garraf prové de la Unió Europea; el 22,1%, d'Amèrica, i el 17,7%, del continent africà. Les nacionalitats predominants són la marroquina (3.015) i la romanesa (1.803), seguides de la britànica (1.583), la italiana (1.567) i la francesa (1.513).

El 17,4% de la població és menor de 16 anys (per sobre del 16,5% de la demarcació) i el 16,6% té 65 anys o més, un percentatge inferior al 18,5% mitjà de les comarques barcelonines. La població en edat de treballar n'agrupa el 65,9% restant (vegeu el gràfic 2), un percentatge lleugerament superior a la demarcació (65,0%). L'índex d'envelliment, 95,3%, se situa més de quinze punts per sota del 112% de la demarcació. La projecció de població per al 2026, segons l'escenari mitjà elaborat per l'Idescat, mostra com el volum de població actual es manté estable.

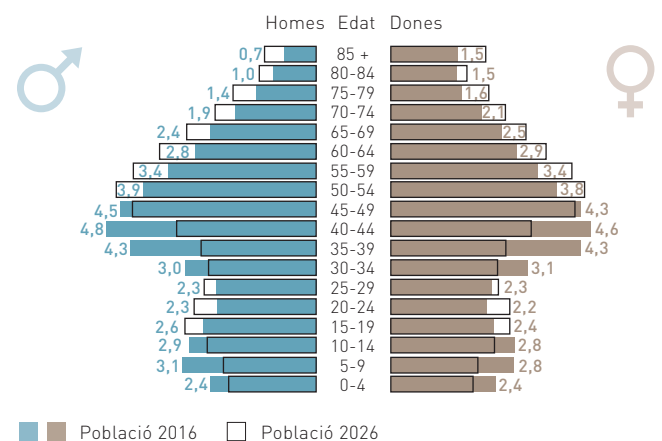
Gràfic 1
Taxes de variació de la població total, 2009-2016 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

L'índex d'envelliment del Garraf (95,3%) se situa molt per sota del valor del conjunt de la demarcació (112,0%).

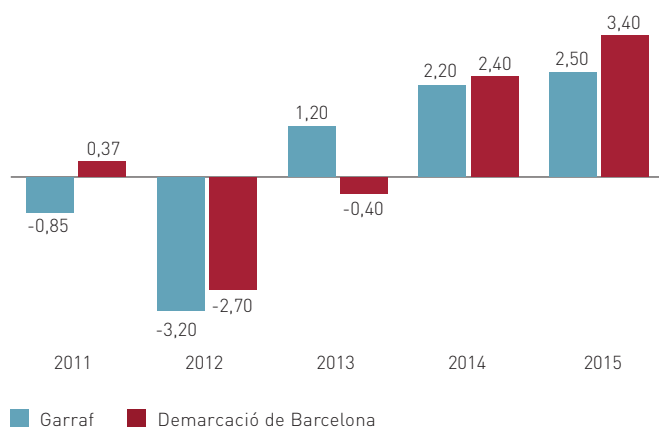
Gràfic 2
Piràmide d'edats del Garraf, 2016-2026 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE i projeccions Idescat

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

■ Garraf ■ Demarcació de Barcelona

Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

La comarca consolida el creixement del VAB dels darrers anys gràcies als increments en els serveis (2,2%), la indústria (2,6%) i la recuperació significativa de la construcció (9,0%).

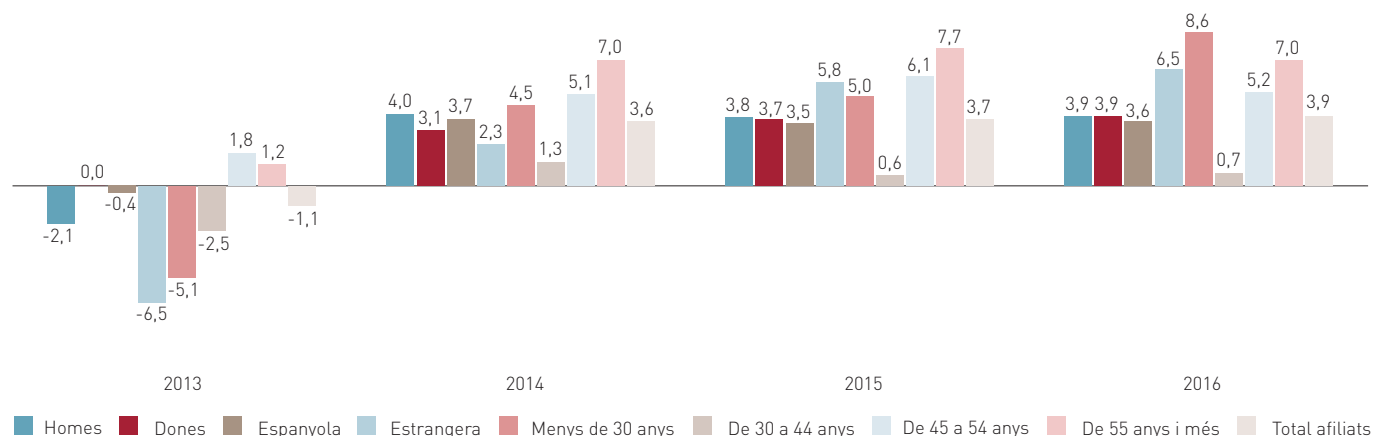
Segons l'*Anuari econòmic comarcal 2016*, de Catalunya-Caixa, el **VAB** de la comarca del Garraf (vegeu el gràfic 3) experimenta el 2015 un creixement del 2,5%, inferior al conjunt de la demarcació (3,4%) però que consolida el creixement que es va començar a experimentar l'any 2013 després d'anys de caiguda. Aquest creixement es basa en el sector serveis, el de més pes a la comarca, que creix un 2,2%, i la indústria l'acompanya amb un 2,6%. Ara bé, l'increment interanual més significatiu es troba a la construcció, que augmenta un 9,0% i deixa enrere les fortes caigudes del període 2010-2013. El sector primari, en canvi, a part de tenir un pes reduït a la comarca, pateix un retrocés del 13,4%.

A la finalització de l'any 2016, l'**ocupació** registrada de la població resident a la comarca del Garraf augmenta un 3,9%, un creixement lleugerament superior al dels dos anys anteriors i al de la demarcació (3,6%). D'aquesta manera l'any acaba amb 55.532 persones ocupades residents a la comarca, 2.095 més que l'any anterior.

Per sexe, l'ocupació creix al mateix ritme en homes i en dones (3,9%). En nombres absoluts, a la comarca s'assoleix una ocupació masculina de 29.532 persones (1.121 més) i una de femenina de 25.820 (974 persones més). Així, l'ocupació femenina representa el 46,6% del total.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Quant a la nacionalitat, el col·lectiu estranger assoleixen la xifra de les 6.137 persones ocupades, amb un increment del 6,5%, i els espanyols arriben a ser 49.215 persones en augmentar un 3,6% respecte a l'any anterior. Així, el pes dels estrangers sobre el total de la població ocupada augmenta tres dècimes i arriba a l'11,1%.

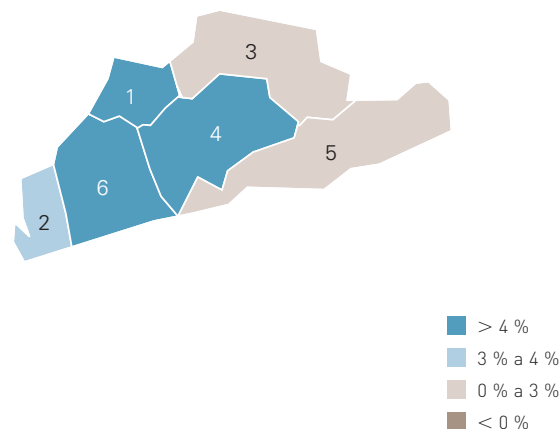
Per edats, 7.169 persones són menors de 30 anys; 23.220, tenen entre 30 anys i 44 anys; 16.038, entre 45 anys i 54 anys, i 8.925, més de 55 anys. Respecte a l'any anterior la comarca segueix la tendència general de la demarcació, i els menors de 30 anys són els que més creixen a la comarca (8,6%). En aquesta línia els majors de 55 anys i l'interval entre 45 anys i 54 anys també creixen significativament (7,0% i 5,2% respectivament). Per contra, el tram comprès entre els 30 anys i 44 anys és el que presenta un creixement menor (0,7%) i, a la vegada, el que conté un nombre d'ocupats més elevat, amb un pes del 41,9% respecte al total.

La taxa d'ocupació del Garraf és la més baixa de la demarcació (57,2%), quatre punts i mig inferior a la mitjana (61,7%).

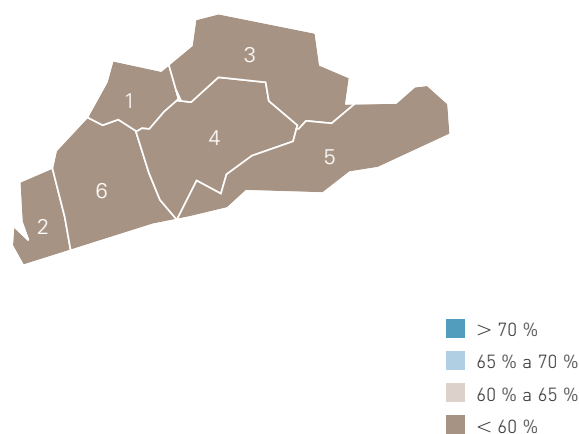
La variació interanual de la població ocupada resident a la comarca (vegeu el mapa 1) registra augments en els sis municipis de la comarca. En xifres absolutes destaquen els increments de Vilanova i la Geltrú (984), Sant Pere de Ribes (552), Sitges (287) i Cubelles (179). En percentatge, la variació positiva destaca de nou a Sant Pere de Ribes (5,1%), a Vilanova i la Geltrú (4,2%) i a Canyelles (4,5%).

La taxa d'ocupació registrada global de la població en edat de treballar al Garraf se situa en el 57,2%, de llarg el valor més baix de la demarcació, quatre punts i mig per sota la mitjana. Tan és així que analitzant el valor per municipis (vegeu el mapa 2) es pot observar com els sis tenen una taxa d'ocupació inferior al 60%. Cubelles (59,8%) i Canyelles (59,4%) són els dos municipis que més s'hi aproximen i Sitges (55,7%), Olivella i Sant Pere de Ribes (ambdós 56,7%) són els municipis amb una taxa d'ocupació més baixa.

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Garraf, 2016 (en percentatge)

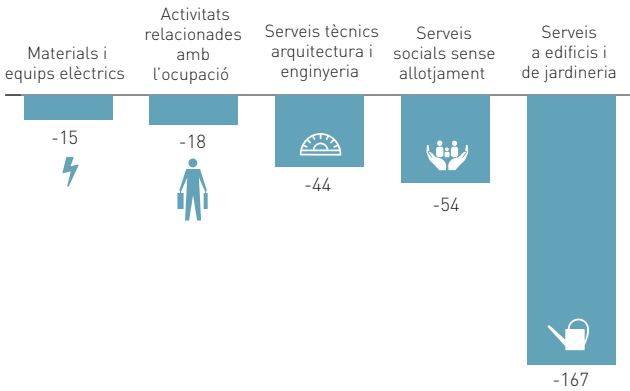

Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Garraf, 2016 (en percentatge)

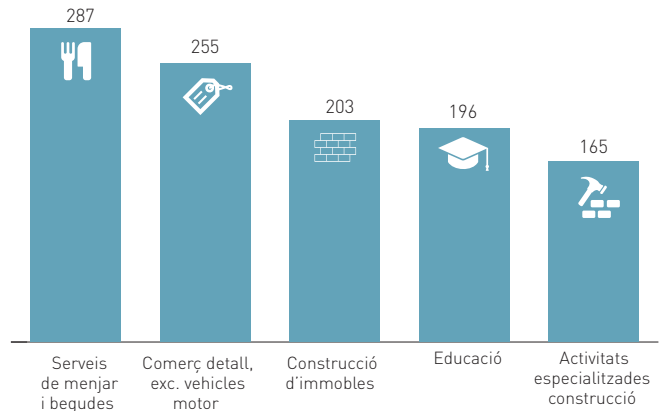
1 Canyelles	4 Sant Pere de Ribes
2 Cubelles	5 Sitges
3 Olivella	6 Vilanova i la Geltrú

Gràfic 5
Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball
Garraf, 2016 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6
Subsectors d'activitat amb més guanys de llocs de treball
Garraf, 2016 (absoluts)

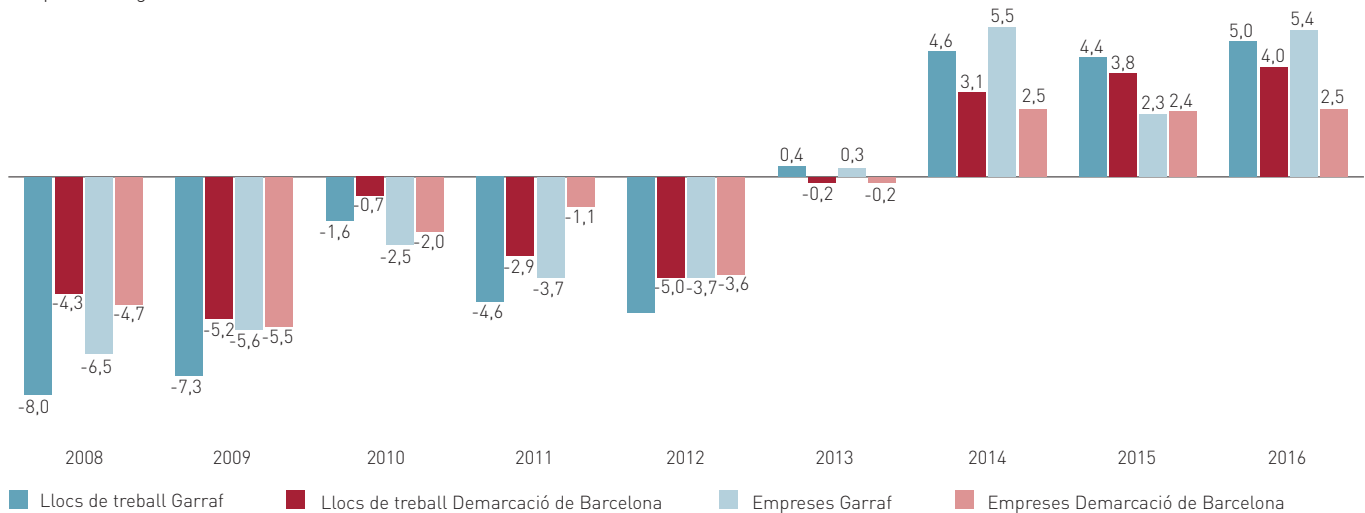

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

El creixement del 5,4% en nombre d'empreses és el més elevat de totes les comarques de la demarcació.

L'evolució dels **llocs de treball** (professionals de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) experimenta un creixement significatiu del 5,0%, el tercer més alt de la demarcació i un punt per sobre del valor conjunt (4,0%). En el cas de les empreses el creixement encara ha estat més important, ja que s'ha assolit un augment del 5,4% respecte a l'any anterior. Un valor que significa el creixement més gran de la demarcació, dos punts per sobre del Maresme, la segona comarca que més creix en nombre de volum d'empreses.

Gràfic 7
Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses
 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

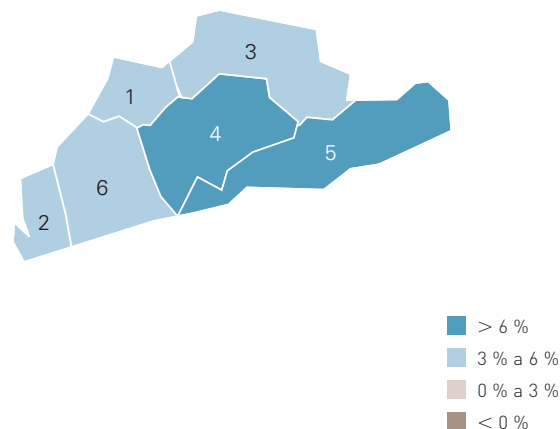
L'increment de l'ocupació es basa en l'evolució positiva del treball assalariat (6,8%) però també de l'autònom (1,1%). Per grans sectors, des del punt de vista relatiu destaca l'increment de l'ocupació a la construcció (14,4%), i el Garraf esdevé la comarca on més creix. Tenint en compte els 15 principals subsectors, només en dos d'ells es produeix una disminució de l'ocupació, en els serveis a edificis i de jardineria (-21,0%) i als materials i equips elèctrics (-2,0%). Els tretze restants experimenten un augment d'ocupació. Des d'una perspectiva relativa sobresurt la construcció (23,8%) i l'educació (11,7%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu els gràfics 5 i 6), les pèrdues d'ocupació més notables es produeixen als serveis a edificis i de jardineria (-167). Els increments, en canvi, se situen principalment als serveis de menjar i begudes (287), el comerç al detall (255), la construcció d'immobles (203), l'educació (196) i les activitats especialitzades relacionades amb la construcció (165).

El Garraf és la comarca barcelonina on el sector de la construcció augmenta més en llocs de treball (14,4%).

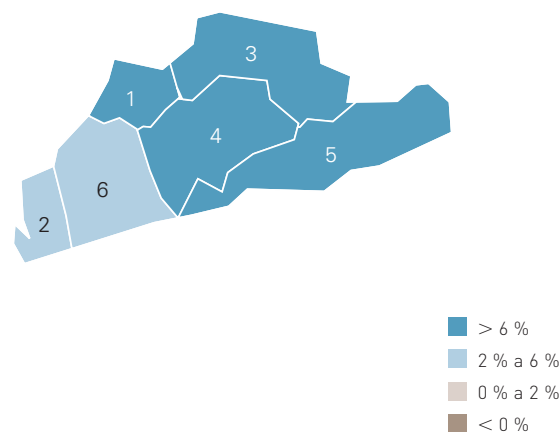
Observant la variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 1) destaca que tots els municipis experimenten creixement. Des d'un punt de vista absolut Vilanova i la Geltrú (531), Sant Pere de Ribes (522) i Sitges (479) són els tres municipis que més creixen. En termes relatius Sant Pere de Ribes (8,3%) i Sitges (6,3%) destaquen per sobre la resta.

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el 2015 el 30% de les 200 primeres empreses en volum de vendes són exportadores o importadores. El Garraf té dinou empreses amb un import net de la xifra de vendes superior als deu milions d'euros. Destaquen Prysmian Cables Spain (fabricació de cables electrònics i elèctrics), Grupo Componentes Vilanova i Mahle (fabricació de components per a l'automoció), Compañía Internacional para la Financiación de la Distribución (comerç al detall per correspondència o internet) i Kuka Robots Iberica (comerç a l'engròs de maquinària i robots industrials).

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Garraf, 2016
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Garraf, 2016
(en percentatge)

1 Canyelles	4 Sant Pere de Ribes
2 Cubelles	5 Sitges
3 Olivella	6 Vilanova i la Geltrú

L'atur experimenta la major disminució dels últims anys, del 11,5%, un punt per sota de la disminució a la demarcació (-12,5%).

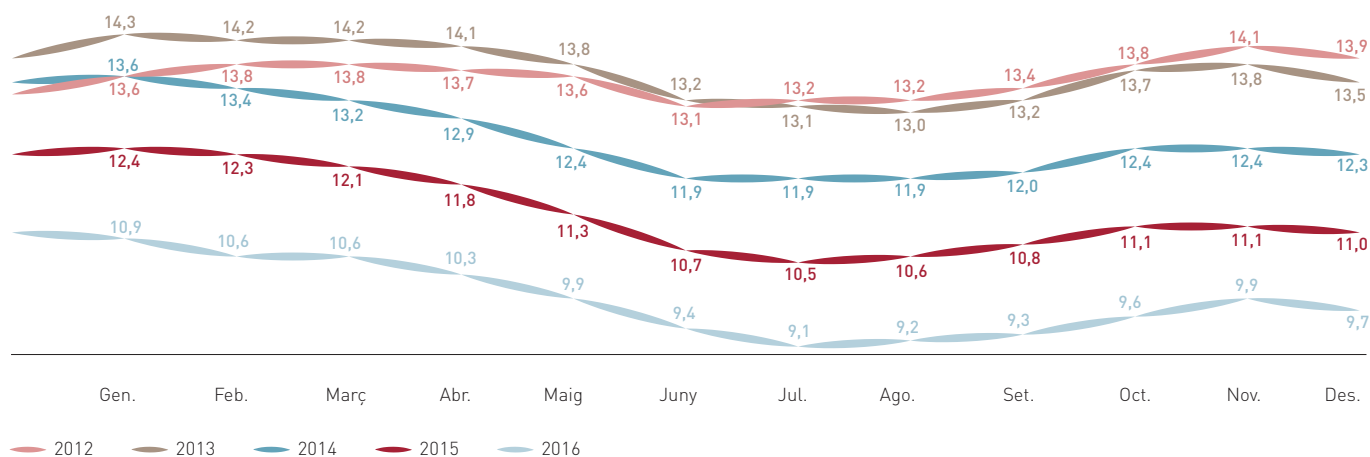
La taxa d'atur registral masculina del Garraf (13,4%) ha estat, conjuntament amb l'Anoia, la que més ha disminuït a la demarcació. Tanmateix, segueix sent la més elevada.

L'evolució de l'atur (vegeu el gràfic 8) continua amb la dinàmica de descens interanual dels últims anys. El 2016 l'atur disminueix un 11,5% (-1.265) respecte a l'any anterior i deixa la xifra de persones aturades registrades en 9.745. Aquesta reducció és lleugerament inferior a la mitjana de la demarcació (-12,5%).

La taxa d'atur registral és del 15,4%, més de dos punts inferior a la del 2015. No obstant això, és la segona taxa més alta per sota de l'Anoia, i dos punts per damunt de la taxa mitjana de la demarcació (14,6%). La taxa d'atur femenina és del 17,5%, la segona més alta entre les dotze comarques barcelonines, malgrat haver disminuït 1,9 punts percentuals respecte a l'any anterior. La taxa d'atur masculina és del 13,4%, la més elevada de la demarcació, però, a la vegada, la que també ha disminuït més respecte a l'any anterior amb una reducció de 2,6 punts. El 39,3% de les persones aturades tenen entre 25 anys i 44 anys; el 55,1%, més de 45, i el 5,6%, menys de 25. Interanualment, tots els grups d'edat redueixen l'atur. Des d'una disminució del 6,2% en els majors de 55 anys a una reducció del 15,5% en les edats compreses entre els 35 anys i els 44 anys.

Per sectors d'activitat econòmica, el 74,3% dels aturats pertanyen al sector serveis; el 10,0%, a la construcció; el 9,2%, a la indústria; l'1,7%, a l'agricultura, i el 4,8% restant, a persones sense ocupació anterior. De la variació anual destaca la reducció de l'atur al sector industrial (-23,7%) i al sector de la construcció (-21,0%).

Gràfic 8
Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Garraf, 2012-2016 (en milers)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Respecte a l'any anterior, l'atur disminueix en tots els nivells formatius, inclòs el grup de sense estudis, l'únic que no descenia l'any anterior. Destaca el descens de l'atur dels universitaris de primer cicle (-23,8%). L'atur de la població estrangera disminueix un 16,9%, i se situa en els 1.358 aturats. Aquest col·lectiu suposa el 13,9% de l'atur comarcal, un pes lleugerament inferior al de la demarcació (16,7%). Els aturats nacionals disminueixen un 10,5% (-988) i se situen en els 8.387.

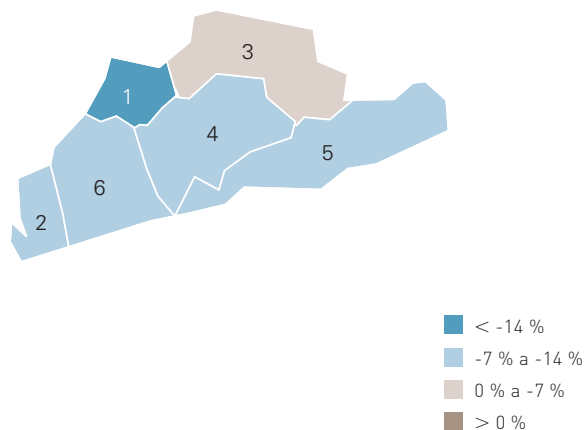
L'atur disminueix en tots els municipis de la comarca (vegeu el mapa 5). Les reduccions més notables es produeixen a Canyelles (-17,2%) i Vilanova i la Geltrú (-12,6%). Excepte Sitges (11,8%) i Canyelles (15,3%), la resta de municipis tenen una taxa d'atur superior a la comarcal: Vilanova i la Geltrú (15,7%), Cubelles (16,6%), Sant Pere de Ribes (16,8%) i Olivella (17,5%).

Sitges (11,8%) té una taxa d'atur molt inferior a la resta de municipis de la comarca.

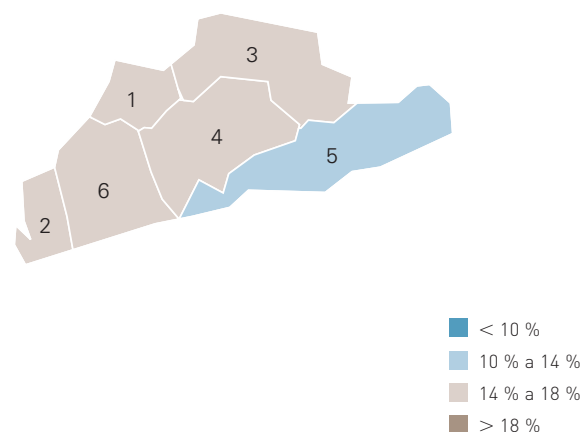
A final del 2016 hi ha concedides 5.474 **prestacions per desocupació**, un 11,3% menys que l'any anterior. La taxa de cobertura, en canvi, puja lleugerament del 58,8% el 2015 al 59,0% el 2016. Les tres tipologies de prestació per desocupació disminueixen en nombre respecte a l'any anterior: ho fa un 18,4% les de renda activa d'inserció; un 14%, les assistencials, i un 6,9%, les de caràcter contributiu.

La **contractació laboral** augmenta un 4,3%, inferior a l'augment de la demarcació, que ha estat del 9,9%. L'any tanca amb 44.605 contractes signats. Per tipologia, la contractació indefinida augmenta un 21,9%, l'augment més pronunciat d'aquesta tipologia entre totes les comarques, i la temporal, que representa un 90% dels contractes signats, ho fa un 2,6%. Per sexe, la contractació masculina augmenta un 3,0% (645 contractes més que el 2015) i la femenina un 5,5% (1.178). Per edats, destaca l'augment del 35,0% en la contractació dels menors de 20 anys.

Mapa 5
Variació de l'atur registrat. Garraf, 2016
(en percentatge)

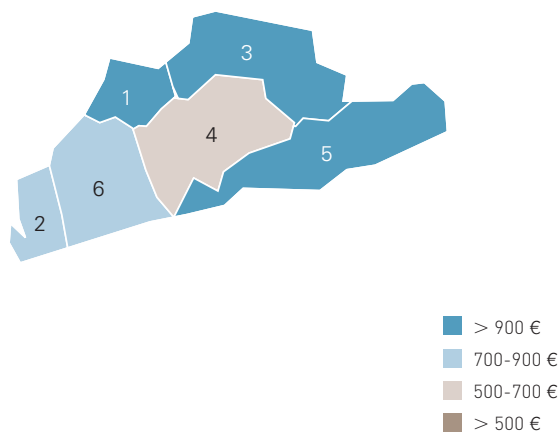

Mapa 6
Taxa d'atur registrat. Garraf, 2016
(en percentatge)

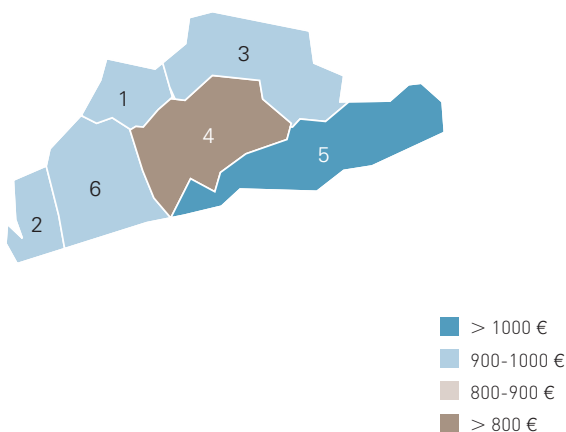

1 Canyelles	4 Sant Pere de Ribes
2 Cubelles	5 Sitges
3 Olivella	6 Vilanova i la Geltrú

Mapa 7
Ingressos tributaris per habitant. Garraf, 2016
 (en euros)

Mapa 8
Despeses corrents per habitant. Garraf, 2016
 (en euros)

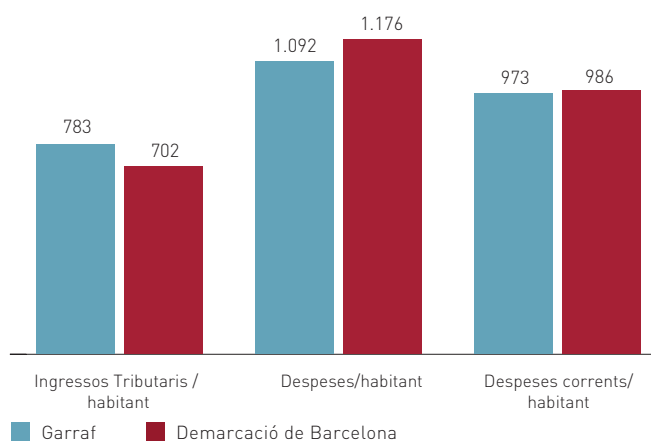
1 Canyelles	4 Sant Pere de Ribes
2 Cubelles	5 Sitges
3 Olivella	6 Vilanova i la Geltrú

En relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2016 augmenta un 4,5% respecte el 2015 pel que fa als ingressos i un 4,3% en les despeses, increments significativament superiors als de la demarcació, essent un 1,8% i un 0,7% respectivament. Per habitant, al Garraf les despeses suposen 1.092 euros (1.176 a la demarcació), amb 973 euros de despeses corrents (986 a la demarcació), i 37 euros de despeses d'inversió, el valor més baix de tota la demarcació (103 de mitjana). Els ingressos corrents suposen 1.090 euros per habitant, amb 783 d'ingressos tributaris, lleugerament per sota de la demarcació en els ingressos corrents (1.121), i superior en els tributaris (702).

En la distribució municipal dels ingressos tributaris (vegeu el mapa 7) ressalta el rati euros/habitant en els municipis d'Olivella (1.135), Sitges (1.079) i Canyelles (1.023). Pel que fa a les despeses corrents (vegeu el mapa 8), els que destaquen són Sitges (1.220), Canyelles (987) i Vilanova i la Geltrú (975).

La mitjana de despeses d'inversió d'euros per habitant al Garraf (37euros) és la més baixa d'entre totes les comarques de la demarcació

Gràfic 9
Finances públiques, 2016 (ratios euro per habitant)

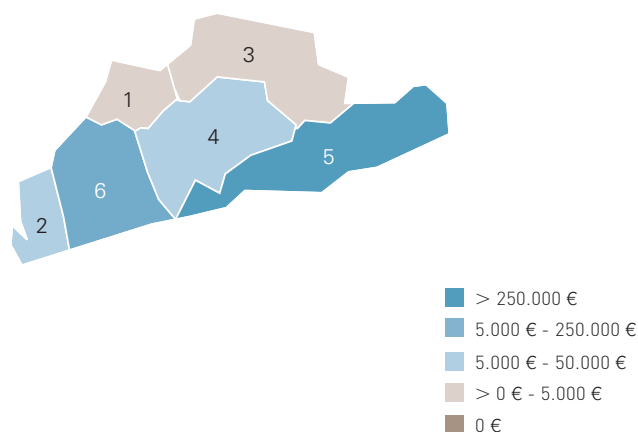
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

Els indicadors d'evolució d'oferta **turística** del Garraf aquest 2016 presenten una estabilitat en el nombre de places en establiments turístics. Es mantenen les places en càmpings i turisme rural i hi ha un petit augment en places hoteleres, d'un 0,1%. D'altra banda els habitatges d'ús turístics (HUT) tenen un considerable augment de places i arriben a les 8.948, una xifra que representa un creixement del 32,4% respecte a l'any 2015.

En relació amb l'anàlisi de la demanda, tot i no tenir dades dels establiments de turisme rural, la resta de tipologies d'allotjaments presenten les dades següents: els hotels han aconseguit 299.290 turistes (11,8% més) i 862.007 pernотacions (9,3%); per la seva importància, resulta significatiu el descens dels càmpings, que ha disminuït un 47,2% en el nombre de turistes (8.135 turistes menys) i un 11,2% en pernотacions.

Pel que respecta a la recaptació de la taxa turística, el Garraf ha registrat 1.013.916 euros, una xifra 34,4% superior a l'aconseguida l'any anterior. Aquesta comarca recapta el 16,04% del total de l'impost a la província de Barcelona (sense el Barcelonès).

Mapa 9
Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Garraf, 2016 (en euros)

L'augment en l'activitat hotelera queda frenat per una significativa caiguda de la demanda en els càmpings de la comarca.

Quadre 1
Indicadors d'evolució turística al Garraf, 2015-2016

	Garraf			Entorn de Barcelona*		
	2015	2016	% var. 2015-2016**	2015	2016	% var. 2015-2016**
Places en establiments hotelers	5.434	5.438	0,1	63.758	64.139	0,6
Places en càmpings	8.526	8.526	0,0	44.026	44.976	2,2
Places en establiments de turisme rural	62	62	0,0	4.934	5.025	1,8
Places en apartaments	524	524	0,0	2.332	2.352	0,9
Places en HUTs	6.760	8.948	32,4	15.028	20.778	38,3
Viatgers allotjats en establiments hotelers	267.709	299.290	11,8	3.290.710	3.915.286	19,0
Viatgers allotjats en càmpings	172.214	90.860	-47,2	643.338	675.115	4,9
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	100.506	113.902	13,3
Pernотacions en establiments hotelers	788.412	862.007	9,3	9.678.194	10.619.805	9,7
Pernотacions en càmpings	834.689	741.023	-11,2	2.588.930	2.590.550	0,1
Pernотacions en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	292.607	341.859	16,8
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	57	63	10,6	71	75	3,9
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	34	35	2,1	46	46	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	nd	nd	nd	22	24	2,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)	754.634	1.013.916	34,4	5.552.329	6.319.158	13,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera. **La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals.
nd: Dada no disponible
Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat.

Mapa de projectes estratègics locals del Garraf

Sant Pere de Ribes: el cooperativisme, una alternativa

L'Ajuntament de Sant Pere de Ribes es va integrar al programa de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya el 2014 amb la voluntat d'incorporar el cooperativisme com a línia de treball de promoció econòmica. L'objectiu és informar i sensibilitzar la població sobre el cooperativisme com una alternativa per a la creació d'empreses, una oportunitat per crear ocupació i una eina de finançament. **[+]**

Sant Pere de Ribes, Sitges i Vilanova i la Geltrú, municipis per a l'economia social i solidària

Els ajuntaments de Sitges, Sant Pere de Ribes i Vilanova i la Geltrú s'han adherit al manifest «Cap a una Xarxa de Municipis per l'Economia Social i Solidària», conscients que cal impulsar una visió més social de l'economia. Aquest projecte vol establir les bases per generar un ecosistema que permeti la coproducció de polítiques públiques orientades a donar resposta a les necessitats reals del territori des d'aquesta perspectiva. Un dels principals objectius ha de ser la creació d'espais de treball compartit, de difusió i de sensibilització entre les diferents iniciatives dels ciutadans i ciutadanes dels tres municipis, i per tant es persegueix impregnar, promoure i fer créixer el desplegament d'una visió estratègica d'una nova economia. **[+]**

Node Garraf: EcoCopp Garraf

EcoCopp Garraf respon a la tercera fase del Projecte Agroecològic del Garraf. El repte és posar en marxa eines concretes que donin continuïtat i contingut al procés d'intercooperació ja iniciat i que afavoreixin i facilitin la consolidació i el creixement dels petits productors locals a partir d'un model de gestió i d'implicació cooperatiu, posant en marxa estratègies i eines col·lectives dirigides a enfortir i millorar la competitivitat, la consolidació i el creixement d'aquests petits projectes agroecològics locals. **[+]**

Gestió forestal del massís del Garraf

L'Associació de Propietaris Forestals del Massís del Garraf (AP-FMG) és una associació sense ànim de lucre que implica de forma col·lectiva els propietaris privats i públics amb l'objectiu de fomentar la gestió forestal sostenible per aprofitar els recursos energètics vinculats al territori i de treballar la prevenció d'incendis forestals al conjunt del territori del Massís del Garraf. Inclou quatre grans reptes: la conscienciació i acceptació social de l'ús de la biomassa; l'increment del consum de biomassa a la comarca per a ús tèrmic; una producció viable econòmicament, i la dinamització d'altres usos del bosc com són l'agricultura, la ramaderia i el turisme. **[+]**

Carta dels paisatges del Garraf

La Llei 8/2005, de protecció, gestió i ordenació del paisatge de Catalunya, és una llei pionera que recull la voluntat del Parlament de Catalunya d'adherir-se al Conveni Europeu del Paisatge. El Pla de Desenvolupament Econòmic i Social del Garraf 2014-2020 destacava entre les seves estratègies la del paisatge, i entre una de les accions, l'elaboració de la Carta. Es tracta d'una eina de reflexió per fomentar la cultura del territori i orientar el desenvolupament a la relació que té la societat amb el paisatge, entès com a percepció i resultat de la interacció de factors naturals i humans. **[+]**

Node: fòrum d'empreses de serveis energètics

Es tracta d'una aliança empresarial per avançar en l'estalvi i l'eficiència energètica. Les empreses i els professionals que formen part del Fòrum Energètic demanen als ajuntaments que incentivin l'adopció de pràctiques i recursos que garanteixin l'estalvi i l'efi-

ciència dels consums, alhora que també treballen per a una sensibilització similar entre l'àmbit privat. En el compendi d'incentius a l'eficiència energètica s'inclouen aspectes relacionats amb la mobilitat sostenible, la instal·lació d'energies renovables, les auditories energètiques, la rehabilitació energètica dels edificis, els sistemes d'aprofitament d'energia solar, la promoció de sistemes per a la recàrrega dels vehicles elèctrics i propostes en relació amb el comerç i el turisme. En tots els casos, se suggereixen mesures concretes, com ara la bonificació de la taxa de guals en el cas de vehicles elèctrics o d'aquells aparcaments comunitaris que disposin de punts de recàrrega per a motors elèctrics. **[+]**

Node: Xarxa Productes de la Terra

En el marc del programa «Productes de la Terra», promogut per la Diputació de Barcelona, Node Garraf i l'Agència de Desenvolupament, amb cooperació amb els ajuntaments de la comarca, es desplega aquest projecte per mitjà de quatre línies de treball: donar a conèixer i estructurar el sector; optimitzar la gestió empresarial; millorar la producció, i millorar la comercialització. Des d'un punt de vista transversal, s'actua amb la finalitat de crear ocupació i potenciar els productes de proximitat cercant l'aliança amb els consumidors en el desenvolupament de l'economia local. **[+]**

Canyelles: projecte Artífex

Artífex és un projecte de formació liderat des de Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Canyelles per donar suport a l'esperit emprenedor, l'autoocupació, la reinserció a l'ocupació i la generació d'una marca pròpia que es pugui convertir en un referent empresarial i professional en els oficis artesans. La finalitat és que l'artesanía es converteixi en un motor de promoció i desenvolupament local, tant en l'àmbit empresarial com ocupacional. Destaca, entre d'altres, la voluntat de recuperar les arts i els oficis antics, diversificar l'economia i l'estacionalitat així com també planificar un procés d'internacionalització dels productes elaborats (sota la marca «Nadal Canyelles»). **[+]**

Vilanova: programa «Ambassadors»

Aquesta proposta identifica professionals reconeguts en el seu àmbit (universitari, científic, econòmic, mèdic, etc.) que siguin actius en associacions o col·legis nacionals i internacionals, que disposin d'una xarxa de contactes potent i que tinguin capacitat d'incidir en el seu col·lectiu. El programa té un doble objectiu: pretén, d'una banda, difondre Vilanova i la Geltrú en els entorns professionals dels ambaixadors i, de l'altra, fer-la visible com a escenari de reunions d'empresa i petits congressos. L'objectiu final d'aquesta iniciativa va molt més enllà de la producció i de l'emplaçament d'esdeveniments congressuals o reunions disciplinàries. Les persones que accepten ser ambaixadores duen el nom de Vilanova i la Geltrú allà on la seva tasca professional els doni oportunitat de fer-ho. Divulguen la imatge de la ciutat com un entorn proper al coneixement i l'economia creativa. **[+]**

Sitges: Activa't per l'Ocupació

El projecte cerca l'activació de les persones que estan a la borsa de treball del Servei d'Ocupació de l'Ajuntament de Sitges. Es desplega per mitjà de tres tipologies d'accions diferents orientades a millorar les competències i afavorir una actitud positiva envers la inserció: els tallers de voluntaris per mantenir i millorar les capacitats laborals; el Sitges Job Friend, un grup d'autogestió en la recerca de feina, i les estades en empreses. **[+]**

La contractació pública responsable: Una línia estratègica de la responsabilitat social a l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú

Carles Anson i Massich, coordinador de la Unitat de Responsabilitat Social Corporativa a l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú

Els orígens

L'octubre de 2011, uns mesos després d'iniciar-se la legislatura 2011-2015, l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú crea la Unitat de Responsabilitat Social Corporativa (RSC) sota la responsabilitat política directa de l'alcaldia.

S'elabora un document base inicial i s'incorporen al Pla d'Actuació Municipal 2011-2015 cinc objectius: desplegar polítiques d'RSC amb l'elaboració d'un codi d'ètica i bon govern, fomentar la participació i el compromís dels treballadors i treballadores dins l'organització, identificar i difondre les de bones pràctiques, incorporar clàusules socials en la contractació municipal i treballar per a un territori socialment responsable.

És doncs des del primer moment de la creació de la unitat que es fa palesa la voluntat de desplegar una política de contractació pública que vagi en la línia no només d'executar obres, prestar serveis o adquirir béns, sinó que permeti desenvolupar i assolir objectius socials i mediambientals a través de les contractacions.

Els primers passos

En aquesta línia i amb la voluntat de desenvolupar un treball transversal, es crea el maig del 2012 la Comissió Tècnica de Compres i Contractació Pública Responsable (en endavant, CCCPR), integrada per tècnics dels departaments de Contractació, Compres, Medi Ambient, Serveis Viaris i Mobilitat, Urbanisme, Obres i Habitatge, Serveis Socials, Salut i Convivència i Responsabilitat Social Corporativa. L'acord de constitució de la comissió recull que el seu objectiu serà el de vetllar per la incorporació i el desplegament de clàusules socials i mediambientals en els diferents processos de contractació municipals.

Paral·lelament a un treball de seguiment dels contractes vigents i de les noves licitacions, i de la recerca d'informació i experiències en altres territoris, la comissió organitza a inicis del 2013, una jornada sobre compra i contractació pública responsable amb la col·laboració de l'Oficina de Supervisió i Avaluació de la Contractació Pública de la Generalitat de Catalunya i amb el suport de Setem. La jornada, adreçada als responsables tècnics i polítics de les administracions i les empreses públiques del territori, tenia com a objectiu compartir, conscienciar i donar informació i eines per integrar la compra i la contractació pública responsable als diferents ens i organitzacions presents.

Comença la consolidació del projecte

A partir dels models i documents elaborats per la Diputació de Barcelona, l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú elabora i debat sobre quin ha de ser el model de plecs de clàusules administratives generals que han de regular la contractació a l'Ajuntament i la CCCPR elabora un informe en el qual s'apunta un seguit de recomanacions: la majoria d'aquestes recomanacions s'incorporen al plec final.

A més, la CCCPR comença a treballar en la recollida i l'elaboració d'un repositori de bones pràctiques entorn a la contractació pública, que culmina amb la redacció i l'aprovació pel Ple de l'Ajuntament, el maig de 2015, de la *Guia pràctica per a la inclusió de criteris socials, ambientals i ètics en la contractació pública de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú*. El document s'aprova per unanimitat del Ple. En aquests moments, tot just dos anys després, atenent a la visió viva i dinàmica d'aquesta guia, el document ja està en fase de revisió i actualització.

L'aprovació de la guia representa un punt d'inflexió en el projecte. Però és tot just en aquest moment quan comença la veritable

tasca de convertir els documents en fets; de fer que tota l'organització en conegui el contingut, n'interioritzi la filosofia i incorpori les seves propostes.

És per tot plegat que es fa una proposta formativa adreçada a totes les persones de l'organització que en un moment o altre participen d'algun procés de licitació. S'organitzen diferents sessions en les quals acaben participant 39 persones de diversos departaments i serveis municipals. Es fa també una formació per als responsables de contractació dels ens i les empreses públiques vinculades.

Amb tot, la unitat d'RSC s'ofereix als diferents serveis per fer l'acompanyament i el suport que calgui a l'hora d'iniciar qualsevol procediment de licitació.

El procediment

Actualment, el procediment per iniciar qualsevol procés de licitació comença amb la redacció per part del servei responsable del que anomenem un informe raonat, en el qual cal justificar la necessitat de la contractació, l'objecte, la durada i el valor, entre d'altres dades. És obligat també assenyalar si el plec incorporarà clàusules de caràcter social, mediambiental, ètic, etc., i, en cas negatiu, cal justificar-ne la no inclusió.

En aquest punt, la unitat d'RSC col·labora amb el servei per tal de treballar aquells aspectes que puguin generar dubtes i amb l'objectiu que el plec incorpori al màxim la perspectiva de l'RSC.

Segons les directrius aprovades per acord de la Junta de Govern Local, el factor preu no pot superar el 40% de la valoració i caldrà valorar les ofertes segons la seva relació qualitat-preu. En aquest sentit, es disposa d'una clàusula de qualitat en l'apartat de la valoració del criteri sotmesos a un judici de valor a partir de la qual aquelles ofertes que no arribin a un llindar mínim no obtindran puntuació en aquest apartat.

També és important ressaltar que en totes les meses de contractació hi és present un membre de la unitat d'RSC.

Els indicadors, una eina clau

És del tot necessari disposar d'una bateria d'indicadors que ens aportin informació suficientment rigorosa per poder valorar i avaluar qualsevol desplegament d'una política, sigui en l'àmbit que sigui, així com per poder qualificar les accions preses i reorientar, si cal, les futures decisions.

En aquest sentit, l'any 2016, des de la unitat d'RSC es va establir un seguit d'indicadors per monitorar el desplegament de les polítiques de contractació pública responsable a l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú.

D'aquí se'n desprèn, entre d'altres dades, que dels 28 processos de licitació iniciats el 2016, el 64% van incorporar clàusules socials. Queda clar, doncs, que encara resta molta feina per fer, però, tanmateix, el camí és el correcte.

El futur, des de la responsabilitat

Cal seguir treballant per consolidar la responsabilitat en la contractació i fer que la contractació pública esdevingui un instrument per reforçar la conscienciació social a més de garantir una gestió dels recursos públics més eficient amb l'objectiu que responguin al màxim a l'interès general.

Les darreres directives europees juntament amb aquesta major conscienciació ciutadana són una oportunitat que les administracions no poden deixar escapar per seguir avançant en aquesta línia.

Recull estadístic. Garraf

	Garraf		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes	
	2015	2016	2015	2016	Garraf	Demarcació	2015	2016
Entorn								
Nombre de municipis		6		311				1,9%
Superfície total (km²)		185,1		7726,4				2,4%
Superfície mitjana municipal (km²)		30,9		24,8				nc
Demografia								
Població Total	145.983	146.876	5.523.922	5.542.680	0,6%	0,3%	2,6%	2,6%
Densitat (hab/km²)	789	793	715	717	0,6%	0,3%	nc	nc
Homes	72.264	72.666	2.696.360	2.704.771	0,6%	0,3%	2,7%	2,7%
Dones	73.719	74.210	2.827.562	2.837.909	0,7%	0,4%	2,6%	2,6%
Població de menys de 16 anys	25.619	25.622	913.568	914.352	0,0%	0,1%	2,8%	2,8%
Població potencialment activa (16-64)	96.624	96.840	3.599.618	3.603.957	0,2%	0,1%	2,7%	2,7%
Població de 65 anys i més	23.740	24.414	1.010.736	1.024.371	2,8%	1,3%	2,3%	2,4%
Projecció de la població 2016-2026	146.876	146.928	5.542.680	5.488.234	0,0%	-1,0%	2,6%	2,7%
Pob. resident a l'estranger	3.229	3.565	188.325	205.134	10,4%	8,9%	1,7%	1,7%
Índex de dependència global	51,1	51,7	53,5	53,8	0,6	0,3	nc	nc
Índex d'envelliment	92,7	95,3	110,6	112,0	2,6	1,4	nc	nc
Nacionalitat espanyola	126.767	127.694	4.838.079	4.854.217	0,7%	0,3%	2,6%	2,6%
Nacionalitat estrangera	19.216	19.182	685.843	688.463	-0,2%	0,4%	2,8%	2,8%
Taxa d'estrangeria total	13,2%	13,1%	12,4%	12,4%	-0,1pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	6,6%	6,7%	9,4%	9,4%	0,1pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	3.307	3.269	113.711	110.476	-1,1%	-2,8%	2,9%	3,0%
Població potencialment activa (16-64)	14.746	14.741	552.917	557.386	0,0%	0,8%	2,7%	2,6%
Població de 65 anys i més	1.163	1.172	19.215	20.601	0,8%	7,2%	6,1%	5,7%
Àfrica	3.265	3.403	164.670	162.517	4,2%	-1,3%	2,0%	2,1%
Amèrica	4.288	4.234	200.191	196.361	-1,3%	-1,9%	2,1%	2,2%
Àsia	1.018	1.077	118.307	123.379	5,8%	4,3%	0,9%	0,9%
Europa	10.612	10.442	202.038	205.532	-1,6%	1,7%	5,3%	5,1%
Unió Europea	9.580	9.331	163.998	164.824	-2,6%	0,5%	5,8%	5,7%
Resta del món	33	26	637	674	-21,2%	5,8%	5,2%	3,9%
Cinc nacionalitats principals (comarca)	9.556	9.481	232.785	231.844	-0,8%	-0,4%	4,1%	4,1%
Marroc	2.910	3.015	124.470	122.087	3,6%	-1,9%	2,3%	2,5%
Romania	1.871	1.803	33.563	33.452	-3,6%	-0,3%	5,6%	5,4%
Regne Unit	1.604	1.583	12.351	12.500	-1,3%	1,2%	13,0%	12,7%
Itàlia	1.636	1.567	40.745	41.859	-4,2%	2,7%	4,0%	3,7%
França	1.535	1.513	21.656	21.946	-1,4%	1,3%	7,1%	6,9%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	3.850	4.057	179.895	184.428	5,4%	2,5%	2,1%	2,2%
Agricultura	10	14	748	786	40,0%	5,1%	1,3%	1,8%
Indústria	238	247	18.659	18.875	3,8%	1,2%	1,3%	1,3%
Construcció	352	403	14.381	15.152	14,5%	5,4%	2,4%	2,7%
Serveis	3.250	3.393	146.107	149.615	4,4%	2,4%	2,2%	2,3%
Dimensió mitjana	5,8	5,9	10,4	10,6	0,1p	0,2p	nc	nc
Agricultura	2,3	2,0	3,4	3,4	-0,3p	0,0p	nc	nc
Indústria	14,8	14,8	16,0	16,3	0,0p	0,3p	nc	nc
Construcció	3,2	3,6	5,0	5,2	0,4p	0,2p	nc	nc
Serveis	5,4	5,5	10,3	10,5	0,1p	0,2p	nc	nc
15 sectors d'activitat principals	3.005	3.170	122.579	125.878	5,5%	2,7%	2,5%	2,5%
Comerç detall, exc. vehicles motor	706	738	28.125	28.355	4,5%	0,8%	2,5%	2,6%
Serveis de menjar i begudes	629	639	16.931	17.361	1,6%	2,5%	3,7%	3,7%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	236	238	14.995	15.182	0,8%	1,2%	1,6%	1,6%
Activitats especialitzades construcció	189	215	8.589	8.980	13,8%	4,6%	2,2%	2,4%
Altres activitats de serveis personals	203	211	7.240	7.463	3,9%	3,1%	2,8%	2,8%
Construcció d'immobles	147	169	5.299	5.735	15,0%	8,2%	2,8%	2,9%
Educació	147	161	5.513	5.744	9,5%	4,2%	2,7%	2,8%
Activitats immobiliàries	137	147	7.474	7.827	7,3%	4,7%	1,8%	1,9%
Transport terrestre i per canonades	115	121	5.678	5.960	5,2%	5,0%	2,0%	2,0%
Activitats sanitàries	94	103	5.150	5.238	9,6%	1,7%	1,8%	2,0%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	96	102	6.481	6.591	6,3%	1,7%	1,5%	1,5%
Venda i reparació de vehicles motor	89	91	4.411	4.432	2,2%	0,5%	2,0%	2,1%
Serveis a edificis i de jardineria	83	91	2.989	3.052	9,6%	2,1%	2,8%	3,0%
Activitats esportives i d'entreteniment	66	73	2.194	2.374	10,6%	8,2%	3,0%	3,1%
Serveis d'allotjament	68	71	1.510	1.584	4,4%	4,9%	4,5%	4,5%

Recull estadístic. Garraf (Continuació)

	Garraf		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes	
	2015	2016	2015	2016	Garraf	Demarcació	2015	2016
Mercat de treball								
Població ocupada	53.257	55.352	2.144.989	2.221.878	3,9%	3,6%	2,5%	2,5%
Homes	28.411	29.532	1.122.464	1.163.435	3,9%	3,7%	2,5%	2,5%
Dones	24.846	25.820	1.022.525	1.058.443	3,9%	3,5%	2,4%	2,4%
Nacionals	47.495	49.215	1.901.020	1.957.223	3,6%	3,0%	2,5%	2,5%
Estrangers	5.762	6.137	243.969	264.655	6,5%	8,5%	2,4%	2,3%
Menys de 30 anys	6.599	7.169	315.495	336.381	8,6%	6,6%	2,1%	2,1%
De 30 a 44 anys	23.067	23.220	940.941	949.086	0,7%	0,9%	2,5%	2,4%
De 45 a 54 anys	15.252	16.038	556.907	586.496	5,2%	5,3%	2,7%	2,7%
Més de 55 anys	8.339	8.925	331.599	349.856	7,0%	5,5%	2,5%	2,6%
Taxa d'ocupació registrada	55,1%	57,2%	59,6%	61,7%	2,0pp	2,1pp	nc	nc
Llocs de treball	32.698	34.331	2.256.042	2.346.713	5,0%	4,0%	1,4%	1,5%
Agricultura	106	111	8.123	8.192	4,7%	0,8%	1,3%	1,4%
Indústria	4.078	4.226	332.499	341.929	3,6%	2,8%	1,2%	1,2%
Construcció	2.510	2.871	115.440	122.485	14,4%	6,1%	2,2%	2,3%
Serveis	26.004	27.123	1.799.980	1.874.107	4,3%	4,1%	1,4%	1,4%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	2.186	2.224	209.368	220.053	1,7%	5,1%	1,0%	1,0%
Assalariats	22.285	23.804	1.873.656	1.960.273	6,8%	4,6%	1,2%	1,2%
Autònoms	10.413	10.527	382.386	386.440	1,1%	1,1%	2,7%	2,7%
15 sectors d'activitat principals	23.104	24.422	1.326.872	1.377.574	5,7%	3,8%	1,7%	1,8%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	4.477	4.732	244.873	252.133	5,7%	3,0%	1,8%	1,9%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	3.830	4.117	138.185	145.609	7,5%	5,4%	2,8%	2,8%
<i>Activitats sanitàries</i>	1.928	2.028	136.349	140.823	5,2%	3,3%	1,4%	1,4%
<i>Educació</i>	1.674	1.870	126.177	131.449	11,7%	4,2%	1,3%	1,4%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	1.665	1.760	153.310	157.552	5,7%	2,8%	1,1%	1,1%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	1.704	1.733	124.804	128.674	1,7%	3,1%	1,4%	1,3%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	1.508	1.673	77.091	80.544	10,9%	4,5%	2,0%	2,1%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	1.029	1.083	42.776	44.230	5,2%	3,4%	2,4%	2,4%
<i>Construcció d'immobles</i>	853	1.056	32.881	36.162	23,8%	10,0%	2,6%	2,9%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	966	1.011	71.403	73.361	4,7%	2,7%	1,4%	1,4%
<i>Serveis d'allotjament</i>	798	821	23.080	24.906	2,9%	7,9%	3,5%	3,3%
<i>Materials i equips elèctrics</i>	741	726	11.178	11.245	-2,0%	0,6%	6,6%	6,5%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	794	627	75.318	77.815	-21,0%	3,3%	1,1%	0,8%
<i>Activitats jurídiques i de comptabilitat</i>	593	607	46.440	47.797	2,4%	2,9%	1,3%	1,3%
<i>Activitats professionals i tècniques</i>	544	578	23.007	25.274	6,3%	9,9%	2,4%	2,3%
Persones aturades registrades	11.010	9.745	377.897	330.725	-11,5%	-12,5%	2,9%	2,9%
Homes	5.076	4.300	176.530	149.932	-15,3%	-15,1%	2,9%	2,9%
Dones	5.934	5.445	201.367	180.793	-8,2%	-10,2%	2,9%	3,0%
Nacionals	9.375	8.387	313.922	275.389	-10,5%	-12,3%	3,0%	3,0%
Estrangers	1.635	1.358	63.975	55.336	-16,9%	-13,5%	2,6%	2,5%
Agricultura	186	161	4.641	3.743	-13,4%	-19,3%	4,0%	4,3%
Indústria	1.171	894	52.133	43.734	-23,7%	-16,1%	2,2%	2,0%
Construcció	1.239	979	39.187	31.234	-21,0%	-20,3%	3,2%	3,1%
Serveis	7.903	7.243	259.118	232.293	-8,4%	-10,4%	3,0%	3,1%
Sense ocupació anterior	511	468	22.818	19.721	-8,4%	-13,6%	2,2%	2,4%
Població activa local estimada	62.383	63.307	2.588.325	2.617.223	1,5%	1,1%	2,4%	2,4%
Taxa d'atur registral	17,65%	15,39%	14,60%	12,64%	-2,3pp	-2,0pp	nc	nc
Homes	15,86%	13,37%	13,34%	11,18%	-2,5pp	-2,2pp	nc	nc
Dones	19,53%	17,48%	15,91%	14,17%	-2,0pp	-1,7pp	nc	nc
Nombre total de contractes	42.782	44.605	2.034.466	2.235.210	4,3%	9,9%	2,1%	2,0%
Beneficiaris de prestacions	6.173	5.474	205.756	182.936	-11,3%	-11,1%	3,0%	3,0%
Taxa cobertura prestacions	58,80%	59,01%	57,95%	58,82%	0,2pp	0,9pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	5.434	5.438	141.132	143.772	0,1%	1,9%	3,9%	3,8%
Places en càmpings	8.526	8.526	44.026	44.976	0,0%	2,2%	19,4%	19,0%
Places en establiments de turisme rural	62	62	4.934	5.025	0,0%	1,8%	1,3%	1,2%
Places en apartaments turístics	524	524	3.461	3.619	0,0%	4,6%	15,1%	14,5%
Places en HUTs ²	6.760	8.948	58.437	64.780	32,4%	10,9%	11,6%	13,8%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	154.635	161.540	6.490.113	6.607.108	4,5%	1,8%	2,4%	2,4%
Pressupostos municipals: despeses	153.799	160.429	6.476.026	6.519.382	4,3%	0,7%	2,4%	2,5%
Deute viu municipal ⁴	123.165	110.560	3.260.818	2.859.109	-10,2%	-12,3%	3,8%	3,9%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta

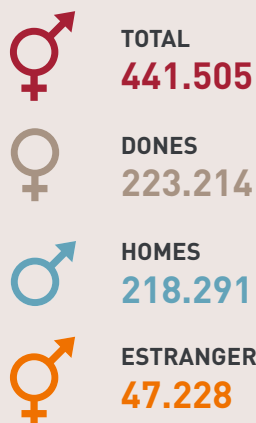
2. Habitages d'ús turístic. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2014-2015 nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts. pp: punts percentuals.

Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

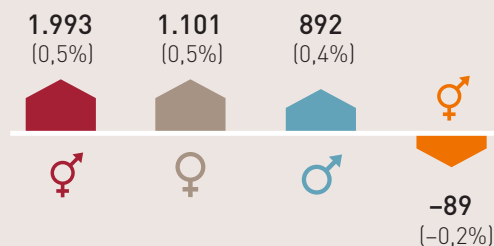

Maresme

Població, 2016

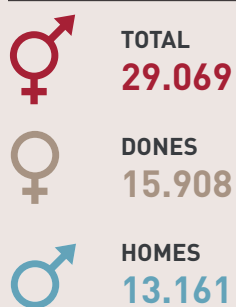

Variació interanual

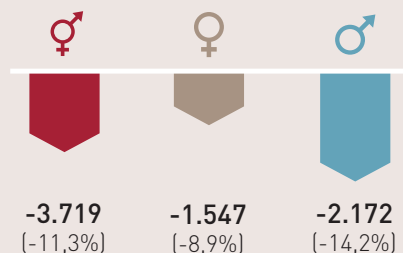

0,5%
La població augmenta lleugerament

Població aturada registrada, 2016

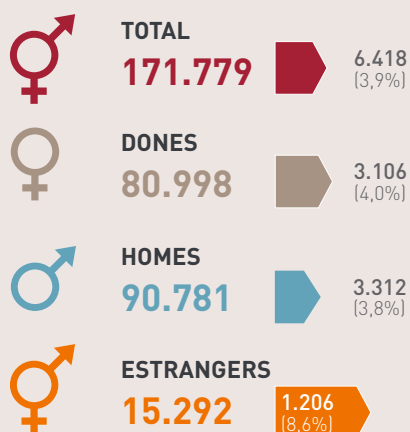

Variació interanual

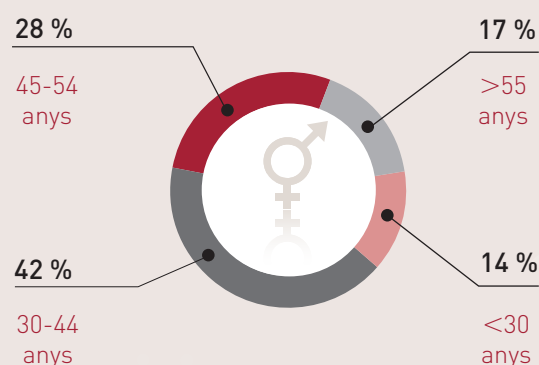

14,7%
Taxa d'atur registral

Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2016

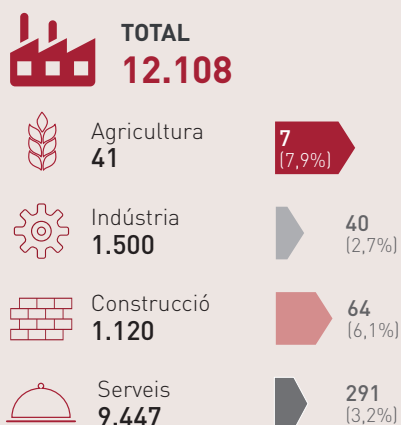

Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

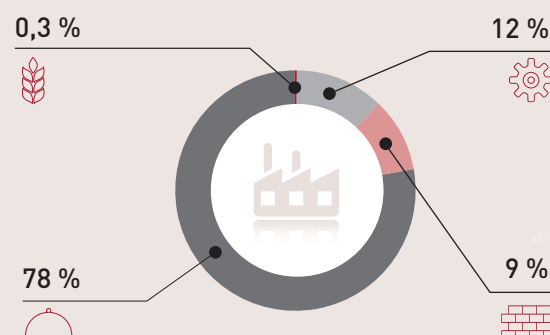

59,8%
Taxa d'ocupació registrada

Empreses de la comarca, IVT 2016

Distribució per sectors (pes %)

3,4%
Augmenta el nombre d'empreses

Maresme

La comarca del Maresme té una superfície de 398,5 km², el 5,2% de la superfície de la demarcació de Barcelona, i està integrada per 30 municipis que tenen una superfície mitjana de poc més de 13 km², la menor respecte a la resta de comarques barcelonines, més de deu quilòmetres quadrats menys que la mitjana d'entre tots els municipis de la demarcació. Mataró n'és la capital.

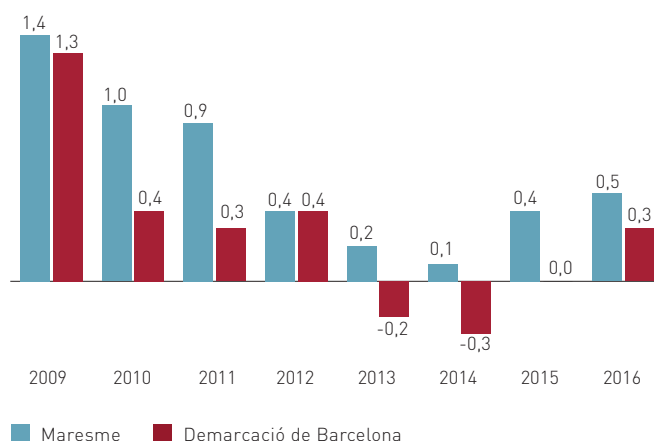
El Maresme és, amb 441.515 habitants, la quarta comarca més poblada de les dotze comarques de la demarcació, i aplega el 8% de la població barcelonina. La població (vegeu el gràfic 1) augmenta lleugerament un 0,5% respecte a l'any anterior. Els residents a l'estranger incrementen un 2,2% el 2016, fins a arribar a les 9.522 persones.

Amb una densitat de població de 1.108 hab./km², és la quarta més alta de la demarcació. La capital, Mataró, aplega el 28,4% (125.517) de la població comarcal. La població ha augmentat en vint-i-un municipis dels trenta de la comarca, entre els quals destaquen els creixements de Mataró (650), Pineda de Mar (272), Vilassar de Mar (231) i el Masnou (196). Per contra, les disminucions més importants s'han produït a Arenys de Munt (-98) i Premià de Mar (-78).

El 10,7% de la població comarcal és estrangera (47.228), un valor inferior a la mitjana de la demarcació (12,4%). Interanualment, la població estrangera es redueix en 89 persones (-0,2%). El 43,4% de la població estrangera prové del continent africà, i un 67,6% d'aquesta és de nacionalitat marroquina (13.834). Destaca també que al Maresme hi viu el 47,7% dels gambians i el 21,2% dels senegalesos residents a la demarcació. La població xinesa és la que més augmenta del 2015 al 2016, un 11,5%.

El 17,4% de la població és menor de 16 anys (per sobre del 16,5% de la demarcació) i el 17,5% té 65 anys o més, un percentatge inferior al 18,5% mitjà. La població en edat de treballar (vegeu el gràfic 2) n'agrupa el 65,0%, el mateix pes que la mitjana d'entre les comarques barcelonines. L'índex d'envelliment, 100,4, supera per primera vegada els cent punts, tot i que se situa més de deu punts per sota dels 112 de la demarcació. Respecte a la projecció de població, i segons l'escenari mitjà elaborat per l'Idescat, el Maresme és la tercera comarca, darrere que més població perdria el 2026, amb un decreixement del 2,3%.

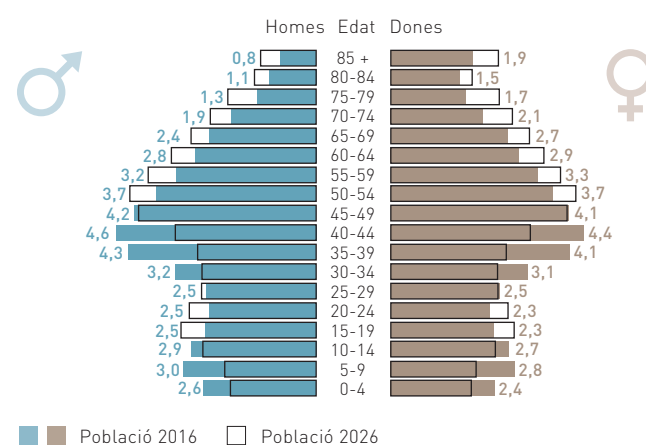
Gràfic 1
Taxes de variació de la població total, 2009-2016 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

La població major de 65 anys supera per primera vegada la població jove i situa l'índex d'envelliment en els 100,4 punts.

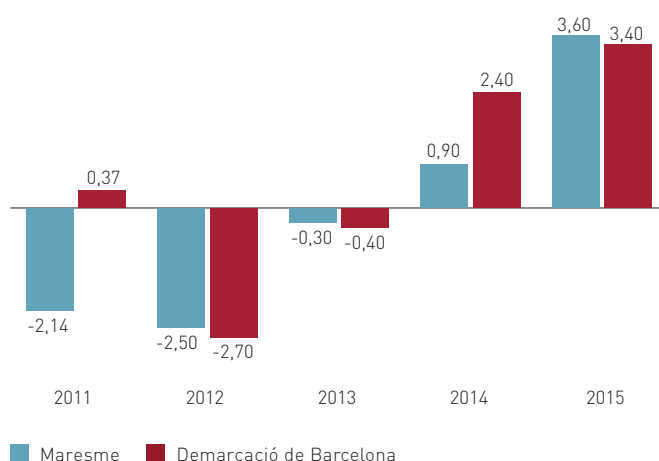
Gràfic 2
Piràmide d'edats del Maresme, 2016-2026 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE i projeccions Idescat

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

■ Maresme ■ Demarcació de Barcelona

Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

L'any 2016 és el tercer any consecutiu que augmenta (3,9%) la població ocupada a la comarca del Maresme.

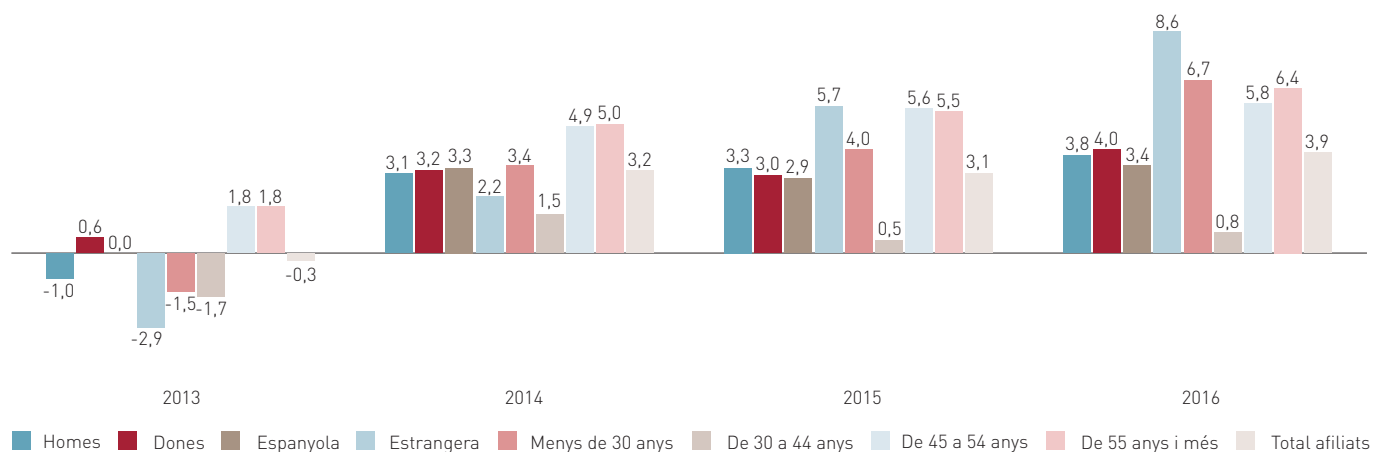
Segons l'Anuari Econòmic Comarcal 2016, de Catalunya-Caixa, el **VAB** de la comarca del Maresme (vegeu el gràfic 3) experimenta el 2015 un increment del 3,6%, un registre similar a la mitjana de la demarcació de Barcelona (3,4%). Aquest avenç reflecteix el dels serveis (3,9%) i un suport més lent del sector de la indústria (1,8%). Addicionalment, la construcció s'expandeix, amb un creixement (8,0%) que contrasta amb una taxa anual del -18,1% en el període 2010-2013. Finalment, el sector primari cau un 2%.

A la finalització de l'any 2016, l'**ocupació** registrada de la població resident a la comarca del Maresme obté un increment del 3,9%, tres dècimes més que la demarcació, vuit més que l'any 2015 (3,1%) i set més que el 2014 (3,2%). Així, l'any acaba amb 171.779 persones ocupades residents a la comarca, 6.418 més que l'anterior.

Per sexe, l'ocupació creix en les dones (4,0%) i també en els homes (3,8%), i es tracta de la tercera comarca on l'ocupació masculina creix més, després de l'Anoia i el Garraf. L'augment fa que l'ocupació femenina arribi a 80.998 ocupades (3.106 més que l'any anterior) i la masculina, a 90.781 homes (3.312 més). Les dones representen el 47,2% del total de persones ocupades, amb un augment d'una dècima en el pes del darrer any. Per comarques, el pes de les dones ocupades al Maresme és superior al de la majoria de comarques, només al Barcelonès i al Vallès Occidental tenen un pes més gran.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Pel que fa a la nacionalitat, el col·lectiu estranger arriba a les 15.292 persones ocupades i els espanyols, a 156.487. Així, els ocupats amb nacionalitat estrangera incrementen més (8,6%) que els de nacionalitat espanyola (3,4%), i destaca que el Maresme és la tercera comarca on més augmenten les persones ocupades amb nacionalitat espanyola. El pes dels estrangers sobre el total de la població ocupada va augmentar quatre dècimes en el darrer any, fins a un 8,9%.

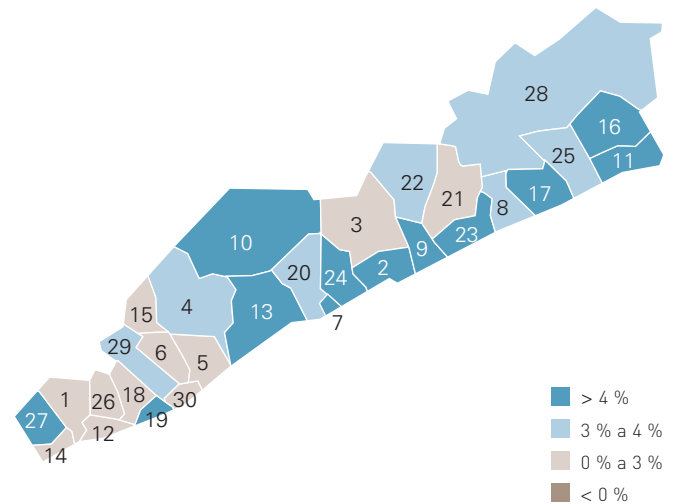
Per edats, 23.718 són menors de 30 anys; 71.834 tenen entre 30 anys i 44 anys; 47.577, entre 45 anys i 54 anys, i 28.650, més de 55 anys. Respecte a l'any anterior totes les edats creixen en nombre d'ocupats, especialment els menors de 30 anys (6,7%) i els majors de 55 anys (6,4%). El pes de les edats reflecteix un augment de la importància de les edats joves i grans, i la pèrdua de pes de les edats centrals. Així en els darrers quatre anys la població ocupada de 30 anys a 44 anys ha perdut tres punts percentuals en el seu pes sobre el total.

El 2016 la taxa d'ocupació del Maresme és la segona més baixa de totes les comarques de la demarcació de Barcelona.

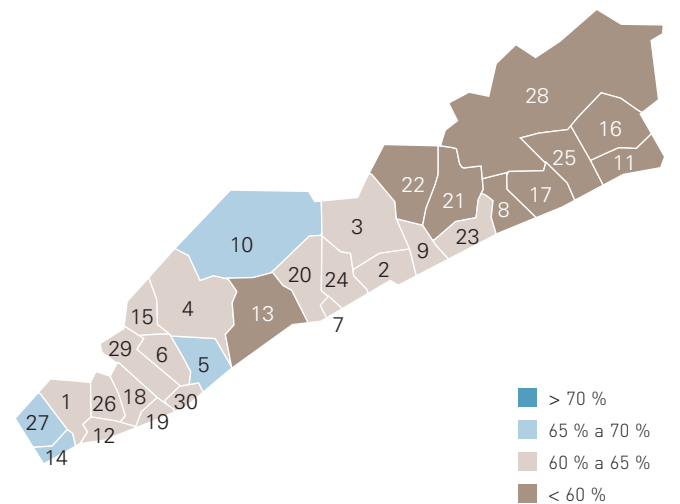
La variació interanual d'ocupació (vegeu el mapa 1) de la població ocupada resident a la comarca registra augments en els trenta municipis de la comarca. En nombres absoluts destaquen: Mataró (2.067), Premià de Mar (501), Pineda de Mar (479) i Malgrat de Mar (260). En percentatge, la variació positiva ressalta a Caldes d'Estrac (6,9%), Pineda de Mar (5,9%), Sant Vicenç de Montalt (5,4%) i Palafolls (5,2%).

La taxa d'ocupació registrada global de la població en edat de treballar al Maresme se situa al 59,8%, la segona taxa d'ocupació més baixa de totes les comarques, només superada pel Garraf. Cap municipi supera el 70%, i d'entre els que s'hi apropen destaquen: Tiana (69,2%), Montgat (68,0%), Cabrera de Mar (66,5%) i Dosrius (65,8%). Per contra, d'entre els que no arriben al 60% ressalten: Pineda de Mar (51,0%), Calella (52,3%), Malgrat de Mar (52,8%) i Tordera (56,2%).

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Maresme, 2016 (en percentatge)

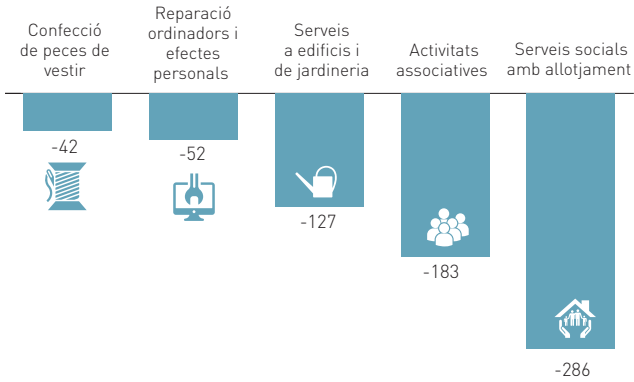

Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Maresme, 2016 (en percentatge)

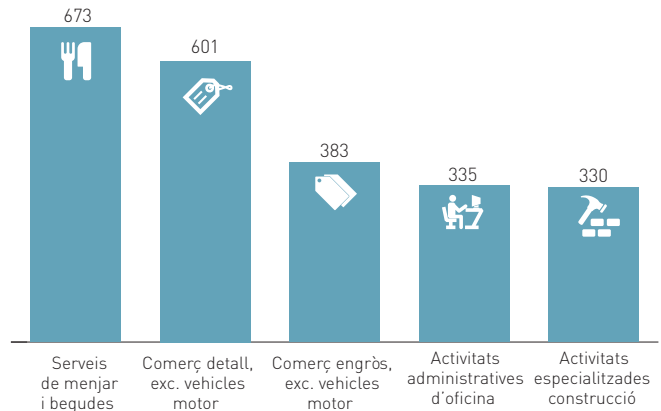
1 Alella	17 Pineda de Mar
2 Arenys de Mar	18 Premià de Dalt
3 Arenys de Munt	19 Premià de Mar
4 Argentona	20 Sant Andreu de Llaveneres
5 Cabrera de Mar	21 Sant Cebrià de Vallalta
6 Cabriels	22 Sant Iscle de Vallalta
7 Caldes d'Estrac	23 Sant Pol de Mar
8 Calella	24 Sant Vicenç de Montalt
9 Canet de Mar	25 Santa Susanna
10 Dosrius	26 Teià
11 Malgrat de Mar	27 Tiana
12 Masnou (El)	28 Tordera
13 Mataró	29 Vilassar de Dalt
14 Montgat	30 Vilassar de Mar
15 Òrrius	
16 Palafolls	

Gràfic 5
Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball
Maresme, 2016 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6
Subsectors d'activitat amb més guanys de llocs de treball
Maresme, 2016 (absoluts)

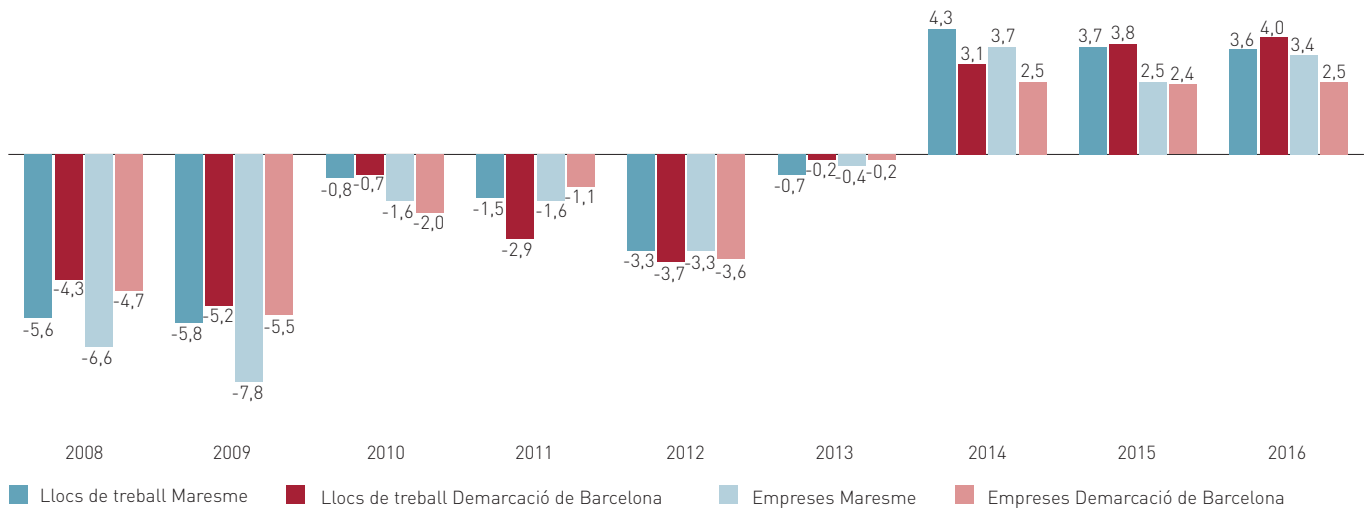

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

El Maresme continua creixent en llocs de treball però menys que els anys anteriors i per sota de la mitjana de la demarcació.

L'evolució dels **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) continua la tendència positiva, amb un creixement del 3,6%, quatre dècimes menys que la mitjana de la demarcació de Barcelona. En el cas de les empreses el creixement ha estat del 3,4%, superior a l'any anterior i gairebé un punt per sobre de la mitjana de totes les comarques. Aquests creixements de llocs de treball i empreses per tercer any consecutiu refermen clarament el canvi de cicle després dels 6 anys anteriors de pèrdues.

Gràfic 7
Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses
(en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

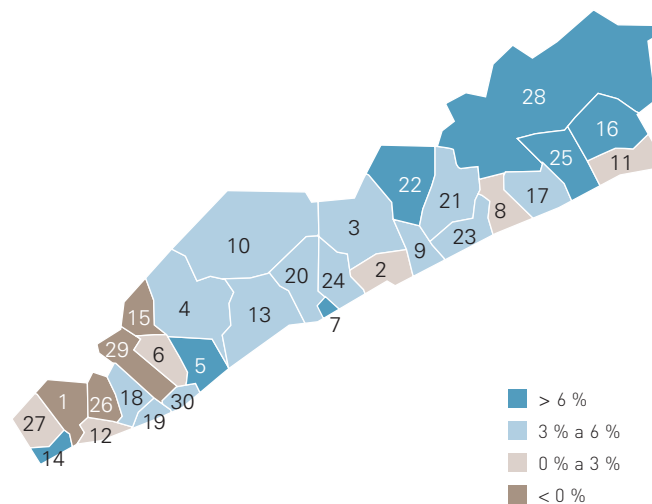
L'ocupació augmenta tant en el treball assalariat (4,6%) com en l'autònom (1,2%), uns augments molt semblants als de la dinàmica de la demarcació. Per grans sectors, en l'evolució destaca el tercer lloc comarcal del sector de la construcció (7,6%), i els serveis (3,6%) i la indústria (2,3%) incrementen de forma menor a la demarcació; per contra, l'agricultura (-0,6%) perd personal. Dels 15 subsectors principals (vegeu el recull estadístic al final del capítol) ressalta la pèrdua de llocs de treball en el subsector dels serveis socials amb allotjament (-6,8%), i els increments més destacats es registren a serveis de menjar i begudes (7,2%) i construcció d'immobles (13,9%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu els gràfics 5 i 6), les pèrdues d'ocupació més notables es produeixen a serveis socials amb allotjament (-286) i a activitats associatives (-183). Els increments se situen principalment a comerç al detall (601) i a serveis de menjar i begudes (673).

El Maresme concentra el 29% dels llocs de treball de la indústria de la confecció a la demarcació de Barcelona.

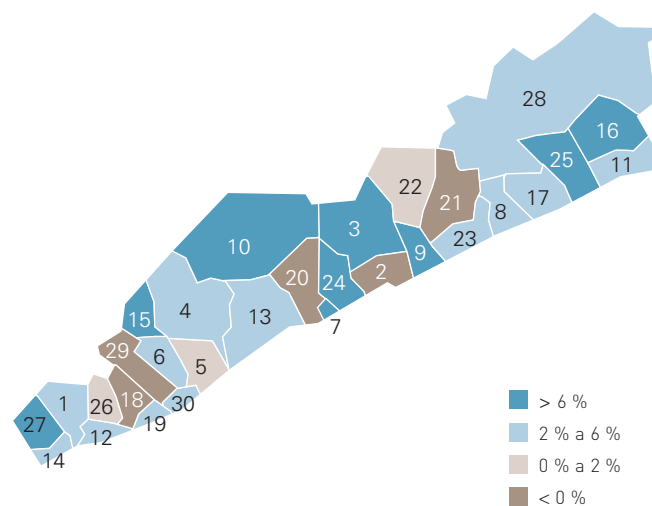
La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 3) registra reduccions en quatre municipis, entre els quals destaca Teià (-23,4%), i dels vint-i-sis municipis que augmenten sobresurten: Palafolls (13,0%), Santa Susanna (12,3%), Tordera (11,7%) i Montgat (9,5%). Pel que fa a l'evolució de les empreses (vegeu el mapa 4) registra reduccions en cinc municipis, dels quals ressalten: Vilassar de Dalt (-3,4%), Premià de Dalt (-5,6%) i Sant Cebrià de Vallalta (-10,5%). Per contra, destaca l'augment d'empreses a Palafolls (9,2%) i Canet de Mar (7,5%).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el 2015 vuitanta-cinc empreses facturen més de 10 milions d'euros, i d'aquestes, una en factura més de dos-cents: Bioibérica (fabricació de productes farmacèutics de base). La segueixen Serhs Tourism (activitats d'agències de viatges), Punt Roma (comerç a l'engròs de peces de vestir), Géneros de Punto Victrix (comerç a l'engròs de peces de vestir) i Laboratorios Hartmann (comerç farmacèutic a l'engròs). El 65% de les 200 primeres empreses en volum de vendes són exportadores o importadores.

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Maresme, 2016
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Maresme, 2016
(en percentatge)

1 Alella	17 Pineda de Mar
2 Arenys de Mar	18 Premià de Dalt
3 Arenys de Munt	19 Premià de Mar
4 Argentona	20 Sant Andreu de Llaveneres
5 Cabrera de Mar	21 Sant Cebrià de Vallalta
6 Cabrials	22 Sant Iscle de Vallalta
7 Caldes d'Estrac	23 Sant Pol de Mar
8 Calella	24 Sant Vicenç de Montalt
9 Canet de Mar	25 Santa Susanna
10 Dosrius	26 Teià
11 Malgrat de Mar	27 Tiana
12 Masnou (E)	28 Tordera
13 Mataró	29 Vilassar de Dalt
14 Montgat	30 Vilassar de Mar
15 Òrrius	
16 Palafolls	

L'atur disminueix per quart any consecutiu, i amb el descens més important dels darrers anys.

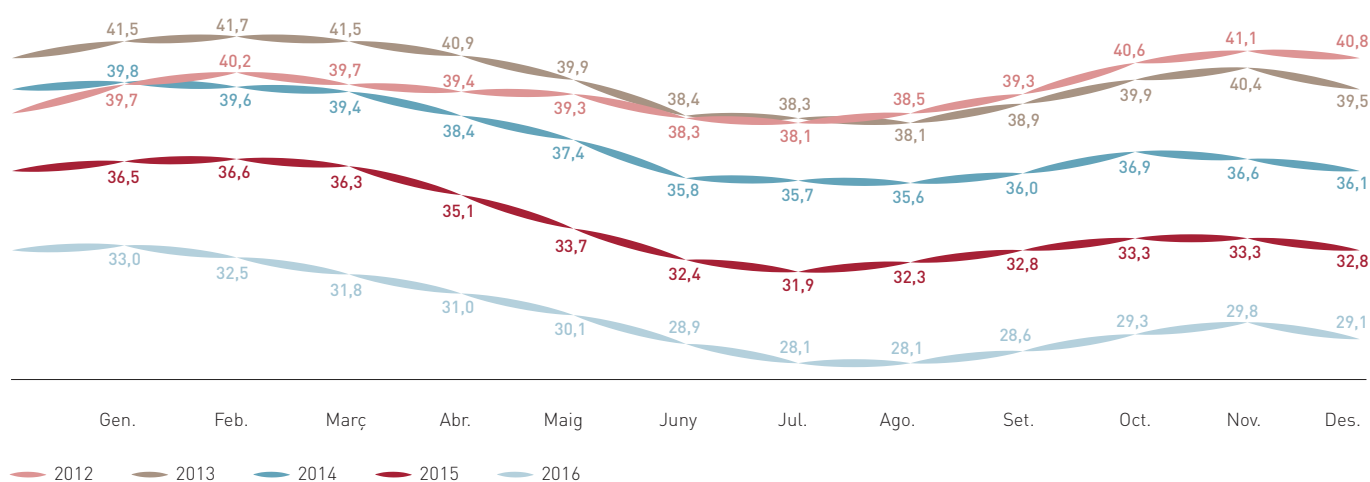
Tot i així, és de les disminucions menys pronunciades de les comarques barcelonines, i la taxa d'atur registral (14,7%) és la tercera més alta.

L'evolució de l'atur (vegeu el gràfic 8) continua davallant any rere any. El 2016 l'atur disminueix un 11,3% (-3.719), la reducció més moderada de les comarques barcelonines juntament amb el Vallès Oriental. A final del 2016 hi ha 29.069 persones aturades registrades a la comarca, el 8,8% dels aturats de la demarcació.

La taxa d'atur registral és del 14,7%, dos punts inferior a la de l'any anterior i la tercera taxa més alta entre les dotze comarques barcelonines, i més de dos punts per damunt de la taxa mitjana a la demarcació (12,6%). La taxa d'atur femenina és del 17%, 1,9 punts inferior a l'any anterior i gairebé tres punts superior al valor de la demarcació. La taxa masculina se situa en el 12,6%, 2,2 punts inferior a la taxa de l'any anterior i més d'un punt per sobre de la mitjana provincial. Per edat, destaca el pes del 5,2% dels menors de 25 anys, el menor pes, juntament amb el Barcelonès, entre les comarques de la demarcació. Interanualment, tots tres grups d'edat redueixen l'atur, però destaca la caiguda experimentada en el grup de 25 anys a 44 anys (15,5%).

Per sectors d'activitat econòmica, el 67,8% dels aturats pertanyen al sector serveis; el 14,9%, a la indústria; el 9,6%, a la construcció; el 2,4%, a l'agricultura, i el 5,4%, al grup sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, l'atur es redueix en tots els sectors.

Gràfic 8
Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Maresme, 2012-2016 (en milers)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'atur disminueix interanualment en tots els nivells formatius, especialment entre els estudis primaris complets (-17,4%), els universitaris de primer cicle (-15,2%) i els programes de formació professional (-11,7%). L'atur de la població estrangera disminueix un 11,1%, i se situa en les 4.876 persones aturades, el 16,8% de l'atur comarcal, un percentatge similar al pes que tenen en l'àmbit de la demarcació (16,7%). Els aturats nacionals disminueixen un 11,4%.

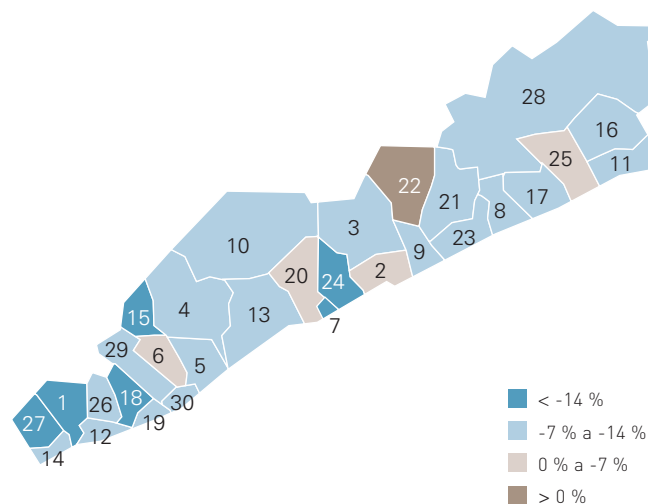
L'atur disminueix en tots els municipis de la comarca (vegeu el mapa 5), excepte a Sant Iscle de Vallalta (4,2%). Les reduccions més notables es troben a Òrrius (-20,0%), Tiana (-19,1%), Premià de Dalt (-17,9%), Alella (-17,6%), Sant Vicenç de Montalt (-17,1%) i Caldes d'Estrac (14,5%). D'entre els municipis amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal (vegeu el mapa 6) destaquen els situats al nord de la comarca: Calella (20,2%), Malgrat de Mar (20,4%), Tordera (21,3%), Santa Susanna (21,8%) i Pineda de Mar (25,4%). Per contra, les taxes més baixes es donen al Maresme sud: Cabrera de Mar (7,4%), Alella (7,4%), Tiana (7,7%), Teià (8,3%) i Cabriels (8,8%).

Els municipis del nord del Maresme continuen amb taxes d'atur altes, i les taxes més baixes es troben al sud de la comarca.

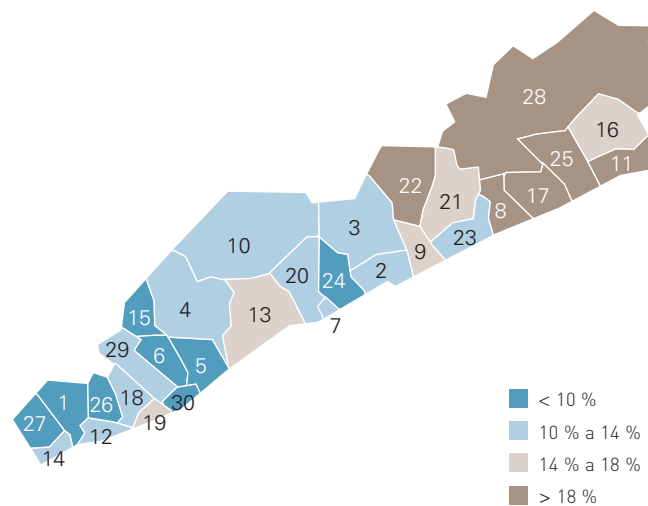
A final del 2016 hi ha concedides 17.664 **prestacions per desocupació**, un 10% menys que l'any anterior. La taxa de cobertura puja del 63,2% el 2015 al 64,2% el 2016, la taxa més elevada de totes les comarques. Les tres tipologies de prestació per desocupació disminueixen el nombre de prestacions respecte a l'any anterior: les prestacions contributives, un 5,4%; les assistencials, un 13,8%, i les de renda activa d'inserció, un 11,3%.

La **contractació laboral** augmenta un 3,9%, una variació per sota del 9,9% de la demarcació, i que representa el tercer menor increment de totes les comarques. El 2016 acaba amb 103.820 contractes signats. Per tipologia, la contractació indefinida augmenta un 11,9% i la temporal ho fa en un 2,5%. Per sexe, la contractació masculina augmenta un 2,7% i la femenina, un 5,1%. Pel que fa a l'edat ressalta l'augment del 26,7% dels menors de 20 anys.

Mapa 5
Variació de l'atur registrat. Maresme, 2016
(en percentatge)

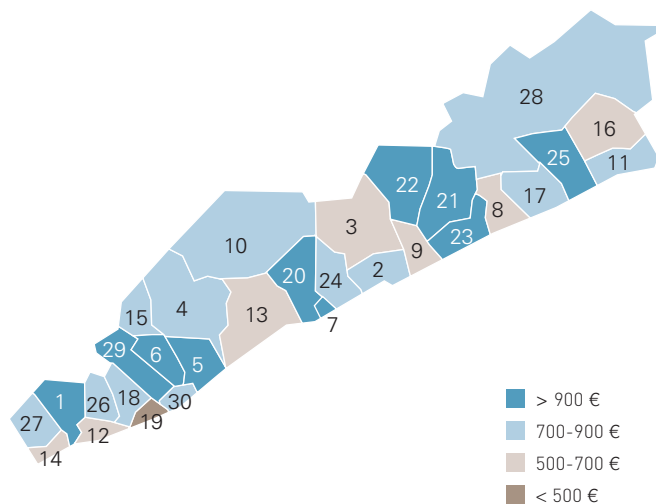

Mapa 6
Taxa d'atur registrat. Maresme, 2016
(en percentatge)

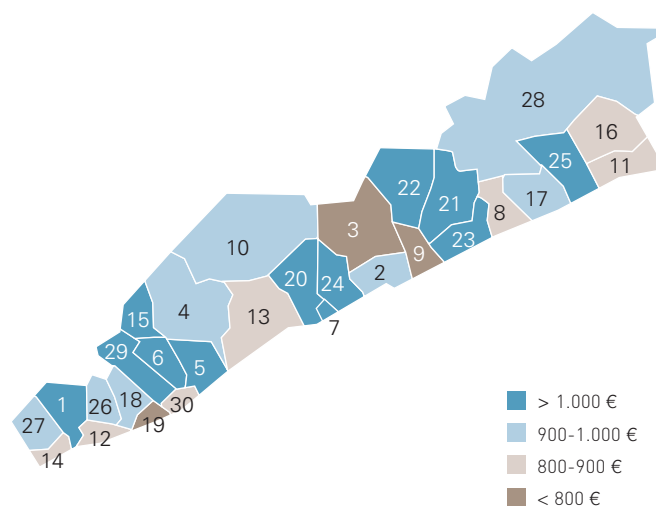

1 Alella	17 Pineda de Mar
2 Arenys de Mar	18 Premià de Dalt
3 Arenys de Munt	19 Premià de Mar
4 Argentona	20 Sant Andreu de Llavanes
5 Cabrera de Mar	21 Sant Cebrià de Vallalta
6 Cabriels	22 Sant Iscle de Vallalta
7 Caldes d'Estrac	23 Sant Pol de Mar
8 Calella	24 Sant Vicenç de Montalt
9 Canet de Mar	25 Santa Susanna
10 Dosrius	26 Teià
11 Malgrat de Mar	27 Tiana
12 Masnou (EI)	28 Tordera
13 Mataró	29 Vilassar de Dalt
14 Montgat	30 Vilassar de Mar
15 Òrrius	
16 Palafolls	

Mapa 7
Ingressos tributaris per habitant. Maresme, 2016
(en euros)

Mapa 8
Despeses corrents per habitant. Maresme, 2016
(en euros)

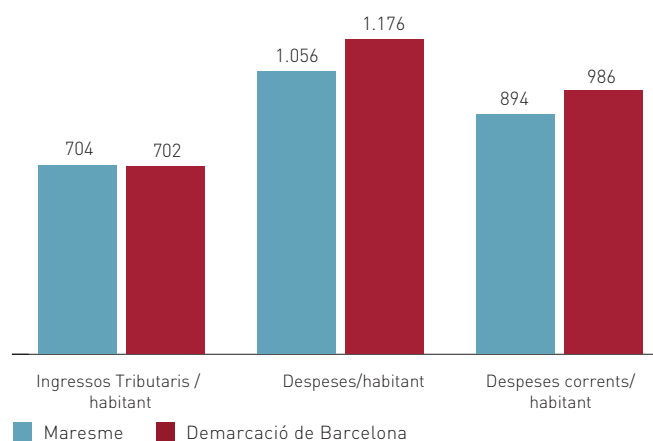
1 Alella	17 Pineda de Mar
2 Arenys de Mar	18 Premià de Dalt
3 Arenys de Munt	19 Premià de Mar
4 Argentona	20 Sant Andreu de Llavanes
5 Cabrera de Mar	21 Sant Cebrià de Vallalta
6 Cabriels	22 Sant Iscle de Vallalta
7 Caldes d'Estrac	23 Sant Pol de Mar
8 Calella	24 Sant Vicenç de Montalt
9 Canet de Mar	25 Santa Susanna
10 Dosrius	26 Teià
11 Malgrat de Mar	27 Tiana
12 Masnou (EL)	28 Tordera
13 Mataró	29 Vilassar de Dalt
14 Montgat	30 Vilassar de Mar
15 Òrrius	
16 Palafolls	

En relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2016 augmenta un 4,1% respecte el 2015 pel que fa als ingressos i un 6,1% en les despeses, increments prou significatius respecte al ritme de la demarcació que en conjunt augmenta un 1,8% i un 0,7% respectivament. Per habitant, al Maresme les despeses suposen 1.056 euros, amb 894 euros de despeses corrents, i 72 euros de despeses d'inversió, inferior a la demarcació en despeses (1.176), igualment per sota en despeses corrents (986) i també en despeses d'inversió (103). Els ingressos corrents suposen 1.001 euros per habitant, amb 704 d'ingressos tributaris, per sota de la demarcació en els ingressos corrents (1.121), i igualat en els tributaris (702).

En la distribució municipal dels ingressos tributaris (vegeu el mapa 7) destaca el rati euros/habitant en els municipis de Santa Susanna (2.089), Cabrera de Mar (1.248) i Sant Pol de Mar (1.131). Pel que fa a les despeses corrents (vegeu el mapa 8), a més de Santa Susanna (1.916) i Cabrera de Mar (1.447), ressalten Caldes d'Estrac amb 1.339 i també Sant Pol de Mar amb 1.283.

Si al 2015 tant els ingressos com les despeses pressupostats disminuïen, el 2016 augmenten considerablement respecte la mitjana d'augment a la demarcació

Gràfic 9
Finances públiques, 2016 (ratios euro per habitant)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

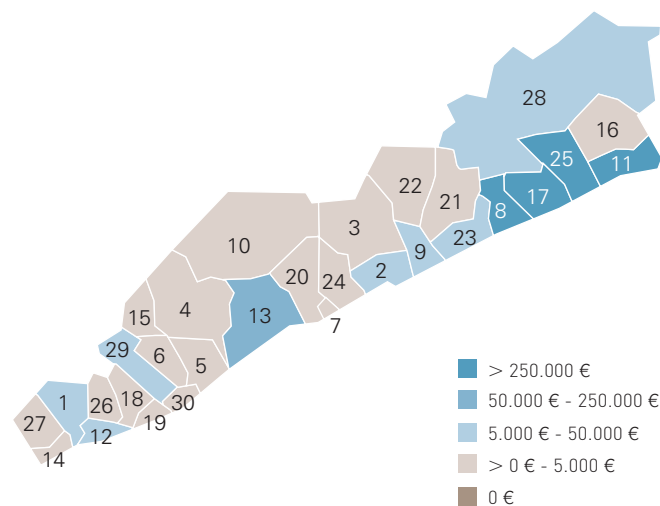
El Maresme és, després del Barcelonès, la comarca amb més volum d'activitat **turística**, tant en termes d'oferta com de demanda. Aquest 2016 la comarca ha augmentat l'oferta de places a hotels (0,3%) i han aflorat un gran volum de places d'habitatsges d'ús turístic (44,0%). Pel que respecta als càmpings, l'oferta disminueix en un 0,2% (18.876 places).

Hi ha un augment dels turistes allotjats en hotels, en un 13% (125.907 turistes), i dels turistes allotjats en càmpings, en un 3,3% (8.133 turistes).

Els indicadors de demanda al Maresme presenten resultats negatius en la tipologia de càmpings, amb una reducció de pernoctacions del 2,9%, que en números absoluts són 20.908 nits. Pel que fa a les pernoctacions hoteleres augmenten un 8,7%, que en números absoluts són 422.477 nits.

El Maresme ha recaptat un total de 2.527.671 milions d'euros aquest 2016 en taxa turística, una xifra un 10,1% superior a la de l'any anterior. Aquesta comarca recapta el 40,00% del total de l'impost a la província de Barcelona (sense el Barcelonès).

Mapa 9
Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Maresme, 2016 (en euros)

Situació estable en l'activitat turística a la comarca, on hi ha un major registre d'habitatsges d'ús turístic i un augment en l'activitat hotelera.

Quadre 1
Indicadors d'evolució turística al Maresme, 2015-2016

	Maresme			Entorn de Barcelona*		
	2015	2016	% var. 2015-2016**	2015	2016	% var. 2015-2016**
Places en establiments hotelers	32.722	32.828	0,3	63.758	64.139	0,6
Places en càmpings	18.921	18.876	-0,2	44.026	44.976	2,2
Places en establiments de turisme rural	156	156	0,0	4.934	5.025	1,8
Places en apartaments	502	502	0,0	2.332	2.352	0,9
Places en HUTs	5.741	8.269	44,0	15.028	20.778	38,3
Viatgers allotjats en establiments hotelers	947.102	1.073.009	13,3	3.290.710	3.915.286	19,0
Viatgers allotjats en càmpings	245.372	253.505	3,3	643.338	675.115	4,9
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	100.506	113.902	13,3
Pernoctacions en establiments hotelers	4.874.775	5.297.252	8,7	9.678.194	10.619.805	9,7
Pernoctacions en càmpings	1.065.222	1.034.314	-2,9	2.588.930	2.590.550	0,1
Pernoctacions en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	292.607	341.859	16,8
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	70	75	0,0	71	75	3,9
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	50	50	0,0	46	46	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	nd	nd	nd	22	24	2,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)	2.295.898	2.527.671	10,1	5.552.329	6.319.158	13,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera. **La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals.

nd: Dada no disponible

Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat.

Mapa de projectes estratègics locals del Maresme

Acord per al Desenvolupament Econòmic i l'Ocupació del Maresme

L'Acord per al Desenvolupament Econòmic i l'Ocupació del Maresme és l'eina de concertació estratègica que lidera el Consell Comarcal del Maresme amb els 30 ajuntaments i els agents socials i econòmics (CCOO, UGT, FAGEM i PIMEC). L'objectiu estratègic és treballar de forma consensuada per detectar necessitats, dissenyar, planificar, coordinar i executar les corresponents polítiques per assolir una major eficàcia de gestió i l'optimització de recursos, amb l'objectiu de millorar la qualitat de l'ocupació i augmentar la competitivitat de l'economia en l'àmbit territorial, i així afavorir el desenvolupament econòmic. El Pla d'Acció Biennal 2016-2018 estableix cinc eixos estratègics: política industrial, economia social i solidària, comerç, restauració i turisme i Maresme Marítim. **[+]**

Projecte d'Especialització i Competitivitat Territorial Mataró/Maresme

Els PECT responen a la voluntat d'organitzar i aglutinar els diferents elements determinants del desenvolupament econòmic d'un territori de forma alineada amb l'estratègia RIS3 CAT. El PECT del Maresme centra la seva proposta en tres eixos d'actuació: l'eix tèxtil-tècnic, com una clara oportunitat de capitalització de la històrica fortalesa del sector amb la concentració d'inversió en el disseny tècnic i tèxtil; l'eix turisme i esport, a partir de l'especialització turística de bona part de la comarca i de sumar-hi l'esport i la seva atractivitat internacional, i l'eix d'innovació social i urbana, com un laboratori permanent de les solucions de reptes socials urbans basades en les TIC, a partir de l'aprofitament de l'activitat econòmica emergent entorn de l'estratègia transversal de ciutat intel·ligent. **[+]**

Mataró 2022

Durant l'any 2016 l'Ajuntament de Mataró, amb la implicació d'agents representants de l'Administració, el teixit empresarial, les entitats, les associacions, els sindicats, la universitat i la societat civil, entre d'altres, ha dut a terme un procés de reflexió estratègica per establir les bases dels principals canvis necessaris per fer front als reptes derivats de la realitat socioeconòmica de la ciutat: lluita contra l'atur i creació d'ocupació de qualitat; igualtat d'oportunitats per a la cohesió social i territorial; imatge, promoció i reconeixement de la ciutat. Aquest procés de reflexió, més enllà de la seva pròpia visió, dels eixos estratègics i del pla d'actuació, emmarca, orienta i coordina un seguit d'altres plans i pactes sectorials de caire estratègic que la ciutat està duent a terme. **[+]**

Pla Estratègic del Tecnocampus Mataró-Maresme

El Pla Estratègic ofereix nous enfocaments de la missió, la visió i els valors que té, i planteja un conjunt d'àmbits, d'objectius estratègics i de línies d'actuació associats. S'han desenvolupat quatre àmbits: desenvolupar un model acadèmic de qualitat fortament professionalitzador; impulsar el model de parc tecnològic cap el districte Tecnocampus; el TecnoCampus com a agent de promoció econòmica del territori, i un model de finançament i d'organització coherent amb els reptes de futur. Com passa amb altres iniciatives i projectes de caire estratègic del territori, es planteja de forma coordinada i coherent amb el conjunt d'eixos i propostes del Mataró 2022. **[+]**

Xarxa d'Interacció Empresarial del Maresme

El Consell Comarcal del Maresme impulsa aquest projecte per enfortir la relació de les àrees de desenvolupament econòmic local de 28 municipis del Maresme amb les empreses del territori. Es treballa de manera transversal els aspectes següents: xarxa de tècnics d'intermediació laboral, col·laboració dels agents socials i econòmics de la comarca, metodologia de treball comuna de tots els municipis, directoris municipals amb incidència comarcal,

càpsules formatives especialitzades, imatge i posicionament de marca, estudis de mercat de sectors potencials i el pla de comunicació comarcal. **[+]**

Taula del Sector Primari: Productes de la Terra i el Mar del Maresme

Es tracta de l'òrgan de participació i concertació del Maresme que lidera el Consell Comarcal per millorar les condicions del progrés econòmic i social del sector agroalimentari, així com la gestió forestal, la flor i planta; generar ocupació i activitat econòmica, i, alhora, posar en valor el territori, vinculant tradició, cultura, patrimoni i economia. L'objectiu principal de la taula és el d'establir una estratègia per ajudar les empreses a ser més competitives i aconseguir la creació, el manteniment sostingut i la qualitat dels llocs de treball. Un altre dels eixos és posar en valor el sector i potenciar la tasca de sensibilització lligada al turisme, la restauració, el comerç de proximitat i el consum responsable. **[+]**

Foment de la internacionalització del sector alimentari al mercat alemany

Es tracta d'un projecte que gestiona el Consell Comarcal del Maresme per fomentar la internacionalització del sector alimentari a través de l'assessorament i l'acompanyament especialitzat. L'objectiu és oferir eines a les empreses per millorar-ne la professionalitat; tenir consciència del seu potencial; impulsar-ne la promoció en mercats internacionals; establir noves relacions i aliances productives, d'innovació o comercials, i fomentar el creixement de les empreses del sector alimentari mitjançant l'exportació al mercat alemany, amb una experiència prèvia. **[+]**

El Maresme per l'Economia Social i Solidària

Aquesta acció que lidera el Consell Comarcal del Maresme i que es treballa conjuntament amb els ajuntaments de la comarca té com a objectiu dinamitzar i impulsar les pràctiques o les iniciatives de l'economia social i solidària al Maresme a través del foment de la compra i contractació pública socialment responsable i la sensibilització i formació a prescriptors territorials. El projecte disposa d'altres recursos de treball d'àmbit comarcal com són: la Taula d'Economia Social i Solidària del Maresme, que lidera el Consell Comarcal del Maresme; el Café de Mar, que gestiona l'Ajuntament de Mataró, i l'Ateneu Cooperatiu del Maresme. **[+]**

Café de Mar

Des del 2015 es treballa per donar a conèixer, explicar, compartir i fer créixer l'economia social i solidària a Mataró i la comarca. El Café de Mar actua de centre de referència. A l'edifici, s'hi du a terme assessorament, formació, cotreball, viver d'empreses, actes (entre d'altres la setmana de l'ESS a Mataró) i el creixement de projectes vinculats a l'ESS. Es treballa conjuntament amb Tecnocampus, que té l'única càtedra d'economia social de tot Catalunya, amb la Fundació Unió de Cooperadors, i també amb el Consell Comarcal per estendre el projecte al conjunt del Maresme. Resulta un projecte plenament coherent amb el conjunt de l'estratègia Mataró 2022 i els seus reptes identificats. **[+]**

Dinamització de l'espai Parkinsol de Calella

Es tracta d'una estratègia de reactivació d'un edifici de grans dimensions (amb 120 pisos, 51 locals i 517 places de pàrquing) i singular que té un problema de subutilització dels locals en planta baixa. En una primera fase s'ha avaluat l'espai i s'han inventariat els locals; s'ha mantingut un diàleg participatiu per establir un conveni de col·laboració com a marc per consensuar actuacions entre l'Ajuntament i els propietaris, i s'han establert recomanacions per transformar l'espai, la relació amb els agents, el desplegament per fases i els aspectes de viabilitat i gestió. **[+]**

L'Experiència del Cafè de Mar de Mataró: Una aposta per L'Economia Social i Solidària (ESS)

Mireia Ràfols Tomàs, cap de l'àrea de Serveis Centrals, Ocupació i Promoció Econòmica

Els orígens

A Mataró l'economia social no li ve de nou. Els primers moviments de resistència obrera van fundar l'any 1864 la Cooperativa Obrera Mataronense, una cooperativa tèxtil que, 10 anys més tard, va encarregar a l'arquitecte Antoni Gaudí, la seva primera feina, els plànols de la nova fàbrica, actualment transformada en el museu d'art modern de la ciutat.

Des de llavors i fins als nostres dies, el cooperativisme ha estat sempre present a la ciutat. L'activitat al llarg dels anys d'empreses com la Marítima, l'Estrella, Cristalleries Mataró i la llibreria Robafaves n'han estat una mostra. Però va ser el 2005, moment en què l'Ajuntament va poder retornar el llegat immobiliari espoliat pel franquisme als cooperadors, quan va començar aquesta nova etapa: naixia la Fundació Unió de Cooperadors, cooparticipada per l'Ajuntament i la Unió de Cooperadors. L'activitat de la Fundació s'ubica a un edifici emblemàtic, l'antiga seu de la cooperativa la Marítima: el Cafè de Mar. El projecte Mentor el 2013 ens va ajudar a donar contingut a l'edifici i valorar-ne la viabilitat com a viver d'empreses d'ESS.

En aquests darrers 10 anys, primer de manera més tímida i en els últims dos anys amb activitat frenètica, les accions per al foment de l'economia social i solidària han anat incrementant-se.

L'arrencada, el 2015

El primer objectiu ha estat i és encara la difusió: donar a conèixer, explicar i compartir què és l'economia social i solidària i com aquesta pot transformar ciutats, empreses i persones.

El projecte va començar de forma tímida amb una persona AODL que al llarg de l'any 2015 va fer una tasca de difusió, foment, promoció i d'obrir pas al servei. Calia teixir complicitats amb les entitats cooperatives de dintre i de fora el territori, amb les altres administracions i sobretot posar a punt l'edifici per ser un centre de referència, un espai on fer assessorament, formació, coworking, viver, actes del món de l'ESS i un espai neutre, poc administratiu i amb voluntat acollidora i que representés una nova manera de l'administració d'acostar-se al moviment cooperatiu, bàsicament col·laborativa. Aquest primer any no va ser fàcil, com qualsevol servei que s'inicia i que a més vol néixer diferent i exigent, amb pocs recursos i molta il·lusió compartida. Varem començar a oferir formació per a les cooperatives i per als emprenedors, a treballar conjuntament amb les escoles de primària i a establir els nostres primers contactes amb el Tecnocampus, on tenim la sort de tenir l'única càtedra d'economia social de tot Catalunya. Amb la constitució de les primeres cooperatives i l'inici de la XESS-Mataró començava a haver-hi vida al Cafè de Mar.

Els primers fruits, el 2016

L'any 2016 va començar molt millor, amb un projecte innovador que anomenem FESSMataró (Facilem l'Economia Social i Solidària a Mataró). Això representava una persona nova a l'equip i nous projectes: una llançadora que va donar força i eines per créixer a 10 projectes, un projecte lligat a donar suport a la XESS i la creació de la setmana de l'ESS a Mataró.

Aquest últim projecte es va convertir en una plataforma de difusió important de la nostra feina gràcies a la presència de Cristhian Felber, però tota la setmana va estar plegada de trobades, xerrades i tallers de gran interès, que esperem poder repetir enguany.

La fundació, a mitjan 2016, va contractar també un gerent, que és la tercera persona incorporada a l'equip i que comparteix objectius i il·lusions amb nosaltres.

L'any 2016 ha estat positiu; hem avançat amb credibilitat i confiança en els projectes. Tenim un viver ple amb quatre empreses d'economia social que van des d'una productora de continguts audiovisuals fins a una assessoria juridicofiscal especialitzada en empreses d'economia social, passant per un grup de teatre i una cooperativa que treballa per la promoció d'activitats aquàtiques amb persones amb diversitat funcional.

Més enllà dels indicadors de persones emprenedores assessora- des o hores de formació, creiem que estem aconseguint consolidar un nou servei en el catàleg de l'Ajuntament. Un projecte que té a veure amb posar la ciutadania com a subjecte actiu i sobretot de manera col·lectiva en el centre del servei que oferim.

L'actualitat, el 2017

Aquest 2017 tenim grans projectes i dues persones més, i som un dels deu ateneus cooperatius de Catalunya; en aquest cas anem plegats amb el Consell Comarcal i també amb la Fundació Unió de Cooperadors.

L'Ateneu ens ha de permetre estendre aquesta feina a la resta de la comarca. La col·laboració amb el Consell Comarcal és clau en aquest projecte. Enguany reemprendrem la Llançadora i també seguim amb la creació de cooperatives, amb la formació, amb el treball conjunt amb la càtedra –que ha llançat un postgrau sobre economia social– i amb els projectes cooperatius a les escoles. Es farà una segona edició de la setmana cooperativa i s'ajuda la XESS a enfortir-se. Addicionalment, treballem en dos nous projectes: un està lligat al finançament de noves cooperatives i l'altre vol portar la innovació als barris de Mataró. Aquest està sent també el moment de relligar l'ESS amb altres projectes amb objectius comuns com són els que tenen a veure amb la sostenibilitat en general del territori, l'economia circular, la mobilitat sostenible etc. La Som Hackathon, l'esdeveniment organitzat al Tecnocampus conjuntament amb SOMobilitat, sobre els reptes vinculats a la mobilitat a la ciutat en va ser un bon exemple.

El futur

El projecte de Cafè de Mar és, com diu el títol, una aposta que té a veure amb un model de ciutat. En aquest moment Mataró està a la recta final d'un projecte estratègic de ciutat: el Mataró 2022. Es tracta d'un projecte que aquest exercici ha partit de tres grans reptes de ciutat: l'ocupació, la cohesió social i territorial i el reconeixement de la marca de ciutat. El govern de la ciutat ha pres el compromís de donar prioritat als projectes que donin resposta a algun d'aquests reptes. La bona notícia és que l'ESS dona resposta als tres. Per això és fàcil imaginar que aquest és un projecte amb futur.

Com tots els projectes, però aquest especialment, ha estat un projecte amb la suma de molts esforços i idees debatudes. És un model cada vegada més compartit amb altres ciutats, de les quals aprenem i amb les que compartim la Xarxa de Municipis per l'Economia Social i Solidària. També hem teixit complicitats amb totes les entitats que ens estan ajudant, com la Federació de Cooperatives, el SOC, la Direcció General d'Economia Social i la mateixa Diputació.

Treballem estretament amb tots els projectes incubats; amb les persones que conformen la XESS Mataró, que aviat esdevindrà Maresme; amb el Tecnocampus, i per suposat amb la Fundació Unió de Cooperadors, amb qui caminem plegats. Gràcies també a totes les persones que de manera individual o col·lectiva s'han implicat en aquest projecte, és un moment extraordinari per fer coses amb les persones i per a les persones a les ciutats, i a Mataró el volem aprofitar.

Recull estadístic. Maresme

	Maresme		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes	
	2015	2016	2015	2016	Maresme	Demarcació	2015	2016
Entorn								
Nombre de municipis		30		311				9,6%
Superfície total (km²)		398,5		7726,4				5,2%
Superfície mitjana municipal (km²)		13,3		24,8				nc
Demografia								
Població Total	439.512	441.505	5.523.922	5.542.680	0,5%	0,3%	8,0%	8,0%
Densitat (hab/km²)	1.103	1.108	715	717	0,5%	0,3%	nc	nc
Homes	217.399	218.291	2.696.360	2.704.771	0,4%	0,3%	8,1%	8,1%
Dones	222.113	223.214	2.827.562	2.837.909	0,5%	0,4%	7,9%	7,9%
Població de menys de 16 anys	77.160	77.031	913.568	914.352	-0,2%	0,1%	8,4%	8,4%
Població potencialment activa (16-64)	286.855	287.122	3.599.618	3.603.957	0,1%	0,1%	8,0%	8,0%
Població de 65 anys i més	75.497	77.352	1.010.736	1.024.371	2,5%	1,3%	7,5%	7,6%
Projecció de la població 2016-2026	441.505	431.184	5.542.680	5.488.234	-2,3%	-1,0%	8,0%	7,9%
Pob. resident a l'estranger	8.653	9.522	188.325	205.134	10,0%	8,9%	4,6%	4,6%
Índex de dependència global	53,2	53,8	53,5	53,8	0,6	0,3	nc	nc
Índex d'envelliment	97,8	100,4	110,6	112,0	2,6	1,4	nc	nc
Nacionalitat espanyola	392.195	394.277	4.838.079	4.854.217	0,5%	0,3%	8,1%	8,1%
Nacionalitat estrangera	47.317	47.228	685.843	688.463	-0,2%	0,4%	6,9%	6,9%
Taxa d'estrangeria total	10,8%	10,7%	12,4%	12,4%	-0,1pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	8,5%	8,4%	9,4%	9,4%	-0,1pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	8.619	8.271	113.711	110.476	-4,0%	-2,8%	7,6%	7,5%
Població potencialment activa (16-64)	36.729	36.853	552.917	557.386	0,3%	0,8%	6,6%	6,6%
Població de 65 anys i més	1.969	2.104	19.215	20.601	6,9%	7,2%	10,2%	10,2%
Àfrica	20.889	20.477	164.670	162.517	-2,0%	-1,3%	12,7%	12,6%
Amèrica	9.723	9.385	200.191	196.361	-3,5%	-1,9%	4,9%	4,8%
Àsia	4.065	4.489	118.307	123.379	10,4%	4,3%	3,4%	3,6%
Europa	12.604	12.835	202.038	205.532	1,8%	1,7%	6,2%	6,2%
Unió Europea	10.013	10.057	163.998	164.824	0,4%	0,5%	6,1%	6,1%
Resta del món	36	42	637	674	16,7%	5,8%	5,7%	6,2%
Cinc nacionalitats principals (comarca)	24.561	24.518	224.110	225.710	-0,2%	0,7%	11,0%	10,9%
Marroc	14.220	13.834	124.470	122.087	-2,7%	-1,9%	11,4%	11,3%
Xina	2.917	3.253	42.920	45.728	11,5%	6,5%	6,8%	7,1%
Gàmbia	2.607	2.592	5.527	5.439	-0,6%	-1,6%	47,2%	47,7%
Itàlia	2.596	2.589	40.745	41.859	-0,3%	2,7%	6,4%	6,2%
Senegal	2.221	2.250	10.448	10.597	1,3%	1,4%	21,3%	21,2%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	11.710	12.108	179.895	184.428	3,4%	2,5%	6,5%	6,6%
Agricultura	38	41	748	786	7,9%	5,1%	5,1%	5,2%
Indústria	1.460	1.500	18.659	18.875	2,7%	1,2%	7,8%	7,9%
Construcció	1.056	1.120	14.381	15.152	6,1%	5,4%	7,3%	7,4%
Serveis	9.156	9.447	146.107	149.615	3,2%	2,4%	6,3%	6,3%
Dimensió mitjana	7,2	7,3	10,4	10,6	0,1p	0,2p	nc	nc
Agricultura	3,7	3,3	3,4	3,4	-0,4p	0,0p	nc	nc
Indústria	10,4	10,5	16,0	16,3	0,0p	0,3p	nc	nc
Construcció	3,5	3,9	5,0	5,2	0,4p	0,2p	nc	nc
Serveis	7,1	7,2	10,3	10,5	0,1p	0,2p	nc	nc
15 sectors d'activitat principals	8.534	8.855	122.192	125.451	3,8%	2,7%	7,0%	7,1%
Comerç detall, exc. vehicles motor	1.923	1.976	28.125	28.355	2,8%	0,8%	6,8%	7,0%
Serveis de menjar i begudes	1.296	1.364	16.931	17.361	5,2%	2,5%	7,7%	7,9%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	995	1.031	14.995	15.182	3,6%	1,2%	6,6%	6,8%
Activitats especialitzades construcció	671	704	8.589	8.980	4,9%	4,6%	7,8%	7,8%
Altres activitats de serveis personals	483	506	7.240	7.463	4,8%	3,1%	6,7%	6,8%
Activitats immobiliàries	418	427	7.474	7.827	2,2%	4,7%	5,6%	5,5%
Educació	397	415	5.513	5.744	4,5%	4,2%	7,2%	7,2%
Construcció d'immobles	351	386	5.299	5.735	10,0%	8,2%	6,6%	6,7%
Venda i reparació de vehicles motor	334	348	4.411	4.432	4,2%	0,5%	7,6%	7,9%
Confecció de peces de vestir	323	331	1.123	1.157	2,5%	3,0%	28,8%	28,6%
Activitats sanitàries	304	312	5.150	5.238	2,6%	1,7%	5,9%	6,0%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	307	305	6.481	6.591	-0,7%	1,7%	4,7%	4,6%
Transport terrestre i per canonades	298	294	5.678	5.960	-1,3%	5,0%	5,2%	4,9%
Serveis a edificis i de jardineria	222	230	2.989	3.052	3,6%	2,1%	7,4%	7,5%
Activitats esportives i d'entreteniment	212	226	2.194	2.374	6,6%	8,2%	9,7%	9,5%

Recull estadístic. Maresme (Continuació)

	Maresme		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes	
	2015	2016	2015	2016	Maresme	Demarcació	2015	2016
Mercat de treball								
Població ocupada	165.361	171.779	2.144.989	2.221.878	3,9%	3,6%	7,7%	7,7%
Homes	87.469	90.781	1.122.464	1.163.435	3,8%	3,7%	7,8%	7,8%
Dones	77.892	80.998	1.022.525	1.058.443	4,0%	3,5%	7,6%	7,7%
Nacionals	151.275	156.487	1.901.020	1.957.223	3,4%	3,0%	8,0%	8,0%
Estrangers	14.086	15.292	243.969	264.655	8,6%	8,5%	5,8%	5,8%
Menys de 30 anys	22.229	23.718	315.495	336.381	6,7%	6,6%	7,0%	7,1%
De 30 a 44 anys	71.235	71.834	940.941	949.086	0,8%	0,9%	7,6%	7,6%
De 45 a 54 anys	44.976	47.577	556.907	586.496	5,8%	5,3%	8,1%	8,1%
Més de 55 anys	26.921	28.650	331.599	349.856	6,4%	5,5%	8,1%	8,2%
Taxa d'ocupació registrada	57,6%	59,8%	59,6%	61,7%	2,2pp	2,1pp	nc	nc
Llocs de treball	119.070	123.369	2.256.042	2.346.713	3,6%	4,0%	5,3%	5,3%
Agricultura	842	837	8.123	8.192	-0,6%	0,8%	10,4%	10,2%
Indústria	18.504	18.938	332.499	341.929	2,3%	2,8%	5,6%	5,5%
Construcció	8.114	8.731	115.440	122.485	7,6%	6,1%	7,0%	7,1%
Serveis	91.610	94.863	1.799.980	1.874.107	3,6%	4,1%	5,1%	5,1%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	6.465	6.721	209.368	220.053	4,0%	5,1%	3,1%	3,1%
Assalariats	84.374	88.268	1.873.656	1.960.273	4,6%	4,6%	4,5%	4,5%
Autònoms	34.696	35.101	382.386	386.440	1,2%	1,1%	9,1%	9,1%
15 sectors d'activitat principals	83.919	86.540	1.315.151	1.365.381	3,1%	3,8%	6,4%	6,3%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	14.992	15.593	244.873	252.133	4,0%	3,0%	6,1%	6,2%
<i>Activitats sanitàries</i>	10.709	10.997	136.349	140.823	2,7%	3,3%	7,9%	7,8%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	9.314	9.987	138.185	145.609	7,2%	5,4%	6,7%	6,9%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	8.858	9.241	153.310	157.552	4,3%	2,8%	5,8%	5,9%
<i>Educació</i>	6.218	6.457	126.177	131.449	3,8%	4,2%	4,9%	4,9%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	5.410	5.740	77.091	80.544	6,1%	4,5%	7,0%	7,1%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	5.027	5.033	124.804	128.674	0,1%	3,1%	4,0%	3,9%
<i>Serveis socials amb allotjament</i>	4.177	3.891	32.691	35.971	-6,8%	10,0%	12,8%	10,8%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	3.519	3.502	71.403	73.361	-0,5%	2,7%	4,9%	4,8%
<i>Confecció de peces de vestir</i>	3.470	3.428	11.712	11.892	-1,2%	1,5%	29,6%	28,8%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	2.873	3.023	42.776	44.230	5,2%	3,4%	6,7%	6,8%
<i>Construcció d'immobles</i>	2.315	2.637	32.881	36.162	13,9%	10,0%	7,0%	7,3%
<i>Indústries tèxtils</i>	2.546	2.598	13.373	13.782	2,0%	3,1%	19,0%	18,9%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	2.455	2.328	75.318	77.815	-5,2%	3,3%	3,3%	3,0%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	2.036	2.085	34.208	35.384	2,4%	3,4%	6,0%	5,9%
Persones aturades registrades	32.788	29.069	377.897	330.725	-11,3%	-12,5%	8,7%	8,8%
Homes	15.333	13.161	176.530	149.932	-14,2%	-15,1%	8,7%	8,8%
Dones	17.455	15.908	201.367	180.793	-8,9%	-10,2%	8,7%	8,8%
Nacionals	27.302	24.193	313.922	275.389	-11,4%	-12,3%	8,7%	8,8%
Estrangers	5.486	4.876	63.975	55.336	-11,1%	-13,5%	8,6%	8,8%
Agricultura	798	695	4.641	3.743	-12,9%	-19,3%	17,2%	18,6%
Indústria	5.124	4.324	52.133	43.734	-15,6%	-16,1%	9,8%	9,9%
Construcció	3.448	2.792	39.187	31.234	-19,0%	-20,3%	8,8%	8,9%
Serveis	21.692	19.702	259.118	232.293	-9,2%	-10,4%	8,4%	8,5%
Sense ocupació anterior	1.726	1.556	22.818	19.721	-9,8%	-13,6%	7,6%	7,9%
Població activa local estimada	195.346	197.875	2.588.325	2.617.223	1,3%	1,1%	7,5%	7,6%
Taxa d'atur registral	16,78%	14,69%	14,60%	12,64%	-2,1pp	-2,0pp	nc	nc
Homes	14,87%	12,62%	13,34%	11,18%	-2,2pp	-2,2pp	nc	nc
Dones	18,93%	17,00%	15,91%	14,17%	-1,9pp	-1,7pp	nc	nc
Nombre total de contractes	99.965	103.820	2.034.466	2.235.210	3,9%	9,9%	4,9%	4,6%
Beneficiaris de prestacions	19.626	17.664	205.756	182.936	-10,0%	-11,1%	9,5%	9,7%
Taxa cobertura prestacions	63,18%	64,20%	57,95%	58,82%	1,0pp	0,9pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	32.722	32.828	141.132	143.772	0,3%	1,9%	23,2%	22,8%
Places en càmpings	18.921	18.876	44.026	44.976	-0,2%	2,2%	43,0%	42,0%
Places en establiments de turisme rural	156	156	4.934	5.025	0,0%	1,8%	3,2%	3,1%
Places en apartaments turístics	502	502	3.461	3.619	0,0%	4,6%	14,5%	13,9%
Places en HUTs ²	5.741	8.269	58.437	64.780	44,0%	10,9%	9,8%	12,8%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	448.618	466.845	6.490.113	6.607.108	4,1%	1,8%	6,9%	7,1%
Pressupostos municipals: despeses	439.558	466.171	6.476.026	6.519.382	6,1%	0,7%	6,8%	7,2%
Deute viu municipal ⁴	317.434	285.899	3.260.818	2.859.109	-9,9%	-12,3%	9,7%	10,0%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta

2. Habitatges d'ús turístic. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2014-2015 nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts.

pp: punts percentuals.

Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

Moianès

Població, 2016

Moianès

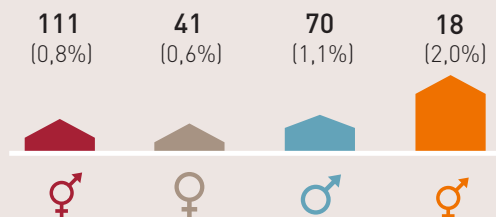
TOTAL
13.209

DONES
6.490

HOMES
6.719

ESTRANGERS
928

Variació interanual

0,8%
Avenç de la població encara lent

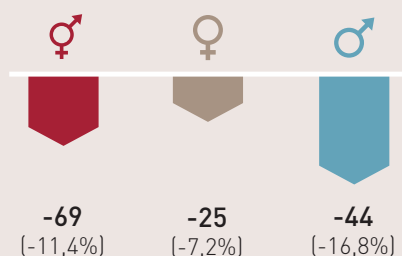
Població aturada registrada, 2016

TOTAL
539

DONES
320

HOMES
218

Variació interanual

9,5%
Taxa d'atur registral

Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2016

TOTAL
5.620

DONES
2.475

HOMES
3.145

ESTRANGERS
388

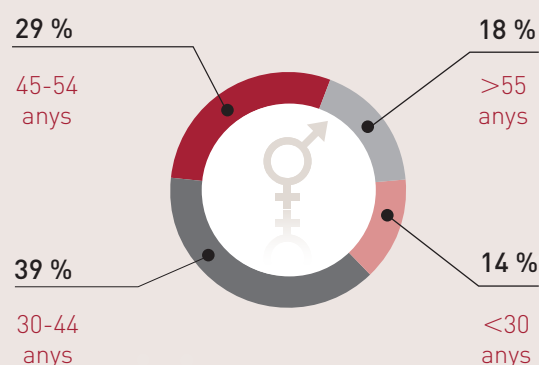
215
(4,0%)

105
(4,4%)

110
(3,6%)

27
(7,5%)

Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

66,9%
Taxa d'ocupació registrada

Empreses de la comarca, IVT 2016

TOTAL
416

Agricultura
23

Indústria
65

Construcció
41

Serveis
287

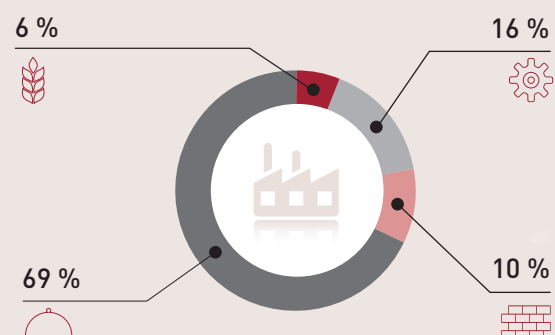
1
(4,5%)

0
(0,0%)

1
(2,5%)

-4
(-1,4%)

Distribució per sectors (pes %)

-0,5%
Descens poc significatiu de les empreses

Moianès

La comarca del Moianès, creada l'any 2015, té una superfície de 337,9 km², i representa el 4,4% de la superfície de la demarcació. Està formada per 10 municipis amb una superfície mitjana de 33,8 km², una xifra significativament més gran que la mitjana provincial. Moià n'és la capital.

Amb 13.209 habitants, el Moianès és la comarca menys poblada de la demarcació, i hi resideix el 0,2% de la **populació** total de les dotze comarques barcelonines. La població (vegeu el gràfic 1) incrementa un 0,8% respecte a l'any anterior, un percentatge més elevat que el de la dinàmica mitjana de la demarcació (0,3%). La població resident a l'estranger augmenta un 7,4% el 2016, i arriba a les 306 persones.

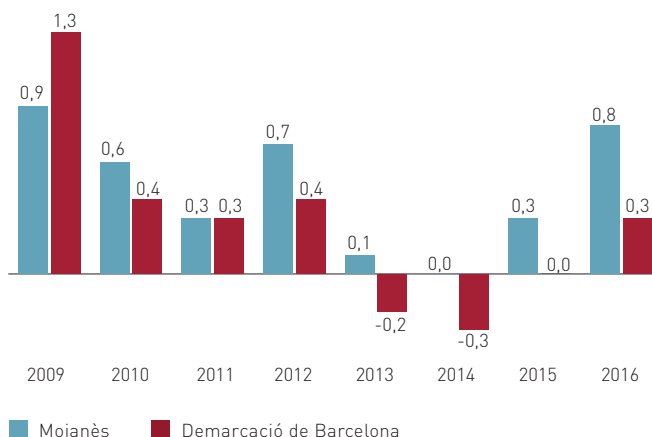
Amb una densitat de població de 39 hab./km², és la segona més baixa de la demarcació, darrere del Berguedà. La capital, Moià, aplega el 45,1% (5.957) de la població comarcal, i el segon municipi més poblat, Castellterçol, el 17,8% (2.351). Sis municipis dels deu de la comarca han augmentat la població, i destaca l'increment de Moià (92) i Castellsir (32); en canvi, els municipis que perden més població són Castellterçol (-17) i Calders (-15).

La proporció de població estrangera del Moianès és del 7%, la més baixa de totes les comarques barcelonines. Tot i així, respecte a l'any anterior, l'augment de població estrangera és del 2%, fins a arribar a les 928 persones. El 31% prové del continent americà, i un 39% d'aquesta és de nacionalitat equatoriana (113). La maliana és la nacionalitat més nombrosa, amb 163 persones (17,6% del total d'estrangers de la comarca). La nacionalitat romanesa representa un 11,1% de la població estrangera i destaca per l'augment del 8,4% en el darrer any.

El 17,4% de la població és menor de 16 anys, lleugerament per sobre de la mitjana provincial (16,5%), i el 19% té 65 anys o més, un percentatge superior a la mitjana de la demarcació (18,5%). La població en edat de treballar (vegeu el gràfic 2) n'agrupa el 63,6% restant, un percentatge per sota del valor mitjà d'entre totes les comarques (65%). L'índex d'envelliment, 109,5, és lleugerament més baix al del conjunt de la demarcació (112). Respecte a la projecció de població de l'Idescat per a l'any 2026, segons l'escenari mitjà, el Moianès té previst una disminució del nombre d'habitants del 2,7%.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2009-2016 (en percentatge)

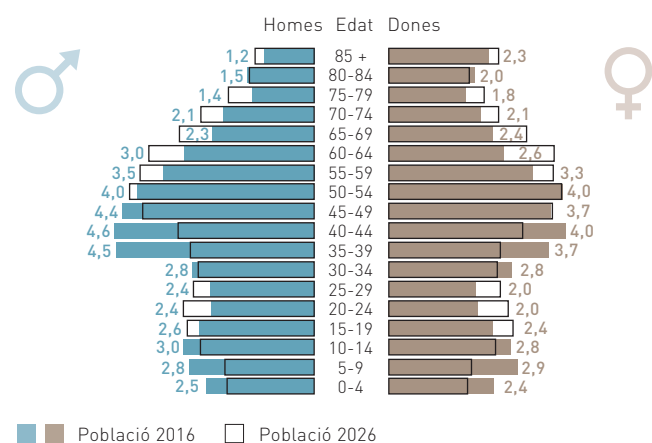

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

La proporció de població estrangera del Moianès és la més baixa de la demarcació de Barcelona; en concret, la maliana és la nacionalitat més nombrosa.

Gràfic 2

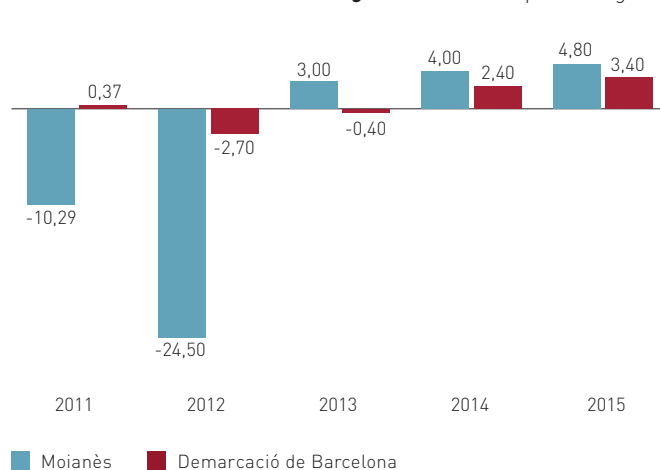
Piràmide d'edats del Moianès, 2016-2026 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE i projeccions Idescat

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

El Moianès incrementa un 4% la població ocupada resident l'any 2016, el tercer augment més important de totes les comarques.

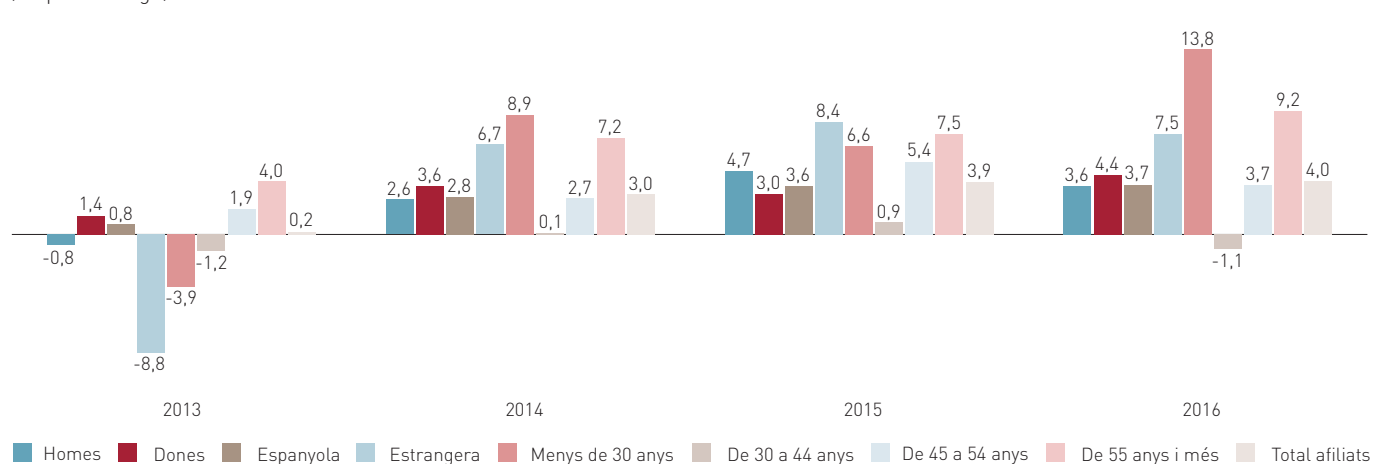
Segons l'*Anuari Econòmic Comarcal 2016*, de Catalunya-Caixa, el **VAB** de la comarca del Moianès (vegeu el gràfic 3) creix un 4,8% durant l'any 2015, un augment notablement per sobre del de la mitjana catalana (3,4%). La indústria guanya un 6,1% respecte a l'any anterior. Un augment significatiu també es dona al sector serveis, que creix un 4,1% i representa el 40,3% del VAB comarcal. La construcció incrementa el VAB un 3,1%. La davallada significativa es dona en el sector primari (-10,2%).

A la finalització de l'any 2016, **l'ocupació** registrada de la població resident al Moianès obté un increment del 4,0%, que encara és superior a la de l'any anterior (3,9%) i a la del 2014 (3,0%). L'any acaba amb 5.620 persones ocupades residents a la comarca, 215 més que el 2015. Tan sols l'Anoia i Osona són les comarques que tenen un increment percentual superior al que es dona al Moianès.

Per sexe, l'ocupació femenina creix un 4,4%, un dels increments percentuals de dones ocupades més elevats de la demarcació. L'ocupació masculina creix un 3,6%. Aquests augments fan que les dones ocupades arribin a les 2.475 (105 més que l'any anterior) i els homes ocupats, als 3.145 (110 més). Les dones representen el 44% del total de persones ocupades, un lleuger augment respecte al darrer any, però, tot i així el Moianès és la comarca amb el pes de dones ocupades més baix de les dotze comarques barcelonines.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Pel que fa a la nacionalitat, els estrangers ocupats l'any 2016 són 388 i els espanyols, 5.232. Així, les persones ocupades amb nacionalitat estrangera incrementen més (7,5%) que les de nacionalitat espanyola (3,7%). Així, el Moianès és la segona comarca amb major creixement de persones ocupades de nacionalitat espanyola, tan sols per sota de l'Anoia. El pes del col·lectiu estranger sobre el total de població ocupada augmenta dues dècimes en el darrer any, i arriba al 6,9%, un pes cinc punts per sota del que representen al conjunt de la demarcació.

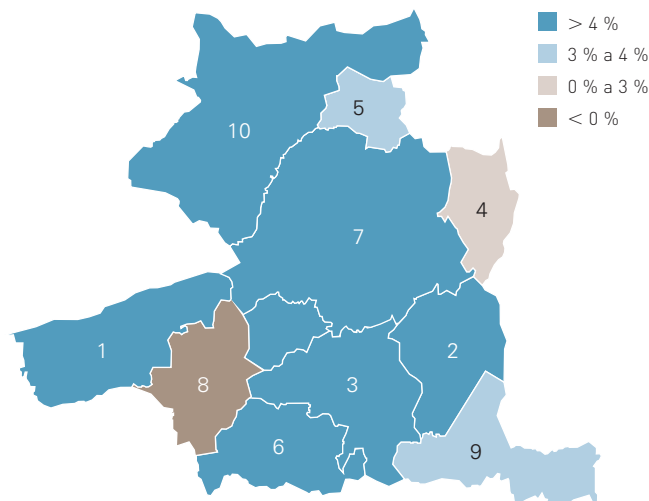
Per edats, 790 persones són menors de 30 anys; 2.191 tenen entre 30 anys i 44 anys; 1.620, entre 45 anys i 54 anys, i 1.019, més de 55 anys. Respecte a l'any anterior destaca el creixement dels menors de 30 anys (14,3%), el major de totes les comarques. Per contra, disminueixen les persones ocupades d'entre 30 anys i 44 anys (-1,1%). El pes de les edats reflecteix una població ocupada de les més envellides de la demarcació, tan sols per sota del Berguedà, tal com ho indica el fort pes de les persones ocupades d'entre 45 anys i 55 anys (28,8%) i el pes de les de més de 55 anys (18,1%).

El pes de les dones ocupades al Moianès és el més baix de totes les comarques, tot i augmentar un 4,4% el darrer any.

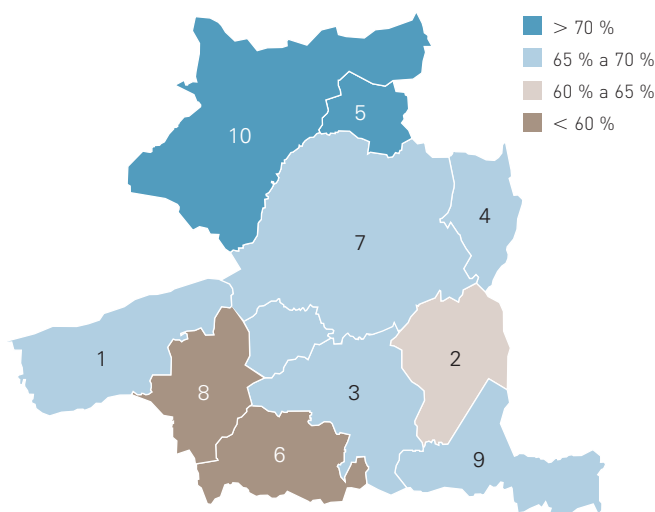
La variació interanual (vegeu el mapa 1) de la població ocupada resident al Moianès registra disminucions en tan sols un municipi, Monistrol de Calders, on les persones ocupades disminueixen un 3,4%. Per contra, la resta de municipis augmenten l'ocupació, que en termes absoluts suposa un increment de 99 persones a Moià, 42 a Castellterçol i 34 a Santa Maria d'Oló. Percentualment, l'augment de Santa Maria d'Oló és el més elevat (8%), seguit del de Granera (6,9%).

La taxa d'ocupació registrada global de la població en edat de treballar a la comarca és la més elevada de totes les comarques barcelonines (66,9%), més de 6 punts per sobre de la mitjana de la demarcació. Per municipis (vegeu el mapa 2), lideren la taxa d'ocupació Santa Maria d'Oló (70,8%) i l'Estany (70,7%). En canvi, Granera i Monistrol de Calders són els municipis que se situen per sota del 60%.

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Moianès, 2016 (en percentatge)

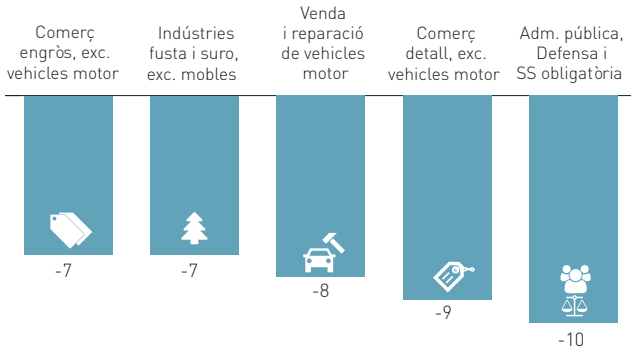
Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Moianès, 2016 (en percentatge)

1 Calders	6 Granera
2 Castellcir	7 Moià
3 Castellterçol	8 Monistrol de Calders
4 Collsuspina	9 Sant Quirze Safaja
5 Estany, L'	10 Santa Maria d'Oló

Gràfic 5

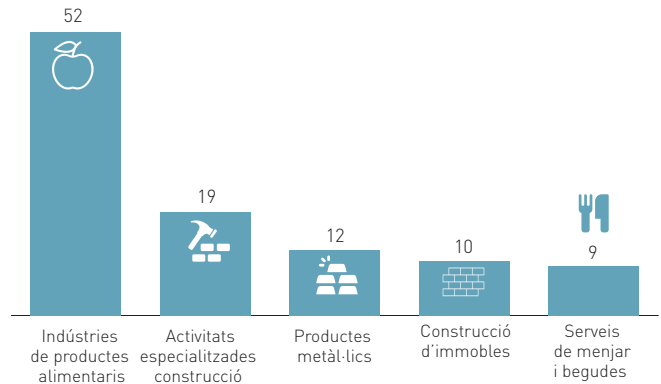
Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball Moianès, 2016 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6

Subsectors d'activitat amb més guanys de llocs de treball Moianès, 2016 (absoluts)

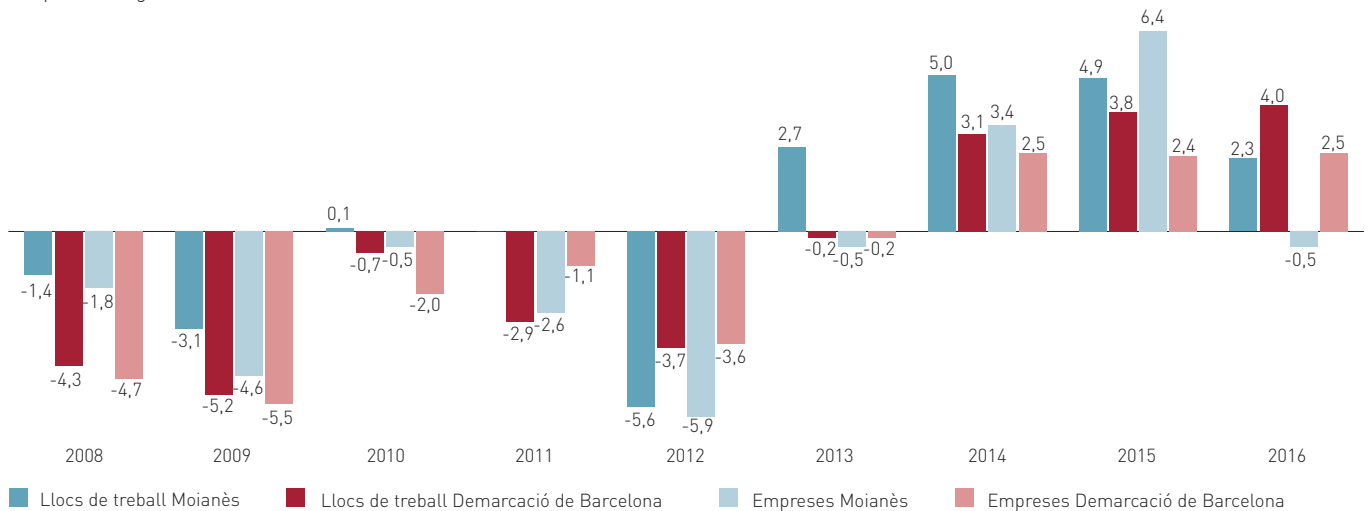
Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

El Moianès és l'única comarca que disminueix en nombre d'empreses, tot i l'augment del 2,3% dels llocs de treball.

El nombre de **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) al Moianès creix un 2,3%, tot i que és el menor augment registrat al conjunt de la demarcació juntament amb el Berguedà. En el cas de les empreses, la tendència dels darrers anys a créixer ha canviat fins a disminuir un 0,5% respecte a l'any anterior, l'única comarca que perd volum empresarial de la demarcació. Aquesta diferència entre tendències evidencia que el nombre de llocs de treball ha augmentat en empreses ja consolidades.

Gràfic 7

Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

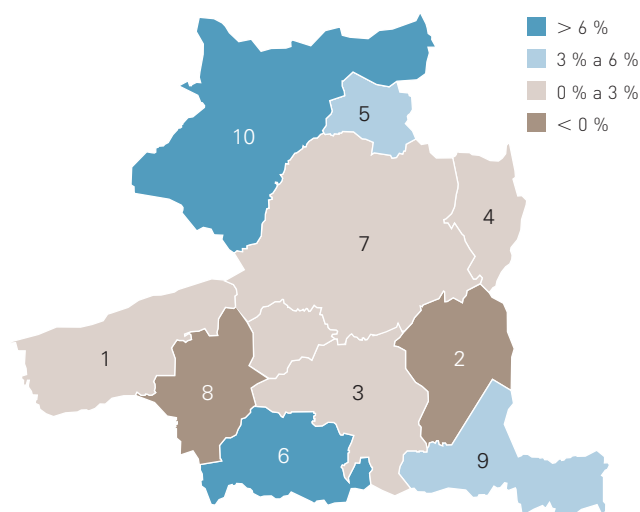
Els llocs de treball augmenten tant en el treball assalariat (3,5%) com en l'autònom (0,1%), ambdós tipologies creixen significativament per sota la dinàmica de la demarcació. Per grans sectors, destaca el fort creixement dels llocs de treball en el sector de la construcció (8,4%), el segon més alt d'entre totes les comarques, i en la indústria (4,2%), que experimenta el tercer major increment de la demarcació. Els serveis i l'agricultura es mantenen estables. Dels 15 subsectors principals (vegeu el recull estadístic al final del capítol) es perd un 4,7% dels llocs de treball en l'administració pública (10 menys) i un 2,4% en el comerç al detall (9 menys). En canvi, considerant tots els subsectors (vegeu els gràfics 5 i 6), els increments principals es donen al sector de les activitats especialitzades en la construcció (8% i 19 llocs de treball) i a les indústries de productes alimentaris (6,3% i 52 llocs de treball).

«Els llocs de treball en activitats de la construcció i la indústria alimentària creixen significativament, com ja ho van fer l'any anterior.»

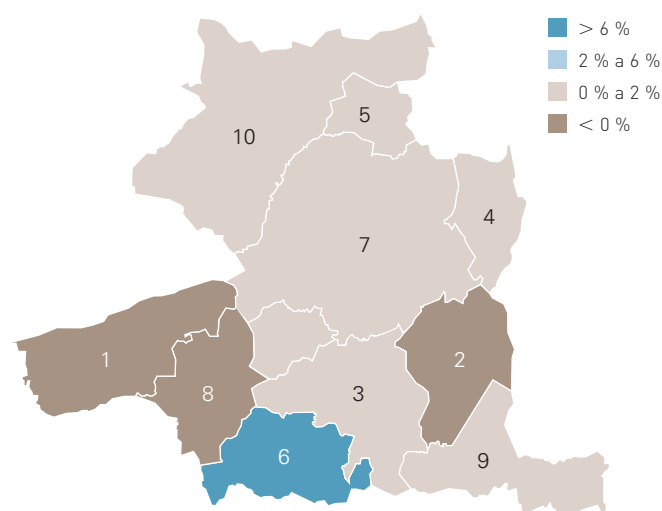
La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 3) registra reduccions en 2 municipis, que són Monistrol de Calders (-7,3%) i Castellcir (-0,3%). Els augments més importants es donen a Granera (14,3%) i a Santa Maria d'Oló (7%). Pel que fa a l'evolució de les empreses (vegeu el mapa 4), Monistrol de Calders, Calders i Castellcir registren una disminució, en canvi Granera i Moià experimenten un lleuger augment.

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, cinc de les deu primeres empreses per facturació el 2015 pertanyen a la indústria alimentària. Les cinc primeres empreses presenten vendes superiors als deu milions d'euros: Escorxador Comarcal del Moianès, Sauleda (productes tèxtils), Gas-Oils Rovira (comerç a l'engròs de combustibles), Sosa Ingredients (elaboració d'espècies i condiments) i Casa Mas Alimentación (elaboració de productes alimentaris). El 19% de les 100 empreses líders en facturació són empreses exportadores o importadores.

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Moianès, 2016
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Moianès, 2016
(en percentatge)

1 Calders	6 Granera
2 Castellcir	7 Moià
3 Castellterçol	8 Monistrol de Calders
4 Collsuspina	9 Sant Quirze Safaja
5 Estany, L'	10 Santa Maria d'Oló

El Moianès segueix sent la comarca amb la taxa d'atur registral més baixa (9,5%), 3 punts per sota la mitjana de la demarcació.

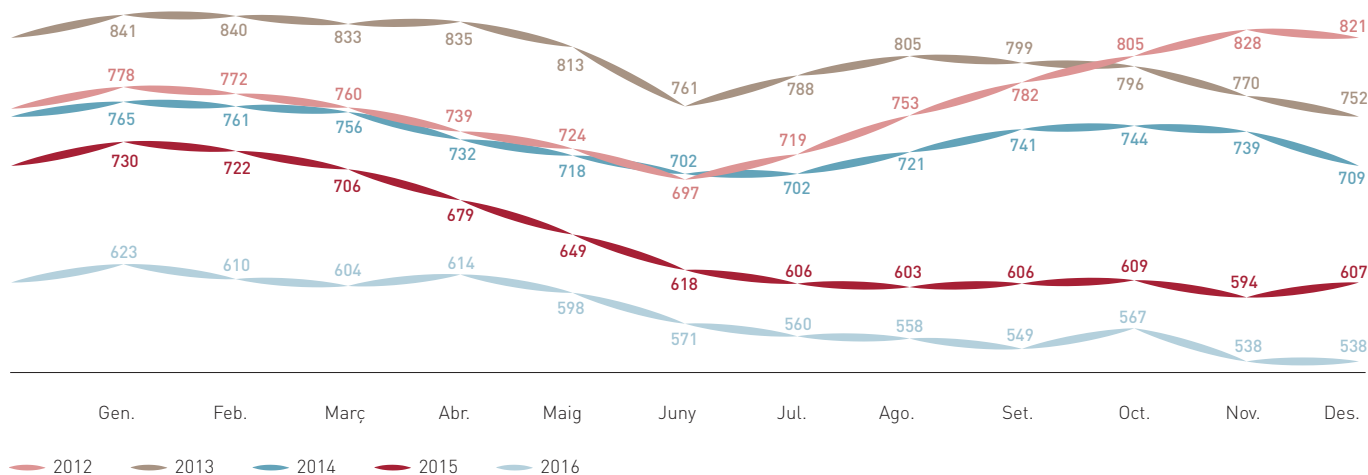
La disminució d'atur es dona de manera significativa entre els majors de 45 anys, i representa la baixada més pronunciada de totes les comarques barcelonines (-12,1%).

L'evolució de l'atur (vegeu el gràfic 8) segueix amb la tendència decreixent dels darrers anys. El 2016, la disminució de l'atur és de l'11,4% (-69), una disminució un punt per sota de la mitjana provincial. En acabar el 2016 hi ha 538 persones aturades registrades, que representen el 0,2% dels aturats de la demarcació.

La taxa d'atur registral és del 9,5%, 1,4 punts més baixa que la de l'any anterior i segueix sent la més baixa entre les comarques barcelonines, tres punts per sota de la mitjana a la demarcació (12,6%). La taxa d'atur femenina és del 12,0%, i la masculina se situa al 7,3%, ambdues amb tendència a la baixa respecte a l'any anterior i significativament per sota de la mitjana provincial. Per edat, el 6,3% és menor de 25 anys, el 38,5% té entre 25 anys i 44 anys i el 55,2% té més de 45 anys. Interanualment, tots els grups d'edat redueixen l'atur, especialment els de més de 45 anys.

Per sectors d'activitat econòmica, el 67,1% de l'atur l'aplega el sector serveis; el 20,1%, la indústria (el segon percentatge més elevat de totes les comarques); el 6,7%, la construcció; l'1,3%, l'agricultura, i el 4,8%, el grup sense ocupació anterior (SOA). Les reduccions en desocupació es donen en tots els sectors d'activitat, i destaca la baixada de persones aturades en la construcció (-40%), l'agricultura (-22,2%) i la indústria (-20,6%). Al SOA la reducció és del 13,3% i en el sector serveis la disminució és més moderada (-3%).

Gràfic 8
Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Moianès, 2012-2016

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'atur disminueix respecte a l'any 2016 en la majoria dels nivells formatius, i sobretot ho fa en els titulats universitaris de primer cicle (-36%), en els d'estudis primaris complets (-15,5%) i en els d'educació general (-13%). Entre la població estrangera, l'atur disminueix un 32,3% i se situa en 42 persones, la baixada percentual més elevada d'entre totes les comarques barcelonines. El pes de les persones aturades estrangeres és del 7,8%, un percentatge clarament inferior al que representen al conjunt de la demarcació (16,7%). Els aturats nacionals disminueixen un 9% i se situen en les 496 persones.

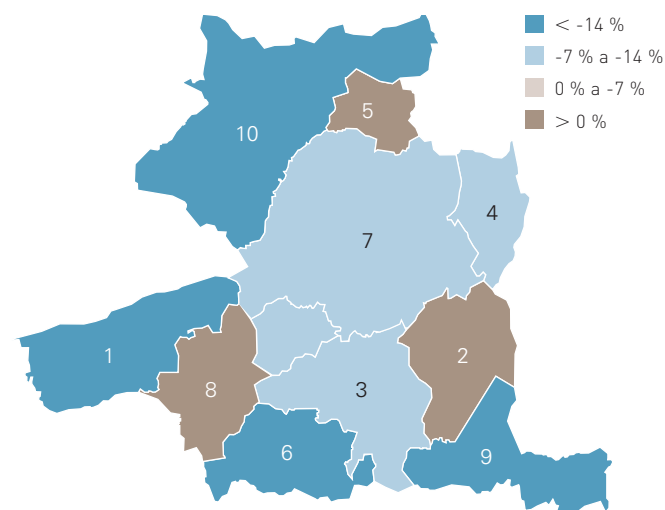
Són 7 els municipis moianesos que redueixen l'atur interanualment (vegeu el mapa 5), i destaca la disminució a Granera, Santa Maria d'Oló, Moià i Castellterçol. Els augments de l'atur es donen a Castellcir (2,8%), l'Estany (14,3%) i Monistrol de Calders (17,8%), els mateixos municipis que registren les taxes d'atur més elevades. Santa Maria d'Oló (5,6%) i Collsuspina (6,6%) registren les taxes d'atur més baixes de la comarca.

Tot i reduir-se l'atur registrat un 11,4%, la contractació laboral disminueix un 6,9%.

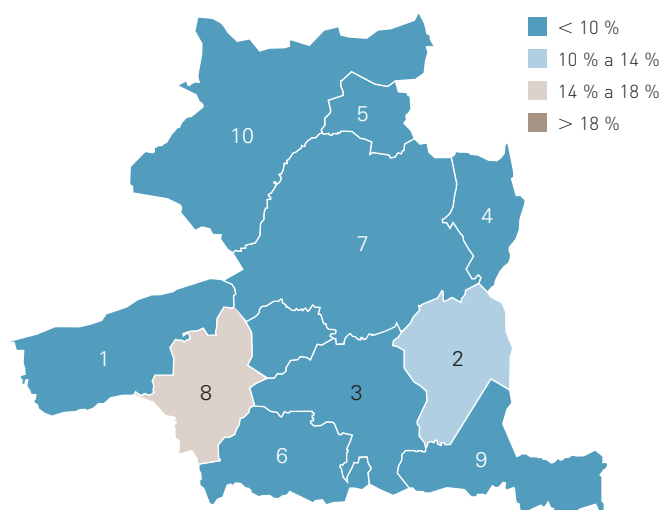
A final del 2016 hi ha concedides 312 **prestacions per desocupació**, un 11,1% menys respecte al 2015. La taxa de cobertura es manté estable d'un any a l'altre, i és del 60,9%, dos punts per sobre de la mitjana de la demarcació. Les tres tipologies de prestació per desocupació disminueixen el nombre respecte a l'any anterior, sobretot les de renda activa per inserció (-29,4%), les prestacions contributives (-10,8%) i les assistencials (-5,1%).

Tanmateix, la **contractació laboral** baixa un 6,9%, i és l'única comarca que respecte a l'any 2015 disminueix el nombre de contractes signats. El 2016 acaba amb 2.769 contractes signats, uns 200 menys que l'any anterior. Per tipologia, la contractació indefinida augmenta un 13,7% i, en canvi, la temporal manifesta una disminució significativa (-10,1%). Per sexe, la contractació masculina disminueix un 12,2% i la femenina ho fa un 1,5%. És rellevant la disminució contractual en els grups d'edat més joves, amb una baixada del 12,7% en els de menys de 20 anys i de l'11,5% en el grup de 20 anys a 25 anys.

Mapa 5
Variació de l'atur registrat. Moianès, 2016
(en percentatge)

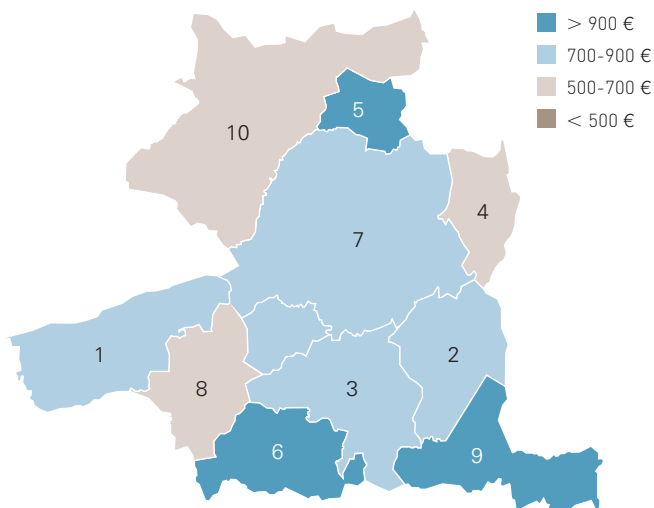

Mapa 6
Taxa d'atur registrat. Moianès, 2016
(en percentatge)

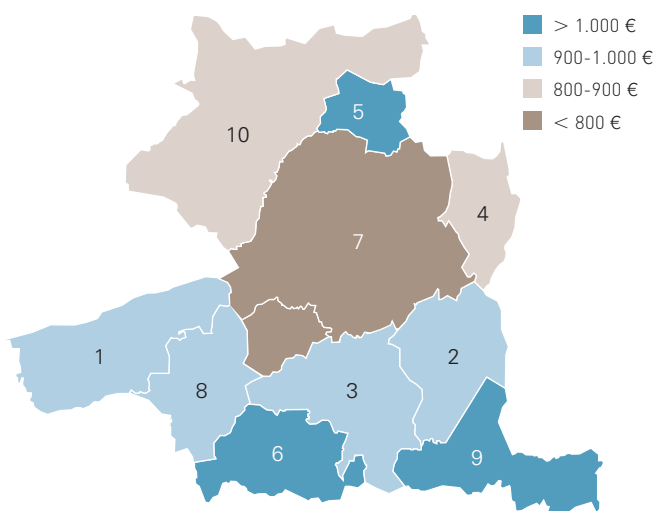

1 Calders	6 Granera
2 Castellcir	7 Moià
3 Castellterçol	8 Monistrol de Calders
4 Collsuspina	9 Sant Quirze Safaja
5 Estany, L'	10 Santa Maria d'Oló

Mapa 7
Ingressos tributaris per habitant. Moianès, 2016
 (en euros)

Mapa 8
Despeses corrents per habitant. Moianès, 2016
 (en euros)

1 Calders	6 Granera
2 Castellcir	7 Moià
3 Castellterçol	8 Monistrol de Calders
4 Collsuspina	9 Sant Quirze Safaja
5 Estany, L'	10 Santa Maria d'Oló

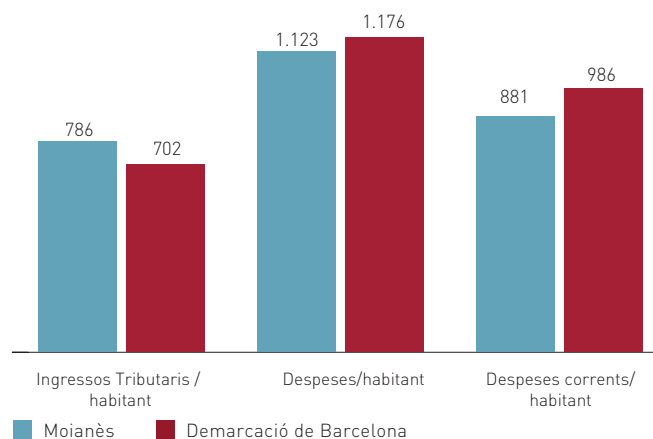
En relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2016 augmenta un 3,8% respecte el 2015 pel que fa als ingressos i un 3,8% en les despeses, increments superiors als de la mitjana de la demarcació en conjunt augmenta un 1,8% i un 0,7% respectivament. Per habitant, al Moianès les despeses suposen 1.123 euros, amb 881 euros de despeses corrents, i 89 euros de despeses d'inversió, inferior a la demarcació en despeses (1.176), també per sota en despeses corrents (986) i semblant en despeses d'inversió (103). Els ingressos corrents suposen 1.074 euros per habitant, amb 786 d'ingressos tributaris, ambdues tipologies lleugerament per sota la mitjana a la demarcació.

En la distribució municipal dels ingressos tributaris (vegeu el mapa 7) destaca el rati euros/habitant en els municipis de Granera (1.316), l'Estany (1.003) i Sant Quirze Safaja (977). Pel que fa a les despeses corrents (vegeu el mapa 8), a més dels tres municipis anteriors, que repeteixen, ressalten el municipis de Castellcir (983) i Calders (977).

La mitjana d'ingressos tributaris per habitant al Moianès és de 786, la segona més alta de les comarques barcelonines després del Berguedà

La comarca presenta per al 2016 una oferta **turística** d'un

Gràfic 9
Finances públiques, 2016 (ratios euro per habitant)

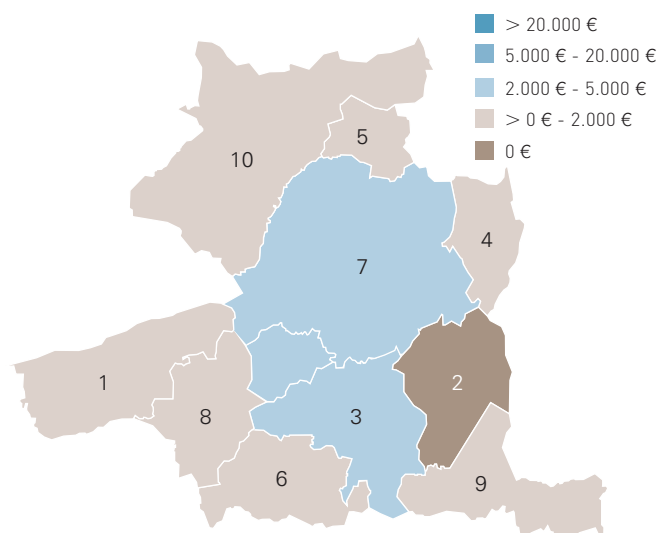
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

total de 390 places de càmpings (0,0%); seguida dels establiments de turisme rural, que aporten 239 places (0,0%); els hotels, amb 137 places (0,0%); els apartaments turístics, amb 20 places (0,0%), i els habitatges d'ús turístics (HUT), amb 47 places (80,8% més).

Aquest 2016 el Moianès no disposa de dades oficials de demanda turística. Per tant, per fer una aproximació a la realitat de l'àrea s'han d'analitzar les dades de Paisatges de Barcelona. Aquesta marca registra un total de 235.800 turistes i 405.600 pernoctacions a hotels, que suposa un grau d'ocupació del 42,6%; 40.900 turistes i 100.900 pernoctacions a càmpings, amb una ocupació del 38,7%, i 46.400 turistes i 127.500 pernoctacions als establiments de turisme rural, amb un 20,6% d'ocupació.

El Moianès registra una recaptació de 8.394 euros de taxa turística. Amb una reducció del 2,8% és la comarca amb l'import més reduït, i representa un 0,13% del total de la província sense el Barcelonès.

Mapa 9
Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Moianès, 2016 (en euros)

L'augment en el registre dels habitatges d'ús turístic arriba al 80% respecte a l'any passat.

Quadre 1
Indicadors d'evolució turística al Moianès, 2015-2016

	Moianès			Entorn de Barcelona*		
	2015	2016	% var. 2015-2016**	2015	2016	% var. 2015-2016**
Places en establiments hotelers	137	137	0,0	63.758	64.139	0,6
Places en càmpings	390	390	0,0	44.026	44.976	2,2
Places en establiments de turisme rural	239	239	0,0	4.934	5.025	1,8
Places en apartaments	20	20	0,0	2.332	2.352	0,9
Places en HUTs	26	47	80,8	15.028	20.778	38,3
Viatgers allotjats en establiments hotelers	nd	nd	nd	3.290.710	3.915.286	19,0
Viatgers allotjats en càmpings	nd	nd	nd	643.338	675.115	4,9
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	100.506	113.902	13,3
Pernoctacions en establiments hotelers	nd	nd	nd	9.678.194	10.619.805	9,7
Pernoctacions en càmpings	nd	nd	nd	2.588.930	2.590.550	0,1
Pernoctacions en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	292.607	341.859	16,8
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	nd	nd	nd	71	75	3,9
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	nd	nd	nd	46	46	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	nd	nd	nd	22	24	2,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)	8.632	8.394	-2,8	5.552.329	6.319.158	13,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera. **La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals.

nd: Dada no disponible

Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat.

Mapa de projectes estratègics locals del Moianès

Pla Estratègic del Moianès i Programa d'Actuació Comarcal (2017-2019)

El Moianès es troba davant d'una nova realitat comarcal generada per la creació de la comarca del Moianès (Llei 4/2015, del 23 d'abril) i del Consell Comarcal del Moianès (juliol de 2015). El territori està davant d'un escenari nou ple d'oportunitats i reptes als quals ha de donar resposta mitjançant els instruments de la planificació estratègica. Per això es redacta el Pla Estratègic Comarcal del Moianès i el Programa d'Actuació Comarcal (2016-2019). L'elaboració es basa en un procés participatiu i consultiu obert a tota la població, els agents econòmics i socials, els ajuntaments, el Consorci del Moianès i el Consell Comarcal així com la Diputació de Barcelona, la Generalitat, experts, etc. per cercar el consens territorial. El Pla d'Actuació Comarcal (PAC), el Pla Estratègic «Com volem el Moianès del demà?» i el conjunt de la trajectòria del Consorci constitueixen l'antecedent i un poderós actiu per a la nova etapa. En la dimensió institucional, el Consell Comarcal lidera la nova etapa, ja que per la seva naturalesa té més competències i més potencialitats per prestar serveis i intervenir en nous àmbits que fins ara el Consorci no havia intervingut (serveis socials, medi ambient, infraestructures, etc.) **[+]**

Ecomuseu del Moianès

L'Ecomuseu és una iniciativa territorial i transversal que té per objectiu revalorar el patrimoni existent a la comarca i convertir-lo en un producte cultural, ambiental i social que pugui atraure i generar activitat econòmica i llocs de treball arrelats a les singularitats del territori, especialment en l'activitat turística. Està format per radials que, a través de diverses àrees temàtiques, integren diferents espais i abasten amb més de cent llocs visitables tots els municipis del Moianès. Aquest projecte és un dels pilars de la visió de desenvolupament a llarg termini del Moianès i té la implicació de les institucions i la comunitat. **[+]**

Oficina tècnica mancomunada

L'OSTEM és un servei mancomunat centrat en la prestació dels serveis tècnics de competència municipal (arquitecte, aparellador i enginyer). L'objectiu és, d'una banda, millorar en eficàcia –millorant els serveis públics actuals– i en eficiència –reduint els costos pel fet de compartir– i, de l'altra, oferir uns serveis coordinats i integrals. En el futur l'OSTEM integrarà i coordinarà els serveis d'assessorament a l'emprenedoria i a les empreses i l'Oficina Local d'Habitatge del Moianès. **[+]**

Moianès 42: innovació en models de gestió territorial

La iniciativa pretén consolidar un model de gestió territorial innovador mitjançant una nova organització dels serveis prestats pels agents que intervien en el territori. Permet una prestació de serveis públics millor i més àmplia, amb una visió integrada i transversal que respon als nous reptes que planteja la situació econòmica, ocupacional i social actual. **[+]**

Pla de Dinamització del Sector Aeronàutic del Moianès

Es vol impulsar el Pla de Dinamització, que identifica sis línies de treball interconnectades: l'impuls de l'associació del sector aeronàutic del Moianès; el desenvolupament d'un producte turístic transversal que incorpori el recurs aeronàutic com a valor singular; l'establiment d'un canal de comunicació per facilitar l'accés a vies de finançament; l'establiment de l'Associació Catalana de la Construcció Amateur d'Aeronaus, i, finalment, la promoció de projectes tecnològics innovadors. Cal destacar que al Moianès hi ha localitzat el centre tecnològic privat CATUAV, un dels deu únics espais al món reservats per practicar vols de drons. **[+]**

El Moianès Ve de Gust

Creada des del Consorci del Moianès, la marca «El Moianès Ve de Gust» busca promocionar i afavorir el consum dels productes de la comarca i els plats que se'n deriven. Aquest impuls es fonamenta en el pes cada vegada més important de la producció agroalimentària a la comarca. La producció local inclou des d'explotacions agrícoles i ramaderes –convencionals o ecològiques– passant per la gran tradició de cansaladers, forners, pastissers, xocolaters, formatgers i elaboradors de productes derivats de la soja, fins als distribuïdors i restauradors especialitzats en aquests productes de qualitat. Els productes agroalimentaris i la gastronomia s'han convertit en un important element turístic i en un dinamitzador econòmic per als municipis del Moianès. **[+]**

Xarxa Fòrum El Moianès Ve de Gust

També sota el nom Fòrum El Moianès Ve de Gust, trobem un espai de participació i treball en xarxa entre els sectors primari, agroalimentari, turístic i comercial, amb vincles i sinergies entre ells. L'any 2014 es va fer una adhesió formal de les empreses al Fòrum. A través d'aquest espai de participació els mateixos sectors implicats defineixen el Pla d'Actuació i són part activa implicada en la realització i l'execució de les accions prioritzades. **[+]**

Oficina Empresarial del Moianès

L'Oficina complirà la funció d'una finestreta única que agrupi tots els serveis i tràmits que han de realitzar els emprenedors i les empreses amb l'administració local per exercir l'activitat empresarial. Es planteja com un espai àgil i col·laborador amb vocació de facilitar l'activitat econòmica. La iniciativa permet disposar d'un únic cens empresarial amb criteris de tractament homogeneïtzats i ha de servir per avaluar de manera periòdica l'evolució del teixit empresarial i detectar actuacions que cal fer. **[+]**

Pla d'Acció de Serveis a les Persones. Un model de prestació de serveis centrat en la persona

Es pretén definir un nou model organitzatiu de l'àrea de serveis a les persones del Consell Comarcal del Moianès. Es replanteja la forma de prestar els serveis des d'una perspectiva d'atenció centrada en la persona i un model organitzatiu de coordinació amb tots els agents que actuen en aquest àmbit al Moianès. D'altra banda, sorgeix l'oportunitat de dissenyar serveis tenint en compte l'activitat econòmica i el mercat de treball per identificar sinergies i projectes que fomentin la creació d'ocupació i la diversificació del sector serveis a les persones (IRIS). **[+]**

Som Oportunitats

El Consorci del Moianès treballa per fomentar l'ocupabilitat i per potenciar les empreses i l'emprenedoria del territori. El projecte singular Som Oportunitats consisteix en la creació d'itineraris d'inserció per tres col·lectius diferenciats i que es troben amb dificultats d'inserció al territori, que són: usuaris de serveis socials, persones amb talent (formació molt especialitzada o amb experiència laboral molt concreta) i joves amb baix nivell formatiu i poca experiència laboral. Els itineraris oferiran activitats adaptades a cada perfil per millorar l'ocupabilitat a través del treball d'orientació, serveis especialitzats, selecció per competències i establiment de xarxes i ponts amb les empreses privades. **[+]**

L'Estany: Història i natura. El patrimoni natural i cultural com a dinamitzador turístic

Marina Berdalet Andrés, directora de la Casa de Cultura de l'Ajuntament de l'Estany

Contextualització i antecedents: la comarca del Moianès i l'Estany

L'Estany forma part de la comarca del Moianès (335,19 km²), un altiplà situat entre els 600 i els 1.050 metres d'alçada. La comarca està constituïda per deu municipis amb característiques geogràfiques, històriques i socioeconòmiques homogènies. Són pobles petits, amb una tradició d'estiueig molt arrelada gràcies a la seva climatologia i la bona situació respecte a les principals capitals. La població total l'any 2016 és de 13.209 habitants, però es duplica els caps de setmana i a l'estiu a causa del gran nombre de segones residències. En el cas de l'Estany, la població fluctua al voltant dels 400 habitants i el terme té 10,2 km².

Els municipis del Moianès es caracteritzen per una estructura socioeconòmica molt similar, que ha viscut una transformació important. A mitjan segle XIX, la principal activitat econòmica era la indústria tèxtil i l'agricultura. Però a partir de la dècada del 1970, fruit de les crisis en el sector tèxtil i la pèrdua de pes del món agrari, l'economia de la comarca es va inclinar al sector terciari, amb un augment progressiu de la població de segona residència i del turisme de pas. Alhora, els grans valors latents dels recursos culturals i naturals han anat emergint: paisatge, natura, cultura, artesanía, activitat alimentària, etc. Destaca com a atractiu propi del Moianès la natura i el paisatge, com ho reflecteix el gran percentatge del territori inclòs dins el Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN). En el cas de l'Estany, aproximadament un 70% del terme municipal.

El perfil del visitant de l'Estany es relaciona amb el turisme cultural, atret pel monestir romànic de Santa Maria de l'Estany, i alhora es vincula amb el turisme de natura i rural i la ruta del Camí de Sant Jaume. Segons dades del Consorci del Moianès, entre el 2000 i el 2015 s'ha produït un clar increment del nombre de visitants: des de 4.000 persones l'any 2000 fins a més de 9.100 el 2015, en el conjunt del Moianès. Més de la meitat d'aquestes persones, 5.082, visiten l'Estany.

El projecte «L'Estany: història i natura. El patrimoni natural i cultural com a dinamitzador turístic»

La situació socioeconòmica del municipi –la crisi econòmica, l'envel·liment de la població, l'atur juvenil i femení, el despoblament, etc.– va portar l'Ajuntament de l'Estany, ara fa més de 15 anys, a dissenyar una línia estratègica de desenvolupament integral municipal (PEIM) basada en la conservació del patrimoni natural i cultural i el desenvolupament socioeconòmic sostenible en un municipi amb patrimoni històric i natural ric, amb la finalitat d'enfortir-ne l'atractiu i la competitivitat. La restauració de la mina (amb el suport del Consorci del Moianès) i els arranjaments dels carrers del nucli antic i els voltants del monestir en són concrecions destacades.

El novembre de 2012 l'actuació «L'Estany: història i natura. El patrimoni natural i cultural com a dinamitzador turístic», valorada en 960.482,14 €, va ser seleccionada pel Departament de Governació i Relacions Institucionals de la Generalitat de Catalunya, i se li va assignar cofinançament en el marc del programa operatiu FEDER, eix 4 Viure al Poble +. Amb el suport del Consorci del Moianès i mitjançant un ajut de la Diputació, es va poder integrar un conjunt d'actuacions que formaven part de l'eix vertebrador del pla, donaven suport al PEIM i permetien assolir l'objectiu últim de dinamització i desenvolupament turístic i socioeconòmic del poble.

Efectivament, amb aquest projecte l'Ajuntament de l'Estany ha tingut l'empenta necessària per poder fer realitat aquest full de ruta. Nascut per donar resposta a una necessitat social i econòmica, va ser validat per la ciutadania a través del procés participa-

tiu «Imagina l'Estany» (2014), en el qual el 68% de la població va col·laborar aportant plantejaments i idees que van ser recollides i s'estan concretant. Així creat, el poble sent el projecte com a propi, i el sintetitza la voluntat d'acollir de forma sostenible el visitant mantenint alhora una essència rural conscient, viscuda i gaudida.

Les actuacions que s'han dut a terme són les següents:

1. Centre d'interpretació del paisatge cultural: radial de l'Ecomuseu del Moianès
2. Protecció de la zona humida: condicionament del rec de les Nogueres
3. Condicionament d'itineraris turístics i culturals: els itineraris Domini de la Terra, Domini de l'Aigua i la Ruta de les Fonts
4. Projecte museogràfic del paisatge cultural de l'Estany

Un cop finalitzades les infraestructures necessàries, cal ara seguir impulsant el projecte perquè el procés de desenvolupament local sigui un èxit. És important interpretar i considerar el projecte com un conjunt que abraça diverses dimensions: l'educativa, la cultural, la social, l'econòmica i la turística. Tots els recursos del municipi han de treballar-hi, doncs, de manera conjunta i global.

El centre neuràlgic d'aquesta dinamització global és la Casa de Cultura. D'una banda és un espai participatiu que mobilitza els ciutadans i afavoreix la identificació i la implicació en la vida cultural i associativa del poble. De l'altra, com a punt d'informació turística del Consorci del Moianès, és l'espai d'acollida al visitant, on se li fa una introducció al territori que li faciliti després interpretar-lo sobre el terreny.

Es vol que tota aquesta línia de treball esdevingui també el motor de l'economia local mitjançant la creació i la potenciació d'activitats variades que permetin al visitant allargar l'estada. Realitats com l'ampliació d'una casa de turisme rural, l'obertura d'una botiga o la consolidació dels restaurants existents són primers fruits relacionables amb el projecte.

En aquests moments s'està treballant:

- per fer i mantenir xarxes que permetin crear sinergies (Ecomuseu del Moianès, Geoparc, el camí de l'Abat Oliba, camí de Sant Jaume, camins GR, Associació per la Pedra Seca i l'Arquitectura Tradicional, Bisbat de Vic i Albergueria, Consell Comarcal del Moianès, etc.);
- per impulsar el Pla de Màrqueting Territorial (dissenyat gràcies a un recurs de la Diputació de Barcelona);
- per implicar la iniciativa privada i pública en la creació de productes turístics (recurs de la Diputació de Barcelona);
- per impulsar les activitats del Centre de Visitants, desestacionalitzar el turisme i crear una nova oferta d'activitats adreçada a un ventall més ampli de públic (visites guiades a les escoles, itineraris i sortides temàtiques especialitzades, visites guiades a la mina de desguàs-radial de l'Ecomuseu del Moianès, creació de paquets turístics conjuntament amb el monestir i la iniciativa privada, etc.), i
- per impulsar les fires locals, adequar dels locals buit del centre antic, etc.

Amb el compromís de l'Ajuntament actual i dels futurs, l'ajut de recursos econòmics com els que subvenciona la Diputació de Barcelona, la implicació del Consell Comarcal del Moianès i la complicitat dels agents privats de l'Estany –i també de la comarca–, es podrà aconseguir fer realitat aquest projecte, coherent amb el full de ruta iniciat ja fa més de 15 anys.

Recull estadístic. Moianès

	Moianès		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes	
	2015	2016	2015	2016	Moianès	Demarcació	2015	2016
							Moianès/ Demarcació	
Entorn								
Nombre de municipis		10		311				3,2%
Superfície total (km²)		337,9		7726,4				4,4%
Superfície mitjana municipal (km²)		33,8		24,8				nc
Demografia								
Població Total	13.098	13.209	5.523.922	5.542.680	0,8%	0,3%	0,2%	0,2%
Densitat (hab/km²)	39	39	715	717	0,8%	0,3%	nc	nc
Homes	6.649	6.719	2.696.360	2.704.771	1,1%	0,3%	0,2%	0,2%
Dones	6.449	6.490	2.827.562	2.837.909	0,6%	0,4%	0,2%	0,2%
Població de menys de 16 anys	2.302	2.293	913.568	914.352	-0,4%	0,1%	0,3%	0,3%
Població potencialment activa (16-64)	8.306	8.405	3.599.618	3.603.957	1,2%	0,1%	0,2%	0,2%
Població de 65 anys i més	2.490	2.511	1.010.736	1.024.371	0,8%	1,3%	0,2%	0,2%
Projecció de la població 2016-2026	13.209	12.846	5.542.680	5.488.234	-2,7%	-1,0%	0,2%	0,2%
Pob. resident a l'estranger	285	306	188.325	205.134	7,4%	8,9%	0,2%	0,1%
Índex de dependència global	57,7	57,2	53,5	53,8	-0,5	0,3	nc	nc
Índex d'envelliment	108,2	109,5	110,6	112,0	1,3	1,4	nc	nc
Nacionalitat espanyola	12.188	12.281	4.838.079	4.854.217	0,8%	0,3%	0,3%	0,3%
Nacionalitat estrangera	910	928	685.843	688.463	2,0%	0,4%	0,1%	0,1%
Taxa d'estrangeria total	6,9%	7,0%	12,4%	12,4%	0,1pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	5,3%	5,3%	9,4%	9,4%	0,1pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	176	175	113.711	110.476	-0,6%	-2,8%	0,2%	0,2%
Població potencialment activa (16-64)	718	736	552.917	557.386	2,5%	0,8%	0,1%	0,1%
Població de 65 anys i més	16	17	19.215	20.601	6,3%	7,2%	0,1%	0,1%
Àfrica	238	253	164.670	162.517	6,3%	-1,3%	0,1%	0,2%
Amèrica	300	288	200.191	196.361	-4,0%	-1,9%	0,1%	0,1%
Àsia	98	109	118.307	123.379	11,2%	4,3%	0,1%	0,1%
Europa	273	277	202.038	205.532	1,5%	1,7%	0,1%	0,1%
Unió Europea	221	226	163.998	164.824	2,3%	0,5%	0,1%	0,1%
Resta del món	1	1	637	674	0,0%	5,8%	0,2%	0,1%
Cinc nacionalitats principals (comarca)	467	489	201.508	197.476	4,7%	-2,0%	0,2%	0,2%
Mali	154	163	3.231	3.262	5,8%	1,0%	4,8%	5,0%
Equador	119	113	27.369	24.908	-5,0%	-9,0%	0,4%	0,5%
Romania	95	103	33.563	33.452	8,4%	-0,3%	0,3%	0,3%
Marroc	53	57	124.470	122.087	7,5%	-1,9%	0,0%	0,0%
Índia	46	53	12.875	13.767	15,2%	6,9%	0,4%	0,4%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	418	416	179.895	184.428	-0,5%	2,5%	0,2%	0,2%
Agricultura	22	23	748	786	4,5%	5,1%	2,9%	2,9%
Indústria	65	65	18.659	18.875	0,0%	1,2%	0,3%	0,3%
Construcció	40	41	14.381	15.152	2,5%	5,4%	0,3%	0,3%
Serveis	291	287	146.107	149.615	-1,4%	2,4%	0,2%	0,2%
Dimensió mitjana	5,9	6,2	10,4	10,6	0,2p	0,2p	nc	nc
Agricultura	2,0	1,9	3,4	3,4	-0,1p	0,0p	nc	nc
Indústria	17,9	18,7	16,0	16,3	0,9p	0,3p	nc	nc
Construcció	1,9	2,5	5,0	5,2	0,6p	0,2p	nc	nc
Serveis	4,1	4,2	10,3	10,5	0,1p	0,2p	nc	nc
15 sectors d'activitat principals	331	333	111.635	114.674	0,6%	2,7%	0,3%	0,3%
Comerç detall, exc. vehicles motor	62	62	28.125	28.355	0,0%	0,8%	0,2%	0,2%
Serveis de menjar i begudes	47	45	16.931	17.361	-4,3%	2,5%	0,3%	0,3%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	37	40	1.997	2.013	8,1%	0,8%	1,9%	2,0%
Activitats especialitzades construcció	29	30	8.589	8.980	3,4%	4,6%	0,3%	0,3%
Indústries de productes alimentaris	25	26	1.691	1.713	4,0%	1,3%	1,5%	1,5%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	25	23	14.995	15.182	-8,0%	1,2%	0,2%	0,2%
Agricultura, ramaderia i caça	20	22	644	679	10,0%	5,4%	3,1%	3,2%
Venda i reparació de vehicles motor	22	18	4.411	4.432	-18,2%	0,5%	0,5%	0,4%
Altres activitats de serveis personals	10	11	7.240	7.463	10,0%	3,1%	0,1%	0,1%
Construcció d'immobles	11	11	5.299	5.735	0,0%	8,2%	0,2%	0,2%
Educació	9	10	5.513	5.744	11,1%	4,2%	0,2%	0,2%
Serveis socials amb allotjament	10	10	854	856	0,0%	0,2%	1,2%	1,2%
Transport terrestre i per canonades	7	9	5.678	5.960	28,6%	5,0%	0,1%	0,2%
Activitats immobiliàries	8	8	7.474	7.827	0,0%	4,7%	0,1%	0,1%
Activitats esportives i d'entreteniment	9	8	2.194	2.374	-11,1%	8,2%	0,4%	0,3%

Recull estadístic. Moianès (Continuació)

	Moianès		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes	
	2015	2016	2015	2016	Moianès	Demarcació	2015	2016
Mercat de treball								
Població ocupada	5.405	5.620	2.144.989	2.221.878	4,0%	3,6%	0,3%	0,3%
Homes	3.035	3.145	1.122.464	1.163.435	3,6%	3,7%	0,3%	0,3%
Dones	2.370	2.475	1.022.525	1.058.443	4,4%	3,5%	0,2%	0,2%
Nacionals	5.044	5.232	1.901.020	1.957.223	3,7%	3,0%	0,3%	0,3%
Estrangers	361	388	243.969	264.655	7,5%	8,5%	0,1%	0,1%
Menys de 30 anys	691	790	315.495	336.381	14,3%	6,6%	0,2%	0,2%
De 30 a 44 anys	2.216	2.191	940.941	949.086	-1,1%	0,9%	0,2%	0,2%
De 45 a 54 anys	1.562	1.620	556.907	586.496	3,7%	5,3%	0,3%	0,3%
Més de 55 anys	933	1.019	331.599	349.856	9,2%	5,5%	0,3%	0,3%
Taxa d'ocupació registrada	65,1%	66,9%	59,6%	61,7%	1,8pp	2,1pp	nc	nc
Llocs de treball	3.824	3.913	2.256.042	2.346.713	2,3%	4,0%	0,2%	0,2%
Agricultura	154	154	8.123	8.192	0,0%	0,8%	1,9%	1,9%
Indústria	1.348	1.405	332.499	341.929	4,2%	2,8%	0,4%	0,4%
Construcció	347	376	115.440	122.485	8,4%	6,1%	0,3%	0,3%
Serveis	1.975	1.978	1.799.980	1.874.107	0,2%	4,1%	0,1%	0,1%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	69	70	209.368	220.053	1,4%	5,1%	0,0%	0,0%
Assalariats	2.485	2.572	1.873.656	1.960.273	3,5%	4,6%	0,1%	0,1%
Autònoms	1.339	1.341	382.386	386.440	0,1%	1,1%	0,4%	0,3%
15 sectors d'activitat principals	3.177	3.257	1.272.402	1.321.759	2,5%	3,9%	0,2%	0,2%
Indústries de productes alimentaris	829	881	37.083	38.833	6,3%	4,7%	2,2%	2,3%
Comerç detall, exc. vehicles motor	370	361	244.873	252.133	-2,4%	3,0%	0,2%	0,1%
Serveis de menjar i begudes	304	313	138.185	145.609	3,0%	5,4%	0,2%	0,2%
Activitats especialitzades construcció	237	256	77.091	80.544	8,0%	4,5%	0,3%	0,3%
Indústries tèxtils	245	247	13.373	13.782	0,8%	3,1%	1,8%	1,8%
Serveis socials amb allotjament	227	234	32.691	35.971	3,1%	10,0%	0,7%	0,7%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	213	203	124.804	128.674	-4,7%	3,1%	0,2%	0,2%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	176	169	153.310	157.552	-4,0%	2,8%	0,1%	0,1%
Agricultura, ramaderia i caça	140	144	7.198	7.252	2,9%	0,8%	1,9%	2,0%
Construcció d'immobles	99	109	32.881	36.162	10,1%	10,0%	0,3%	0,3%
Educació	78	77	126.177	131.449	-1,3%	4,2%	0,1%	0,1%
Venda i reparació de vehicles motor	84	76	34.208	35.384	-9,5%	3,4%	0,2%	0,2%
Transport terrestre i per canonades	60	67	71.403	73.361	11,7%	2,7%	0,1%	0,1%
Altres activitats de serveis personals	62	65	42.776	44.230	4,8%	3,4%	0,1%	0,1%
Activitats sanitàries	53	55	136.349	140.823	3,8%	3,3%	0,0%	0,0%
Persones aturades registrades	607	538	377.897	330.725	-11,4%	-12,5%	0,2%	0,2%
Homes	262	218	176.530	149.932	-16,8%	-15,1%	0,1%	0,1%
Dones	345	320	201.367	180.793	-7,2%	-10,2%	0,2%	0,2%
Nacionals	545	496	313.922	275.389	-9,0%	-12,3%	0,2%	0,2%
Estrangers	62	42	63.975	55.336	-32,3%	-13,5%	0,1%	0,1%
Agricultura	9	7	4.641	3.743	-22,2%	-19,3%	0,2%	0,2%
Indústria	136	108	52.133	43.734	-20,6%	-16,1%	0,3%	0,2%
Construcció	60	36	39.187	31.234	-40,0%	-20,3%	0,2%	0,1%
Serveis	372	361	259.118	232.293	-3,0%	-10,4%	0,1%	0,2%
Sense ocupació anterior	30	26	22.818	19.721	-13,3%	-13,6%	0,1%	0,1%
Població activa local estimada	5.592	5.663	2.588.325	2.617.223	1,3%	1,1%	0,2%	0,2%
Taxa d'atur registral	10,85%	9,50%	14,60%	12,64%	-1,4pp	-2,0pp	nc	nc
Homes	8,88%	7,30%	13,34%	11,18%	-1,6pp	-2,2pp	nc	nc
Dones	13,06%	11,95%	15,91%	14,17%	-1,1pp	-1,7pp	nc	nc
Nombre total de contractes	2.975	2.769	2.034.466	2.235.210	-6,9%	9,9%	0,1%	0,1%
Beneficiaris de prestacions	351	312	205.756	182.936	-11,1%	-11,1%	0,2%	0,2%
Taxa cobertura prestacions	60,83%	60,94%	57,95%	58,82%	0,1pp	0,9pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	137	137	141.132	143.772	0,0%	1,9%	0,1%	0,1%
Places en càmpings	390	390	44.026	44.976	0,0%	2,2%	0,9%	0,9%
Places en establiments de turisme rural	239	239	4.934	5.025	0,0%	1,8%	4,8%	4,8%
Places en apartaments turístics	20	20	3.461	3.619	0,0%	4,6%	0,6%	0,6%
Places en HUTs ²	26	47	58.437	64.780	80,8%	10,9%	0,0%	0,1%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	14.300	14.838	6.490.113	6.607.108	3,8%	1,8%	0,2%	0,2%
Pressupostos municipals: despeses	14.297	14.838	6.476.026	6.519.382	3,8%	0,7%	0,2%	0,2%
Deute viu municipal ⁴	16.706	14.691	3.260.818	2.859.109	-12,1%	-12,3%	0,5%	0,5%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta

2. Habitatges d'ús turístic. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2014-2015 nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts.

pp: punts percentuals.

Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

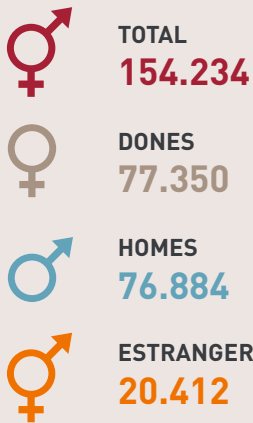

Osona

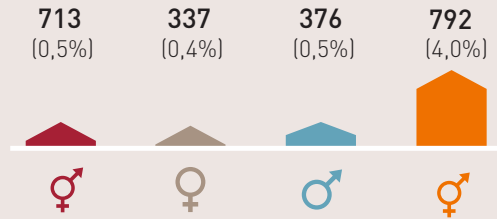

Osona

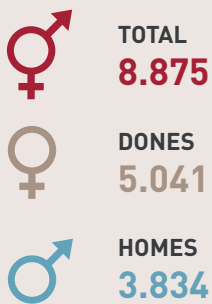
Població, 2016

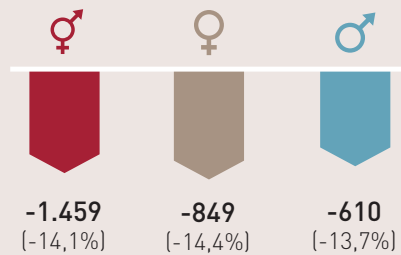
Variació interanual

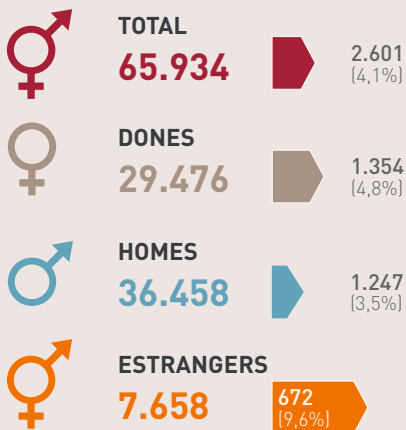
Població aturada registrada, 2016

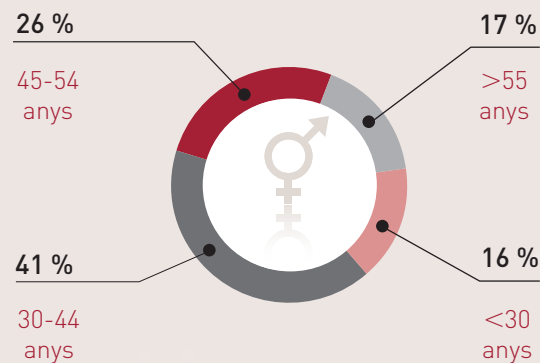
Variació interanual

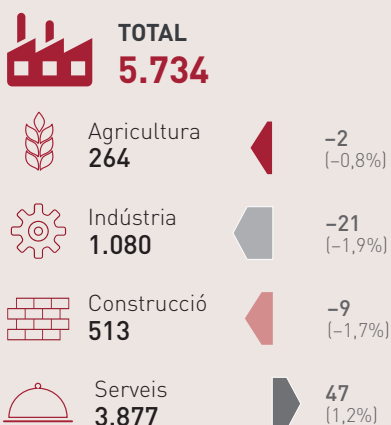
Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2016

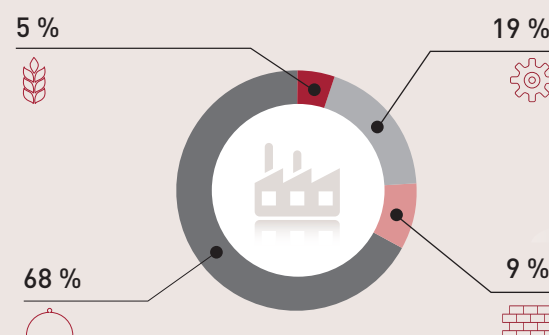
Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

Empreses de la comarca, IVT 2016

Distribució per sectors (pes %)

Osona

La comarca d'Osona està integrada per 50 municipis, dels quals 47 pertanyen a la demarcació de Barcelona (les dades d'aquesta anàlisi fan referència als 47 barcelonins) i els 3 restants, a la de Girona. Osona té una superfície de 1.142,6 km², el 14,8% de la superfície de la demarcació de Barcelona, amb una superfície mitjana municipal de 24,3 km², molt similar a la mitjana de la resta de municipis barcelonins, de 24,8 km². Vic n'és la capital.

Osona té 154.234 habitants, el 2,8% de la **població** de la demarcació. La població (vegeu el gràfic 1) manifesta un lleuger increment del 0,5%, i la que resideix a l'estranger augmenta un 22,8% el 2016, fins a arribar a les 3.561 persones.

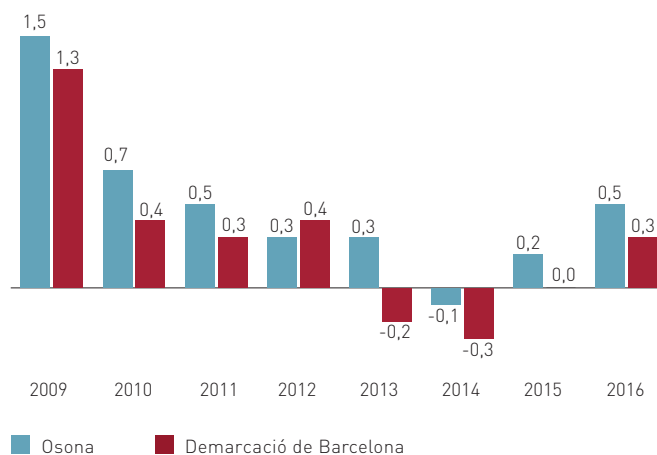
Amb una densitat de població de 135 hab./km², és la tercera més baixa de la demarcació, davant de la del Berguedà i la del Moianès. La capital, Vic, aplega el 28,1% (43.287) de la població comarcal, i el segon municipi, Manlleu, el 13% (20.104). La població ha augmentat en vint-i-un dels quaranta-set municipis, i destaquen els creixements de Vic (789), Taradell (59) i Santa Eugènia de Berga (42). Per contra, les disminucions més importants s'han produït a Manlleu (-124) i Tona (-70).

Osona és la segona comarca barcelonina amb més proporció de població estrangera (13,2%), només per darrere del Barcelonès, i per sobre de la mitjana de la demarcació (12,4%). Interanualment, la població estrangera augmenta un 4%, fins a arribar als 20.412. El 58,2% prové del continent africà, i per nacionalitats la marroquina (8.111) és la més nombrosa, tot i retrocedir un 1,1% el darrer any. Un 47,4% dels ghanesos residents a la demarcació viuen a Osona, on representen la segona nacionalitat més nombrosa amb un pes del 10,5% del total d'estrangers de la comarca. La nacionalitat romanesa destaca per un augment interanual del 16,8%, i arriba als 1.470.

El 17,9% de la població és menor de 16 anys (per sobre del 16,5% de mitjana a la demarcació) i el 17,5% té 65 anys o més, un percentatge inferior al 18,5% de mitjana. La població en edat de treballar (vegeu el gràfic 2) n'agrupa el 64,6% restant. L'índex d'envelliment, 97,7%, se situa catorze punts per sota del 112% de la demarcació. Respecte a la projecció de població, i segons l'escenari mitjà elaborat per l'Idescat, Osona l'any 2025 perdria un 1,2% de la població actual.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2009-2016 (en percentatge)

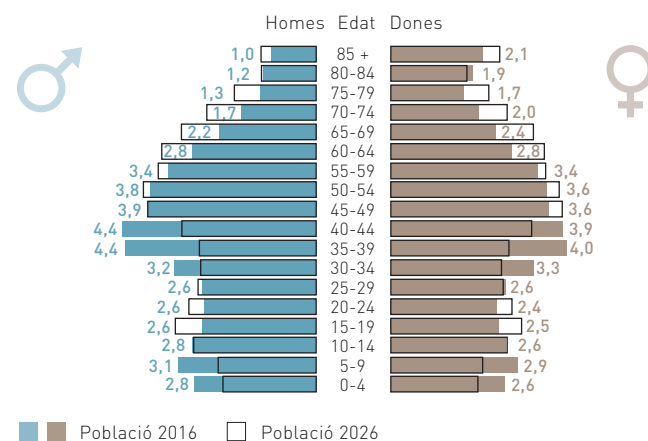

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Tot i el lleuger augment de població a la comarca (0,5%), 25 municipis dels 47 perden població.

Gràfic 2

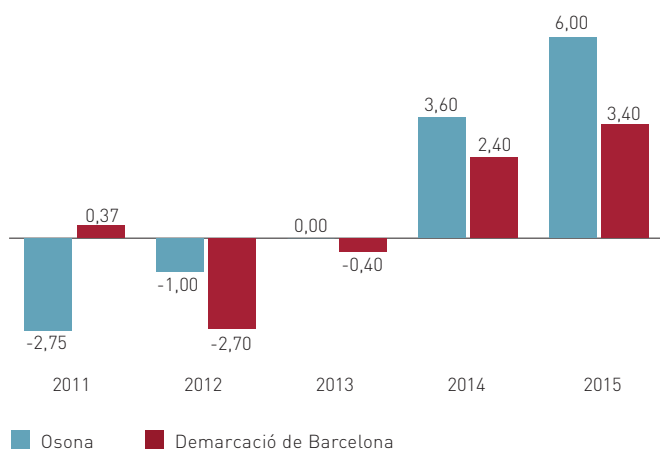
Piràmide d'edats d'Osona, 2016-2026 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE i projeccions Idescat

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

Segons l'*Anuari econòmic comarcal 2016*, de Catalunya-Caixa, el **VAB** de la comarca d'Osona (vegeu el gràfic 3) experimenta en el 2015 un notable increment del 6,0%, un registre substancialment per sobre de la mitjana de la demarcació (3,4%). Aquest intens avenç reflecteix el dels serveis (6,3%) i els bons resultats industrials (5,9%). Adicionalment, la construcció es va expandir, amb un creixement del 4,6%, que contrasta amb la caiguda anual del -8,4% durant el període 2010-2013. Finalment, el sector primari va augmentar també un 3,3%.

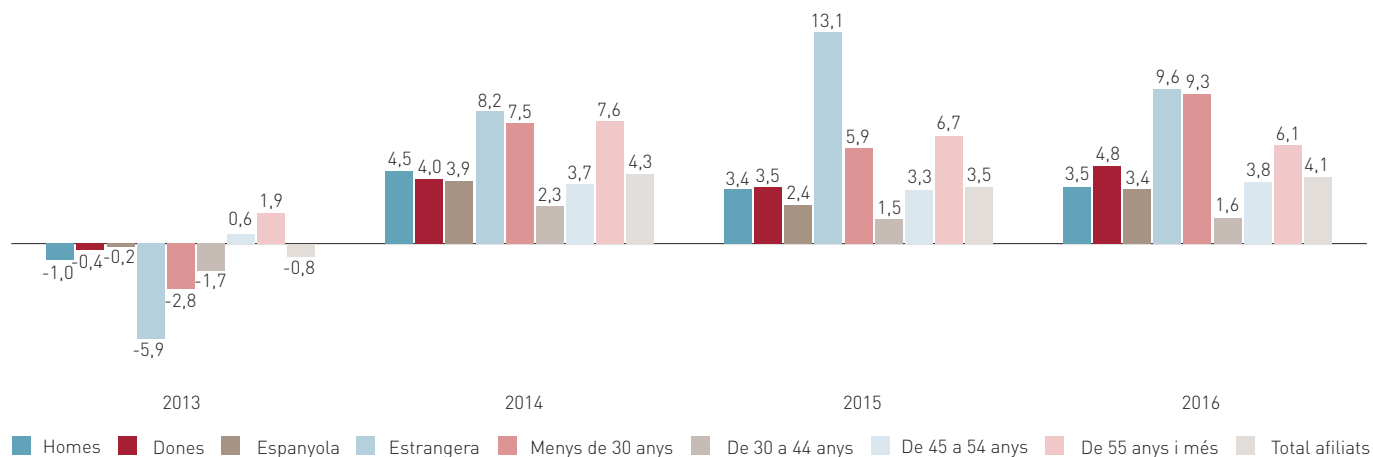
A la finalització de l'any 2016, l'**ocupació** registrada de la població resident a la comarca d'Osona obté un increment del 4,1%, més de mig punt per sobre del valor de l'any anterior, tot i que lleugerament inferior al creixement obtingut l'any 2014. Així l'any acaba amb 65.934 persones ocupades residents a la comarca, 2.601 més que l'any anterior. Només la comarca de l'Anoia incrementa l'ocupació més que Osona.

Per sexe, l'ocupació creix més en les dones (4,8%) que en els homes (3,5%), i és la comarca on l'ocupació femenina creix més. L'augment fa que l'ocupació femenina arribi a 29.476 ocupades (1.354 més que l'anterior) i la masculina, a 36.458 (1.247 més). Les dones representen el 44,7% del total de persones ocupades, amb un augment de tres dècimes en el darrer any. Per comarques el pes de les dones ocupades a Osona és inferior a la majoria de comarques, només al Moianès i a l'Anoia tenen un pes inferior.

De totes les comarques de la demarcació de Barcelona, Osona és on més augmenta l'ocupació de les dones (4,8%).

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Osona (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Pel que fa a la nacionalitat, els estrangers arriben a 7.658 persones ocupades i els espanyols, a 58.276. Així, les persones ocupades amb nacionalitat estrangera incrementen més (9,6%) que les de nacionalitat espanyola (3,4%), i destaca que Osona és la tercera comarca on més augmenten els ocupats estrangers. El pes dels estrangers sobre el total de població ocupada va augmentar sis dècimes en el darrer any, i va arribar a un 11,6%; només el Barcelonès té un percentatge superior.

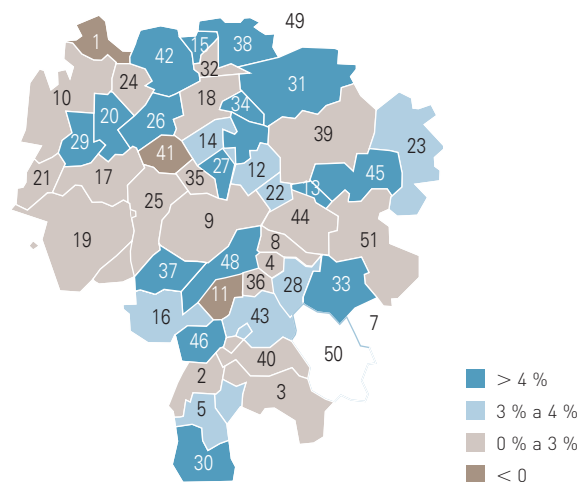
Per edats, 10.804 són menors de 30 anys; 27.036 tenen entre 30 anys i 44 anys; 17.153, entre 45 anys i 54 anys, i 10.941, més de 55 anys. Respecte a l'any anterior destaca el creixement dels menors de 30 anys (9,3%), la segona comarca amb més creixement després del Moianès, i la primera comarca que augmenta més percentualment en el segment de 30 anys a 44 anys (1,6%). El pes de les edats reflecteix una població ocupada menys envellida que la de la resta de comarques, així Osona és la comarca amb més pes dels menors de 30 anys (16,4%).

El pes de les persones ocupades menors de 30 anys a Osona és el més alt de la demarcació de Barcelona

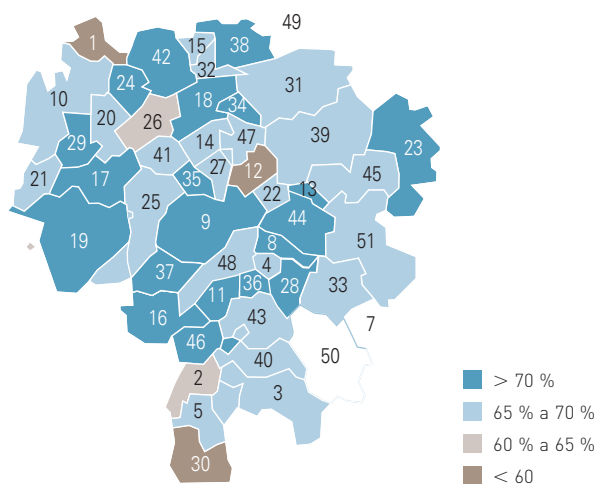
La variació interanual (vegeu el mapa 1) de la població ocupada resident a la comarca registra reduccions en només tres dels quaranta-set municipis (Sobremunt, Alpens i Malla). Per contra, destaca l'augment absolut d'ocupació a Vic (959), Manlleu (242), Torelló (233), Tona (165) i Centelles (113). En percentatge la variació positiva destaca a Sant Martí de Centelles (6,2%), Santa Eulàlia de Riuprimer (6,2%), Sant Vicenç de Torelló (6,4%), Perafita (7,5%) i Montesquiu (10,2%).

La taxa d'ocupació registrada global de la població en edat de treballar a Osona se situa al 66,1%, la segona taxa d'ocupació més alta de totes les comarques, només superada pel Moianès. Per municipis (vegeu el mapa 2) Sant Julià de Vilatorrada (71,8%), Gurb (75,3%), Santa Eugènia de Berga (74,2%) i Folgueroles (73,6%), entre d'altres, sobresurten per tenir una taxa d'ocupació superior al 70%. Per contra, Manlleu, Alpens i Sant Martí de Centelles són els únics municipis que se situen per sota del 60%.

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Osona, 2016 (en percentatge)

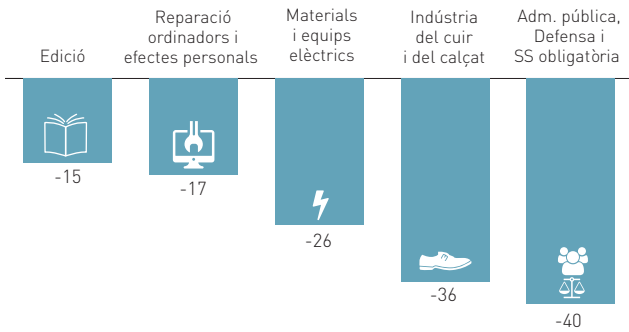

Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Osona, 2016 (en percentatge)

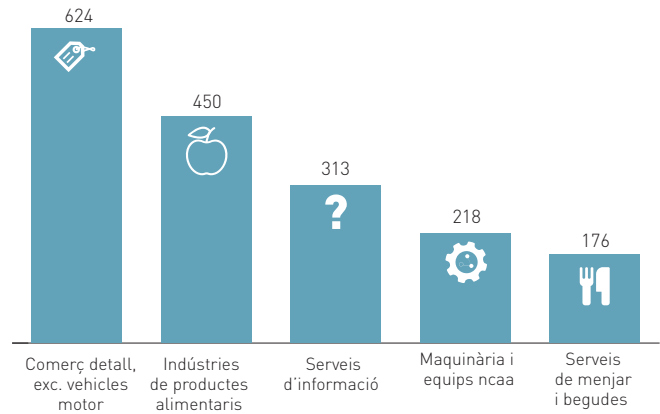
1 Alpens	19 Oristà	36 Santa Eugènia de Berga
2 Balenyà	20 Perafita	37 Santa Eulàlia de Riuprimer
3 Brull (El)	21 Prats de Lluçanès	38 Santa Maria de Besora
4 Calldetenes	22 Roda de Ter	39 L'Esquirol
5 Centelles	23 Rupit i Pruit	40 Seva
6 Espinelves	24 Sant Agustí de Lluçanès	41 Sobremunt
8 Folgueroles	25 Sant Bartomeu del Grau	42 Sora
9 Gurb	26 Sant Boi de Lluçanès	43 Taradell
10 Lluçà	27 Sant Hipòlit de Voltregà	44 Tavèrnoles
11 Malla	28 Sant Julià de Vilatorrada	45 Tavertet
12 Manlleu	29 Sant Martí d'Albars	46 Tona
13 Masies de Roda (Les)	30 Sant Martí de Centelles	47 Torelló
14 Masies de Voltregà (Les)	31 Sant Pere de Torelló	48 Vic
15 Montesquiu	32 Sant Quirze de Besora	49 Vidrà
16 Muntanyola	33 Sant Sadurn d'Osormort	50 Viladrau
17 Olost	34 Sant Vicenç de Torelló	51 Vilanova de Sau
18 Orís	35 Santa Cecília de Voltregà	

Gràfic 5
Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball
Osona, 2016 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6
Subsectors d'activitat amb més guanys de llocs de treball
Osona, 2016 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

El major creixement comarcal dels llocs de treball es dona a la comarca d'Osona (5,6%).

L'evolució dels **llocs de treball** (professionals de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) continua la tendència positiva, amb un creixement del 5,6%, el major de totes les comarques de la demarcació de Barcelona. En el cas de les empreses el creixement ha estat menys important, del 0,3%. Aquesta diferència entre l'augment dels llocs de treball i les empreses s'explica perquè el creixement s'ha donat principalment en grans empreses o empreses mitjanes i petites ja creades.

Gràfic 7
Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses
(en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

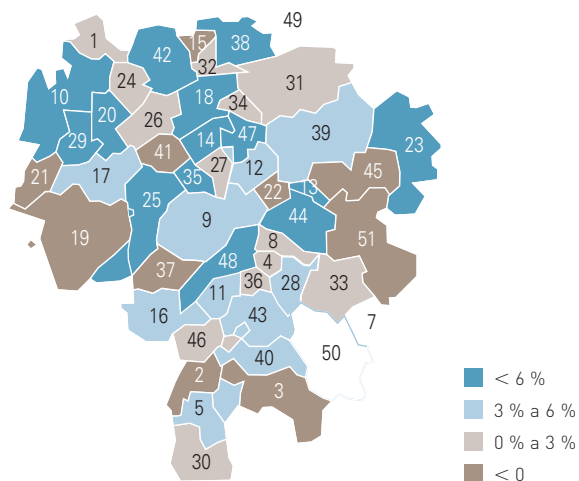
Els llocs de treball augmenten tant en els assalariats (6,8%) com en els autònoms (2,2%) i d'entre les dotze comarques barcelonines Osona lidera l'increment en tots dos. Per grans sectors, destaca també el primer lloc comarcal en l'evolució del sector industrial (5,1%) i dels serveis (6,3%). Dels 15 subsectors principals (vegeu el recull estadístic al final del capítol) només es perden llocs de treball en el subsector de l'administració pública (-2,2%), i els increments més destacats es registren a fabricació de maquinària i equips (10,9%) i serveis a edificis i de jardineria (10,1%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu els gràfics 5 i 6), la pèrdua d'ocupació més notable es produeix a l'administració pública (-40). Els increments se situen principalment a comerç al detall (624) i indústries de productes alimentaris (450).

Osona concentra el 22% dels llocs de treball de la indústria alimentària a la demarcació de Barcelona.

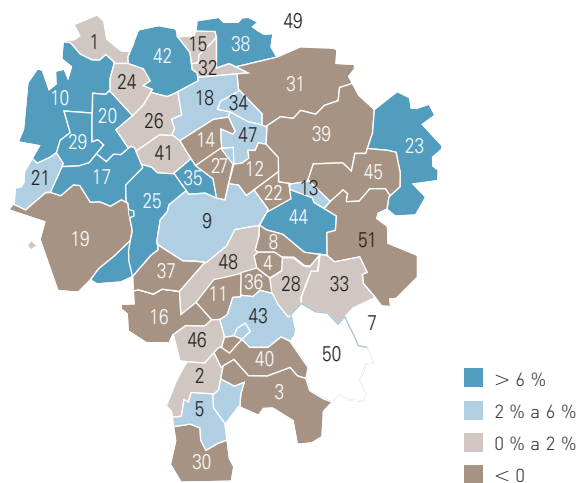
La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 3) registra reduccions en deu municipis, entre els quals destaquen el Brull (-12,7%) i Montesquiu (-11,3%), i dels trenta-tres municipis que augmenten sobresurten Tavèrnoles (27,7%) i Sant Martí d'Albars (23,3%). Pel que fa a l'evolució de les empreses (vegeu el mapa 4) registra reduccions en divuit municipis, i ressalten: Sant Pere de Torelló (-8,6%) i Manlleu (2,4%). Per contra, destaca l'augment d'empreses a Sant Martí d'Albars (30%) i Tavèrnoles (18%).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el 2015 cent deu empreses osonenques facturen més de deu milions d'euros i d'aquestes, vuit en facturen més de cent. El 64% de les 200 primeres empreses per facturació són exportadores o importadores. Algunes de les empreses dels dos sectors industrials més importants de la comarca en termes de facturació, la indústria alimentària i la metal·lúrgia, encapçalen el rànquing: Casa Tarradellas, SA (elaboració de productes alimentaris), seguida per dues empreses del Grup La Farga (producció de coure i fosa de metalls).

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Osona, 2016
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Osona, 2016
(en percentatge)

1 Alps	19 Oristà	36 Santa Eugènia de Berga
2 Balenyà	20 Perafita	37 Santa Eulàlia de Riuprimer
3 Brull (El)	21 Prats de Lluçanès	38 Santa Maria de Besora
4 Calldetenes	22 Roda de Ter	39 L'Esquirol
5 Centelles	23 Rupit i Pruit	40 Seva
7 Espinelves	24 Sant Agustí de Lluçanès	41 Sobremunt
8 Folgueroles	25 Sant Bartomeu del Grau	42 Sora
9 Gurb	26 Sant Boi de Lluçanès	43 Taradell
10 Lluçà	27 Sant Hipòlit de Voltregà	44 Tavèrnoles
11 Malla	28 Sant Julià de Vilatorrada	45 Tavertet
12 Manlleu	29 Sant Martí d'Albars	46 Tona
13 Masies de Roda (Les)	30 Sant Martí de Centelles	47 Torelló
14 Masies de Voltregà (Les)	31 Sant Pere de Torelló	48 Vic
15 Montesquiu	32 Sant Quirze de Besora	49 Vidrà
16 Muntanyola	33 Sant Sadurní d'Osormort	50 Viladrau
17 Olost	34 Sant Vicenç de Torelló	51 Vilanova de Sau
18 Orís	35 Santa Cecília de Voltregà	

L'atur disminueix un 14,1%, el major descens percentual de totes les comarques barcelonines.

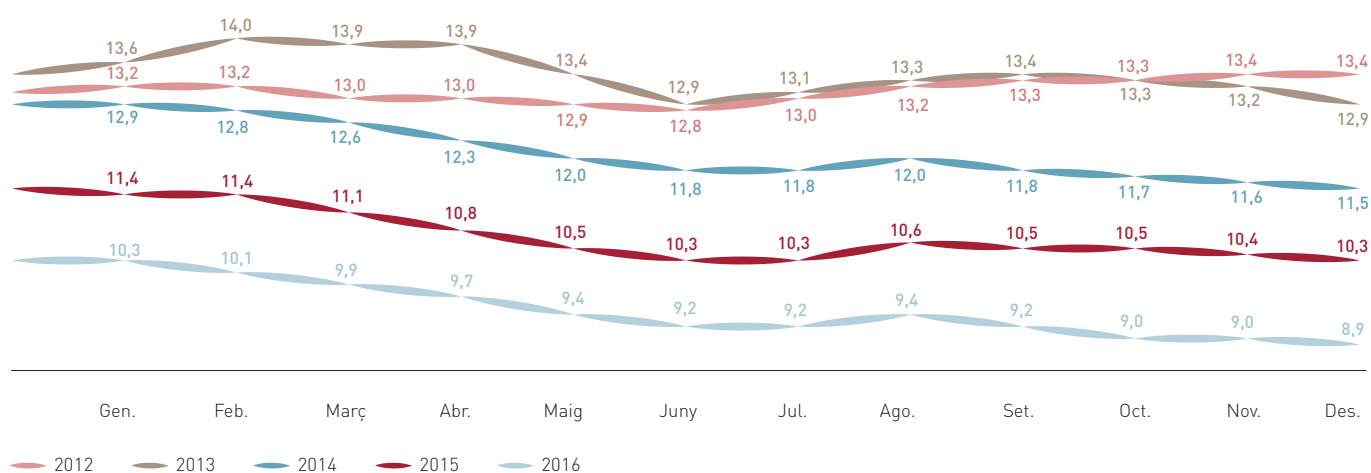
La taxa d'atur registral d'Osona (11,6%) és la tercera més baixa de totes les comarques, darrere del Barcelonès i el Moianès.

L'evolució de l'atur (vegeu el gràfic 8) continua davallant any rere any. El 2016 l'atur disminueix un 14,1% (-1.459), la major reducció de les comarques barcelonines. A final del 2016 hi ha 8.875 persones aturades registrades, el 2,7% dels aturats de la demarcació.

La taxa d'atur registral és de l'11,6%, 2,1 punts inferior a la de l'any anterior, la tercera més baixa entre les comarques barcelonines. La taxa d'atur femenina és del 14,4%, 2,6 punts inferior a la de l'any anterior, i similar a la taxa mitjana a la demarcació. La taxa masculina se situa en el 9,3%, 1,7 punts inferior a la de l'any anterior i prop de dos punts per sota de la mitjana de les comarques barcelonines. Per edat, el 6,0% és menor de 25 anys, el 37,2% té entre 25 anys i 44 anys i el 56,8% té més de 45 anys. Interanualment, destaca la variació del grup dels menors de 25 anys, amb una davallada del 28%, però també disminueixen la resta de grups: els d'entre 25 anys i 44 anys, un -18%, i els majors de 45 anys, un -9,5%.

Per sectors d'activitat econòmica, el 57,6% de l'atur l'aplega el sector serveis; el 21,3%, la indústria (el percentatge més elevat de totes les comarques); el 8,2%, la construcció; el 2,4%, l'agricultura, i el 10,6%, el grup sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, destaca la reducció de l'atur a la construcció (-22,0%), en els SOA (-21,1%) i a la indústria (-17,6%).

Gràfic 8
Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Osona, 2012-2016 (en milers)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'atur disminueix interanualment en la majoria dels nivells formatius, especialment entre universitaris de primer cicle (-25,3%) i estudiants d'educació general (-10%). L'atur de la població estrangera disminueix un 9%, i se situa en les 2.428 persones aturades, el 27,4% de l'atur comarcal, un percentatge superior al pes que tenen en l'àmbit de la demarcació (16,9%). Els aturats nacionals disminueixen un 13,6% i se situen en les 6.447 persones.

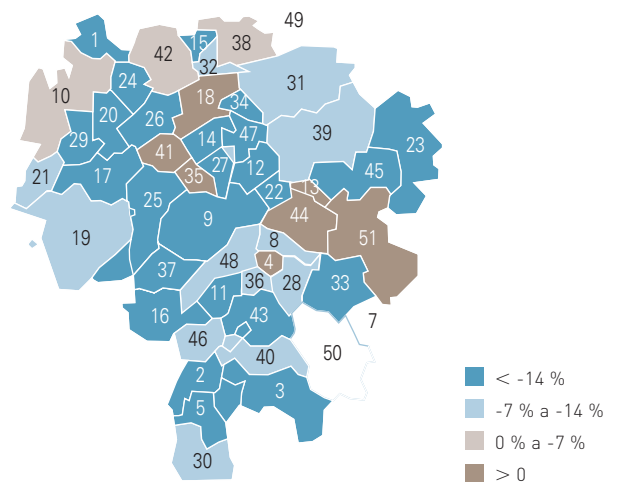
L'atur disminueix (vegeu el mapa 5) en 37 municipis dels 47 de la comarca, especialment a Sant Vicenç de Torelló (-28,6%), a Sant Boi de Lluçanès (-25,0%) i a Santa Eulàlia de Riuprimer (-25,0%). A la resta de municipis es manté o augmenta poc significativament. Respecte a la taxa d'atur registral (vegeu el mapa 6), 40 municipis tenen una taxa d'atur inferior a la mitjana de la demarcació, entre els quals destaca Gurb (4,0%), Folgueroles (5,9%), Oristà (6,0%) i Sant Julià de Vilatorrada (6,9%). Per contra, les taxes per sobre de la mitjana de la demarcació es donen a Vic (12,6%), Tavertet (13,0%), Sant Martí de Centelles (16,0%), Manlleu (17,1%) i Sobremunt (17,1%)

El 90% dels municipis de la comarca d'Osona tenen taxes d'atur inferiors a la mitjana de la demarcació.

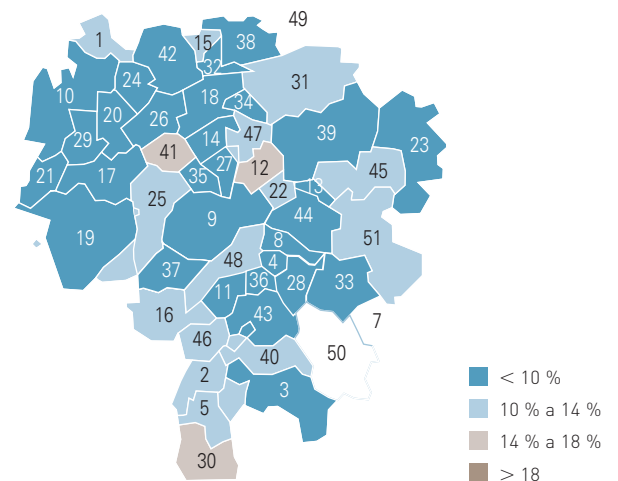
A final del 2016 hi ha concedides 4.955 **prestacions per desocupació**, un 13,1% menys que l'any anterior. La taxa de cobertura es manté del 62,4% el 2015 fins al 62,5% el 2016, uns 3,5 punts per sobre de la mitjana de la demarcació. Totes les tipologies de prestació per desocupació disminueixen el nombre respecte a l'any anterior: les prestacions contributives, un 10%; les assistencials, un 14,4%, i les de renda activa d'inserció, un 22,7%.

La **contractació laboral** augmenta un 15,4%, una variació superior al 9,9% mitjà a la demarcació, i que representa el major increment comarcal. El 2016 tanca amb 42.299 contractes signats. Per tipologia, la contractació indefinida augmenta un 18,1%, mentre que la temporal ho fa un 14,9%. Per sexe, la contractació masculina augmenta un 10,5% i la femenina, un 20,2%; en canvi, per edat resalta l'augment del 25,7% dels menors de 20 anys.

Mapa 5
Variació de l'atur registral. Osona, 2016
(en percentatge)

Mapa 6
Taxa d'atur registral. Osona, 2016
(en percentatge)

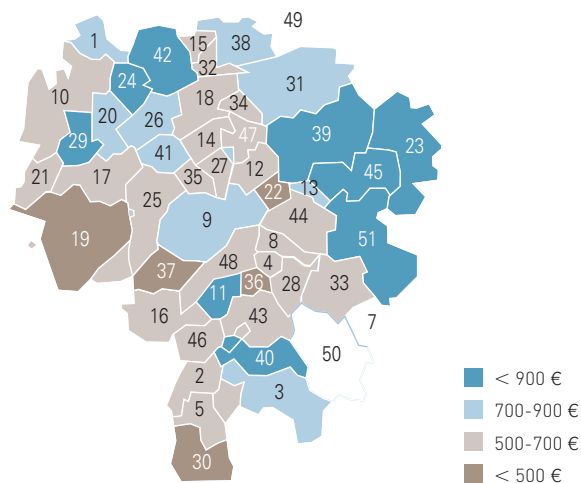

1 Alpens	19 Oristà	36 Santa Eugènia de Berga
2 Balenyà	20 Perafita	37 Santa Eulàlia de Riuprimer
3 Brull (El)	21 Prats de Lluçanès	38 Santa Maria de Besora
4 Calldetenes	22 Roda de Ter	39 L'Esquirol
5 Centelles	23 Rupit i Pruit	40 Seva
7 Espinelves	24 Sant Agustí de Lluçanès	41 Sobremunt
8 Folgueroles	25 Sant Bartomeu del Grau	42 Sora
9 Gurb	26 Sant Boi de Lluçanès	43 Taradell
10 Lluçà	27 Sant Hipòlit de Voltregà	44 Tavèrnoles
11 Malla	28 Sant Julià de Vilatorrada	45 Tavertet
12 Manlleu	29 Sant Martí d'Albars	46 Tona
13 Masies de Roda (Les)	30 Sant Martí de Centelles	47 Torelló
14 Masies de Voltregà (Les)	31 Sant Pere de Torelló	48 Vic
15 Montesquiu	32 Sant Quirze de Besora	49 Vidrà
16 Muntanyola	33 Sant Sadurn d'Osormort	50 Viladrau
17 Olost	34 Sant Vicenç de Torelló	51 Vilanova de Sau
18 Orís	35 Santa Cecília de Voltregà	

Mapa 7

Ingressos tributaris per habitant. Osona, 2016

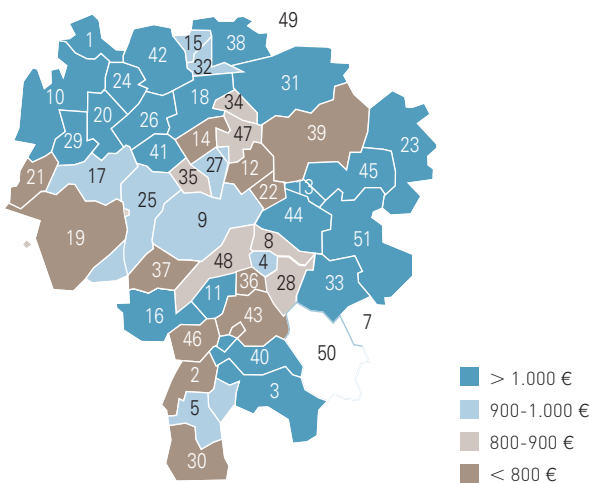
(en euros)

Mapa 8

Despeses corrents per habitant. Osona, 2016

(en euros)

1 Alpens	19 Oristà	36 Santa Eugènia de Berga
2 Balenyà	20 Perafita	37 Santa Eulàlia de Riuprimer
3 Brull (El)	21 Prats de Lluçanès	38 Santa Maria de Besora
4 Calldetenes	22 Roda de Ter	39 L'Esquirol
5 Centelles	23 Rupit i Pruit	40 Seva
7 Espinelves	24 Sant Agustí de Lluçanès	41 Sobremunt
8 Folgueroles	25 Sant Bartomeu del Grau	42 Sora
9 Gurb	26 Sant Boi de Lluçanès	43 Taradell
10 Lluçà	27 Sant Hipòlit de Voltregà	44 Tavernoles
11 Malla	28 Sant Julià de Vilatorrada	45 Tavertet
12 Manlleu	29 Sant Martí d'Albars	46 Tona
13 Masies de Roda (Les)	30 Sant Martí de Centelles	47 Torelló
14 Masies de Voltregà (Les)	31 Sant Pere de Torelló	48 Vic
15 Montesquiu	32 Sant Quirze de Besora	49 Vidrà
16 Muntanyola	33 Sant Sadurní d'Osormort	50 Viladrau
17 Olost	34 Sant Vicenç de Torelló	51 Vilanova de Sau
18 Orís	35 Santa Cecília de Voltregà	

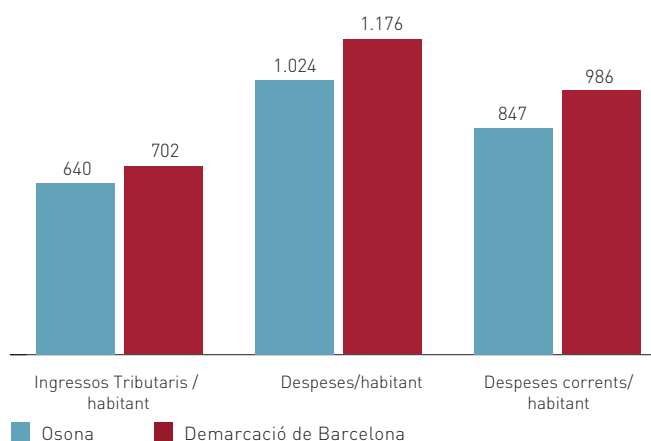
En relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2016 augmenta un 6,1% respecte el 2015 pel que fa als ingressos i un 6,5% en les despeses, increments superiors als del conjunt de la demarcació (1,8% i un 0,7% respectivament). Per habitant, a Osona les despeses suposen 1.024 euros, amb 847 euros de despeses corrents, i 99 euros de despeses d'inversió, significativament per sota a la demarcació en despeses (1.176), en despeses corrents (986) i una xifra igualada en despeses d'inversió (103). Els ingressos corrents suposen 947 euros per habitant, amb 640 d'ingressos tributaris, essent la comarca amb menor rati euros/habitant en les dues categories d'ingressos.

En la distribució municipal dels ingressos tributaris (vegeu el mapa 7) destaca el rati euros/habitant en els municipis de Tavertet (1.579), Malla (1.253) i Rupit i Pruit (1.163). Pel que fa a les despeses corrents (vegeu el mapa 8), els que ressalten són Sant Agustí de Lluçanès (2.541), Tavertet (2.019) i Sobremunt (1.979).

Osona és la comarca de la demarcació amb menor rati d'euros per habitant en ingressos corrents i ingressos tributaris.

Gràfic 9

Finances públiques, 2016 (ratios euro per habitant)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

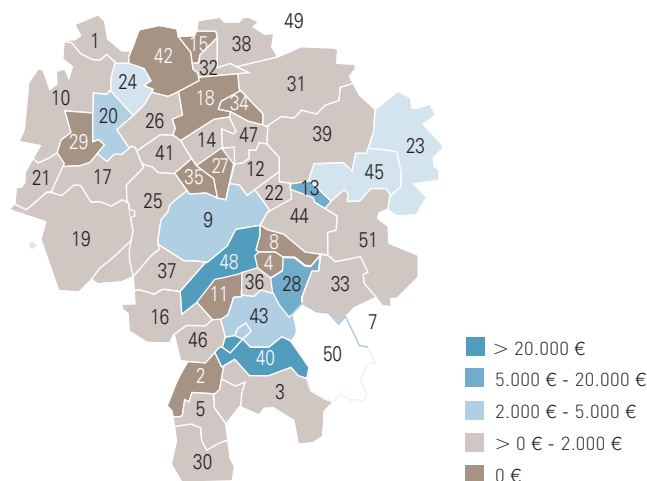
La comarca d'Osona presenta per al 2016 una oferta **turística** de 1.940 places d'hotel (11,4% més), 3.141 places de càmping (25,2% més) i 1.142 places en establiments de turisme rural (7,3% més). En total la comarca disposa per al 2016 de 985 places més que l'any anterior. D'altra banda els apartaments turístics disminueixen en un 12,3% (14 places menys). Finalment els habitatges d'ús turístic (HUT) a Osona augmenten un 32,1% (90 places més).

Quant a visitants, hi ha un creixement de turistes allotjats en càmpings –un 4,1% (1.186 viatgers)– i una reducció de turistes allotjats en turisme rural –un 1,1% menys (248 viatgers).

Finalment, en relació amb la demanda, els turistes presenten un comportament a la baixa en els establiments de turisme rural, amb una reducció de pernoctacions del 9,3%. També els càmpings perden un 3,3% en el nombre de pernoctacions. Per als establiments hotelers, en quany, no es disposa de dades. El grau d'ocupació del turisme rural presenta xifres per sota de la mitjana de l'Entorn de Barcelona, amb un 1,2%.

Pel que respecta a la recaptació de la taxa turística, Osona recapta un total de 121.847 euros aquest 2016, amb un augment del 37,9%, quantitat que representa un 1,93% del total de la província sense el Barcelonès.

Mapa 9
Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics.
Osona, 2016 (en euros)

La comarca amplia les places turístiques en gairebé 1.000 places noves, tot i que la demanda experimenta un lleuger retrocés.

Quadre 1
Indicadors d'evolució turística a Osona, 2015-2016

	Osona			Entorn de Barcelona*		
	2015	2016	% var. 2015-2016**	2015	2016	% var. 2015-2016**
Places en establiments hotelers	1.742	1.940	11,4	63.758	64.139	0,6
Places en càmpings	2.508	3.141	25,2	44.026	44.976	2,2
Places en establiments de turisme rural	1.064	1.142	7,3	4.934	5.025	1,8
Places en apartaments	114	100	-12,3	2.332	2.352	0,9
Places en HUTs	280	370	32,1	15.028	20.778	38,3
Viatgers allotjats en establiments hotelers	nd	nd	nd	3.290.710	3.915.286	19,0
Viatgers allotjats en càmpings	28.921	30.107	4,1	643.338	675.115	4,9
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	22.360	22.112	-1,1	100.506	113.902	13,3
Pernoctacions en establiments hotelers	nd	nd	nd	9.678.194	10.619.805	9,7
Pernoctacions en càmpings	74.706	72.220	-3,3	2.588.930	2.590.550	0,1
Pernoctacions en establiments de turisme rural	62.837	56.987	-9,3	292.607	341.859	16,8
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	nd	nd	nd	71	75	3,9
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	47	47	0,0	46	46	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	19	20	1,2	22	24	2,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)	88.346	121.847	37,9	5.552.329	6.319.158	13,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera. **La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals.
nd: Dada no disponible
Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat.

Mapa de projectes estratègics locals d'Osona

Taula per a la gestió sostenible de la ramaderia a Osona

Creació i el Consell Comarcal d'Osona impulsen la creació de la Taula per a la Gestió Sostenible de la Ramaderia a Osona per alinear tots els agents de la comarca amb l'objectiu d'aconseguir la gestió sostenible de les dejeccions ramaderes, i acomplir les normatives vigents i en projecte. D'aquesta manera es vol fer compatible la ramaderia intensiva i la qualitat ambiental del territori i esdevenir un interlocutor únic del territori per avaluar les propostes públiques i privades que sorgeixin per a la millora de la gestió de les dejeccions ramaderes. **[+]**

Pla Estratègic de la Formació Professional a Osona

El 2016 es va finalitzar i presentar el Pla Estratègic de l'FP a Osona, que ha permès detectar els reptes i dibuixar els grans eixos estratègics de la comarca: 1. orientació, 2. encaix oferta-demanda, 3. coordinació i planificació territorial, 4. innovació i especialització i 5. sensibilització. Es va consensuar entre tots els agents públics i privats la visió de la formació professional d'Osona per al 2020 i es va prendre la decisió de crear una taula de la formació professional d'àmbit comarcal com a òrgan permanent que lideri l'impuls de l'FP a la comarca mitjançant el pes institucional i la capacitat operativa. **[+]**

«Osona, territori camper»

«Osona, territori camper» és un projecte finançat pel Pla de Foment Turístic de la Direcció General de Turisme de la Generalitat de Catalunya amb un pressupost de 494.883,57 euros per adequar i millorar dotze àrees d'autocaravanes a diferents municipis de la comarca: Centelles, l'Esquirol, les Masies de Voltregà, Manlleu, Prats de Lluçanès, Rupit-Pruït, Sant Julià de Vilatorrada, Sant Pere de Torelló, Torelló, Vic, Viladrau i Vilanova de Sau. L'objectiu és crear una xarxa d'àrees d'autocaravanes que permeti oferir als usuaris els serveis necessaris per fer estada a la comarca i conèixer, a la vegada, tota la varietat de recursos i serveis dels municipis i les seves àrees d'influència. **[+]**

Ocupació per a la indústria a Osona

Programa adreçat a crear ocupació en el sector metall-mecànic que s'ha orientat al disseny i l'execució de microcicles a mida de les necessitats de les empreses per formar persones aturades, en general amb un baix nivell formatiu, amb les competències tècniques mínimes per entrar a treballar a l'empresa, d'una banda, i alhora serveixen per millorar les competències transversals. **[+]**

La «Fàbrica d'impuls a la innovació»

Programa executat a tot el territori per promoure el canvi cap a la innovació de persones, empreses i emprenedors. Pel que fa als aturats, està adreçat a persones amb estudis superiors o bé amb una llarga vida professional, i està ideat per impulsar-les cap a una nova trajectòria acompanyant-les en la gestió del canvi a través de la utilització d'un itinerari personalitzat i un conjunt d'eines específiques de gestió de la innovació molt properes al món de l'empresa. Pel que fa a les empreses i el col·lectiu emprenedor, es fa un acompanyament personalitzat per incorporar a l'ADN de les organitzacions la cultura de la innovació, a través d'eines com: el comitè d'innovació, la figura de l'expert en la gestió de la innovació, la metodologia de l'«embut de la innovació» per al disseny de nous productes i serveis i tot un conjunt extens de recursos. **[+]**

Trend Lab Osona

El Trend Lab Osona aborda una segona línia de treball dins l'Observatori Socioeconòmic d'Osona, la prospectiva, i actua com a observatori de tendències, amb la missió d'inspirar persones, em-

preses i agents d'Osona per anticipar-se al futur. El Trend Lab Osona, inclòs dins el programa «Osona+: La fàbrica de l'impuls a la innovació», ha realitzat una anàlisi de tendències transversals i ha identificat aquelles que poden tenir un impacte més immediat a la comarca i als seus sectors especialitzats, amb l'objectiu d'anticipar-se als canvis i noves oportunitats sectorials. Tota la informació treballada es recull en l'Informe de Megatendències, publicat per l'Observatori Socioeconòmic d'Osona. **[+]**

Enfortiment competitiu dels sectors: Osoning

Des de l'any 2014 s'està consolidant a la comarca la línia de treball entorn als clústers estratègics i emergents del territori, un d'ells el sector de l'esport, amb l'objectiu que es consolidin projectes dissenyats conjuntament amb les empreses. Osoning és la plataforma i la marca per identificar el potencial de la pràctica de l'esport i el turisme actiu a Osona. En l'àmbit privat, hi participen clubs i associacions, empreses de serveis esportius, marques, botigues, allotjaments i agències de viatges. En l'àmbit públic, en són part el Consell Comarcal d'Osona, Creació i Osona Turisme. Osoning s'estructura en un equip tècnic, liderat per un grup motor, i un conjunt d'ambaixadors que donen visibilitat a la marca. **[+]**

Endurance Lab

Es tracta d'un nou programa impulsat a través de Catalunya Emprèn (Generalitat de Catalunya) per fomentar la creació de noves empreses de perfil emergent especialitzades en l'endurance aportant noves solucions innovadores en raids i l'hípica i activitats relacionades amb la cria, la comercialització, la competició i la tecnologia aplicada a aquests àmbits. És un programa especialment adreçat a persones amb actitud emprenedora i que estiguin disposades a invertir temps en l'exploració de nous models de negoci, en la formació i en la creació d'una nova empresa o un producte innovador. Osona és bressol de l'endurance, un territori referent en resultats esportius d'èxit i en l'organització d'esdeveniments d'àmbit mundial. El sector genera prop de 25 milions d'euros anuals. **[+]**

E-gestió: gestió telemàtica d'edificis públics

El projecte de gestió telemàtica que lidera l'Agència Local de l'Energia d'Osona, l'E-gestió, es basa a mancomunar i centralitzar la gestió energètica dels equipaments municipals amb un objectiu doble: un ús més eficient de l'energia i una millora del servei als usuaris d'aquests equipaments. A través de l'aplicació de la tecnologia de l'Internet de les coses (IoT) es controla i es gestiona el funcionament de quaranta-un equipaments municipals (escoles, llar d'infants, oficines, centres cívics, etc.) des de les oficines del Consell Comarcal i mitjançant diferents dispositius (ordinadors, tauletes o mòbils). Aquest projecte de gestió electrònica ha suposat una millora considerable en el confort i en l'ús dels equipaments municipals per part dels usuaris, a més d'un estalvi energètic superior al 21%, que equival a un estalvi econòmic aconseguit superior als 100.000 euros en un any. **[+]**

Centre de Recursos

El 2016 s'ha posat en marxa el projecte «Centre de Recursos per a emprenedors» amb l'objectiu de millorar la taxa de supervivència i la consolidació de les noves empreses donant suport en les tasques en què es mostra menys eficiència i manca de recursos (tasques administratives, organitzatives i de gestió de la identitat digital) per ajudar que esdevinguin més professionals. Des de Creació s'ha vinculat l'oportunitat d'oferir aquest nou servei al col·lectiu emprenedor amb la necessitat d'incorporar aturats de difícil inserció al món laboral, dones majors de 45 anys que fa temps que estan a l'atur o bé persones que estan en situació laboral precària. Els serveis s'ofereixen mitjançant una empresa social. **[+]**

Carta del paisatge del Lluçanès

Laura Megias Garriga, Servei de Desenvolupament Rural del Consorci del Lluçanès

El Lluçanès i el seu paisatge

El Lluçanès és una comarca natural amb una història lligada a l'activitat agrària i transhumant. La població, de poc menys de 8.000 habitants, i l'extensió, de més de 36.000 ha, mostren un territori fortament rural, amb un paisatge en mosaic d'un alt valor paisatgístic que la mà de les persones ha anat confegint. Els camps de conreu s'alternen amb masses boscoses de dimensions mitjanes, i la presència humana –a través de la ramaderia i l'agricultura, cases de pagès, camins i altres construccions del patrimoni– és evident pertot. Cal remarcar la importància del sector agrari al Lluçanès, ja que prop del 4% de la població hi està directament implicada i el pes del sector primari al Lluçanès és de més de l'11%, un índex molt per sobre de les comarques veïnes o de la província de Barcelona.

La Carta de Paisatge com a eina de desenvolupament rural

Les cartes de paisatge són eines de concertació, en format d'acord, per treballar des dels diversos àmbits d'un territori la gestió i la preservació dels diversos paisatges que s'hi observen. En aquests acords per al paisatge, es promouen accions i projectes que de forma concertada milloren i valoren el paisatge. La possibilitat d'actuar des dels diversos sectors permet també treballar des del desenvolupament rural del territori en el sentit més integral del terme, ja que a través de les accions proposades s'incideix tant en termes més productius com en termes més socials, ambientals i d'infraestructures.

En el cas del Lluçanès, el Consorci del Lluçanès ha estat el promotor d'aquest procés. Els principals punts clau que s'han establert en la Carta de Paisatge han estat la implicació de la població en el procés, la proactivitat, la cooperació entre els agents i el desenvolupament rural.

La participació ciutadana

El procés de redacció i d'elaboració de la Carta de Paisatge del Lluçanès es promou des del Consorci del Lluçanès amb vocació participativa i amb l'objectiu de treballar des del primer moment amb la població del territori. Així, doncs, el procés de redacció de la Carta de Paisatge s'ha estructurat en dues fases de participació.

La primera fase per a l'elaboració de la Carta es fonamenta en uns treballs previs elaborats pel Consorci, sotmesos a debat durant quatre tallers de participació. A partir del consens resultant, es va ratificar i completar la diagnosi tècnica del paisatge del Lluçanès i es van publicar els que són els «Principis fonamentals de la Carta del Paisatge del Lluçanès», als quals tant persones a títol individual com col·lectius poden adherir-se.

Durant la segona fase es van dur a terme quatre reunions sectorials per desenvolupar els principis fonamentals de la Carta de Paisatge, i així articular el «Programa d'actuacions per a la gestió i la millora del paisatge del Lluçanès». Aquests tallers van permetre esbrinar les disponibilitats dels diversos agents per contribuir en la plasmació de la Carta en forma d'actuacions concretes.

Finalment es planteja una fase de participació continuada en la qual es duran a terme reunions amb els agents i els particulars que hagin mostrat interès, que vulguin participar i que es consideri oportú que calgui posar d'acord per assolir compromisos per dur a terme accions de la Carta, de forma que aquesta es vagi implementant i desenvolupant.

La proactivitat i la cooperació

L'elaboració d'una carta de paisatge pot esdevenir una eina per reivindicar millores en el paisatge d'un territori fortament alterat i amb elevats impactes paisatgístics. Tot i que al Lluçanès s'ob-

serven algunes amenaces i alguns impactes, sobretot en l'àmbit productiu, els valors del Lluçanès es troben força preservats, la qual cosa ha permès treballar des d'un punt de vista més proactiu, buscant els punts de millora del paisatge i de la seva gestió. Així, doncs, les accions que s'han proposat han estat sobretot accions de valoració, educació, incorporació del paisatge a l'àmbit econòmic com a valor i alguns projectes i accions que incideixen més sobre el paisatge pel que fa a la intervenció.

La cooperació

D'altra banda, la Carta de Paisatge del Lluçanès es basa en la necessària cooperació entre els agents del territori, ja siguin públics o privats. En aquest sentit, el programa d'actuacions que s'ha elaborat en la segona fase de participació es basa en l'adjudicació del lideratge de les accions als diversos agents del territori. És per aquest motiu que es preveu una fase de mediació i posada en funcionament de la Carta de Paisatge del Lluçanès que haurà de permetre posar en comú les diverses prioritats dels agents implicats i l'assoliment d'acords i compromisos per dur a terme les accions del programa d'actuacions.

El desenvolupament rural

Tota activitat econòmica deixa una empremta en el paisatge, i l'activitat més visible actualment al Lluçanès és l'agrícola i la ramadera. El Lluçanès és un territori amb zones àmplies de conreu, extensions de boscos, habitatges disseminats, pastures, tancats i filats del bestiar (sobretot boví i oví) en règim extensiu. També s'hi fa una important gestió forestal i recentment han proliferat granges de grans dimensions per a la cria porcina amb un elevat impacte visual i ambiental. Cal destacar també la transhumància, per la seva importància en la història i el tarannà del Lluçanès. Bona part del paisatge del Lluçanès s'explica pel pas d'importants camins ramaders.

Així mateix, la indústria incideix en el paisatge, especialment a la rodalia dels pobles més habitats, o amb la presència d'antigues fàbriques integrades en el paisatge urbà de poblacions com Sant Bartomeu del Grau, Alpens i Prats de Lluçanès. Finalment, cal destacar l'activitat turística com a generadora i preservadora de paisatge, ja que aquest sector depèn directament de la qualitat del paisatge per desenvolupar-se. També cal tenir en compte l'impacte de les noves vies de comunicació que han obert noves perspectives de la comarca, però que modifiquen el paisatge al seu pas.

El desenvolupament local del Lluçanès és una de les claus de volta per a la preservació del paisatge, ja que segons les activitats que es promoguin el paisatge pot evolucionar en sentits oposats. Cal, doncs, concertar accions per al desenvolupament local que sumin esforços i diversifiquin les activitats alhora que preservin la qualitat actual del paisatge.

El futur del paisatge del Lluçanès

El resultat d'aquest procés de dos anys ha quedat compilat en un programa d'actuacions format per deu grans projectes. La posada en marxa d'aquest pla comportarà l'inici de la darrera fase de la Carta de Paisatge, que es durà a terme de forma constant amb diferents eines de treball. D'una banda, es treballarà a partir de la participació ciutadana com a referent en la gestió i la conducció de la Carta del Paisatge a partir d'un grup de suport que treballarà com a grup motor extern al mateix Consorci del Lluçanès. D'altra banda, el Consorci del Lluçanès treballarà com a oficina tècnica de la Carta de Paisatge promovent les actuacions prioritzades i consensuades amb el grup de suport a partir de la mediació entre els agents implicats i amb la mateixa execució de les accions, si escau.

Recull estadístic. Osona

	Osona		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes	
	2015	2016	2015	2016	Osona	Demarcació	2015	2016
Entorn								
Nombre de municipis		47		311				15,1%
Superfície total (km²)		1142,6		7726,4				14,8%
Superfície mitjana municipal (km²)		24,3		24,8				nc
Demografia								
Població Total	153.521	154.234	5.523.922	5.542.680	0,5%	0,3%	2,8%	2,8%
Densitat (hab/km²)	134	135	715	717	0,5%	0,3%	nc	nc
Homes	76.508	76.884	2.696.360	2.704.771	0,5%	0,3%	2,8%	2,8%
Dones	77.013	77.350	2.827.562	2.837.909	0,4%	0,4%	2,7%	2,7%
Població de menys de 16 anys	27.659	27.589	913.568	914.352	-0,3%	0,1%	3,0%	3,0%
Població potencialment activa (16-64)	99.123	99.694	3.599.618	3.603.957	0,6%	0,1%	2,8%	2,8%
Població de 65 anys i més	26.739	26.951	1.010.736	1.024.371	0,8%	1,3%	2,6%	2,6%
Projecció de la població 2016-2026	154.234	152.396	5.542.680	5.488.234	-1,2%	-1,0%	2,8%	2,8%
Pob. resident a l'estranger	2.899	3.561	188.325	205.134	22,8%	8,9%	1,5%	1,7%
Índex de dependència global	54,9	54,7	53,5	53,8	-0,2	0,3	nc	nc
Índex d'envelliment	96,7	97,7	110,6	112,0	1,0	1,4	nc	nc
Nacionalitat espanyola	133.901	133.822	4.838.079	4.854.217	-0,1%	0,3%	2,8%	2,8%
Nacionalitat estrangera	19.620	20.412	685.843	688.463	4,0%	0,4%	2,9%	3,0%
Taxa d'estrangeria total	12,8%	13,2%	12,4%	12,4%	0,5pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	10,7%	11,0%	9,4%	9,4%	0,3pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	4.462	4.536	113.711	110.476	1,7%	-2,8%	3,9%	4,1%
Població potencialment activa (16-64)	14.714	15.394	552.917	557.386	4,6%	0,8%	2,7%	2,8%
Població de 65 anys i més	444	482	19.215	20.601	8,6%	7,2%	2,3%	2,3%
Àfrica	11.591	11.885	164.670	162.517	2,5%	-1,3%	7,0%	7,3%
Amèrica	2.161	2.179	200.191	196.361	0,8%	-1,9%	1,1%	1,1%
Àsia	2.154	2.347	118.307	123.379	9,0%	4,3%	1,8%	1,9%
Europa	3.708	3.996	202.038	205.532	7,8%	1,7%	1,8%	1,9%
Unió Europea	3.214	3.487	163.998	164.824	8,5%	0,5%	2,0%	2,1%
Resta del món	6	5	637	674	-16,7%	5,8%	0,9%	0,7%
Cinc nacionalitats principals (comarca)	13.342	13.861	218.213	219.568	3,9%	0,6%	6,1%	6,3%
Marroc	8.204	8.111	124.470	122.087	-1,1%	-1,9%	6,6%	6,6%
Ghana	1.897	2.150	4.385	4.534	13,3%	3,4%	43,3%	47,4%
Romania	1.259	1.470	33.563	33.452	16,8%	-0,3%	3,8%	4,4%
Índia	1.036	1.193	12.875	13.767	15,2%	6,9%	8,0%	8,7%
Xina	946	937	42.920	45.728	-1,0%	6,5%	2,2%	2,0%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	5.719	5.734	179.895	184.428	0,3%	2,5%	3,2%	3,1%
Agricultura	266	264	748	786	-0,8%	5,1%	35,6%	33,6%
Indústria	1.101	1.080	18.659	18.875	-1,9%	1,2%	5,9%	5,7%
Construcció	522	513	14.381	15.152	-1,7%	5,4%	3,6%	3,4%
Serveis	3.830	3.877	146.107	149.615	1,2%	2,4%	2,6%	2,6%
Dimensió mitjana	7,6	8,1	10,4	10,6	0,5p	0,2p	nc	nc
Agricultura	3,5	3,8	3,4	3,4	0,3p	0,0p	nc	nc
Indústria	13,1	14,0	16,0	16,3	0,9p	0,3p	nc	nc
Construcció	3,1	3,4	5,0	5,2	0,3p	0,2p	nc	nc
Serveis	6,9	7,4	10,3	10,5	0,5p	0,2p	nc	nc
15 sectors d'activitat principals	4.137	4.126	118.694	121.700	-0,3%	2,5%	3,5%	3,4%
Comerç detall, exc. vehicles motor	792	792	28.125	28.355	0,0%	0,8%	2,8%	2,8%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	427	425	14.995	15.182	-0,5%	1,2%	2,8%	2,8%
Serveis de menjar i begudes	406	410	16.931	17.361	1,0%	2,5%	2,4%	2,4%
Activitats especialitzades construcció	309	302	8.589	8.980	-2,3%	4,6%	3,6%	3,4%
Agricultura, ramaderia i caça	250	248	644	679	-0,8%	5,4%	38,8%	36,5%
Productes metàl·lics	239	226	3.626	3.665	-5,4%	1,1%	6,6%	6,2%
Transport terrestre i per canonades	221	224	5.678	5.960	1,4%	5,0%	3,9%	3,8%
Indústries de productes alimentaris	219	220	1.691	1.713	0,5%	1,3%	13,0%	12,8%
Altres activitats de serveis personals	209	216	7.240	7.463	3,3%	3,1%	2,9%	2,9%
Venda i reparació de vehicles motor	209	209	4.411	4.432	0,0%	0,5%	4,7%	4,7%
Construcció d'immobles	209	208	5.299	5.735	-0,5%	8,2%	3,9%	3,6%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	208	206	1.997	2.013	-1,0%	0,8%	10,4%	10,2%
Educació	165	166	5.513	5.744	0,6%	4,2%	3,0%	2,9%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	151	150	6.481	6.591	-0,7%	1,7%	2,3%	2,3%
Activitats immobiliàries	123	124	7.474	7.827	0,8%	4,7%	1,6%	1,6%

Recull estadístic. Osona (Continuació)

	Osona		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes	
	2015	2016	2015	2016	Osona	Demarcació	2015	2016
Mercat de treball								
Població ocupada	63.333	65.934	2.144.989	2.221.878	4,1%	3,6%	3,0%	3,0%
Homes	35.211	36.458	1.122.464	1.163.435	3,5%	3,7%	3,1%	3,1%
Dones	28.122	29.476	1.022.525	1.058.443	4,8%	3,5%	2,8%	2,8%
Nacionals	56.347	58.276	1.901.020	1.957.223	3,4%	3,0%	3,0%	3,0%
Estrangers	6.986	7.658	243.969	264.655	9,6%	8,5%	2,9%	2,9%
Menys de 30 anys	9.878	10.804	315.495	336.381	9,4%	6,6%	3,1%	3,2%
De 30 a 44 anys	26.598	27.036	940.941	949.086	1,6%	0,9%	2,8%	2,8%
De 45 a 54 anys	16.532	17.153	556.907	586.496	3,8%	5,3%	3,0%	2,9%
Més de 55 anys	10.316	10.941	331.599	349.856	6,1%	5,5%	3,1%	3,1%
Taxa d'ocupació registrada	63,9%	66,1%	59,6%	61,7%	2,2pp	2,1pp	nc	nc
Llocs de treball	59.723	63.063	2.256.042	2.346.713	5,6%	4,0%	2,6%	2,7%
Agricultura	2.083	2.121	8.123	8.192	1,8%	0,8%	25,6%	25,9%
Indústria	18.721	19.678	332.499	341.929	5,1%	2,8%	5,6%	5,8%
Construcció	3.680	3.788	115.440	122.485	2,9%	6,1%	3,2%	3,1%
Serveis	35.239	37.476	1.799.980	1.874.107	6,3%	4,1%	2,0%	2,0%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	3.945	4.526	209.368	220.053	14,7%	5,1%	1,9%	2,1%
Assalariats	43.532	46.510	1.873.656	1.960.273	6,8%	4,6%	2,3%	2,4%
Autònoms	16.191	16.553	382.386	386.440	2,2%	1,1%	4,2%	4,3%
15 sectors d'activitat principals	43.722	45.996	1.318.039	1.366.399	5,2%	3,7%	3,3%	3,4%
Indústries de productes alimentaris	8.083	8.533	37.083	38.833	5,6%	4,7%	21,8%	22,0%
Comerç detall, exc. vehicles motor	7.802	8.426	244.873	252.133	8,0%	3,0%	3,2%	3,3%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	3.436	3.593	153.310	157.552	4,6%	2,8%	2,2%	2,3%
Educació	3.182	3.313	126.177	131.449	4,1%	4,2%	2,5%	2,5%
Productes metàl·lics	2.702	2.793	37.664	38.887	3,4%	3,2%	7,2%	7,2%
Serveis de menjar i begudes	2.593	2.769	138.185	145.609	6,8%	5,4%	1,9%	1,9%
Activitats especialitzades construcció	2.460	2.476	77.091	80.544	0,7%	4,5%	3,2%	3,1%
Activitats sanitàries	2.289	2.346	136.349	140.823	2,5%	3,3%	1,7%	1,7%
Maquinària i equips ncaa	2.006	2.224	21.495	21.921	10,9%	2,0%	9,3%	10,1%
Agricultura, ramaderia i caça	1.933	1.962	7.198	7.252	1,5%	0,8%	26,9%	27,1%
Transport terrestre i per canonades	1.719	1.815	71.403	73.361	5,6%	2,7%	2,4%	2,5%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	1.813	1.773	124.804	128.674	-2,2%	3,1%	1,5%	1,4%
Serveis a edificis i de jardineria	1.343	1.479	75.318	77.815	10,1%	3,3%	1,8%	1,9%
Construcció d'immobles	1.196	1.290	32.881	36.162	7,9%	10,0%	3,6%	3,6%
Venda i reparació de vehicles motor	1.165	1.204	34.208	35.384	3,3%	3,4%	3,4%	3,4%
Persones aturades registrades	10.334	8.875	377.897	330.725	-14,1%	-12,5%	2,7%	2,7%
Homes	4.444	3.834	176.530	149.932	-13,7%	-15,1%	2,5%	2,6%
Dones	5.890	5.041	201.367	180.793	-14,4%	-10,2%	2,9%	2,8%
Nacionals	7.464	6.447	313.922	275.389	-13,6%	-12,3%	2,4%	2,3%
Estrangers	2.870	2.428	63.975	55.336	-15,4%	-13,5%	4,5%	4,4%
Agricultura	203	209	4.641	3.743	3,0%	-19,3%	4,4%	5,6%
Indústria	2.293	1.890	52.133	43.734	-17,6%	-16,1%	4,4%	4,3%
Construcció	932	727	39.187	31.234	-22,0%	-20,3%	2,4%	2,3%
Serveis	5.714	5.108	259.118	232.293	-10,6%	-10,4%	2,2%	2,2%
Sense ocupació anterior	1.192	941	22.818	19.721	-21,1%	-13,6%	5,2%	4,8%
Població activa local estimada	75.004	76.305	2.588.325	2.617.223	1,7%	1,1%	2,9%	2,9%
Taxa d'atur registral	13,78%	11,63%	14,60%	12,64%	-2,1pp	-2,0pp	nc	nc
Homes	11,01%	9,29%	13,34%	11,18%	-1,7pp	-2,2pp	nc	nc
Dones	17,01%	14,39%	15,91%	14,17%	-2,6pp	-1,7pp	nc	nc
Nombre total de contractes	36.654	42.299	2.034.466	2.235.210	15,4%	9,9%	1,8%	1,9%
Beneficiaris de prestacions	5.701	4.955	205.756	182.936	-13,1%	-11,1%	2,8%	2,7%
Taxa cobertura prestacions	62,36%	62,45%	57,95%	58,82%	0,1pp	0,9pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	1.742	1.940	141.132	143.772	11,4%	1,9%	1,2%	1,3%
Places en càmpings	2.508	3.141	44.026	44.976	25,2%	2,2%	5,7%	7,0%
Places en establiments de turisme rural	1.064	1.142	4.934	5.025	7,3%	1,8%	21,6%	22,7%
Places en apartaments turístics	114	100	3.461	3.619	-12,3%	4,6%	3,3%	2,8%
Places en HUTs ²	280	370	58.437	64.780	32,1%	10,9%	0,5%	0,6%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	148.999	158.050	6.490.113	6.607.108	6,1%	1,8%	2,3%	2,4%
Pressupostos municipals: despeses	148.247	157.942	6.476.026	6.519.382	6,5%	0,7%	2,3%	2,4%
Deute viu municipal ⁴	71.205	61.257	3.260.818	2.859.109	-14,0%	-12,3%	2,2%	2,1%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta

2. Habitatges d'ús turístic. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2014-2015 nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts. pp: punts percentuals.

Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

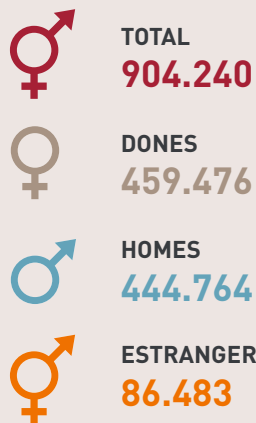

Vallès Occidental

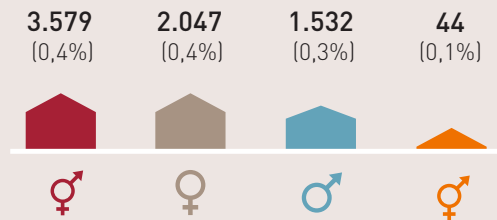

Vallès Occidental

Població, 2016

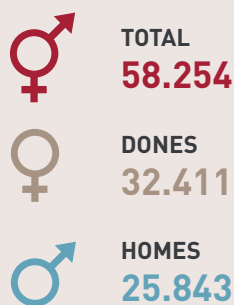

Variació interanual

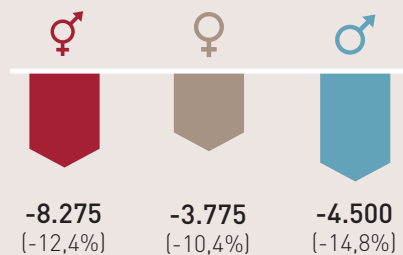

0,4%
La població incrementa lleugerament

Població aturada registrada, 2016

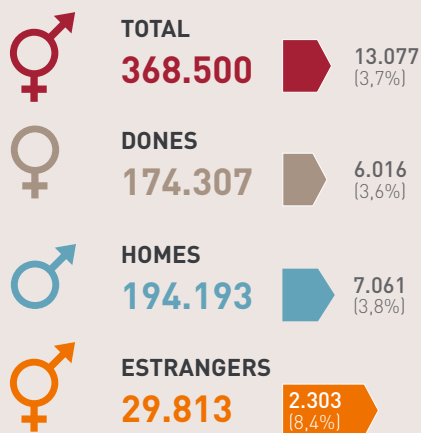

Variació interanual

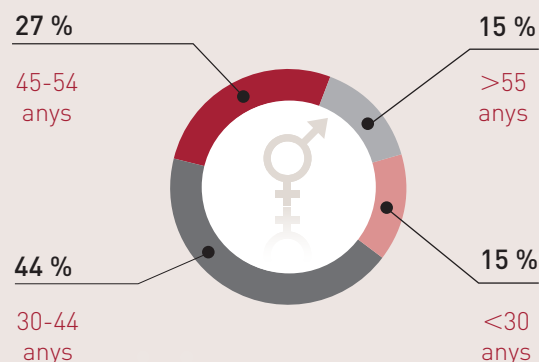

13,5%
Taxa d'atur registral

Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2016

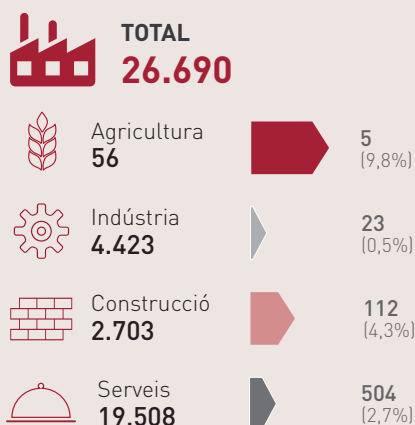

Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

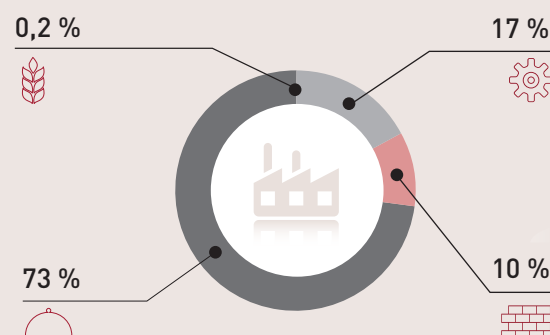

62,2%
Taxa d'ocupació registrada

Empreses de la comarca, IVT 2016

Distribució per sectors (pes %)

2,5%
Augmenta el nombre d'empreses

Vallès Occidental

La comarca del Vallès Occidental té una superfície de 583,1 km², el 7,5% de la superfície de la demarcació de Barcelona, i comprèn 23 municipis. Sabadell i Terrassa comparteixen la capitalitat.

El Vallès Occidental és, amb 904.240 habitants, la segona comarca més poblada de la demarcació, i hi resideix el 16,3% de la població barcelonina. La població (vegeu el gràfic 1) augmenta lleugerament (0,4%) del 2015 al 2016. Un valor molt similar al del conjunt de la demarcació (0,3%). Per contra, la població resident a l'estranger augmenta un 12,1% el 2016, fins a arribar als 17.168.

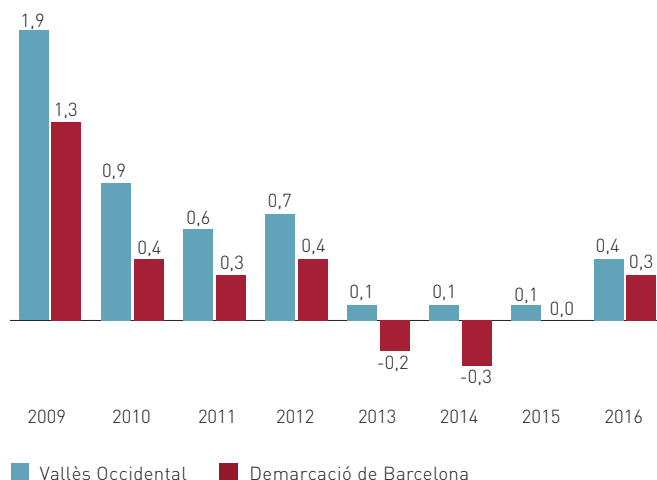
És la tercera comarca amb més densitat de població, amb 1.551 hab./km². Les seves dues capitals apleguen el 46,8% de la població: Terrassa, el 23,8% (215.121) i Sabadell, el 23,0% (208.246). Quinze municipis incrementen població i vuit la disminueixen. Els increments més significatius es produeixen a Sant Cugat del Vallès (1.091), Rubí (631), Sabadell (432) i Montcada i Reixac (425) i les disminucions, a Terrassa (-93) i Castellbisbal (-87).

El 9,6% de la població és estrangera (86.483), un percentatge inferior a la mitjana de la demarcació (12,4%). D'aquesta, el 80,9% és extracomunitària. Les cinc primeres nacionalitats sumen pràcticament la meitat de la població estrangera de la comarca: marroquina (27,6%), romanesa (6,0%), boliviana (5,2%), xinesa (5,2%) i equatoriana (4,7%). Destaca l'augment interanual de la població xinesa (8,5%) i la disminució de la població equatoriana (-10,0%).

El 18,7% de la població és menor de 16 anys (per sobre del 16,5% a la demarcació) i el 15,9% té 65 anys o més, un percentatge inferior al 18,5% de mitjana. La població en edat de treballar (vegeu el gràfic 2) n'agrupa el 65,5% restant, un percentatge lleugerament per sobre del de la demarcació (65,0%). L'índex d'envelliment mostra que la comarca, amb 85 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, és la comarca menys envellida, molt per sota de la mitjana de la demarcació (112). Segons l'escenari mitjà de la projecció de població elaborada per l'Idescat, el Vallès Occidental perdrà un 1,3% de població el 2026.

Gràfic 1

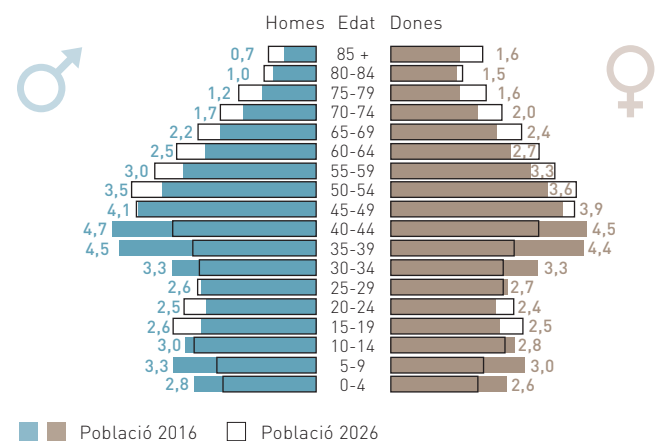
Taxas de variació de la població total, 2009-2016 (en percentatge)

El Vallès Occidental és la comarca menys envellida, amb un índex d'envelliment de 85

Gràfic 2

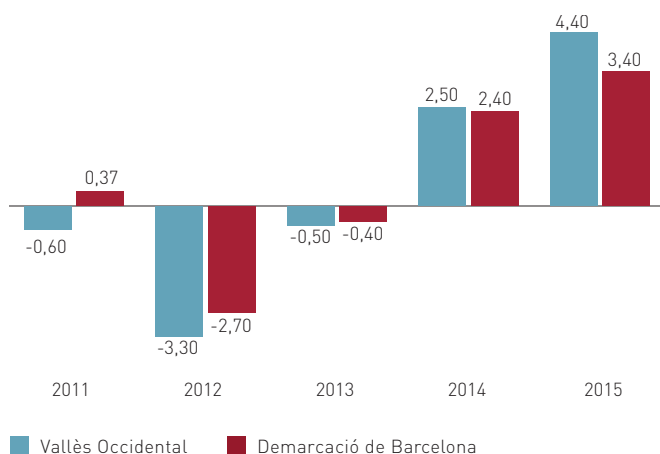
Piràmide d'edats del Vallès Occidental, 2016-2026 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE i projeccions Idescat

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

El VAB del Vallès Occidental creix un 4,4%, el tercer major increment de la demarcació.

Segons l'*Anuari econòmic comarcal 2016*, de Catalunya-Caixa, el **VAB** de la comarca del Vallès Occidental (vegeu el gràfic 3) experimenta el 2015 un creixement del 4,4%, un punt superior al conjunt de la demarcació (3,4%) i també superior al de l'any anterior (2,5%). Aquest fet consolida el creixement anual que es va produir entre els anys 2014 i 2015 i que trencava amb un llarg període de contracció. El creixement d'aquest últim any és el reflex del creixement dels sectors amb més pes: el sector serveis (4,9%) i l'industrial (2,7%). Ara bé, l'increment relatiu més significatiu es troba a la construcció, que augmenta un 7,7% i deixa enrere les fortes caigudes del període 2010-2013.

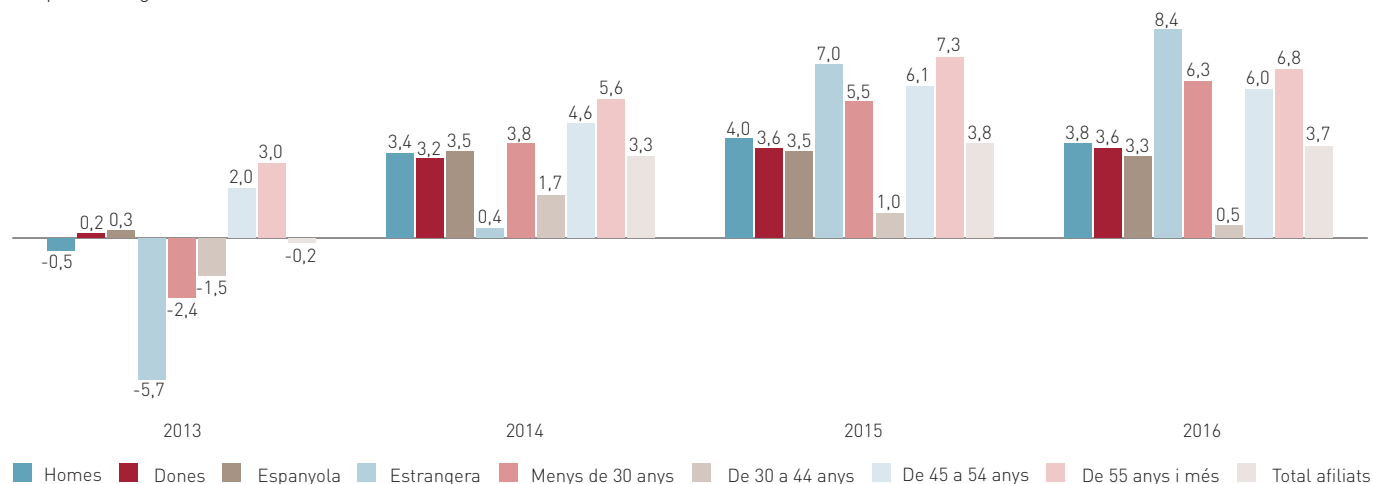
A la finalització de l'any 2016, l'**ocupació** registrada de la població resident al Vallès Occidental augmenta un 3,7%, un creixement lleugerament inferior al de l'any anterior, però una dècima major al de la demarcació (3,6%). D'aquesta manera l'any acaba amb 368.500 persones ocupades residents a la comarca, 13.077 més que l'any anterior.

Per sexe, l'ocupació creix més en els homes (3,8%) que en les dones (3,6%). En nombres absoluts, a la comarca s'assoleix una ocupació masculina de 194.193 persones (7.061 més) i una de femenina de 174.307 dones (6.016 més). L'ocupació femenina representa el 47,3% de l'ocupació de la comarca.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Vallès Occidental

(en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Quant a la nacionalitat, els estrangers assoleixen la xifra de les 29.813 persones, amb un increment del 8,4%, i els espanyols arriben a ser 338.687 persones en augmentar un 3,3% respecte a l'any anterior. Així, el pes dels estrangers sobre el total de la població ocupada augmenta quatre dècimes i arriba al 8,1%.

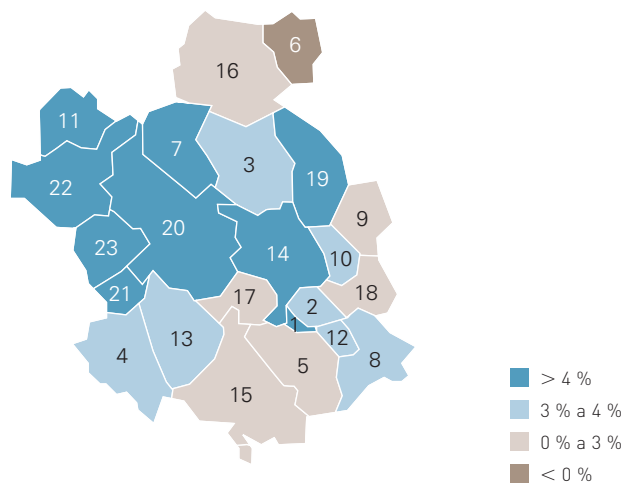
Per edats, 55.315 són menors de 30 anys; 160.402 tenen entre 30 anys i 44 anys; 98.592, entre 45 anys i 54 anys, i 54.191, més de 55 anys. Respecte a l'any anterior els majors de 55 anys són el tram de població que més augmenta en nombre relatiu d'ocupats (6,8%), per sobre dels menors de 30 anys (6,3%) i dels que tenen entre 45 anys i 54 anys (6,0%). Finalment, el tram comprès entre els 30 anys i 44 anys és el que presenta un creixement menor (0,5%) i, a la vegada, el que representa un major nombre de persones ocupades, amb un pes del 43,5% respecte al total.

Vint-i-dos municipis dels vint-i-tres del Vallès Occidental han incrementat el volum de població ocupada l'últim any.

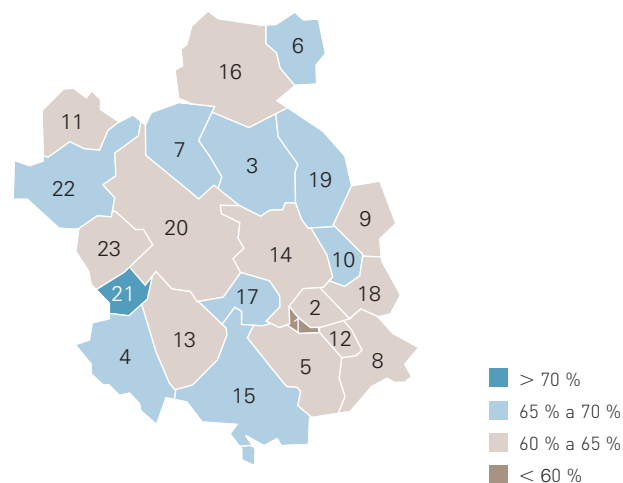
La variació interanual de la població ocupada resident a la comarca (vegeu el mapa 1) registra valors positius en tots els municipis de la comarca excepte un, Gallifa (-1,1%). Els vint-i-dos municipis restants presenten augments en el nombre de persones ocupades. Si observem les xifres absolutes destaquen els increments de Terrassa (3.642), Sabadell (3.169), Rubí (1.114) i Sant Cugat del Vallès (1.015). En percentatge, la variació positiva destaca a Rellinars (9,0%), Vacarisses (5,0%), Ullastrell (4,6%), Badia del Vallès (4,6%), Terrassa (4,5%), Sentmenat (4,3%), Sabadell (4,1%), Matadepera (4,0%) i Viladecavalls (4,0%).

La taxa d'ocupació registrada global de la població en edat de treballar al Vallès Occidental se situa en el 62,2%, mig punt per sobre del valor mitjà de la demarcació. Per municipis (vegeu el mapa 2) Ullastrell (72,7%) destaca per ser l'únic municipi que té una taxa d'ocupació superior al 70%. A l'altre extrem, Badia del Vallès (53,2%) és l'únic que se situa per sota del 60%.

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Vallès Occidental, 2016 (en percentatge)

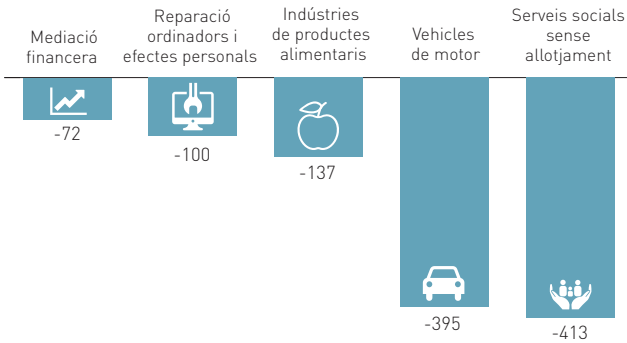
Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Vallès Occidental, 2016 (en percentatge)

1	Badia del Vallès	13	Rubí
2	Barberà del Vallès	14	Sabadell
3	Castellar del Vallès	15	Sant Cugat del Vallès
4	Castellbisbal	16	Sant Llorenç Savall
5	Cerdanyola del Vallès	17	Sant Quirze del Vallès
6	Gallifa	18	Santa Perpètua de Mogoda
7	Matadepera	19	Sentmenat
8	Montcada i Reixac	20	Terrassa
9	Palau-solità i Plegamans	21	Ullastrell
10	Polinyà	22	Vacarisses
11	Rellinars	23	Viladecavalls
12	Ripollet		

Gràfic 5

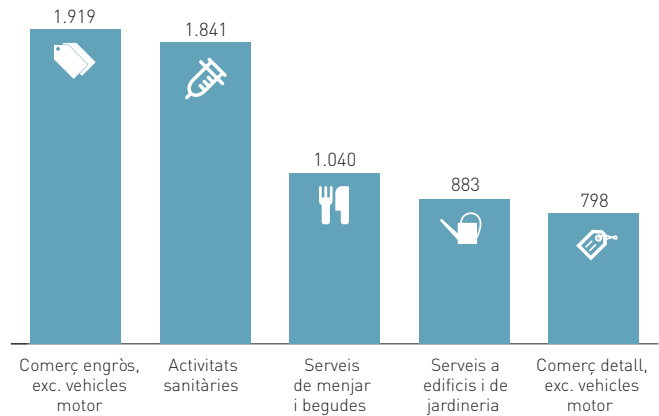
Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball Vallès Occidental, 2016 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6

Subsectors d'activitat amb més guanys de llocs de treball Vallès Occidental, 2016 (absoluts)

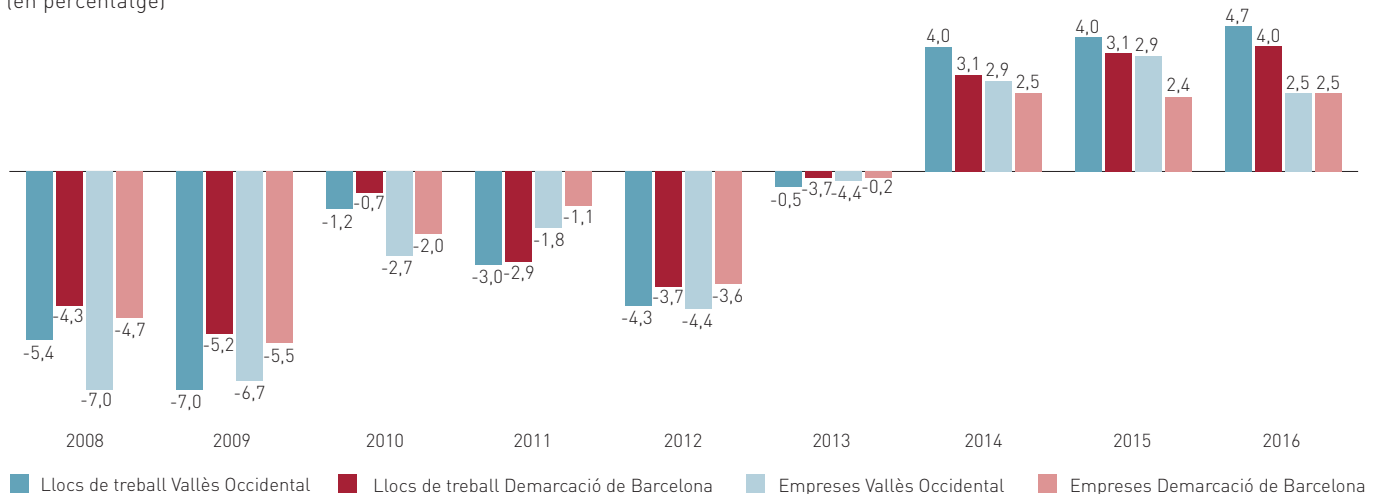
Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Al Vallès Occidental es produeix un creixement del nombre de llocs de treball del 4,7%, que és superior a la mitjana de la demarcació (4,0%).

L'evolució dels **llocs de treball** (professionals de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) experimenta un creixement significatiu del 4,7%, set dècimes per sobre del valor mitjà de la demarcació (4,0%). En el cas de les empreses se situa en el mateix valor mitjà de la demarcació, un 2,5% respecte a l'any anterior. La diferència entre l'augment dels llocs de treball i l'augment del nombre d'empreses s'explica perquè el creixement s'està produint principalment en grans empreses o empreses mitjanes i petites ja creades.

Gràfic 7

Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

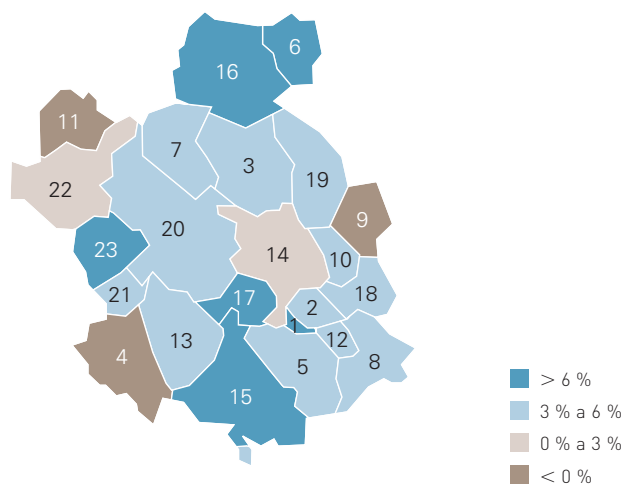
L'increment de l'ocupació es basa en l'evolució positiva del treball assalariat (5,5%) i, en menor mesura, de l'autònom (0,9%). Per grans sectors, destaca l'increment de l'ocupació a l'agricultura (7,0%), i és la segona comarca on més creix. El sector serveis, el principal, augmenta un 5,3%; la indústria, un 2,3%, i la construcció, un 6,1%. Dels 15 subsectors principals (vegeu el recull estadístic al final del capítol) no hi ha pèrdues d'ocupació destacades. Els augments es donen en les activitats sanitàries (12,2%) i els serveis de la tecnologia de la informació (10,3%). En termes absoluts, i considerant tots els subsectors (vegeu els gràfics 5 i 6), les pèrdues d'ocupació més notables es produeixen als serveis socials sense allotjament (-413) i al sector de vehicles a motor (-395). Els increments més destacats es donen al comerç a l'engròs (1.919) i les activitats sanitàries (1.841).

Les activitats sanitàries i els serveis de tecnologies de la informació són els sectors d'activitat amb un creixement major.

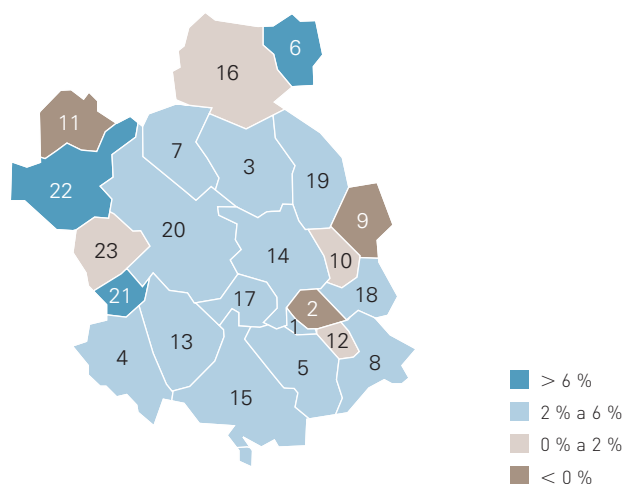
La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 1) registra reduccions en tres municipis: Castellbisbal (-7,9%), Rellinars (-6,0%) i Palau-solità i Plegamans (-0,6%). Dels vint municipis restants destaquen els increments de Sant Quirze del Vallès (16,6%) i Sant Llorenç Savall (12,5%). Pel que fa a l'evolució de les empreses (vegeu el mapa 2) sobresurt l'increment absolut de Sant Cugat del Vallès (132) i Sabadell (131). Per contra, Rellinars, Palau-solità i Plegamans i Barberà del Vallès registren una reducció del nombre d'empreses.

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, 57 empreses facturen més de 100 milions d'euros el 2015 i, d'aquestes, quatre facturen més de mil milions: Banc de Sabadell (intermediació monetària), Lidl Supermercados (comerç al detall de productes alimentaris), Bansabadell Vida (assegurances) i Punto Fa (comerç al detall de tèxtils). Entre les deu primeres també hi ha Compañia Española de Laminación, del Grup Barna Steel, SA (fabricació de productes bàsics de ferro), i Condis Supermercats (comerç a l'engròs de productes alimentaris). El 80% de les empreses són exportadores o importadores.

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Vallès Occidental, 2016
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Vallès Occidental, 2016
(en percentatge)

1 Badia del Vallès	13 Rubí
2 Barberà del Vallès	14 Sabadell
3 Castellar del Vallès	15 Sant Cugat del Vallès
4 Castellbisbal	16 Sant Llorenç Savall
5 Cerdanyola del Vallès	17 Sant Quirze del Vallès
6 Gallifa	18 Santa Perpètua de Mogoda
7 Matadepera	19 Sentmenat
8 Montcada i Reixac	20 Terrassa
9 Palau-solità i Plegamans	21 Ullastrell
10 Polinyà	22 Vacarisses
11 Rellinars	23 Viladecavalls
12 Ripollet	

L'atur segueix la dinàmica de la demarcació amb una davallada del 12,4% d'un any a l'altre.

La taxa d'atur registral se situa nou dècimes per sobre del valor de la demarcació.

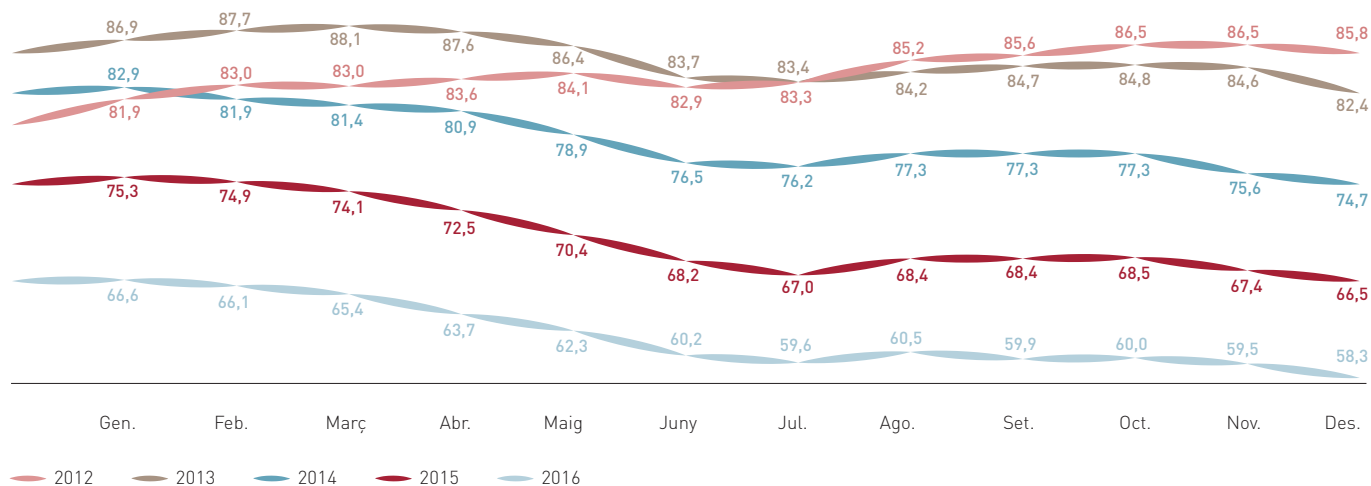
L'evolució de l'atur (vegeu el gràfic 8) segueix una progressiva davallada interanual. El 2016 l'atur disminueix un 12,4% (-8.275), una reducció pràcticament idèntica a la de la demarcació. Així, a final del 2016 hi ha 58.254 persones aturades registrades, el 17,6% dels aturats de la demarcació.

La taxa d'atur registral és del 13,5%, dos punts inferior a la de l'any anterior i un punt per sobre de la taxa mitjana a la demarcació (12,6%). El 55,6% del total de l'atur és femení, que presenta una taxa d'atur del 15,6%, per sobre de la taxa de l'11,6% masculina. L'evolució interanual mostra com l'últim any l'atur masculí ha disminuït significativament més que el femení, un 15,1% i un 10,2% respectivament.

Per edat, el 5,8% és menor de 25 anys, el 39,7% té entre 25 anys i 44 anys i el 54,5% té més de 45 anys. Interanualment, tots els grups d'edat redueixen l'atur més d'un 10% a excepció dels majors de 55 anys, amb una reducció del 4,6%.

El 65,0% de l'atur es concentra als serveis; el 16,5%, a la indústria; el 10,9%, a la construcció, i només el 0,8%, a l'agricultura. El 6,9% restant són persones aturades sense ocupació anterior. Interanualment, l'atur de la construcció és el que més disminueix (-19,5%), seguit pel de la indústria (-15,7%), el de l'agrícola (-14,4%) i el dels serveis (-10,3%). Les persones aturades sense ocupació anterior disminueixen un 6,9%.

Gràfic 8
Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Vallès Occidental, 2012-2016 (en milers)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'atur disminueix interanualment en tots els nivells formatius. Destaquen les reduccions en els estudis primaris incomplets i complets, amb un 18,3% i un 16,5% respectivament. L'atur de la població estrangera disminueix un 12,7% (-1.304), i se situa en les 8.962 persones aturades, el 15,4% de l'atur comarcal, inferior al pes del valor de la demarcació (16,7%). Les persones aturades nacionals disminueixen un 12,4% (-6.971) i se situen en les 49.292.

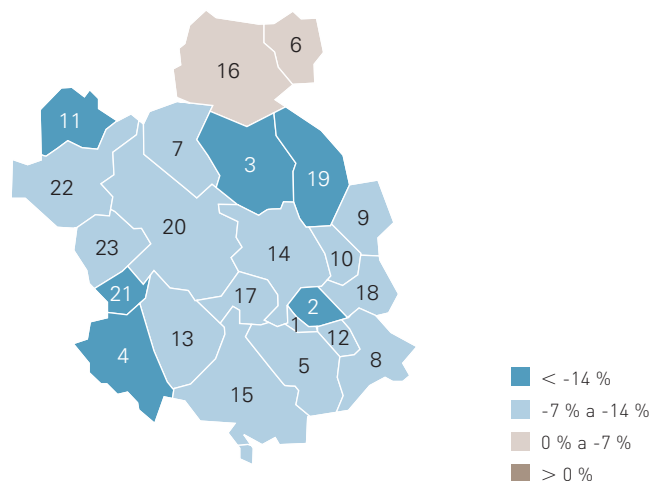
La xifra d'aturats disminueix en tots els municipis menys a Gallifa, que es manté (vegeu el mapa 5). Destaquen les reduccions a Ullastrell (-23,0%), Castellbisbal (-18,0%), Rellinars (-17,3%) i Sentmenat (-16,7%). Respecte a la taxa d'atur registral (vegeu el mapa 6), vuit municipis presenten una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal. Les taxes d'atur més elevades es donen a Badia del Vallès (21%), Rellinars (16,1%) i Terrassa (15,6%), i les taxes més baixes es donen a Matadepera (5,5%), Sant Cugat del Vallès (7,5%) i Sant Quirze del Vallès (8,3%).

La xifra de persones aturades disminueix en vint-i-dos municipis dels vint-i-tres de la comarca.

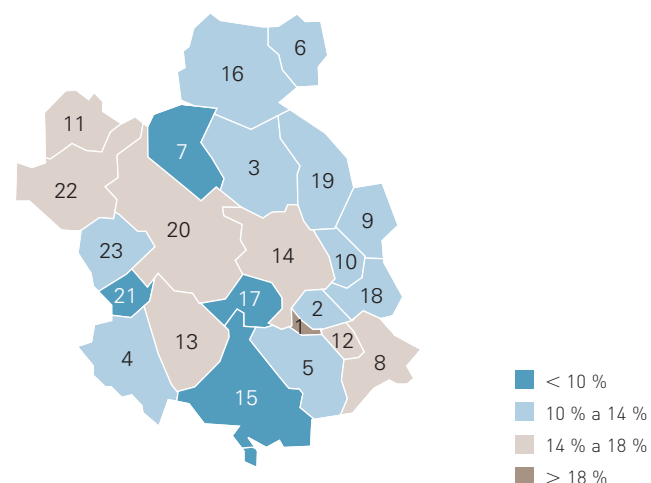
A final del 2016 hi ha concedides 30.633 **prestacions per desocupació**, un 10,9% menys que l'any anterior. La taxa de cobertura puja del 55,5% el 2015 al 56,5% el 2016, més de dos punts per sota la mitjana de la demarcació. Les tres tipologies de prestació per desocupació disminueixen el nombre de prestacions respecte a l'any anterior: les prestacions contributives, un 5,8%; les assistencials, un 14,8%, i les de renda activa d'inserció, un 13,4%.

L'any 2016 es comptabilitzen 309.737 nous **contractes laborals** a la comarca, un 86,0% dels quals són temporals. Aquest volum de contractació representa un augment respecte a l'any anterior del 8,7% (24.913 contractes), una variació inferior a l'experimentada en l'àmbit de la demarcació (9,9%). Per tipologia, la contractació indefinida incrementa un 16,3% i la temporal ho fa un 7,6%. Per sexe, la contractació masculina augmenta un 9,8% i la femenina, un 7,6%. Per edat destaca l'increment del 33% dels menors de 20 anys.

Mapa 5
Variació de l'atur registral. Vallès Occidental, 2016
(en percentatge)

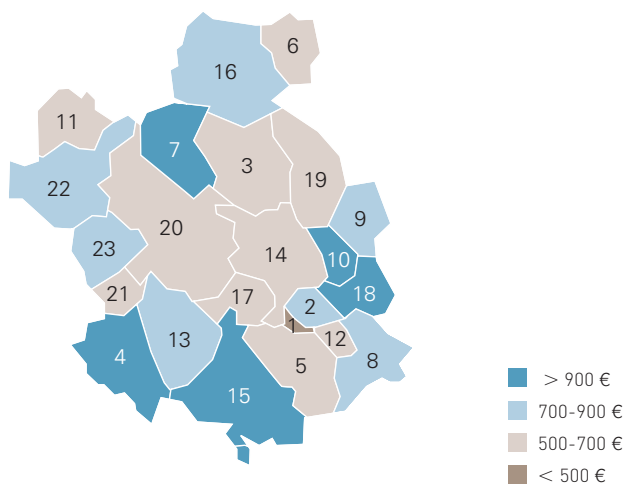

Mapa 6
Taxa d'atur registral. Vallès Occidental, 2016
(en percentatge)

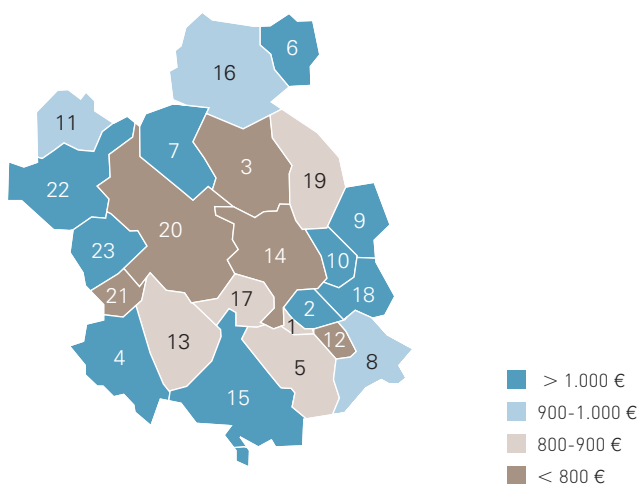

1 Badia del Vallès	13 Rubí
2 Barberà del Vallès	14 Sabadell
3 Castellar del Vallès	15 Sant Cugat del Vallès
4 Castellbisbal	16 Sant Llorenç Savall
5 Cerdanyola del Vallès	17 Sant Quirze del Vallès
6 Gallifa	18 Santa Perpètua de Mogoda
7 Matadepera	19 Sentmenat
8 Montcada i Reixac	20 Terrassa
9 Palau-solità i Plegamans	21 Ullastrell
10 Polinyà	22 Vacarisses
11 Rellinars	23 Viladecavalls
12 Ripollet	

Mapa 7
Ingressos tributaris per habitant. Vallès Occidental, 2016
 (en euros)

Mapa 8
Despeses corrents per habitant. Vallès Occidental, 2016
 (en euros)

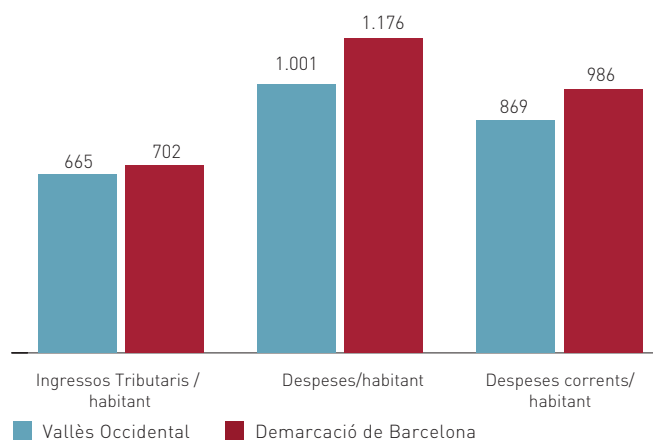
1 Badia del Vallès	13 Rubí
2 Barberà del Vallès	14 Sabadell
3 Castellar del Vallès	15 Sant Cugat del Vallès
4 Castellbisbal	16 Sant Llorenç Savall
5 Cerdanyola del Vallès	17 Sant Quirze del Vallès
6 Gallifa	18 Santa Perpètua de Mogoda
7 Matadepera	19 Sentmenat
8 Montcada i Reixac	20 Terrassa
9 Palau-solità i Plegamans	21 Ullastrell
10 Polinyà	22 Vacarisses
11 Rellinars	23 Viladecavalls
12 Ripollat	

En relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2016 augmenta un 2,7% respecte el 2015 pel que fa als ingressos i un 2,6% en les despeses, increments lleugerament superiors als mitjans de la demarcació (1,8% i un 0,7% respectivament). Per habitant, al Vallès Occidental les despeses suposen 1.001 euros, amb 869 euros de despeses corrents, i 60 euros de despeses d'inversió, valors per sota la mitjana de la demarcació tant en despeses (1.176), en despeses corrents (986) com en despeses d'inversió (103). Els ingressos corrents suposen 955 euros per habitant, amb 665 d'ingressos tributaris, per sota la mitjana de la demarcació en ambdues categories d'ingressos.

En la distribució municipal dels ingressos tributaris (vegeu el mapa 7) destaca el rati euros/habitant en els municipis de Castellbisbal (1.349), Polinyà (1.077) i Sant Cugat del Vallès (1.047). Pel que fa a les despeses corrents (vegeu el mapa 8), a més de Castellbisbal (1.560) i Polinyà (1.249), ressalten Gallifa (1.308) i Matadepera (1.234).

El Vallès Occidental és la comarca amb menys despeses per habitant de la demarcació

Gràfic 9
Finances públiques, 2016 (ratios euro per habitant)

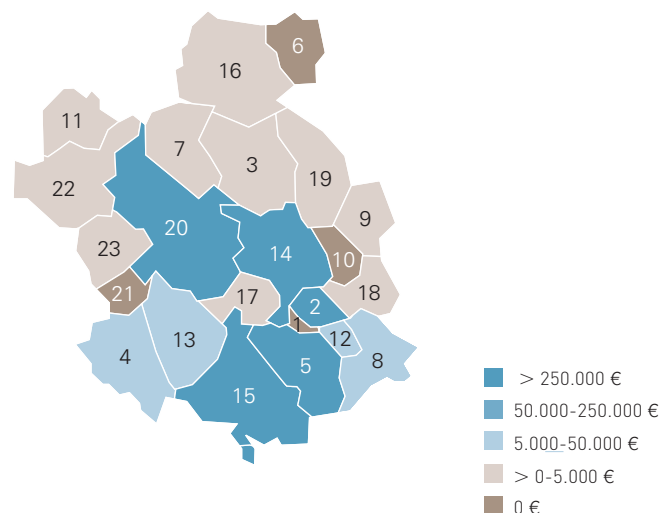
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

El Vallès Occidental ofereix una estructura d'allotjament **turístic** significativa per atendre el turisme de negocis. Les dades recollides el 2016 presenten bons resultats tant en l'anàlisi de l'oferta com de la demanda. L'oferta de places s'estabilitza amb un total de 6.531 llits. Aquest any 2016 hi ha un augment de places hoteleres d'un 1,1%, es mantenen els 28 establiments de turisme rural i augmenten els habitatges d'ús turístic (HUT), un 46,1%, que en nombres absoluts representa un augment de 125 places.

La demanda (basada només en xifres dels establiments hotelers) presenta un creixement en el nombre de turistes del 8,9%, i registra 560.730 turistes. El nombre de pernотacions creix en un percentatge d'un 10,1% i se situa en un total de 1.152.711 nits. Així mateix, el grau d'ocupació ha incrementat un 9,8%, fins a establir una mitjana anual del 64% d'ocupació.

Pel que respecta a la recaptació de la taxa turística, el Vallès Occidental ha registrat un increment del 14,7% en l'import total respecte al 2015 i és de 645.162 euros. Aquesta comarca recapta el 10,20% del total de l'impost a la província de Barcelona (sense el Barcelonès).

Mapa 9
Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Vallès Occidental, 2016 (en euros)

L'augment del 46% en el volum de places registrades en habitatges d'ús turístic (HUT) i la bona marxa dels hotels són els trets més significatius de la comarca d'aquest 2016.

Quadre 1
Indicadors d'evolució turística al Vallès Occidental, 2015-2016

	Vallès Occidental			Entorn de Barcelona*		
	2015	2016	% var. 2015-2016**	2015	2016	% var. 2015-2016**
Places en establiments hotelers	6.034	6.102	1,1	63.758	64.139	0,6
Places en càmpings	0	0	0,0	44.026	44.976	2,2
Places en establiments de turisme rural	28	28	0,0	4.934	5.025	1,8
Places en apartaments	5	5	0,0	2.332	2.352	0,9
Places en HUTs	271	396	46,1	15.028	20.778	38,3
Viatgers allotjats en establiments hotelers	514.848	560.730	8,9	3.290.710	3.915.286	19,0
Viatgers allotjats en càmpings	nd	nd	nd	643.338	675.115	4,9
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	100.506	113.902	13,3
Pernотacions en establiments hotelers	1.047.101	1.152.711	10,1	9.678.194	10.619.805	9,7
Pernотacions en càmpings	nd	nd	nd	2.588.930	2.590.550	0,1
Pernотacions en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	292.607	341.859	16,8
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	58	64	9,8	71	75	3,9
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	nd	nd	nd	46	46	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	nd	nd	nd	22	24	2,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)	562.281	645.162	14,7	5.552.329	6.319.158	13,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera. **La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals.

nd: Dada no disponible

Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat.

Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Occidental

Cap a la segona reindustrialització

Un total de 23 ajuntaments, el CIESC, PIMEC, CCOO, UGT, les cambres de comerç de Terrassa i de Sabadell, les tres universitats amb presència al territori (UAB, UPC, UIC), el Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials i la Fundació ESDI, preocupats pel deteriorament del teixit industrial i amb la voluntat de revertir la situació, van signar la «Declaració del Vallès Occidental cap a la segona reindustrialització». El pacte conté 40 propostes estructurades en cinc eixos: infraestructures, mobilitat i energia; especialització en el territori - clústers i internacionalització; formació, innovació i coneixement; polítiques de sòl i polígons industrials, i desenvolupament econòmic i administració pública. **[+]**

Estratègies per a una millora en la competitivitat de la indústria a l'Àmbit B30

L'Àmbit B30 és una associació que agrupa cinquanta-quatre organitzacions entre empreses, centres de recerca, universitats, organitzacions empresarials, organitzacions sindicals i governs de vint-i-tres municipis de tres comarques. Atenent les potencialitats d'aquest territori s'ha acordat una estratègia de col·laboració per posicionar aquest espai com un dels principals pols industrials i de manufactura avançada del sud d'Europa. **[+]**

PECT Terrassa

Els projectes d'especialització i competitivitat territorial (PECT) són iniciatives que impulsen els agents del territori i lideren les entitats públiques locals, i que articulen la transformació econòmica del territori sobre la base de la recerca, la innovació i la col·laboració publicoprivada. En l'àrea de Terrassa es proposa crear un living lab i desenvolupar especialitzacions referents als hàbits de vida saludable, l'envelliment actiu, l'eficiència hospitalària i les tecnologies facilitadores transversals aplicades a la salut. **[+]**

Vallès Circular

El Vallès Occidental és un territori amb les condicions i la massa crítica adient per actuar i facilitar la transició envers l'economia circular. A partir d'un treball previ per establir contactes amb els agents del territori, es configura una xarxa d'entitats i multinivell que ha treballat en el disseny d'un marc de suport per aprofitar les oportunitats que presenta aquest nou model. Els principals eixos d'actuació són definir i executar actuacions envers el teixit econòmic, impulsar recursos de suport i aprofundir en una xarxa d'entitats experta, horitzontal i dinàmica, articulada sota criteris de partenariat col·laboratiu. **[+]**

Territoris en simbiosi Barberà-Sabadell

Els ajuntaments de Barberà del Vallès i Sabadell busquen reforçar la competitivitat del sistema productiu establint les bases d'un canvi de model econòmic basat en la col·laboració empresarial per evitar la deslocalització d'activitats i per revalorar els recursos existents al territori, especialment els sobrants en forma de residus, fluids o emissions. La simbiosi industrial ha de permetre reduir els costos dels processos de producció, eliminar la generació de residus i, en darrera instància, avançar cap a l'objectiu de créixer sense consumir. **[+]**

Vehicle elèctric a la Riera de Caldes

Des de l'Associació de Municipis de l'Eix de la Riera de Caldes s'aposta de manera decidida pel vehicle elèctric com a projecte tractor del desenvolupament empresarial en aquest territori i a tot Catalunya. La Riera de Caldes té un important sector empresarial vinculat al desenvolupament del vehicle elèctric. Això representa una gran oportunitat que ha de ser promoguda des

dels ens locals. El projecte busca reforçar l'oferta de productes i serveis vinculats a la mobilitat elèctrica, incorporar empreses a les oportunitats d'aquest sector i continuar formant professionals en el manteniment i la reparació de vehicles elèctrics, especialment els lleugers, a la vegada que vol ampliar progressivament la cartera de serveis del Centre de Recursos del Vehicle Elèctric (CREVE). **[+]**

Metall Vallès

Tradicionalment el Vallès Occidental ha constituït una de les principals concentracions industrials a Catalunya i Metall Vallès suposa l'aposta per un sector amb un alt component estratègic en l'estructura productiva de la comarca, principalment per la seva presència en diferents cadenes de valor d'altres activitats econòmiques amb important pes en l'economia vallesana. Aquest és un projecte d'abast comarcal que proporciona el suport que les empreses del sector metal·lúrgic necessiten per impulsar decididament la seva internacionalització. Ambiciona ser una actuació efectiva per combatre la problemàtica de l'atur a la comarca però amb noves fórmules i aliances, i cerca que les persones aturades del territori adquireixin un perfil professional que s'adeqüi al major dinamisme exportador que anhela el sector. **[+]**

Xarxa d'Innovació Social del Vallès

La Xarxa d'Innovació Social del Vallès té per finalitat generar un espai de cooperació i treball conjunt que permeti l'impuls i el desenvolupament de projectes empresarials que, des de la iniciativa conjunta d'entitats públiques i privades, donin resposta a necessitats socials de les persones del territori, tot des de l'aplicació d'un procés innovador i participatiu. A partir d'una campanya de difusió es realitza la identificació i la generació de projectes d'aquestes característiques per, posteriorment, seleccionar aquells que tinguin més solvència, qualitat i impacte social i donar-los suport en la implementació. En el marc d'aquesta xarxa es porta a terme anualment el concurs Idees Innovadores per a Repetes Socials i la jornada La Innovació Social com a Eina pel Canvi. També es desenvolupen activitats de dinamització de l'economia i la innovació social i de promoció entre entitats, administracions públiques, emprenedors i emprenedores i persones en situació d'atur. **[+]**

Sabadell Social i Solidari: cap a un canvi de model

Sabadell impulsa un projecte global d'economia social i solidària, a partir del reconeixement dels actors vinculats a les economies alternatives i enfocat a millorar la qualitat de vida dels sabadellenques i les sabadellenques. Com a primer pas, el mapa del consum responsable de la ciutat permetia identificar 194 iniciatives i aportar una diagnosi participada sobre la qual dissenyar les línies de treball d'impuls de l'economia social i solidària amb quatre àrees de treball: elaborar un pla estratègic d'impuls de l'economia social i solidària a Sabadell, sensibilitzar, enfortir el mercat social, fomentar el consum responsable i apoderar Vàlua, la plataforma del Tercer Sector Social a Sabadell. **[+]**

Pla Estratègic d'Economia Social i Solidària de Terrassa

El Pla estableix les estratègies d'economia social i solidària (ESS) per al municipi a partir d'una diagnosi elaborada mitjançant una enquesta, d'un procés participatiu per consensuar les intervencions, de l'establiment de línies i un pla d'accions, del retorn a les iniciatives així com de l'aprovació al Consell Municipal d'ESS, una eina de cogovernança articulada sota els criteris de pluralitat, participació, representativitat, interrelació i treball conjunt entre àmbits, autoavaluació i transversalitat. S'estima que el 2,68% del PIB de la ciutat és produït per les empreses i les entitats de l'ESS. **[+]**

Els observatoris territorials: una eina per a la presa de decisions i de suport a l'execució de polítiques públiques

Oriol Mestre Vall i Montserrat Tardy Martorell, Observatori Comarcal del Vallès Occidental

L'Observatori Comarcal del Vallès Occidental té com a finalitat principal analitzar, facilitar i difondre informació social, econòmica i territorial a la ciutadania, a les institucions i als representants polítics, especialment en aquells àmbits o polítiques públiques en els quals l'administració comarcal desenvolupa serveis, programes i projectes.

D'altra banda, al setembre del 2014, es va presentar la iniciativa Xarxa d'Innovació Social del Vallès, que naixia amb la intenció d'esdevenir una proposta oberta i participativa, amb voluntat i vocació transformada i amb la finalitat d'establir un marc de cooperació entre els diferents actors del territori per fer emergir i refermar idees, projectes i iniciatives que donin respostes a nous reptes socials des de la innovació, la col·laboració i l'interès col·lectiu. La xarxa, ja aleshores, va prendre com una de les seves línies de treball l'apropament, la difusió i el creixement del sector de l'economia social.

Així, doncs, recollint la voluntat que l'observatori sigui una eina que fomenti i abordi l'elaboració d'anàlisis en línies de treball en curs i, justament, en el marc de la 1a Trobada d'Economia Social del Vallès, organitzada per la xarxa d'innovació social al febrer del 2016, es va presentar el primer informe d'economia social, del qual a continuació en ressaltem aquells elements més destacats.

L'economia social: un sector oblidat i poc diagnosticat a escala local malgrat l'existència d'importants registres específics

En el marc de les diferents aproximacions teòriques i el debat obert entorn de la definició i la caracterització del sector de l'economia social, així com per la necessitat d'aportar nou coneixement i informació sobre les diferents activitats econòmiques que l'engloben, suposava un repte tècnic plantejar i publicar un informe en aquest camp de treball.

Un cop avaluada l'escassa bibliografia existent en estudis o informes d'àmbit local¹ i des d'una perspectiva aplicada, es fa evident la poca importància que va tenir aquest sector a l'agenda política durant les èpiques èpoques de creixement econòmic. Donada l'escassetat de referències, així com per una qüestió de temps i recursos disponibles, en la configuració del marc metodològic de l'informe va prevaldre l'obtenció d'informació estadística. Aquesta havia de permetre, essencialment, disposar d'un primer punt de referència de la dimensió i de les característiques del sector a la nostra comarca.

En relació amb la informació que es va utilitzar per a l'informe van marcar-se els requisits següents: que fos de fàcil obtenció (fonts d'informació accessibles), comparable entre municipis, que situés la comarca en relació amb el conjunt del país, actualitzable anualment i amb una garantia de qualitat i fiabilitat de les dades. D'altra banda, es va prendre com a definició del sector la més àmplia possible, concretament, la concepció jurídica que classifica les diferents activitats de l'economia social en sis agents concrets: societats cooperatives, societats laborals, centres especials de treball, empreses d'inserció, associacions i fundacions.²

1. En el moment d'elaborar l'informe, no s'havia publicat encara l'estudi L'economia social i solidària a Barcelona, elaborat per l'Ajuntament de Barcelona i publicat el gener del 2016.
2. Definició jurídica recollida en l'article 5 de la Llei 5/2011, de 29 de març, d'economia social. Aquesta conceptualització no permet identificar iniciatives o projectes transformadors no constituïts jurídicament, però és un primer punt de partida per recollir informació sobre algunes de les iniciatives més rellevants en termes quantitius.

En el procés de recollida de documentació, es va sol·licitar informació de diferents registres. En primer lloc i de forma prioritària, del Registre General de Cooperatives i Societats Laborals de Catalunya, gestionat pel Departament d'Empresa i Coneixement, del qual es va obtenir la informació d'ambdós agents per al Vallès Occidental i per al conjunt de Catalunya.

En segon lloc, des del Departament d'Empresa es publica en format obert el catàleg d'empreses d'inserció, d'una banda, i de centres especials de treball, de l'altra, motiu pel qual es va prendre com a referència aquesta informació. Tanmateix, es va contrastar el grau d'actualització dels catàlegs amb el Departament, i van facilitar-nos els fitxers actualitzats de les empreses d'inserció, donat que el catàleg disponible data de l'any 2009.

Finalment, i tot i disposar d'un registre propi gestionat pel Departament de Justícia, en el cas de les fundacions i les associacions va considerar-se adient establir un criteri que permetés filtrar aquelles entitats que sí que integrarien l'economia social d'aquelles que, per la seva activitat o finalitat, no en prendrien part. Per aquest motiu, es va categoritzar únicament aquelles fundacions i associacions que formen part de la Taula del Tercer Sector Social de Catalunya, i es va deixar de banda aquelles que no inclouen un caràcter marcadament social en la seva finalitat o activitat. En concret, van recollir-se les dades de les entitats que apareixen al Mapa del Tercer Sector Social.

Uns resultats més que satisfactoris per situar i donar a conèixer el sector

En aquesta primera etapa d'aproximació a l'anàlisi del sector de l'economia social, l'exploració dels registres existents ha permès disposar d'una radiografia general del sector en el terreny municipal. S'han comptabilitzat 1.531 activitats al Vallès Occidental, entre les quals les societats laborals i cooperatives són els agents amb més presència al territori. De manera transversal se n'ha pogut identificar el nombre, l'adreça de localització així com el sector econòmic o la principal activitat i els col·lectius atesos. Al mateix temps, s'ha pogut situar el pes global i específic per agent en relació amb el conjunt de Catalunya i complementar-ne la situació a partir d'estimar el total de llocs de treball i la seva comparativa en l'evolució general.

La bona estructuració de les dades obtingudes també ha permès activar mecanismes complementaris diferents a l'informe que permetessin donar a conèixer i difondre la importància de les activitats que configuren el sector. En aquest sentit, es va publicar el Mapa de l'Economia Social del Vallès Occidental com a eina de divulgació i d'accés a la informació obtinguda a la ciutadania. Tanmateix, també els registres utilitzats a l'informe tenen mancances. La més destacada és la no obligatorietat de les entitats a donar-se de baixa en finalitzar l'activitat.

En resum, un cop conclusa aquesta primer fase exploratòria del sector de forma satisfactòria, tenim la possibilitat de redefinir nous marcs conceptuals i metodològics que ens aportin més detall i més especificacions. Actualment, tenim la sort que existeix un esforç creixent per part de les diferents administracions públiques i les entitats de Catalunya per consolidar eines de mesura de l'economia social i solidària que siguin més acurades, que permetin disposar d'una visió integral de la situació d'aquest sector al territori i que permetin conèixer-ne l'impacte social i econòmic i les característiques en l'àmbit local. Unes propostes que desitgem que siguin al més reeixides possibles.

Recull estadístic. Vallès Occidental

	Vallès Occidental		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes	
	2015	2016	2015	2016	Vallès Occid.	Demarcació	2015	2016
Entorn								
Nombre de municipis		23		311				7,4%
Superfície total (km²)		583,1		7726,4				7,5%
Superfície mitjana municipal (km²)		25,4		24,8				nc
Demografia								
Població Total	900.661	904.240	5.523.922	5.542.680	0,4%	0,3%	16,3%	16,3%
Densitat (hab/km²)	1.545	1.551	715	717	0,4%	0,3%	nc	nc
Homes	443.232	444.764	2.696.360	2.704.771	0,3%	0,3%	16,4%	16,4%
Dones	457.429	459.476	2.827.562	2.837.909	0,4%	0,4%	16,2%	16,2%
Població de menys de 16 anys	168.526	168.706	913.568	914.352	0,1%	0,1%	18,4%	18,5%
Població potencialment activa (16-64)	591.895	592.162	3.599.618	3.603.957	0,0%	0,1%	16,4%	16,4%
Població de 65 anys i més	140.240	143.372	1.010.736	1.024.371	2,2%	1,3%	13,9%	14,0%
Projecció de la població 2016-2026	904.240	892.427	5.542.680	5.488.234	-1,3%	-1,0%	16,3%	16,3%
Pob. resident a l'estranger	15.320	17.168	188.325	205.134	12,1%	8,9%	8,1%	8,4%
Índex de dependència global	52,2	52,7	53,5	53,8	0,5	0,3	nc	nc
Índex d'envelliment	83,2	85,0	110,6	112,0	1,8	1,4	nc	nc
Nacionalitat espanyola	814.222	817.757	4.838.079	4.854.217	0,4%	0,3%	16,8%	16,8%
Nacionalitat estrangera	86.439	86.483	685.843	688.463	0,1%	0,4%	12,6%	12,6%
Taxa d'estrangeria total	9,6%	9,6%	12,4%	12,4%	0,0pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	7,8%	7,7%	9,4%	9,4%	0,0pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	17.847	17.180	113.711	110.476	-3,7%	-2,8%	15,7%	15,6%
Població potencialment activa (16-64)	66.425	66.958	552.917	557.386	0,8%	0,8%	12,0%	12,0%
Població de 65 anys i més	2.167	2.345	19.215	20.601	8,2%	7,2%	11,3%	11,4%
Àfrica	31.035	30.705	164.670	162.517	-1,1%	-1,3%	18,8%	18,9%
Amèrica	27.617	27.014	200.191	196.361	-2,2%	-1,9%	13,8%	13,8%
Àsia	7.789	8.445	118.307	123.379	8,4%	4,3%	6,6%	6,8%
Europa	19.942	20.266	202.038	205.532	1,6%	1,7%	9,9%	9,9%
Unió Europea	16.453	16.511	163.998	164.824	0,4%	0,5%	10,0%	10,0%
Resta del món	56	53	637	674	-5,4%	5,8%	8,8%	7,9%
Cinc nacionalitats principals (comarca)	42.834	42.154	258.257	253.873	-1,6%	-1,7%	16,6%	16,6%
Marroc	24.211	23.911	124.470	122.087	-1,2%	-1,9%	19,5%	19,6%
Romania	5.178	5.191	33.563	33.452	0,3%	-0,3%	15,4%	15,5%
Xina	4.143	4.495	42.920	45.728	8,5%	6,5%	9,7%	9,8%
Bolívia	4.750	4.459	29.935	27.698	-6,1%	-7,5%	15,9%	16,1%
Equador	4.552	4.098	27.369	24.908	-10,0%	-9,0%	16,6%	16,5%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	26.046	26.690	179.895	184.428	2,5%	2,5%	14,5%	14,5%
Agricultura	51	56	748	786	9,8%	5,1%	6,8%	7,1%
Indústria	4.400	4.423	18.659	18.875	0,5%	1,2%	23,6%	23,4%
Construcció	2.591	2.703	14.381	15.152	4,3%	5,4%	18,0%	17,8%
Serveis	19.004	19.508	146.107	149.615	2,7%	2,4%	13,0%	13,0%
Dimensió mitjana	10,8	11,1	10,4	10,6	0,3p	0,2p	nc	nc
Agricultura	4,2	4,1	3,4	3,4	-0,1p	0,0p	nc	nc
Indústria	15,7	15,9	16,0	16,3	0,3p	0,3p	nc	nc
Construcció	4,8	5,1	5,0	5,2	0,3p	0,2p	nc	nc
Serveis	10,5	10,9	10,3	10,5	0,4p	0,2p	nc	nc
15 sectors d'activitat principals	18.625	19.099	125.385	128.654	2,5%	2,6%	14,9%	14,8%
Comerç detall, exc. vehicles motor	3.751	3.728	28.125	28.355	-0,6%	0,8%	13,3%	13,1%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	2.537	2.587	14.995	15.182	2,0%	1,2%	16,9%	17,0%
Serveis de menjar i begudes	2.037	2.132	16.931	17.361	4,7%	2,5%	12,0%	12,3%
Activitats especialitzades construcció	1.632	1.678	8.589	8.980	2,8%	4,6%	19,0%	18,7%
Transport terrestre i per canonades	1.006	1.064	5.678	5.960	5,8%	5,0%	17,7%	17,9%
Altres activitats de serveis personals	994	1.024	7.240	7.463	3,0%	3,1%	13,7%	13,7%
Productes metàl·lics	1.025	1.021	3.626	3.665	-0,4%	1,1%	28,3%	27,9%
Construcció d'immobles	862	942	5.299	5.735	9,3%	8,2%	16,3%	16,4%
Activitats immobiliàries	836	874	7.474	7.827	4,5%	4,7%	11,2%	11,2%
Educació	814	833	5.513	5.744	2,3%	4,2%	14,8%	14,5%
Venda i reparació de vehicles motor	802	799	4.411	4.432	-0,4%	0,5%	18,2%	18,0%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	736	758	6.481	6.591	3,0%	1,7%	11,4%	11,5%
Activitats sanitàries	663	680	5.150	5.238	2,6%	1,7%	12,9%	13,0%
Serveis a edificis i de jardineria	471	493	2.989	3.052	4,7%	2,1%	15,8%	16,2%
Serveis tècnics arquitectura i enginyeria	459	486	2.884	3.069	5,9%	6,4%	15,9%	15,8%

Recull estadístic. Vallès Occidental (Continuació)

	Vallès Occidental		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes	
	2015	2016	2015	2016	Vallès Occid.	Demarcació	2015	2016
Mercat de treball								
Població ocupada	355.423	368.500	2.144.989	2.221.878	3,7%	3,6%	16,6%	16,6%
Homes	187.132	194.193	1.122.464	1.163.435	3,8%	3,7%	16,7%	16,7%
Dones	168.291	174.307	1.022.525	1.058.443	3,6%	3,5%	16,5%	16,5%
Nacionals	327.913	338.687	1.901.020	1.957.223	3,3%	3,0%	17,2%	17,3%
Estrangers	27.510	29.813	243.969	264.655	8,4%	8,5%	11,3%	11,3%
Menys de 30 anys	52.034	55.315	315.495	336.381	6,3%	6,6%	16,5%	16,4%
De 30 a 44 anys	159.584	160.402	940.941	949.086	0,5%	0,9%	17,0%	16,9%
De 45 a 54 anys	93.045	98.592	556.907	586.496	6,0%	5,3%	16,7%	16,8%
Més de 55 anys	50.760	54.191	331.599	349.856	6,8%	5,5%	15,3%	15,5%
Taxa d'ocupació registrada	60,0%	62,2%	59,6%	61,7%	2,2pp	2,1pp	nc	nc
Llocs de treball	341.968	357.941	2.256.042	2.346.713	4,7%	4,0%	15,2%	15,3%
Agricultura	415	444	8.123	8.192	7,0%	0,8%	5,1%	5,4%
Indústria	74.651	76.253	332.499	341.929	2,1%	2,8%	22,5%	22,3%
Construcció	20.677	21.935	115.440	122.485	6,1%	6,1%	17,9%	17,9%
Serveis	246.225	259.309	1.799.980	1.874.107	5,3%	4,1%	13,7%	13,8%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	39.447	41.177	209.368	220.053	4,4%	5,1%	18,8%	18,7%
Assalariats	281.861	297.278	1.873.656	1.960.273	5,5%	4,6%	15,0%	15,2%
Autònoms	60.107	60.663	382.386	386.440	0,9%	1,1%	15,7%	15,7%
15 sectors d'activitat principals	212.825	223.354	1.364.140	1.415.375	4,9%	3,8%	15,6%	15,8%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	40.288	41.086	244.873	252.133	2,0%	3,0%	16,5%	16,3%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	27.860	29.779	153.310	157.552	6,9%	2,8%	18,2%	18,9%
<i>Educació</i>	19.207	19.992	126.177	131.449	4,1%	4,2%	15,2%	15,2%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	18.724	19.764	138.185	145.609	5,6%	5,4%	13,5%	13,6%
<i>Activitats sanitàries</i>	15.122	16.963	136.349	140.823	12,2%	3,3%	11,1%	12,0%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	14.711	15.594	75.318	77.815	6,0%	3,3%	19,5%	20,0%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	14.357	14.807	77.091	80.544	3,1%	4,5%	18,6%	18,4%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	10.839	11.411	71.403	73.361	5,3%	2,7%	15,2%	15,6%
<i>Productes metàl·lics</i>	10.365	10.700	37.664	38.887	3,2%	3,2%	27,5%	27,5%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	8.327	8.501	124.804	128.674	2,1%	3,1%	6,7%	6,6%
<i>Serveis tècnics arquitectura i enginyeria</i>	6.780	7.375	32.359	33.344	8,8%	3,0%	21,0%	22,1%
<i>Serveis de tecnologies de la informació</i>	6.531	7.204	48.128	53.649	10,3%	11,5%	13,6%	13,4%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	7.088	7.058	42.776	44.230	-0,4%	3,4%	16,6%	16,0%
<i>Maquinària i equips ncaa</i>	6.434	6.626	21.495	21.921	3,0%	2,0%	29,9%	30,2%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	6.192	6.494	34.208	35.384	4,9%	3,4%	18,1%	18,4%
Persones aturades registrades	66.529	58.254	377.897	330.725	-12,4%	-12,5%	17,6%	17,6%
Homes	30.343	25.843	176.530	149.932	-14,8%	-15,1%	17,2%	17,2%
Dones	36.186	32.411	201.367	180.793	-10,4%	-10,2%	18,0%	17,9%
Nacionals	56.263	49.292	313.922	275.389	-12,4%	-12,3%	17,9%	17,9%
Estrangers	10.266	8.962	63.975	55.336	-12,7%	-13,5%	16,0%	16,2%
Agricultura	535	458	4.641	3.743	-14,4%	-19,3%	11,5%	12,2%
Indústria	11.380	9.593	52.133	43.734	-15,7%	-16,1%	21,8%	21,9%
Construcció	7.888	6.347	39.187	31.234	-19,5%	-20,3%	20,1%	20,3%
Serveis	42.196	37.855	259.118	232.293	-10,3%	-10,4%	16,3%	16,3%
Sense ocupació anterior	4.530	4.001	22.818	19.721	-11,7%	-13,6%	19,9%	20,3%
Població activa local estimada	424.310	430.575	2.588.325	2.617.223	1,5%	1,1%	16,4%	16,6%
Taxa d'atur registral	15,68%	13,53%	14,60%	12,64%	-2,1pp	-2,0pp	nc	nc
Homes	13,93%	11,62%	13,34%	11,18%	-2,3pp	-2,2pp	nc	nc
Dones	17,53%	15,57%	15,91%	14,17%	-2,0pp	-1,7pp	nc	nc
Nombre total de contractes	284.824	309.737	2.034.466	2.235.210	8,7%	9,9%	14,0%	13,9%
Beneficiaris de prestacions	34.398	30.633	205.756	182.936	-10,9%	-11,1%	16,7%	16,7%
Taxa cobertura prestacions	55,48%	56,46%	57,95%	58,82%	1,0pp	0,9pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	6.034	6.102	141.132	143.772	1,1%	1,9%	4,3%	4,2%
Places en càmpings	0	0	44.026	44.976	0,0%	2,2%	0,0%	0,0%
Places en establiments de turisme rural	28	28	4.934	5.025	0,0%	1,8%	0,6%	0,6%
Places en apartaments turístics	5	5	3.461	3.619	0,0%	4,6%	0,1%	0,1%
Places en HUTs ²	271	396	58.437	64.780	46,1%	10,9%	0,5%	0,6%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	882.406	905.946	6.490.113	6.607.108	2,7%	1,8%	13,6%	13,7%
Pressupostos municipals: despeses	882.305	905.537	6.476.026	6.519.382	2,6%	0,7%	13,6%	13,9%
Deute viu municipal ⁴	548.712	481.820	3.260.818	2.859.109	-12,2%	-12,3%	16,8%	16,9%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta

2. Habitatges d'ús turístic. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2014-2015 nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts. pp: punts percentuals.

Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

Vallès Oriental

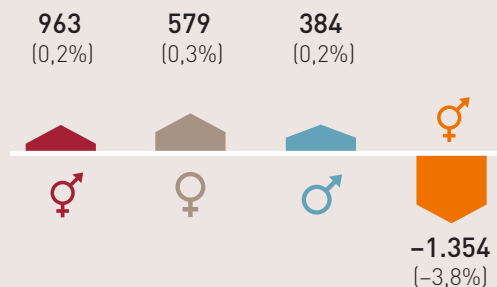

Vallès Oriental

Població, 2016

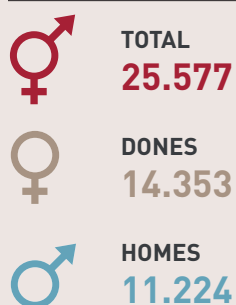

Variació interanual

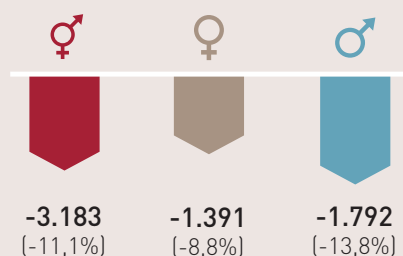

0,2%
La població es manté estable

Població aturada registrada, 2016

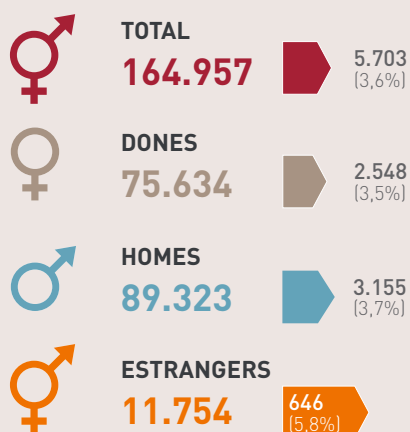

Variació interanual

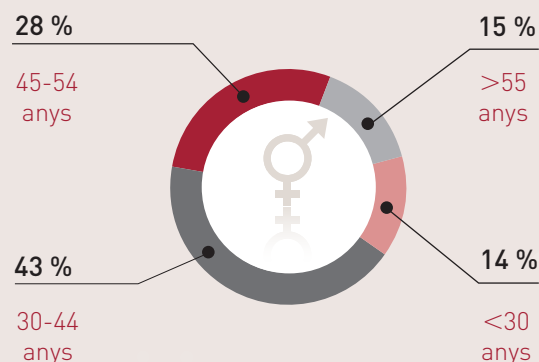

13,6%
Taxa d'atur registral

Població ocupada registrada (residents a la comarca), IVT 2016

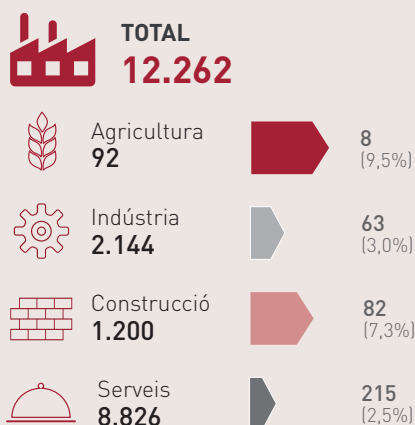

Distribució per edat sobre total d'ocupats (pes %)

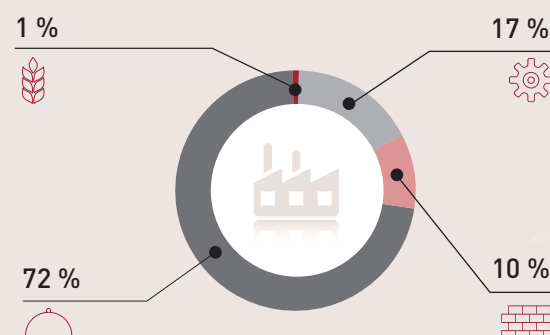

62,5%
Taxa d'ocupació registrada

Empreses de la comarca, IVT 2016

Distribució per sectors (pes %)

3,1%
Augmenta el nombre d'empreses

Vallès Oriental

La comarca del Vallès Oriental té una superfície de 735 km², el 9,5% de la superfície de la demarcació de Barcelona, i està integrada per 39 municipis que tenen una superfície mitjana de prop de 19 km², la tercera més petita, i a sis quilòmetres quadrats de la mitjana total. Granollers n'és la capital.

El Vallès Oriental és, amb 401.338 habitants, la cinquena comarca més poblada de la demarcació, i hi resideix el 7,2% de la **població** barcelonina. La població total (vegeu el gràfic 1) continua amb els petits creixements dels darrers anys. En canvi, la població resident a l'estranger augmenta un 18,8%, fins a arribar a les 6.442 persones.

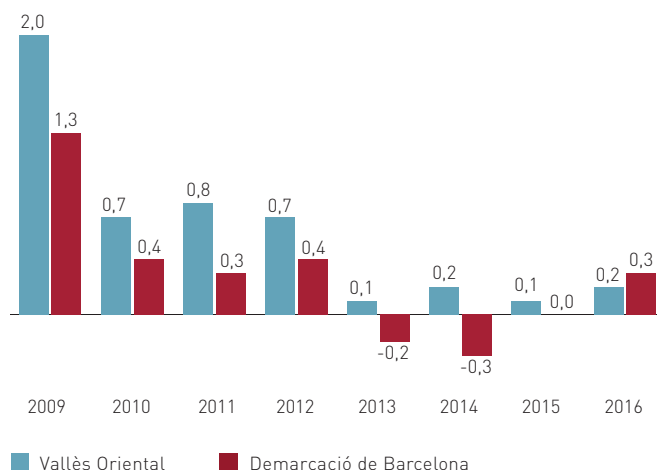
Amb una densitat de població de 546 hab./km², ocupa la sisena posició en el rànquing de totes les comarques. La capital, Granollers, aplega el 15% (60.174) de la població comarcal, seguida de Mollet del Vallès (13%, 51.491). La població ha augmentat en vint-i-dos, i destaquen els creixements de Cardedeu (220) i Sant Celoni (223). Per contra, les disminucions més importants s'han produït a Mollet del Vallès (-159), i Parets del Vallès (-64).

El 8,2% de la població comarcal és estrangera (34.098). Interanualment, la població estrangera es redueix en 1.354 persones (-3,8%), i trenca així amb la dinàmica de la demarcació (augment del 0,4%), alhora que s'afegeix a la tendència reduccionista dels quatre anys anteriors. El 44% de la població estrangera prové del continent africà i un 60% d'aquesta és de nacionalitat marroquina (9.030). Destaca també que al Vallès Oriental hi viu el 25% dels senegalesos residents a la demarcació.

El 18,5% de la població és menor de 16 anys i el 15,8% té 65 anys o més. La població en edat de treballar (vegeu el gràfic 2) n'agrupa el 66% restant. L'índex d'envelliment mostra que la comarca, amb 85 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, està notablement menys envellida que la demarcació (112), i es posiciona com la segona comarca menys envellida. Respecte a la projecció de població elaborada per l'Idescat, el Vallès Oriental perdria un 0,6% de població el 2026.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2009-2016 (en percentatge)

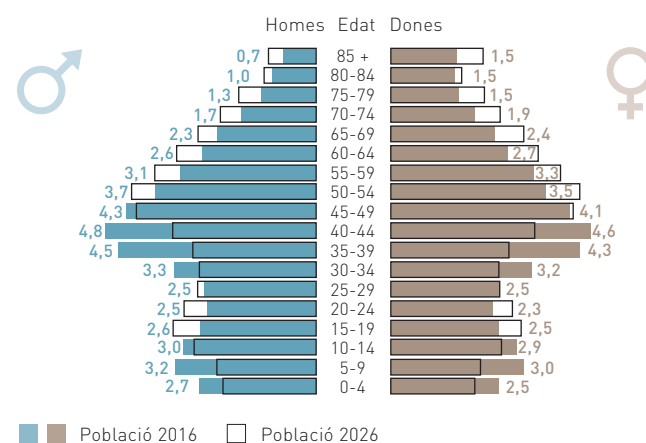

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

El Vallès Oriental manté el nombre d'habitants el 2016 i continua sent la comarca menys envellida juntament amb el Vallès Occidental.

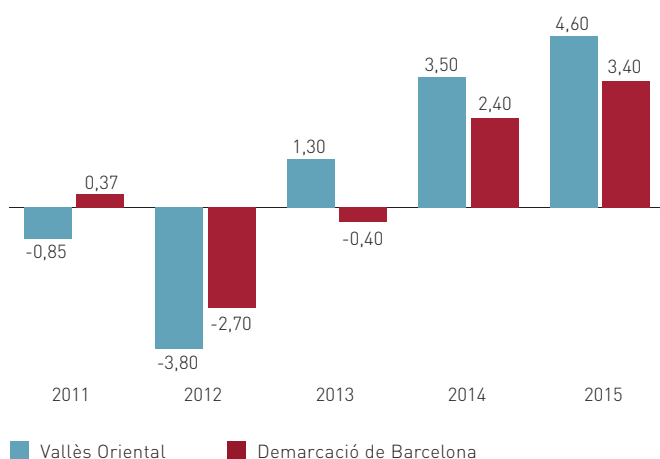
Gràfic 2

Piràmide d'edats del Vallès Oriental, 2016-2026 (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE i projeccions Idescat

Gràfic 3
Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA CX. Anuari Econòmic Comarcal 2016

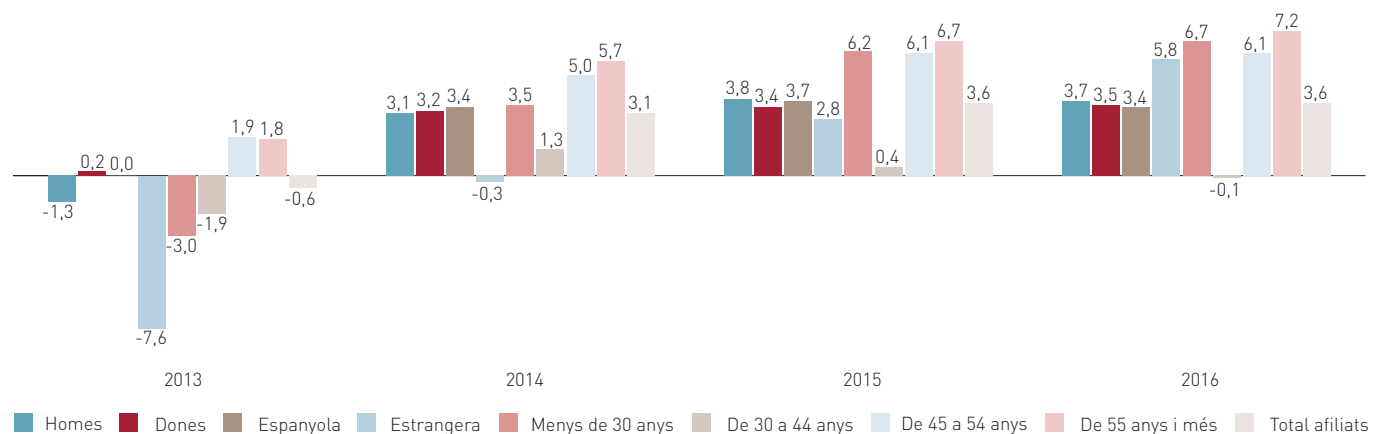
Segons l'*Anuari Econòmic Comarcal 2016*, de Catalunya-Caixa, el **VAB** de la comarca del Vallès Oriental (vegeu el gràfic 3) experimenta en el 2015 un notable increment del 4,6%, un registre més d'un punt percentual per sobre de la mitjana de la demarcació de Barcelona (3,4%). Aquest avenç reflecteix el dels serveis (4,8%) i els bons resultats industrials (4,2%). Addicionalment, la construcció s'expandeix, amb un creixement del 5%, que contrasta amb la caiguda anual del -12,7% en el període 2010-2013. Finalment, el sector primari creix un 1,3%.

A la finalització de l'any 2016, l'**ocupació** registrada de la població resident a la comarca del Vallès Oriental obté un increment del 3,6%, similar a la de l'any anterior, i idèntica a la de la demarcació de Barcelona. Amb aquesta xifra acumula tres anys consecutius de creixement de l'ocupació. Així, l'any acaba amb 164.957 persones ocupades residents a la comarca, 5.703 més que l'any anterior.

Per sexe, l'ocupació creix gairebé igual en les dones (3,5%) que en els homes (3,7%). L'augment fa que l'ocupació femenina arribi a les 75.634 ocupades (2.548 més que l'any anterior) i la masculina, als 89.323 (3.155 més). Les dones representen el 46% del total de la població ocupada. Per comarques, només a l'Alt Penedès, al Moianès i a l'Anoia tenen un pes inferior d'ocupació femenina.

Tercer any consecutiu de creixement de la població ocupada (3,6%), amb un percentatge idèntic a la demarcació de Barcelona.

Gràfic 4
Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Vallès Oriental (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades de l'Idescat

Pel que fa a la nacionalitat, les persones estrangeres arriben a 11.754 ocupats i els espanyols, a 153.203. Així, la població ocupada amb nacionalitat estrangera incrementa més (5,8%) que la de nacionalitat espanyola (3,4%). Destaca el fet que el Vallès Oriental és la quarta comarca on més augmenta el col·lectiu ocupat estranger. El pes dels estrangers sobre el total de la població ocupada augmenta dues dècimes en el darrer any, i arriba a un 7,1%.

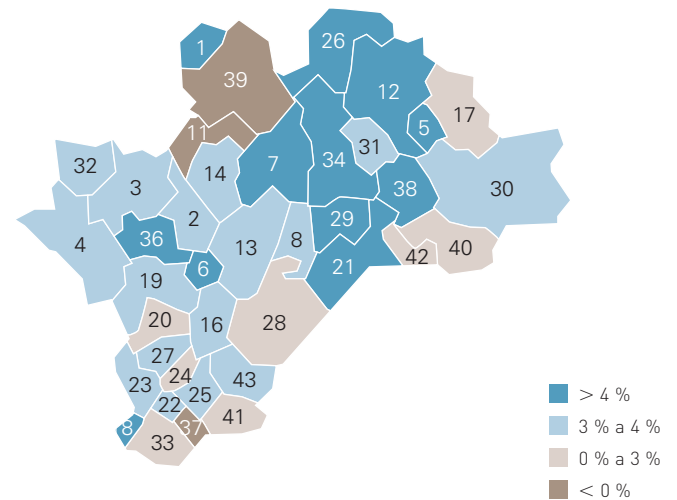
Per edats, 23.827 són menors de 30 anys; 70.419 tenen entre 30 anys i 44 anys; 45.762, entre 45 i 54 anys, i 24.949, més de 55 anys. Respecte a l'any anterior destaca el creixement dels majors de 55 anys (7,2%), la segona comarca amb més creixement després de l'Anoia, però també la segona comarca que més baixa en el segment de 30 anys a 44 anys (-0,1%). El pes de les edats reflecteix una estructura molt similar a la de la demarcació de Barcelona: el pes dels menors de 30 anys se situa en el 14,4%; el de les persones entre 30 anys i 44 anys, en el 42,7%; el del grup d'entre 45 anys i 54 anys es troba en el 27,7%, i els majors de 55 anys tenen un pes del 15,1%.

Al llarg de l'any 2016, trenta-sis municipis dels trenta-nou de la comarca del Vallès Oriental augmenten el nombre de població ocupada resident.

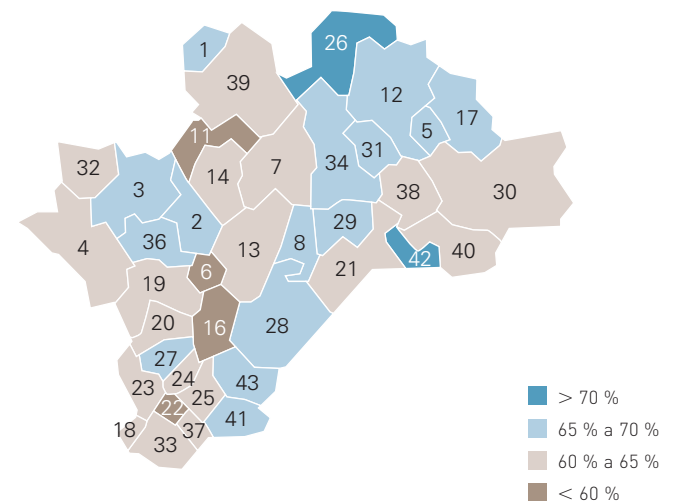
La variació interanual (vegeu el mapa 1) de la població ocupada resident a la comarca registra reduccions en només tres dels trenta-nou municipis, (Tagamanent, Santa Maria de Martorelles i Figaró-Montmany). Per contra, destaca l'augment absolut d'ocupació a Granollers (806), Mollet del Vallès (683) i Canovelles (345). En percentatge la variació positiva destaca a Campins (10,9%), Canovelles (6,5%), Santa Maria de Palautordera (6,0%) i Santa Eulàlia de Ronçana (5,6%).

La taxa d'ocupació registrada global de la població en edat de treballar al Vallès Oriental se situa al 62,5%, vuit dècimes per sobre de la mitjana de totes les comarques. Per municipis (vegeu el mapa 2), Montseny (77,0%) i Vilalba Sasserra (70,9%) sobresurten per tenir una taxa d'ocupació superior al 70%. Per contra: Canovelles, Figaró-Montmany, Granollers i Martorelles són els únics municipis que se situen per sota del 60%.

Mapa 1
Variació població ocupada registrada. Vallès Oriental, 2016 (en percentatge)

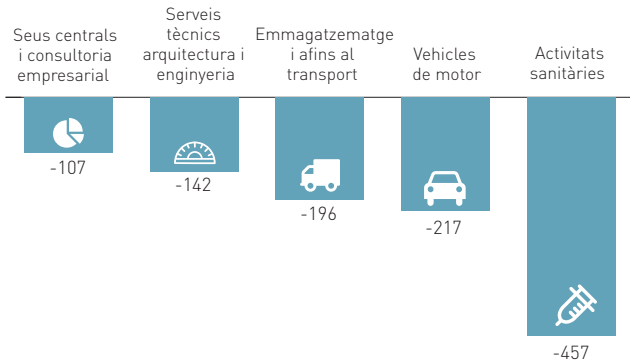
Mapa 2
Taxa d'ocupació registrada. Vallès Oriental, 2016 (en percentatge)

1 Aiguafreda	19 Lliçà d'Amunt	33 Sant Fost de Campsentelles
2 Ametlla del Vallès (L)	20 Lliçà de Vall	34 Sant Pere de Vilamajor
3 Bigues i Riells	21 Llinars del Vallès	36 Santa Eulàlia de Ronçana
4 Caldes de Montbui	22 Martorelles	37 Santa Maria de Martorelles
5 Campins	23 Mollet del Vallès	38 Santa Maria de Palautordera
6 Canovelles	24 Montmeló	39 Tagamanent
7 Cànoves i Samalús	25 Montornès del Vallès	40 Vallgorguina
8 Cardedeu	26 Montseny	41 Vallromanes
11 Figaró-Montmany	27 Paret del Vallès	42 Vilalba Sasserra
12 Fogars de Montclús	28 Roca del Vallès (La)	43 Vilanova del Vallès
13 Franqueses del Vallès (Les)	29 Sant Antoni de Vilamajor	
14 Garriga (La)	30 Sant Celoni	
16 Granollers	31 Sant Esteve de Palautordera	
17 Gualba	32 Sant Feliu de Codines	
18 Llagosta (La)		

Gràfic 5

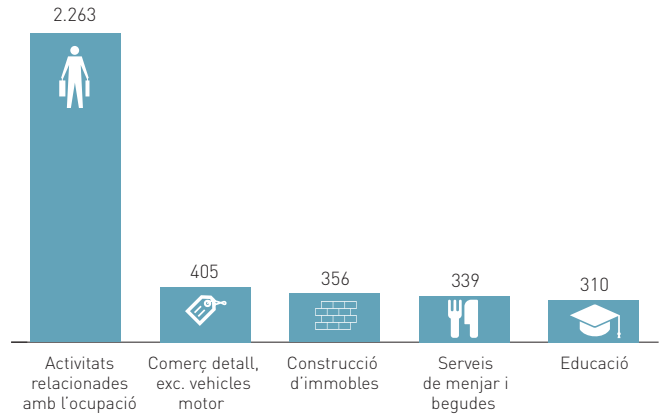
Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball Vallès Oriental, 2016 (absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Gràfic 6

Subsectors d'activitat amb més guanys de llocs de treball Vallès Oriental, 2016 (absoluts)

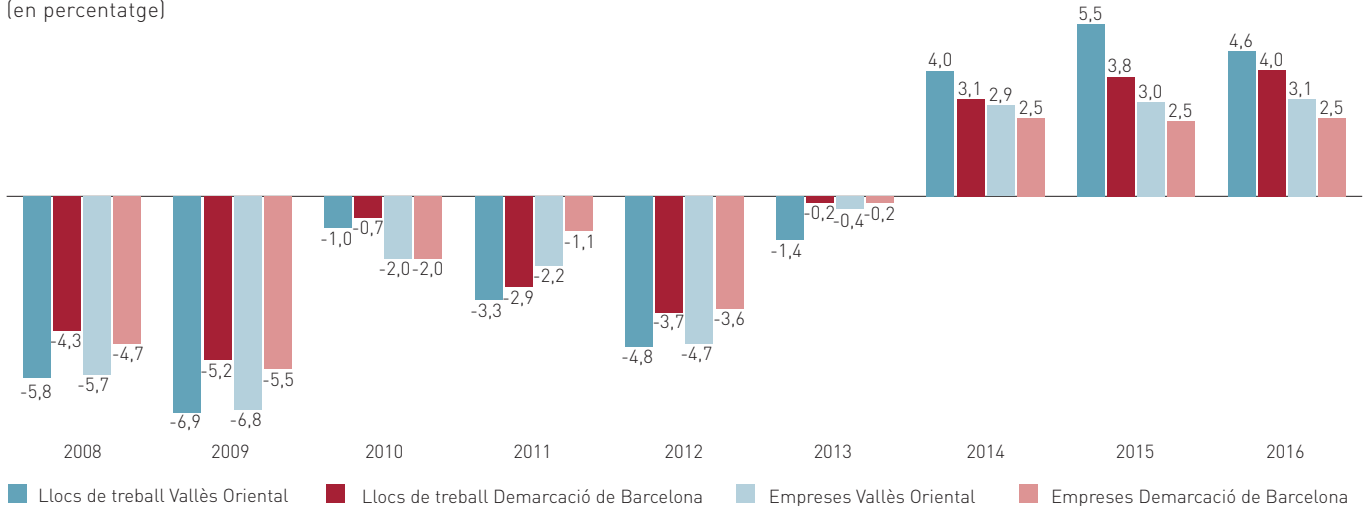
Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Tercer any consecutiu d'augment dels llocs de treball (4,6%), tot i que un punt percentual menys que l'any anterior.

L'evolució dels **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca del Vallès Oriental, hi resideixin o no) continua la tendència positiva, amb un creixement del 4,6%, sis dècimes més que la mitjana de la demarcació de Barcelona, tot i que un punt percentual menys que l'any anterior. En el cas de les empreses el creixement ha estat del 3,2%, un valor lleugerament superior al dels anys anteriors (3,0% el 2015 i 2,4% el 2014).

Gràfic 7

Taxes de variació interanuals dels llocs de treball i empreses (en percentatge)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

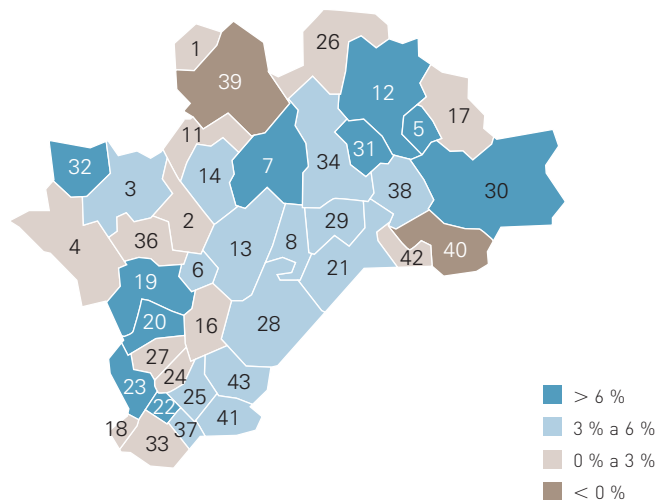
Els llocs de treball augmenten un 5,8% en el treball assalariat i més lentament en l'autònom (0,5%). Per grans sectors, destaca el creixement dels serveis (5,1%) i la construcció (6,4%). Dels 15 subsectors principals només es perden llocs de treball en el subsector de l'administració pública (-1,6%) i en les activitats sanitàries (-9%), i els increments més destacats es registren sobretot a les activitats relacionades amb l'ocupació, que triplica el nombre de llocs de treball respecte al 2015 degut als canvis d'adscripció administrativa del compte de cotització d'una empresa de treball temporal a Mollet del Vallès, i que abans s'adscribia a la ciutat de Barcelona. En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu els gràfics 5 i 6), les pèrdues d'ocupació més notables es produeixen en les activitats sanitàries (-457) i l'increment més pronunciat és el de les d'activitats relacionades amb l'ocupació, tal com ja s'ha comentat.

El Vallès Oriental concentra el 24% dels llocs de treball de la indústria del cautxú i plàstic a la demarcació de Barcelona.

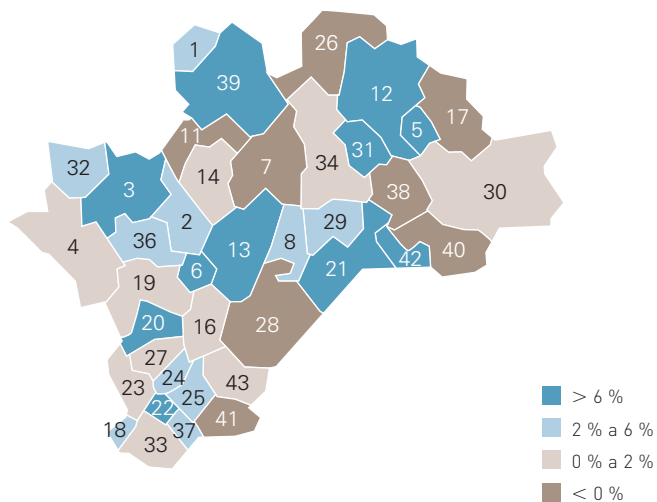
La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 3) registra reduccions només en dos municipis, amb pèrdues poc significatives. Dels trenta-set municipis que augmenten sobresurten: Cànoves i Samalús (23,1%), i Mollet del Vallès (17,0%). Pel que fa a l'evolució de les empreses (vegeu el mapa 4) registra reduccions en vuit municipis, i ressalten: Gualba (-7,3%) i Montseny (-15,8%). Per contra, destaca l'augment d'empreses a Bigues i Riells (10,5%), i les Franqueses del Vallès (8,1%).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics, el 86% de les 200 empreses líders en vendes el 2015 són exportadores o importadores i 17 facturen més de cent milions d'euros. Destaquen l'Institut Grifols i Sandoz Industrial Products, Magneti Marelli España (fabricació de components per a vehicles de motor), Bimbo, Thyssenkrupp Materials Iberica (comerç a l'engròs de metalls i minerals metàl·lics) i Superfícies de Alimentación (comerç al detall de productes alimentaris).

Mapa 3
Variació llocs de treball registrats. Vallès Oriental, 2016
(en percentatge)

Mapa 4
Variació empreses registrades. Vallès Oriental, 2016
(en percentatge)

1 Aiguafreda	19 Lliçà d'Amunt	33 Sant Fost de Campsentelles
2 Ametlla del Vallès (L)	20 Lliçà de Vall	34 Sant Pere de Vilamajor
3 Bigues i Riells	21 Llinars del Vallès	36 Santa Eulàlia de Ronçana
4 Caldes de Montbui	22 Martorelles	37 Santa Maria de Martorelles
5 Campins	23 Mollet del Vallès	38 Santa Maria de Palautordera
6 Canovelles	24 Montmeló	39 Tagamanent
7 Cànoves i Samalús	25 Montornès del Vallès	40 Vallgorguina
8 Cardedeu	26 Montseny	41 Vallromanes
11 Figaró-Montmany	27 Paret del Vallès	42 Vilalba Sasserra
12 Fogars de Montclús	28 Roca del Vallès (La)	43 Vilanova del Vallès
13 Franqueses del Vallès (Les)	29 Sant Antoni de Vilamajor	
14 Garriga (La)	30 Sant Celoni	
16 Granollers	31 Sant Esteve de Palautordera	
17 Gualba	32 Sant Feliu de Codines	
18 Llagosta (La)		

L'atur disminueix per quart any consecutiu, però amb el menor percentatge de totes les comarques.

La taxa d'atur registral femenina (16,2%) continua elevada, dos punts per sobre de la mitjana a la demarcació.

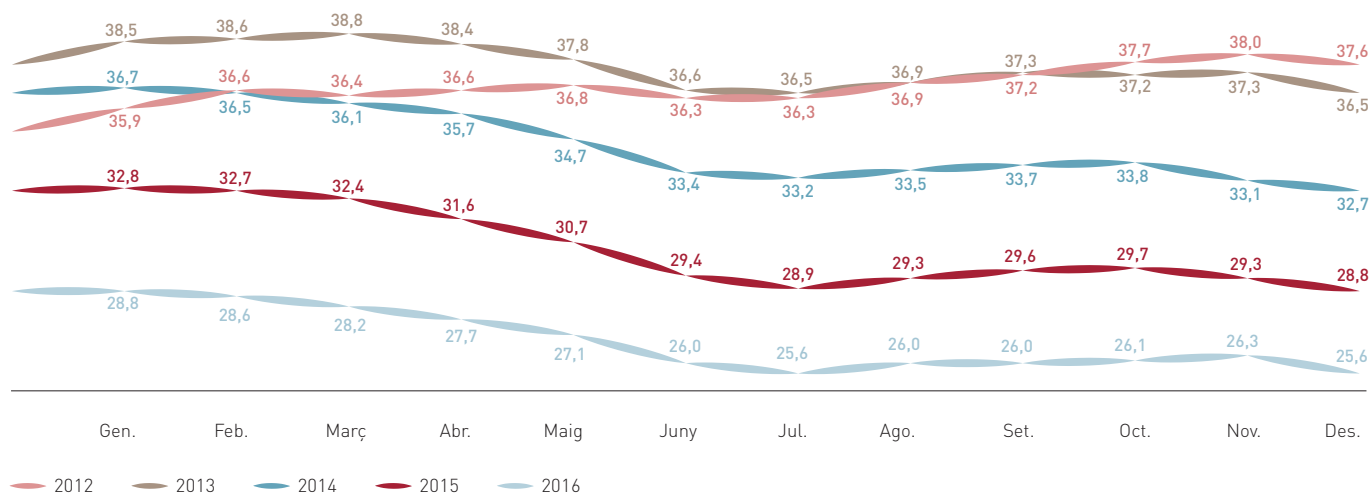
L'evolució de l'atur (vegeu el gràfic 8) continua davallant any rere any. Així, el 2016 l'atur disminueix un 11,1% (-3.183), la reducció menys important de les comarques barcelonines. A final del 2016 hi ha 25.577 persones aturades registrades a la comarca del Vallès Oriental, el 7,7% dels aturats de la demarcació.

La taxa d'atur registral és del 13,6%, dos punts inferior a la de l'any anterior, i un punt per damunt de la taxa de la demarcació (12,6%). La taxa d'atur femenina és del 16,2%, gairebé dos punts percentuals inferior a la de l'any anterior, i dos punts per sobre del total de la demarcació. La taxa masculina se situa a l'11,3%, 2 punts inferior a la taxa de l'any anterior i similar a la mitjana de les comarques barcelonines. Per edat, el 6,1% de les persones aturades són menors de 25 anys, el 38,9% té entre 25 i 44 anys i el 55% té més de 45 anys. Interanualment, tots els grups d'edat experimenten una reducció de l'atur, entre els quals destaca el 18,4% dels menors de 25 anys.

Per sectors d'activitat, el 66,3% de les persones aturades pertany al sector serveis; el 17,8%, a la indústria; el 8,4%, a la construcció; el 1,4%, a l'agricultura, i el 6,1%, al grup sense ocupació anterior (SOA). Respecte a l'any anterior l'atur es redueix un 20% a la construcció; un 10,5%, a la indústria; un 17%, al SOA, i un 9,1% ho fa al sector serveis.

Gràfic 8

Comparació de l'evolució mensual de las persones aturades registrades. Vallès Oriental, 2012-2016 (en milers)

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

L'atur disminueix interanualment en tots els nivells formatius, i destaca la reducció en els titulats en educació general (-21,3%) i el grup amb estudis primaris incomplets (-21,9). L'atur de la població estrangera disminueix un 19,4%, i se situa a les 3.592 persones aturades, el 14% de l'atur comarcal, un percentatge més de dos punts per sota de la mitjana de la demarcació (16,7%). Els aturats nacionals disminueixen en un 9,5% (21.985 persones).

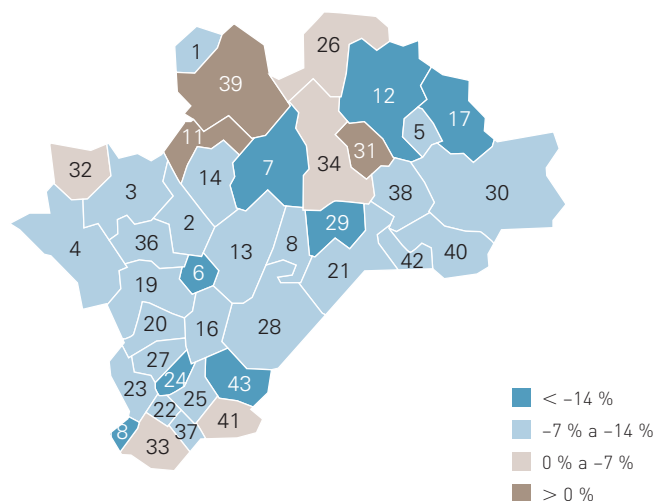
L'atur disminueix pràcticament a tots els municipis de la comarca (vegeu el mapa 5), i les reduccions més notables es troben a Cànoves i Samalús (-22,3%), Montmeló (-16,7%), la Llagosta (-15,4%), Sant Antoni de Vilamajor (-15,3%) i Canovelles (-14,6%). D'entre els municipis amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal (vegeu el mapa 6) destaquen Canovelles (18,8%), Montornès del Vallès (16,7%), Mollet del Vallès (15,6%) i la Llagosta (15,4%). Per contra, les taxes més baixes es donen a Montseny (4,3%), Vallromanes (8,0%), Campins (8,3%), l'Ametlla del Vallès (8,7%) i Sant Esteve de Palautordera (9,7%).

Més del 90% dels municipis del Vallès Oriental disminueixen l'atur.

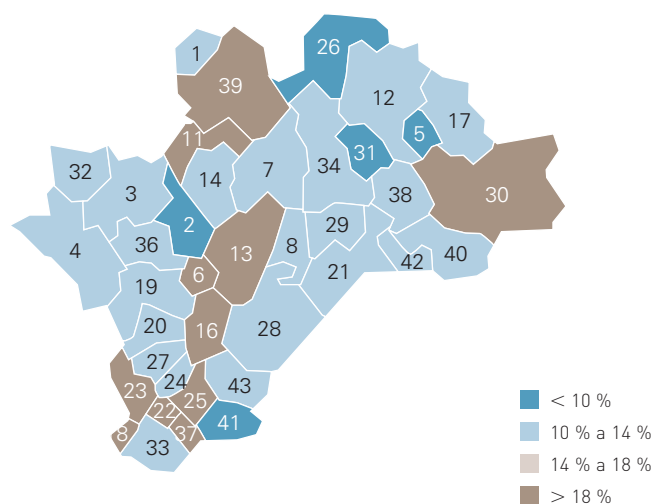
A final del 2016 hi ha concedides 14.069 **prestacions per desocupació**, un 8,2% menys que l'any anterior. La taxa de cobertura puja del 57% el 2015 al 58,6% el 2016. Les tipologies de prestació per desocupació disminueixen el nombre respecte a l'any anterior: les prestacions contributives, un 2,3%; les assistencials, un 13,4%, i les de renda activa d'inserció, un 8,9%.

La **contractació laboral** augmenta un 8,3%, una variació inferior al 9,9% de la demarcació. El 2016 acaba amb 143.828 contractes signats. Per tipologia, la contractació indefinida augmenta un 16%, i la temporal ho fa un 7,4%. Per sexe, la contractació masculina augmenta un 10,1% i la femenina, un 6,1%. Per edat, destaquen els contractes registrats dels majors de 45 anys, que augmenten un 19%.

Mapa 5
Variació de l'atur registrat. Vallès Oriental, 2016
(en percentatge)

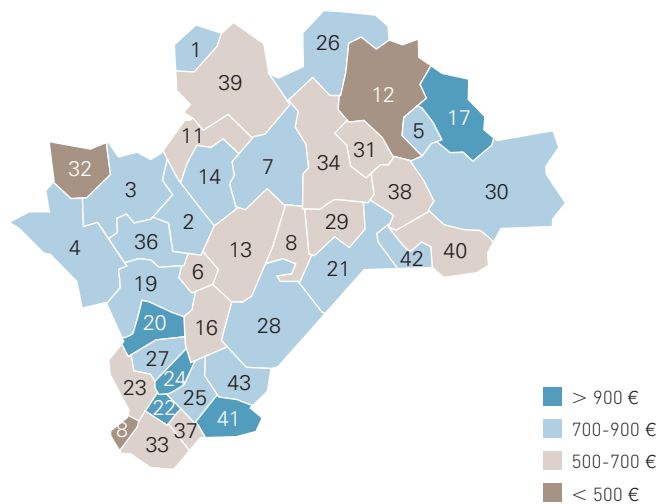
Mapa 6
Taxa d'atur registrat. Vallès Oriental, 2016
(en percentatge)

1 Aiguafreda	19 Lliçà d'Amunt	33 Sant Fost de Campsentelles
2 Ametlla del Vallès [L]	20 Lliçà de Vall	34 Sant Pere de Vilamajor
3 Bigues i Riells	21 Llinars del Vallès	36 Santa Eulàlia de Ronçana
4 Caldes de Montbui	22 Martorelles	37 Santa Maria de Martorelles
5 Campins	23 Mollet del Vallès	38 Santa Maria de Palautordera
6 Canovelles	24 Montmeló	39 Tagamanent
7 Cànoves i Samalús	25 Montornès del Vallès	40 Vallgorguina
8 Cardedeu	26 Montseny	41 Vallromanes
11 Figaró-Montmany	27 Parets del Vallès	42 Vilalba Sasserra
12 Fogars de Montclús	28 Roca del Vallès [La]	43 Vilanova del Vallès
13 Franqueses del Vallès (Les)	29 Sant Antoni de Vilamajor	
14 Garriga [La]	30 Sant Celoni	
16 Granollers	31 Sant Esteve de Palautordera	
17 Gualba	32 Sant Feliu de Codines	
18 Llagosta [La]		

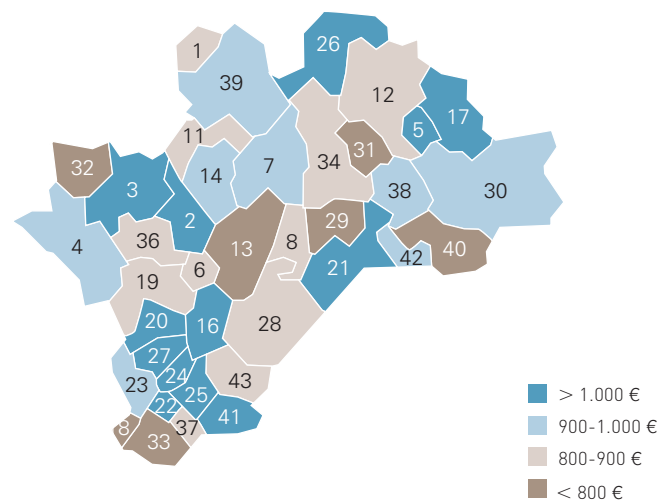
Mapa 7

Ingressos tributaris per habitant. Vallès Oriental, 2016 (en euros)

Mapa 8

Despeses corrents per habitant. Vallès Oriental, 2016 (en euros)

1 Aiguafreda	19 Lliçà d'Amunt	33 Sant Fost de Campsentelles
2 Ametlla del Vallès (L')	20 Lliçà de Vall	34 Sant Pere de Vilamajor
3 Bigues i Riells	21 Llinars del Vallès	36 Santa Eulàlia de Ronçana
4 Caldes de Montbui	22 Martorelles	37 Santa Maria de Martorelles
5 Campins	23 Mollet del Vallès	38 Santa Maria de Palautordera
6 Canovelles	24 Montmeló	39 Tagamanent
7 Cànoves i Samalús	25 Montornès del Vallès	40 Vallgorguina
8 Cardedeu	26 Montseny	41 Vallromanes
11 Figaró-Montmany	27 Parets del Vallès	42 Vilalba Sasserra
12 Fogars de Montclús	28 Roca del Vallès (La)	43 Vilanova del Vallès
13 Franqueses del Vallès (Les)	29 Sant Antoni de Vilamajor	
14 Garriga (La)	30 Sant Celoni	
16 Granollers	31 Sant Esteve de Palautordera	
17 Gualba	32 Sant Feliu de Codines	
18 Llagosta (La)		

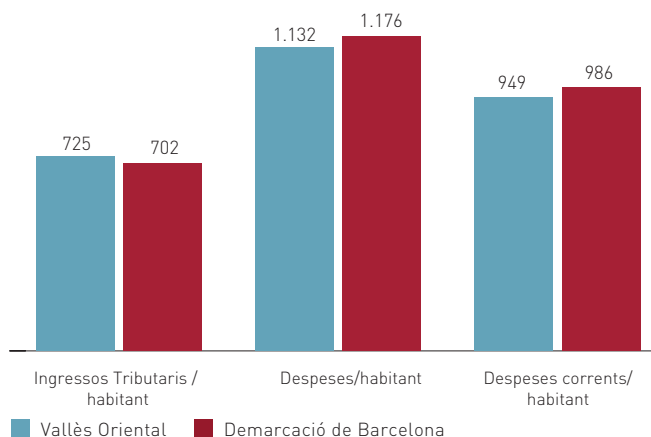
En relació a les **finances públiques**, el pressupost inicial de l'exercici 2016 augmenta un 3,4% respecte el 2015 pel que fa als ingressos i un 3,2% en les despeses, mentre que la demarcació en conjunt augmenta un 1,8% i un 0,7% respectivament. Per habitant, al Vallès Oriental les despeses suposen 1.132 euros, amb 949 euros de despeses corrents, i 95 euros de despeses d'inversió, valors per sota la mitjana de la demarcació en despeses (1.176), també en despeses corrents (986) i semblant en despeses d'inversió (103). Els ingressos corrents suposen 1.058 euros per habitant, amb 725 d'ingressos tributaris, per sota de la demarcació en els ingressos corrents (1.121) i similar en els tributaris (702).

En la distribució municipal dels ingressos tributaris (vegeu el mapa 7) destaca el rati euros/habitant en els municipis de Lliçà de Vall (1.472), Martorelles (1.421) i Vallromanes (1.009). Pel que fa a les despeses corrents (vegeu el mapa 8), a més de Martorelles i Lliçà de Vall, ressalten Montmeló (1.293) i Gualba (1.279).

Els pressupostos per a l'any 2016 incrementen tant per a ingressos com despeses respecte al 2015, i de manera superior a la resta de la demarcació

Gràfic 9

Finances públiques, 2016 (ratios euro per habitant)

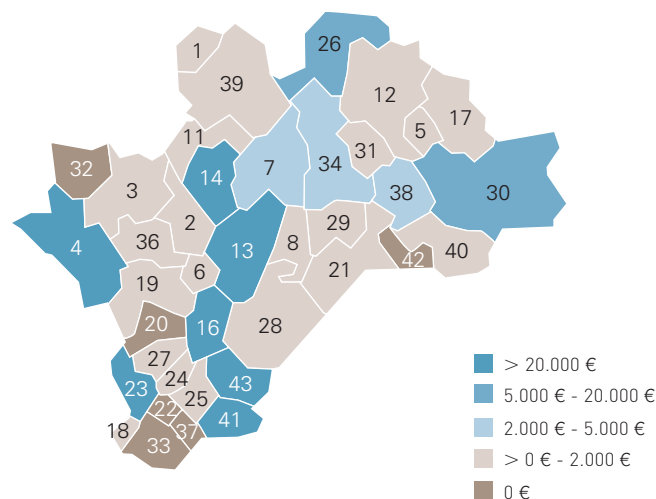
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

El Vallès Oriental registra per al 2016 una oferta **turística** de 3.886 places en hotels, 2.415 en càmpings i 406 en establiments de turisme rural. A més, ofereix 36 places d'apartaments i 572 places d'habitatges d'ús turístic (HUT). Cal remarcar el fet que els establiments hotelers incrementen de volum amb 26 places noves. El habitatges d'ús turístic augmenten 108 places noves.

En relació amb la demanda, es registra un important creixement del 40,4% en el nombre de turistes allotjats en hotels, i un increment del 27,6% en el nombre de pernoctacions. Els càmpings disminueixen en un 2,6% de viatgers, però en canvi les pernoctacions augmenten un 4,3%. El grau d'ocupació registrat als hotels ha augmentat en un 11,4% respecte a l'any 2015, i s'estableix la mitjana en un 55,9% d'ocupació. Els càmpings obtenen una ocupació igual a la de la mitjana de la demarcació.

El Vallès Oriental ha registrat l'any 2016 un total de 352.785 euros recaptats per la taxa turística, amb un augment del 12%, el que representa un 5,58% del total de la província de Barcelona sense el Barcelonès.

Mapa 9
Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics.
Vallès Oriental, 2016 (en euros)

La comarca presenta els valors de creixement més importants en la demanda turística de tota la demarcació.

Quadre 1
Indicadors d'evolució turística al Vallès Oriental, 2015-2016

	Vallès Oriental			Entorn de Barcelona*		
	2015	2016	% var. 2015-2016**	2015	2016	% var. 2015-2016**
Places en establiments hotelers	3.860	3.886	0,7	63.758	64.139	0,6
Places en càmpings	2.415	2.415	0,0	44.026	44.976	2,2
Places en establiments de turisme rural	418	406	-2,9	4.934	5.025	1,8
Places en apartaments	36	36	0,0	2.332	2.352	0,9
Places en HUTs	464	572	23,3	15.028	20.778	38,3
Viatgers allotjats en establiments hotelers	247.609	347.651	40,4	3.290.710	3.915.286	19,0
Viatgers allotjats en càmpings	31.409	30.606	-2,6	643.338	675.115	4,9
Viatgers allotjats en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	100.506	113.902	13,3
Pernoctacions en establiments hotelers	482.347	615.694	27,6	9.678.194	10.619.805	9,7
Pernoctacions en càmpings	97.673	101.920	4,3	2.588.930	2.590.550	0,1
Pernoctacions en establiments de turisme rural	nd	nd	nd	292.607	341.859	16,8
Grau d'ocupació hotelera (per hab., en %)	45	56	11,4	71	75	3,9
Grau d'ocupació en càmpings (per parcel·la, en %)	47	47	0,0	46	46	0,0
Grau d'ocupació en els establiments de turisme rural (per hab., en %)	nd	nd	nd	22	24	2,0
Impost sobre les Estades en Establiments Turístics (euros)	315.104	352.785	12,0	5.552.329	6.319.158	13,8

*Demarcació de Barcelona sense el Barcelonès, a excepció del grau d'ocupació hotelera. **La variació en el grau d'ocupació és en punts percentuals.
nd: Dada no disponible
Font: Laboratori de Turisme de la Diputació de Barcelona a partir de l'Idescat.

Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Oriental

Indústries creatives a Granollers

El projecte afronta el repte de reforçar el centre cultural Roca Umbert Fàbrica de les Arts per consolidar-lo com a centre d'atracció del talent i d'esdeveniments internacionals en l'àmbit de la cultura, la innovació i la creativitat. Els eixos principals són: fer de la cultura i les indústries culturals i creatives instruments reals per al desenvolupament econòmic i atraure el talent; trobar un nou model de governança, basat en la concertació amb diferents agents i noves fórmules jurídiques; integrar el barri a la ciutat, creant un entorn cultural, i, inicialment, potenciar la ciutat com a centre d'iniciatives culturals d'àmbit internacional i crear aliances amb altres centres de característiques similars. **[+]**

Estalvi energètic a Granollers: EcoCongost

L'estalvi energètic és un dels compromisos de l'Ajuntament de Granollers. L'any 2011 es crea un grup de treball en els àmbits de la contractació de subministraments, l'evolució de consums municipals, les actuacions d'estalvi i les certificacions energètiques. En aquest marc, el projecte EcoCongost pretén definir les alternatives de gestió energètica dels polígons El Congost i Jordi Camp. L'objectiu és aproximar-se a un sistema energètic integrat i eficient que tingui en compte productors i demandants i doni una idea de la dimensió, el sistema i el valor de les alternatives més eficients i sostenibles. **[+]**

Pla d'acció per millorar els polígons d'activitat econòmica de Mollet del Vallès

El projecte té com a objecte realitzar un procés d'implicació i compromís de les empreses ubicades als polígons d'activitat econòmica (PAE) de La Farinera, Can Prat i Can Magarola per millorar les condicions de les infraestructures, la mobilitat, l'accessibilitat i els serveis que se'ls ofereix per al desenvolupament de la seva activitat. La redacció del pla d'acció per a la millora dels PAE ha de permetre detectar i prioritzar actuacions de millora dels serveis urbanístics així com crear òrgans de gestió per reforçar i impulsar la competitivitat de les empreses. **[+]**

Consell industrial de Parets del Vallès

El Consell Industrial de Parets del Vallès neix d'una visió compartida dels àmbits públic i privat d'un Parets industrial. El formen l'Ajuntament, els agents econòmics i un centre tecnològic. Les actuacions es vertebren en set programes: observatori, polígons, treball en xarxa, projectes tractors, ocupació, promoció empresarial i seguretat. La iniciativa «Tens valor, presenta't a Consell Industrial» posa en contacte les PIME i els professionals amb les grans empreses i els posiciona com a clients i proveïdors per enfortir així les relacions interempresarials al territori. **[+]**

Central de reserves Turisme Vallès

La introducció de les TIC en el sector turístic està suposant un gran canvi en la manera tradicional de promocionar i comercialitzar els recursos i serveis turístics. El Consell Comarcal, conjuntament amb els ajuntaments i el sector privat del Vallès Oriental, ha impulsat la creació d'una plataforma comuna de promoció i comercialització de serveis i paquets turístics. Actualment la plataforma disposa de la participació de 200 usuaris entre municipis i empreses i ofereix 512 activitats d'agenda turística i 154 propostes turístiques. **[+]**

Xarxa Lismivo

Les actuacions que ha dut a terme enguany la xarxa han estat principalment per sensibilitzar el teixit empresarial vers la contractació de persones amb discapacitat. Una actuació ha estat la realització d'una jornada amb les assessories de la comarca per explicar les bonificacions en la contractació de persones amb discapacitat. D'altra banda, s'han elaborat 12 mapes ocupacionals a empreses de la comarca per

definir ocupacions per competències i veure si aquestes es podrien ocupar per persones amb discapacitat. I aquest any s'ha dut a terme la primera edició dels Premis Lismivo a les empreses que garanteixen el dret a la igualtat d'oportunitats i de tracte de les persones amb discapacitat a través de l'accés a l'ocupació, amb els quals s'han reconegut amb un distintiu cinc empreses amb centre de treball a la comarca i s'ha guardonat, a més, una d'elles amb la Dona d'aigua, realitzada pels treballadors del CET Taller Alborada, entitat integrant de la xarxa. **[+]**

Projecte supramunicipal de foment de l'agroecologia productiva

La iniciativa, promoguda pel CSETC, cerca l'activació de l'economia productiva de base agroecològica a través de tres grans eixos: en primer lloc, generar ocupació i riquesa arrelada al territori; en segon lloc, estendre el consum de productes agroecològics a través de campanyes de sensibilització de la demanda i facilitant l'accés a aquests productes amb circuits curts de comercialització, i, finalment, crear processos de cooperació entre tots els actors a través de processos participatius que posin en contacte productors, transformadors, distribuïdors i consumidors. Actualment s'estudia la viabilitat econòmica de la producció agroecològica supramunicipal i es desenvolupa una eina de suport a la decisió que permetrà a la pagesia realitzar operacions de càlcul segons les característiques de la mateixa explotació. **[+]**

Agricultura ecològica i desenvolupament local a Gallecs

El Consorci de Gallecs conjuntament amb l'Associació Agroecològica de Gallecs porta a terme la dinamització del territori amb la implantació de l'agricultura ecològica amb l'objectiu d'establir un nou model de desenvolupament local, a partir de criteris de subsidiarietat. S'hi conreen blats antics, lleguminoses i hortalisses i se'n realitza l'elaboració. La producció s'identifica amb el segell Producte de Gallecs Ecològic i de Proximitat i es pot trobar a l'agrotiga de l'espai rural. Els pagesos comercialitzen conjuntament tots els seus productes mitjançant la SAT Agroecològica de Gallecs, i són comunitat de l'aliment Slow Food. **[+]**

Creació d'un obrador municipal

El projecte de creació d'un obrador municipal i d'un espai de cotreball d'empreses agroalimentàries al municipi de Tagamanent té una doble funció: a) permetre als petits productors la possibilitat de disposar d'un registre sanitari local que els ajudi a impulsar i consolidar l'empresa i b) ser un espai multidisciplinari de trobada i de gestió perquè productors, elaboradors i cuiners treballin en xarxa, comparteixin experiències i es dinamitzin projectes conjunts d'investigació i desenvolupament. Amb la creació d'un obrador municipal amb usos comarcals es vol oferir al petit productor del Vallès Oriental millorar les perspectives de futur valorant-ne la producció i oferint un producte elaborat de molta qualitat, millorar els canals de comunicació i millorar la rendibilitat i l'estabilitat de l'empresa. **[+]**

Minuts, a Figaró-Montmany

L'actuació pretén aprofundir en l'economia social i solidària a Figaró-Montmany mitjançant la implantació d'un projecte en coordinació amb l'entitat XELAC (Xarxa d'Economia Local de l'Alt Congost). L'Ajuntament vol recollir, consolidar, coordinar i ampliar les accions en matèria d'economia social i solidària per tal de generar noves oportunitats al veïnat figaronenc, generant sentiment de ciutadania i bon veïnatge, i, aprofitant aquesta estratègia, vol millorar l'entorn i la qualitat de vida al municipi. Hi poden participar els veïns i les veïnes dels pobles de l'Alt Congost així com els comerços locals, les entitats i els ajuntaments. Els objectius principals són potenciar el comerç local, augmentar el poder adquisitiu dels participants, crear oportunitats laborals cooperatives i fomentar pràctiques que ajudin a preservar l'entorn dels nostres pobles i apostin per la sostenibilitat. **[+]**

La terminal intermodal ferroviària de La Llagosta, una prioritat per al Vallès i per al Corredor Mediterrani

Eduard Jiménez, economista i consultor en polítiques públiques

La logística, un sector estratègic a la Riera de Caldes

La preocupació per la logística ha estat un dels orígens i una de les prioritats d'acció de l'AMERC, l'Associació de Municipis de l'Eix de la Riera de Caldes, que aplega els ajuntaments de Caldes de Montbui, la Llagosta, Palau-solità i Plegamans, Polinyà, Santa Perpètua de Mogoda i Sentmenat. Ja des de la declaració inicial dels alcaldes i alcaldesses, passant per les finalitats recollides en els mateixos estatuts i fins als projectes desenvolupats, la logística s'ha considerat un element clau per assolir un desenvolupament empresarial competitiu i per posar en valor un territori on les activitats logístiques representen un pes molt alt en el conjunt de l'activitat econòmica i que disposa d'alguna de les infraestructures logístiques principals del país, com la CIM Vallès. En aquest marc, s'ha participat activament en diverses iniciatives relacionades amb el Corredor Mediterrani i amb les EU Core Net Cities, amb una especial atenció al futur de l'estació de mercaderies de la Llagosta i el desenvolupament urbanístic del seu entorn.

La proposta de transformar l'estació de la Llagosta en una terminal intermodal (TIM) apareix des de l'any 2001 en totes les propostes de desenvolupament sectorial i figura en els diversos instruments de planejament territorial i sectorial de Catalunya i tot l'Estat. Destaquem particularment la definició que se'n fa al PTMB (2010), al PDMRMB (2013-2018) i la seva inclusió a l'Agenda Catalana del Corredor Mediterrani (2016). En la majoria dels casos, la nova terminal intermodal del Vallès es configura com una de les principals apostes per al transport de mercaderies per ferrocarril del país, a partir de la seva ubicació estratègica a peu del Corredor, de l'encaix en una de les zones de més activitat econòmica del país i del sud d'Europa i de les disponibilitats físiques de què disposa, que permeten configurar alhora les activitats ferroviàries, logístiques i auxiliars amb prou dimensió i garantia.

L'any 2014 es van elaborar dos estudis tècnics sobre les possibles variants de terminal i sobre els impactes en l'activitat econòmica i les oportunitats de desenvolupament d'una nova terminal en el terreny, ambdós realitzats per l'Institut Cerdà. En síntesi, pel que fa a la terminal l'estudi va examinar més de 55 exemples existents a Europa i va triar les operatives més adequades tant de contenidors (FCL, LCL) com de transport multimodal. L'escenari mitjà analitzat estima un impacte directe i induït de més de 80 milions d'euros anuals de VAB i la creació de 1.200 llocs de treball per l'exploació de la terminal intermodal.

Situació actual

Fruit de la iniciativa promoguda per la Generalitat de Catalunya (TES, 2014), s'ha desenvolupat el PDU del sector sud de l'eix de la Riera de Caldes, que ja té l'aprovació inicial i està en fase d'al·legacions. Aquest planejament ha de donar plena viabilitat al projecte de la terminal intermodal del Vallès a la Llagosta. El PDU abasta 112,59 ha dels termes municipals de la Llagosta i Santa Perpètua de Mogoda i preveu el sistema que han de garantir l'accessibilitat a la terminal així com el desenvolupament de gairebé 629.000 m² de sòl i sistemes per a activitat econòmica.

Vist en una perspectiva del conjunt del Corredor Mediterrani, és relativament normal que les principals prioritats i el focus de l'atenció política i de la pressió pels recursos es concentri en aquells aspectes més estretament relacionats amb el que anomenem «colls d'ampolla» del corredor: situats en aquest context, el projecte TIM Vallès sembla ubicar-se lluny de les primeres

preocupacions de les autoritats, quan, com es mostrarà més endavant, pot ser un dels motors que permetin superar l'innegable retard que té el país en el transport ferroviari de mercaderies.

Com a criteris imprescindibles per a la configuració de la terminal es considera que cal prioritzar en la visió conjunta del Corredor Mediterrani tres elements: l'accés a la línia d'alta velocitat (avui a poc més de 300 metres de l'estació actual), l'operativa de contenidors i de transport multimodal que permeti dimensionar la intermodalitat logística adequada a les necessitats de l'entorn empresarial i l'existència de zones de serveis logístics i auxiliars que vagin més enllà de l'estacionament de contenidors i vehicles.

Els arguments que fan que la TIM a la Llagosta sigui una proposta prioritària

La proposta és, en primer lloc, la possibilitat de fer una inversió al més eficaç i eficient possible, en un context en què els recursos són insuficients. En efecte, per tenir una nova terminal ferroviària de mercaderies, a la Llagosta, hi calen molts menys recursos que a cap altre indret (espai, accessibilitat UIC, etc.). Dit d'una altra manera, amb els mateixos recursos, on es pot fer una terminal ferroviària de mercaderies millor és a la Llagosta. Val a dir, perquè és molt poc conegut, que ja avui seria possible l'accés de mercaderies en ample internacional a la Llagosta si existís una terminal amb l'operativa preparada.

En segon lloc, la terminal pot tenir un efecte molt positiu en la mobilitat de vehicles pesants a la regió metropolitana de Barcelona (RMB), en les emissions i en la qualitat de l'aire. La ubicació de la terminal permet reduir el trànsit que ara s'adreça d'arreu cap al port de Barcelona i les estacions del Morrot i Can Tunis, si més no d'una part rellevant. El funcionament de la TIM Vallès permetria, en cas d'establir-se un trànsit regular entre aquest dos pols, un estalvi important del trànsit de contenidors interiors, amb les corresponents reducció de costos de transport i, particularment, amb les millores en l'accessibilitat, l'accidentalitat i les emissions. Les afectacions locals serien mínimes, perquè aquest trànsit ja és preexistent.

La proposta permetria, en darrer lloc, una millor accessibilitat al sector exportador del Vallès i de la Catalunya industrial interior (Bages, Osona) i a les mercaderies que fan servir el corredor AP7 de trànsit, amb una millora en la congestió del nucli metropolità a Barcelona, en la mesura que aquest «suporta» desplaçaments i emissions fruit de la seva ubicació.

Un projecte metropolità i de país

Encapçalats pels ajuntaments de la Llagosta i Santa Perpètua de Mogoda, els municipis de l'AMERC multipliquen aquest mesos els seus contactes institucionals amb les autoritats ferroviàries i les administracions locals, comarcals, metropolitanes i catalanes, i també amb els agents socials, per fer entendre que ens trobem davant una oportunitat que no és local sinó que és una necessitat tant per l'RMB i el seu sistema d'infraestructures com pel conjunt del país i les condicions de competitivitat i vinculació amb l'economia europea. La logística moderna, arreu d'Europa, se suporta en bona part en el transport ferroviari, que requereix d'una gestió i d'infraestructures específiques que estem encara lluny d'assolir, i la TIM a la Llagosta en pot ser un primer pas.

Recull estadístic. Vallès Oriental

	Vallès Oriental		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes Vallès Oriental/ Demarcació	
	2015	2016	2015	2016	V. Oriental	Demarcació	2015	2016
Entorn								
Nombre de municipis		39		311				12,5%
Superfície total (km²)		735,0		7726,4				9,5%
Superfície mitjana municipal (km²)		18,8		24,8				nc
Demografia								
Població Total	400.375	401.338	5.523.922	5.542.680	0,2%	0,3%	7,2%	7,2%
Densitat (hab/km²)	545	546	715	717	0,2%	0,3%	nc	nc
Homes	200.033	200.417	2.696.360	2.704.771	0,2%	0,3%	7,4%	7,4%
Dones	200.342	200.921	2.827.562	2.837.909	0,3%	0,4%	7,1%	7,1%
Població de menys de 16 anys	74.440	74.072	913.568	914.352	-0,5%	0,1%	8,1%	8,1%
Població potencialment activa (16-64)	264.206	263.938	3.599.618	3.603.957	-0,1%	0,1%	7,3%	7,3%
Població de 65 anys i més	61.729	63.328	1.010.736	1.024.371	2,6%	1,3%	6,1%	6,2%
Projecció de la població 2016-2026	401.338	399.018	5.542.680	5.488.234	-0,6%	-1,0%	7,2%	7,3%
Pob. resident a l'estranger	5.423	6.442	188.325	205.134	18,8%	8,9%	2,9%	3,1%
Índex de dependència global	51,5	52,1	53,5	53,8	0,5	0,3	nc	nc
Índex d'envelliment	82,9	85,5	110,6	112,0	2,6	1,4	nc	nc
Nacionalitat espanyola	364.923	367.240	4.838.079	4.854.217	0,6%	0,3%	7,5%	7,6%
Nacionalitat estrangera	35.452	34.098	685.843	688.463	-3,8%	0,4%	5,2%	5,0%
Taxa d'estrangeria total	8,9%	8,5%	12,4%	12,4%	-0,4pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	7,2%	6,8%	9,4%	9,4%	-0,3pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	6.254	5.768	113.711	110.476	-7,8%	-2,8%	5,5%	5,2%
Població potencialment activa (16-64)	28.360	27.416	552.917	557.386	-3,3%	0,8%	5,1%	4,9%
Població de 65 anys i més	838	914	19.215	20.601	9,1%	7,2%	4,4%	4,4%
Àfrica	15.681	14.940	164.670	162.517	-4,7%	-1,3%	9,5%	9,2%
Amèrica	9.000	8.292	200.191	196.361	-7,9%	-1,9%	4,5%	4,2%
Àsia	2.371	2.548	118.307	123.379	7,5%	4,3%	2,0%	2,1%
Europa	8.381	8.295	202.038	205.532	-1,0%	1,7%	4,1%	4,0%
Unió Europea	6.764	6.617	163.998	164.824	-2,2%	0,5%	4,1%	4,0%
Resta del món	19	23	637	674	21,1%	5,8%	3,0%	3,4%
Cinc nacionalitats principals (comarca)	18.241	17.462	241.336	239.562	-4,3%	-0,7%	7,6%	7,3%
Marroc	9.521	9.030	124.470	122.087	-5,2%	-1,9%	7,6%	7,4%
Senegal	2.726	2.645	10.448	10.597	-3,0%	1,4%	26,1%	25,0%
Romania	2.455	2.452	33.563	33.452	-0,1%	-0,3%	7,3%	7,3%
Bolívia	2.305	1.976	29.935	27.698	-14,3%	-7,5%	7,7%	7,1%
Xina	1.234	1.359	42.920	45.728	10,1%	6,5%	2,9%	3,0%
Activitat econòmica								
Nombre d'empreses	11.894	12.262	179.895	184.428	3,1%	2,5%	6,6%	6,6%
Agricultura	84	92	748	786	9,5%	5,1%	11,2%	11,7%
Indústria	2.081	2.144	18.659	18.875	3,0%	1,2%	11,2%	11,4%
Construcció	1.118	1.200	14.381	15.152	7,3%	5,4%	7,8%	7,9%
Serveis	8.611	8.826	146.107	149.615	2,5%	2,4%	5,9%	5,9%
Dimensió mitjana	8,5	8,7	10,4	10,6	0,2p	0,2p	nc	nc
Agricultura	2,9	2,6	3,4	3,4	-0,3p	0,0p	nc	nc
Indústria	16,6	16,7	16,0	16,3	0,1p	0,3p	nc	nc
Construcció	4,2	4,5	5,0	5,2	0,2p	0,2p	nc	nc
Serveis	7,1	7,4	10,3	10,5	0,3p	0,2p	nc	nc
15 sectors d'activitat principals	8.611	8.885	124.498	127.598	3,2%	2,5%	6,9%	7,0%
Comerç detall, exc. vehicles motor	1.678	1.695	28.125	28.355	1,0%	0,8%	6,0%	6,0%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	1.179	1.205	14.995	15.182	2,2%	1,2%	7,9%	7,9%
Serveis de menjar i begudes	1.076	1.123	16.931	17.361	4,4%	2,5%	6,4%	6,5%
Activitats especialitzades construcció	678	721	8.589	8.980	6,3%	4,6%	7,9%	8,0%
Transport terrestre i per canonades	491	505	5.678	5.960	2,9%	5,0%	8,6%	8,5%
Productes metàl·lics	481	502	3.626	3.665	4,4%	1,1%	13,3%	13,7%
Altres activitats de serveis personals	469	480	7.240	7.463	2,3%	3,1%	6,5%	6,4%
Construcció d'immobles	409	449	5.299	5.735	9,8%	8,2%	7,7%	7,8%
Venda i reparació de vehicles motor	431	437	4.411	4.432	1,4%	0,5%	9,8%	9,9%
Activitats immobiliàries	372	386	7.474	7.827	3,8%	4,7%	5,0%	4,9%
Educació	339	347	5.513	5.744	2,4%	4,2%	6,1%	6,0%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	309	319	6.481	6.591	3,2%	1,7%	4,8%	4,8%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	257	260	1.997	2.013	1,2%	0,8%	12,9%	12,9%
Activitats sanitàries	220	234	5.150	5.238	6,4%	1,7%	4,3%	4,5%
Serveis a edificis i de jardineria	222	222	2.989	3.052	0,0%	2,1%	7,4%	7,3%

Recull estadístic. Vallès Oriental (Continuació)

	Vallès Oriental		Demarcació Barcelona		Variació 2015-2016		Pes Vallès Oriental/ Demarcació	
	2015	2016	2015	2016	V. Oriental	Demarcació	2015	2016
Mercat de treball								
Població ocupada	159.254	164.957	2.144.989	2.221.878	3,6%	3,6%	7,4%	7,4%
Homes	86.168	89.323	1.122.464	1.163.435	3,7%	3,7%	7,7%	7,7%
Dones	73.086	75.634	1.022.525	1.058.443	3,5%	3,5%	7,1%	7,1%
Nacionals	148.146	153.203	1.901.020	1.957.223	3,4%	3,0%	7,8%	7,8%
Estrangers	11.108	11.754	243.969	264.655	5,8%	8,5%	4,6%	4,4%
Menys de 30 anys	22.325	23.827	315.495	336.381	6,7%	6,6%	7,1%	7,1%
De 30 a 44 anys	70.505	70.419	940.941	949.086	-0,1%	0,9%	7,5%	7,4%
De 45 a 54 anys	43.151	45.762	556.907	586.496	6,1%	5,3%	7,7%	7,8%
Més de 55 anys	23.273	24.949	331.599	349.856	7,2%	5,5%	7,0%	7,1%
Taxa d'ocupació registrada	60,3%	62,5%	59,6%	61,7%	2,2pp	2,1pp	nc	nc
Llocs de treball	130.264	136.294	2.256.042	2.346.713	4,6%	4,0%	5,8%	5,8%
Agricultura	758	754	8.123	8.192	-0,5%	0,8%	9,3%	9,2%
Indústria	37.660	38.905	332.499	341.929	3,3%	2,8%	11,3%	11,4%
Construcció	9.132	9.714	115.440	122.485	6,4%	6,1%	7,9%	7,9%
Serveis	82.714	86.921	1.799.980	1.874.107	5,1%	4,1%	4,6%	4,6%
Activitats d'alt contingut tecnològic ¹	16.378	16.784	209.368	220.053	2,5%	5,1%	7,8%	7,6%
Assalariats	100.784	106.667	1.873.656	1.960.273	5,8%	4,6%	5,4%	5,4%
Autònoms	29.480	29.627	382.386	386.440	0,5%	1,1%	7,7%	7,7%
15 sectors d'activitat principals	83.503	87.953	1.331.886	1.380.408	5,3%	3,6%	6,3%	6,4%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	12.814	13.219	244.873	252.133	3,2%	3,0%	5,2%	5,2%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	11.938	12.170	153.310	157.552	1,9%	2,8%	7,8%	7,7%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	6.704	7.043	138.185	145.609	5,1%	5,4%	4,9%	4,8%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	6.536	6.760	77.091	80.544	3,4%	4,5%	8,5%	8,4%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	5.726	5.634	124.804	128.674	-1,6%	3,1%	4,6%	4,4%
<i>Productes metàl·lics</i>	5.180	5.468	37.664	38.887	5,6%	3,2%	13,8%	14,1%
<i>Educació</i>	4.910	5.220	126.177	131.449	6,3%	4,2%	3,9%	4,0%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	4.688	4.949	71.403	73.361	5,6%	2,7%	6,6%	6,7%
<i>Indústries químiques</i>	4.785	4.856	24.258	24.799	1,5%	2,2%	19,7%	19,6%
<i>Activitats sanitàries</i>	5.074	4.617	136.349	140.823	-9,0%	3,3%	3,7%	3,3%
<i>Cautxú i plàstic</i>	4.229	4.293	17.224	18.060	1,5%	4,9%	24,6%	23,8%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	4.040	4.193	34.208	35.384	3,8%	3,4%	11,8%	11,8%
<i>Activitats relacionades amb l'ocupació</i>	1.051	3.314	28.246	31.088	215,3%	10,1%	3,7%	10,7%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	2.831	3.123	75.318	77.815	10,3%	3,3%	3,8%	4,0%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	2.997	3.094	42.776	44.230	3,2%	3,4%	7,0%	7,0%
Persones aturades registrades	28.760	25.577	377.897	330.725	-11,1%	-12,5%	7,6%	7,7%
Homes	13.016	11.224	176.530	149.932	-13,8%	-15,1%	7,4%	7,5%
Dones	15.744	14.353	201.367	180.793	-8,8%	-10,2%	7,8%	7,9%
Nacionals	24.301	21.985	313.922	275.389	-9,5%	-12,3%	7,7%	8,0%
Estrangers	4.459	3.592	63.975	55.336	-19,4%	-13,5%	7,0%	6,5%
Agricultura	495	370	4.641	3.743	-25,3%	-19,3%	10,7%	9,9%
Indústria	5.081	4.550	52.133	43.734	-10,5%	-16,1%	9,7%	10,4%
Construcció	2.671	2.145	39.187	31.234	-19,7%	-20,3%	6,8%	6,9%
Serveis	18.652	16.963	259.118	232.293	-9,1%	-10,4%	7,2%	7,3%
Sense ocupació anterior	1.861	1.549	22.818	19.721	-16,8%	-13,6%	8,2%	7,9%
Població activa local estimada	185.428	187.745	2.588.325	2.617.223	1,2%	1,1%	7,2%	7,3%
Taxa d'atur registral	15,51%	13,62%	14,60%	12,64%	-1,9pp	-2,0pp	nc	nc
Homes	13,37%	11,32%	13,34%	11,18%	-2,0pp	-2,2pp	nc	nc
Dones	17,88%	16,20%	15,91%	14,17%	-1,7pp	-1,7pp	nc	nc
Nombre total de contractes	132.763	143.828	2.034.466	2.235.210	8,3%	9,9%	6,5%	6,4%
Beneficiaris de prestacions	15.323	14.069	205.756	182.936	-8,2%	-11,1%	7,4%	7,7%
Taxa cobertura prestacions	56,96%	58,55%	57,95%	58,82%	1,6pp	0,9pp	nc	nc
Turisme								
Places en establiments hotelers	3.860	3.886	141.132	143.772	0,7%	1,9%	2,7%	2,7%
Places en càmpings	2.415	2.415	44.026	44.976	0,0%	2,2%	5,5%	5,4%
Places en establiments de turisme rural	418	406	4.934	5.025	-2,9%	1,8%	8,5%	8,1%
Places en apartaments turístics	36	36	3.461	3.619	0,0%	4,6%	1,0%	1,0%
Places en HUTs ²	464	572	58.437	64.780	23,3%	10,9%	0,8%	0,9%
Finances públiques³								
Pressupostos municipals: ingressos	441.649	456.638	6.490.113	6.607.108	3,4%	1,8%	6,8%	6,9%
Pressupostos municipals: despeses	440.379	454.479	6.476.026	6.519.382	3,2%	0,7%	6,8%	7,0%
Deute viu municipal ⁴	217.108	194.580	3.260.818	2.859.109	-10,4%	-12,3%	6,7%	6,8%

1. Es consideren d'alt contingut tecnològic les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i els serveis de tecnologia alta-punta

2. Habitatges d'ús turístic. 3. Xifres en milers d'euros. 4. Dades de 2014-2015 nd: no disponible. nc: no calculable. p: punts absoluts.

pp: punts percentuals.

Vegeu l'apartat de metodologia per a la definició dels indicadors. Per ampliar les dades, consulteu el programa Hermes (www.diba.cat/hermes).

Metodologia

Població: xifra oficial de població a 1 de gener de cada any en base al Padró d'habitants municipal aprovat anualment pel govern de l'Estat. En l'informe es pren com a referència la darrera dada disponible a nivell municipal, de l'1 de gener del 2016.

Font: Programa Hermes (<http://www.diba.cat/hermes>) a partir de les dades de l'Idescat (Institut d'Estadística de Catalunya) i de l'INE (Instituto Nacional de Estadística)

Població resident a l'estranger: el padró d'habitants residents a l'estranger (PERE) és el registre administratiu en el qual consten les persones que viuen habitualment a l'estranger, que tenen la nacionalitat espanyola –sigui aquesta l'única nacionalitat o no– i que l'últim municipi al qual estan inscrites és qualsevol dels que hi ha a Catalunya. Les persones inscrites en aquest padró es consideren veïnes del municipi espanyol que figura a les dades de la seva inscripció únicament a l'efecte de l'exercici del dret de sufragi, i no constitueix, en cap cas, població del municipi. La data de referència és l'1 de gener de cada any. Es constitueix amb les dades existents en el registre de matrícula de cada oficina consular o secció consular de les missions diplomàtiques.

Font: Programa Hermes a partir de les dades de l'Idescat

Població projectada: les projeccions de població elaborades per l'Idescat amb el mètode dels components. Aquest mètode consisteix a afegir anualment a la piràmide de partida els components del creixement demogràfic (naixements, defuncions, immigracions i emigracions). La piràmide de partida de les noves projeccions és la població postcensal estimada a 1 de gener del 2013, calculada a partir de la informació del Cens del 2011 i del moviment demogràfic 2011-2012. La data de referència de les poblacions projectades és l'1 de gener de cada any. Es considera que els resultats s'han de valorar sobretot pel que fa a mitjà termini (horitzó 2026), atès que l'evolució futura dels components del creixement, i en particular de la migració, és molt incerta. En aquest informe s'ha fet servir la projecció de població de les comarques barcelonines per al 2026, i l'escenari mitjà.

Font: Programa Hermes a partir de les dades de l'Idescat

Densitat de població: relació entre la població i la superfície de la comarca.

Índex de dependència global: relació entre els individus en edat no activa (de 0 anys a 15 anys i de 65 anys i més) respecte a la població potencialment activa (de 16 anys a 64 anys).

Índex d'envelliment: relació entre la població de 65 anys i més i la població de 0 anys a 15 anys.

Taxa d'estrangeria total: Relació entre la població de nacionalitat estrangera respecte al total de la població.

Taxa d'estrangeria extracomunitària: Relació entre la població de nacionalitat estrangera no comunitària respecte al total de la població.

Empreses (SABI): la base de dades SABI (Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics) recull la informació que les societats mercantils dipositen al Registre Mercantil. La selecció s'ha realitzat el mes de maig del 2017 sobre les societats actives de cadascuna de les comarques de Barcelona que han dipositat els comptes corresponents al 2015. Les empreses líders en facturació s'han triat a partir de l'import net de la xifra de negoci, que és el que obté l'empresa com a conseqüència de la realització de la seva activitat ordinària.

Font: SABI (Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics)

Empreses (Seguretat Social): nombre de comptes de cotització donats d'alta al règim general de la Seguretat Social i al règim especial de la mineria i el carbó a 31 de desembre de cada any. Les empreses han de declarar com a mínim un compte de cotització per província: poden declarar-ne un per cada establiment o bé computar tots els seus treballadors en un sol compte de cotització per província. És una aproximació a la xifra real d'empreses, ja que hi poden haver empreses establertes en un municipi que cotitzen en altres comarques, i a la inversa, empreses que tenen la seva activitat en varies comarques de la província i adscriuen totes les empreses en un únic compte de cotització d'un municipi concret.

Malgrat això, la informació sobre els comptes de cotització, i sobre les persones afiliades que depenen d'aquests comptes, permet de forma força ajustada aproximar el volum d'empreses i de llocs de treball localitzats en un territori.

Font: Programa Hermes a partir de les dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Llocs de treball: nombre de treballadors i treballadores assalariats afiliats al règim general de la Seguretat Social (i a l'especial de la mineria i el carbó), més les persones afiliades al règim especial de treballadors autònoms, a data de 31 de desembre de cada any. Respecte als treballadors assalariats conté les mateixes especificacions descrites en la definició d'empreses, amb la característica afegida a l'anàlisi del fet que els treballadors i les treballadores poden residir en un municipi diferent de la ubicació de l'empresa. Respecte als treballadors autònoms, la seva característica principal és el treball en activitats territorialment itinerants, que en molts casos es donen en els treballadors adscrits en aquest règim.

Font: Programa Hermes a partir de les dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Persones ocupats registrades: nombre de treballadors i treballadores de cada municipi afiliats a la Seguretat Social (règim general, règim especial de la mineria del carbó, règim especial de treballadors autònoms i règim especial del mar) per sexe, edat i nacionalitat (espanyola o estrangera) l'últim dia de cada trimestre. Les persones afiliades es comptabilitzen segons la seva residència.

Font: Programa Hermes a partir de les dades de l'Idescat

Atur registrat: demandes d'ocupació pendents de cobrir l'últim dia de cada mes (en l'informe consten les del mes de desembre) a les oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya. Les demandes d'ocupació són sol·licituds de llocs de treball fetes per persones treballadores, registrades a les oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya, que estan actives l'últim dia laborable de cada mes. L'atur registrat es correspon amb les demandes d'ocupació pendents de cobrir que compleixen els criteris estadístics per mesurar l'atur registrat establerts en l'Ordre ministerial d'11 de març del 1985 (BOE de 14 de març del 1985). Estadísticament la persona aturada es registra en el municipi de residència.

Font: Programa Hermes a partir de les dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Població activa local estimada: suma de la població aturada registrada i les afiliacions a la Seguretat Social de la població de 16 anys i més per lloc de residència.

Font: Programa Hermes a partir de les dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Taxa d'atur registral: relació entre la població aturada registrada a les oficines d'ocupació (SOC) i la suma de la població aturada registrada i les afiliacions a la Seguretat Social de la població de 16 anys i més per lloc de residència.

Font: Programa Hermes a partir de les dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Beneficiaris de prestacions per desocupació: les dades de les persones beneficiàries de prestacions per desocupació s'obtenen a partir de l'explotació estadística del fitxer del Servicio Público de Empleo Estatal (SEPE) dels registres administratius de persones beneficiàries d'aquest tipus de prestacions de la demarcació de Barcelona. Es divideixen en tres tipus de prestacions:

- La prestació contributiva (també anomenada prestació d'atur) és aquella a la qual poden accedir les persones que han realitzat una cotització prèvia a la Seguretat Social per a aquest fi, sempre que es reuneixin tots els requisits.
- La prestació de nivell assistencial (també anomenada subsidi d'atur) es pot percebre per diferents motius: haver esgotat la prestació contributiva, no haver cobert el període mínim de cotització per accedir a la prestació contributiva, ser emigrant retornat, haver estat excarcerat, etc.
- La renda activa d'inserció és una renda econòmica orientada a determinats col·lectius i vinculada a la realització d'accions en matèria de polítiques actives d'ocupació.

Font: Programa Hermes a partir de les dades de l'Observatorio de las Ocupaciones del SEPE de Barcelona

Taxa de cobertura de prestacions: proporció de persones perceptores de prestacions de desocupació en relació amb el total de persones aturades registrades a les oficines públiques d'ocupació menys el col·lectiu de sense ocupació anterior (SOA). Es tractaria d'una proporció «bruta» ja que alguns col·lectius no inclosos en l'atur registrat poden tenir dret a prestacions.

Contractes: sumatori anual del nombre de contractes registrats –no de persones contractades– a les oficines de treball de la Generalitat de Catalunya. Els contractes es

comptabilitzen en el territori on està localitzat el lloc de treball i no on resideix la persona contractada.

Font: Programa Hermes a partir de les dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques: estadística de pressupostos de les corporacions locals publicada pel Ministeri d'Hisenda i les administracions públiques que, en aquest cas, es refereix als pressupostos inicials dels anys 2015 i 2016 dels municipis de la demarcació. Els totals comarcals fan referència a la suma dels pressupostos municipals i no inclouen, per exemple, els pressupostos dels consells comarcals.

Les despeses inclouen, amb l'especificació pertinent, els crèdits necessaris per atendre el compliment de les obligacions. Les despeses corrents inclouen els capítols de l'1 al 5 de la classificació econòmica, i les inversions, desglossades en l'informe, corresponen als capítols 6 i 7 de la classificació econòmica de les despeses.

Els ingressos fan referència a les estimacions dels diversos recursos econòmics que s'han de liquidar durant l'exercici. Els ingressos corrents inclouen els capítols de l'1 al 5 de la classificació econòmica, i els ingressos tributaris inclouen els tres primers capítols de la classificació econòmica dels ingressos.

El deute viu engloba les operacions de risc en crèdits financers, valors de renda fixa i préstecs o crèdits trans-

ferits a tercers. No inclou el deute comercial de les entitats locals, és a dir, el que mantenen amb els proveïdors.

Font: Programa Hermes a partir de les dades del web del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques

Turisme: estadístiques de la planta d'allotjament turístic a la província de Barcelona (hotels, càmpings, establiments de turisme rural, apartaments turístics i habitatges d'ús turístic) expressades en places (capacitat) així com en nombre de viatgers (turistes allotjats en aquests establiments) i pernoctacions (nits d'estada en els allotjaments). Aquest apartat també preveu l'ocupació turística (percentatge de places ocupades en els allotjaments oberts o disponibles).

Font: Idescat

Impost sobre les estades en establiments turístics: és un tribut propi de la Generalitat de Catalunya que grava la singular capacitat econòmica de les persones físiques que es posa de manifest amb l'estada o el gaudiment del servei d'allotjament, per part d'aquestes, per dia o fracció, amb pernoctació o sense, en un dels establiments i equipaments a què fa referència la llei de la creació de l'impost. La informació difosa en aquest informe fa referència a l'import en euros de la recaptació anual (2016) de l'impost en cada municipi, que no és el que rep finalment l'administració local en qüestió.

Font: Generalitat de Catalunya

A graphic consisting of several overlapping, rounded rectangular shapes in white and light gray, stacked on top of each other to resemble a stack of papers or folders. The shapes are positioned on the left side of the page, partially overlapping a vertical white line that separates the light gray background from the dark red background.

Estudis
monogràfics

Estudis monogràfics

Estructura empresarial de la demarcació de Barcelona

Ramon Culleré Córdoba, Ajuntament de Manresa. Josep Maria Canals Miquel, Diputació de Barcelona

1. Introducció

El tres de febrer del 2017 es va presentar a la sala Prat de la Riba de la seu de la Diputació de Barcelona, Can Serra, la publicació *Estructura empresarial de la demarcació de Barcelona*¹. La publicació consisteix en un recull i una anàlisi de la comptabilitat de les societats mercantils de la demarcació. Aquest article presenta les principals dades d'aquesta publicació.

La publicació ha tingut un considerable ressò mediàtic perquè és la primera que analitza el teixit empresarial de les dotze comarques de la demarcació de Barcelona a partir de la comptabilitat de les societats mercantils. En termes d'anàlisi d'entorns econòmics locals, *Estructura empresarial de la demarcació de Barcelona* presenta un gran avantatge respecte d'altres estudis econòmics ja que està elaborada amb una metodologia que pot ser aplicada a àmbits territorials reduïts com una comarca o un municipi i, a dia d'avui, les eines disponibles per descriure un sistema econòmic en l'àmbit municipal són mínimes. En aquest sentit, una alternativa vàlida per descriure un teixit productiu local és la base de dades del Registre Mercantil perquè és una font que conté una fidedigna informació del teixit empresarial d'un territori.

2. Metodologia

Abans de prendre el Registre Mercantil com a font d'informació, és un requisit indispensable tenir en consideració la idiosincràsia de la base de dades. Sense tenir present la raó de ser d'aquesta base de dades, es desconixerien les virtuts i les limitacions que presenta, i per tant les anàlisis que es poguessin dur a terme resultarien esbiaixades. La legislació estableix que les societats mercantils (societats anònimes, societats de responsabilitat limitada, societats col·lectives, societats comanditàries simples i societats comanditàries per accions) estan obligades a presentar els comptes anuals (compte de pèrdues i guanys, balanç de situació, estat de canvis en el patrimoni net, estat de fluxos d'efectiu i la memòria) per dipositar-los en el Registre Mer-

cantil, i la informació utilitzada en aquesta publicació s'ha obtingut a partir de l'eina Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics (SABI), que comercialitza l'empresa Informa D&B.

Els criteris utilitzats en l'anàlisi són els següents:

- Es consideren les **empreses que han dipositat els comptes anuals en el Registre Mercantil i que registren un cert volum de facturació**. Se n'exclouen les empreses que tot i dipositar els comptes al Registre Mercantil, presenten un volum de facturació nul i les entitats que no presenten els comptes al Registre perquè no estan obligades a fer-ho.
- L'anàlisi es fa amb una agrupació sectorial formada per **38 activitats econòmiques**, a partir de la Classificació Catalana d'Activitats Econòmiques (CCAIE), en què cada activitat considerada conté un volum d'empreses significatiu i, al mateix temps, cap d'elles representa línies de negoci gaire dispers.
- **La riquesa generada per una empresa s'imputa en aquell territori on la societat té el domicili fiscal**. Aquest criteri és el que, a la pràctica, resulta l'única alternativa viable. Aquest criteri no s'ha aplicat en alguns casos d'empreses, no gaires, en els quals s'ha detectat que el gruix de la seva producció no coincideix amb el municipi on té el domicili fiscal. En aquests casos s'ha imputat la riquesa generada al municipi on està situat el centre de producció, i no pas al municipi on figura el domicili fiscal.
- Es prenen les dades de les empreses que tenen el domicili fiscal en algun dels **314 municipis que conformen les 12 comarques de la demarcació de Barcelona**. Aquest territori no coincideix exactament amb el de la província de Barcelona, format per 311 municipis, perquè s'han afegit tres municipis d'Osona que pertanyen a la província de Girona (Espinelves, Vidrà, Viladrau) i un municipi del Berguedà, Gósol, que pertany a la província de Lleida. S'ha exclòs el municipi de Fogars de la Selva, que tot i ser de la província de Barcelona pertany a la comarca gironina de la Selva.
- Es considera la comptabilitat de l'**exercici 2014** de les empreses que van presentar els comptes al Registre Mercantil abans del dia 31 de març del 2016.

La publicació consta de cinc blocs. En el primer s'explica de forma detallada la metodologia emprada; el segon bloc inclou una anàlisi qualitativa de la informació obtinguda, tant

1. Diputació de Barcelona. *Estructura empresarial de la demarcació de Barcelona*. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2016. També disponible en línia a: <<http://dom.cat/15iv>>

des de l'òptica territorial com sectorial; el tercer bloc consta d'una sèrie de rànquings de les principals magnituds del teixit empresarial de la província; el quart bloc consisteix en un compendi de fitxes amb informació bàsica de cadascuna de les dotze comarques de la demarcació de Barcelona, i el cinquè bloc ofereix informació detallada de cadascun dels trenta-vuit sectors en els quals s'ha dividit l'economia.

3. Una visió general

El pes del teixit empresarial de la demarcació de Barcelona en el conjunt català queda palès si s'observa que la demarcació de Barcelona, amb el 73,5% de la població catalana, aplega el 84% de la facturació total, el 72% de les societats mercantils i el 81% de les persones ocupades de les de les societats mercantils catalanes (vegeu el quadre 1). És a dir, les empreses de la demarcació de Barcelona, de mitjana, facturen més que les de la resta de Catalunya.

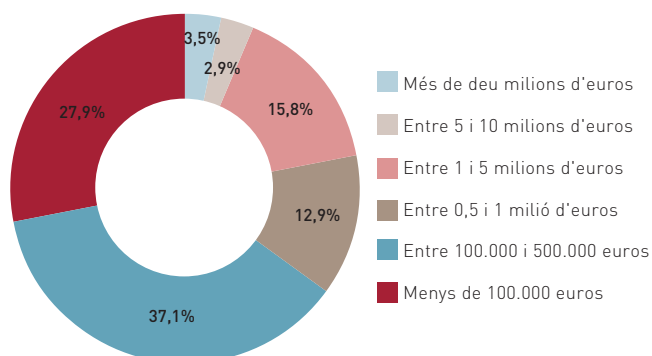
Quadre 1
Dades principals, 2014

	Demarcació de Barcelona	% sobre Catalunya
Població	5.523.784	73,5%
Facturació (€)	265.916.571.577	83,8%
Empreses	87.547	71,7%
Ocupats	1.214.684	81,3%

Font: SABI

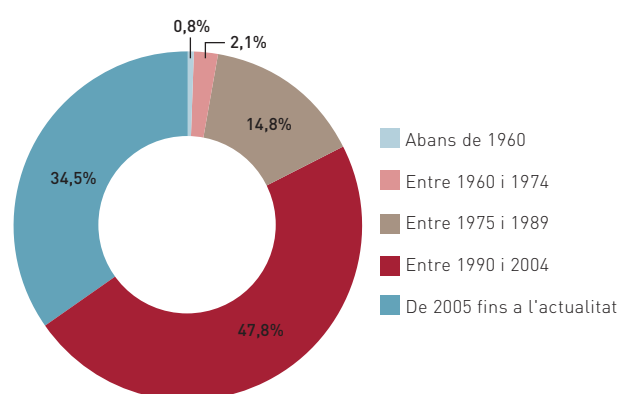
La dimensió empresarial està dominada per la micro i petita empresa. Així, vuit de cada deu societats facturen menys d'1 milió d'euros i només el 3,5% en factura més de deu milions (vegeu el gràfic 1).

Gràfic 1
Dimensió empresarial (segons facturació anual), 2014
(en percentatge)

El teixit empresarial de la demarcació està format per empreses relativament joves. Les empreses constituïdes abans del 1989 tan sols representen el 18% del total, percentatge que baixa al 3% si es consideren les societats creades abans del 1975 (vegeu el gràfic 2). La presència d'empreses històriques, però, varia en funció de cada comarca, com s'explica més endavant.

Gràfic 2
Antiguitat de les empreses, 2014 (en percentatge)

Els deu primers sectors amb més facturació concentren més de la meitat del total de la facturació anual. Al quadre 2 s'apunten les principals empreses de cadascun d'aquests deu sectors i el percentatge de facturació sobre el total de la demarcació.

Els sectors més intensius en ocupació continuen sent els que pertanyen al sector serveis. Al quadre 3 s'apunten les principals empreses de cadascun d'aquests deu sectors i el percentatge d'ocupació sobre el total de la demarcació.

Pel que fa als deu sectors amb un nombre més elevat d'empreses, les activitats relacionades amb el sector de la construcció n'apleguen una part important en proporció al total (vegeu el quadre 4).

Finalment, el rànquing dels sectors principals des de l'òptica del resultat d'explotació, que es pot entendre com a beneficis (vegeu el quadre 5), no guarden una correspondència amb el rànquing dels sectors amb més facturació. És a dir, els sectors que més facturen no són els que tenen més beneficis.

Quadre 2

Principals sectors econòmics segons la xifra de negoci, 2014

Sector	%	Empreses principals
Químiques i farmacèutiques	7,3	Basf Española, Antonio Puig, Novartis, Bayer, Ercros, Sanofi, Unilever, Henkel, Grifols
Altres tipus de comerç a l'engròs	6,5	Meroil, Quimidroga, Petromiralles, Roca Sanitario, Alcon Cusi, Acer Computer
Vehícules de motor i altres materials de transport	6	Seat, Nissan, Samvardhana Motherson, Magneti Marelli
Energia, aigua, sanejament i gestió de residus	5,9	Gas Natural, Endesa, Fomento de Construcciones y Contratas, Aigües de Barcelona
Productes alimentaris i begudes	5,9	Nestle, Cargill, Danone, Casa Tarradellas, Damm
Comerç a l'engròs de productes d'ús domèstic	5,5	Schneider Electric, Hennes & Mauritz (H&M), Federacion Farmacèutica, Almirall, Roche
Transport i emmagatzematge	5	Vueling Airlines, Autopistas, Abertis
Comerç a l'engròs d'alimentació i begudes	4,4	Cobega, Condis, Freixenet, Ferrero Iberica, Gallo
Activitats especialitzades construcció	4,3	Gas Natural Comercialitzadora, Comsa, Copisa
Activitats financeres i d'assegurances	4,1	Gas Natural, Caixa Card, Criterias Caixa, Arca Ecuador, Grupo Catalana Occidente, Cirsia

Font: SABI

Quadre 3

Principals sectors econòmics segons l'ocupació, 2014

Sector	%	Empreses principals
Activitats administratives i serveis auxiliars	10,1	Euromadi Ibérica, CESP, Manpower, Acciona Facility Services, Restel
Activitats professionals, científiques i tècniques	7	Endesa, Media Planning Group, Grifols, Omnicom Media Grup, Cuatrecasas
Hostaleria	6,5	Areas, Serunion, Hotusa Hotels, Aramark, Pansfood
Educació, sanitat i serveis socials	5,2	SEM (Sistema Emergències Mèdiques), Clínica de Sabadell, Biomet 3I Dental Iberica, Sanitas Residencial, SAR, CM Teknon
Energia, aigua, sanejament i gestió de residus	5,1	Gas Natural, Endesa, Fomento de Construcciones y Contratas, Aigües de Barcelona
Transport i emmagatzematge	5,1	Vueling Airlines, Autopistas, Abertis
Informació i comunicacions	4,4	Tech Data España, MediaProduccion, SILK Aplicaciones, Retevision, TSystems
Químiques i farmacèutiques	4	Basf Española, Antonio Puig, Novartis, Bayer, Ercros, Sanofi, Unilever, Henkel, Grifols
Comerç a l'engròs de productes d'ús domèstic	3,6	Schneider Electric, Hennes & Mauritz (H&M), Federacion Farmacèutica, Almirall, Roche
Altres tipus de comerç a l'engròs	3,2	Meroil, Quimidroga, Petromiralles, Roca Sanitario, Alcon Cusi, Acer Computer

Font: SABI

Quadre 4

Principals sectors econòmics segons el nombre d'empreses, 2014

Sector	%	Empreses principals
Activitats professionals, científiques i tècniques	12,9	Endesa, Media Planning Group, Grifols, Omnicom Media Grup, Cuatrecasas
Activitats immobiliàries	10	BuildingCenter, Servihabitat, Inmobiliaria Colonial
Construcció d'immobles i d'obres d'enginyeria civil	6,1	FCC Construcción, Comsa, Sabadell Real Estate Development, Copisa, ACSA
Activitats especialitzades en construcció	5,4	Gas Natural Comercialitzadora, Comsa, Copisa
Hostaleria	5	Areas, Serunion, Hotusa Hotels, Aramark, Pansfood
Activitats administratives i serveis auxiliars	4,3	Euromadi Ibérica, CESP, Manpower, Acciona Facility Services, Restel
Educació, sanitat i serveis socials	4,1	SEM (Sistema Emergències Mèdiques), Clínica de Sabadell, Biomet 3I Dental Iberica, Sanitas Residencial, SAR, CM Teknon
Informació i comunicacions	4,1	Tech Data España, MediaProduccion, SILK Aplicaciones, Retevision, TSystems
Altres tipus de comerç a l'engròs	3,7	Meroil, Quimidroga, Petromiralles, Roca Sanitario, Alcon Cusi, Acer Computer
Activitats artístiques, recreatives i altres serveis	3,4	Futbol Club Barcelona, Global Game Machine Corporation, Memora Servicios Funerarios, Gran Casino de Barcelona

Font: SABI

Quadre 5
Principals sectors econòmics segons el resultat d'exploració, 2014

Sector	%
Activitats financeres i d'assegurances	41,1
Activitats professionals, científiques i tècniques	19,5
Transport i emmagatzematge	17,2
Energia, aigua, sanejament i gestió de residus	12,2
Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	9,1
Activitats administratives i serveis auxiliars	8,4
Indústries extractives	8,3
Químiques i farmacèutiques	8,2
Comerç a l'engròs de productes d'ús domèstic	7,5
Educació, sanitat i serveis socials	4,1

Font: SABI

En resum, prenent els cinc sectors principals per xifra de negocis i comparant la seva posició en cadascun dels altres tres rànquings mostrats (persones ocupades, nombre d'empreses i resultat d'exploració), es pot dir que, normalment, els sectors que més facturen apleguen un volum inferior d'empreses (excepte el cas del sector Altres tipus de comerç a l'engròs, que sí que presenta certa atomització empresarial); i la facturació i el resultat d'exploració guarda certa relació en dos sectors (Química i farmacèutica i Energia, aigua, sanejament i gestió de residus). En canvi, en els altres sectors els resultats són més divergents (Productes alimentaris i begudes, Vehícles a motor i Comerç a l'engròs) (vegeu el quadre 6).

La publicació també presenta una llista de les 250 primeres empreses de la demarcació de Barcelona en termes de facturació. Si bé aquesta llista només inclou el 0,3% de les societats mercantils de la demarcació, el pes d'aquestes 250 empreses és important en termes econòmics, ja que concentren

el 45,1% de la facturació total generada per les 87.547 societats mercantils de la demarcació de Barcelona. El propòsit del rànquing de les 250 empreses que generen més facturació és posar nom a gairebé la meitat del volum de negocis del teixit productiu de la demarcació de Barcelona. Si en comptes de considerar el 0,3% de les empreses que generen un major volum de negoci, es considera l'1% de les empreses que més facturen (875 societats mercantils), resulta que aquestes concentren el 60,1% del volum de negocis que genera tot el teixit empresarial de la demarcació de Barcelona.

Cadascuna de les vint primeres empreses amb més volum de negocis de la demarcació genera una facturació de més de mil milions d'euros anuals. Entre aquestes vint societats mercantils, es troben les empreses d'automoció Seat, Volkswagen Audi España i Nissan Motor Iberica; les empreses del grup Gas Natural; l'empresa de comerç al detall Lidl Supermercados; les empreses del grup de distribució d'energia Endesa; l'empresa alimentària Nestlé España; l'aerolínia Vueling Airlines; les empreses del grup constructor Fomento de Construcciones y Contratas; l'empresa química Basf Española; l'empresa tèxtil Punto Fa (que comercialitza la marca Mango); l'empresa multinacional del sector alimentari Cargill; l'empresa immobiliària del grup CaixaBank Buildingcenter, i la fabricant de perfums i productes de cosmètica Antonio Puig.

4. Una visió comarcal

En línies molt generals, es pot descriure la distribució territorial de la demarcació de Barcelona com una onada que té el punt àlgid a la capital de Catalunya i, a partir d'allà, l'onada perd força. D'aquesta manera la major activitat econòmi-

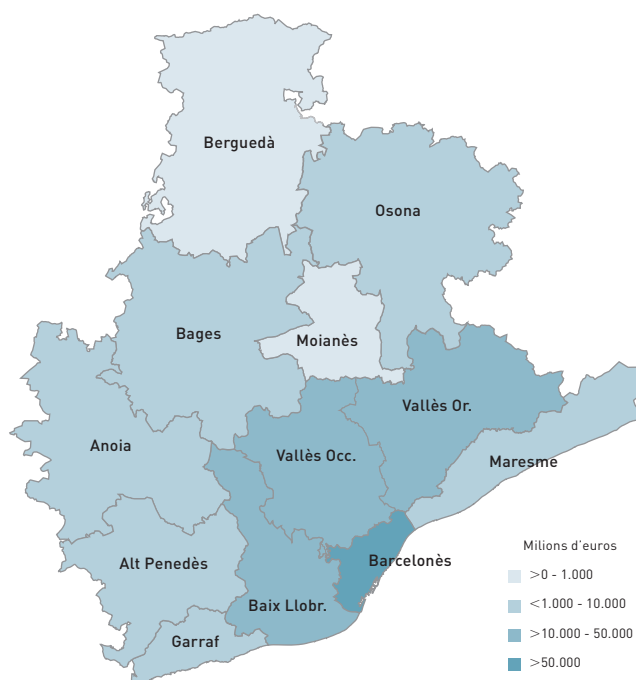
Quadre 6
Comparativa dels cinc primers sectors amb més facturació, 2014 (posició i percentatge)

	Ocupació	Núm. empreses	Resultat explotació
Químiques i farmacèutiques	8è (4,0%)	29è (0,8%)	8è (8,2%)
Altres tipus de comerç a l'engròs	10è (3,2%)	9è (3,7%)	26è (2,5%)
Vehícles de motor i altres materials de transport	13è (2,9%)	35è (0,3%)	34è (0,8%)
Energia, aigua, sanejament i gestió de residus	5è (5,1%)	27è (1%)	4t (12,2%)
Productes alimentaris i begudes	12è (3,2%)	25è (1,3%)	17è (3,8%)

Font: SABI

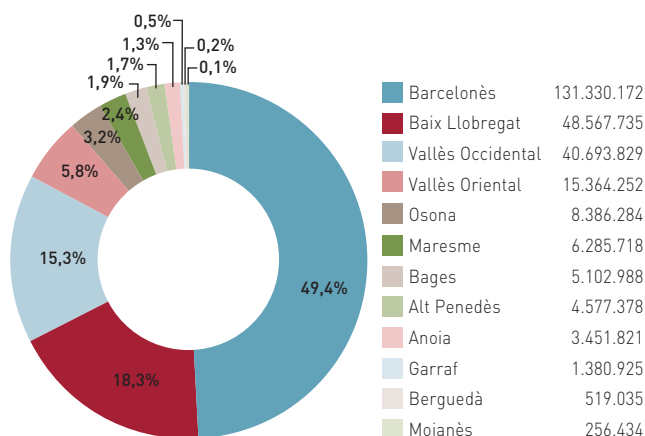
ca es concentra al **Barcelonès**, i les zones de la demarcació que registren menys activitat econòmica són les comarques més allunyades de Barcelona. Aquesta visió tan generalista de la distribució de l'activitat econòmica a la demarcació ha de ser considerada amb una sèrie de matisos, el més significatiu dels quals és el fort pes del teixit empresarial d'una comarca allunyada del Barcelonès, **Osona**, que és la cinquena comarca de la demarcació en termes de volum de negocis (vegeu el mapa 1).

Mapa 1
Facturació total

La meitat dels 266.000 milions d'euros de volum de negoci que generen les societats mercantils es concentra al **Barcelonès**. Una part no quantificada del volum de negocis del Barcelonès procedeix del fet que diverses societats mercantils tenen ubicada en aquesta comarca la seu social. La presència de seus socials, moltes d'elles multinacionals, afavoreix que el volum de negocis assignat a un àmbit territorial sigui major. També es registra una certa presència de seus socials al **Vallès Occidental**, que és la tercera comarca de la demarcació en termes de volum de negocis. La segona comarca de la demarcació en termes de volum de negocis és el **Baix Llobregat**, on tenen la seu quatre de les onze empreses de la demarcació que generen un volum de negocis més alt (vegeu el gràfic 3).

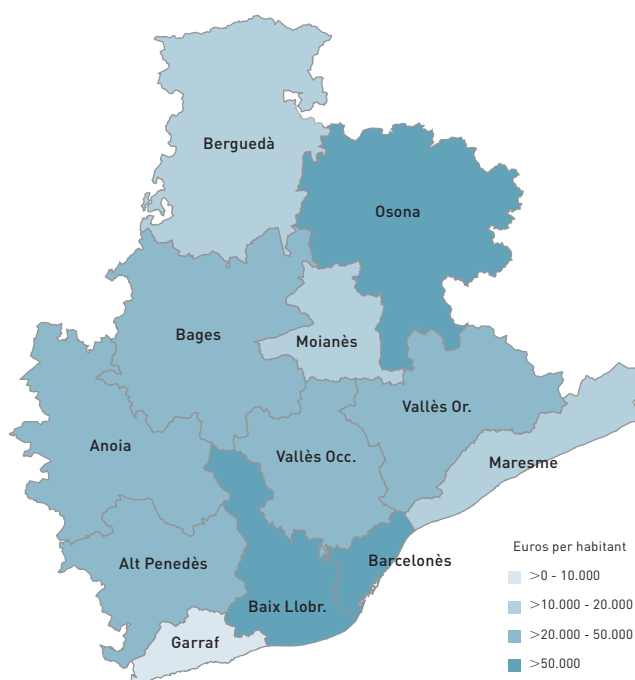
Gràfic 3
Distribució comarcal de la facturació, 2014 (en € i percentatge)

Com que no es registra una correlació directa entre la facturació acumulada de les societats d'una comarca i la seva població, el rànquing de les comarques segons la facturació acumulada no coincideix amb el rànquing de les comarques segons la facturació per càpita (vegeu el mapa 2).

La comarca que genera més volum de negocis en relació amb el nombre d'habitants és el **Baix Llobregat** (60.209 euros per habitant), la segona és el **Barcelonès** (59.021 euros

Mapa 2
Facturació total per càpita

per habitant) i la tercera és **Osona** (54.131 euros per habitant) (vegeu el gràfic 4).

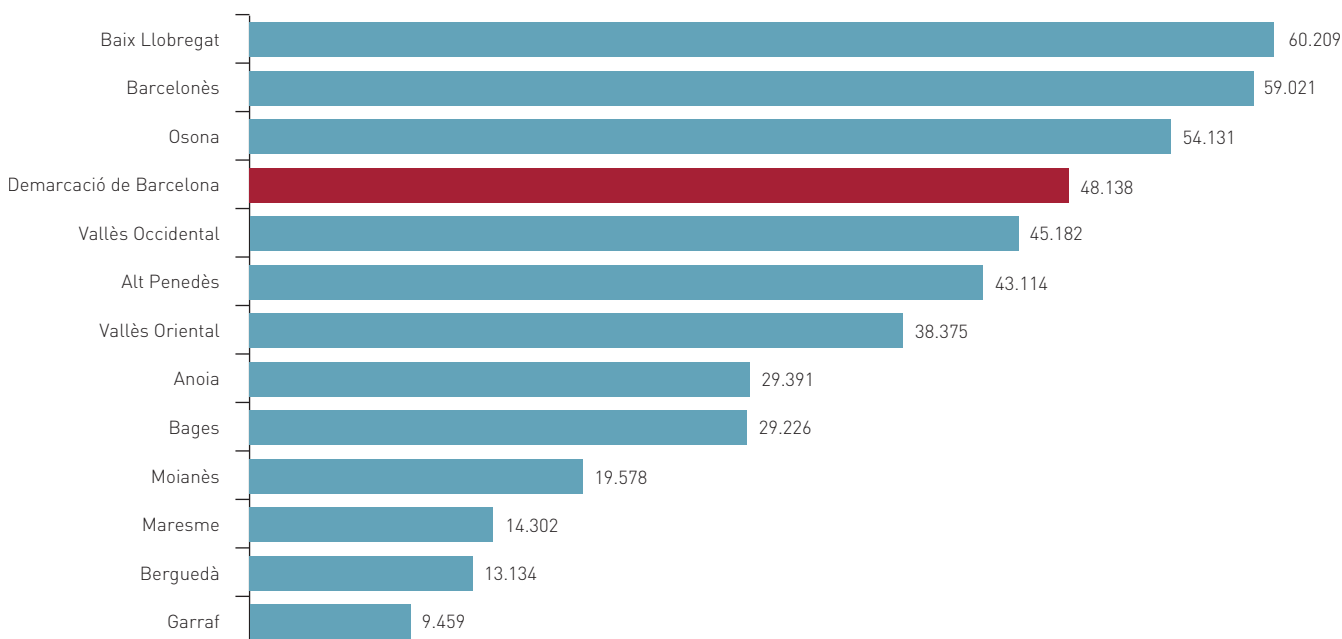
Un paràmetre que inclou la publicació és la data de la fundació de les empreses. A partir d'aquest ítem, es poden considerar els territoris segons la major o menor presència d'empreses històriques o empreses joves. Si definim les empreses històriques com aquelles que van ser fundades abans de l'any 1975, les comarques amb més presència d'empreses històriques són l'**Alt Penedès**, on el 3,6% de les 1.631 societats mercantils de la comarca van ser fundades abans de l'any 1975, i el **Moianès**, on el 3,4 % de les societats mercantils són històriques. Si contemplem aquest paràmetre a l'invers, considerant les empreses joves, resulta que el **Garraf** és la comarca de la demarcació amb més presència d'empreses de recent creació. El 39,4% de les 1.630 del **Garraf** van ser creades a partir de l'any 2005.

És sabut que els indicadors senzills són els més útils. En la línia d'indicadors senzills, de la multitud de paràmetres que es poden obtenir del Registre Mercantil la forma jurídica de les societats mercantils pot ser emprada per elaborar un indicador vàlid. A partir d'aquesta informació es pot elaborar la relació entre el nombre de societats anònimes sobre el

total de societats mercantils. Com més elevada és aquesta relació, més elevada resulta la presència d'empreses grans. La correlació entre aquest indicador i l'indicador que mesura el nombre d'empreses que facturen més de cinc milions d'euros anuals sobre el nombre total d'empreses és directa. D'acord amb aquests dos indicadors citats, les comarques amb més presència d'empreses grans són l'**Alt Penedès** i el **Baix Llobregat**. El 14,6% de les societats mercantils de l'**Alt Penedès** són societats anònimes i, al mateix temps, el 8,4% de les societats mercantils de la comarca generen un volum de negocis de més de cinc milions d'euros anuals. La segona comarca que registra un major valor en aquests dos indicadors és el **Baix Llobregat**, 13,1% i 8,3% respectivament.

Una manera senzilla per valorar el grau de concentració sectorial d'un teixit productiu és considerant el pes dels quatre sectors econòmics principals sobre el total de l'economia. Convé recordar que en l'*Estructura empresarial de la demarcació de Barcelona* l'economia apareix dividida en trenta-vuit sectors. Utilitzant l'indicador de concentració, es desprèn que les comarques amb un grau més elevat de concentració són el **Moianès** i **Osona**. Dos sectors econòmics del **Moianès**, Productes alimentaris i begudes i Tèxtil, confecció, cuir i calçat, abracen dues terceres parts dels 256

Gràfic 4
Distribució comarcal de la facturació per càpita (€/habitant), 2014

milions d'euros de volum de negocis que generen les 174 empreses de la comarca. A **Osona**, entre tres sectors econòmics generen més de la meitat dels 8.386 milions d'euros que facturen les 3.010 empreses de la comarca; es tracta dels sectors Productes alimentaris i begudes, Metal·lúrgia i Comerç al detall en establiments no especialitzats.

L'invers de la concentració és la diversificació. D'aquesta manera, les economies més diversificades de la demarcació de Barcelona són el **Vallès Occidental** (els cinc primers sectors econòmics de la comarca tan sols concentren el 34,2% dels 40.694 milions d'euros de volum de negocis que generen les empreses de la comarca) i el **Barcelonès** (37,8 %).

Un últim paràmetre interessant a tenir en compte a l'hora de fer una visió comarcal de les dades del Registre Mercantil de la demarcació de Barcelona és el diferencial del pes d'una comarca en termes econòmics i el pes d'una comarca en termes d'ocupació. Seguint aquests paràmetres es dedueix que el teixit empresarial del **Baix Llobregat** és el que registra un diferencial més destacat entre el pes econòmic i el pes ocupacional. Les 10.148 societats mercantils del **Baix Llobregat**, l'11,6% de les societats de la demarcació, generen el 13,1% de l'ocupació de la demarcació de Barcelona i, al mateix temps, acumulen el 18,3% del volum de negocis que generen les empreses de la demarcació. El teixit empresarial d'**Osona** també té més pes en termes econòmics (3,2%) que no pas en termes ocupacionals (2,4%).

Sis comarques tenen un teixit empresarial amb més pes en termes ocupacionals que no pas en termes econòmics. Es tracta del **Barcelonès**, que concentra el 49,4% de la facturació que es genera en la demarcació i el 52,0% de l'ocupació; el **Vallès Occidental** (15,3% i 17,1%); el **Maresme** (2,4% i 3,5%); el **Garraf** (0,5% i 0,8%); el **Bages** (1,9% i 2,1%), i el **Berguedà** (0,2% i 0,4%).

5. Una visió sectorial

A l'hora de fer una visió sectorial resulta important tenir en compte la idiosincràsia del Registre Mercantil com a base de dades. Entre la distribució sectorial del PIB i la distribució sectorial del volum de negocis del teixit empresarial es donen unes diferències notòries. Dins el Registre Mercantil, uns

sectors apareixen millor representats que d'altres. En el sector primari predomina la figura del treballador autònom. Com que l'*Estructura empresarial de la demarcació de Barcelona* no més té en consideració les explotacions agrícoles i ramaderes que treballen sota l'empara d'una societat anònima o limitada, el pes que el sector primari mostra en el Registre Mercantil és menor que la participació que aquest sector té dins l'economia. La representació de la indústria en aquesta publicació és exhaustiva ja que la forma jurídica habitual del sector secundari són les societats mercantils. Si bé en el sector de la construcció la figura del treballador autònom preval, el sector apareix ben representat en el Registre Mercantil degut al fet que, habitualment, la facturació final d'una obra recau en una societat mercantil. El sector serveis apareix poc representat en l'*Estructura empresarial de la demarcació de Barcelona* ja que organitzacions d'un fort pes en aquest sector, com l'Administració Pública o les entitats financeres, no presenten els comptes anuals al Registre Mercantil.

• Sector primari

La presència de l'**Agricultura i la ramaderia** a la demarcació de Barcelona és modesta en termes econòmics; només el 0,3% de la facturació total de les societats mercantils de la demarcació procedeix d'aquest sector d'activitat.

La **Indústria extractiva** està composta, principalment, per empreses d'extracció de potassa, àrids, marbres, carbonat de calci i sal. El 59,7% de la facturació prové d'una sola empresa, Iberpotash (293,1 milions d'euros), que és la primera empresa en facturació del Bages.

• Sector secundari

El sector de **productes alimentaris i begudes** aplega el 5,9% de la facturació total de les societats mercantils de la demarcació de Barcelona. El pes d'aquest sector és més important en termes de facturació (5,9% de la facturació total) que en termes d'ocupació (3,2% de la facturació total).

Gairebé una quarta part de la facturació total de la indústria **tèxtil, confecció, cuir i calçat** a la demarcació de Barcelona es concentra al Maresme (861,5 milions d'euros). Al mateix temps, es tracta del sector econòmic més important d'aquesta comarca: el 13,7% de la facturació del Maresme prové d'aquest sector.

El sector de la **fusta i el suro** de la demarcació de Barcelona inclou 335 societats mercantils. Es tracta d'un sector heterogeni que inclou empreses que fabriquen bobines de fusta, fabricants de sòcols, fabricants de palets, fabricants d'emalatges o d'estructures de fusta.

Les 1.382 empreses del sector del **paper i arts gràfiques** generen un volum de negocis de 4.047 milions d'euros. Els municipis amb la facturació per càpita més elevada són la Pobla de Claramunt (56.949 euros per habitant), on està ubicada Unió Industrial Papelera (102,4 milions d'euros), i Sant Pere de Riudebitlles (47.704 euros per habitant), on hi ha Cartonajes del Penedès (65,6 milions d'euros).

Les deu primeres empreses de la indústria **química i farmacèutica** de la demarcació de Barcelona tenen una xifra de negocis superior als 500 milions d'euros i concentren el 38,5% de la facturació del sector.

Tres quartes parts de l'activitat de la indústria del **cautxú i el plàstic** es concentra en tres comarques: Vallès Occidental (28,7% de la facturació del sector i 30,7% de l'ocupació), Vallès Oriental (27,8% i 24,1% respectivament) i Baix Llobregat (17,7% i 16,0% respectivament).

La indústria de **productes minerals no metàl·lics** inclou activitats econòmiques diverses com són la fabricació de vidre, ciments, adhesius de ciment, ceràmiques, morters o algunes activitats de la indústria de la pedra. Les 332 empreses del sector (95 societats anònimes i 237 societats limitades) facturen 1.191 milions d'euros.

Les dues primeres empreses del sector de la **metal·lúrgia** concentren el 57,2% de la facturació de les 233 empreses del sector. Es tracta de les empreses Compañía Española de Laminación (946,3 milions d'euros), ubicada a Castellbisbal, i La Farga (906,7 milions d'euros), ubicada a les Masies de Voltregà.

La indústria de **productes metàl·lics, excepte maquinària**, està formada per 2.165 empreses, genera un volum de negoci de 4.964 milions d'euros i ocupa 26.521 persones a la demarcació de Barcelona.

El 16,8 % de les 677 empreses de la indústria dels **equips elèctrics, productes informàtics i electrònics** genera un

volum de negoci de més de 5 milions d'euros; el 24,1 %, entre 1 i 5 milions d'euros; el 14,2%, entre 0,5 i 1 milions d'euros, i el 44,9%, menys de mig milió d'euros.

Les 1.007 empreses del sector de la **maquinària i els equips** generen un volum de negoci de 3.214 milions d'euros, i ocupen 18.132 persones. El sector registra uns comptes anuals favorables; el resultat d'explotació representa el 3,5% de les vendes. Dins el compte de resultats, les despeses d'aprovisionament representen el 55,3% de la xifra de vendes, i les despeses de personal, el 24,5%.

A la indústria de fabricació de **vehICLES de motor i altres materials de transport** predomina la gran empresa. El 27,9% de les empreses facturen més de 10 milions d'euros. La presència de grans empreses també queda reflectida per l'alt percentatge de societats anònimes, que representen el 35,1% de les 265 empreses del sector.

L'epígraf **Altres indústries manufactureres** inclou empreses d'activitats diverses, anant des de la fabricació de joies fins als esquís, passant per la reparació de iots o la fabricació de productes mèdics. De qualsevol manera, d'entre les 1.502 empreses que operen en el sector, en destaquen un parell que facturen més de 100 milions d'euros: la manresana Joyeria Tous (223,0 milions d'euros de facturació) i la fabricant de productes mèdics de Rubí B Braun Surgical (161,7 milions d'euros de facturació).

El sector de l'**energia, aigua, sanejament i gestió de residus** a la demarcació de Barcelona inclou 575 empreses del sector de l'energia, 75 de l'aigua i 216 de sanejament i gestió de residus.

• Construcció

El sector de la construcció està conformat per 5.368 empreses de construcció d'immobles i d'obres d'enginyeria civil i 4.721 empreses d'activitats especialitzades de la construcció. En el sector hi ha un gran nombre d'empreses petites: tres quartes parts de les 10.089 empreses del sector facturen menys de mig milió d'euros, i el 87,6% facturen menys d'1 milió d'euros. La presència d'empreses històriques és testimonial. Tan sols 23 empreses van ser fundades abans de 1960. El 87,3% de les empreses del sector van ser fundades a partir del 1990.

- **Serveis**

La **venda i la reparació de vehicles de motor** inclou dues activitats de negoci diferenciades. La primera activitat, la venda de vehicles que duen a terme els concessionaris, es caracteritza per treballar amb uns volums de negocis elevats però amb uns marges ajustats. La segona activitat, la reparació de vehicles de motor, es caracteritza per reportar un alt valor afegit.

El **comerç a l'engròs i intermediaris del comerç** inclou línies de negoci ben disperses com poden ser el comerç d'alimentació i begudes, de productes d'ús domèstic o de TIC i maquinària. Les 11.946 empreses que operen en el sector generen una facturació de 52.921 milions d'euros, i ocupen 142.830 treballadors. El comerç a l'engròs es caracteritza per generar uns elevats volums de negocis per persona treballadora i operar, al mateix temps, amb uns marges ajustats.

Les 6.691 empreses del **comerç al detall** concentren el 6,8% del volum de negocis que generen les empreses de la demarcació de Barcelona. El marge brut [(Vendes - Aprovisionaments) / Vendes] del comerç al detall varia segons el tipus de producte que es comercialitza. Alimentació i begudes registra un marge brut del 31,1%; combustibles per l'automoció, un 8,2%; productes TIC, d'ús domèstic i cultural, un 36,3%, i productes de vestir, farmàcia, higiene i llar, un 42,0%.

El sector del **transport i emmagatzematge** inclou un ventall d'activitats empresarials ben heterogeni, que inclou companyies aèries, concessionàries d'autopistes, empreses marítimes, servei postal, transport ferroviari, transport per carretera o gestió d'aparcaments. L'aeroport del Prat actua com a pol d'activitats d'empreses logístiques i de transport. És per aquest motiu que una cinquena part dels 13.168 milions d'euros que factura el sector a la demarcació de Barcelona es concentra al Prat de Llobregat.

L'**hostaleria** es caracteritza per tenir més presència en termes d'ocupació que no pas en termes de volum de negocis i, al mateix temps, el sector es caracteritza per ser present en la major part dels municipis barcelonins, en 225 dels 314 municipis de les comarques barcelonines es registra presència d'alguna societat mercantil del sector.

Les 3.593 empreses del sector de la **informació i la comunicació** generen un volum de negoci de 9.005 milions d'euros, i ocupen 53.212 persones. El sector inclou empreses editorials, publicitàries i audiovisuals, entre d'altres. Gairebé nou de cada deu euros que facturen les empreses del sector procedeixen d'empreses ubicades al Barcelonès.

Entre les 1.770 empreses dedicades a **activitats financeres i d'assegurances** generen un volum de negoci d'11.002 milions d'euros i ocupen 21.772 persones. En el sector prevalen les empreses petites: tres de cada quatre empreses (1.338) facturen menys de mig milió d'euros.

Les societats mercantils dedicades a **activitats immobiliàries** generen un volum de negoci de 4.513 milions d'euros i ocupen 24.419 persones. El sector està dominat per empreses joves: 6.287 de les 8.743 empreses del sector van ser creades a partir del 1990.

En les **activitats professionals, científiques i tècniques** prevalen les empreses de poca dimensió econòmica i relativament de nova creació: 9.007 de les 11.289 facturen menys de mig milió d'euros i 10.328 societats van ser fundades a partir del 1990.

El sector d'**activitats administratives i serveis auxiliars** inclou, entre d'altres, empreses de treball temporal. El conjunt del sector registra clarament un major pes en termes d'ocupació que en termes econòmics. Mentre que el sector genera el 3,0% de la facturació total de la demarcació de Barcelona, concentra el 10,1% de l'ocupació del teixit empresarial de la demarcació.

El sector de l'**educació, sanitat i serveis socials** és intensiu en mà d'obra: mentre que el sector genera l'1,6% de la facturació total de la demarcació de Barcelona, ocupa el 5,2% de les persones del teixit empresarial de la demarcació. L'educació inclou 1.271 empreses i 17.844 treballadors; la sanitat, 1.942 empreses i 27.906 treballadors, i els serveis socials, 418 empreses i 17.868 treballadors.

El sector d'**activitats artístiques, recreatives i altres serveis** és molt heterogeni. S'hi inclouen activitats com clubs de futbol, casinos, funeràries, gimnasos, companyies de teatre i cases d'apostes. La facturació total del sector és de 3.171 milions d'euros i ocupa 32.866 persones.

Les empreses exportadores a la demarcació de Barcelona: una anàlisi comarcal

Sandra Gutiérrez Cubero i Carme Poveda, Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures, Cambra de Comerç de Barcelona

Introducció i objectius

Aquest estudi té com a objectiu principal analitzar el conjunt del teixit empresarial exportador a cadascuna de les comarques que formen la província de Barcelona. Per tal d'assolir aquest objectiu, l'estudi s'ha estructurat en quatre apartats. El primer delimita la intensitat exportadora del teixit empresarial a la demarcació de Barcelona i a cadascuna de les dotze comarques barcelonines. El segon apartat examina les principals destinacions de les vendes a l'exterior de les empreses exportadores. L'apartat següent se centra a analitzar el perfil de l'empresa exportadora, segons el sector econòmic al qual pertany, el volum d'ingressos i el nombre de treballadors. El quart i últim apartat presenta la síntesi de resultats de l'estudi.

El SABI (Sistema de Anàlisis de Balances Ibèrics) ha estat la font d'informació per elaborar aquest informe. El SABI és una base de dades en línia, amb informació de 2.000.000 empreses espanyoles (no inclou bancs ni autònoms), a partir del Registre Mercantil. La mostra d'empreses exportadores actives disponibles per a la província de Barcelona el desembre de 2016 (data d'extracció de la informació) ha estat de gairebé 9.000 empreses.

Les variables d'aquesta base de dades que s'han utilitzat per fer l'estudi són les d'activitat econòmica (CCAIE-09), municipi (codi postal), ingressos d'explotació, nombre de treballadors, internacionalització (importador i/o exportador) i països de destinació de l'exportació.

Així mateix, cal esmentar alguns aspectes sobre la base de dades SABI per a l'elaboració d'aquest estudi:

- L'àmbit comarcal no hi està especificat. Per tant, les dades comarcals s'han construït a partir de les dades de cadascun dels municipis que la formen.
- Les variables d'internacionalització no tenen assignada cap referència temporal, i s'actualitzen a mesura que l'empresa les modifica. Per tant, la referència anual de les dades d'internacionalització (als gràfics i les taules) correspon al moment de l'extracció d'informació a la base de dades del SABI (desembre de 2016).
- S'hi analitzen tots els sectors econòmics; és a dir, les empreses poden ser exportadores de béns o serveis (bàsicament empreses de comerç a l'engròs).

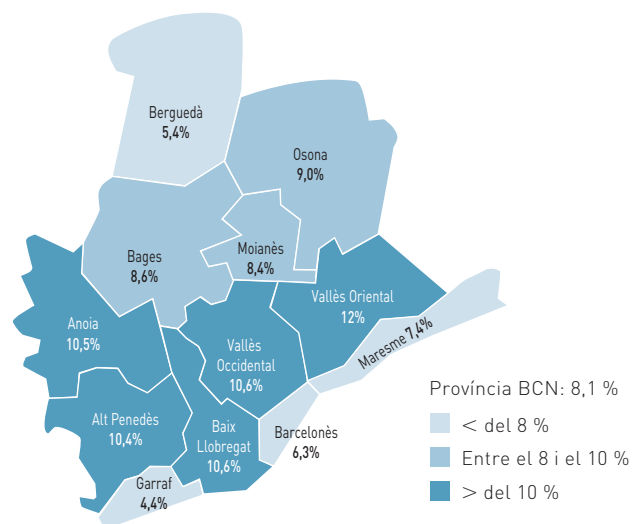
- Els resultats d'aquest estudi es donen en percentatge i no en valor absolut, ja que l'anàlisi s'ha fonamentat en una mostra d'empreses àmplia i representativa, però no es disposa dels paràmetres necessaris per extrapolar i/o estimar el nombre d'empreses a la realitat.

1. El teixit empresarial exportador a la demarcació de Barcelona

El 2016, el 8,1% de les empreses de la demarcació de Barcelona són exportadores de béns o serveis. Més concretament, un 1,85% només ha fet exportacions i un 6,27% ha fet tant exportacions com importacions.

El Vallès Occidental és la comarca que té un percentatge d'empreses exportadores sobre el total d'empreses de la comarca més elevat, del 12%. A continuació, el segueixen les comarques de l'Alt Penedès, l'Anoia, el Baix Llobregat i el Vallès Occidental, amb un percentatge que oscil·la entre el 10,4% i el 10,6%. En canvi, el Garraf és la comarca amb un percentatge inferior d'empreses que exporten, només un 4,4% del total, seguida del Berguedà (amb el 5,4% d'empreses que duen a terme alguna activitat exportadora) i el Barcelonès (6,3%) (mapa 1).

Mapa 1
Percentatge d'empreses exportadores sobre el total d'empreses de la comarca. Any 2016

Font. Elaboració pròpia a partir de les dades del SABI.

Taula 1

Percentatge d'empreses exportadores a la demarcació de Barcelona. Any 2016

(percentatge d'empreses exportadores sobre el total d'empreses de la comarca)

	Total	Sector		Tram de facturació			Nombre de treballadors			
		Indústria	Serveis	Menys 2M€	De 2 a 10M€	Més de 10M€	D'1 a 9	De 10 a 49	50 o més	250 o més
Alt Penedès	10,4%	30,4%	5,8%	5,9%	37,7%	75,4%	7,1%	32,6%	70,2%	100,0%
Anoia	10,5%	25,9%	6,5%	6,6%	41,4%	73,1%	7,6%	31,4%	66,7%	66,7%
Bages	8,6%	22,5%	5,7%	4,8%	36,3%	68,6%	5,9%	26,5%	63,6%	75,0%
Baix Llobregat	10,6%	27,7%	9,0%	6,1%	37,4%	65,5%	7,8%	29,3%	59,1%	63,9%
Barcelonès	6,3%	17,9%	5,9%	4,4%	21,5%	49,6%	5,9%	16,4%	35,3%	43,0%
Berguedà	5,4%	15,7%	4,4%	3,1%	35,3%	50,0%	4,5%	22,2%	45,5%	100,0%
Garraf	4,4%	16,6%	4,2%	3,4%	21,5%	88,2%	4,9%	11,0%	40,0%	100,0%
Maresme	7,4%	21,8%	6,1%	5,4%	35,3%	59,3%	6,4%	22,6%	45,9%	50,0%
Moianès	8,4%	23,7%	5,0%	3,9%	52,9%	75,0%	3,8%	36,4%	85,7%	100,0%
Osona	9,0%	24,3%	6,6%	5,2%	31,5%	64,8%	6,6%	28,3%	65,7%	100,0%
Vallès Occidental	10,6%	27,4%	8,1%	6,2%	39,7%	70,8%	7,8%	32,1%	57,8%	62,9%
Vallès Oriental	12,0%	29,5%	8,8%	6,7%	45,5%	80,2%	8,6%	36,5%	76,2%	71,4%
Demarcació de Barcelona	8,1%	24,1%	6,7%	5,2%	31,2%	60,7%	6,7%	24,2%	47,9%	53,3%

Font. Elaboració pròpia a partir de les dades del SABI.

Val a dir que aquests percentatges varien substancialment segons el **sector d'activitat** i la dimensió de l'empresa, per volum de facturació o nombre de treballadors (taula 1). Efectivament, s'observen grans diferències entre el percentatge d'empreses exportadores en la indústria i en el sector de serveis. Com és lògic, el percentatge d'empreses exportadores és molt més elevat en el sector industrial que en el sector serveis (24,1% i 6,7%, respectivament), ja que els productes manufacturats són especialment susceptibles d'ésser objecte d'intercanvi comercial a l'exterior.

Per comarques, destaquen l'Alt Penedès, el Vallès Oriental, el Baix Llobregat, el Vallès Occidental i l'Anoia, on més d'una quarta part de les empreses industrials són exportadores. Quant al sector de serveis, les comarques amb un percentatge més elevat d'empreses exportadores (bàsicament empreses de comerç a l'engròs) han estat el Baix Llobregat (9% del total d'empreses), el Vallès Oriental (8,8%) i el Vallès Occidental (8,1%).

Quant als **ingressos**, com més elevat és el tram de facturació mitjana, més elevat és el percentatge d'empreses exportadores. Així, gairebé dues de cada tres empreses que tenen una facturació anual de més de 10 milions d'euros són exportadores (el 60,7%). Pel que fa a les empreses que facturen entre 2 i 10 milions d'euros, quasi un terç són exportadores. En canvi, només un 5,2% de les empreses que facturen menys de 2 mil-

lions fan vendes a l'exterior. Per comarques, destaquen el Vallès Oriental, l'Alt Penedès i el Moianès, perquè més del 75% de les seves empreses que facturen més de 10 milions d'euros són exportadores.

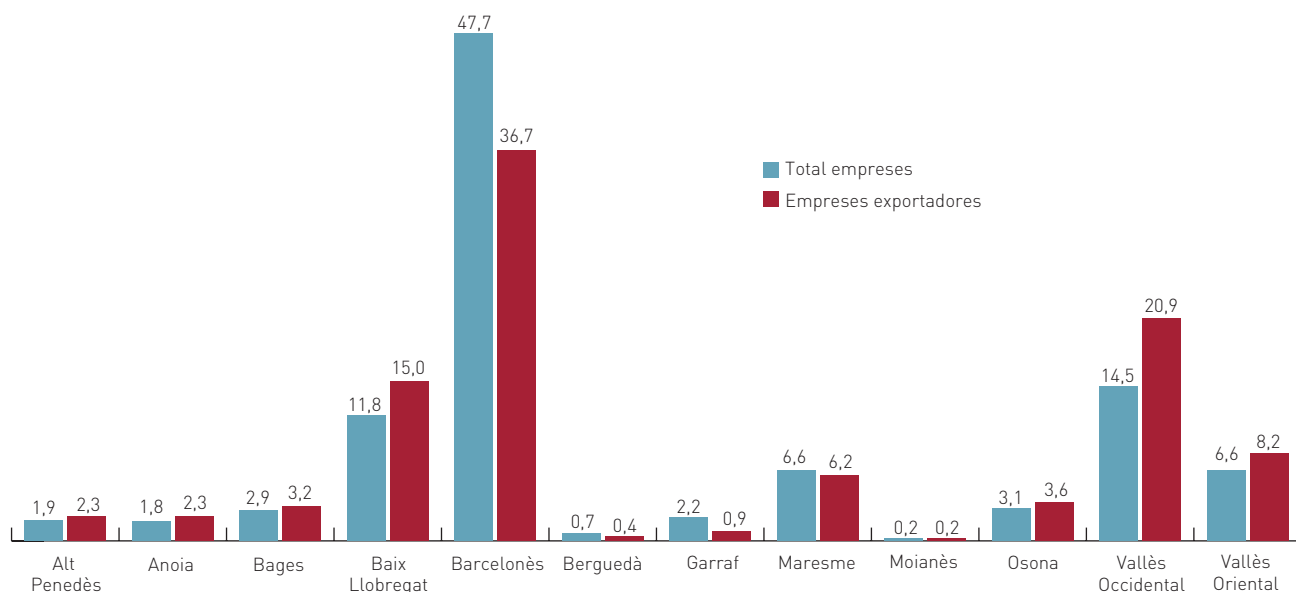
Pel que fa al **nombre de treballadors**, de la mateixa manera que en els ingressos, com més nombre de treballadors, més propensió a l'exportació. Efectivament, gairebé el 50% de les empreses de la demarcació amb 50 treballadors o més exporten; una quarta part de les empreses de 10 a 49 treballadors, i tan sols un 6,7% de les empreses que tenen entre 1 i 9 treballadors.

Respecte al total d'empreses exportadores de la demarcació de Barcelona, les comarques del Barcelonès, el Vallès Occidental i el Baix Llobregat han concentrat gairebé tres quartes parts de les empreses exportadores. Solament el Barcelonès ja en concentra més d'un terç sobre el total (36,7%), seguit del Vallès Occidental (20,9%) i el Baix Llobregat (14,9%). Per contra, les comarques del Garraf, el Berguedà i el Moianès han estat les que agrupen una menor proporció d'empreses exportadores de la província barcelonina, amb menys d'un 1% cadascuna (el 0,9%, el 0,4% i el 0,2%, respectivament) (gràfic 1).

Com és lògic, les comarques amb més teixit empresarial aglutinen més empreses exportadores en termes absoluts. Tanmateix, si es compara el pes de les empreses exportado-

Gràfic 1

Percentatge d'empreses de la comarca a la demarcació de Barcelona. Any 2016

Font. SABI i Observatori del Treball i Model Productiu.

res amb el pes del total d'empreses (comptes de cotització) a la província, s'observa que a la gran majoria de les comarques de la demarcació de Barcelona el percentatge d'empreses exportadores és superior al del total d'empreses a la demarcació, excepte al Barcelonès, el Garraf, el Maresme i el Berguedà.

La diferència més notable es registra al Vallès Occidental: les seves empreses exportadores representen gairebé el 21% del total provincial, mentre que el seu teixit empresarial total només representa el 14,5% del total provincial. En canvi, al Barcelonès, el Garraf, el Maresme i el Berguedà es produeix l'efecte contrari: el pes del total del teixit empresarial és bastant superior al pes de les empreses exportadores, sobretot en el cas de Barcelona (48% i 37%, respectivament). Això s'explica perquè són comarques amb un pes predominant del sector de serveis, que acostuma a ser menys exportador que el sector industrial.

Una bona forma de valorar si el percentatge d'empreses exportadores de la comarca és elevat o no, és mitjançant una anàlisi comparativa del pes del valor afegit brut (VAB) i el pes de les empreses exportadores de cada comarca a tota la

demarcació de Barcelona. Si el percentatge sobre les empreses exportadores és superior al seu pes en el VAB, indica que la comarca té un grau d'especialització en el teixit empresarial exportador elevat, i si és inferior, indica que el seu grau d'especialització és baix.

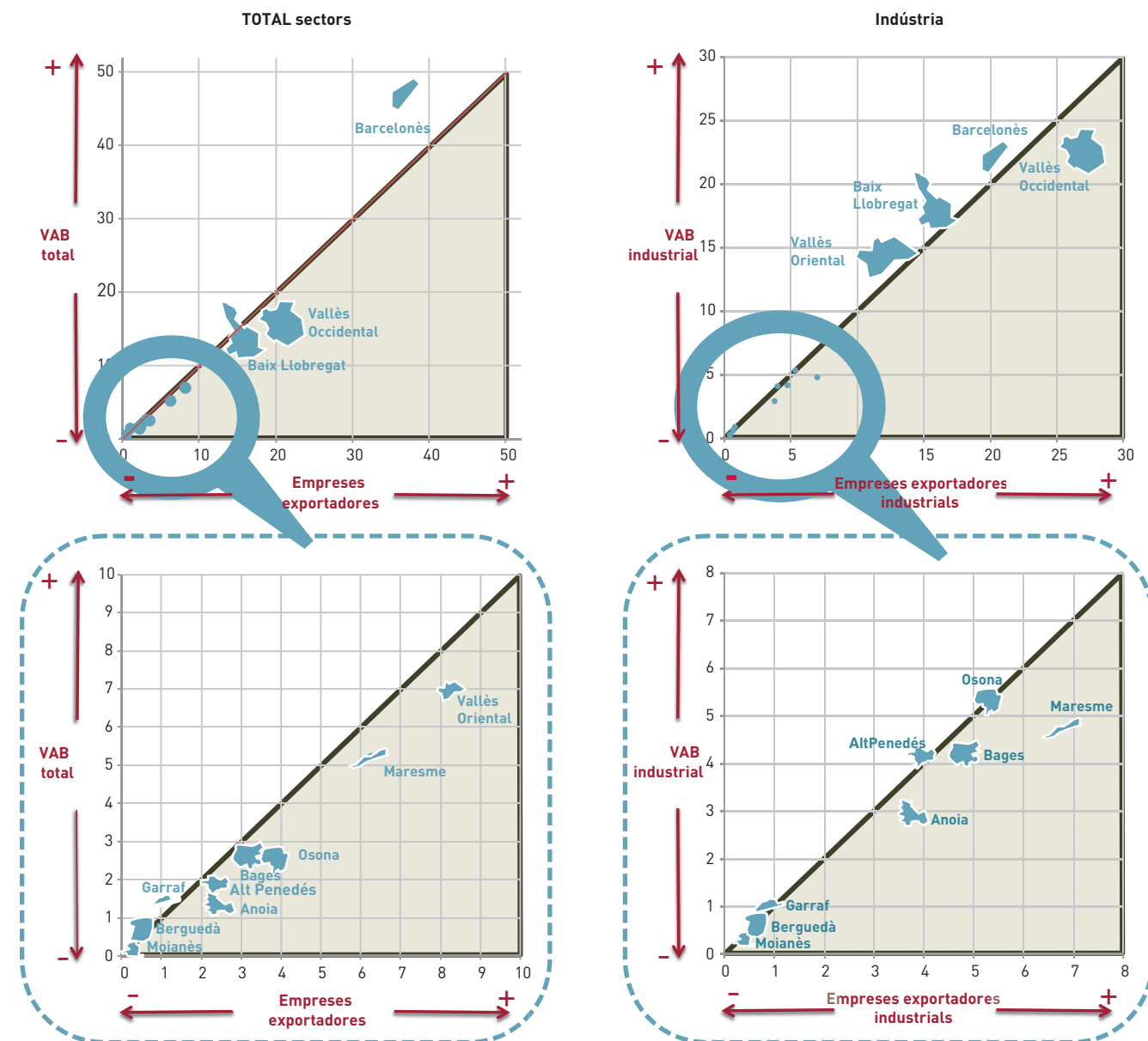
En el gràfic 2 de l'esquerra s'analitza aquesta comparativa per al conjunt dels sectors de l'economia. Així, excepte al Barcelonès i al Garraf, totes les comarques de la demarcació de Barcelona tenen un pes sobre el teixit exportador de la província de Barcelona superior al seu pes en el VAB (i se situen sota la diagonal, a la zona ombrejada del gràfic). La diferència més notable es registra al Vallès Occidental (el 21% en comparació del 15%) i és, per tant, la comarca amb el grau d'especialització exportador més elevat. En canvi, al Barcelonès i al Garraf es produeix l'efecte contrari: el pes del VAB és superior al pes de les exportacions, sobretot pel que fa a la primera comarca (48% i 37%, respectivament).

Tal com s'ha esmentat a l'inici d'aquest apartat, el sector industrial concentra un percentatge relatiu més gran d'empreses exportadores, ja que els seus productes manufacturats són més susceptibles de ser exportats. Per aquest mo-

Gràfic 2

Pes de la comarca sobre la demarcació de Barcelona

(Eix x: percentatge d'empreses exportadores de la comarca sobre el total d'empreses de la demarcació de Barcelona, any 2016 i eix y: percentatge del VAB de la comarca sobre el total del VAB de la demarcació de Barcelona, any 2014)

Font. Elaboració pròpia a partir de les dades del SABI i l'Idescat.

tiu, en el gràfic 2 de la dreta s'analitza la relació anterior però per al sector industrial. En aquest cas, tot i que la diferència entre els dos percentatges és menor a la majoria de comarques, hi ha més comarques on el pes del VAB industrial és superior al pes de les empreses exportadores in-

dustrials: Vallès Oriental, Barcelonès, Garraf i Alt Penedès. Al Berguedà i Osona, aquests percentatges són exactament iguals. Així, per a la resta de comarques (que se situen a la zona ombrada) es registra un grau d'especialització d'exportació industrial elevat.

2. Anàlisi geogràfica de les exportacions

La principal destinació de les empreses exportadores de la demarcació de Barcelona ha estat Europa (el 62,8% de totes les destinacions de l'any 2016). Així mateix, Europa ha estat la principal destinació de les exportacions per a totes les empreses de les comarques de la província de Barcelona, ja que n'ha concentrat més del 60%, a excepció de les empreses de l'Ànoia i de l'Alt Penedès (on representa el 48% i el 58%, respectivament). Els beneficis que genera el mercat únic europeu (lliure circulació de mercaderies i moneda única) expliquen aquest resultat (mapa 2).

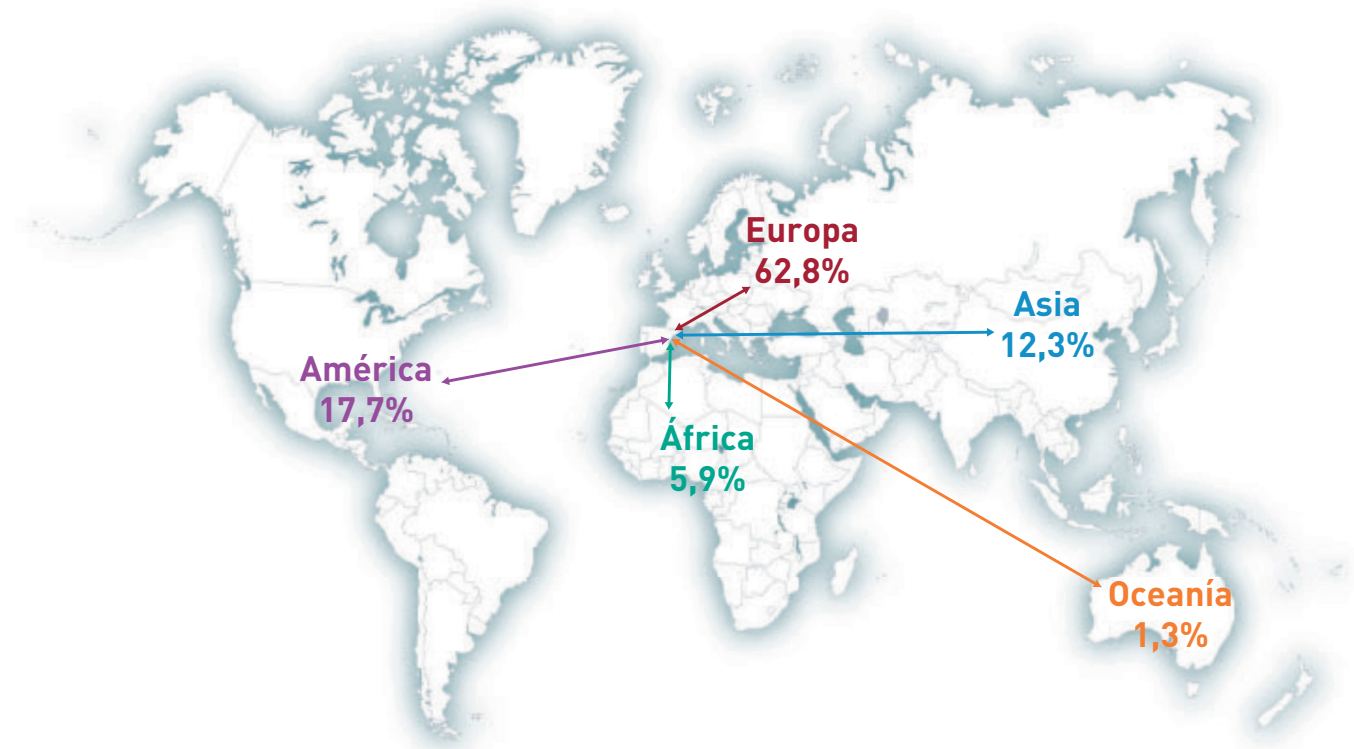
El mercat americà ha esdevingut la segona destinació de les empreses exportadores de la demarcació i n'ha estat la principal destinació no europea, ja que representa gairebé una cinquena part del total de les destinacions (el 17,7%).

Per comarques, aquest mercat ha concentrat entre un 13 i un 20% del total de les destinacions de les empreses a la majoria de comarques, excepte per a l'Alt Penedès i l'Ànoia, on ha tingut més importància (el 22 i el 25% del total de les destinacions, respectivament). Per contra, al Moianès el continent americà només ha representat el 8,3% de les destinacions de les empreses exportadores.

En tercera posició s'ha situat el mercat asiàtic, que concentra el 12,3% de les destinacions de les empreses exportadores. Per comarques, aquest percentatge s'ha situat entre el 10 i el 17%, a excepció de la comarca del Berguedà, on gairebé una cinquena part de les empreses exportadores han tingut com a destinació el continent asiàtic (el 23,8%). Finalment, el continent africà ha representat un 5,9% de les destinacions de les empreses exportadores de la demarcació de Barcelona, i Oceania, únicament l'1,3% (gràfic 3 i taula 2).

Mapa 2

Destinacions de les empreses exportadores de la demarcació de Barcelona per continents. Any 2016
(percentatge sobre el total de destinacions)

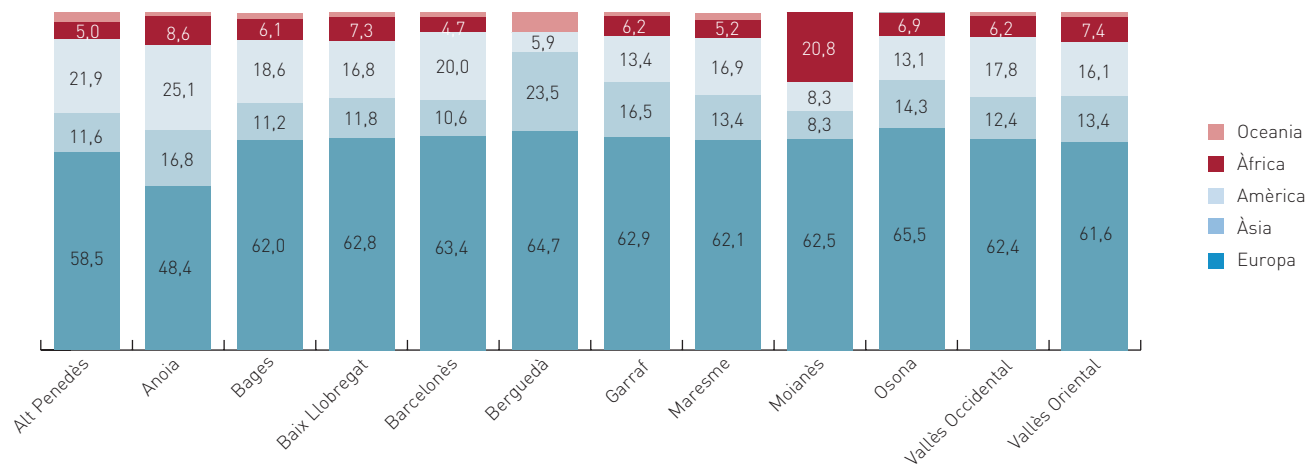

Font. Elaboració pròpia a partir de les dades del SABI.

Gràfic 3

Destinacions de les empreses exportadores per continents. Any 2016

(percentatge del continent com a destinació d'exportació sobre el total de les destinacions)

Font. Elaboració pròpia a partir de les dades del SABI.

Taula 2

Destinacions de les empreses exportadores. Any 2016

(percentatge de la destinació d'exportació sobre el total de les destinacions)

	Alt Penedès	Anoia	Bages	Baix Llobregat	Barcelonès	Berguedà	Garraf	Maresme	Moianès	Osona	Vallès Occidental	Vallès Oriental	Província de Barcelona
Europa	58,5	48,4	62,0	62,8	63,4	64,7	62,9	62,1	62,5	65,5	62,4	61,6	62,8
Unió Europea	49,8	41,6	54,9	54,5	54,3	64,7	56,7	54,6	50,0	58,9	53,3	53,3	54,2
UE*	14,3	13,3	21,7	21,7	23,1	29,4	14,4	14,6	33,3	18,2	20,2	25,5	21,1
França	5,0	6,5	4,1	5,1	5,4	0,0	3,1	6,7	8,3	6,4	5,0	4,7	5,3
Portugal	4,3	1,8	3,4	3,5	3,5	0,0	4,1	4,0	0,0	4,2	3,2	3,7	3,5
Països Baixos	3,3	1,1	2,0	1,3	1,6	0,0	2,1	2,1	0,0	1,5	1,7	0,7	1,6
Regne Unit	3,0	1,8	2,0	2,3	2,8	5,9	2,1	2,7	0,0	3,2	2,4	1,5	2,5
Itàlia	3,3	2,2	4,1	3,1	3,5	5,9	2,1	4,4	4,2	3,9	3,6	2,7	3,5
Resta d'Europa	8,6	6,8	7,1	8,4	9,1	0,0	6,2	7,5	12,5	6,7	9,1	8,2	8,6
Àsia	11,6	16,8	11,2	11,8	10,6	23,5	16,5	13,4	8,3	14,3	12,4	13,4	12,3
Orient Mitjà	2,0	6,8	4,4	4,5	4,1	5,9	6,2	5,0	8,3	5,2	5,2	4,7	4,7
Resta d'Àsia	9,6	10,0	6,8	7,4	6,5	17,6	10,3	8,4	0,0	9,1	7,2	8,7	7,6
Amèrica	21,9	25,1	18,6	16,8	20,0	5,9	13,4	16,9	8,3	13,1	17,8	16,1	17,7
Amèrica del Nord	10,6	5,4	6,4	5,5	7,9	5,9	5,2	7,1	0,0	3,7	6,7	6,5	6,9
Amèrica Central	2,3	1,1	3,7	2,7	3,5	0,0	3,1	1,0	4,2	2,5	3,4	2,7	2,9
Amèrica del Sud	9,0	18,6	8,5	8,6	8,6	0,0	5,2	8,8	4,2	6,9	7,7	6,9	7,9
Àfrica	5,0	8,6	6,1	7,3	4,7	0,0	6,2	5,2	20,8	6,9	6,2	7,4	5,9
Oceania	3,0	1,1	2,0	1,2	1,3	5,9	1,0	2,3	0,0	0,2	1,2	1,6	1,3
TOTAL	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Font. Elaboració pròpia a partir de les dades del SABI.

3. Perfil de les empreses exportadores i importadores

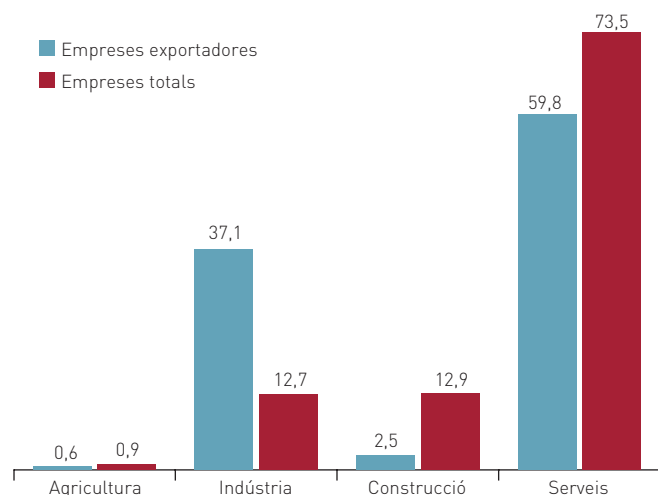
En aquest apartat s'analitza el perfil de l'empresa exportadora en comparació amb el del total d'empreses a la demarcació de Barcelona, segons el sector d'activitat i la dimensió de l'empresa (nombre de treballadors i ingressos d'explotació).

Sector d'activitat

Malgrat que el 60% de les empreses exportadores pertanyen al sector terciari, aquest percentatge és bastant inferior al 73,5% del conjunt d'empreses de la demarcació de Barcelona. El sector primari i el de la construcció també tenen una importància relativa força més elevada en el conjunt d'empreses que entre les empreses exportadores (per a la construcció, el 12,9 i el 2,5%, respectivament, i per a l'agricultura, el 0,9 i el 0,6%, respectivament). En canvi, les empreses industrials representen el 37,1% del total d'exportadores, en comparació de només el 12,7% en el conjunt del teixit empresarial. D'això es desprèn, tal com s'ha vist a l'apartat 1, que el sector secundari té un percentatge més elevat d'empreses exportadores —gairebé un quarta part de les empreses industrials exporten (gràfic 4).

Gràfic 4

Distribució empresarial segons el sector d'activitat a la demarcació de Barcelona. Any 2016 (percentatge sobre el total d'empreses a la demarcació de Barcelona)

Font. Elaboració pròpia a partir de les dades del SABI.

Per comarques, s'observa que les que estan localitzades pròximes a la costa de Barcelona (Barcelonès, Baix Llobregat, Maresme i Garraf) tenen un percentatge d'empreses exportadores en el sector de serveis superior a la mitjana (59,8 %). Per exemple, més de tres quartes parts del total de les empreses exportadores del Barcelonès pertanyen al sector de serveis. Això es deu, en bona part, a la forta demanda en hostaleria i oci que genera aquesta zona i, per tant, el conjunt del seu teixit empresarial té una estructura més terciària.

En canvi, la majoria de les empreses exportadores que radiquen en comarques d'interior tenen un percentatge d'empreses del sector secundari superior a la mitjana (el 37,1%). Comarques com l'Alt Penedès o el Moianès concentren més d'un 60% del total de les empreses exportadores en el sector industrial. Finalment, el sector de la construcció i de l'agricultura no ha superat el 5% del total d'exportadores a cap comarca de la demarcació de Barcelona (gràfic 5).

Ingressos d'explotació

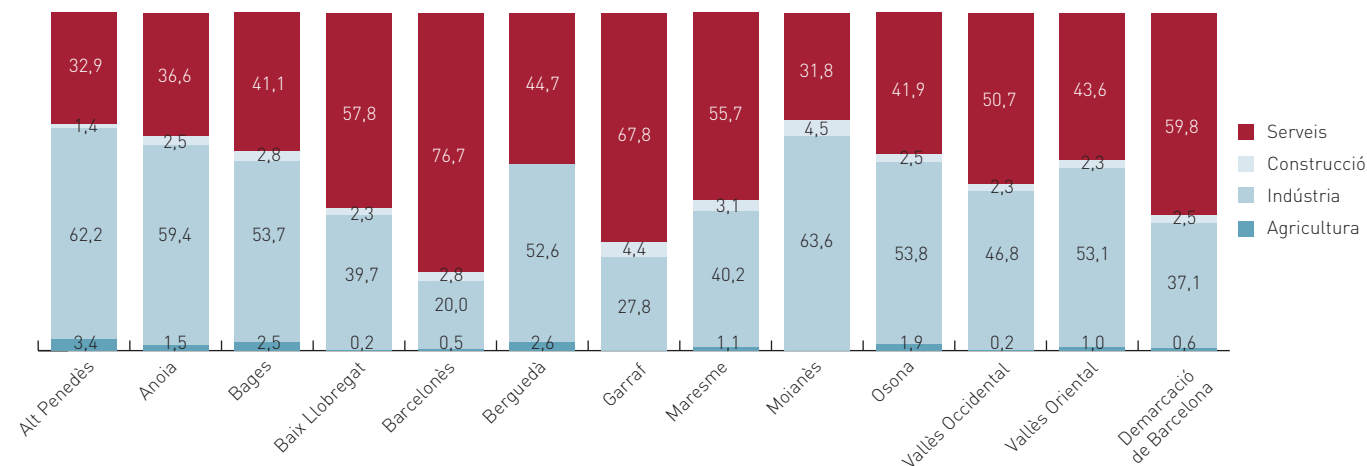
Si s'analitza la distribució de les empreses exportadores per volum d'explotació anual respecte del conjunt d'empreses de la demarcació de Barcelona s'observen grans diferències. El 86% del total d'empreses són microempreses o petites empreses (facturació inferior als 2 milions d'euros), en comparació de només el 44% de les empreses exportadores. En canvi, el pes de les empreses que facturen de 2 a 10 milions d'euros és força més elevat entre les exportadores que en el conjunt d'empreses (el 33% en comparació de l'11%). Aquesta diferència és fins i tot més notable en el tram de facturació més elevat (més de 10 milions), ja que representa el 23% de les empreses exportadores i només el 4% en el total d'empreses de la província. Aquesta distribució diferent es deu al fet que el pes de les empreses exportadores augmenta a mesura que augmenta el tram de facturació, tal com s'ha vist al primer apartat. Així, les empreses exportadores representen el 5,2% entre les que facturen menys de 2 milions d'euros; el 31,2% entre les que facturen de 2 a 10 milions d'euros i el 60,7% entre les que facturen més de 10 milions d'euros (gràfic 6).

Per comarques, al Berguedà i al Maresme la proporció d'empreses que han facturat menys de 10 milions d'euros (microempreses i petites empreses) és la més alta, pràcticament el 90% del total en ambdues comarques. A la resta

Gràfic 5

Distribució de les empreses exportadores segons sector d'activitat i comarca.

Any 2016 (% sobre el total d'empreses exportadores de la comarca)

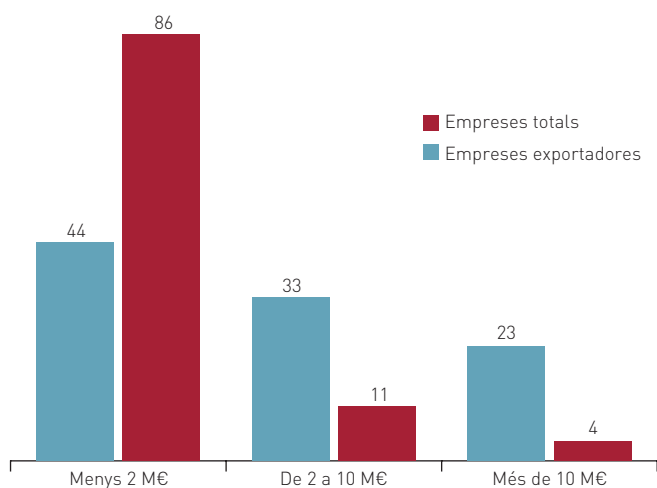

Font. Elaboració pròpia a partir de les dades del SABI.

de comarques, el percentatge de petites empreses sobre el total d'empreses exportadores s'ha situat aproximadament al voltant de la mitjana de la demarcació (el 76%). En canvi, el Moianès, l'Alt Penedès i el Vallès Oriental són les comarques amb una proporció més elevada d'empreses que han facturat 10 milions d'euros o més (28%, 26% i 25%, respectivament); és a dir, on la dimensió mitjana de l'empresa exportadora és més gran (gràfic 7).

Gràfic 6

Distribució empresarial segons els ingressos de facturació a la demarcació de Barcelona. Any 2016 (percentatge sobre el total d'empreses a la demarcació de Barcelona)

Font. Elaboració pròpia a partir de les dades del SABI.

La mitjana de facturació anual de les empreses exportadores de la demarcació barcelonina s'ha situat en 20,4 milions d'euros. Les comarques del Garraf, el Maresme i l'Anoia han estat les que concentren una menor facturació mitjana anual per empresa exportadora (4,6; 5,3 i 7,3 milions d'euros, respectivament). En canvi, les comarques del Barcelonès i el Baix Llobregat han encapçalat aquesta classificació i han esdevingut les úniques amb un volum d'explotació anual per sobre dels 20 milions d'euros (26,4 i 30,2 milions d'euros, respectivament). Això és perquè aquestes dues comarques concentren gran part de les empreses que facturen més a la província.

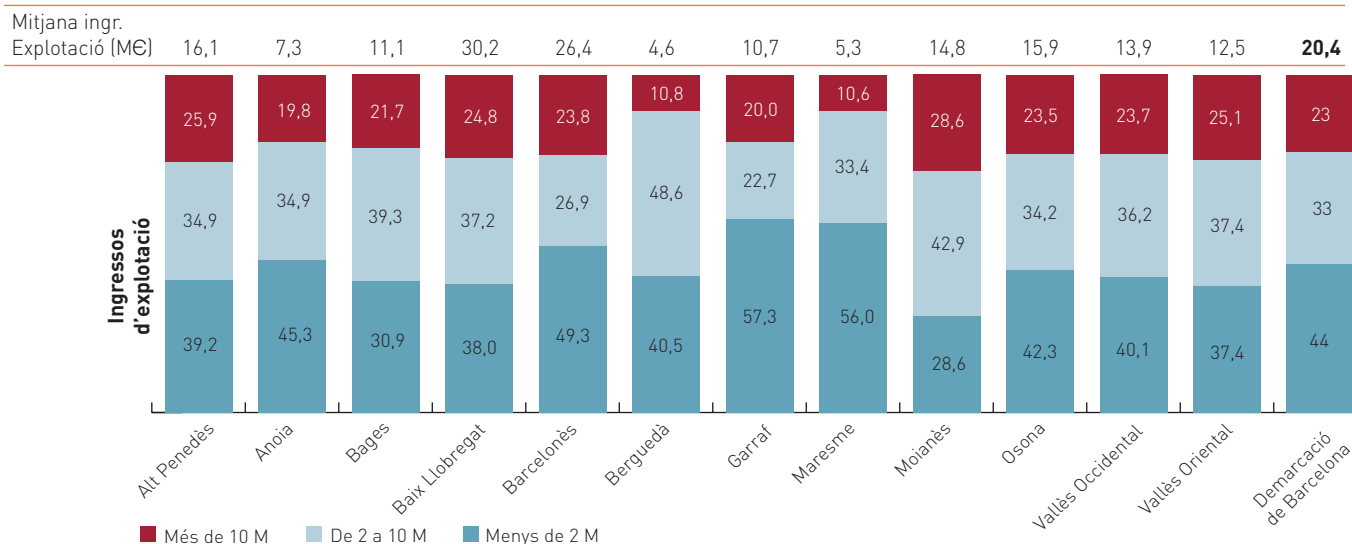
Al gràfic 8 es mostra la relació entre el percentatge d'empreses exportadores de cada comarca amb la facturació mitjana de les empreses exportadores l'any 2016. Les comarques que tenen una ràtio d'empreses exportadores més alta acostumen a tenir també una facturació mitjana més elevada (empreses grans). Aquelles comarques amb un percentatge inferior al 8% d'empreses exportadores es caracteritzen per facturar entre 5 i 15 milions de mitjana anual. En canvi, les empreses de la resta de comarques amb un percentatge superior al 8% facturen majoritàriament entre 10 i 20 milions anuals.

Les comarques del Barcelonès i l'Anoia han estat les úniques excepcions: en el cas de la primera, factura més de 25 milions de mitjana amb un percentatge d'empreses exportadores inferior al 8%, i en el cas de la segona, menys de 10 milions amb un percentatge superior al 10%.

Gràfic 7

Distribució de les empreses exportadores segons el tram d'ingressos de facturació i la comarca. Any 2016

(% d'empreses sobre el total d'empreses exportadores de la comarca)

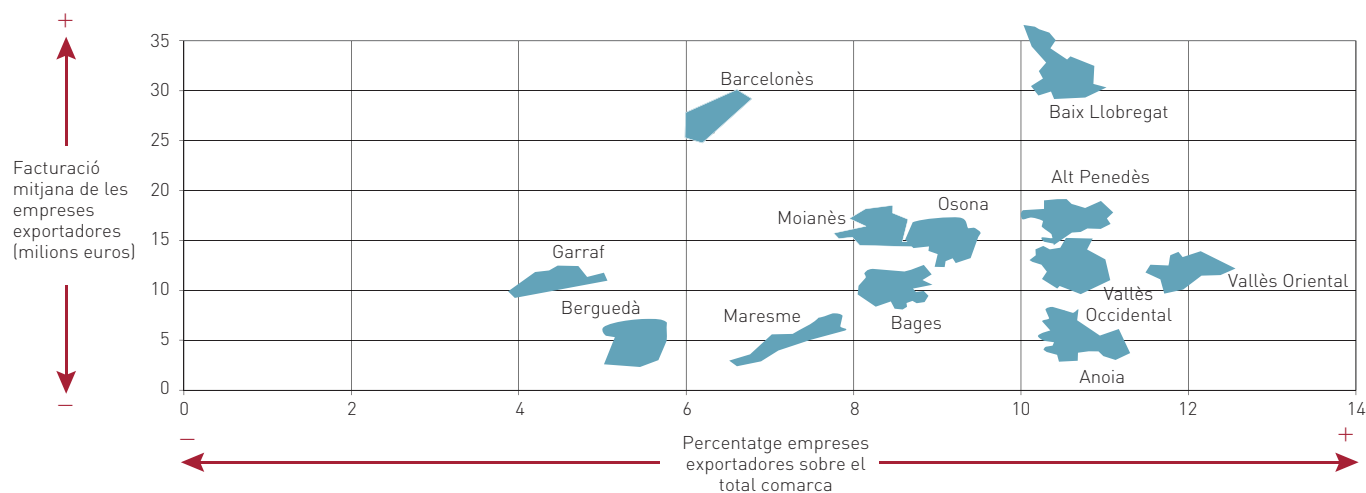

Font. Elaboració pròpia a partir de les dades del SABI.

Gràfic 8

Relació entre el percentatge d'empreses exportadores i la facturació mitjana. Any 2016

(percentatge d'empreses exportadores sobre el total de la comarca i facturació mitjana de les empreses exportadores en milions d'euros)

Font. Elaboració pròpia a partir de les dades del SABI.

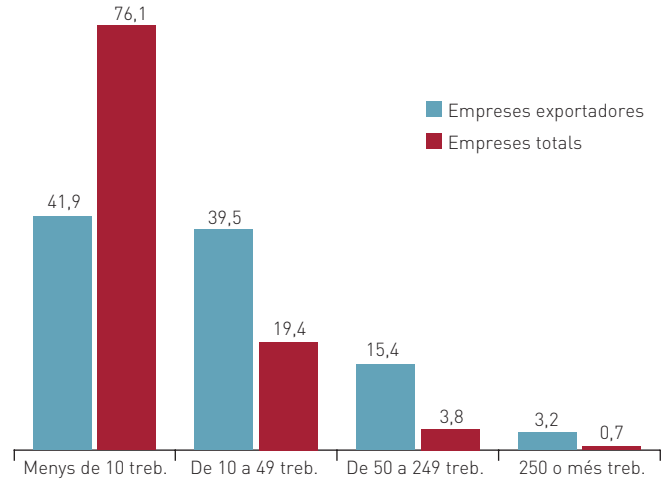
Nombre de treballadors

Tot i que la concentració de treballadors per empresa exportadora a la demarcació de Barcelona mostra que el teixit empresarial està format majoritàriament per microempreses i petites empreses (el 41,9%), està molt lluny de la importància que tenen les empreses de menys de 10 treballadors en el conjunt del teixit empresarial (el 76,1%). Per contra, el pes de les empreses que tenen entre 10 i 49 treballadors (mida mitjana) és bastant més elevat en les empreses exportadores que en el conjunt d'empreses (el 39,5% respecte del 19,4%). Així mateix, el pes relatiu de les empreses de més de 50 treballadors és més elevat entre les exportadores que en el conjunt del teixit empresarial (el 18,6% respecte del 4,5%) (gràfic 9).

Per comarques, cal destacar que aquelles més pròximes a la costa i que es caracteritzen per un sistema empresarial especialitzat en el sector terciari (Garraf, Maresme i Barcelonès) han concentrat una quantitat més gran de microempreses (menys de 10 treballadors) respecte a les comarques on les empreses exportadores basen principalment l'activitat en el sector industrial, en el qual les empreses acostumen a

tenir unes dimensions més grans. En aquestes últimes predomina el rang de 10 a 49 treballadors (gràfic 10).

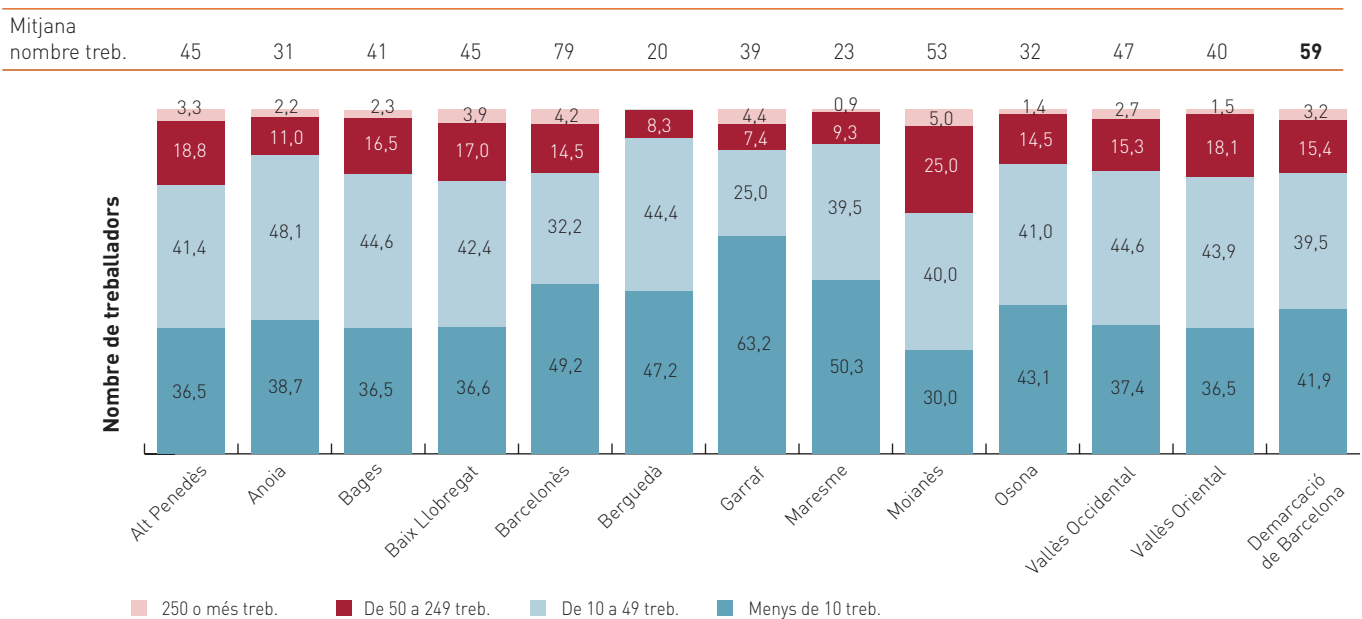
Gràfic 9
Distribució empresarial segons el nombre de treballadors a la demarcació de Barcelona. Any 2016 (percentatge sobre el total d'empreses a la demarcació de Barcelona)

Font. Elaboració pròpia a partir de les dades del SABI.

Gràfic 10

Distribució de les empreses exportadores segons el nombre de treballadors i la comarca. Any 2016
(% d'empreses sobre el total d'empreses exportadores de la comarca)

Font. Elaboració pròpia a partir de les dades del SABI.

Conclusions principals

- El 8,1% de les empreses de la demarcació de Barcelona han exportat durant l'any 2016. Més concretament, un 1,9% només ha fet exportacions i un 6,3% ha fet tant exportacions com importacions.
- El percentatge d'empreses que exporten sobre el total d'empreses de la demarcació de Barcelona ha augmentat progressivament en els darrers tres anys: 7,3% el 2014, 7,6% el 2015 i 8,1% el 2016, segons anàlisis prèvies.
- El 2016, la comarca barcelonina amb un percentatge d'empreses exportadores més elevat és el Vallès Oriental (12%), seguida del Vallès Occidental, el Baix Llobregat, l'Anoia i l'Alt Penedès (del 10,6 al 10,4%). En canvi, el Garraf és la comarca amb el percentatge més petit d'empreses que venen a l'exterior, amb el 4,4%, seguida del Berguedà amb el 5,4%.
- El percentatge d'empreses exportadores és molt més elevat en el sector industrial que en el sector de serveis —el 24,1% respecte del 6,7%—, ja que els productes manufacturats són especialment susceptibles d'ésser objecte d'intercanvi comercial a l'exterior i, per tant, concentra una gran part de les exportacions.

Per comarques, destaquen l'Alt Penedès, el Vallès Oriental, el Baix Llobregat, el Vallès Occidental i l'Anoia, on més d'una quarta part de les empreses industrials són exportadores. Quant al sector de serveis, les comarques amb un percentatge més elevat d'empreses exportadores (bàsicament empreses de comerç a l'engròs) han estat el Baix Llobregat (9%), el Vallès Oriental (8,8%) i el Vallès Occidental (8,1%).

- Quant a la dimensió de l'empresa, com més gran és l'empresa, més elevat és el percentatge d'empreses exportadores, tant en facturació com en nombre de treballadors. Així, gairebé dues de cada tres empreses que tenen una facturació anual de més de 10 milions d'euros són exportadores (el 60,7%) i gairebé el 50% de les empreses amb 50 treballadors o més venen a l'exterior.
- A la gran majoria de les comarques de la demarcació de Barcelona el pes de les exportacions és més gran o pràcticament el mateix que el pes del VAB sobre el total de la demarcació, excepte al Barcelonès i al Garraf, on el pes del VAB és superior al pes de les exportacions. Per tant, aquestes dues comarques són les que tenen un teixit empresarial amb menys presència a l'exterior en termes relatius.

- El conjunt d'Europa concentra el 63% de les destinacions de les empreses exportadores de la província de Barcelona. Amèrica n'ha estat la segona destinació i Àsia, la tercera (amb el 17,7 i el 12,3%, respectivament). Finalment, Àfrica i Oceania han esdevingut continents gairebé residuals, amb un 5,9 i un 1,3% del total de destinacions de les vendes a l'exterior respectivament.

La Unió Europea ha concentrat més del 50% de les destinacions de les empreses exportadores per a totes les comarques barcelonines, a excepció de l'Anoia i l'Alt Penedès. Quant a Àsia, destaca com a destinació per al Berguedà, amb gairebé el 25% de les destinacions de la comarca. Així mateix, Amèrica ha representat una quarta part de les destinacions de les empreses exportadores de l'Anoia, i l'Àfrica, del Moianès. Per acabar, Oceania ha destacat per al Berguedà, ja que és on hi ha el 6% de les destinacions de les seves empreses exportadores.

- La distribució del teixit empresarial segons el sector d'activitat i la dimensió és molt diferent entre les empreses exportadores i el total d'empreses de la demarcació de Barcelona. Això es deu al fet que les empreses exportadores tenen un pes predominant en el sector industrial i més elevat a mesura que augmenta la dimensió de l'empresa (ja sigui segons facturació o nombre de treballadors):

– Així, en comparació del conjunt d'empreses de la província de Barcelona, les empreses exportadores s'han caracteritzat per tenir un pes relatiu força inferior en el sector terciari (el 59,8% en comparació del 73,5%) i molt més elevat en el sector secundari (el 37,1% en comparació del 12,7%).

– Quant a la facturació, les empreses que facturem menys de 2 milions d'euros representen el 44% de les empreses exportadores, gairebé la meitat que en el conjunt d'empreses (86%). Per contra, les empreses que facturem més de 2 milions d'euros són el 56% de les empreses exportadores, respecte de només el 15% en el total d'empreses.

– Per acabar, les microempreses i petites empreses tenen una presència relativa molt menys important entre les exportadores que en el conjunt del teixit empresarial (el 42% respecte del 76%). I, en canvi, la concentració d'empreses mitjanes i grans (a partir de 10 treballadors) és molt més elevada entre les exportadores que en el total d'empreses (el 58% respecte del 24%).

Mapa municipal de la indústria a la demarcació de Barcelona

Jordi Boixader, Adrià Lomas i Guillem Subirachs, Oficina Tècnica d'Estratègies per al Desenvolupament Econòmic, Diputació de Barcelona

Les activitats industrials tenen un paper estructurant de l'economia i, després d'anys de perdre pes en l'ocupació de la demarcació de Barcelona, tornen a créixer. Ara bé, la indústria es localitza als mateixos indrets? Quins factors expliquen el comportament dels municipis?

En les pàgines següents es presenta una anàlisi de la indústria a escala municipal. En primer lloc, es descriu l'impacte de la crisi i el canvi de tendència pel que fa als llocs de treball. A partir d'aquí, s'aprofundeix en les intensitats de coneixements i les capacitats per encarar la transició verda dels diferents territoris. La connectivitat i la dimensió física dels espais productius segueixen tenint un paper important en els patrons d'implantació, però l'agenda industrial local passa de manera creixent per incorporar la qualitat dels entorns en un sentit més integral i la capacitat institucional¹.

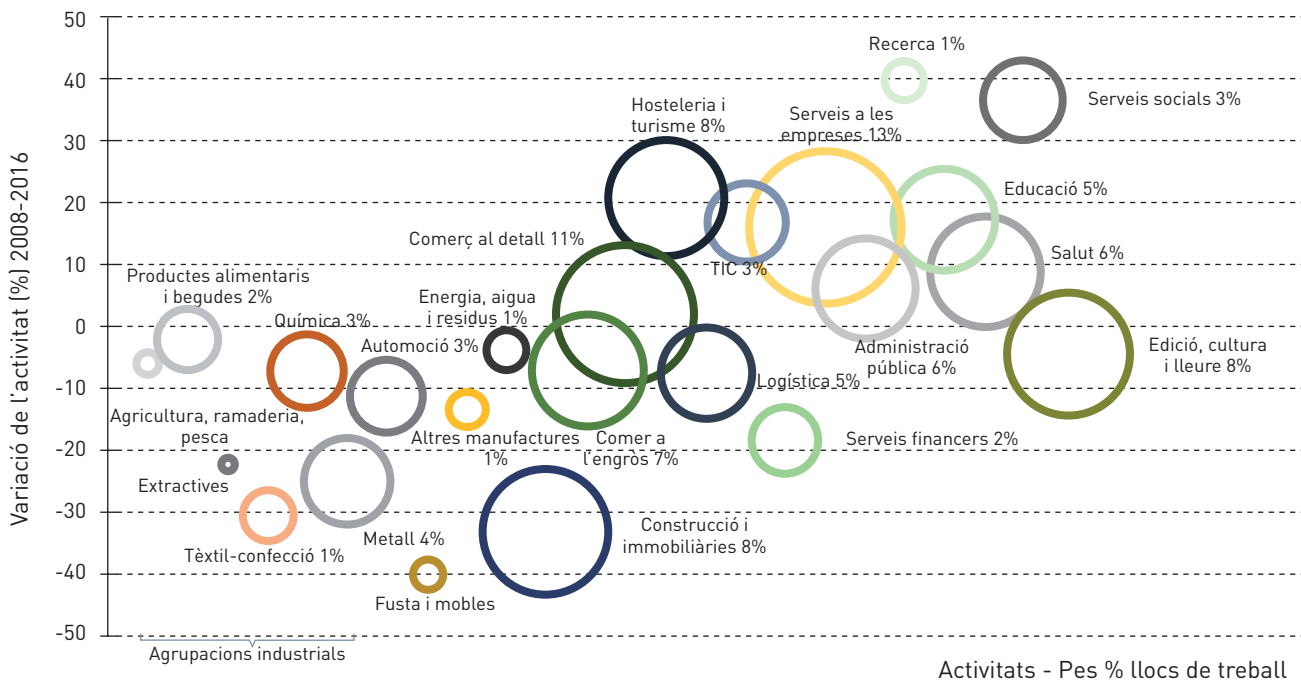
1. La cartografia és un avanç del *Mapa del desenvolupament econòmic local a la demarcació de Barcelona*, en elaboració en el marc del projecte www.estudislocals.cat/atlesdel.

Evolució de les activitats industrials en el període 2008-2016

L'any 2001 la indústria representava el 27,1% de les persones ocupades a la demarcació de Barcelona. A dia d'avui aquesta proporció s'ha reduït fins al 16%. És una caiguda contínua i que es va accentuar durant els primers anys de la crisi. Ara bé, a partir del 2013 observem com la indústria, novament, genera ocupació.

En la figura 1 es presenta l'evolució de les activitats industrials en el conjunt de l'economia. La grandària dels cercles indica el volum (com a suma d'afiliats i autònoms) de les diverses agrupacions sectorials i l'eix vertical reflecteix si han guanyat llocs de treball o n'han perdut. La disposició en l'eix horitzontal es realitza segons la tipologia de les activitats, seguint la Classificació Catalana d'Activitats Econòmiques (CCA).

Figura 1
Pes i evolució de les activitats econòmiques, 2016

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INSS

Una primera lectura de la figura constata la contracció dels sectors manufacturers, amb una pèrdua total de 92.000 llocs de treball durant el període 2008-2013 (més d'una cinquena part). Tanmateix, des del 2013 la indústria crea ocupació en totes les agrupacions sectorials. Les activitats que ho fan amb més intensitat són: productes alimentaris i begudes, automoció, metall i química.

Un aspecte a considerar és el comportament de les activitats relacionades amb la indústria. Destaca en primer lloc l'augment dels serveis a les empreses que, amb la classificació de 24 agrupacions, són un sector significatiu per a l'economia tant per pes com per trajectòria. Així mateix, les TIC presenten una evolució notablement positiva i guanyen volum progressivament. Per contra, la logística segueix de prop el comportament general de la indústria i expulsa ocupació.

Finalment, la dimensió mitjana dels establiments industrials ens aporta informació sobre les economies internes a les empreses. Així, si comparem la indústria amb la resta de sectors veiem que mentre la dimensió mitjana dels establiments industrials a la demarcació és de 16,35 persones assalariades per empresa, per als serveis és de 10,5 persones; per a la construcció, de 5,20, i per a l'agricultura, de 3,36 persones.

Localització de les activitats industrials

A continuació s'estudia la localització de les activitats industrials a escala municipal. El mapa 1 reflecteix la distribució de llocs de treball industrials en percentatge. En total, només quaranta-tres municipis superen el 20% d'ocupació industrial, tot i que setanta-tres superen els mil efectius industrials (mapa 2).

Un segon pas és veure els municipis en els quals es localitzen les diverses activitats industrials per efecte de les economies externes de caràcter territorial, és el que es mostra en el mapa 3. L'indicador d'especialització geogràfica que s'utilitza per a aquesta anàlisi és l'anomenat quocient de localització regional:

$$QL = \frac{L_{sm}/L_m}{L_s/L}$$

on L és l'ocupació, s , l'agrupació sectorial, i m , el municipi. Així, es considera que un municipi està especialitzat si el quocient pren un valor superior a la unitat. A més, per garantir la massa crítica de presència industrial s'estableix que la proporció de persones ocupades al municipi en el sector analitzat en relació amb el total del mateix sector a la demarcació sigui superior a l'1%.

Les activitats extractives presenten una concentració molt elevada també per efecte del seu volum relativament reduït.

La indústria de productes alimentaris i begudes es troba més distribuïda a la demarcació. El mapa resultant és la combinació de l'efecte seu i les dotacions i capacitats dels municipis de l'Alt Penedès i Osona. Malgrat una contracció forta, el 2016 gairebé es recuperen els 45.000 efectius de l'entrada de la crisi.

El tèxtil-confecció passa de 40.000 llocs de treball el 2008 a 27.000 el 2013. Des d'aleshores experimenta una recuperació lenta, però, en qualsevol cas, el mapa mostra la resiliència dels sistemes productius del tèxtil català.

La química realitza una aportació significativa al valor econòmic de la demarcació i el 2016 representa el 2,16 per cent dels llocs de treball. L'eix de la B-30 i el Delta del Llobregat concentren bona part de l'activitat. El 2016 havia recuperat els 68.000 llocs de treball del 2008.

El metall és un sector distribuït amb un important pes en l'estructura de l'ocupació industrial, ja que hi aporta el 4% dels efectius. Si és cert que des del 2013 recupera ocupació també ho és que l'impacte de la crisi ha estat notable, amb una caiguda de 126.000 llocs de treball a 94.000.

L'automoció, amb la seva cadena de producció, s'estén per un nombre significatiu dels municipis de la demarcació. Representa gairebé el 3% dels llocs de treball i se situa per damunt dels 70.000, amb un creixement sostingut des del 2013.

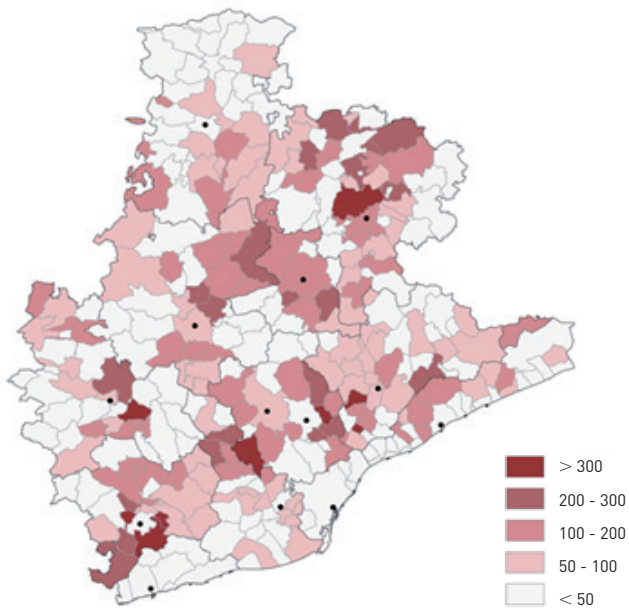
La fusta i mobles és un sector significatiu al Baix Berguedà i la Vall del Ges. La pèrdua d'efectius hi ha estat notable. Si el 2008 s'hi dedicaven 18.000 persones, en l'actualitat aquesta xifra se situa propera a les 11.000. Des del 2013

Taula 1
Quocient de localització i ocupats als municipis, 2016

	QL	Ocupats 2016		QL	Ocupats 2016		QL	Ocupats 2016
Productes alimentaris i begudes			Extractives			Automoció		
Sant Sadurní d'Anoia	6,54	1.765	Súria	155,22	810	Abrera	2,93	1.539
Avinyó	6,23	516	Sallent	64,26	328	Santa Margarida i els Monjos	2,56	1.032
Gurb	5,97	1.902	Cardona	28,94	50	Santpedor	2,33	827
Vic	4,50	3.886	Manlleu	6,94	48	Sant Fruitós de Bages	2,30	1.105
Esplugues de Llobregat	4,49	2.267	Sant Celoni	5,76	42	Sentmenat	1,98	908
Vilafranca del Penedès	3,83	1.184	Llinars del Vallès	5,75	41	Barcelona	1,78	27.452
Viladecans	2,33	662	Esparreguera	3,12	26	Gavà	1,51	951
Martorell	1,42	537	Cerdanyola del Vallès	2,49	28	Mollet del Vallès	1,39	744
Sant Joan Despí	1,31	509	Metal·l			Martorell	1,31	776
Sant Cugat del Vallès	1,24	649	Martorelles	2,63	1.113	Manresa	1,23	1.189
Montcada i Reixac	1,23	751	Torelló	2,27	1.196	El Prat de Llobregat	1,14	969
Santa Perpètua de Mogoda	1,14	823	Santa Perpètua de Mogoda	2,01	3.057	Sant Boi de Llobregat	1,14	1.007
Granollers	1,07	872	Cornellà de Llobregat	1,99	2.632	Vilanova i la Geltrú	1,08	717
Sant Boi de Llobregat	1,06	600	Sant Quirze del Vallès	1,80	1.585	Sabadell	1,03	1.736
Tèxtil-confecció			Vilanova i la Geltrú	1,77	1.572	Granollers	1,01	1.293
Canet de Mar	6,99	286	Castellar del Vallès	1,61	994	Altres manufactureres		
Arenys de Mar	6,62	311	Castellbisbal	1,60	1.993	Sant Pere de Riudebitlles	17,66	289
Pineda de Mar	6,36	493	Montcada i Reixac	1,57	2.017	Capellades	17,17	380
Mataró	5,72	2.686	Sant Andreu de la Barca	1,51	1.224	Artés	5,78	178
Igualada	5,63	1.489	Lliçà de Vall	1,50	973	La Pobla de Claramunt	4,89	254
Olesa de Montserrat	4,65	423	Badalona	1,48	2.634	Llinars del Vallès	4,35	264
Argentona	4,62	648	Manresa	1,44	1.863	Òdena	4,20	160
Cabrera de Mar	4,01	330	Martorell	1,27	1.009	Cerdanyola del Vallès	3,04	291
Santa Coloma de Gramenet	3,43	373	Sant Boi de Llobregat	1,25	1.484	Sant Esteve Sesrovires	2,71	238
Sant Quirze del Vallès	2,52	661	Terrassa	1,19	3.638	Sentmenat	2,64	254
Sabadell	2,11	1.416	Sabadell	1,17	2.617	Lliçà de Vall	2,62	267
Barberà del Vallès	2,01	1.265	Rubí	1,10	2.640	Canovelles	2,54	149
Terrassa	1,98	1.813	Les Franqueses del Vallès	1,09	1.121	Torelló	2,32	191
Parets del Vallès	1,89	533	Barberà del Vallès	1,05	2.210	Castellbisbal	1,99	388
Badalona	1,83	973	Polinyà	1,03	1.036	Sant Quirze del Vallès	1,63	225
Manresa	1,54	597	Fusta i mobles			Barberà del Vallès	1,61	531
El Prat de Llobregat	1,29	436	Puig-reig	7,39	131	Sant Andreu de la Barca	1,49	190
Granollers	1,11	568	La Garriga	7,32	184	Sant Boi de Llobregat	1,28	238
Química			Sant Pere de Torelló	7,16	115	Esplugues de Llobregat	1,19	198
Sant Celoni	3,47	922	Caldes de Montbui	6,33	314	Montcada i Reixac	1,19	239
Polinyà	2,68	1.801	Torelló	3,74	220	Parets del Vallès	1,08	160
Rubí	2,42	3.906	Manlleu	2,83	119	Terrassa	1,06	508
Les Franqueses del Vallès	2,27	1.574	Molins de Rei	2,26	111	Energia, aigua i residus		
Montornès del Vallès	2,22	933	Sant Fruitós de Bages	1,96	141	Barcelona	2,68	12.096
Sant Cugat del Vallès	2,16	1.588	Sentmenat	1,92	132	Sant Adrià de Besòs	2,66	278
Sant Joan Despí	1,94	1.063	Castellar del Vallès	1,89	131	L'Hospitalet de Llobregat	1,85	1.038
Palau-solità i Plegamans	1,92	829	Montcada i Reixac	1,85	265	Vilanova i la Geltrú	1,72	334
Sant Andreu de la Barca	1,90	1.036	Palau-solità i Plegamans	1,64	118	Sant Joan Despí	1,35	240
Parets del Vallès	1,82	1.150	Lliçà de Vall	1,62	118	Sabadell	1,21	595
El Prat de Llobregat	1,75	1.332	Cerdanyola del Vallès	1,55	106	El Prat de Llobregat	1,17	289
Mollet del Vallès	1,73	830	Badalona	1,40	280	Granollers	1,03	388
Gavà	1,56	882	Polinyà	1,33	149			
Lliçà de Vall	1,55	677	Sabadell	1,30	328			
Castellbisbal	1,46	1.222	Sant Andreu de la Barca	1,23	112			
Granollers	1,29	1.487	Igualada	1,11	110			
Barberà del Vallès	1,13	1.596	Castellbisbal	1,10	154			
L'Hospitalet de Llobregat	1,04	1.800	Terrassa	1,06	364			
			Cornellà de Llobregat	1,01	149			

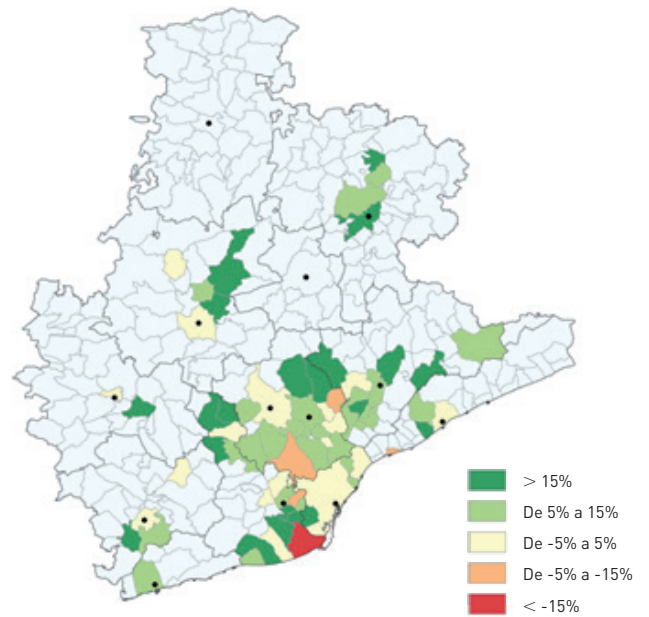
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INSS

Mapa 1
Llocs de treball industrials per cada 1.000 habitants, 2016

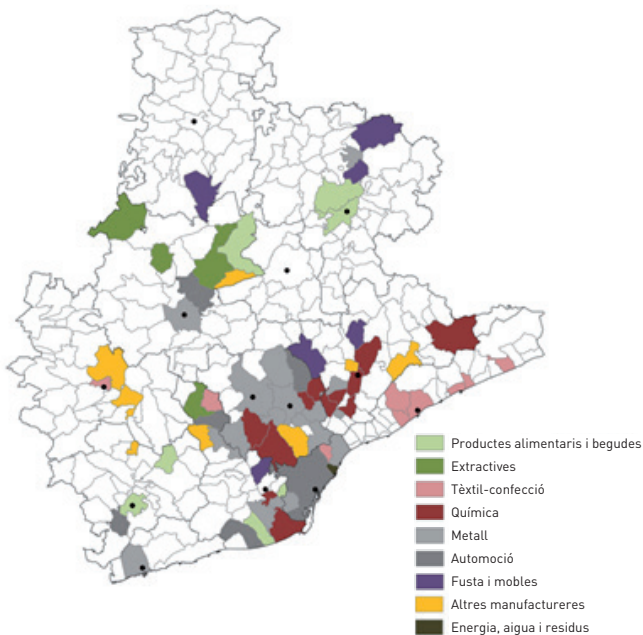
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INSS

Mapa 2
Variació dels llocs de treball industrials en el període 2013-2016 als grans municipis industrials

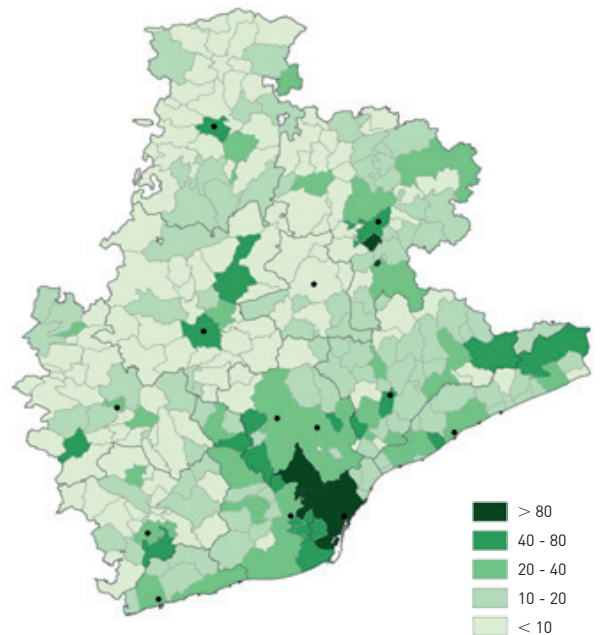
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INSS

Mapa 3
Municipis especialitzats en activitats industrials, 2016

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INSS

Mapa 4
Llocs de treball en serveis a les empreses per cada 1.000 h

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INSS

aquestes activitats creixen, però a un ritme més lent que la mitjana.

En darrer lloc, l'energia, aigua i residus es troben relativament estesos, però les dades tenen un elevat efecte seu. L'ocupació es manté al voltant dels 20.000 llocs de treball i el seu comportament és menys cíclic que en les activitats anteriors.

Les altres activitats manufactureres aporten uns 15.000 llocs de treball. La diversitat interna de la categoria es trasllada al patró de localització.

Aquest recorregut seria incomplet sense aturar-nos en el paper que tenen els serveis a les empreses (mapa 4) en la formació de valor industrial. D'una banda, reben una part de l'externalització i, de l'altra, indueixen competitivitat. Aquest conjunt d'activitats aporta 300.000 llocs de treball, no va contraure's amb la crisi i està en forta expansió des del 2013. La seva localització es distribueix jeràrquicament, de manera que s'observa una capçalera i diversos subcentres, normalment de caràcter comarcal.

Coneixements i dinàmica industrial als municipis

A continuació s'estudia l'existència i la intensitat de diversos tipus de coneixement per aproximar-nos a les capacitats d'innovació de les indústries² als municipis. Els elements que condicionen la dinàmica dels territoris són molt diversos (evolució global de l'economia, demanda dels mercats exteriors, estratègies dels competidors, etc.), però a l'escala estudiada, i amb les dades disponibles, sembla que les

2. Vegeu Asheim, B. T.; Boschma, R.; Cooke, P. (2011). «Constructing Regional Advantage: Platform Policies Based on Related Variety and Differentiated Knowledge Bases», *Regional Studies*, 45:7.

activitats connexes i el coneixement tenen un especial interès de cara al futur, ateses les transformacions profundes que es donen en la producció.

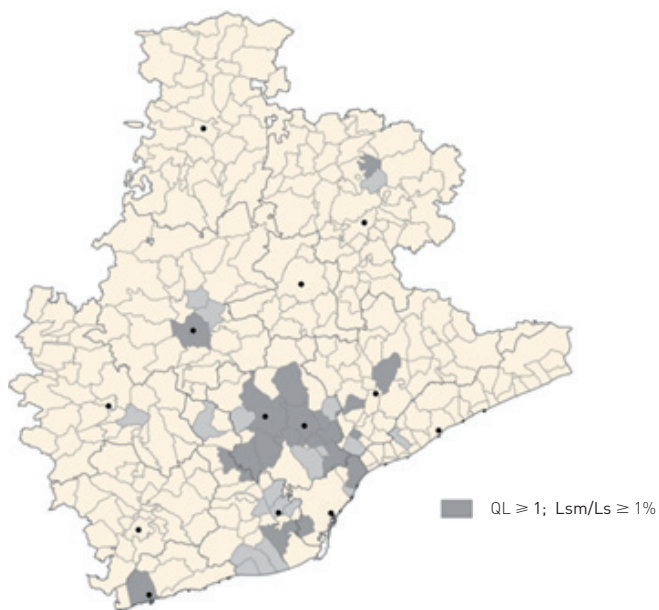
Un primer aspecte d'aquestes transformacions és la mobilització de diversos tipus de coneixement en els processos productius. Així, l'estructura econòmica de la província s'ha caracteritzat tradicionalment per la presència de coneixement inscrit en territoris que presenten una elevada especialització en algun camp d'activitat. És el cas del metall que, com s'observa en la figura, s'aglomera de forma clara i persistent al llarg del temps.

Un segon tipus de coneixement, sovint complementari a l'anterior, és el científicotecnològic. D'acord amb l'OCDE i les adaptacions realitzades per l'Eurostat s'estimen, en el mapa 6, les activitats industrials de tecnologia alta i mitjana-alta i, també, els serveis de tecnologia capdavantera. En destaca no només un comportament millor, sinó que han estat clau en la resiliència industrial.

Una de les notes característiques de la demarcació de Barcelona és la presència d'indústries relacionades amb el disseny, com la confecció de peces de vestir, la indústria del cuir i del calçat, etc. En aquest sentit, és escaient mapar (7) la dotació de coneixement de caràcter creatiu en la mesura que és un factor de modernització d'indústries sovint madures.

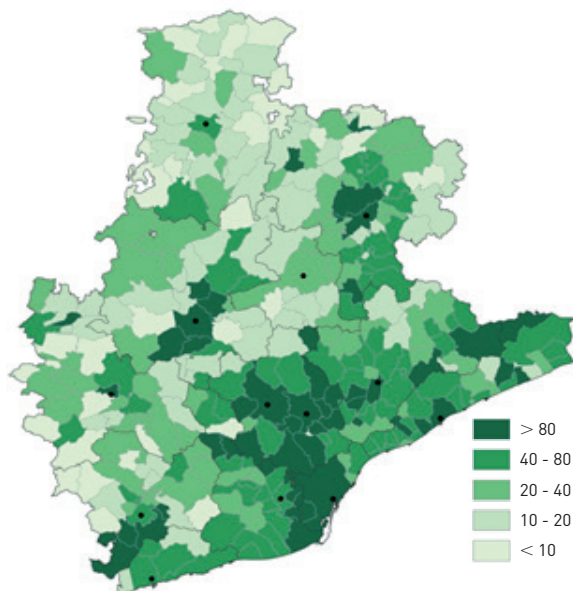
Finalment, l'economia a les comarques de Barcelona afronta de manera cada vegada més evident el repte ambiental. Aleshores, avaluar el comportament de l'economia verda és una manera d'acostar-se a la possibilitats d'innovació i de reorientació. Actualment, les activitats de l'economia verda superen els 75.000 llocs de treball i es troben en una senda marcadament a l'alça, però són territorialment asimètriques (mapa 8).

Mapa 5
Municipis especialitzats en les activitats de metall, 2016

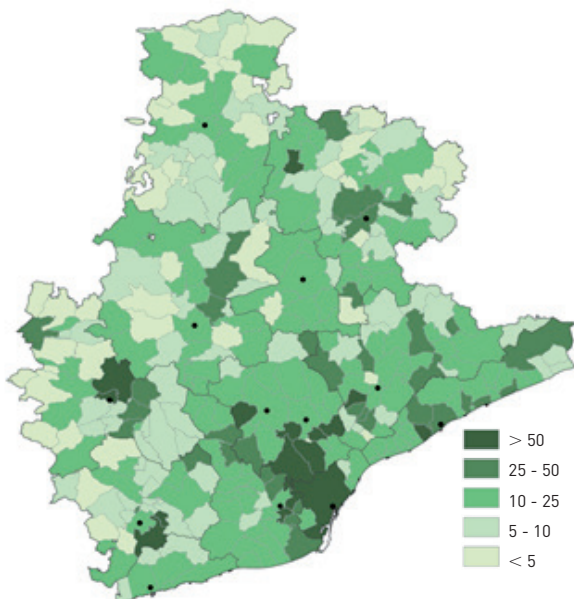
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INSS

Mapa 6
Llocs de treball de contingut tecnològic per cada 1.000 habitants, 2016

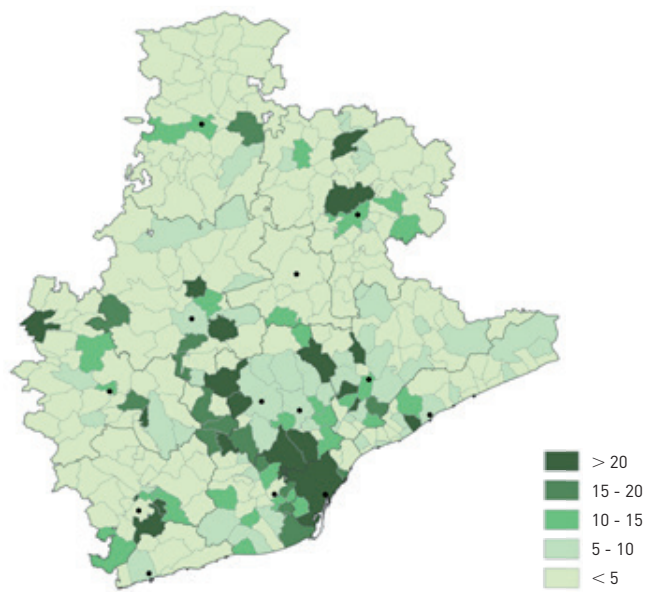
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INSS

Mapa 7
Llocs de treball en activitats creatives per cada 1.000 habitants, 2016

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INSS

Mapa 8
Llocs de treball en activitats de l'economia verda per cada 1.000 habitants, 2016

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'OTMP i la classificació elaborada per l'Ajuntament de Barcelona³

3. Ajuntament de Barcelona. Gerència d'Ocupació, Empresa i Turisme. Departament d'Estudis (2015). *Estudi sobre l'economia verda a Barcelona*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona i Fundació Fòrum Ambiental.

Connectivitat i espais per a la producció

La relació de la indústria amb els territoris pot ser abordada des del punt de vista de les estructures econòmiques dels municipis i de la localització de les activitats de coneixement, com hem realitzat fins ara. Tanmateix, els aspectes físics i infraestructurals segueixen tenint una importància explicativa alta del comportament espacial de la indústria.

A la demarcació es comptabilitzen 1.075 polígons d'activitat econòmica, entre els existents i els planificats (autoritzats urbanísticament), amb una superfície mitjana de 19,2 ha (la meitat, però, tenen menys de 10 ha). S'estima que un 40% de la superfície industrial està buida i, a la vegada, el sòl urbanitzable ja delimitat per activitat suma més de 5.000 ha. Mentre que l'extensió de la urbanització permet processos de creixement ràpids, la reurbanització exigeix processos més lents i complexos. Les administracions locals, competents en urbanisme i amb recursos financers molt limitats, tenen el repte d'evitar que decisions d'urbanització precipitades per facilitar l'atracció d'activitats econòmiques exteriors o el creixement d'activitats existents que altrament podrien deslocalitzar-se, limitin les oportunitats de desenvolupament futur.

Condicions d'entorn als municipis

Les condicions territorials que preparen els municipis en relació amb la indústria sovint han abastat només les grans infraestructures i els polígons. Tanmateix, l'augment d'informació i les possibilitats de processar-la, així com una complexitat creixent que afecta molts àmbits, incloent les cadenes de la producció, fan que les decisions de localització siguin cada vegada més sensibles a aspectes intangibles.

A més, al si dels municipis i les regions resulta problemàtic separar uns sectors d'alt grau d'innovació i exportadors respecte a uns altres de caràcter residencial en la mesura que les activitats avançades i, si es vol, els portadors de talent es beneficien d'una àmplia gamma de serveis i qualitats

dels territoris que incideixen en la percepció dels llocs i la satisfacció dels residents.

En aquest sentit, el mapa 11 presenta la intensitat de les economies residencials als municipis de la demarcació. Es tracta d'activitats de comerç, serveis socials, educació, salut, administració pública i de lleure que tenen una demanda vinculada a les necessitats quotidianes i curta geogràficament.

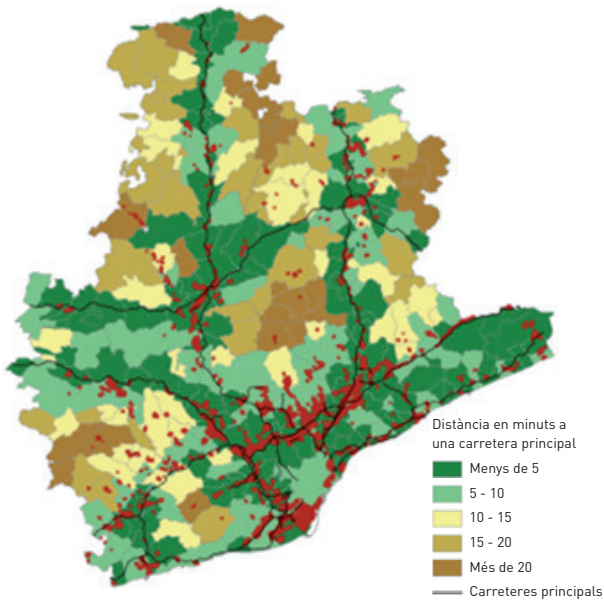
En síntesi, l'estructura territorial de la demarcació propicia la presència de fortes economies d'urbanització. És a dir, al costat de les economies de localització que hem vist anteriorment i que expliquen una part significativa de la fortalesa industrial, la diversificació aporta resiliència i facilita el sorgiment de noves activitats. En les darreres dècades els municipis amb presència majoritària de la indústria han estat substituïts per unes economies locals de composició mixta en les quals la indústria manté, però, un paper estructurant. El mapa 12, sumat als que hem presentat fins aquí, mostra la compatibilitat d'economies de localització i d'urbanització en l'àmbit municipal. Aquest és un resultat important donat que sembla que en el futur localitzar indústria a casa nostra exigirà entorns de qualitat.

Capacitació institucional per a la indústria

Per acabar, convé aportar alguna evidència sobre el grau de preparació dels territoris en termes de gestió del desenvolupament local, en un moment en què les desigualtats constitueixen un dels focus principals d'atenció. Tant és així que es planteja l'interrogant de fins a quin punt el nucli fundacional de les polítiques de desenvolupament econòmic local –garantir la plena ocupació en l'àmbit local– pot romandre inalterat amb la computerització del treball i la robotització.

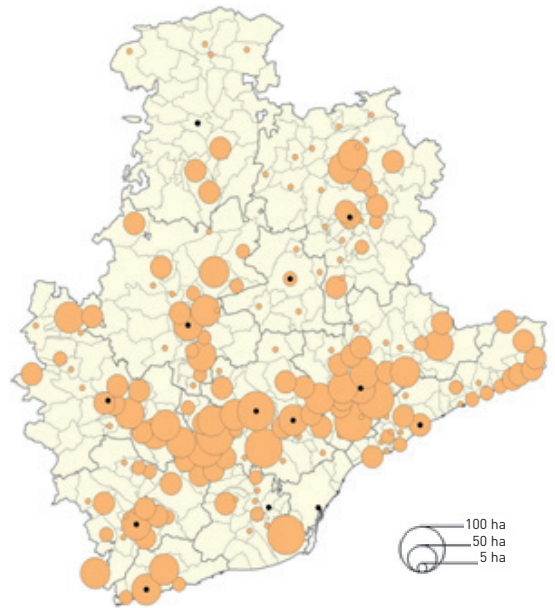
En aquest sentit, com evoluciona des del punt de vista espacial l'atur industrial? Del 2013 al 2016 ha disminuït un 38,6%. Entre els grans municipis industrials la reducció menor és a Premià de Mar (-30%) i Mataró (-32%) mentre que les evolucions més positives són a Esplugues de Llobregat (-44%) i Santa Perpètua de Mogoda (-43%). Ara bé, segueix havent-hi més de 40.000 persones aturades industrials que s'han d'afegir a les de la resta de sectors (287.000).

Mapa 9
Accessibilitat per municipis i localització dels polígons industrials

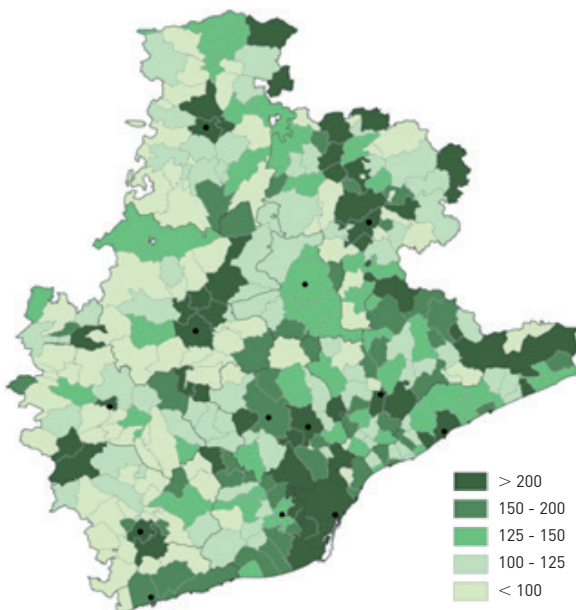
Font: elaboració pròpia a partir de ICGC i SITMUN

Mapa 10
Sòl urbanitzable delimitat per activitat econòmica

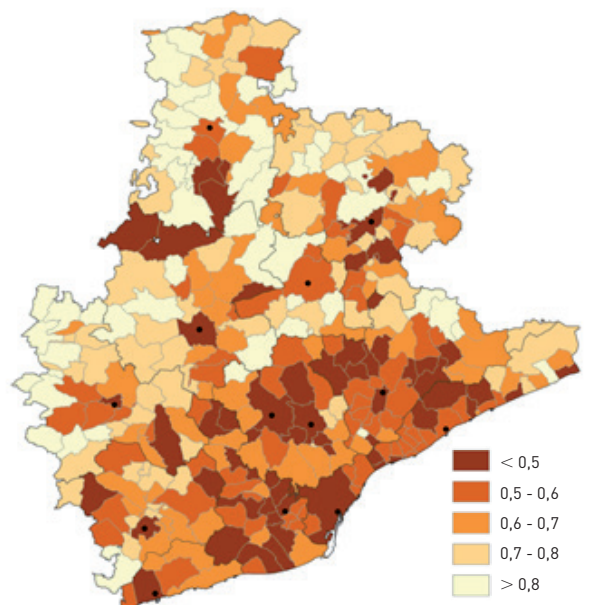
Font: elaboració pròpia a partir del MUC

Mapa 11
Llocs de treball en activitats residencials per cada 1.000 habitants, 2016

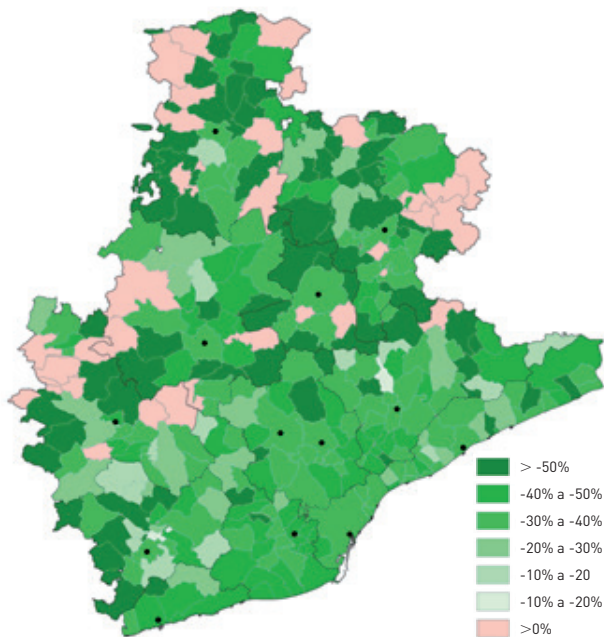
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INSS

Mapa 12
Índex de diversificació dels municipis, 2016

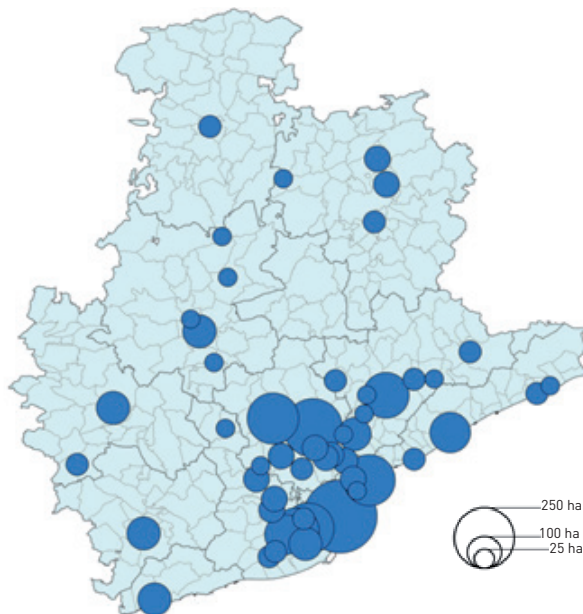
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INSS

Mapa 13
Evolució de l'atur industrial, 2013-2016

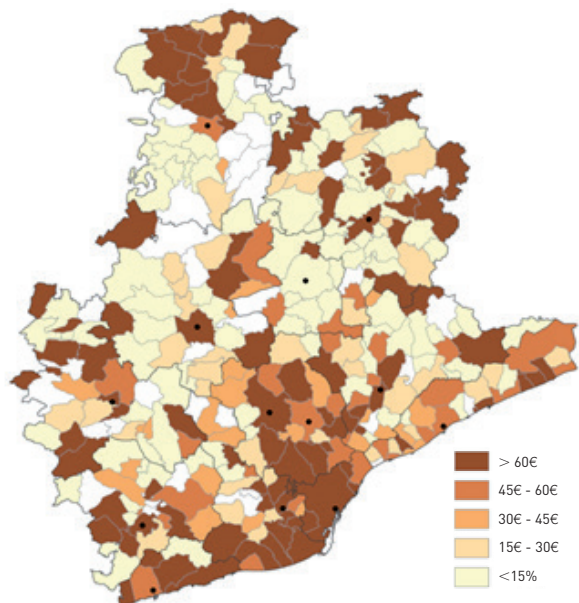
Font: elaboració pròpia a partir de l'OTMP

Mapa 14
Graduats en famílies de formació professional relacionades amb la indústria 4.0, 2016

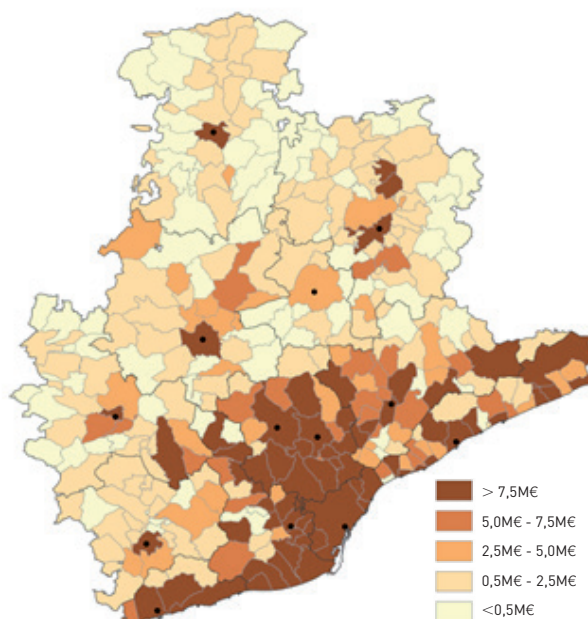
Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Ensenyament i la classificació de l'Observatori FP⁴

Mapa 15
Despesa dels ajuntaments en polítiques de desenvolupament econòmic local per càpita, 2015

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda

Mapa 16
Potencial de compra pública, 2015

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Hisenda

4. Blanes, M.; Punyet, A.; et al. (2017). *Els sectors econòmics emergents i la formació professional a la Regió Metropolitana de Barcelona. Sector: Indústria 4.0*. Barcelona: Fundació BCN Formació Professional.

El mapa de l'atur té un component cíclic, però també reflecteix tendències de llarg abast associades a la digitalització i l'arribada de la indústria 4.0. Les transformacions en el món de la producció són molt profundes i ràpides. Les vocacions productives dels territoris evolucionen, però a diferent velocitat, en la mesura que són una combinació de la trajectòria seguida fins avui, les inclinacions de futur i l'acció col·lectiva. La problemàtica que es viu als municipis expressa una tensió entre diferents escales temporals.

Estretament relacionada amb aquestes vocacions apareix la formació. El mapa 14 localitza els graduats en formació professional de les famílies relacionades amb la indústria 4.0. La promoció i la potenciació de les competències tecnològiques, tècniques i personals, en aquest context de transformacions contínues, resulta clau per als anys a venir.

El ressorgiment de les indústries a les ciutats i als territoris depèn de la capacitat institucional. L'adaptació de l'urbanisme a les noves formes de produir i els avanços en l'agenda del desenvolupament econòmic local són peces necessàries en la mesura que han estat els pilars d'intervenció fins als nostres dies. Tanmateix, les experiències internacionals i les teories recents exploren nous enfocaments i eines.

El mapa 15 mostra la despesa per càpita en polítiques de desenvolupament econòmic local. Tot i que hi ha diferències entre municipis, les actuacions específiques per a indústria, recerca, desenvolupament i innovació són relativament reduïdes. En l'altre extrem, els municipis, preferentment agrupats en reptes compartits, retenen en la contractació

un poderós estímul a la innovació per mitjà de la compra pública innovadora i verda (mapa 16). El potencial d'incidència des d'aquesta perspectiva implica eixamplar les maneres de fer, del foment, per exemple, a la provisió utilitzant els instruments jurídics ja existents. El desenvolupament dels territoris no pot centrar-se només en la via de l'oferta, sinó que ha d'incorporar els elements de demanda.

Finalment, l'aproximació institucional hauria d'explorar els avantatges col·laboratius tant com sigui possible. Les aliances en zones tradicionals (cadena de valor d'Osona, *Reimagine Textile* del Maresme, pactes, etc.), l'emergència de noves geografies vertebrades sobre corredors (B-30, C-17, etc.), la integració en xarxa (Eurecat, entre d'altres) o les plataformes obertes de deliberació (IND+I) constitueixen avenços significatius en aquesta direcció. Mirats en conjunt, aquests processos reflecteixen l'ampliació dels agents involucrats en la innovació local i apunten la possibilitat de modernitzar les pautes relacionals.

La indústria ha tornat amb força al centre de les polítiques de desenvolupament econòmic local. L'enfocament multicapa que hem presentat mostra una economia integrada i, a la vegada, diferències no només entre territoris sinó també en la dotació de factors de dinamització industrial al si de cada un dels municipis. En aquest sentit, respecte al que s'ha fet en el passat, les estratègies industrials han de ser prioritàries, selectives i a llarg termini; i amb la mirada posada a un futur canviant que ve molt de pressa, assentar-se sobre models de desenvolupament participats, que combinin les dimensions territorial, econòmica i institucional amb els grans reptes de la societat.

Quantificació de les jubilacions futures en la indústria

Sandra Gutiérrez Cubero i Carme Poveda, Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures, Cambra de Comerç de Barcelona¹

1. Objectiu i metodologia

L'objectiu d'aquest estudi és quantificar i predir el nombre de jubilacions que es produiran en els propers anys en el sector industrial de la demarcació de Barcelona i de tot Catalunya, per tipus d'ocupació i per branca industrial. Aquesta informació vol ser una eina útil per a les administracions competents en la planificació de necessitats formatives futures, ja que els permetrà prioritzar les actuacions en aquelles ocupacions i sectors que tenen una taxa d'envelliment dels treballadors més elevada. Tot i així, també s'ha de tenir en compte que molts d'aquests llocs de treball pot ser que no es reemplacin per la introducció d'avenços tecnològics.

La informació estadística de base per elaborar l'estudi és la que ofereix el cens de 2011. Analitzarem el nombre de treballadors amb 55 anys o més (jubilats potencials en la propera dècada, ja que la mitjana d'edat de jubilació a Espanya és de 63,7 anys en els homes i de 64,5 en les dones). D'aquests, podrem diferenciar els que tenen la jubilació més immediata (60 anys o més) i els que la tenen més llunyana (de 55 a 59 anys).

La informació facilitada pel cens permet saber el nombre de treballadors potencialment jubilables segons la branca industrial (CCAE a dos dígit, se n'analitzen 30 branques) i segons la classificació d'ocupació (CNO a dos dígit, se n'analitzen 62 grups), i permet fer un encreuament de branca amb tipus d'ocupació. Així mateix, també permet analitzar la informació per al conjunt d'ocupacions considerades típicament industrials a partir de la formació professional (CNO: 73-82 i 97).² Cal aclarir que es considera el sector industrial en un sentit ampli; és a dir, el sector manufacturer més el sector d'indústries extractives, energia, aigua i residus.

¹ La Cambra de Comerç de Barcelona agraeix al Consell Comarcal del Barcelonès l'impuls d'aquest estudi i l'autorització per publicar-lo.

² 73 - Soldadors, planxistes, muntadors d'estructures metàl·liques, ferrers; 74 - Mecànics i ajustadors de maquinària, 75 - Treballadors especialitzats en electricitat i electrotecnologia; 76 - Mecànics de precisió en metalls, ceramistes, vidriers, artesans i treballadors d'arts gràfiques; 77 - Treballadors de la indústria de l'alimentació, begudes i tabac; 78 - Treballadors de la fusta, tèxtil, pell, cuir, calçat i altres operaris en oficis; 81 - Operadors d'instal·lacions i maquinària fixes; 82 - Muntadors i engaladors en fàbriques; 97 - Peons de les indústries manufactureres.

Com s'ha dit, la darrera informació censal correspon a l'any 2011. Per obtenir la població potencialment jubilable l'any 2016 s'actualitzaran les xifres de treballadors totals en la indústria i de treballadors en la indústria amb 55 anys o més a partir de les taxes de variació de l'ocupació entre 2011-2016 que proporciona l'EPA, una informació que ha estat subministrada per l'IDESCAT. Suposem, a més, que l'estructura per ocupacions i per branques industrials es manté constant entre 2011 i 2016.

L'estudi s'estructura en dos apartats, a banda de la introducció. En el primer apartat s'analitzen els resultats detallats per a la demarcació de Barcelona, i en el segon es fa una anàlisi similar per al conjunt de Catalunya.

2. Quantificació de les jubilacions futures en el sector industrial de la demarcació de Barcelona

2.1. Jubilacions futures per branques industrials

L'any 2011 hi havia un total de 395.435 treballadors en el sector industrial de la demarcació de Barcelona, dels quals 56.450 tenien 55 anys o més. Si apliquem les taxes de variació entre 2011 i 2016 de l'ocupació al conjunt de la indústria (-1 %) i de l'ocupació en la indústria que té 55 anys o més (-6%) que proporciona l'EPA per a la demarcació de Barcelona, s'obtenen les xifres estimades l'any 2016. Els resultats mostren que el 2016 hi havia 53.069 treballadors potencialment jubilables durant els propers 10 anys en el sector industrial de la demarcació, el 14% de l'ocupació total. D'aquests treballadors, 22.337 estan en ocupacions típicament industrials que requereixen una qualificació de formació professional (42,1%).

La distribució per edats d'aquesta ocupació es detalla a la taula 1. El percentatge d'ocupació jubilable en els propers cinc anys (és a dir, que el 2016 tenen 60 anys o més) és del 37,8%. Per tant, dels 53.069 treballadors potencialment jubilables en la indústria, 20.049 es jubilaran en els propers 5 anys, i els 33.020 restants, es jubilaran més endavant perquè actualment tenen entre 55 i 59 anys.

Taula 1**Distribució per edats dels treballadors de 55 anys o més en la indústria. Demarcació de Barcelona. Estimació 2016**

Tram d'edat	En %	Nombre d'ocupats
55-59	62,2%	33.020
60-64	29,5%	15.657
65-69	4,2%	2.219
70 o més	4,1%	2.173
TOTAL	100%	53.069

Font. Elaboració pròpia a partir del cens de 2011 i l'EPA 2011-2016.

La taula 2 mostra el nombre de treballadors que es jubilaran els propers anys en cadascuna de les branques industrials, ordenades per ordre decreixent. Les nou branques amb el nombre més gran de treballadors que tenen 55 anys o més són: la fabricació de productes metàl·lics, la indústria de l'alimentació, les arts gràfiques, la indústria química, la confecció de peces de vestir, la fabricació de maquinària, la metal·lúrgia, la fabricació de vehicles de motor i la indústria tèxtil. Aquestes nou branques industrials sumen un total de 33.862

Taula 2.**Treballadors potencialment jubilables per branques industrials. Demarcació de Barcelona. Estimació 2016**

	Nombre ocupats			% ocupats	
	≥ 55 anys		≥ 60 anys	≥ 55 anys	
	Total	Ocup. industr.		Total	Ocup. industr.
Total	53.069	22.337	20.048	14%	6%
25 - Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equip	5.396	2.679	2.039	16%	8%
10 - Indústria de l'alimentació	4.447	1.904	1.680	12%	5%
18 - Arts gràfiques i reproducció de suports gravats	4.343	2.289	1.641	16%	9%
20 - Indústria química	3.732	686	1.410	14%	2%
14 - Confecció de peces de vestir	3.351	2.200	1.266	21%	14%
28 - Fabricació de maquinària i equip n.c.a.p.	3.215	1.471	1.215	15%	7%
24 - Metal·lúrgia; fabricació de productes de ferro i acer	3.173	1.631	1.199	15%	8%
29 - Fabricació de vehicles de motor	3.135	1.415	1.184	8%	4%
13 - Indústria tèxtil	3.069	1.485	1.160	17%	8%
33 - Reparació i instal·lació de maquinària i equips	2.510	1.415	948	15%	8%
22 - Fabricació de productes de cautxú i plàstics	2.261	724	854	13%	4%
21 - Fabricació de productes farmacèutics	2.073	475	783	9%	2%
31 - Fabricació de mobles	1.593	738	602	19%	9%
35 - Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire acondicionat	1.509	371	570	11%	3%
32 - Altres indústries manufactureres	1.100	390	416	12%	4%
11 - Fabricació de begudes	1.091	437	412	13%	5%
27 - Fabricació de material i equip elèctric	1.072	310	405	11%	3%
17 - Indústria del paper	1.067	367	403	14%	5%
38 - Recollida, tractament i eliminació de residus	870	118	329	12%	2%
23 - Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	860	381	325	15%	7%
26 - Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	733	169	277	10%	2%
16 - Indústria de la fusta i el suro, excepte mobles	719	202	272	16%	4%
36 - Captació, depuració i distribució d'aigua	437	42	165	10%	1%
05-09 - Indústria extractiva	414	0	156	14%	0%
30 - Fabricació d'altre material de transport	306	165	115	17%	9%
15 - Indústria del cuir i del calçat	268	193	101	10%	8%
39 - Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	155	0	59	11%	0%
12 - Indústria del tabac	75	0	28	19%	0%
37 - Recollida i tractament d'aigües residuals	56	0	21	7%	0%
19 - Indústria del refinament de petroli	38	0	14	10%	0%

Nota ocupacions industrials (Ocup.ind.): les ocupacions industrials corresponen als codis de la Classificació Nacional d'Ocupacions (CNO): 73-82 i 97. La suma dels sectors no dona exactament el total, perquè hi ha sectors que per motiu de secret estadístic no es facilita el nombre d'ocupats.

Font. Elaboració pròpia a partir del cens de 2011 i l'EPA 2011-2016.

treballadors potencialment jubilables al llarg de la propera dècada, el 67% del total en el conjunt de la indústria (53.069). Si considerem únicament els treballadors de 60 anys o més, aquests nou subsectors industrials sumen un total de 12.793 treballadors que es jubilaran en els propers cinc anys.

Quan analitzem únicament les ocupacions típicament industrials, les tres branques amb el nombre més gran de treballadors que tenen 55 anys o més són també sectors que estan

en regressió. És el cas de la fabricació de productes metàl·lics (2.679 treballadors), les arts gràfiques (2.289 treballadors) i la confecció de peces de vestir (2.200 treballadors).

Les taxes d'envelliment de l'ocupació (percentatge de treballadors de 55 anys o més respecte del total) més altes les tenen les següents branques industrials: la confecció de peces de vestir (el 21% de l'ocupació del sector té 55 anys o més), la indústria del tabac (19 %, però té un pes molt reduït

Taula 3.
Treballadors en la indústria per ocupacions i edat. Demarcació de Barcelona. Estimació 2016

	Ocupats a la indústria				
	Total	≥ 55 anys	% ≥ 55 s/total	≥ 60 anys	% ≥ 60 s/total
Total	391.551	53.069	14%	20.048	5%
81 - Operadors d'instal·lacions i maquinària fixes	44.339	4.738	11%	1.790	4%
31 - Tècnics de les ciències i de les enginyeries	40.606	4.212	10%	1.591	4%
73 - Soldadors, xapistes, montadors d'estructures metàl·liques i ferrers	25.472	4.155	16%	1.570	6%
41 - Comptables, financers i serveis de suport a la producció i al transport	23.472	2.806	12%	1.060	5%
76 - Mecànics de precisió en metalls, ceramistes, vidrers, artesans i treballadors d'arts gràfiques	19.981	3.751	19%	1.417	7%
13 - Directors de producció i operacions	15.337	2.816	18%	1.064	7%
74 - Mecànics i ajustadors de maquinària	15.204	2.543	17%	961	6%
97 - Peons de les indústries manufactureres	14.303	1.279	9%	483	3%
24 - Professionals de les ciències físiques, químiques, matemàtiques i de les enginyeries	13.827	813	6%	307	2%
32 - Supervisors en enginyeria de mines, d'indústries manufactureres i de la construcció	13.476	1.838	14%	694	5%
35 - Representants, agents comercials i afins	12.709	2.209	17%	835	7%
43 - Altres ocupats administratius sense tasques d'atenció al públic	11.184	1.523	14%	575	5%
77 - Treballadors de la indústria de l'alimentació, begudes i tabac	10.659	1.476	14%	558	5%
45 - Empleats administratius d'atenció al públic no classificats sota altres epígrafs	9.956	997	10%	376	4%
12 - Directors de departament, administratius i comercials	9.387	1.062	11%	401	4%
36 - Professionals de suport a la gestió administrativa	8.629	1.232	14%	465	5%
82 - Muntadors i engalzadors en fàbriques	8.134	982	12%	371	5%
84 - Conductors de vehicles per al transport urbà o per carretera	8.005	1.358	17%	513	6%
78 - Treballadors de la fusta, tèxtil, pell, cuir, calçat i altres operaris en oficis	7.857	2.045	26%	772	10%
52 - Dependents en botiques i magatzems	7.624	1.114	15%	421	6%
75 - Treballadors especialitzats en electricitat i electrotecnologia	7.486	1.368	18%	517	7%
71 - Treballadors en obres estructurals de construcció i afins	7.124	945	13%	357	5%
26 - Especialistes en organització de l'Ad. Pública i de les empreses, i en la comercialització	6.758	381	6%	144	2%
98 - Peons del transport, descarregadors i reposadors	5.872	418	7%	158	3%
92 - Personal de neteja	5.317	1.330	25%	503	9%
11 - Directors executius	4.669	1.236	26%	467	10%
72 - Treballadors d'acabat de construccions i instal·lacions (excepte electricistes), pintors i afins	4.624	733	16%	277	6%
94 - Recollidors de residus urbans, venedors al carrer i altres ocupacions elementals en serveis	3.664	503	14%	190	5%
44 - Empleats d'agències de viatges, recepcionistes, telefonistes i afins	3.188	395	12%	149	5%
38 - Tècnics de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC)	3.159	230	7%	87	3%
83 - Maquinistes de locomotores, operadores de maquinària agrícola i equips pesants mòbils	1.911	146	8%	55	3%
33 - Tècnics sanitaris i professionals de les teràpies alternatives	1.871	141	8%	53	3%
21 - Professionals de la salut	1.594	235	15%	89	6%
Altres	14.154	2.059	15%	778	5%
Total ocupacions industrials (CNO 73-82 i 97)	153.434	22.337	15%	8.438	5%

Nota. S'han ombrejat en blau cel les ocupacions considerades industrials (codis CNO:73-82 i 97).

Font. Elaboració pròpia a partir del cens de 2011 i l'EPA 2011-2016.

en la indústria de la demarcació) i la fabricació de mobles (19%). Les segueixen, amb unes taxes entorn del 16-17%: la indústria tèxtil, la fabricació d'altre material de transport, les arts gràfiques, la fabricació de productes metàl·lics i la indústria de la fusta i el suro. A l'extrem contrari trobem els sectors amb una ocupació més rejuvenida, que coincideixen amb els sectors que estan en expansió, que són els de recollida i tractament d'aigües residuals (7%), la fabricació de vehicles de motor (8%) i la fabricació de productes farmacèutics (9%).

2.2. Jubilacions futures en la indústria per ocupacions

L'anàlisi de les jubilacions futures en la indústria per tipus d'ocupació figura a la taula 3. Les ocupacions que tenen un nombre més gran de treballadors jubilables en els propers anys són: operadors d'instal·lacions i maquinàries fixes (4.738 treballadors de 55 anys o més, dels quals 1.790 tenen 60 anys o més), tècnics de les ciències i de les enginyeries (4.212 treballadors, dels quals 1.591 tenen 60 anys o més), soldadors, planxistes, muntadors d'estructures metàl·liques (4.212 treballadors, dels quals 1.570 es jubilaran durant els propers cinc anys), comptables, financers i serveis de suport a la producció i al transport (4.155 treballadors, 1.060 amb 60 anys o més). Pel que fa als directius, l'ocupació amb més persones potencialment jubilables és la de directors de producció i operacions. Cal esmentar que de les deu principals ocupacions amb més jubilacions futures, cinc són ocupacions típicament industrials (ombrejades en blau clar).

De les ocupacions que tenen un nombre més gran de treballadors d'elevada edat, les que tenen una taxa d'envelliment més alta (és a dir, un percentatge més gran de treballadors de 55 anys o més) són els mecànics de precisió en metalls, ceramistes, vidriers, artesans i treballadors d'arts gràfiques (19%), i les que tenen unes taxes d'envelliment per sota de la

mitjana són els operadors d'instal·lacions i maquinària fixes (11%) i els tècnics de les ciències i de les enginyeries (10%).

2.3. Jubilacions futures per branques industrials i per ocupacions

En aquest apartat es detalla, per a cadascuna de les principals branques industrials,³ quines són les ocupacions que tindran un nombre més gran de jubilacions els propers 10 anys i, per tant, són llocs de treball que en bona part requeriran ser reemplaçats. Els resultats es mostren a la taula 4, i s'indiquen amb un ombrejat blau clar les ocupacions que són típicament industrials.

Així, per exemple, en el sector de la fabricació de productes metàl·lics, que és el que té un major nombre absolut de treballadors potencialment jubilables a la demarcació de Barcelona (5.396 segons dades de 2016, dels quals 2.679 en ocupacions industrials), es jubilaran els propers anys més de 1.500 soldadors, planxistes i muntadors d'estructures metàl·liques; més de 500 operaris d'instal·lacions i maquinàries fixes; més de 360 tècnics de les ciències i les enginyeries; més de 300 directors de producció i operacions, i gairebé 300 mecànics i ajustadors de maquinària. La segona branca industrial amb més treballadors potencialment jubilables és la indústria de l'alimentació, amb 4.447 treballadors de 55 anys o més, dels quals 1.904 són ocupacions industrials. Dins aquesta indústria es requeriran fonamentalment treballadors especialitzats en la branca alimentària (més de 1.300 persones) i també més de 400 dependents en botigues i magatzems, més de 200 operadors d'instal·lacions i maquinàries fixes, i també més de 200 representats i agents comercials, entre altres qualificacions. La resta de branques industrials es poden consultar en els quadres que integren la taula 4.

³ S'han analitzat les 18 branques industrials que tenen com a mínim 1.000 treballadors de 55 anys i més l'any 2016.

Taula 4

Resultats per branca industrial i ocupació. Demarcació de Barcelona. Estimació 2016.

25 - Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equipament	Ocupats ≥ 55 anys
73 - Soldadors, planxistes, muntadors d'estructures metàl·liques i ferrers	1.528
81 - Operadors d'instal·lacions i maquinària fixes	531
31 - Tècnics de les ciències i de les enginyeries	367
13 - Directors de producció i operacions	320
74 - Mecànics i ajustadors de maquinària	296
71 - Treballadors en obres estructurals de construcció i afins	244
41 - Comptables, financers i serveis de suport a la producció i al transport	226
35 - Representants, agents comercials i afins	202
12 - Directors de departament, administratius i comercials	150
32 - Supervisors en enginyeria de mines, d'indústries manufactureres i de la construcció	150
45 - Empleats administratius d'atenció al públic no classificats sota altres epígrafs	150
84 - Conductors de vehicles per al transport urbà o per carretera	141
11 - Directors executius	132
82 - Muntadors i engaladors en fàbriques	122
36 - Professionals de suport a la gestió administrativa	89
43 - Altres ocupats administratius sense tasques d'atenció al públic	85
72 - Treballadors d'acabat de construccions i instal·lacions (excepte electricistes), pintors i afins	85
76 - Mecànics de precisió en metalls, ceramistes, vidriers, artesans i treballadors d'arts gràfiques	85
97 - Peons de les indústries manufactureres	75
24 - Professionals de les ciències físiques, químiques, matemàtiques i de les enginyeries	56
75 - Treballadors especialitzats en electricitat i electrotecnologia	52
Altres	310
TOTAL ocupacions industrials	2.679
TOTAL OCUPACIONS	5.396

10 - Indústria de l'alimentació	Ocupats ≥ 55 anys
77 - Treballadors de la indústria de l'alimentació, begudes i tabac	1.326
52 - Dependents en botiques i magatzems	437
81 - Operadors d'instal·lacions i maquinària fixes	240
35 - Representants, agents comercials i afins	221
84 - Conductors de vehicles per al transport urbà o per carretera	221
13 - Directors de producció i operacions	216
41 - Comptables, financers i serveis de suport a la producció i al transport	165
31 - Tècnics de les ciències i de les enginyeries	136
97 - Peons de les indústries manufactureres	132
36 - Professionals de suport a la gestió administrativa	127
92 - Personal de neteja	122
43 - Altres ocupats administratius sense tasques d'atenció al públic	118
44 - Empleats d'agències de viatges, recepcionistes, telefonistes i afins	99
74 - Mecànics i ajustadors de maquinària	89
32 - Supervisors en enginyeria de mines, d'indústries manufactureres i de la construcció	80
12 - Directors de departament, administratius i comercials	75
73 - Soldadors, planxistes, muntadors d'estructures metàl·liques i ferrers	75
11 - Directors executius	71
51 - Treballadors assalariats dels serveis de restauració	42
75 - Treballadors especialitzats en electricitat i electrotecnologia	33
Altres	423
TOTAL ocupacions industrials	1.904
TOTAL OCUPACIONS	4.447

18 - Arts gràfiques i reproducció suports gravats	Ocupats ≥ 55 anys
76 - Mecànics de precisió en metalls, ceramistes, vidrers, artesans i treballadors d'arts gràfiques	1.843
35 - Representants, agents comercials i afins	343
74 - Mecànics i ajustadors de maquinària	193
13 - Directors de producció i operacions	188
31 - Tècnics de les ciències i de les enginyeries	174
32 - Supervisors en enginyeria de mines, d'indústries manufactureres i de la construcció	155
41 - Comptables, financers i serveis de suport a la producció i al transport	141
11 - Directors executius	127
81 - Operadors d'instal·lacions i maquinària fixes	118
92 - Personal de neteja	113
43 - Altres ocupats administratius sense tasques d'atenció al públic	99
45 - Empleats administratius d'atenció al públic no classificats sota altres epígrafs	89
52 - Dependents en botiques i magatzems	85
84 - Conductors de vehicles per al transport urbà o per carretera	85
36 - Professionals de suport a la gestió administrativa	56
44 - Empleats d'agències de viatges, recepcionistes, telefonistes i afins	47
75 - Treballadors especialitzats en electricitat i electrotecnologia	47
Altres	442
TOTAL ocupacions industrials	2.289
TOTAL OCUPACIONS	4.343

20 - Indústria química	Ocupats ≥ 55 anys
31 - Tècnics de les ciències i de les enginyeries	555
41 - Comptables, financers i serveis de suport a la producció i al transport	362
81 - Operadors d'instal·lacions i maquinària fixes	324
13 - Directors de producció i operacions	277
24 - Professionals de les ciències físiques, químiques, matemàtiques i de les enginyeries	235
32 - Supervisors en enginyeria de mines, d'indústries manufactureres i de la construcció	212
36 - Professionals de suport a la gestió administrativa	207
35 - Representants, agents comercials i afins	183
43 - Altres ocupats administratius sense tasques d'atenció al públic	179
11 - Directors executius	113
92 - Personal de neteja	108
12 - Directors de departament, administratius i comercials	94
84 - Conductors de vehicles per al transport urbà o per carretera	85
97 - Peons de les indústries manufactureres	85
26 - Especialistes en organització de l'Ad. Pública i de les empreses, i en la comercialització	75
74 - Mecànics i ajustadors de maquinària	71
73 - Soldadors, planxistes, muntadors d'estructures metàl·liques i ferrers	61
75 - Treballadors especialitzats en electricitat i electrotecnologia	61
58 - Treballadors dels serveis personals	56
76 - Mecànics de precisió en metalls, ceramistes, vidrers, artesans i treballadors d'arts gràfiques	47
98 - Peons del transport, descarregadors i reposadors	47
45 - Empleats administratius d'atenció al públic no classificats sota altres epígrafs	42
Altres	254
TOTAL ocupacions industrials	686
TOTAL OCUPACIONS	3.732

14 - Confecció de peces de vestir	Ocupats ≥ 55 anys
78 - Treballadors de la fusta, tèxtil, pell, cuir, calçat i altres operaris en oficis	987
76 - Mecànics de precisió en metalls, ceramistes, vidrers, artesans i treballadors d'arts gràfiques	531
81 - Operadors d'instal·lacions i maquinària fixes	456
13 - Directors de producció i operacions	160
31 - Tècnics de les ciències i de les enginyeries	122
52 - Dependents en botiques i magatzems	113
35 - Representants, agents comercials i afins	99
41 - Comptables, financers i serveis de suport a la producció i al transport	99
97 - Peons de les indústries manufactureres	75
36 - Professionals de suport a la gestió administrativa	71
74 - Mecànics i ajustadors de maquinària	71
84 - Conductors de vehicles per al transport urbà o per carretera	66
32 - Supervisors en enginyeria de mines, d'indústries manufactureres i de la construcció	52
43 - Altres ocupats administratius sense tasques d'atenció al públic	47
Altres	404
TOTAL ocupacions industrials	2.200
TOTAL OCUPACIONS	3.351

28 - Fabricació de maquinària i equip n.c.o.p.	Ocupats ≥ 55 anys
74 - Mecànics i ajustadors de maquinària	400
31 - Tècnics de les ciències i de les enginyeries	348
81 - Operadors d'instal·lacions i maquinària fixes	320
73 - Soldadors, planxistes, muntadors d'estructures metàl·liques i ferrers	315
13 - Directors de producció i operacions	207
41 - Comptables, financers i serveis de suport a la producció i al transport	165
35 - Representants, agents comercials i afins	160
82 - Muntadors i engalzadors en fàbriques	160
92 - Personal de neteja	150
11 - Directors executius	103
75 - Treballadors especialitzats en electricitat i electrotecnologia	103
76 - Mecànics de precisió en metalls, ceramistes, vidrers, artesans i treballadors d'arts gràfiques	103
24 - Professionals de les ciències físiques, químiques, matemàtiques i de les enginyeries	99
43 - Altres ocupats administratius sense tasques d'atenció al públic	75
97 - Peons de les indústries manufactureres	66
84 - Conductors de vehicles per al transport urbà o per carretera	61
32 - Supervisors en enginyeria de mines, d'indústries manufactureres i de la construcció	52
Altres	329
TOTAL ocupacions industrials	1.471
TOTAL OCUPACIONS	3.215

31 - Fabricació de mobles	Ocupats ≥ 55 anys
78 - Treballadors de la fusta, tèxtil, pell, cuir, calçat i altres operaris en oficis	470
71 - Treballadors en obres estructurals de construcció i afins	296
72 - Treballadors d'acabat de construccions i instal·lacions (excepte electricistes), pintors i afins	141
76 - Mecànics de precisió en metalls, ceramistes, vidrers, artesans i treballadors d'arts gràfiques	103
35 - Representants, agents comercials i afins	75
52 - Dependents en botiques i magatzems	71
81 - Operadors d'instal·lacions i maquinària fixes	47
84 - Conductors de vehicles per al transport urbà o per carretera	33
Altres	357
TOTAL ocupacions industrials	738
TOTAL OCUPACIONS	1.593

24 - Metal·lúrgia, fabricació de productes de ferro i acer	Ocupats ≥ 55 anys
73 - Soldadors, planxistes, muntadors d'estructures metàl·liques i ferrers	884
81 - Operadors d'instal·lacions i maquinària fixes	329
74 - Mecànics i ajustadors de maquinària	291
41 - Comptables, financers i serveis de suport a la producció i al transport	226
31 - Tècnics de les ciències i de les enginyeries	174
43 - Altres ocupats administratius sense tasques d'atenció al públic	174
13 - Directors de producció i operacions	132
32 - Supervisors en enginyeria de mines, d'indústries manufactureres i de la construcció	113
35 - Representants, agents comercials i afins	94
71 - Treballadors en obres estructurals de construcció i afins	85
11 - Directors executius	75
97 - Peons de les indústries manufactureres	56
12 - Directors de departament, administratius i comercials	52
45 - Empleats administratius d'atenció al públic no classificats sota altres epígrafs	52
82 - Muntadors i engalzadors en fàbriques	52
36 - Professionals de suport a la gestió administrativa	33
Altres	353
TOTAL ocupacions industrials	1.631
TOTAL OCUPACIONS	3.173

29 - Fabricació de vehicles de motor	Ocupats ≥ 55 anys
81 - Operadors d'instal·lacions i maquinària fixes	494
31 - Tècnics de les ciències i de les enginyeries	484
73 - Soldadors, planxistes, muntadors d'estructures metàl·liques i ferrers	329
82 - Muntadors i engalzadors en fàbriques	165
75 - Treballadors especialitzats en electricitat i electrotecnologia	141
74 - Mecànics i ajustadors de maquinària	136
13 - Directors de producció i operacions	127
92 - Personal de neteja	127
41 - Comptables, financers i serveis de suport a la producció i al transport	113
32 - Supervisors en enginyeria de mines, d'indústries manufactureres i de la construcció	94
36 - Professionals de suport a la gestió administrativa	85
35 - Representants, agents comercials i afins	75
78 - Treballadors de la fusta, tèxtil, pell, cuir, calçat i altres operaris en oficis	75
24 - Professionals de les ciències físiques, químiques, matemàtiques i de les enginyeries	71
72 - Treballadors d'acabat de construccions i instal·lacions (excepte electricistes), pintors i afins	71
45 - Empleats administratius d'atenció al públic no classificats sota altres epígrafs	66
12 - Directors de departament, administratius i comercials	61
43 - Altres ocupats administratius sense tasques d'atenció al públic	61
97 - Peons de les indústries manufactureres	56
Altres	306
TOTAL ocupacions industrials	1.415
TOTAL OCUPACIONS	3.135

13 - Indústria tèxtil	Ocupats ≥ 55 anys
81 - Operadors d'instal·lacions i maquinària fixes	447
76 - Mecànics de precisió en metalls, ceramistes, vidrers, artesans i treballadors d'arts gràfiques	442
78 - Treballadors de la fusta, tèxtil, pell, cuir, calçat i altres operaris en oficis	254
32 - Supervisors en enginyeria de mines, d'indústries manufactureres i de la construcció	226
97 - Peons de les indústries manufactureres	197
13 - Directores de producció i operacions	188
31 - Tècnics de les ciències i de les enginyeries	141
41 - Comptables, financers i serveis de suport a la producció i al transport	141
35 - Representants, agents comercials i afins	122
45 - Empleats administratius d'atenció al públic no classificats sota altres epígrafs	108
36 - Professionals de suport a la gestió administrativa	103
52 - Dependents en botiques i magatzems	89
12 - Directores de departament, administratius i comercials	71
74 - Mecànics i ajustadors de maquinària	71
84 - Conductors de vehicles per al transport urbà o per carretera	66
11 - Directores executius	61
43 - Altres ocupats administratius sense tasques d'atenció al públic	47
98 - Peons del transport, descarregadors i reposadors	47
Altres	249
TOTAL ocupacions industrials	1.485
TOTAL OCUPACIONS	3.069

33 - Reparació i instal·lació de maquinària i equips	Ocupats ≥ 55 anys
74 - Mecànics i ajustadors de maquinària	559
73 - Soldadors, planxistes, muntadors d'estructures metàl·liques i ferrers	338
31 - Tècnics de les ciències i de les enginyeries	306
75 - Treballadors especialitzats en electricitat i electrotecnologia	282
13 - Directores de producció i operacions	160
41 - Comptables, financers i serveis de suport a la producció i al transport	99
81 - Operadors d'instal·lacions i maquinària fixes	80
32 - Supervisors en enginyeria de mines, d'indústries manufactureres i de la construcció	66
45 - Empleats administratius d'atenció al públic no classificats sota altres epígrafs	66
72 - Treballadors d'acabat de construccions i instal·lacions (excepte electricistes), pintors i afins	56
82 - Muntadors i engalzadors en fàbriques	56
35 - Representants, agents comercials i afins	52
Altres	390
TOTAL ocupacions industrials	1.415
TOTAL OCUPACIONS	2.510

35 - Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	Ocupats ≥ 55 anys
31 - Tècnics de les ciències i de les enginyeries	301
75 - Treballadors especialitzats en electricitat i electrotecnologia	183
43 - Altres ocupats administratius sense tasques d'atenció al públic	122
32 - Supervisors en enginyeria de mines, d'indústries manufactureres i de la construcció	103
13 - Directores de producció i operacions	89
41 - Comptables, financers i serveis de suport a la producció i al transport	66
36 - Professionals de suport a la gestió administrativa	42
Altres	602
TOTAL ocupacions industrials	371
TOTAL OCUPACIONS	1.509

22 - Fabricació de productes de cautxú i plàstics	Ocupats ≥ 55 anys
81 - Operadors d'instal·lacions i maquinària fixes	381
31 - Tècnics de les ciències i de les enginyeries	188
32 - Supervisors en enginyeria de mines, d'indústries manufactureres i de la construcció	183
41 - Comptables, financers i serveis de suport a la producció i al transport	174
13 - Directors de producció i operacions	169
11 - Directors executius	122
12 - Directors de departament, administratius i comercials	99
74 - Mecànics i ajustadors de maquinària	85
84 - Conductors de vehicles per al transport urbà o per carretera	85
97 - Peons de les indústries manufactureres	85
43 - Altres ocupats administratius sense tasques d'atenció al públic	75
73 - Soldadors, planxistes, muntadors d'estructures metàl·liques i ferrers	71
35 - Representants, agents comercials i afins	66
36 - Professionals de suport a la gestió administrativa	56
45 - Empleats administratius d'atenció al públic no classificats sota altres epígrafs	56
Altres	367
TOTAL ocupacions industrials	724
TOTAL OCUPACIONS	2.261

21 - Fabricació de productes farmacèutics	Ocupats ≥ 55 anys
81 - Operadors d'instal·lacions i maquinària fixes	277
31 - Tècnics de les ciències i de les enginyeries	202
92 - Personal de neteja	193
41 - Comptables, financers i serveis de suport a la producció i al transport	179
36 - Professionals de suport a la gestió administrativa	118
43 - Altres ocupats administratius sense tasques d'atenció al públic	108
13 - Directors de producció i operacions	99
21 - Professionals de la salut	85
12 - Directors de departament, administratius i comercials	71
11 - Directors executius	66
45 - Empleats administratius d'atenció al públic no classificats sota altres epígrafs	66
74 - Mecànics i ajustadors de maquinària	66
26 - Especialistes en organització de l'Ad. Pública i de les empreses, i en la comercialització	47
97 - Peons de les indústries manufactureres	47
Altres	451
TOTAL ocupacions industrials	473
TOTAL OCUPACIONS	2.073

11 - Fabricació de begudes	Ocupats ≥ 55 anys
81 - Operadors d'instal·lacions i maquinària fixes	160
77 - Treballadors de la indústria de l'alimentació, begudes i tabac	141
61 - Treballadors qualificats en activitats agrícoles	99
52 - Dependents en botiques i magatzems	75
13 - Directors de producció i operacions	71
41 - Comptables, financers i serveis de suport a la producció i al transport	71
35 - Representants, agents comercials i afins	61
36 - Professionals de suport a la gestió administrativa	47
97 - Peons de les indústries manufactureres	42
32 - Supervisors en enginyeria de mines, d'indústries manufactureres i de la construcció	19
Altres	306
TOTAL ocupacions industrials	437
TOTAL OCUPACIONS	1.091

27 - Fabricació de material i equip elèctric	Ocupats ≥ 55 anys
12 - Directors de departament, administratius i comercials	66
13 - Directors de producció i operacions	80
31 - Tècnics de les ciències i de les enginyeries	160
35 - Representants, agents comercials i afins	56
41 - Comptables, financers i serveis de suport a la producció i al transport	80
73 - Soldadors, planxistes, muntadors d'estructures metàl·liques i ferrers	61
75 - Treballadors especialitzats en electricitat i electrotecnologia	127
81 - Operadors d'instal·lacions i maquinària fixes	52
Altres	390
TOTAL ocupacions industrials	169
TOTAL OCUPACIONS	1.072

17 - Indústria del paper	Ocupats ≥ 55 anys
76 - Mecànics de precisió en metalls, ceramistes, vidriers, artesans i treballadors d'arts gràfiques	169
41 - Comptables, financers i serveis de suport a la producció i al transport	113
35 - Representants, agents comercials i afins	89
81 - Operadors d'instal·lacions i maquinària fixes	85
11 - Directors executius	75
13 - Directors de producció i operacions	66
84 - Conductors de vehicles per al transport urbà o per carretera	56
97 - Peons de les indústries manufactureres	28
Altres	385
TOTAL ocupacions industrials	367
TOTAL OCUPACIONS	1.067

Nota. S'han ombrejat en blau cel les ocupacions considerades industrials (codis CNO:73-82 i 97).

Font. Elaboració pròpia a partir del cens de 2011 i l'EPA 2011-2016.

3. Quantificació de les jubilacions futures en el sector industrial de tot Catalunya

3.1. Jubilacions futures per branques industrials

A Catalunya, l'any 2011 hi havia 527.115 treballadors en el sector industrial, dels quals el 14 % tenien 55 anys o més. Segons dades de l'EPA per a Catalunya, el nombre de treballadors en la indústria ha disminuït un 1,1 % entre 2011 i 2016, i el nombre de treballadors en la indústria amb 55 anys o més, un -0,3 %. Com a resultat d'aplicar aquestes taxes de variació, s'obté que el nombre de treballadors en la indústria amb 55 anys o més és de 75.095 persones el 2016. El 62,7% d'aquests treballadors tenen de 55 a 59 anys (47.050 treballadors), mentre que el restant 37,3% restant es jubilaran durant els propers cinc anys perquè actualment tenen 60 anys o més (28.045 treballadors). Quant a les ocupacions considerades industrials, s'estima que el 2016 a

Catalunya hi ha 31.889 treballadors que tenen aquestes ocupacions i que es jubilaran al llarg de la propera dècada, el 42,5% del total de treballadors jubilables en la indústria.

La distribució per branques industrials de l'ocupació total i d'edat igual o superior a 55 anys es detalla a la taula 5.

Taula 5
Distribució per edats dels treballadors en la indústria amb 55 anys o més. Catalunya. Estimació 2016

Tram d'edat	En %	Nombre d'ocupats
55-59	62,7%	47.050
60-64	29,0%	21.762
65-69	4,4%	3.271
70 o més	4,0%	3.012
TOTAL	100,0%	75.095

Font. Elaboració pròpia a partir del cens de 2011 i l'EPA 2011-2016.

A la taula 6 apareixen ordenades les branques industrials que tindran un nombre més gran de jubilacions en termes absoluts els propers anys. Així, la indústria de l'alimentació serà la que registrarà més jubilacions (s'estima que més de 8.000 en els propers 10 anys, de les quals 3.000 seran en els

propers 5 anys), seguida pel sector de fabricació de productes metàl·lics (amb més de 7.300 jubilacions, de les quals a l'entorn de 2.700 es produiran els propers 5 anys), la indústria química (més de 5.000 jubilacions els propers 10 anys, de les quals gairebé 2.000 els propers 5 anys), i les arts gràfiques i reproducció de suports gravats (també més de 5.000 jubilacions els propers 10 anys, de les quals a l'entorn de 2.000 els propers 5 anys).

Quant a les ocupacions típicament industrials, els tres sectors amb un nombre més gran de treballadors que tenen 55 anys o més són: la indústria de l'alimentació (3.830 treballadors), la

fabricació de productes metàl·lics (3.630 treballadors) i la confecció de peces de vestir (2.827 treballadors).

Les branques industrials amb una taxa d'envelliment de l'ocupació (percentatge de treballadors de 55 anys o més respecte del total) més alta és la fabricació de mobles (24%), seguida per la fabricació de productes metàl·lics (23 %). A l'extrem contrari trobem els sectors amb ocupació més rejuvenida, que són el de recollida i tractament d'aigües residuals (7%), el de subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat (9%) i els de fabricació de vehicles de motor i la indústria del paper (ambdós amb el 10%).

Taula 6 Treballadors potencialment jubilables per branques industrials a Catalunya. Estimació 2016

	Nombre ocupats			% ocupats	
	≥ 55 anys		≥ 60 anys	≥ 55 anys	
	Total	Ocup. industr.		Total	Ocup. industr.
Total	75.095	31.889	28.045	14%	6%
10 - Indústria de l'alimentació	8.198	3.830	3.062	13%	6%
25 - Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equip	7.385	3.630	2.758	16%	8%
20 - Indústria química	5.196	1.002	1.941	14%	3%
18 - Arts gràfiques i reproducció de suports gravats	5.151	2.638	1.924	17%	9%
28 - Fabricació de maquinària i equip n.c.a.p.	4.214	1.985	1.574	16%	7%
14 - Confecció de peces de vestir	4.209	2.827	1.572	23%	15%
24 - Metal·lúrgia, fabricació de productes de ferro i acer	4.084	2.079	1.525	15%	8%
29 - Fabricació de vehicles de motor	3.939	1.835	1.471	9%	4%
13 - Indústria tèxtil	3.825	1.960	1.428	18%	9%
33 - Reparació i instal·lació de maquinària i equips	3.735	2.204	1.395	16%	9%
22 - Fabricació de productes de cautxú i plàstics	3.137	1.067	1.171	14%	5%
35 - Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	2.718	554	1.015	13%	3%
21 - Fabricació de productes farmacèutics	2.453	568	916	10%	2%
31 - Fabricació de mobles	2.419	1.202	903	19%	10%
11 - Fabricació de begudes	1.805	708	674	15%	6%
17 - Indústria del paper	1.755	583	656	15%	5%
32 - Altres indústries manufactureres	1.586	554	592	14%	5%
23 - Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	1.496	583	559	18%	7%
27 - Fabricació de material i equip elèctric	1.421	489	531	12%	4%
38 - Recollida, tractament i eliminació de residus	1.252	155	467	13%	2%
16 - Indústria de la fusta i el suro, excepte mobles	1.132	409	423	15%	5%
26 - Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	908	209	339	11%	3%
05-09 Indústria extractiva	883	40	330	18%	1%
36 - Captació, depuració i distribució d'aigua	748	120	279	11%	2%
15 - Indústria del cuir i del calçat	419	319	156	13%	10%
30 - Fabricació d'altre material de transport	359	189	134	16%	8%
19 - Indústria del refinament de petroli	204	0	76	14%	0%
39 - Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	204	0	76	10%	0%
12 - Indústria del tabac	150	0	56	24%	0%
37 - Recollida i tractament d'aigües residuals	110	35	41	7%	2%

Font. Elaboració pròpia a partir del cens de 2011 i l'EPA 2011-2016.

3.2. Jubilacions futures en la indústria per ocupacions

Les ocupacions en la indústria amb un nombre més elevat de treballadors potencialment jubilables a Catalunya són la d'operadors d'instal·lacions i maquinàries fixes (a l'entorn de 6.888 treballadors amb 55 anys o més, dels quals gairebé

2.572 tenen 60 anys o més) i la de tècnics de les ciències i enginyeries (6.159 treballadors de 55 anys o més, dels quals entorn a 2.300 tenen 60 anys o més). També es jubilaran un gran nombre de soldadors, planxistes, muntadors d'estructures metàl·liques i de mecànics de precisió en metalls, ceramistes, vidriers, artesans i treballadors d'arts gràfiques (taula 7). Així, cal esmentar que de les 15 principals ocupa-

Taula 7.
Treballadors en la indústria per ocupació i edat. Catalunya. Estimació 2016

	Ocupats a la indústria				
	TOTAL	≥ 55 anys	% ≥ 55 s/total	≥ 60 anys	% ≥ 60 s/total
Total	521.132	75.095	14%	28.045	5%
81 - Operadors d'instal·lacions i maquinària fixes	59.112	6.888	12%	2.572	4%
31 - Tècnics de les ciències i de les enginyeries	53.847	6.159	11%	2.300	4%
73 - Soldadors, xapistes, muntadors d'estructures metàl·liques i ferrers	34.954	5.656	16%	2.112	6%
76 - Mecànics de precisió en metalls, ceramistes, vidriers, artesans i treballadors d'arts gràfiques	24.454	4.738	19%	1.769	7%
74 - Mecànics i ajustadors de maquinària	22.517	3.845	17%	1.436	6%
41 - Comptables, financers i serveis de suport a la producció i al transport	29.210	3.810	13%	1.423	5%
13 - Directors de producció i operacions	18.938	3.676	19%	1.373	7%
35 - Representants, agents comercials i afins	15.710	2.813	18%	1.051	7%
77 - Treballadors de la indústria de l'alimentació, begudes i tabac	19.373	2.793	14%	1.043	5%
78 - Treballadors de la fusta, tèxtil, pell, cuir, calçat i altres operaris en oficis	10.851	2.753	25%	1.028	9%
32 - Supervisors en enginyeria de mines, d'indústries manufactureres i de la construcció	17.984	2.638	15%	985	5%
97 - Peons de les indústries manufactureres	22.003	2.155	10%	805	4%
84 - Conductors de vehicles per al transport urbà o per carretera	11.315	2.110	19%	788	7%
43 - Altres ocupats administratius sense tasques d'atenció al públic	13.302	1.965	15%	734	6%
75 - Treballadors especialitzats en electricitat i electrotecnologia	10.944	1.761	16%	657	6%
52 - Dependents en botiques i magatzems	10.317	1.676	16%	626	6%
92 - Personal de neteja	6.733	1.636	24%	611	9%
11 - Directors executius	5.784	1.621	28%	605	10%
36 - Professionals de suport a la gestió administrativa	10.564	1.601	15%	598	6%
71 - Treballadors en obres estructurals de construcció i afins	10.460	1.561	15%	583	6%
45 - Empleats administratius d'atenció al públic no classificats sota altres epígrafs	13.129	1.551	12%	579	4%
12 - Directors de departament, administratius i comercials	10.855	1.377	13%	514	5%
24 - Professionals de les ciències físiques, químiques, matemàtiques i de les enginyeries	17.588	1.347	8%	503	3%
82 - Muntadors i engalzadors en fàbriques	10.297	1.302	13%	486	5%
72 - Treballadors d'acabat de construccions i instal·lacions (excepte electricistes), pintors i afins	6.505	1.067	16%	399	6%
94 - Recollidors de residus urbans, venedors al carrer i altres ocupacions elementals en serveis	5.284	798	15%	298	6%
98 - Peons del transport, descarregadors i reposadors	7.736	514	7%	192	2%
44 - Empleats d'agències de viatges, recepcionistes, telefonistes i afins	3.806	509	13%	190	5%
26 - Especialistes en organització de l'Ad. Pública i de les empreses, i en la comercialització	7.514	469	6%	175	2%
59 - Treballadors dels serveis de protecció i seguretat	2.042	389	19%	145	7%
58 - Treballadors dels serveis personals	1.463	359	25%	134	9%
21 - Professionals de la salut	1.903	339	18%	127	7%
83 - Maquinistes de locomotores, operadors de maquinària agrícola i d'equips pesants mòbils	2.926	314	11%	117	4%
38 - Tècnics de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC)	3.826	294	8%	110	3%
22 - Professionals de l'ensenyament infantil, primària, secundària i postsecundària	1.325	249	19%	93	7%
54 - Venedors (excepte en botiques i magatzems)	1.290	244	19%	91	7%
37 - Professionals de suport de serveis jurídics, socials, culturals, esportius i afins	1.468	234	16%	88	6%
50 - Cambrers i cuiners propietaris	717	209	29%	78	11%
Altres	13.085	1.676	13%	626	5%
Total ocupacions industrials (CNO 73-82 i 97)	214.504	31.889	15%	11.909	6%

Nota: S'han ombrejat en blau cel les ocupacions considerades industrials (codis CNO:73-82 i 97). Font: Elaboració pròpia a partir del cens de 2011 i l'EPA 2011-2016.

cions amb un nombre més elevat de treballadors potencialment jubilables, 8 corresponen a ocupacions típicament industrials (ombrejades en blau clar).

De les ocupacions que tenen un major nombre de treballadors d'edat elevada, les que tenen taxes d'envelliment més altes són la fusta, el tèxtil, la pell, el cuir, el calçat i altres (25 %); els directors de producció i operacions (el 19 %) i els mecànics de precisió en metalls, ceramistes, vidriers, artesans (també el 19 %). Per contra, les dues ocupacions amb més jubilacions potencials —els operadors d'instal·lacions i maquinàries fixes i els tècnics de les ciències i de les enginyeries— tenen una taxa d'envelliment reduïda (12% i 11%, respectivament).

4. Conclusions

La primera conclusió que es desprèn de l'estudi és l'elevada edat mitjana dels treballadors en algunes branques industrials. En total, en el conjunt del sector, el 14 % dels treballadors tenen 55 anys o més; per tant, es jubilaran al llarg dels propers deu anys. Concretament, a Catalunya s'estima que al voltant de 75.000 treballadors en la indústria tenen 55 anys o més el 2016; per tant, accediran a la jubilació durant els propers deu anys. D'aquests, a l'entorn de 28.000 es jubilaran en els propers cinc anys (actualment tenen 60 anys o més) i la resta, una mica més endavant. Dels treballadors potencialment jubilables a Catalunya, el 71% estan ubicats a la demarcació de Barcelona (53.069 treballadors de 55 anys o més). Les branques industrials que patiran especialment l'efecte de les jubilacions els propers anys són la confecció de peces de vestir (el 2 % de treballadors tenen 55 anys o més a Catalunya i el 21% a la demarcació de Barcelona), la fabricació de mobles (19% tant a Catalunya com a Barcelona) i la indústria tèxtil (18% i 17%, respectivament).

La segona conclusió que es desprèn de l'estudi és que hi ha ocupacions en què l'edat mitjana és força elevada i, per tant, caldrà preveure com se substitueixen les jubilacions futures si els treballadors no són reemplaçats per màquines. Concretament, les cinc ocupacions amb un nombre absolut més alt de treballadors amb 55 anys o més en la indústria catalana i també a la demarcació de Barcelona, són: 1) els operadors d'instal·lacions i maquinàries fixes, 2) els tècnics de les ciències i enginyeries, 3) els soldadors, planxistes i muntadors d'estructures metàl·liques, 4) els mecànics de precisió en metalls, ceramistes, vidriers, artesans i treballadors d'arts gràfiques, i 5) els mecànics i ajustadors de maquinària. Però no totes les cinc ocupacions mencionades tenen un problema d'envelliment, ja que en el cas de les dues primeres el percentatge de treballadors de 55 anys o més respecte al total és relativament baix, mentre que en la resta de casos sí que s'observen taxes d'envelliment elevades.

La tercera conclusió és que una bona part de les jubilacions futures, concretament el 42% del total, s'atorgaran a ocupacions considerades típicament industrials i que requereixen una formació professional específica. Cal tenir en compte que de les nou ocupacions considerades industrials, vuit estan entre les quinze ocupacions amb més treballadors que es jubilaran durant els propers deu anys a Catalunya.

Els resultats obtinguts en aquest estudi han de permetre a les administracions competents planificar, dins el seu àmbit territorial, les necessitats formatives futures, tot i que cal tenir en compte que hi ha una part d'aquests llocs de treball que no seran reemplaçats pel canvi tecnològic. Per això, seria recomanable analitzar amb més detall les necessitats formatives concretes per a cada una de les ocupacions a partir d'informació qualitativa obtinguda dels centres de formació, centres tecnològics i empreses.

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona*

Títol	Any	Pàgines
Estudis especials de la província de Barcelona		
Parcs científics o tecnològics i territori a Barcelona i Catalunya	2004	23-25
Efectes socioeconòmics del TAV en ciutats mitjanes	2004	25-26
La dimensió metropolitana de l'estratègia a Barcelona. Una aproximació territorial	2004	29-30
El sector de l'automòbil a la província de Barcelona	2004	31-32
La indústria tèxtil a la província de Barcelona	2004	33-35
Els observatoris del mercat de treball local: observar per actuar	2004	49-50
La planificació estratègica local catalana en la societat de la informació	2004	50-51
Pactes territorials	2004	52-53
Del valor afegit a la renda familiar a les províncies catalanes i a les comarques de Barcelona l'any 2000	2005	24-30
Impacte de la nova Llei d'hisendes locals en els municipis de la província de Barcelona	2005	33-35
La inversió pública a la província de Barcelona. Una comparació amb la Comunitat de Madrid	2005	36-38
Equipaments culturals a la província de Barcelona	2005	38-40
Situacions de pobresa i exclusió social a la província de Barcelona	2005	41-43
El suport de la Diputació de Barcelona als municipis en el marc de les polítiques de dinamització del teixit productiu local	2005	57-59
La província de Barcelona i l'ocupació	2005	60-63
El pensament estratègic, primer pas cap a la definició d'un model territorial sostenible i competitiu del món local	2005	64-65
La hisenda local a Espanya amb relació a altres països europeus	2006	22-24
La localització de l'activitat industrial a la província de Barcelona	2006	32-34
Factors que influencien la demanda de sòl industrial	2006	35-37
L'associacionisme als polígons industrials: situació actual	2006	37-38
Problemes d'accessibilitat a la regió metropolitana de Barcelona	2006	55-57
El sistema logístic de l'àrea de Barcelona	2006	58-61
Una iniciativa local d'ocupació en el sector de serveis a les persones. El projecte ILO-SER	2006	62-63
El clúster de l'automoció a Catalunya	2007	26-29
L'ocupació estrangera a la província de Barcelona	2007	33-34
Les empreses multinacionals manufactureres a la província de Barcelona: una breu anàlisi geogràfica i sectorial	2007	35-36
Reptes per al desenvolupament logístic a la província de Barcelona	2007	37-38
La població estrangera a la província de Barcelona	2008	33-35
Determinants de la despesa pública de capital dels municipis de la província de Barcelona	2008	36-38
La qualitat de vida a la província de Barcelona. Una anàlisi comarcal 1991-2004	2008	39-40
Estudis especials de les comarques de Barcelona		
Diagnosi qualitativa de la comarca de l'Alt Penedès	2004	60-62
Mercat de treball i Pla Delta	2004	81-82
El mercat del sòl i sostre industrial a la Regió Metropolitana de Barcelona. Evolució recent i tendències	2004	88-90
L'observatori de la societat de la informació de Mataró	2004	108-111
Evolució socioeconòmica de la comarca d'Osona	2004	118-119
La comarca del Vallès Oriental: una anàlisi estratègica (DAFO)	2004	132-133
Els reptes de futur de l'economia de l'Anoia	2005	79-80
Anàlisi socioeconòmica de la comarca del Berguedà	2005	108-109
Les infraestructures de muntanya: El Pla comarcal de muntanya del Berguedà	2005	110-111
Mobilitat i infraestructures de transport a la comarca d'Osona	2005	132-134
El parc tecnològic de la Catalunya central	2006	85-86
L'economia del Baix Llobregat: reptes i oportunitats	2006	94-95
Els centres tecnològics: l'aeronàutica i l'espai	2006	103-105
Innovació en el sector media	2006	105-107
Els reptes de futur de la comarca del Garraf	2006	122-123
Plans d'innovació d'àmbit local	2007	56-58

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona* (Continuació)

Títol	Any	Pàgines
El desenvolupament estratègic de les comarques centrals	2007	59-60
Estratègia urbana i governança democràtica: Cap a una planificació estratègica de 2a generació	2007	61-62
Els centres locals de serveis a les empreses de la província de Barcelona	2007	63-64
Les oficines tècniques laborals (OTL): fent xarxa per a la inserció laboral de les persones amb trastorns mentals	2007	65-66
Les polítiques locals de consolidació d'empreses de creació recent: el projecte pilot INDRA	2007	67-69
Una aproximació als factors clau per a l'èxit dels serveis locals d'ocupació (SLO)	2007	70-71
L'Alt Penedès, una economia dinàmica i diversificada	2007	79-80
Reorientació i canvi estratègic: clústers a Catalunya, el cas del gènere de punt a Igualada	2007	88-90
La comarca del Bages: Principals línies de creixement industrial	2007	98-99
El Vallès Oriental, una comarca de contrastos	2007	150-152
L'anàlisi dels mercats de treball locals a través d'un índex sintètic. Avantatges i inconvenients	2008	58-60
La promoció i gestió dels polígons d'activitat econòmica: el paper dels ajuntaments	2008	61-64
Les agències de desenvolupament econòmic local: cap a un nou model d'organització del desenvolupament local a la província de Barcelona	2008	65-68
La gestió dels polígons: una escala necessàriament supramunicipal	2008	69-70
Més enllà de la Llei de barris: desenvolupament de polítiques laborals associades.	2008	71-73
Projecte «treball als barris» Aspectes diferencials de la producció d'habitatge protegit a la província de Barcelona (1977-2006)	2008	74-77
La indústria vitivinícola davant dels reptes del segle XXI	2008	87-89
El futur de la política industrial: prioritzar tecnologies o potenciar els clústers.		
Té sentit la dualitat? Dos exemples pràctics: el Bages i el Baix Llobregat	2008	108-110
L'ampliació de l'aeroport del Prat: noves capacitats i noves limitacions	2008	120-127
El perquè de l'ampliació del port de Barcelona	2008	136-138
L'impacte socioeconòmic del turisme al Berguedà	2008	148-150
El Maresme, una comarca en transformació profunda	2008	169-170
Pla d'innovació d'Osona	2008	180-182
Tendències demogràfiques recents a l'Alt Penedès	2009	34-36
El futur dels polígons d'activitat de l'Anoia	2009	48-49
Món Sant Benet, un any d'un món obert als sentits	2009	62-63
El Parc Mediterrani de la Tecnologia	2009	76-78
El Barcelonès Nord i l'Hospitalet de Llobregat: protagonistes de grans transformacions urbanes	2009	90-92
Pla estratègic metropolità de Barcelona: reflexions al cap de 20 anys. Una introducció, tres reflexions i unes conclusions finals	2009	93-95
Posa el Berguedà al teu plat	2009	108-110
El model de desenvolupament econòmic de la comarca del Garraf	2009	122-124
Xarxa d'emprenedoria del Maresme	2009	136-137
Gestió dels purins porcins a la comarca d'Osona	2009	150-152
Triangle d'innovació del Vallès»: un territori dinàmic on es forgen projectes	2009	164-165
La indústria química al Vallès Oriental	2009	178-180
Les escoles i programes d'ensenyament de l'àmbit hotelier i de restauració a la província de Barcelona	2010	22-24
L'entourisme a l'Alt Penedès	2010	38-39
El nou Aeroport Corporatiu - Empresarial de Catalunya	2010	52-55
L'impuls del clúster sociosanitari de Manresa, en el marc del pla estratègic Manresa 2015	2010	68-70
El Parc Aeroespacial i de la Mobilitat de Viladecans	2010	84-87
Projecte Biopol	2010	100-102
Una aproximació integral en la renovació d'un nucli antic: la Llei de barris a Berga	2010	116-118
Acord per al desenvolupament econòmic i l'ocupació del Garraf	2010	130-131
Maresme 2015: un pla estratègic amb estil propi	2010	144-145
L'impacte econòmic d'una universitat en el seu territori d'influència: el cas de la Universitat de Vic a Osona	2010	158-160
Projectes rellevants Horitzó 2013	2010	174-176

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona* (Continuació)

Títol	Any	Pàgines
Els clústers amb més potencial de creixement i innovació al Vallès Oriental	2010	190-192
Economia i territori a l'Alt Penedès	2011	34-34
Pla estratègic de l'Anoia	2011	46-46
Estructura empresarial del Bages	2011	58-58
INNOBAIX, Agència d'innovació i coneixement del Baix Llobregat	2011	70-70
Pla estratègic de turisme de la ciutat de Barcelona	2011	82-83
El Pla Estratègic Metropolità «L'actualització de la proposta estratègica»	2011	83-84
Els canvis en la base productiva d'una comarca d'interior: el cas del Berguedà	2011	96-96
L'agència de desenvolupament econòmic del Garraf, una realitat en construcció	2011	108-108
Costa Barcelona: una marca comuna amb molt futur	2011	120-120
El potencial dels clústers a la comarca d'Osona	2011	132-132
El parc de l'Alba, una actuació estratègica per al desenvolupament econòmic i social de Catalunya, Espanya i el sud d'Europa	2011	144-144
La planificació estratègica del Vallès Oriental: El II pla estratègic de Granollers	2011	156-156
El desenvolupament local en xarxa: RECEVIN	2012	38-38
Viver Tecnològic Ig-Nova Tecnoespai	2012	50-50
Iloquid, un projecte per a la dinamització del mercat de treball en el sector de les persones amb dependència als territoris del Bages i el Moianès	2012	62-62
El Clúster6m de millores a la mobilitat	2012	74-74
Barcelona City Protocol	2012	86-86
Do it in Barcelona, programa d'atracció i retenció de talent internacional a Barcelona	2012	87-88
Catcentral 2.0 Innovació i talent	2012	98-98
Els recursos energètics en el desenvolupament econòmic	2012	112-112
L'impacte econòmic de l'activitat turística al Maresme	2012	124-124
Oficina tècnica laboral d'Osona	2012	136-136
Sant Cugat Smart City	2012	148-148
Roca Umbert fàbrica de les arts de Granollers	2012	160-160
Evolució del PIB de la província de Barcelona els anys 2011 i 2012	2013	12-13
Vilafranca, inclusió. Una nova generació de plans d'ocupació	2013	42-42
4D Health, Centre d'Innovació per a la Simulació en Salut	2013	54-54
Bages, Regió Verda	2013	66-66
El Parc Agrari del Baix Llobregat, un territori agroeconòmic	2013	78-78
Almogàvers Business Factory	2013	90-90
Cultura emprenedora a l'escola	2013	91-92
Esport i feina, un binomi guanyador	2013	104-104
Alineem actius, valoritzem el territori	2013	116-116
El Maresme Marítim	2013	128-128
Impacte econòmic de l'activitat turística a Osona	2013	140-140
Orbital 40: present i futur	2013	152-152
El Centre de Suport Empresarial i Tecnològic de Cardedeu. Una eina per a la concertació pública, la dinamització econòmica i l'especialització tecnològica	2013	164-164
Mapa de projectes estratègics locals de l'Alt Penedès	2014	43-43
L'observatori de la mancomunitat Penedès-Garraf: cap als 30 anys d'història	2014	44-44
Mapa de projectes estratègics locals de l'Anoia	2014	58-58
La dinamització d'espais en desús a Igualada: rec.0, micronegocis amb aparador i fineart	2014	61-61
Mapa de projectes estratègics locals del Bages	2014	71-71
Jove ocupa't al Moianès	2014	72-72
Mapa de projectes estratègics locals del Baix Llobregat	2014	85-85
Coboi, laboratori cívic d'emprenedoria i economia social	2014	86-86
Mapa de projectes estratègics locals del Barcelonès	2014	99-99

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona* (Continuació)

Títol	Any	Pàgines
20 anys de turisme de Barcelona. 100 milions de turistes	2014	100-100
Avaluació del multiplicador local 3 (LM3) com a eina de dinamització del comerç i l'economia local a Santa Coloma de Gramenet	2014	101-101
Mapa de projectes estratègics locals del Berguedà	2014	115-115
L'agència de desenvolupament del Berguedà	2014	116-116
Mapa de projectes estratègics locals del Garraf	2014	129-129
El banc de terres, una eina útil per reactivar terres de conreu en desús	2014	130-130
Mapa de projectes estratègics locals del Maresme	2014	143-143
Dinamització de la DO Alella	2014	144-144
Mapa de projectes estratègics locals d'Osona	2014	157-157
Creació, l'agència d'emprenedoria, innovació i coneixement	2014	158-158
Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Occidental	2014	171-171
Mapa d'activitats empresarials de l'eix de la Riera de Caldes 2012. Anàlisi de l'activitat d'alt contingut tecnològic i intensiva en coneixement	2014	172-173
Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Oriental	2014	187-187
El primer any del projecte reempresa a Granollers	2014	188-188
Mapa de projectes estratègics locals de l'Alt Penedès	2015	43-43
Economia social i solidària en un municipi petit	2015	44-44
Mapa de projectes estratègics locals de l'Anoia	2015	57-57
Igualada Leather Cluster Barcelona	2015	58-58
Mapa de projectes estratègics locals del Bages	2015	71-71
Bages Metall Dual	2015	72-72
Mapa de projectes estratègics locals del Baix Llobregat	2015	85-85
Del procés junts pro Gavà a la marca Made in Gavà, una estratègia compartida de promoció econòmica	2015	86-86
Mapa de projectes estratègics locals del Barcelonès	2015	99-99
Dels Fab Labs a les Fab Cities. Com canviaran les ciutats gràcies a la fabricació digital?	2015	100-100
Esa BIC Barcelona	2015	101-101
Mapa de projectes estratègics locals del Berguedà	2015	115-115
Estudi del senderisme com activitat turística pel desenvolupament econòmic	2015	116-116
Mapa de projectes estratègics locals del Garraf	2015	129-129
Activa't per a l'ocupació	2015	130-130
Mapa de projectes estratègics locals del Maresme	2015	143-143
AE Mataró, una estratègia concertada de reindustrialització avançada	2015	144-144
Mapa de projectes estratègics locals d'Osona	2015	157-157
Anàlisi sectors estratègics: aproximació des de la cadena de valor	2015	158-159
Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Occidental	2015	173-173
Rubí brilla, oportunitats a nivell local del nou model energètic. pla d'acció per a la millora de la competitivitat del teixit industrial i comercial	2015	174-174
Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Oriental	2015	187-187
El banc de llavors del Vallès Oriental: recuperar i conservar els productes de proximitat	2015	188-188
Mapa de projectes estratègics locals de l'Alt Penedès	2016	41-41
Adapt Penedès. Ocupació a la indústria local a l'Alt Penedès	2016	42-42
Mapa de projectes estratègics locals de l'Anoia	2016	55-55
Campus Motor	2016	56-56
Mapa de projectes estratègics locals del Bages	2016	69-69
Els geoparcs i l'etiqueta UNESCO	2016	70-70
Mapa de projectes estratègics locals del Baix Llobregat	2016	83-83
Sant Feliu eCOL-laboratiu, comunitat local d'economia col·laborativa digital	2016	84-84
Mapa de projectes estratègics locals del Barcelonès	2016	97-97
El Pla de Barris de Barcelona, un pla per revertir les causes estructurals de la desigualtat	2016	98-98
El Campus de l'Alimentació de Torribera, un projecte estratègic per la Universitat de Barcelona	2016	99-99

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona* (Continuació)

Títol	Any	Pàgines
Mapa de projectes estratègics locals del Berguedà	2016	113-113
Una aposta per la sostenibilitat energètica i l'ocupació: la Mancomunitat de Municipis per la Biomassa del Berguedà	2016	114-114
Mapa de projectes estratègics locals del Garraf	2016	127-127
Projecte Matí-Oficina tècnica laboral del Garraf. Un model d'orientació sociolaboral especialitzat en salut mental	2016	128-128
Mapa de projectes estratègics locals del Maresme	2016	141-141
Turisme i esport a Calella. Les claus del nou posicionament estratègic de ciutat: Calella continua situant-se al món	2016	142-142
Mapa de projectes estratègics locals del Moianès	2016	155-155
Moianès 42: Territori d'oportunitats	2016	156-156
Mapa de projectes estratègics locals d'Osona	2016	169-169
La C-17	2016	170-170
Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Occidental	2016	173-173
Centre d'Empreses industrials, CEI Can Roqueta de Sabadell	2016	184-184
Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Oriental	2016	197-197
Granollers, una ciutat industrial i sostenible: Projecte EcoCongost	2016	198-198
Mapa de projectes estratègics locals de l'Alt Penedès	2017	42-42
La responsabilitat social empresarial en els programes territorials	2017	43-43
Mapa de projectes estratègics locals de l'Anoia	2017	58-58
Projecte Fènix: orientació per al foment de l'ocupació de les persones majors de 45 anys en situació d'atur	2017	59-59
Mapa de projectes estratègics locals del Bages	2017	74-74
«Olis del bages, un autèntic tresor, assaboreix-los», projecte de recuperació de varietats locals d'oli del Bages	2017	75-75
Mapa de projectes estratègics locals del Baix Llobregat	2017	90-90
CUEME, els petits grans emprenedors de Martorell	2017	91-91
Mapa de projectes estratègics locals del Barcelonès	2017	106-106
Oficina tècnica laboral de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, Gestionada per l'empresa municipal GRAMEIMPULS	2017	107-107
Una estratègia col·lectiva per a un turisme sostenible. Pla Estratègic de Turisme 2020.	2017	108-108
Mapa de projectes estratègics locals del Berguedà	2017	124-124
És la innovació...	2017	125-125
Mapa de projectes estratègics locals del Garraf	2017	140-140
La contractació pública responsable: Una línia estratègica de la responsabilitat social a l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú	2017	141-141
Mapa de projectes estratègics locals del Maresme	2017	156-156
L'Experiència del Cafè de Mar de Mataró: Una aposta per L'Economia Social i Solidària (ESS)	2017	157-157
Mapa de projectes estratègics locals del Moianès	2017	172-172
L'Estany: Història i natura. El patrimoni natural i cultural com a dinamitzador turístic	2017	173-173
Mapa de projectes estratègics locals d'Osona	2017	188-188
Carta del paisatge del Lluçanès	2017	189-189
Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Occidental	2017	204-204
Els observatoris territorials: una eina per a la presa de decisions i de suport a l'execució de polítiques públiques	2017	205-205
Mapa de projectes estratègics locals del Vallès Oriental	2017	220-220
La terminal intermodal ferroviària de La Llagosta, una prioritat per al Vallès i per al Corredor Mediterrani	2017	221-221

Monografies

La planificació estratègica territorial a Catalunya	2001	87-136
Ciència, tecnologia i territori: el cas de Barcelona	2001	137-155
La localització de l'activitat econòmica als mercats locals de treball locals de la província de Barcelona: canvis recents en el model territorial	2001	156-186
Diferències territorials en l'evolució econòmica de la província de Barcelona	2001	187-231
Els grans projectes de l'àrea metropolitana de Barcelona. De la ciutat a la regió.		
Del pensament estratègic a l'acció	2004	161-181
El mercat immobiliari de la regió metropolitana de Barcelona i les Comarques Centrals de Catalunya	2004	182-255

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona* (Continuació)

Títol	Any	Pàgines
El comerç local	2004	256-282
Política fiscal municipal i creació d'ocupació als municipis de la província de Barcelona	2004	283-312
Polítiques de desenvolupament local a la província de Barcelona	2005	189-209
Creixement i canvi a la població de Catalunya. Les transformacions a la demarcació de Barcelona	2005	210-244
L'activitat turística a la província de Barcelona: Reptes i oportunitats	2005	245-266
Mobilitat laboral obligada i sistemes urbans a la província de Barcelona 1991-2001	2006	191-220
Els sistemes productius locals industrials a la província de Barcelona	2006	221-243
Distribució i evolució de la renda familiar disponible en les comarques i municipis de la demarcació territorial de Barcelona 1999-2002	2006	244-281
Diagnosi estratègica territorial de la província de Barcelona: principals reptes de futur	2006	282-305
La contractació externa de serveis locals a la província de Barcelona	2007	193-207
Pla d'infraestructures del transport de Catalunya (PITC)	2007	208-228
Remodelant els barris: Reflexions per a una bona pràctica. La Llei de Barris: un nou referent en la regeneració a Catalunya	2007	229-245
Valoració de les propostes per a millorar l'accessibilitat a tres polígons industrials de la Regió Metropolitana de Barcelona amb transport públic col·lectiu	2007	246-265
El projecte 22@Barcelona. Present i futur	2008	239-264
El districte econòmic Granvia l'Hospitalet	2008	253-265
Mobilitat quotidiana a la província de Barcelona i a Catalunya. Una anàlisi a partir de l'enquesta de mobilitat quotidiana 2006	2008	266-281
El mercat de treball de la província de Barcelona segons les dades de l'«Enquestade condicions de vida i hàbits de la població»	2009	186-202
L'impacte sectorial de la crisi a les comarques barcelonines	2009	203-224

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona* (Continuació)

Títol	Any	Pàgines
Què pot esperar Barcelona del Pacte nacional per a les infraestructures?	2010	199-220
Transformació i tendències del teixit empresarial de la província de Barcelona	2011	163-210
L'exportació a la província de Barcelona en el període 2000-2011	2012	167-194
Les economies locals a la província de Barcelona	2013	174-202
El mercat laboral i la situació familiar durant la crisi a la província de Barcelona	2013	203-215
Els sistemes d'innovació comarcals a la província de Barcelona	2014	196-223
Sectors amb potencial de creixement a la província de Barcelona: una primera aproximació quantitativa	2014	224-240
Tipologia i evolució de la dotació de capital a la província de Barcelona	2015	198-209
Els components del creixement a les economies locals de la província de Barcelona. Anàlisi <i>shift-share</i>	2015	210-231
Recuperació del sector immobiliari: es repetiran els errors del passat?	2016	206-220
Projectes territorials en l'àmbit del desenvolupament econòmic local a la província de Barcelona (2011-2015)	2016	221-242
Estructura empresarial de la demarcació de Barcelona	2017	230-238
Les empreses exportadores a la demarcació de Barcelona: una anàlisi comarcal	2017	239-249
Mapa municipal de la indústria a la demarcació de Barcelona	2017	250-259
Quantificació de les jubilacions futures en la indústria	2017	260-273

* Aquests documents també estan disponibles en format PDF al web de la Cambra de Comerç de Barcelona (www.cambrabcn.org) i de la Diputació de Barcelona (www.diba.cat)

www.cambrabcn.org

www.diba.cat

Cambra de Comerç de Barcelona

Oficines i serveis

Av. Diagonal, 452 - 08006 Barcelona
Telèfon 902 448 448

Seu corporativa

Casa Llotja de Mar
Passeig d'Isabel II, 1 - 08003 Barcelona

Diputació de Barcelona

Àrea de Desenvolupament Econòmic Local

Recinte Maternitat. Pavelló Mestral
Travessera de les Corts, 131-159
08028 Barcelona
Telèfon 934 022 227

Cambra de Comerç de Barcelona

**Diputació
Barcelona**

**Àrea de Desenvolupament
Econòmic Local**